הלילות השחורים של רמת-הגולן

מאת אהרון בכר

לילות אפלוליים, בלי מדורות
וערבי-הווי — והקור צובט
בלחיים ✶ אנשים מכורבלים
בדובונים מגששים בעלטה, מצפים
לראות איך יפול דבר —
ואינם רואים בעצם כלום ✶ אתה
מסתכל בילדים היוצאים
מן המיקלט, עיניהם נפחדות, ומשהו
מתקומם בקירבך נגד האבסורד
הזה ששמו מלחמה ✶
אחר-כך מתחילים הסורים עם
הקונצרט היומי, וכל זה נשכח מלבך
— לשכב, לתפוס מחסה,
להשיב להם באש תחת אש,
לדפוק להם את הנשמה ✶
וכשמשתתקים התותחים — נדמה
כי משני עברי החזית
מורמות העיניים אל מטוסו
של הנרי קיסינג'ר

עוד אחד ועוד אחד, אולי שישים-שבעים. פחד אלוהים. זה היה סיוט, את למטה. בשיפולים האלה, הלכה הבחיקה הגדולה של שריון בסרין. אלוהים ישמור. קשה לי אפילו לחלום על זה בלילות. היית מתאר לעצמך שהם יגיעו אי-פעם עד לכאן?

קיים במבואות איסמעיליה הספר וחייל אלמוני ...יכור. הוא היה באפריקה, הוא שוחח עם המצרים, ...חזר הביתה. חודשיים ברמת-הגולן הופכים חייל ...וני לאלמוני עוד יותר. הוא יושב למעלה, וחוץ מדו-קרב ארטילרי כמעט בלתי-פוסק, לא קורה איתו כלום. אפילו את הסורים בקושי רואים.

מרחוק, רמת-הגולן היא משהו מופשט ונעדר ברק. בליל אבסורדי של רגשות ונוף עגמומי. לפעמים עוטף אותה ערפל סמיך והאופק הסלעי הולך ומטשטש. אי-אפשר לראות את הסוף. רמת-הגולן היא קצת העולם, למרות שחצי שעה נסיעה מפרידה בינה לבין קיבוץ גדות. אולי הקירבה המרוחקת הזאת היא שמעניקה לה את המראה האימתני והחורש מזימות? סורים ברמת-הגולן מעבירים צמרמורת קרה. אבל היא אינה אדמת קודש ואין עליה קושאן.

חייל פשוט ברמת-הגולן: אף פעם לא שנאתי את הסורים האלה. בעצם, אין לי נגדם דבר. בקושי רואים אותם מן העמדה שלי במישקפת. אבל כשאני נזכר בשבויים, עולה לי פתאום הדם לראש. כשאני נזכר בשבויים, מתחשק לי פתאום לנשק כל פגז שאני שולח להם מכאן. אני שונא מלחמות. אני שונא להטעין מחדש את התותח. אני רוצה הביתה, כמו כולם. אבל כשאני נזכר בשבויים שלנו שם, מתחשק לי לקרוע את הסורים האלה לגזרים, להנחית עליהם ארטילריה כזאת שתיקרע להם את הנשמה. כשאני נזכר בשבויים שלנו שם, בבני-משפחותיהם, אימהות שלהם, אני אומר לעצמי: אתה נישאר כאן. אתה מוכרח להשאר כאן אפילו אם החנות שלך בבית תפשוט את הרגל עשר פעמים.

קצין ברמת-הגולן: החבר'ה שואלים אותי לפעמים מיהם הסורים האלה, מה טיבם? אינני יודע. אף פעם לא לימדו אותי לשנוא את האויב, לכל היותר להילחם בו, אם צריך. לפעמים אני חושב אם אני שונא את הסורים. אני חושב שלא. אני רק מתעב את האכזריות שלהם. אני אומר לחיילים שלי: חבר'ה, אינני יודע מי הם הסורים האלה. אני רק יודע שיש אצלם הרבה פרא-אדם.

קצין ברמת-הגולן: „אף פעם לא לימדו אותי לשנוא את האויב, לכל היותר להילחם בו, אם צריך. לפעמים אני חושב אם אני שונא את הסורים. אני חושב שלא. אני רק מתעב את האכזריות שלהם".

חייל ברמת-הגולן: „אני שונא מלחמות. אני שונא להטעין מחדש את התותח. אני רוצה הביתה. אבל כשאני נזכר בשבויים שלנו שם, בבני-משפחותיהם, באימהות שלהם, אני אומר לעצמי: אתה נשאר כאן!"

דומיה מעיקה

למטה, בעמק הירדן, נושמים לרווחה. מה כל הקונץ — אם קו-ההפגזות עבר קדימה? מה כל החוכמה, אם במקום להפגיז את גדות מפגיזים עכשיו את רמת-מגשימים? איש, בעצם, לא חשב על כך. למטה, בעמק, מכירים היטב את טעמה של האש הניתכת מלמעלה על בתי-ילדים. ואולי משום כך נשואות מלמטה עיניים רבות כל-כך להסדר שבו אש על בתי-הילדים לא תהיה אפשרית עוד מלמעלה, בישובי הרמה. אומרים שכל מתיישב חדש, כל בית נוסף, מונע את האפשרות הזאת, או לפחות מרחיק אותה. כך או אחרת, כשהסורים יורים — נמוגים חילוקי-הדעות והוויכוח הזה משתתק.

ישוב ברמת-הגולן: מראה אדם המשקם את הריסות ביתו המופגז הוא מראה עצוב ונוגע ללב. אתה מסתכל בילדים היוצאים מן המיקלט, עיניהם נפחדות, ומשהו מתקומם בקירבך נגד האבסורד הזה ששמו מלחמה. אחר-כך מתחילים הסורים עם הקונצרט היומי, וכל זה נשכח מליבך. לשכב, לתפוס מחסה, להשיב להם באש תחת אש, לדפוק להם את הנשמה.

ישוב ערבי ברמת-הגולן: בתי-חומר ובתי-אבן על צלע גבעה, אנשים שיצאו משלהי המאה הקודמת מת-הלכים כמו צללים במה שנראה כמו סימטה. מה אומרת להם המלחמה, זולת הרס וחורבן ובריחה? אתה שואל, אתה מנסה לקשור שיחה, ועד מהרה מתברר לך שהם שונאים את המלחמה לא פחות ממך. למרות שלא ברור להם על מה בעצם היא פרצה, מה קרה שם בדיוק ואיזה דיבוק ממקד את דו-הקרב והארטילרי דווקא בחצרות שלהם.

הלילות שחורים ואפלוליים, בלי מדורות וערבי-הווי, וקור צובט בלחיים. אנשים מכורבלים בדובונים מגששים בעלטה, מצפים לראות איך יפול דבר — ואינם רואים בעצם כלום.

„אתה חושב שקיסי יחזור על התרגיל שלו?"
„אי-פעם?"
„מה יש, על המצרים אפשר היה להאמין?"
„אבל הסורים לא באו אפילו לז'נבה!"
„קיסי יסחוב אותם לשם כמו ילדים טובים".
„השאלה היא מתי?"

טישתי מזכיר את השבויים, והאנשים משתתקים פתאום. דומיה כבדה, מעיקה. מי שלא שמע את ה-שתיקות האלה לא יבין מה זאת קול דממה דקה. הב-בחורים חושבים עליהם, אבל ממעטים לדבר על כך. אולי הם פוחדים להביע את רגשותיהם. אולי הם חוששים להראות רגשניים ורכרוכיים מדי. ואולי חוזרים ורואים כבר ומיספר מכמר אי-שם בתופכי חלב?

חלומות בהקיץ

סוללת נ.ט. ברמת-הגולן, ומשתחררים. ברגע הראשון קשה להסתגל לרעיון. כמעט לא יאומן אבל עובדה. המחליפים באו.

„זה לא ניקרא שחרור. מאכסימום חופשה לחודש".
„יותר טוב מכלום".
„ואולי תהיה תוך חודש הפרדת כוחות?"
„אשליות".
„להיות חודש בבית! איזה כף!"
„לחזור לעבודה..."
„להתפס חודש באוניברסיטה..."
„בסך הכל חודש, הזמן יעבור צ'יק-צ'אק".

מפקד גדוד ברמת-הגולן: כתבו על עניין הדובי-גים בעיתון שלי. לקחתי את המאמר הזה וגזרתי אותו מהעיתון. כל ערב, לפני שאני הולך לישון, אני חוזר וקורא אותו. אני קשוש, צריך להתרגז טוב לפני [illegible] איזה חוצפה של בן-אדם. היה פה חצי יום, ראה מה שראה, שמע מה ששמע, סילף מה שסילף ועשה מזה עסק שלם. הייתי רוצה לראות אותו בא הנה, מסתכל לי ישר בעיניים וחוזר בפני מילה במי-לה על מה שכתב. נראה אותו גבר בא הנה. בעצם, שלא יבוא! מי צריך אותו כאן? יותר טוב שישב בבית ויכתוב מה שהוא רוצה, רק חבל שאני מתרגז כל ערב, לפני השינה.

מפגש גבולות ברמת-הגולן: אתה עומד בראש המוצב ובמבט קצר אחד סוקר את סוריה ואת ירדן, למטה אל-חמה, מפגש הגבולות. אל-חמה היא בית-קברות לציפורים, הם עפות אל החמימות העולה מן המים המינראליים. ריח הגופרית של מעיינות ה[illegible] מרפא, אבל הטעימה מן המים הספוג במינרלים היא טעימה קטלנית. [illegible] ... [illegible] ששת הימים החזירו אותם לישראל. [illegible] ... [illegible] בית-קברות לבעלי כנף [illegible] ... [illegible] את מותם. [illegible] ... [illegible]

במחשבה שניה, אל-חמה היא אילוסטרציה מר-קטנת לאיזור כולו, שמפגש גבולות בין שלושה עמים [illegible] בני-תרבות, לפחות בני המאה הזאת. הוא עבר ביום השנים האחרונות סוד ליד, משקל עד הוויה [illegible] ... [illegible] חריב הורבן והוגבת. אתה עומד במקום רוח ותמונה לתאר לעצמך איזה גיהנום אפשר היה לעשות מן ה-פינה הזאת אילו רק היו שורשות הבורות, המעיינות, כאן בלוע, [illegible] משקסים אותו — במקום לטנוא איש על רעהו [illegible] לחוגת של דוגות, אלוהות בו-חוקיה.

גם מגבעל קאסם היא רמת-הגולן. גברים עליבים מתיבה בעולם בבית-קפה. גברים לבושים [illegible] זה לא המאה הקודמת. לוגמים בירה, מעשנים [illegible] מעבירים את הזמן. [illegible] לחבל עינויים עם פרצוף סקנדינבי משחק בטיפסא מצוששת עם בני גילו, כולם שחורים. ילד יוצא-רונא מגדל שאפס. אולי זכר לצלבנים שעברו פרסם וולמת בי עזיקיה. [illegible] ... [illegible] ונוטים במות לפסח-לח אל ישראל. אתה מתבונן בהריסות שהותירו באף [illegible] ... [illegible] אתה מסתכל בשלטי הפריזמה יו-[illegible] בתוך מגלות הקקומית (וגם בן [illegible]).

אנשים חורים מאוליקה בחרמת, הולשים בשדרה הקטל שחיו? אתה רואה את הרכב הוא מינין. כמו שאני מסתכל לכיוון ההוא — יצא לו באחוריו בי-שפע מנק סוריה. בהתחלה לא האמנתי, עד שיצא משם [illegible]

צל איכותני

מעריב לילי ברמת-הגולן. לפנות ערב, לפרגלות המוראסה, היורדת קצת יעקבים בשקט, מקשיבים, בולעים כל מילה. מי יודע איזו הפתעה מכין הלילה הזה מכל הלילות? בלילה נראה פתאום צל הרים כסורים, צל איכותני ומבשר רעות. פתאום, מסתבר לי השיעת, מסתבר שגם ללילה יש קולות. בליל מוזר של צלילים וציוצים אל תוך הלילה שכל תעופת חלב הולכת אחריהם שבי. בהרים, בקול הרך, [illegible] המידבר [illegible] לערבי הלילה. סלעי רמת-הגולן הנקיקים הם מיסתורים. מיסתרת. והאבן הקרה, הדוקרת, חוסמת את השעות האלה לביקור ארוך ומייסר.

השבוע היה שבת יחסי ברמה הסופית. [illegible] ... שלושה ארוחות שם, ענין של שיגרה. [illegible] כי משני עברי החזית מורמות העיניים אל מטוסו של הנרי קיסינג'ר [illegible] ... [illegible] ... [illegible] בלי מלחמות וגראליה, בלי מיסות של הארץ [illegible] של ושורשיה. ארץ אטניה וקודרת, ארץ שכל מה שי-היא מוכירה זה רק מלחמה.

ותותחים ברמת-הגולן השתתקו לרגע. עכשיו תור האמריקאים.

היום

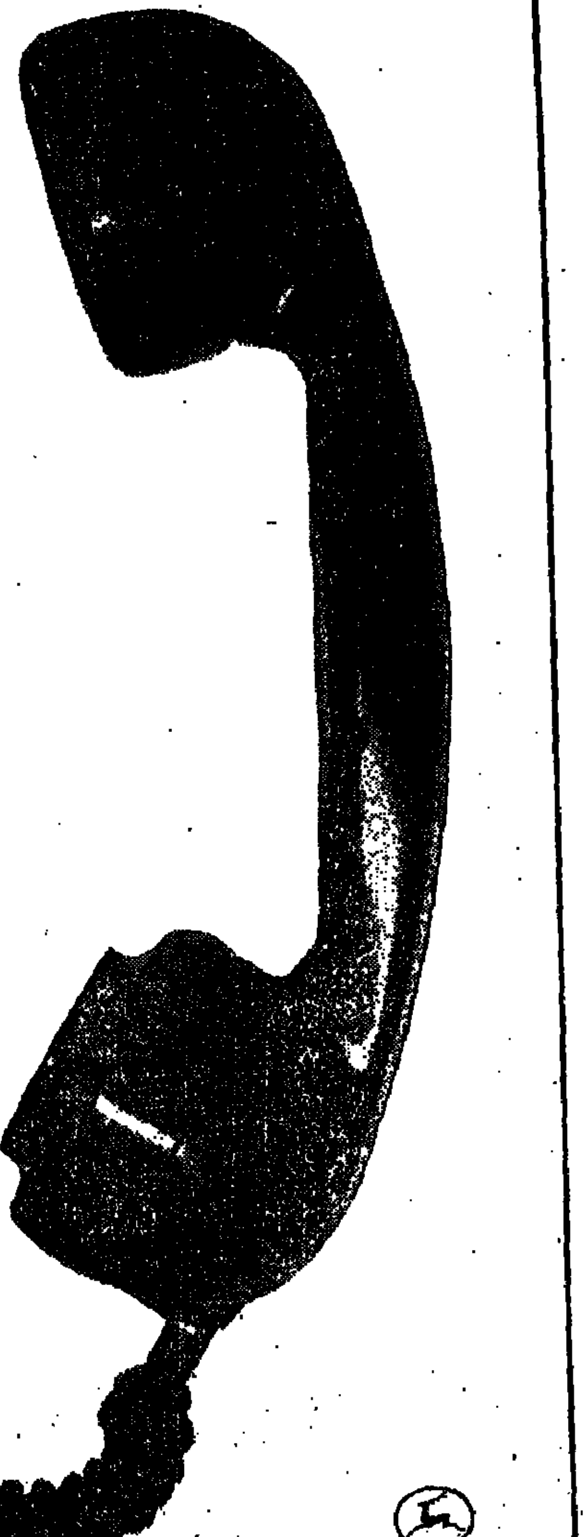

יום ששי ז' אדר תשל"ד 1.3.74
בשעה 14.00 אחה"צ יוחלפו
10.000 מספרי טלפון בתל-אביב
המתחילים בספרות "77".

השינוי יתבטא בהחלפת שתי הספרות הראשונות ל-"47", בשאר הספרות לא יחול שינוי.

הציבור מתבקש להימנע ככל האפשר מלחייג אל המספרים המוחלפים בשעות הקרובות שלאחר מועד ההחלפה.

זכור!

החיוג אל מספר שהוחלף גורם לעומס סרק על רשת הטלפונים ולשיבושים לכל המשתמשים בטלפון.

הער"ה: ב־90 מתוך 10,000 המספרים הוחלפו כל הספרות. המתייג אל מספרים אלה יופנה לשרות מודיעין "14".

משרד התקשורת

למנויי הטלפון בטירת הכרמל

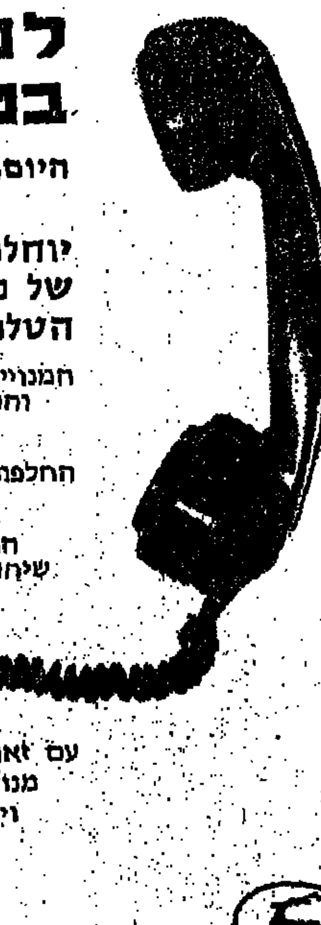

היום, יום ששי, ז' אדר, תשל"ד — 1.3.74, בשעה 14.00 אחה"צ

יוחלפו מספריהם של כל הטלפונים בטירת הכרמל

המנויים קיבלו מכסה של 50 שיחות חינם והם מתבקשים להודיע את דבר השינוי לכל עמיתיהם וקרוביהם.

החלפת המספרים היא תוצאה של פעולות הפיתוח של משרד התקשורת.

החל ממועד החלפת המספרים תחשב שיחת הטלפון מטירת הכרמל לכל טלפון בחיפה כשיחה מקומית שאינה מוגבלת בזמן.
(עד כה הושבה שיחת הטלפון בין טירת הכרמל לחיפה לפי תעריף בין-עירוני).

עם זאת יושווה תעריף דמי השימוש של מנויי טירת הכרמל לזה של מנויי חיפה, ויהיה מעתה 18 ל"י לחודש לקו יחיד ו־16 ל"י לקו משותף.

משרד התקשורת

"אסקר"

מודיעה ללקוחותיה באיזור תל-אביב

◄ לרגל העברת המחסן לאיזור התעשיה של פ"ת יסגר המחסן בתל-אביב ב־8 במרץ 1974.

◄ המחסן החדש (הכניסה ליד „סופרגז"), טלפון 291—905, 573—911, יפתח ב־10 במרץ 1974.

המשרדים בתל-אביב נשארים ללא שינוי.

משרד הבריאות

תערוכת מוצרי ריפוי בעיסוק עם מכירה

תתקיים בבית החולים הממשלתי ע"ש יהודה אברבנאל בבת-ים מ־4.3.74 עד 7.3.74 בין השעות 10.00—19.00.

הקהל מוזמן לבקר בתערוכה.

הופיעה חוברת ששית בכרך ד'

מדע לנוער המתבגר
לדעת

ובה נושאים מעניינים ואקטואליים

כמו: משבר האנרגיה, חומרים מנקים, מסע אל צדק, איך אנו חושבים, בלמים במכוניות, חלום בהקיץ, תרופה חדשה ויתר המדורים הקבועים.

„לדעת" - כתב-עת לכל שוחר מדע

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל"י. דמי מנוי לכרך ד' (10 חוברות) 10 ל"י.

יוצא לאור על-ידי
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33.

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

גזור ושלח

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת"ד 801
ירושלים 91 000
אבקש להתחום על „לדעת" כרך

[א] [ב] [ג] [ד]

(סמן בעיגול סביב המשבצת המתאימה).

מחיר כל כרך 10 ל"י. ניתן לרכוש אוגדן לכריכת הכרכים א'-ב' וג'-ד' ביחד. מחיר כל אוגדן 1.50 ל"י.

מצ"ב ....ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

חשם ....

כתובת .... מיקוד ....

הופיע מדריך מס-הכנסה לעובד השכיר

מאת
ראובן גולדברג, רואה-חשבון

בהוצאת
ספרית המינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים

בספר:
החידושים האחרונים בכל הקשור לניכויי מס-הכנסה מהעובד השכיר. בספר טבלאות ולוחות עזר מעודכנים. הוא מיועד לרואי-חשבון, למנהלי חשבונות, ליועצי-מס ולכל העוסק בניכויי מס משכר.

הפצה:
אור וקול — אבן-גבירול 40, ת"א
הסתדרות הפקידים — ארלוזורוב 93, ת"א

מכרז 1/74

טרנס אסיאטיק אויל בע"מ
רחוב החשמונאים 123 תל-אביב

מציעה למכירה מכונית:

פרטי, פיג'ו, 404 אוטומטי
שנת יצור 1970 מס' 275-410

המעוניינים יוכלו לראות את הרכב בחניון בית מעריב החל מתאריך 3.3.74: טופסי הצעות אפשר לקבל במזכירות החברה.

את ההצעות יש להגיש עד 7.3.74 למזכירות החברה בצירוף המחאה בגובה 10% מההצעה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

אפילו רושם הפרוטוקול לא נכח בישיבת מועצת הרבנות הראשית בעניין „מיהו יהודי"

הרב גורן ביקש לשמור על סודיות מוחלטת — דבר שגרם לאחר-מכן לאי-הבנות בעניין פירסום ההחלטה * הרב אליעזר שפירא: „לא הרב סולובייצ'יק הכריע; המשתתפים החליטו לפי מיטב שיקוליהם"

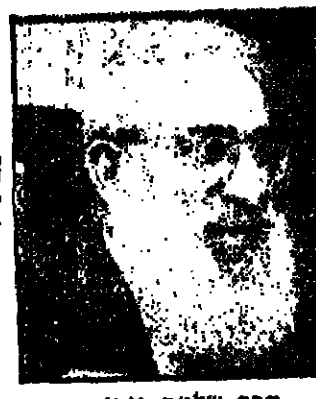

הרב שלמה גורן
לא גילה דעתו בתחילה

מאת מנחם ברש

דבר נפל בשבוע שעבר בישראל: מועצת הרבנות הראשית התכנסה לישיבה, דנה בכל שרצה, ובהחלטה שקיבלה בסופו של אותו דיון חרצה את גורלה של הממשלה במדינה. המפד"ל, השותפה המסורתית לכל הממשלות שקמו למדינה במחצית יובל השנים לקיומה — לא תוכל הפעם להשתתף, ותישאר „בחוץ".

אפשר היה לקבל את הרושם המטעה, שהרבנים, ולא המדינאים וראשי המפלגות, הם החולשים על החיים הממלכתיים בישראל, ורק על פיהם יקום דבר. משל היו סנהדרין שעל פיהם קיבל מלך ישראל את החלטותיו ולחם את מלחמותיו. רב אחד, מרבני ירושלים, שהיה בין הצובאים על דלתות „היכל שלמה", כדי להיות בין הראשונים שיידעו את ההחלטה, כה התלהב מן „הבשורה" שהתגלגלה במהירות הבזק החוצה, עד שהפטיר בציטטה מדברי התלמוד: „מאן מלכא? — רבנן", כלומר: „מי הוא המלך? — הרבנים...

סוגיה סבוכה

באותו יום רביעי, בשעות אחר-הצהריים, היו כל העיניים נשואות אל הקומה הרביעית ב„היכל שלמה". באולם הישיבות המוארך התכנסו תשעה רבנים: רובם זקנים ונשואי-פנים, חמישה אשכנזים וארבעה ספרדים, ושיקעו את עצמם בסוגיה הסבוכה של „מיהו יהודי", כשהיעד של דיונם להוות דעת-תורה אם בנסיבות הקיימות מותר לה למפלגה הדתית-הלאומית להשתתף בקואליציה הממשלתית, אם לאו. ביתר דיוק: האם יש בהצעת המערך להרכיב ועדת-שרים, שבמשך השנה הקרובה תבדוק יחד עם הרבנות הראשית את בעיות הגיור כהלכה, משום שינוי אשר יצדיק את הצטרפות המפד"ל לממשלה החדשה.

עוד יותר מהמפד"ל ציפו לתשובה ראשי המערך, השר פנחס ספיר, המנהל את המו"מ הקואליציוני וגב' גולדה מאיר, המיועדת להרכיב את הממשלה החדשה, שידעה יפה כי יש בידי הרבנים לטרוף את קלפיה ולהפוך את קערת תוכניותיה על פיה.

בחוץ שררה אופטימיות. הכל ציפו לפסק-דין מקל. סמכו על ההרכב של מועצת הרבנות הראשית כיום, שבבחירות האחרונות הורחקו ממנה „היסודות הקיצוניים", וכמעט כולה מ„בית הלל". סמכו על שעת-החירום הפוקדת את המדינה בעקבות המלחמה, שהרבנים מן הסתם יתחשבו בה ולא ירצו להחמירה עוד יותר, סמכו על הלחצים שהופעלו, ודווקא מצד גורמים חילוניים „רבי-השפעה": ראש הממשלה שוחחה אישית עם הרב הראשי גורן, ושר האוצר התקשר עימו בטלפון כשישיבת המועצה כבר היתה בעיצומה. וסמכו על הרב הראשי גורן עצמו, שחרדתו למדינה וצרכיה — ידועה יפה. אם מצא דרך להתיר את „הממזרים" לבוא בקהל ישראל, כלום לא יתיר את המפד"ל לבוא „בקהל הקואליציה"?...

באולם-הישיבות הועלו בינתיים על השולחן, בצד כוסות-התה ודברי-התקרובת, כרכים גדולים וכרסתניים. גמרות, רמב"ם, שולחן-ערוך, יורה דעה וספרי שאלות ותשובות של גדולי הפוסקים בענייני גיור וגרים. תשעת הרבנים התפלפלו בחריפות ובבקיאות עמוקה. היה שם הרב בתריאל פישל טכורש מתל-אביב; הרב אליהו כץ מבאר-שבע; הרב רפאל בצאן מנתיבות; הרב יוסף קאפח, מגדולי פרשני הרמב"ם ומתרגמיו וחבר בבית-הדין הרבני הגדול; הרב מנחם אושפיזאי מרמת-גן; הרב יוסף עדביט מאשקלון; שני הצעירים שבחבורה, הרב אליעזר שפירא והרב בנימין אביעד („הרב המודר על הוספה"), וכמובן, הרב הראשי לישראל, רבי שלמה גורן, שישב בראש [illegible]. איש מכל הרבנים הללו אינו מוכן להגדיר את עצמו כ„קנאי". הרב שלמה יוסף זווין הישיש רותק למטת חוליו, אך קיים עם עמיתיו קשר טלפוני הדוק, וכאשר באו אליו חבריו אחרי הישיבה, ומסרו לו את נוסח ההחלטה, שנתקבלה — הסכים מיד, וחתם עליה ללא היסוס.

הרב הראשי עובדיה יוסף והרב חיים דוד הלוי מתל-אביב „ברוגז" עם המועצה זה כמה וכמה חודשים, ולא השתתפו בישיבה. גם ההזמנה המיוחדת שנשלחה אליהם, וההסבר שלהכרעה עומדת [illegible] מן החשובות בחיי המדינה — לא הועילו; שני הרבנים החרימו את הישיבה ולא באו.

עוד לפני החלטת המועצה, פירסם הרב הראשי עובדיה יוסף את ה„[illegible]" שלו ומסרו לידי משלחת מטעם המפד"ל, שביקרה אצלו בבוקר. את פסק דינו ניסח הרב עובדיה יוסף בקיצור, בזהירות מירבית ובלשון חד-משמעית: אין הוא מתערב בעניינים מדיניים, ובוודאי לא בחישובי קואליציה, אך בעניין „מיהו יהודי" [illegible] עמדתו ברורה: הכל חייב להיות לפי ההלכה. בחוק חייב להיות כתוב במפורש „גיור כהלכה". הצעת המערך אינה משנה דבר. יש להיאבק למען תיקון החוק. איך לעשות זאת — בהיותה בפנים, בקואליציה, או בחוץ — זאת צריכה להכריע המפד"ל בעצמה.

הרב הראשי גורן, שפתח את הדיון, הציג תחילה בפני חבריו את מהות הבעייה המטרידה לא רק את הציבור בישראל, אלא גם, ואולי בעיקר, את העם היהודי שבגולה. הוא ביקש מכל אחד מחברי המועצה להתייחס לנושא „מאוד ברצינות" ולשקול את דעתו בהתאם למצפונו ובהתאם להלכה. זאת בעייה, אמר הרב הראשי גורן, שהרבנות הראשית לא עמדה בפניה ובפני שכמותה מעודה, שהרי ידענו תמיד כי גיור חייב להיות כהלכה, ולא היה ספק בכך. עתה נמצא מי שהטיל ספק בדבר, ועלינו לומר את דברנו. הרב הראשי ביקש לא להביע את דעתו לפני שיאמרו חבריו במועצה את דברם.

כן ביקש לשמור על סודיות הדיונים ועל כבוד הרבנות הראשית ולהימנע מהדלפות לפני שחוות-הדעת תימסר לראשי המפד"ל. אפילו הכתבן, רושם הפרוטוקול, נשלח מהבית ולא נרשם פרוטוקול כלל. רק ההחלטות נרשמו. גם המזכירים של הרבנים הראשיים והמזכיר הכללי של הרבנות הראשית נתבקשו שלא להשתתף בישיבה זו.

מסיבה זו היו לאחר מכן אי-הבנות בנוגע לפירסום ההחלטה ברבים. תחילה נאמר לנציגי העתונות שההחלטה תפורסם רק למחרת היום, אחרי הפגישה עם משלחת המפד"ל, אולם כאשר משלחת המפד"ל הקדימה לבוא באותו ערב, סוכם לפרסם את ההחלטה מייד לאחר הפגישה.

ארבע שעות ומחצה ישבו הרבנים, עיינו בספרים, התווכחו והתפלפלו, ולבסוף קיבלו את החלטתם, שלא השאירה סדק פתוח. חייב לבוא תיקון בחוק — נאמר בה — או לפרסם תקנה מתאימה, אשר יקבעו ברורות, שכל גיור שאינו לפי ההלכה המקודשת מדור דור אין לו כל תוקף. בהיעדר תיקון כזה או תקנה כזאת, אין המועצה יכולה להורות היתר למפד"ל להצטרף לממשלה.

מי שעוד השלה את עצמו כי המפד"ל תנהג הפעם כפי שנהגה בעבר — טעה. כי במקום הודיעו נציגי המפד"ל, כי החלטת מועצת הרבנות הראשית מחייבת אותם והם יצייתו. לא נוכל להצטרף — מיהרו להודיע לגב' מאיר ולפנחס ספיר.

נישואי-תערובת

התדהמה היתה נחלת הכלל. כלום היה זה נצחונו האישי של הרב יוסף דב סולובייצ'יק (אגב: נשיא הכבוד של המפד"ל באמריקה), שממרחקי בוסטון הצליח לשתול את דעותיו בקרב הרבנים בירושלים?

לאו מוחלט — אומר הרב אליעזר שפירא, מחברי המועצה, ויד ימינו של הרב הראשי גורן. הרב סולובייצ'יק דיבר אומנם פעמיים עם הרב הראשי גורן בטלפון, והעמידו על חומרת הנושא בשביל יהדות אמריקה, אך חברי המועצה הכריעו לפי מיטב שיקוליהם. בעיית הגיור כהלכה יותר משהיא אקטואלית בישראל, היא חמורה בשביל יהודי אמריקה וארצות אחרות בגולה. אם אתה פותח פתח לגיור שאינו מוגדר בקפדנות „לפי ההלכה", אתה הורס את המחיצות שבינינו לבין הגויים ופותח שער לרווחה לנישואי-תערובת. די ברמז קל שרבנים בישראל מוכנים להכיר בגיור של ראביים רפורמיים, שנעשה שלא על טהרת ההלכה, כדי שיהודים באמריקה ילמדו היתר לעצמם לנישואי-תערובת. אם הראביי כשר לגייר, מדוע יהיה „טריפה" לגבי נישואי תערובת? גיבוי כזה מישראל לגיור רפורמי שלא כהלכה, ימיט אסון על העם היהודי ועל היהדות.

— האומנם אמרת הרבנות בישראל להוציא המוני יהודים באמריקה, הנימנים עם הזרם הרפורמי, מכלל ישראל? האם רשאים אנחנו לפלג את העם ביתר בשעה חירום זו?

הרב אליעזר שפירא דוחה מכל וכל גם טענה זו: על דעת איש מאיתנו אינו עולה להוציא את הרפורמים מכלל ישראל. אילו היה כך, לא היינו מתנגדים לא [illegible] ולא בגיור שלהם. [illegible] מה הוא הנכון. אנו חפצים בקירבתם, ואנו חרדים לאחדות העם. כדי לשמור על האחדות, אנו מצווים לשמור שכל גיור ייעשה כהלכה. אנו אומרים: יהודים רפורמים — ודאי שיהודים הם. ישראל אף-על-פי שחטא — ישראל הוא. אך מי שמנו, כלומר מי שם אותם אפוטרופסים עלינו ועל הכנסת גויים לתוך חיק היהדות שלא בדרך ההלכה המקודשת מדור דור? מי העניק להם את הזכות לאלצנו לראות את בנוי [illegible] על זרם שלא לפי כללי ההלכה, במילה, בטבילה ומתוך הכרת יסודות היהדות כפי שהונחו בתורת משה ובהלכה?

מי שאומר, כי מתנהל כאן מאבק בין הרבנות האורתודוכסית לבין הרבנות הרפורמית — מציג את הבעייה בצורה מעוותת. ודאי שאנו מתנגדים לרפורמיים, לדעותיהם ולהליכותיהם, אך לא זאת השאלה העומדת על הפרק.

חשש להישגים

למי דרוש עכשיו הוויכוח הזה על הגיור? ואיזו תועלת תצמח מפרישת המפד"ל מהקואליציה?

מסבירים רבנים, שהם חברים במועצת הרבנות הראשית: נציגי המפד"ל, שהופיעו בפנינו לפני פתיחת הדיון, הביעו חרדתם להישגים שכבר הושגו בתחומי הדת לבל יבולעו להם כתוצאה מפרישתם, ואף-על-פי-כן הגענו למסקנה כפי שהגענו. עניין הגיור הגיע למדרגה של „העברה על דת", ולכן כל שיקול אחר הוא בעל חשיבות משנית. בתחילה היה ברור לכולנו שגיור הוא מושג הלכתי וכי כל גיור פירושו דבר אחד — גיור כהלכה. המצב השתנה כאשר החלה „הפרשנות", וכאשר קמו עוררין על הגיור ההלכתי, אז התברר שלא הכל מתכוונים לאותו דבר עצמו. משקמו העוררין התעורר הצורך, יותר נכון הכורח, להגדיר בחוק שגיור חייב להיות כהלכה. משהתעוררו גורמים מסויימים בארץ ובגולה נגד התיקון בחוק, ומשהתעקשו אנשי המערך בעת המו"מ הקואליציוני — לא היה עוד מנוס מהמשבר שפרץ. התביעות הקולניות והעקשניות נגד תיקון החוק מגלות את הכוונות של המתנגדים, שאכן מתנגדים הם לגיור כהלכה. נוכח כוונות ומגמות כאלה, [illegible] „העברה על דת". אין מנוס מהגדרה ברורה בחוק שאין גיור מבלעדי הגיור כהלכה.

לא היה רב אחד במועצה שאמר אחרת. החלטתנו נתקבלה פה אחד. זה היה ברור לכולנו.

— ומה יהיה הלאה? וכי עכשיו יתוקן החוק?

על שאלה זו משיב דוברו של הרב הראשי גורן, מר יצחק שטרסברג: כבר אמר הרב הראשי שהרבנות הראשית אינה מרכיבה קואליציות ואינה מקימה ממשלות. הבעיות המדיניות אינן מעניינות. היא דנה לגופו של הנושא ההלכתי. עוד לפני כמה שבועות דנה מועצת הרבנות הראשית בשאלת „מיהו יהודי" וקראה לממשלה לתקן את החוק. הבאנו את ההחלטה לידיעת יו"ר הכנסת וחבריה. עכשיו שוב פנתה המועצה „בקריאה גדולה מלב אל לב" לשמור על היהדות, טהרתו וקדושתו של העם היהודי ולפעול בלב אחד לתיקון חוק-השבות. אנו מקווים שדברינו, אשר יצאו מהלב, ייכנסו לליבם של אלה שהכוח בידם לבצע את התיקון אשר יקבע כי אין גיור מבלעדי הגיור כהלכה, וישכין בתוכנו את השלום מבפנים, החיוני לא פחות מן השלום מבחוץ.

במלאת 54 שנים לנפילתם בגיבורים של

יוסף טרומפלדור וחבריו,

נעלה, ביום שלישי, י"א אדר, תשל"ד (5.3.74), לתל-חי ונתייחד עם זכרם של מחדשי הגבורה העברית בדורנו.

ביום זה נאמר את דברנו על דעת העם כולו:

רמת-הגולן - חלק בלתי נפרד של המדינה!

הטכס יפתח בשעה 2.00 ליד מצבת האריה השואג.

התחבורה תועמד לרשות המשתתפים בתחנות הבאות:

באר-שבע, קולנוע קרן	5.30	בבוקר
ירושלים, כיכר הדווידקה	6.00	בבוקר
תל-אביב, כיכר הבימה	8.00	בבוקר
נתניה, צומת נתניה — חיפה — תחנת האוטובוסים	8.40	בבוקר
חדרה, התחנה המרכזית הישנה	9.15	בבוקר
עפולה, תחנת הרכבת הישנה	10.30	בבוקר
טבריה, השקם (קנטינה)	11.30	בבוקר
חיפה, בכניסה לתחנת הרכבת	8.45	בבוקר
נצרת, התחנה המרכזית — אגד	9.30	בבוקר

הרכב יעלה לתל-חי בתוכו מעפולה.

ההנהגה הארצית של בית"ר בארץ ישראל
הנוער הלאומי העובד והלומד
מכבי הצעיר בישראל
הנוער העובד הדתי
חוג הנוער בתנועה למען ארץ ישראל השלימה

דבר רק"ח

המשברים במו"מ הקואליציוני

המשברים בדרך אל הרכבת הממשלה החדשה לאחר הבחירות לכנסת ה־8 אינם מקריים. על אף רבגוניותם — מקור יסודי אחד להם, והוא, המשבר של המדיניות הישראלית הרשמית.

מלחמת אוקטובר 1973 והשלכותיה הביאו את עובדת כשלונה של המדיניות הרשמית, של תפיסותיה הפוליטיות והצבאיות, לידי ביטוי גלוי וברור.

הברירה העומדת בפני ישראל הובלטה בכל חריפותה: או לשנות שינוי יסודי את המדיניות, לעבור למדיניות ריאלית, אשר תאפשר כינון שלום, או להמשיך בקו הישן, אשר עלול להביא אסון לאומי על ישראל.

ה„ליכוד" הימני הקיצוני ממשיך בדמגוגיה הפוליטית שלו, הבנויה על מיסטיקה לאומנית, געגועת אנטי־ערבית ותלישות מוחלטת מהתנאים הבינלאומיים והאזוריים. ה„ליכוד" דוחף את עם ישראל למלחמת־דמים חדשה.

מנהיגי המערך אף הם, ברובם המכריע, לא למדו את לקח מלחמת אוקטובר. מצד אחד הם מכריזים, כי רוצים הם אמנם בשלום ואף מתווכחים עם אנשי ה„ליכוד" בנושא זה, אך מאידך, מכריזים הם הכרזות ומציגים תנאים לשלום, אשר אינם יכולים אלא להוביל למלחמה חדשה. הכרזתה של הגב' גולדה מאיר, כי „רמת־הגולן היא חלק בלתי־נפרד ממדינת ישראל", הקצבת חצי מיליארד ל"י נוספים להתנחלויות בשטחים הכבושים וכיו"ב — מוכיחים, כי מנהיגיה הראשיים של המערך משחקים משחק מסוכן בגורלה של ישראל. עוד לא פורסמו רשימות אלפי הקורבנות של מלחמת אוקטובר, עוד לא הגלידו הפצעים של למעלה מ־7,000 הפצועים, שרובם המכריע ישארו נכים לכל חייהם. בעתון „דבר" מה־27.2.74 פורסם, כי תיתכן התלקחות צבאית חדשה בחזית הסורית ובהמשך גם במצרית. וכל זה על שום מה? על שום התביעה לסיפוחים טריטוריאליים בגולן הסורי.

המאבקים בתוך המפד"ל אינם מאבקים על ניסוח „מיהו יהודי". זוהי הסוואה. המאבק הוא בין ניצים פוליטיים שדובריהם הם ה„צעירים" המר ובן־מאיר, הקרובים בדעותיהם ל„ליכוד", לבין בעלי מגמות ריאליסטיות יותר, אם כי כל המפד"ל פנה יותר ימינה ולצד הסיפוחיזם.

המאבק במפלגת העבודה אף הוא אינו „חטיבתי" בלבד, אלא אף הוא קשור במאבקים על חקו המדיני, באשר המאבק עובר בתוך כל חטיבה וחטיבה.

עם ישראל מעוניין במניעת מלחמה חדשה, מעוניין בשלום. על הפרק עתה: הסכם הפרדת כוחות עם סוריה כדי לבצר את הפסקת־האש, להתחיל בנסיגה מהשטחים הסוריים הכבושים ולאפשר הצטרפותה של סוריה לשיחות ז'ינבה, אשר צריכות לפתור את בעיות היסוד על־ידי ביצוען של החלטות האו"ם 242 ו־338.

לכן, רואה מפלגתנו הקומוניסטית הישראלית — רק"ח, את הצעדים המכוונים להכשיל את הקמתה של הממשלה בראשות המערך בתנאים הנוכחיים — לחץ מצד אלה המעוניינים להקשות על הסכם הפרדת כוחות עם סוריה וקידום ועידת השלום בז'ינבה והדוחפים למלחמה חדשה.

בתנאים אלה של הסתערות הימין הקיצוני והניצים למיניהם, יש לראות כאינטרס ראשוני להדוף את ההסתערות הזו של ה„ליכוד" הימני הקיצוני, של ניצי המפד"ל וגרורי הימין במערך. יש למנוע הקמת ממשלת חירום לאומית עם ה„ליכוד". יש למנוע גם מדיניות ממשלתית, אשר תעשה בלי ה„ליכוד" את מלאכת ה„ליכוד" נגד השלום.

כפי שהודיעה הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח — תהיה המפלגה מוכנה לתמוך בממשלה שבמרכזה המערך, אשר תפעל להצלחת ועידת השלום בז'נבה. על הממשלה גם לנהל מדיניות לטובת העם העובד ולהבטיח את החירויות הדמוקרטיות.

צו השעה — ליכוד כוחות השלום והריאליזם המדיני נגד ליכוד כוחות המלחמה וההרפתקנות.

השלום כיום — צו עליון.

השלום יתן בטחון ויסייע רבות לפתרון שאלות הכלכלה והחברה.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח
המחלקה להסברה ולפירסום

בית ספר מישלב לאכסטרנים
סניף תל־אביב
בפיקוח משרד החינוך והתרבות

מבצע בחינות־בגרות חינם לחיילים משוחררים

חיילי מילואים, המעוניינים להשלים את לימודיהם התיכוניים, ושרתו 75 יום בצה"ל זכאים ללימודים חינם.

כיתות חדשות נפתחות בחודשי מרץ - אפריל

נא להביא תעודת חייל משוחרר.
ייעוץ והרשמה במשרדי מישלב:
תל־אביב, רח' ויצמן 53, טלפון 263185, שעות 8—14, 17—19

כן נפתחות כיתות חדשות בסניפי מישלב
חיפה: רח' שבתאי לוי 26, שעות 8—11, 16—19
ירושלים: בי"ס כי"ח, רח' כל ישראל חברים, שעות 17—19
חולון: בי"ס רביבים, רח' השומר, שעות 17—19
נס־ציונה: מועצת פועלי נס ציונה, שעות 16—18
רעננה: מועצת פועלי רעננה, שעות 16—19

חיילי מילואים שטרם שוחררו יכולים להתחיל לימודיהם בכתב ולהצטרף לכיתות עם שחרורם.
פרטים והרשמה: מישלב, ת.ד. 373 תל־אביב

אוניברסיטת חיפה

מודיעה כי

ההרשמה לשנה"ל תשל"ה מסתיים ב־ח' בניסן תשל"ד (31.3.74)

__ללימודי התואר הראשון (ב"א) בחוגים:__

במדעי הרוח
בביה"ס לחינוך (כולל המחלקה להכשרת מורים ע"ש א. בירם וביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים").
במדעי החברה (כולל החוג למתמטיקה, החוג לסטטיסטיקה ולימודי מחשב).
מכללת עמק יזרעאל „אחל שרת".

__ללימודי התואר השני (מ"א) בחוגים:__

מקרא, ספרות עברית, הסטוריה של עם ישראל, תולדות הציביליזציות הימיות, פילוסופיה, הסטוריה כללית, אנגלית, חינוך — ייעוץ, חינוך — תכניות למודים, דרכי הוראה והדרכת מורים, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדע המדינה, בית־הספר לעבודה סוציאלית.

__וללימודי תעודה:__

ספרנות
מינהל במלונאות

בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית תתקיים ביום ב', כ"א באייר, תשל"ד — 13.5.74 ולא כפי שפורסם בחוברת „מדריך לנרשמים".

חוברות הסברה וטפסי הרשמה ניתנים לרכישה:
1. בחנות אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בימים א'—ה', בשעות 10.00 עד 16.00.
2. בחנות ספרים „זהר", רחוב החלוץ 22, חיפה.

מעונינים לרכוש בירושלים שטח קרקע למטרת הקמת 100–150 דירות

בשטח של 75—80 מ' (3 חדרים)
ו־85—90 מ' (3.5—4 חדרים)
לבנייה מיידית.

הצעות מתאימות המתייחסות לקרקעות [illegible] לקבלת קווי בניין הנגשת השוכנות (ת.ב.ע. מאושרות) והמפורטות מס' גוש, מס' חלקה, שטח־המחיר המבוקש, נא לשלוח לת.ד. 1016 ירושלים, 91000, עבור מספר 17.

תמטרה: בילוי מספר ימים אביביים נפלאים
תנוף: מרחיב
המיקום: שפת הים
התקשורת: טלפון ורדיו בכל חדר
שרות מיוחד: סאונה, חדר משחקים, ביליארד וסנוקר, מזוג אויר מלא מול חוף רחצה ובריכת שחיה
שרות אדיב! כל זאת תמצא אצלנו

במלון החדש
אתנה פלאס בנהריה
הצעה מיוחדת:
סוף שבוע
כולל ארוחת בוקר
במחיר של 35 ל"י ליום (כולל מיסים)
*
נותרו מספר מקומות בלבד לחג הפסח
*
הזמנות
טלפון 04—922881/2
ת.ד. 835 נהריה

מועדון קולנוע תמר
תל־אביב, אלנבי 111
ביום ששי, 1.3.74
בשעה 10.00 בערב
יוצג הסרט
הלוחם האחרון
עם אנטוני קווין

למכירה
46A D8
שנת יצור 1968
בולדוזר סלום הוסר סרללי
משאית מק
B 61
שנת ייצור 1963
מנוע גדול + חיבור
לפנות:
קיבוץ בית אלפא
81658 ,065—81923

למכירה
מערבל בטון
מודל 64 במצב טוב
עם עבודה קבועה.
לפנות לעו"ד מיכאל דותן,
טלפון 233753, 236708,
תל־אביב.

למכירה
מכונת הדפסה
אופסט „סולנה"
(46 × 64) 2 צבע
דפוס רוטו, תל־אביב, רחוב בני־ברק 27, להתקשר בשעות הבוקר, טלפון 36870

רדיו וסטראו למכונית

תל אביב רח הרצל 156 טל. 2-881151
טייפ סטריאו 10 ווט קומפלט 575 ל"י
רדיו 375 ל"י בלבד

למכירה דירות לוקסוס

בנות 3—3½ חדרים עם כל השכלולים.
ברחוב יחזקאל 17 תל־אביב
לפנות **קבלן גורדון**, תל־אביב, רחוב פנקס 28, טלפון 441198

משרד הבריאות

בית"ח הממשלתי „פוריה"
על־יד טבריה
שינוי מספר הטלפון
מספר הטלפון של בית החולים יהיה
החל מהיום, 1.3.1974
067-22777

המשוחררים: קיים ניתוק נורא בין ההנהגה והעם

שולמית אלוני
מחוץ לשעות הקבלה

מי שקורא את מאות מכתבי המגויסים, מראשיתם עד תומם, יבין שלא הקור הוא הגורם לבריא גם כאשר קר, ולא חוסר הדיוטעה גם כאשר הנענועים רבים, ולא דאגת הפרנסה גם כאשר הדאגה היא רבה, מעל ומעבר לבצוקה האישית של הפרט, בעניין זה או אחר, בשעה זו או אחרת, קיימת התחושה הכללית של ניתוק, הפריכה מנותקם של המגוייסים והתייחסות אצלם את הרגשת הבדידות והאין־אונים.

כותב אלי מרדכי ר', בין השאר:
„פנייתי אליך באה מסיבה שנראית לי כדחופה. אני עדיין משרת בצבא, ויצא לי לשוחח עם הרבה חיילים ומפקדים ב־יחידות שונות. קיים (עם רב בצבא מכוון כלפי כל גופי השלטון כולל שלטונות ה־צבא. המועקה נובעת הן מבעיות אישיות וכלכליות, אבל בעיקר מהרגשת אין־אונים כלפי השלטון, הממשיך בדרכו כאילו מאומה לא קרה, מהניתוק הנורא שקיים בין השלטון ובין העם, מחוסר האיכפתיות שלהם כלפי מה שקורה... כל הדברים הל־לו ידועים, אלא שההרגשה הקיימת היא שאף אחד אינו עושה משהו כחותי ר־עניני לתיקון המצב".

עבודה במטבח

דברים מסוג זה חוזרים ונשנים, וב־צידם סיפור־מעשה זה או אחר, הבא להעיד כי הריאגנות נכונה. הנה כותב א.ס. על חברו:

ד"ר גיורא ס., פיזיקאי, העובד בחקר גרעיני חשוב בז'ינבה במכון הבינלאומי האירופאי, נקרא למילואים. מייד בא לכאן על חשבונו. משפחתו נשארת בחו"ל. על־פי החוק, יקבלו אשתו ושני ילדיו הקט־נים כ־700 דולר לחודש, דהיינו כ־3.000 ל"י. לאיזה צורך בא האיש וכיצד הוא מנוצל כאן? ובכן, הוא נשלח לבסיס חיל־האוויר במרכז הארץ כעובד מיטבח (!).

במלים אחרות: מדינת־ישראל העשירה משלמת לאדם, שהוא ד"ר לפיסיקה, 3,000 ל"י לחודש במטבע־זר עבור עבודה ב־מיטבח.

האיש הריצף פניות חוזרות ונישנות לשלישות הראשית בבקשו לבדוק את מיס־מכיו האישיים, אך לא קיבל תשובה. האיש מנותק שבעת שבועות ממשפחתו למטרת משונת זו. כישוריו אינם מנוצלים בשום צורה, ומחקרו, למענו נשלח לחו"ל, עומד בפני חורבן.

הדבר ניאה פה אבסורדי לכל המסבבים אותו, והוסר התגובה הדשליישות כמ מר־ג'וזה, עד שהמפקד הישיר של האיש, קצין בדרגת סגן, החליט „לתפוס יוזמה" ושיחרר את הד"ר מהמיטבח.

באותו מיטבח עדיין עובד ד"ר לפיסי־קה נוסף, ש. שוראקי. הוא כמובן, זול יותר למדינה, הואיל ומשפחתו נמצאת ב־ארץ.

„אני מאמינה"

הרגשת־הזעם על מה שקוראים „הנ־הגה", „שלטון", או אלה היושבים למעלה, באה לכלל ביטוי בצורות שונות.

תוך שבוע אחד קיבלתי 17 מכתבים, שכל אחד מהם כלל קטע גזור מ„ידיעות אחרונות" מיום 12.2.74, האומר: „מאסר לחייל בשארם שנטל דובון ונעלי הרמון". החייל נידון לשלושה חודשי מאסר בפועל ושלושה חודשים על־תנאי. כל הכותבים הוסיפו את הערותיהם בדרך זו או אחרת, שעיקרן: „כיצד דנים אותו כאשר האח־ראים על מחדלים ועל תפרות משמעת לא נותנים את הדין?"

בין הכותבים — אם לשני חיילים. הי־שואלת במכתבה מדוע הצדק והמשפט ב־צבא כל־כך סלקטיביים. „יש לי שני בנים בצה"ל — היא כותבת — ובחרדה אני חושבת עליהם. אני מאמינה עוד לדיין ולחבורתו". המכתב חתום בשם מלא וב־כתובת. אך יש בו תוספת: „השם רק לידיעתך — הבנים לא יודעים על מכ־תבי".

תוספת נוכבת, לה אני עדים יום. היא רצונם של החוזרים להתנייע, להתנדב, לעשות משהו. „צריך לשנות", הם אומרים, „אני רוצה לפעול — אי־אפשר שוה ימ־שך כך". אנשים רוצים להיפגש, להתלי־רבים ולעשית, אך אינם יודעים מה לע־שות וכיצד לעשות. הם רוגזים שעולם כמינהגו נוהג ושאין מנצלים את רצונם הכן לתרום לשינוי, לעשיית החיים אמי־תיים יותר, משמעותיים יותר.

בלי מועקה ופחד

הצפיות שאחרי המלחמה הן יתית אחרת — הולכות ומתנפצות לנוכח משא־ומתן קואליציוני מייגע ומגוחך סביב „מיהו יהודי", שתיקתה של ועדת־אגרנט, חוסר הילרסים בהנהגה והתגודדות סיעתית של „היושבים למעלה". הרצון העז ל־עשייה קונסטרוקטיבית הופך אט־אט ל־מצב של חוסר אמון, העלול להביא ל־אגרסיביות, להתגודדות, להסגנות רחוק — אם לא יקום המנהיג שיורה כיוון, שיפתח צוהר חדש להיטהרות, לשינוי. אי־אפשר יותר שמה שהיה הוא שיהיה ומי שהיה הוא שיהיה.

כדי שכל איש יחזור לביתו לעבודתו, לעולמו היומיומי בלא הרגשת מועקה ופחד, יש להתחיל לחשוב ולדבר אחרת. יש להחזיר את מושגי השכר והעונש, האחריות והדוגמה האישית. יש להחזיר ולתת לאדם את התחושה שהוא נחשב, שהוא קיים, שהוא העיקר. יש להדגיש כי במלחמה נצחנו ונמשיך להחזיק מעמד כמדינה ריבונית שטוב להיות בה, גם אם אינה מעצמה עולמית — וזאת בתנאי ש־נזכור כי האיש, רמתו המוסרית, איכותו, חריצותו, נכונותו לעזור ולמלא את תפקידו כראוי — באלה מקור כוחנו, וזאת יש לטפח ולדאוג.

רק הנהגה, שתהיה לה הסמכות המוסרית לתבוע מכל אחד מאיתנו לעשות את תפקידו כראוי, באחריות ובמסירות במקום בו הוא נמצא, תוכל להחזיר אותנו לשיווי־המשקל הנכון. היא גם תוכל לנצל את הפוטנציאל העצום של רצון הציבור, כדי לבנות את חברתנו כך שנוכל להת־מודד עם האירועים העתידים לבוא עלינו בעקבות משאומתן עם השכנים ובלתי־צים כבחוץ באורך־רוח, בתבונה, בהת־אפקות, בבגרות ובתחושה בטחון באמת שלנו ובכוחנו.

שלמה שוהם

הגניזה

גניזת דו"ח ועדת ראש־הממשלה לנוער במצוקה — מוכיחה בעליל שההנהגה הנוכחית, על כל פלגיה, חייבת לפנות את מקומה לצוות שיכיר בכוחה את סדר־הקדימויות האמיתי של בעיות החברה בישראל

בימים אלה נתבשרנו על גניזתו של דו"ח ועדת ראש־הממשלה לנוער במצוקה. דו"ח זה הוא פרי עמלם של למעלה ממאה אנשי־ציבור, כלכלנים, אנשי־חינוך, סוציולוגים, פסיכולוגים וקרימינולוגים, שעבדו במסגרת של עשרה צוותות במשך שנה שלמה. הוועדה חקרה את כל המיגוון הרחב של בעיות הפער החברתי, נשירה מבית־הספר, צפיפות דיור, דרכי הזרמת משאבים כלכליים לשכונות־עוני, גיבוש חבורות נוער־השוליים והקמת שירותי התנדבות.

בפעם הראשונה מאז 2025 שנה ישב פורום תיכנוני רב־כמותי ואיכות וניסח המלצות מעורטות, המבוססות על בדיקה יסודית כיצד לתקוף את הבעיות החברתיות המדהימות בסביכותן של חברת־סעה, המורכבת מכמה תריסרים של קבוצות אתניות שונות.

לכל אחד מאיתנו היתה תחושה נדירה של תקווה. משהו התרחש סוף סוף במדינת־היהודים. יושבים צוותות ומבררים וקובעים מדיניות, בהשתתפותה הפעילה של ראש־הממשלה, לגבי דברים החשובים באמת: איך לצמצם את הפער החברתי? האם להוריד את הדרישות הראשונות לגבי השכבות הנחשלות, או לדאוג להעלאת רמתן? האם לקבוע דרישות כניסה מיוחדות למוסדות ההשכלה הגבוהה לבני עדות־המזרח? וכאן הביא מישהו את הדוגמה של נטיכי הנודריסין הצרפתית, שהיו מבלים כמה שנים בסביבות פיגאל והיו מקבלים מהסורבון תעודת־גמר שבקציה היה מצויין באותיות זעירות „תעודה זו כוחה יפה אך ורק למורח". הדעת הכללית היתה שיש לתמוך באפשרות האחרת, והיא להקים כיתות־הכבה מיוחדות לבני שכונות־העוני ויישובי־העולים, כדי לאפשר להם להתמודד עם הדרישות הכלליות. דנו גם בשאלה כיצד לקלוט וליישב עולים. האם להקים במכוון שכונות הטרוגניות. כשניחות ה„גפילטע־פיש" הפולני עולה בנחיריו הנרגזות של העולה ממרוקו, ואילו ריחם של הסחוג והזעתר התימני גורם מיגרנה נוראה לראשה הענוג של הסטנתרנית מווינה. נבחנה, משום כך, הצעות ליצור שכונות ויישובים הומוגניים מבחינה אתנית, כך שהשילוב בכור־ההיתוך הישראלי יהיה אולי איטי יותר, אך חסר קונפליקטים ערכיים ותרבותיים. ולכן, בחשבון הארוך, רצוי יותר.

סוגיה זו היתה קשורה בהרכב הדמוגרפי של החינוך היסודי: האם יש לערב בני שכונות־עוני עם בני השכונות האמידות יותר בבית־ספר אחד? או אולי ליצור תוכנית־לימודים ארוכה יותר ואינטנסיבית יותר לבני קבוצות־אוכלוסין שונות. שאלת יום־הלימודים הארוך נבחנה לכל צדדיה, כן לובנו הצעות לשיפור ולגיבוש מערכות החינוך המשלים והחינוך המיוחד, כדי שישרתו טוב יותר את שכבות המצוקה. השאלות הכלכליות הסבוכות, הקשורות בסעד לשכבות נחשלות, גם הן נדונו בהרחבה.

בפעם הראשונה הסתמן סיכוי ש„החוקה" הפוליטית של המפד"ל בענייני הסעד במדינה תסתיים. דובר על הקמת משרד לרווחה חברתית, שיטפל בשאלות סעד סוציאלי לא כבנחלת אבות קואליציונית, אלא במסכת־תיכנון חברתית א־פוליטית. כולנו ישבנו מלאי הערכה לראש־הממשלה על הסבלנות וההתמדה שגילתה לגבי הדיונים, שבחלקם ודאי היו זרים לה, אך היא השתדלה לרדת לעומק הדברים על־ידי בירורים ושאלות ענייניות. חשבנו שסדר הקדימויות והעדיפויות במדינה קיבל סוף־סוף, ממדים ריאליים: אין חשוב כבטחון, אך הבטחון הוא פונקציה של המערך החברתי הפנימי. כושר ורצון העמידה של היחיד קשור ישירות בהרגשת שיוכו לכלל. הרגשת שיוך זו מתערערת ככל שהפער החברתי גדל, קיים קיפוח עדתי, כשהעניים נעשים עניים יותר ואילו העשירים מתעשרים יותר על־ידי מתחיד המלאית או מושחתת של הקלון מכס או מיפעלים מאושרים. כולנו היינו מאוחדים בדעה, ונדמה היה לנו שראש־הממשלה מסכימה איתנו, שלא תהיה לנו תקומה לטווח הארוך, אם לא נשכיל לפתור את שאלות הפער, המצוקה והקיפוח החברתיים, שאיימו לפורר את תשתית הערכית של החברה הישראלית.

עם גניזת הדו"ח מתברר, שהתקוות היו אשלייה עצמית של חלום מתוק, שהיקיצה ממנו מלווה בהרגשת בחילה של רמייה, של הונאה עצמית כרונית. גניזת הדו"ח טילטלה אותנו חזרה לסדר־הקדימויות ההוטנטוטי השליט על חיינו. לפיו שאלת הגיור על־ידי רב קונסרבטיבי חשובה יותר מקיומה של מדינה ישראלית.

והיכן האופוזיציה? מדוע אין היא דורשת כינוס מיידי של הכנסת לדון בגניזת הדו"ח? האם המיבנה והדמות של החברה הישראלית פחות חשובים מראשות ועדת־מישנה קיקיונית? גניזת הדו"ח טילטלה אותנו חזרה לחוככי חלם שעל גדות הלבנט. היא מוכיחה בעליל, שההנהגה הנוכחית, על כל פלגיה, חייבת לפנות את מקומה לצוות, שיכיר בכוחה את סדר הקדימויות האמיתי של בעיות החברה בישראל.

הודעה לצבור קמעונאי הסיגריות

להלן רשימת המחירים החדשים לסיגריות שנקבעו לקמעונאים:

הסוג	מחיר קמעוני: באגורות לקופסה של 20 סיגריות	מחיר קמעוני: בל"י לחבילה בת 50 קופסאות
ברודווי, טיים 100	195.—	97.50
טיים, אירופה	168.22	84.11
שרתון, נלסון פילטר, סבוי	159.80	79.90
קורונט, נלסון, נובלס פילטר, רויאל, טלסטאר, כנסת פילטר, אסקוט קינג־סייז	140.80	70.40
דובק פילטר, אסקוט, עדן, לידו, פולריס, מונט־בלאן	131.80	65.90
דובק 10	103.50	51.75
אל על (עגולות ושטוחות), כנסת 6	75.20	37.60
דגל, סילון	66.56	33.28
איילון, נדיב	57.06	28.53

המחירים לצרכן נשארו ללא שינוי

דובק בע"מ
חברה ישראלית לסיגריות בע"מ
סיגריות לוד בע"מ

חברת "לביא" סוכנות לבטוח בע"מ

חיפה, שדרות המגינים 53, „בית רשקו"

היום יום ששי 1.3.74
יחול שינוי במספרי הטלפון של חברתנו
המספר החדש
512236 (4 קוים)

חברה גדולה מחפשת חנות
באזור חיפה
בעבודה משמרת טובה, בשכירות חודשית.
בהצעות נא לפנות לטל. 03—860111
ולבקש את ציפי.

פרס - 100. ל"י
למוצא מכונית קונטסה 1300
מספר 236—649 בצבע בורדו
טל. 848828 או בשעות העבודה 863985

חייל מילואים

בשירות או משוחרר

נצל את זכותך ללימוד חינם

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם, המוענקת לך על ידי הממשלה, ללימוד מקצוע או להשלמת בחינות הבגרות.

אם עדיין לא השתחררת, תאפשר לך שיטת הלימוד שלנו בכתב, ללמוד במקום שירותך ולהמשיך לאחר מכן בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך.

לבחירתך הקורסים הבאים:

* בגרות
* מוקדמות
* גרפיקה
* עיצוב פנים
* תכנית י.ב.מ.
* פרסום ויחסי ציבור
* רדיו אלקטרוניקה (כולל מכשירים וחלקים)
* צלום (כולל מכונות הגדלה וחומרי פיתוח)

גזור תתלוש המצורף, הדבק ע"ג גלוית דואר או שלח במעטפה סגורה.

לכבוד
המכונים האמריקאיים ת.ד. 28124 ת"א
עבור „חייל מילואים או משוחרר"
שם.................... גיל....................
כתובת.................... משרת / משוחרר

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

לימוד חינם לבגרות

במסגרת

זכויות חיילים

סדיר ומילואים

בהתאם לחוק חיילים משוחררים תשל"ד — 1973 החדש, זכאים החיילים ללמוד חינם בשעות הבוקר או הערב, לבחינות

הבגרות והמוקדמות

תשלומי שכר הלימוד ימומנו ע"י משרד החינוך והתרבות

מלא את התלוש שלמטה, גזור ושלח, וחכה להודעתנו.

לכבוד
ת.ד. 26188 ת"א
אני מעוניין ללמוד לבחינות הבגרות חינם בהתאם להנ"ל.
השם והמשפחה....................
כתובת אזרחית....................
(אם אתה עדיין מגוייס) דואר צבאי....................

בחינות בגרות

טכניכון

תיכון לאכסטרנים

נפתחות כיתות חדשות
מוקדמות • ובגרות
ערב · בוקר · בכתב

אוקטובר 74 — אפריל 75

בכל מקום בארץ

* עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
* חלק מספרי הלימוד ללא תשלום.
* תלמיד אשר לא יעמוד בבחינות, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחתו.
* סידור מיוחד ליוצאים למילואים

פרטים והרשמה: 9-1 לפנה"צ, 7-4 אחה"צ

בכל מקום בארץ פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 29124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)	רמלה רח' נורדאו 4	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 61 (מול קולנוע רמה)	חיפה רח' בלפור 5
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' התקוה 37 (בפרכה)	ירושלים רח' אוריפס 8 (מול קולנוע ערון)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אגד)

למוד חינם לחיילי מילואים ששירתו 75 יום

(logo) יד יצחק בן־צבי

השבוע בירושלים

א. יום ראשון, ט' באדר תשל"ד 3.3.74

הסמינר השנתי על „ירושלים לתקופותיה" (באנגלית)

1. צמיחתה של ירושלים בימי בית ראשון — ד"ר מגן ברושי
2. אחרית ממלכת יהודה וכיבוש ירושלים — פרופ' אברהם מלמט

יושב ראש: ד"ר ח. חשקם

ב. יום שני, י' באדר תשל"ד 4.3.74

הסמינר השנתי על „ערי הקודש"

1. גיאוגרפיה ישובית של הר חברון — פרופ' יהושע בן אריה
2. חברון באגדות חז"ל — ד"ר פנחס פלאי (לנרשמים בלבד)

בשיתוף עם המחלקה לתרבות, עיריית ירושלים

ג. קורס להכשרת מורים כמדריכים בירושלים וסביבתה

בשיתוף עם „הועדה המשותפת להשתלמות עובדי הוראה".

הקורס יערך בימי שלישי וחמישי החל ביום ג' 5.3.74. פרטים והרשמה: ב„יד בן צבי" טל. 39202־1.

האוניברסיטה העברית בירושלים

המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל
בנין גולדשמיט — הר־הצופים

רישום מועמדים לשנת־הלימודים תשל"ה (1974/75) הרישום החל ויסתיים ב־31.3.74

מתקבלות בקשות לכל הפקולטאות ובת"ס

המועמדים הבאים מתבקשים להרשם באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל:

* **בעלי תעודות־בגרות מחו"ל (מלבד מועמדים שהשלימו לפחות שנת־לימודים אחת כתלמידים מן המנין באוניברסיטה בארץ).**
* **מועמדים הלומדים בתוכנית הכנה לעולים חדשים באוניברסיטאות בארץ.**
* **עולים חדשים המתכוננים לבחינות־בגרות ישראלית מיוחדת לעולים.**
* **מועמדים ללימודים מתקדמים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בחו"ל.**

לשם קבלת טופס בקשה — נא לפנות בכתב (למשרד לקבלת תלמידים מחו"ל, ת.ד. 24100, הר־הצופים, ירושלים) או אישית (לחדר 214, בנין גולדשמיט, הר־הצופים).

מועמדים המעוניינים ביעוץ אישי — מתבקשים לפנות בכתב לכתובת הנ"ל או להתקשר לטלפון 288201, שלוחה 63, על מנת לקבוע מועד לראיון.

מועמדים לשנה א' חייבים להגיש את הטפסים עד 31.3.1974.

המועצה האזורית מרחבים
צומת מרחבים — ד.נ. הנגב טל. 087—89887

מכרז למכירת רכב

מס' 799-604, 50/192/74

המועצה האזורית מרחבים מכריזה בזה על מכירת רכב
מס' 799—604, טנדר פיג'ו פרימולה מסחרית.

שנת יצור — 1969
מס' מנוע — 499402
5 מקומות ישיבה + רדיו
נפח מנוע — 960

את הרכב אפשר לראות כל יום במגרש החניה ליד בנין המועצה, ולפנות למחלקת רכב של המועצה.
את ההצעות לשלוח בכתב בדואר רשום בצרוף 10% מההצעה בערבות בנקאית במעטפה סגורה ולציין את מספר המכרז.
תאריך אחרון להגשת ההצעות 15.3.74.
המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

חביב שרבף — יו"ר המועצה

מכרז

למכירה שתי מיכליות

להובלת תערובת בתפזורת

עם זכות עבודה

סוג המיכליות הן ליילנד היפו מודל 1968.
את המיכליות אפשר לראות במכון תערובת דגן במפרץ חיפה ע"י איצטדיון קרית חיים, עד ליום 10.3.74.
על המעונינים להגיש את ההצעות ל„מושב הצפון" ת.ד. 409 חיפה.

אין האגודה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה או כל הצעה שהיא. בדבר פרטים נוספים אפשר להתקשר לטלפונים 66482, 644283.

(סמל המדינה) משרד החינוך והתרבות

האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם · המחלקה להכ[שרת] עובדי הורא[ה]

בית המדרש הממלכתי לאו[...]

לחינוך גופ[ני]

במכון וינגייט

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

שלוש שנות לימוד לקראת תעודת מ[...] מוסמך לבתי־ספר יסודיים ועל־יסוד[יים]

התלמידים (או הבוגרים) יו[כלו] להשלים את לימודיהם בא[חד] מהחוגים של אוניברסיטת תל־א[ביב] לקבלת התואר הראשון. לימודי[הם] בבית־המדרש ייחשבו לחוג שני.

לנזקקים יינתנו הלוואות ההופכות למענקים ב[...] מסויימים. חייבי שירות בצה"ל ישרתו ב[...] הפדגוגית בתקופת לימודיהם.

פרטים והרשמה באמצעות הדואר לפי הכתו[בת]
המדור לרישום ולקבלה
בית המדרש הממלכתי למורים לחינוך גו[פני]
במכון וינגייט 42 902

המועצה האזורית מרחבי[ם]
צומת מרחבים — ד.נ. הנגב טל. [08]7—83337

מכרז

מס' 50/191/74

סלילת כבישים

במרכז החינוך והתרבות מרחבים

המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים כח[...] (בפנקס רשום קבלנים) להגיש הצעותיהם לסלילת כביש[ים] במרכז מרחבים הנ"ל.

חומר להגשת הצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות העבודה הרגילות. תמורת תשלום של 85.— ל"י אשר לא יוחזר.

מחירי היחידה בהצעות יבוססו למדד יוקר הבניה שיהיה בתוקף ביום 1.3.74, תשומת לב הקבלנים לכך כי בחשבון סופי יהיה עליהם לספוג 3% מהתייקרות.

את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום ב־2 עותקים (אור[י]גינל + צילום). אל המועצה כאשר תאריך המשלוח יהיה לא יאוחר מ־15.3.74.

אל ההצעות יש לצרף ערבות בנקאית או כל ערבות אשר תוסכם ע"י המועצה בסך של 5% מערך ההצעה שתוגש.
תנאי תשלום: 70% במומנים בשלבי העבודה.
30% לאחר גמר כל העבודה ל־12 תשלומים חודשיים ללא ריבית.

יום ושעת פתיחת המכרז יפורסמו על גבי לוח מודעות של המועצה בכניסה לבנין.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חביב שרבף — יו"ר המועצה

לפי דרישת צבור הלקוחות
אנו ממשיכים

במכירת בדים מעודפי יצוא

בהנחות של 20% - 50%

במשך חודש נוסף

המכירה: מיום ראשון עד יום חמישי
ברחוב סוקולוב 10, רמת־גן
על־יד המשטרה

פתחנו שלוחה חדשה באיזור הפיתוח בהרצליה

אם יש לך הורים עצמאים שאתה רוצה לשמור על בריאותם — פנה ל„נאות השרון"

החדרים עם שרותים צמודים.
זהו המקום האידיאלי ביותר להורים, הנמצא תחת השגחה רפואית מעולה:

● בית יפה בסביבה שקטה ● פארק גדול צמוד למקום
● אווירה כפרית רגועה ● שרותים מעולים ● גינון משפחתי ● מטבח דיאטטי ● פעילות חברתית מגוונת.

הכתובת: רח' הקדמה 77 הרצליה פיתוח
טלפון 932227

איך להשתתף בחידון!

סמלים: כפי שתראה מודפסים בעמוד סמלים וסיסמאות ונוסחותיהם מספרים. בכן הסברים ליחסיהם וכ"ד כל הסבר מספר. עליך לסמוך — ולציין בראשיתה (תלוש) שבעמוד זה, מספר ההסבר לסמל המתאים. את הפתרונות יש לשלוח לת.ד. 9155 ת"א, עבור חידון סמלים.

בהצלחה

כל שבוע - פרס מיוחד! 2 תעודות חסכון ע"ס 500 ל"י כ"א

„צמד ברירה"

חשי מוגש לקוראים ע"י **בנק המזרחי המאוחד**

פרס הביניים יוגרל בין הפותרים נכונה את חידון הסמלים. מעטפות המשתתפים בהגרלת הביניים יכללו גם בהגרלה הסופית

הפרס הראשון: המכונית החסכונית „פיאט 127"

4 מערכות הצתה אלקטרוניות „פנטום" לחסכון בדלק ושיפור ביצועי הרכב. מתוצרת ג'י. אנד אס. בע"מ טלפון 441260 ת"א

טייפ קסטות עם רדיו אוטוסטופ, מיקרופון פנימי וחיצוני מתנת AIKO EVADIN

פוליסת „מיכלול דירות" על סך 20,000 ל"י לשנה אחת של סהר, חב' לבטוח בע"מ

10 מגהצים אינפרא־קל אוטומטיים מתנת אמקא

5 טוסטרים פיצה אוטומטיים מתנת אמקא

טייפ קסטות למכונית אוט רברס ASEC 601 EVADIN מתנת „אודין"

דימפלקס Dimplex קונבקטורים (מוליחום) תוצרת דימפלקס, אנגליה בעל הטרמוסטט האלקטרוני הבלעדי מתנת נ.ט. קולטון בע"מ

חבילות שי ממבחר מוצרי מימי לגבר של יצהר

חבילות שי ממבחר תכשירי הקסם Natural Wonder לטיפול ואיפור אופנתי

שעון צלילה לגבר Ricoh מתנת „אודין"

10 חולצות ניבה בעיצוב גיעון אוברזון

10 בגדיים דיוה

פינת ילדים שולחן וארבעה כסאות מפלסטיק צבעוני עליז מתנת: גולן יוצר וריהוט קיבוץ שער הגולן

פרסים ממבחר מוצרי פילקו

PHILCO

חסכי כסף — חסכי זמן! סרגי את כל בגדיך אנופיסל 8 פלוס! ובגדי משפחתך על מכונת

בנוחיר הצמר בלבד

1. החברה לבנין ושיפוצים. בניה וקבלנות בכל איזור. המרכז. פותר ליבר 16 פתח־תקוה. טל. 908881.

2. המפעל הגדול והראשון בארץ למכשירי בית חשמליים.

3. החברה הגדולה ביותר בארץ למתן שירותי גרירה ועזרה בדרכים חינם לפנוייה בכל רחבי הארץ.

4. לנציה -- מכונית היוקרה האירופית עכשיו בישראל להשיג בשלושה דגמים: 1400 1600 1800. לנציה — עוצמה שהתחילה ב־1906.

5. „דירה בחברת „גן' תקוה כי שתגמור בה כרוצה תהיה". דירות ביצוע ותכנון מעולים בנדלים ו' במקומות שונים בכל חלקי פתח־תקוה. „גן" חברה לבנין בע"מ. רח' חיים עוזר 20 פתח־תקוה.

6. בחזית ובעורף כולם נהנים מ־TAMI — שימורי איכות ללא חומר משמר. מיוצר על־ידי „פרי טעים" חולון.

7. מאכלי מלכים תוך שניות. המבורגר. סטקים. דגים פישליק. נקניקיות וטוסטים למיניהם ב„גריל לוקס". מינוס גריל" או „טוסטר פיצה" — כולם של „אמקא" גדול יצואני טוסטרים לאירופה.

8. יופי עולמי -- עם חברת הקוסמטיקה בעולם. שהגיעה השנה לישראל. תמרוקים. בשמים ושמני אמבט לנשים ולגברים.

9. עתה יותר מתמיד כדאי לקנות דירה בחברה כס"ו לבנין בראשון לציון ובפתח־תקוה. ברשותנו כ־400 דירות בכל הגדלים ובכל איזורי העיר. בקרוב יפתח משרדנו ברחובות.

10. השטיחים הזוכים כל השנה בשטיחים הנבחרים ביותר. המאר יביא לביתך עם... שטיחי כרמל.

11. לא לכל אחד יש שעון „רונג'ין" אבל מי שיש לו שעון „רונג'ין" הוא לא כל אחד.

12. מפעל המרצפות הפרטי הגדול בארץ ובעל המבחר הגדול ביותר של מרצפות ידידותי וילות. אולמות. מסעדות וכו'. משרד מכירות: לבינטין 12 ת"א טל. 611237.

13. ראנד — החברה לכבשירי בית וסטבה חשמליים בעית הבונימין והשרות המצויין. תנורי ביסוד לאפיה ובטונות כביסה. רח' שלום עליכם 5 פינת בן יהודה ת"א.

14. דגמי המכוניות הטובים והמדוייקים בעולם מתוצרת אנגליה. משחקים מרתקים ומעשירים גם משעים להרכבה עצמית. להשיג בחנויות הצעצועים המובחרות.

15. משחק הרכבה מחשבתי רב שימושי המפתח את דמיוני היוצר של ילדך ומאפשר לו להבין את העולם הסובב אותו. מרתק לשעות ארוכות של עשעוע יוצר ומהנה. להשיג בחנויות הצעצועים המובחרות.

16. „פנטום" — חומר הדברה מעולה בספריי להשמדת יתושים, זבובים ג'וקים ונמלים.

17. ללכת עם — — — יהרניש בדי — — — זה קו החזיות של הנרי ה־8 שכבש את השוק הישראלי בשנה האחרונה. הנרי ה־8 (ישראל) אופנה אינטימית מעולה של חזיות ותחתונים. המכירה בשיכונים הכובים ברחבי הארץ.

18. הסלון היחיד המספק אך ורק בכלות. בו תקבלי את הכל. היום בחתן. צוות מעולה. מכשיר עבודות כלה. דיזנגוף 158 ת"א. היזהרו מחיקויים כי אין לנו סניפים.

19. החברה המובילה בישראל לצעצועים ומשחקים סובבת ומפיצה של צעצועי „לגו" בישראל וצבעי ציור טאירנס - פאנדה ואבהו פרוטקטינג ספריי ועוד. התצוגה 105 ת"א.

20. חברת הצבירה בע"מ הגדולה והותיקה בישראל לקירות שבירה ואבטחה. מערכות אזעקה כספות הכבירות בעולם לספקים. בתי עסק ומגורים ייעוץ. הרכבה ואחזקה.

21. הראשונים בארץ בייצור סורגים ותריסי אלומיניום. באיכות בעירה, ביה"ר שושנה. ת"א הכשגר 31.

22. „הרהיט" — אחים שרעבי. עבודות ריהוט מעולה. תכנון ועיצוב פנים. עבודה עצבית ורהיטי יבוא. ברכו הוד השרון. טל 924154.

23. „קרופט" דבק אידיאלי לסיכוי סדקים. סתימת חורים והדבקת חרסינה הבל בשיטת — עשה זאת בעצמך. „קרופט" כתוצרת „פולטקס" בת"ים.

24. „וולה" — חברה עולמית לתכשירי שיער. כל אשה דורשת טיפוח בתכשירי „וולה". כי „וולה" מיוצר איכות. „וולה" -- מינשון בעיראים ליקסקלוקת השיער.

שי חידון סמלים

גזור טופס זה וציין את מספרי ההסברים המתאימים לפי ההוראות המופיעות בראש החידון.

לכבוד ת.ד. 9155, תל־אביב

עבור „חידון הסמלים מס' 17"

1.3.74

שם פרטי: .... שם המשפחה: ....

רחוב: .... מספר: ....

עיר: .... טלפון: ....

סמל מס'	מתאים להגדרה	סמל מס'	מתאים להגדרה	סמל מס'	מתאים להגדרה
1	....	9	....	17	....
2	....	10	....	18	....
3	....	11	....	19	....
4	....	12	....	20	....
5	....	13	....	21	....
6	....	14	....	22	....
7	....	15	....	23	....
8	....	16	....	24	....

1 גינדי ראשון־לציון, פתח־תקוה, רחובות.

2 נני של דני

3 פנסונה

4 Henry VIII

5

6 AVON

7

8 Tami

9 פתרון לבעייתך ברכישת דירה! גן

10

11 חוסן

12 שושנה מוצרי איכות

13 נאה

14 ראנד RAND

15

16 WELLA

17

18 MATCHBOX

19

20

21

22

23 LANCIA

24 השומרים

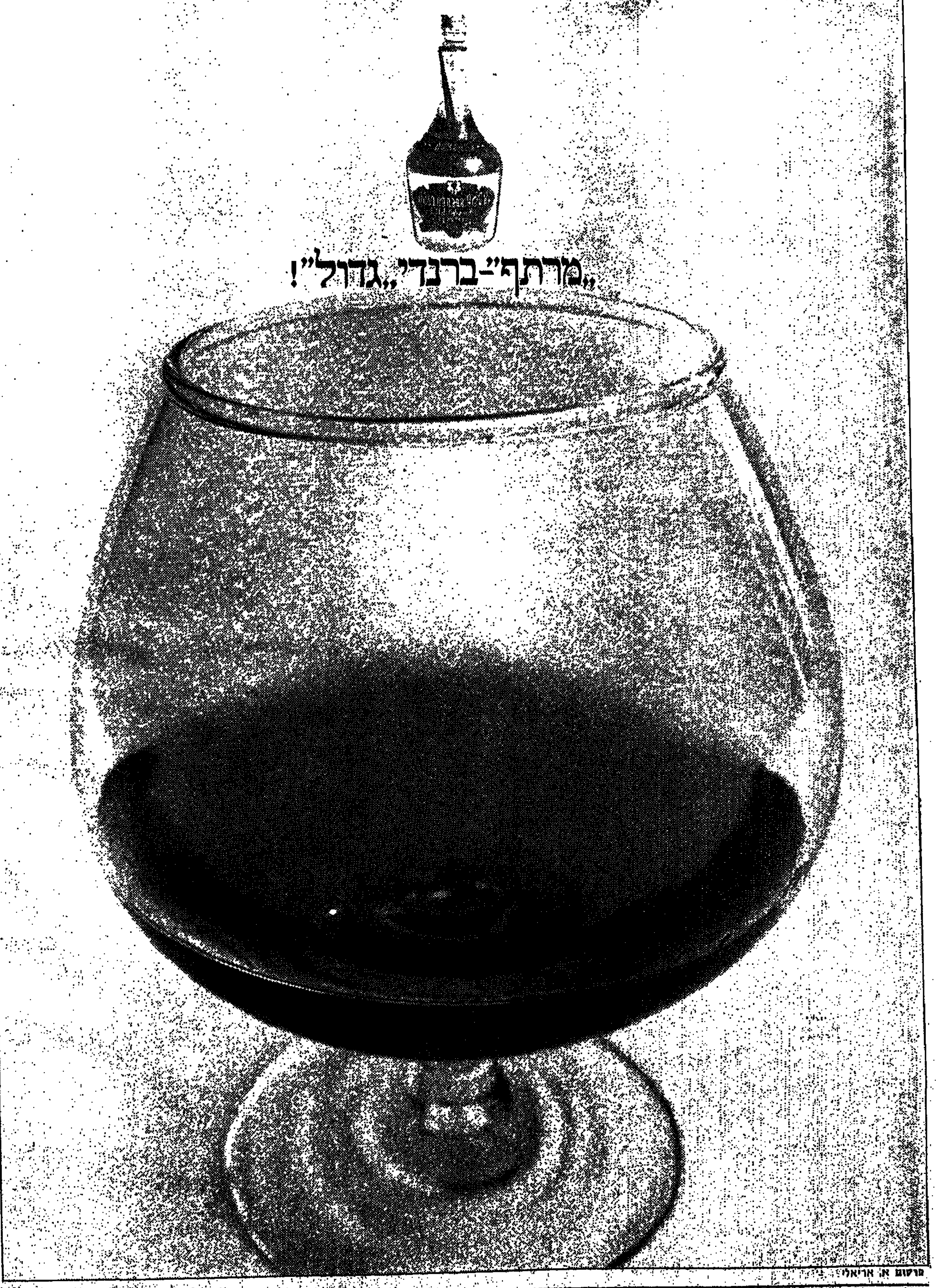

רשום א. אריאלי

צילום השער: י.פ.פ.א.

ק.ג.ב.

מאת
ג'והן בארון

„ק.ג.ב.", אירגון הביון והביטחון האדיר ביותר בעולם, משול לתמנון, שראשו בכיכר דז'רז'ינסקי המוסקבאית וזרועותיו חובקות — ומנסות לחנוק — את העולם כולו. הוא הפיל והעלה מישטרים בארצות מתפתחות, בחש במיזרח־התיכון, ריגל בישראל, מילא — וממלא — תפקיד נכבד ברדיפת יהודי ברית־המועצות ולחצו הוא שהכריע את הכף לגבי גירושו של סולז'ניצין ■ הגילויים המוסמכים והמפורטים ביותר על פעילותו של הק.ג.ב., על עובדיו הבכירים, על סוכניו המוצלחים והכושלים ועל תוכניות ההרס והחבלה שלו מרוכזים בספרו של העיתונאי האמריקני ג'והן בארון. סוכני הק.ג.ב. בארה"ב התעניינו מאד בתוכן הספר וניסו לגנוב את כתב־היד פעמים מספר. אולם, שירותי ביון מערביים, ובמיוחד סוכנות־הביון־המרכזית האמריקנית, שסייעו לא במעט בריכוז החומר, סיכלו ניסיונות אלה ■ פרקים נבחרים מתוך ספרו של בארון יתפרסמו בהמשכים ב„7 ימים". בגיליון זה: מסעי הריגול של ולאדימיר סאחארוב.

בשנת 1967 היה ולאדימיר ניקולייביץ' סאחארוב מקור לקינאת רבים מחבריו במוסקבה. הצעיר יפה־התואר, הגבוה והחסון, היה בן למשפחה בעלת מעמד והשפעה בצמרת הסובייטית. הוא נשא לו בלינדית יפהפיה. בין חבריו הטובים ביותר היו בניהם של ראשי הק.ג.ב. אנדרופוב וצביגון. הוא השתלם חמש שנים במיזרחנות במכון המוסקבאי ליחסים בינלאומיים ועתה עמד להישלח לתקופת ההתמחות הדיפלומטית הראשונה שלו.

באפריל 1967 נפרד סאחארוב מרעייתו, והוצב כפקיד קונסולארי בנמל חודיידה שבתימן. היה זה גיהנום עלי אדמות. הרוסים שרוכזו בעיר סבלו מחום, מלחות וממחלות טרופיות קטלניות. נוסף על סכנות אלה בני השבטים התימניים הפראיים, אשר ערפו שני סוכנים של הק.ג.ב. בחשבם אותם לאמריקנים.

הרוסים הצטופפו בקבוצת בניינים בסמוך לקונסוליה הסינית. בלילות היו הסינים עולים על חומות הקונסוליה שלהם, מכים בפחים ומגדפים את הרוסים בקולי קולות. הרוסים חרקו שן, אך ההוראות של מוסקבה אסרו עליהם להגיב.

אומנם, הרוסים קנו בכסף מלא את השליטה על נשיא תימן דאז, עבדאללה אל־סלאל. אבל, הוא חשש להיפגש עימם בגלוי. על כן, קנו הרוסים בית בחודיידה והנשיא היה בא לשם בקביעות, כדי להיפגש בסתר עם השגריר הסובייטי מיחזו רחמאטוב.

בעת אחד ממסעותיו לחודיידה הזעיק רחמאטוב את סאחארוב ובישר לו, כי הקונסול הסובייטי בחודיידה איבן סקארבוביץ' לא יחזור מחופשתו במוסקבה, וכי הוא יתמנה כקונסול־בפועל.

הדבר הפתיע את סאחארוב. אבל, משמעותו האמיתית של המינוי הובהרה רק למחרת בבוקר, כאשר הוצג הדיפלומאט הצעיר אל ולאדימיר איבצ'נקוב — סוכן הקבע של הק.ג.ב. בחודיידה, שפעל במסווה של מהנדס במשלחת הסיוע הסובייטית.

„אני מניח, שתפקידי האמיתי ידוע לך", ניגש איבצ'נקוב ישר לעניין. „מעתה ואילך תעבוד בשבילי. בראש וראשונה

המשך ◄

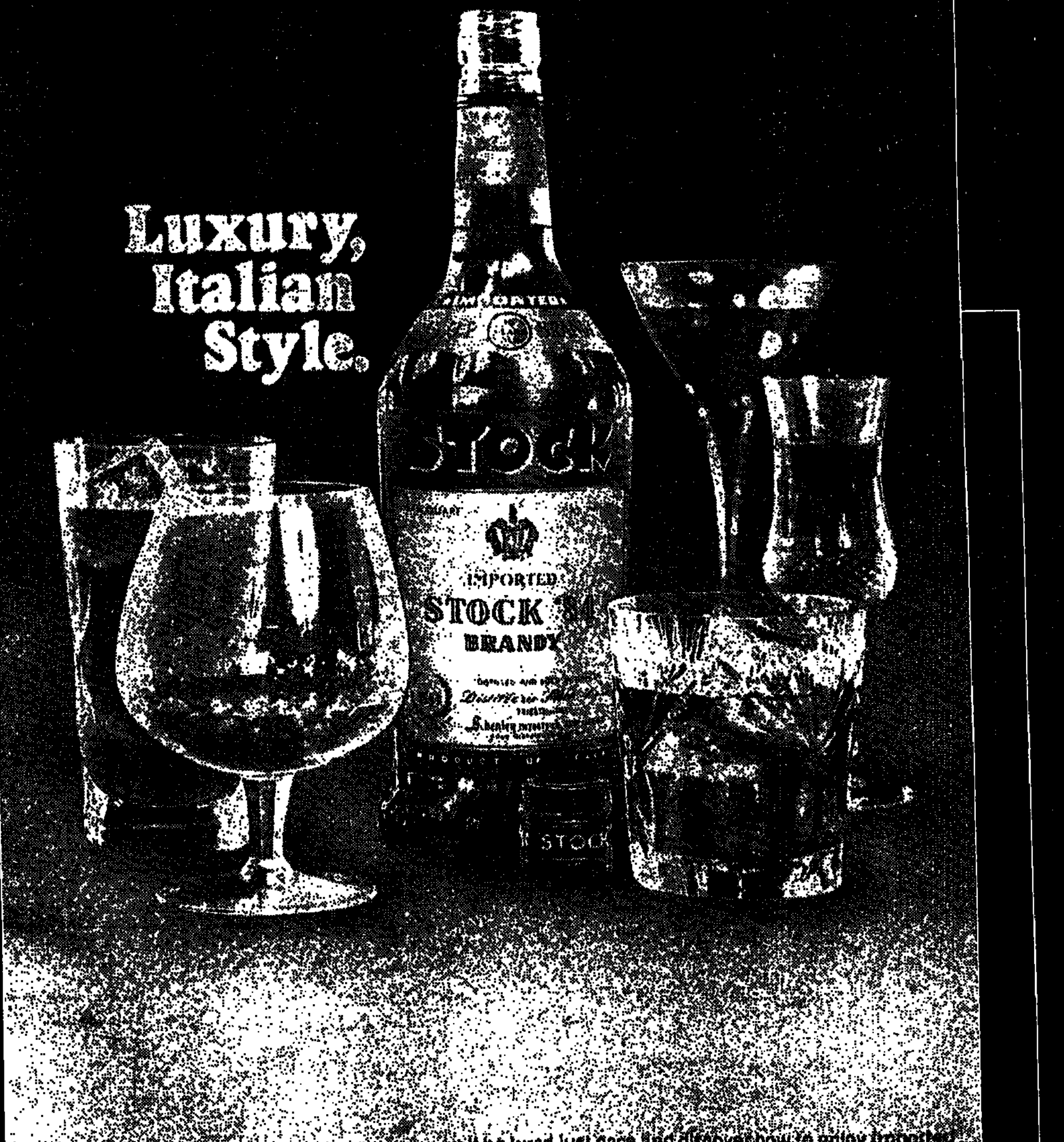

Seductively priced at about $5. Let yourself be lured just once and discover how to enjoy imported brandy the way brandy lovers do. The taste of Stock '84 is pure 10-year-old luxury. An experience in pleasure whether straight, on-the-rocks, in your favorite cocktail or with soda.
Try Stock imported Brandy today. It's luxury. Italian-style.
That's why it's the world's largest-selling brandy.

STOCK
IMPORTED BRANDY

STOCK '84 גם בארה"ב:* "תענוגות, בסגנון איטלקי"

אותו משקה באותו בקבוק ב-123 מדינות-וגם בישראל.
STOCK '84 הברנדי הנמכר ביותר בעולם.

ברנדי, וורמוט וליקרים STOCK
משקאות בינלאומיים המיוצרים גם בישראל.

© פרסום אל־רון בע"מ

יהיה עליך לשים עין על אנשינו. נסה לברר מי מהם מספסר במטבע־זר; מי נפגש בסתר עם ערבים; מי שוכב עם מי; מי אינו מרוצה מן המישטר שלנו".

סאחארוב הניד בראשו. איבצ'נקו הציע לו ויסקי משובח.

„איני שותה בבוקר", אמר סאחארוב.

„שטויות", אמר איש הק.ג.ב. „יהיה עליך ללמוד להשתמש באלכוהול ולהפעיל אותו. הוא הופך את הערבים לפלסטלינה. הם משתוקקים אליו, דווקא מפני שדתם אוסרת עליהם לשתות. עליך להושיב ערבי ליד שולחן עמוס בקבוקים, לכבד אותו בסודה ובאגוזים, ללגום ויסקי ולהסביר לו, כי התפקיד המדיני הרם מחייב, לעיתים, סטייה מכללי הדת. ברגע בו יתחיל הערבי לשתות, לא יוכל להפסיק. כאשר הוא יהיה שיכור די הצורך יסכים לעשות הכל ולחתום על כל מיסמך".

איבצ'נקוב אף גילה לחניכו הצעיר, כי סוכן הק.ג.ב., שלנקוב, הצליח לשכר את שר־החוץ התימני ולצלם את כל המיסמכים הסודיים שבתיקו. אגב, אותו שלנקוב הופיע בשנת 1971 כסוכן־הקבע של ק.ג.ב. ברבת־עמון.

פופולאריות וגבורה

בחודשים שלאחר־מכן הפך סאחארוב לאדם הפופולארי ביותר במושבה הסובייטית בחודיידה. בתוקף תפקידו כקונסול היה עליו לפתור עשרות בעיות אישיות ולחסל סיכסוכים בין אזרחים סובייטיים.

סיכסוכים לא היו חסרים. במיקרה אחד התפתחה תיגרה בין טכנאי ארמני לבין טכנאי מקאזאכסטאן, תוך שבירת עצמות הדדית.

סאחארוב עשה את מלאכתו בהגינות, והירבה להשכין שלום. תוך־כדי־כך דיווח על המתרחש לאיבצ'נקוב, ופעל לאיתור תימנים התומכים בסין־העממית ולגילוי קצינים בחיל־המישלוח המצרי, הניתנים לגיוס לק.ג.ב. בשלב מסויים אף תיכננו הוא ואיבצ'נקוב גיוס ערבים, לשם ביצוע חבלות במאגרי הנפט של עדן.

בעת מילחמת ששת הימים, בה הובסו המצרים, הגבירו הסינים את התעמולה האנטי־סובייטית שלהם בתימן והטילו את האחריות לתבוסה על מוסקבה. תעמולה זו נקלטה היטב בקרב התימנים חמומי־המוח.

בבוקר ה־10 ביולי 1967, כאשר נמצא רק סאחארוב במישרדי הקונסוליה, הוקף המקום על־ידי 1500 תימנים חמושים באבנים ובסכינים. הקונסול הצעיר נעל את הדלתות, הגיף את החלונות והעלה אור בחדרים האפלוליים, כדי ליצור רושם שהמקום מלא אדם. אחר, עלה על הגג והשקיף על המתרחש.

ההמון רגם את הקונסוליה באבנים, והתכונן להעלות את הבניין באש. ברגע האחרון ממש נשמעו יריות באוויר, וההמון פוזר על־ידי חיילים מצרים.

סאחארוב הפך לגיבור היום, למרות טענותיו כי הוא לא עשה כל מעשה גבורה. השגריר הסובייטי בירך אותו. הטכנאים הסובייטיים הריעו לכבודו בבואו לאחרי עבודתם.

בספטמבר 1967 סיים סאחארוב את תפקידו בחודיידה וחזר למוסקבה, כדי להשלים את לימודיו. הוא לווה בדרכו על־ידי דו"ח סודי של איבצ'נקוב, בו תואר כסוכן צעיר, מבריק ומבטיח רבות.

במוסקבה ביקר סאחארוב אצל קודמו, הקונסול לשעבר סקארבובנקו. הקונסול סיפר לו, כי הוא הודח והורד בדרגה רק מפני שאשתו השיגה דולארים בשוק־השחור בחודיידה, כדי לקנות לעצמה שמלות.

„איבצ'נקוב עשה זאת", טען הקונסול המודח. „הוא הלשין עלי. הישמר מלהצטרף אל הק.ג.ב. אנשי אירגון זה טובלים בסחי ובשחיתות, ובסופו של דבר הם עורקים אל המערב ומוכרים את כולנו".

אבל, דווקא שיחה זו חיזקה את החלטתו של סאחארוב להצטרף לק.ג.ב. כקצין מן המניין.

בנובמבר 1967 הוזמן סאחארוב לפגישה עם ואסילי איבאנוביץ', אחד מקציני המינהלה של הק.ג.ב. ברחוב נגלינאיה, ליד כיכר דז'רז'ינסקי.

„אנו זקוקים לאנשים מוכשרים כמוך", נאמר לו בפשטות. הוסבר לו, כי עובדי האירגון מקבלים דירות־שרד נאות במוסקבה וחליפות ונעליים חדשים אחת בשנה. כן נאמר לו, שהסוכנים הפועלים מחוץ לברית־המועצות נהנים הן מיתרונות של מעמד דיפלומאטי והן מהשפעה, העולה אלף מונים על זו של דיפלומאט.

הוא קיבל את ההצעה בו־במקום. הובטח לו, כי הוא יוצב, לאחר תקופת אימון נוספת, בוושינגטון, או בניו־יורק, ומאוחר יותר יופעל בארצות ערב.

היו לו כל הנתונים המישפחתיים לכך. אביו היה בלדר של מישרד־החוץ הסובייטי; דודו היה סגן־מנהל הארכיון של מישרד־החוץ; סבו כיהן כיועץ צבאי לוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, בדרגת קולונל. חמותו היתה פסיכיאטרית בקרמלין ואביה היה מפקד מחנה־ריכוז סובייטי.

ביתה של מישפחת סאחארוב היה גדוש אביזרים מערביים — מוויסקי וסיגריות ועד רשמי־קול. הורין של ולאדימיר העריצו את המערב בסתר. אך לא היה להם כל מקום להתלונן על המישטר הסובייטי.

אולם, כאשר סיפר סאחארוב לאביו על הצטרפותו לק.ג.ב., השתולל האב מזעם:

„לעולם לא תעשה זאת!" שאג האב. „אחד שוגה — ועשרה חפים־מפשע מפוטרים: מרגל בריטי או אמריקני אחד מתגלה — ומאה אנשי ק.ג.ב. מפוטרים. וכאשר אתה מפוטר מן הק.ג.ב. — מקיץ הקץ על חייך".

„מה עלי לעשות?" שאל ולאדימיר. „הרי כבר חתמתי על התחייבות".

„אל תגיב על פניות נוספות שלהם", יעץ לו אביו.

בימים שלאחר־מכן הוזמן ולאדימיר לק.ג.ב. פעמים מספר. בסופו־של־דבר חדלו ההזמנות להגיע, כנראה שהשפעת האב במישרד־החוץ הסובייטי עשתה את שלה.

„הרפובליקה הסובייטית מצרית..."

במאי 1968 חזר סאחארוב למזרח־התיכון, עם אשתו, נטאליה ובתם הקטנה, יקאטרינה. הפעם הוצב כעוזר לנספח בקונסוליה הסובייטית באלכסנדריה.

הוא נתקבל על־ידי ויקטור סבירונוב, סגן הקונסול. עוד באותו ערב, בעת שהייה כרת בדירתו של סבירונוב, גילה סגן הקונסול לסאחארוב כי הוא סוכן־הקבע של הק.ג.ב. באיזור.

סבירונוב התחיל את הקאריירה שלו כסוכן מישטרה בקאווקאז. הוא עלה בכוחות עצמו. השתלם במוסקבה והגיע עד לצמרת. אולם, הוא לא נטש את גינוניו הכפריים ואת חיתוך דיבורו הגס.

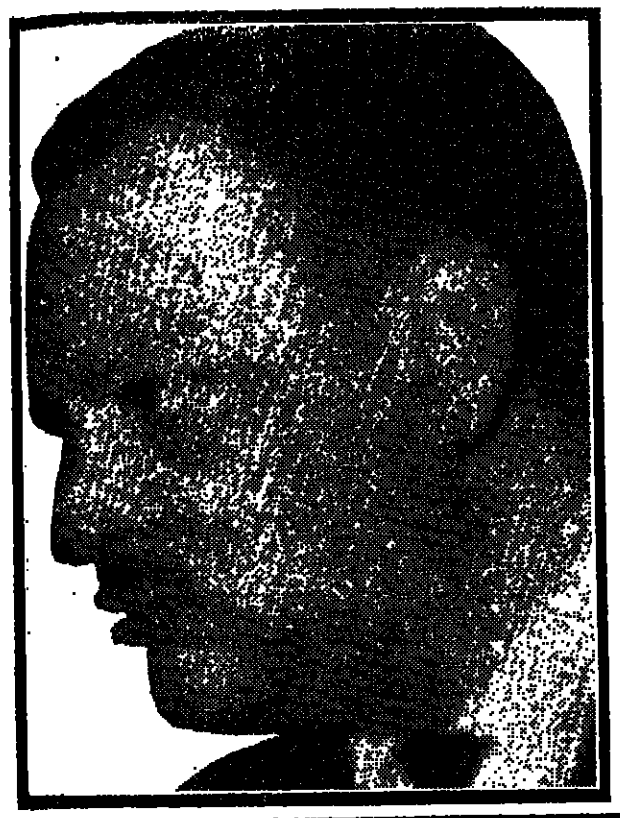

למעלה משמאל — סאמי שאראף, ה„בוס" של שירותי־הביון המצריים והסוכן־השתול של ק.ג.ב. למעלה: עלי סאברי הפרו־קומוניסטי, שהיה ראש ממשלת מצרים וה„בוס" של שאראף. משמאל: שגריר בריה"מ במצרים בתקופת ששת הימים, סרגיי וינוגראדוב. בתמונת הפתיחה בעמוד הקודם: מרכז הק.ג.ב. במוסקבה.

סוכני ק.ג.ב. גילו את היום והשעה המדוייקים של התקפת ישראל על מצרים בששת הימים והעבירו את המידע למרכז במוסקבה. מדוע לא העביר המרכז את המידע למצרים? ● מי גילה לסאדאת את מזימת ההפיכה הפרו־סובייטית

בעיצומה של הסעודה הופיעו בדירתו של סבירונוב שלוש נשים רוסיות, שאחת מהן מיררה בבכי. התברר כי היא כמעט ונאנסה על־ידי מצרים בכיכר השוק.

„מטומטמת!" גער בה סבירונוב. „האם אינך יודעת שהערבים הם בהמות? את אשמה בכל. אם תשובי לשוטט בשוק בלילות, אצווה להחזיר אותך לרוסיה!"

הוא בז לערבים וכינה אותם בכל הזדמנות במילת הגנאי הרוסית „צ'ורנוז'ופי" (שחורי־עכוז).

באותה תקופה היתה פעילות ההתרחבות הסובייטית במיזרח־התיכון בשיאה. הכוונה היתה לרכוש שליטה מירבית על הנפט הערבי, מתוך ההנחה כי בשנת 1990 תייבא ארצות־הברית מן המיזרח־התיכון את מחצית הנפט הדרוש לה וכי הנפט יהיה אמצעי־סחיטה מצויין.

מצרים כבר הפכה לבסיסם העיקרי באיזור. נאצר מישכן את המדיניות והמשק שלו לגוש־המיזרחי תמורת סיוע בסך 2.5 ביליון דולאר. קצינים רוסים נתנו פקודות לחיילים מצרים, מהנדסים סובייטיים פיקחו על רבבות פועלים מצרים, שבנו בסיסים סודיים לרוסים. 50 אנשי ק.ג.ב. בכירים ישבו בקהיר, כדי לוודא שנאצר יילך בתלם. הרוסים אף כינו, בינם לבין עצמם, את מצרים בשם „הרפובליקה הסובייטית המצרית".

אף־על־פי־כן, לא היו הרוסים בטוחים במעמדם במצרים. לעומת צמרת הגרורות המיזרח־אירופיות, שהייתה נאמנה אך ורק למוסקבה, שמרו נאצר וחבריו אמונים לעם המצרי. בערים הגדולות נמצא עדיין מיעוט חזק של משכילים פרו־מערביים. יתר־על־כן, כל הפשרה ביחסים בין מצרים לבין ישראל היתה עלולה להקטין את הצורך בנשק סובייטי ולצמצם את השפעת הקרמלין על נאצר.

אין פלא, שהק.ג.ב. ניגש במרץ רב להקמת תשתית סמויה לשילטון־קבע סובייטי בארץ־הנילוס. האירגון גייס סוכנים בצבא ובשירותי־הבטחון של מצרים, בעיתונות, באוניברסיטאות, בצמרת מיפלגת האיחוד הסוציאליסטי ואפילו בין יועציו הקרובים של נאצר. הרוסים התכוונו לגבש את כל אלה לגרעין של „מעמד חדש", אשר יהפוך את מצרים לגרורה סובייטית לכל דבר.

סאחארוב אף הוא נרתם לעבודת גיוס זאת. הוא התיידד, בין השאר, עם עבד אל־מחסור פאהמי חסן, מפקד יחידת־ביטחון מצרית, ששמרה על הקונסוליות הזרות באלכסנדריה. כתוצאה מקשרים אלה הפך חסן לסוכן סובייטי לכל דבר והועבר לפיקוחו של סבירונוב עצמו.

גורל דומה פקד את רב־סרן עבד־אל־חאג' אל־סייד, ראש המחלקה הסובייטית בשירות הריגול הנגדי המצרי באיזור אלכסנדריה. בין השאר הסדירו הרוסים לאחיו של אל־סייד מילגה באוניברסיטת טיפליס.

רק לא קומוניסטים

סבירונוב עודד את סאחארוב לקשור קשרי־ידידות עם ערבים רבים ככל־האפשר — פרט לקומוניסטים המצרים. אלה האחרונים היו מעוררי־רחמים. הם נרדפו בתקופת נאצר ממש כמו בתקופת פארוק, ואילו הרוסים בזו להם. כאשר ביקש עורך ביטאון קומוניסטי באלכסנדריה מן הרוסים לממן הוצאה מיוחדת לזכר לנין, על־ידי רכישת 500 עותקים — דחו אלה את בקשתו וגירשוהו מן הקונסוליה. הוא הוציא את העיתון על חשבונו — והואשם מיד על־ידי עמיתיו המצרים בקבלת שוחד מן הרוסים. סבירונוב ראה בכל הפרשה בדיחה אחת גדולה.

פעם הזמין הקונסול הכללי הסובייטי, אולייג שומילוב, את סאחארוב אל לישכתו וגער בו על שנראה בחברת ערבי במועדון לילה, מבלי שקיבל רשות לכך.

„עשיתי זאת לפי הוראותיו של סבירונוב", אמר סאחארוב.

„בשביל מי אתה עובד?" רתח שומילוב. „בשביל מישרד־החוץ, או בשביל הק.ג.ב.?"

„אני עובד בשירות ברית־המועצות", השיב סאחארוב.

„אתה עובד בשבילי!" שאג הקונסול הכללי. „אם תפר את הוראותי — תישלח הביתה!"

סאחארוב מיהר אל סבירונוב והתקרית נסתיימה בהתנצלות בחצי־פה מצד שומילוב. מאז נהנה סאחארוב מחופש־פעולה מוחלט.

בעת אחד מטיוליו עם בתו הקטנה הכיר סאחארוב את סוכן הק.ג.ב. הציורי ביותר באפריקה: אנאטולי קאזונובצקי, ארכיבישוף הכנסייה הפראבוסלאבית ביבשת השחורה. הגבר הענק, שחור־הזקן, היה מומחה לכל דבר. הוא תיקן את מכוניתו בעצמו, ינקק יינות ובנה ציוד לדיג תת־ימי. הוא היה מסוגל לנהל טקס דתי ולכתוב דו"חות סודיים באותה קלות עצמה.

תפקידו העיקרי של הארכיבישוף היה גיוס ראשי הכנסיות הנוצריות באפריקה לתמיכה בברית־המועצות בפרשת וייטנאם ובסיכסוך במיזרח־התיכון. כן היה עליו לגייס סוכנים בקרב העדה הקופטית במצרים. הוא היה כפוף לסבירונוב ולסוכן־הקבע של הק.ג.ב. בקהיר, מיכאל ניידוסיקין, אשר ישב בחדר מיספר 6 בשגרירות הסובייטית.

הם התיידדו עד כדי כך, שהארכיבישוף הסכים לטבול את יקאטרינה הקטנה בטקס דתי. הדבר נעשה באחד הלילות בביתו של קאזונובצקי — לצלילי מוזיקה דתית שהושמעה במערכת סטראופונית. היה ברור, כי טקס זה עלול להזיק לקאריירה של סאחארוב. אבל הוא היה משוכנע, כי קאזונובצקי ידע לשמור סוד.

שישה חודשים לאחר־מכן ביקש קאזונובצקי מסאחארוב, שעמד לצאת לחופשת־מולדת, להבריח חלקים בשביל מכוניתו האירופית, שנשארה במוסקבה. כאשר היסס סאחארוב, רמז לו הכומר, כי הוא עלול לגלות ברבים את פרשת הטבילה.

לסאחארוב לא נותרה ברירה, אלא לקחת את החלקים איתו. למזלו, לא נבדק מיטענו על־ידי המצרים.

העכבר שהפך ל„אריה"

בעת ביקוריו התכופים בקהיר גילה סאחארוב עובדות רבות על הפעילות הסובייטית במצרים. ידידיו סיפרו לו, כי טייסים סובייטיים הטיסו מיגים עם סימונים מצריים נגד ישראל. הוא ראה שני ארונות של טייסים סובייטיים, שהופלו על־ידי „פאנטומים" ישראליים, מובאים מן המידבר, ואת נשי הטייסים בוכות ליד הארונות.

הפרטים המדהימים ביותר נודעו לו באלכסנדריה, מפי סבירונוב עצמו.

ערב אחד ב־1969 הביע סאחארוב בפני סבירונוב את פליאתו על ששירותי־הביון הרוסים לא גילו את הכנותיה של ישראל למילחמת ששת־הימים.

„ההכנות היו ידועות לנו", השיב סבירונוב. „אבל תפקידו העיקרי היה לגלות את עיתוי המיתקפה ואת תוכניות הפעולה של ישראל".

„עוד בהיותי בתימן נשאלו שאלות מדוע זה לא נעשה", אמר סאחארוב.

„לא ולא!" קרא סבירונוב. „גילינו את היום והשעה המדוייקים של ההתקפה. היה לנו מידע מדוייק ביותר. שלחנו כל זאת אל ה„צנטר" (מרכז שירותי הביון) במוסקבה. נדהמנו כאשר לא העביר ה„צנטר" את המידע לערבים. ייתכן כי אנשי מוסקבה לא האמינו למקורות שלנו; ייתכן כי היה זה מחדל שיגרתי שלהם; וייתכן כי הכל היה מתוכנן".

שבוע ימים לאחר־מכן העיר סבירונוב, בישיבה שיגרתית של הקונסוליה, בה נכחו הקונסול, אנשי הסגל ואישי הביון הצבאי והק.ג.ב., הערה, שעוררה את סקרנותו של סאחארוב.

בעת הישיבה שאל סאחארוב אם אין בהשפעתו הממתנת של העיתונאי המצרי מוחמד חסנין הייכל כדי לערער את האחיזה הסובייטית במצרים.

„הדבר לא יקרה כל־עוד יישאר שאראף במקומו", השיב סבירונוב.

„מי זה שאראף?" שאל הקונסול הכללי. „מעולם לא שמעתי עליו".

„הוא היועץ המיוחד של נאצר לענייני ביון", הסביר סבירונוב. „מנקודת הראות שלנו הוא הכוח הגדול ביותר במצרים, שעליו נוכל לסמוך".

למעשה היה שאראף באותה תקופה סוכן הק.ג.ב. החשוב ביותר בעולם. הוא היה סמי האיש הקטן, שנשתל בהיותו קטן, וגדל מחוץ לכל יחס.

תהליך גיוסו של סאמי שאראף לק.ג.ב. החל ב־1955, בעת ביקורו במוסקבה, עם אחת המישלחות הצבאיות הראשונות של מצרים. זמן קצר לאחר־מכן מונה כעוזרו של עלי סאברי הפרו־קומוניסטי, שכיהן אז כראש ממשלת מצרים. הוא אירגן את מישרדו של סאברי מחדש והפך למקורבו של נאצר עצמו.

בשנת 1957 שב שאראף למוסקבה, עם מישלחת מצרית, וכעבור שנה נסע לניו־יורק ונפגש שם עם קצין הק.ג.ב ולאדימיר סוסלוב, שפעל כיועץ למישלחת הסובייטית באו"ם. אותה שעה כבר היה שאראף סוכן סובייטי לכל דבר, והוזכר במיסמכים הסודיים בשם הצופן שלו „אסד".

הסכם סודי

בשנת 1959 נתמנה שאראף כ[illegible] לישכת האינפורמציה של נשיא מצרים. למעשה הוא הפך ל„בוס" של שירותי־הביון והביטחון המצריים וליועצו של נאצר לענייני ביון. לפי הוראות הרוסים ניתק את עצמו מסאברי והציג עצמו כערבי־לאומני, החותר למישטר סוציאל־דמוקראטי במצרים, לאיחוד העולם הערבי ולהשמדת ישראל. הוא טען באוזני נאצר שוב־ושוב, כי ארצות־הברית תתמוך תמיד בישראל, וכי משום כך חייבת מצרים לסכסך בין המיזרח והמערב ולזכות בסיוע רוסי, בלי לסכן את ריבונותה.

בהסכמת נאצר, או בלעדיה, חתם שאראף על הסכם חשאי לפעילות־ביון משותפת עם הרוסים ולאימון קציני־ביון מצרים בברית־המועצות. ההסדר איפשר לק.ג.ב. לגייס סוכנים חדשים בקרב החניכים המצרים ונתן לשאראף הזדמנות להיפגש בגלוי עם וואדים קירפיצ'נקו, איש הק.ג.ב. בקהיר באותה תקופה.

בתחילת שנות ה־60 אישר שאראף את כל מינויי שירות־החוץ המצרי וחלש על הקירות מיוחדות ומיבצעי ביון גדולים. הוא אירגן בשירותי הביון רשת פנימית של קצינים, שדיווחה רק לו. הוא אף קבע אילו דיווחים יגיעו אל נאצר ואילו דיווחים יעלמו ממנו, תודות לכך חלשו הרוסים, בעקיפין, על שיקוליו המדיניים של נשיא מצרים.

שיטות הטעייה סובייטיות אחרות ביחס למצרים נתגלו על־ידי לאדיסלאב ביטמאן, סגן ראש מחלקת ההטעייה של הביון הצ'כי, שנמלט לארצות־הברית בשנת 1968. הוא סיפר, כי סוכנים צ'כיים חיזרו אחרי אנשי שירותי־הביון המצריים במערב־אירופה, אחדים מהם גייסו לשירות המצרים, והזרימו אליהם שפע של אינפורמציה כוזבת בדבר כוונות בריטניה, צרפת ואמריקה כלפי מצרים. אין ספק, ששאראף תרם רבות לשיכנוע נאצר באוטנטיות של מידע זה.

שאראף עשה הכל כדי לחבל ביחסי ארצו עם המערב. בין השאר אירגן, בעזרת הק.ג.ב., את ההפגנות הגדולות של 1964 בהן נשרפה הסיפריה האמריקנית בקהיר.

בשנת 1967 נפל כוחו של שאראף רק מזה של נאצר עצמו. הוא העביר את ההוראות לשרים וחלש עליהם. נאצר הרגיש, כי הוא מוקף בוגדים, וחשד בכל מקורביו — פרט לשאראף, שצייר לעצמו תדמית של פאטריוט נאמן. אין ספק, ששאראף מילא תפקיד מכריע בכל אשר החליט ועשה נאצר ערב ששת־הימים.

במאי 1970 הזמין השגריר הסובייטי, סרגיי וינוגראדוב, את סאחארוב לקהיר והציע לו הצבה בשגרירות הסובייטית בבירת מצרים. סאחארוב קיבל את ההצעה בהתלהבות, היות ורצה להימצא בקירבת בסיס הק.ג.ב. בעיר.

אבל, כעבור שלושה ימים טילפנה אליו אימו ממוסקבה ובישרה לו: „אביך סידר לך משהו טוב. אתה יוצא לתפקיד חדש בכוויית".

לכאורה היתה כוויית מקום מצויין לדיפלומאטים סובייטיים. הם קיבלו הקצבה גבוהה במטבע־זר, ויכלו לקנות שם שפע של מוצרי־מותרות מערביים. סאחארוב לא היה מעוניין עוד בדולארים או במותרות. אבל, במיקרה זה לא היתה לו ברירה אלא לצאת לכוויית.

ביום השלישי לבואו לנסיכות־הנפט פגש סאחארוב בסטאניסלאב יליסייב, דיפלומאט צעיר וחבר ללימודים לשעבר. בשיחתם הודה יליסייב, שעבד ב־1967 במחלקת המיזרח־התיכון במישרד־החוץ הסובייטי, כי הרוסים ידעו מראש על פרוץ המילחמה. אך לא דיווחו על כך למצרים. אולם, הוא לא ידע את הסיבה לכך.

במושבה הרוסית בכוויית שרר תוהו־ובוהו, בגלל עריצותו וטיפשותו של השגריר החדש ניקולאי קוזמיץ' טופיצין. דיפלומאט קשיש זה אסר על אנשיו לקנות משקאות ללא מיסים ולהשתמש בסירת המנוע של השגרירות. הוא עצמו שתה מבוקר עד ערב ויצא בסירה למסעות־דיג. הוא אפילו הביא ממוסקבה צוות של ארבעה מלשינים משלו, ביניהם פילגשו אדומת־השיער והמירשעת ריטה סמירנוביצ'בה.

בדרך־כלל היה הק.ג.ב. מתריע על פעילותו של שגריר כזה. אבל, איש־הקבע של הק.ג.ב. בכוויית, לויטנט־קולונל ולאדיסלאב סרגייביץ' לובאנוב, עשה מלאכתו באי־רצון ובעצלתיים. לעיתים היה נדמה לסאחארוב, כי אילו היה לובאנוב צעיר יותר, היה עורק אל המערב.

התנאים בכוויית היו שונים מאלה שבמצרים. שירות־הביטחון הכווייתי היה ערני, יעיל וחסר אשליות לגבי הרוסים. שילטונות כוויית סירבו בהתמדה לאפשר הגדלת מיספר הדיפלומאטים הסובייטיים בארצם. פעם, כאשר היכה קצין־ביון סובייטי שיכור שוטר כווייתי, חבט בו השוטר מכות נמרצות וכלא אותו. הקצין הוחזק במעצר שלושה ימים בטרם נדרשה השגרירות לבוא ולקבלו.

מחתרת בסעודיה

בשבוע השני לשהותו של סאחארוב בכוויית הוטלה עליו משימה מעניינת ביותר. מאחר שלא נמצאו רוסים אחרים ששלטו בערבית כמוהו, הוטל עליו לתרגם את הדו"חות של סוכני הק.ג.ב. וה„ג.ר.או." (הביון הצבאי), שהגיעו מכל רחבי חצי־האי־ערב.

תוך כדי כך, נפרשו לנגד עיניו ארבעה מיבצעים חשאיים של הביון הסובייטי באיזור.

● חבלה בשדות הנפט של סעודיה והפלת המישטר המלוכני בה, בעזרת מחתרת הקרויה „החזית לשיחרור ערב־הסעודית".

● הקמת תאי־טרור בנסיכויות הנפט של המיפרץ הפרסי. לצורך זה גייסו הרוסים צעירים מקומיים, העניקו להם מילגות ושלחו אותם לרוסיה דרך קהיר. מנסיכות קאטאר בלבד נשלחו לרוסיה כמאה צעירים.

● אירגון גל־טרור בטורקיה באמצעות אנשים שאומנו במחנות חשאיים בסוריה.

● החדרת סוכנים סובייטיים לאירגוני המחבלים הפלשתינאים, תוך ניטרול פעילות הסינים באירגונים אלה. הרוסים מנעו מן הפלשתינאים הכרה רשמית, בחששם להרגיז את השליטים השמרניים בעולם הערבי. אולם, בשנת 1970 החל הק.ג.ב. מעביר נשק למחבלים דרך מצרים ואילו הביון הצבאי הסובייטי העביר 30 פלשתינאים לרוסיה, כדי לאמנם כסוכניו. אחד מסוכניהם המעולים ביותר של הרוסים היה קולונל צעיר אחד מראשי צבא־השיחרור־הפלשתינאי.

סאחארוב לא מצא כל ראיות להשתתפות הרוסים בתיכנון חטיפות מטוסים, או חבלות בהם. אבל ב־10 במאי 1971 ניתנה הוראה לכל עובדי השגרירות הסובייטית לנתק כל קשר עם הפלשתינאים ומאז קויימו כל הקשרים איתם על־ידי סוכני הביון שבשטח ועל־ידי „ועד הסולידאריות האפרו־אסיאני" — מוצר טיפוסי של הק.ג.ב.

ב־22 במאי 1971 ביקר סאחארוב אצל לובאנוב, כדי להציע את עצמו לתפקיד קצין ק.ג.ב. מן השורה. הוא הגיע למסקנה, שהשעה כשרה לכך.

אבל, לובאנוב היה עסוק בעניינים דחופים יותר.

„שמעת את החדשות מקהיר?" שאל.

„לא", אמר סאחארוב.

„חיסלו אותנו!" נאנק לובאנוב. „סאדאת עצר את כל אנשינו. את גומעה, את פאוזי, את כולם".

„גם את שאראף?"

„כן, גם את שאראף".

הרוסים טעו פעם נוספת. הם חשבו את סאדאת, יורשו של נאצר, לביורוקראט בינוני, הניתן להחלפה בכל עת. אבל, לסאדאת הערמומי לא היתה כל כוונה לפנות את מקומו לבובה סובייטית.

ב־15 באפריל יצאה מישלחת מצרית רמת־דרג למוסקבה. בה נכחה בקונגרס ה־24 של המיפלגה הקומוניסטית. שאראף נשאר ברוסיה — לכאורה ל„בדיקות רפואיות". אך למעשה להתייעצות עם אנשי ק.ג.ב. בדבר הפיכה פרו־סובייטית במצרים. באורח מיסתורי דלפה המזימה אל סאדאת, והוא עצר את שאראף בשובו, יחד עם 90 קושרים אחרים.

בקרמלין התחוללה מהומה. נשיא הסובייט העליון, ניקולאי פודגורני, טס לקהיר, כדי לתקן את המעוות, והצליח להחתים את סאדאת על הסכם להמשך שיתוף־הפעולה בין שתי המדינות. שאראף נידון למוות באשמת בגידה. אולם עונשו הומר במאסר־עולם.

וז'אזהרה

ב־10 ביולי 1971 יצא סאחארוב, כדרכו, לעבודתו בשגרירות. ליד אחת מכיכרות כוויית חנתה, כרגיל, מכונית פולקסוואגן קטנה. אולם הפעם נראה בחלון האחורי שלה זר־פרחים.

ליבו של סאחארוב הלם מהתרגשות. היה זה אות־אזהרה. אנשי סוכנות־הביון־המרכזית דיווחו לאחד מסוכניהם הטובים ביותר כי סכנה נשקפת לחייו.

כן, עמיתם הנאמן של אנשי הק.ג.ב. היה סוכן אמריקני שתול. הוא התקשר עם האמריקנים עוד בהיותו סטודנט, בראותו בריגול לטובת המערב את צורת המרידה היעילה ביותר נגד המישטר הסובייטי.

תוכנית המילוט שלו היתה מוכנה זה זמן רב. עיקרה של התוכנית היה, שסאחארוב היה חייב להימצא במקום מסויים בשעה 23.20, באותו לילה.

הוא בילה את שעות אחרי הצהריים עם בתו הקטנה. פעם ביצבצו דמעות בעיניו והיא שאלה אותו לסיבת בכיו.

„זה רק חול", אמר.

בלילה נסע סאחארוב לשגרירות ורוקן את הכספת שלו ממיסמכים. בשעה 23.05 יצא החוצה, השאיר את המפתחות במכוניתו, והלך ברגל, לעבר המידבר.

למחרת, ביום, החלו הרוסים סורקים את השטח ומחפשים אחריו. אבל, הוא כבר נמצא במרחק אלפי קילומטרים מן המקום.

הסיפור אינו מושלם. סאחארוב, היושב כיום בארצות־הברית, מסרב לגלות את סיבות בריחתו. ייתכן כי הוא נמלט מפני שהוא־הוא שגרם למעצרם של שאראף ושאר הקושרים הפרו־סובייטיים במצרים; התשובה על כך לא ניתנה. אבל, ברור שאנטי־סובייטי זה גרם יותר מרבים אחרים לעירעור האיסטרטגיה הסובייטית במיזרח־התיכון.

בשבוע הבא: מלכודת לשגריר צרפת במוסקבה

מן הצ'א.קא. עד הק.ג.ב.

[illegible]

© כל הזכויות שמורות ל„ידיעות אחרונות" ולהוצ' Dutton, ארה"ב

מישפחה אחת גדולה

מאת אילן כפיר

אילן כפיר, חבר מערכת „ידיעות אחרונות", שנמנה עם לוחמי יחידת הצנחנים הראשונה שצלחה את התעלה והאחרונה ש,סגרה' את אפריקה, מסכם ברשימה אישית זו ארבעה־וחצי חודשים של אש ושל דם; של מטעי מנגו ירוקים ויונים צחורות; יחסים של עופרת ויחסים של „סבאח אל־חיר" עם האויב; הידהורים נוגים ותחושות של תהום נפערת בין ה,פראיירים' שבקו לבין העורף — והתגבשות הלוחמים למשפחה חמה ומלוכדת בגדה המערבית, בה צפונים אולי גם ניצני השינוי המיוחל בגדה האזרחית

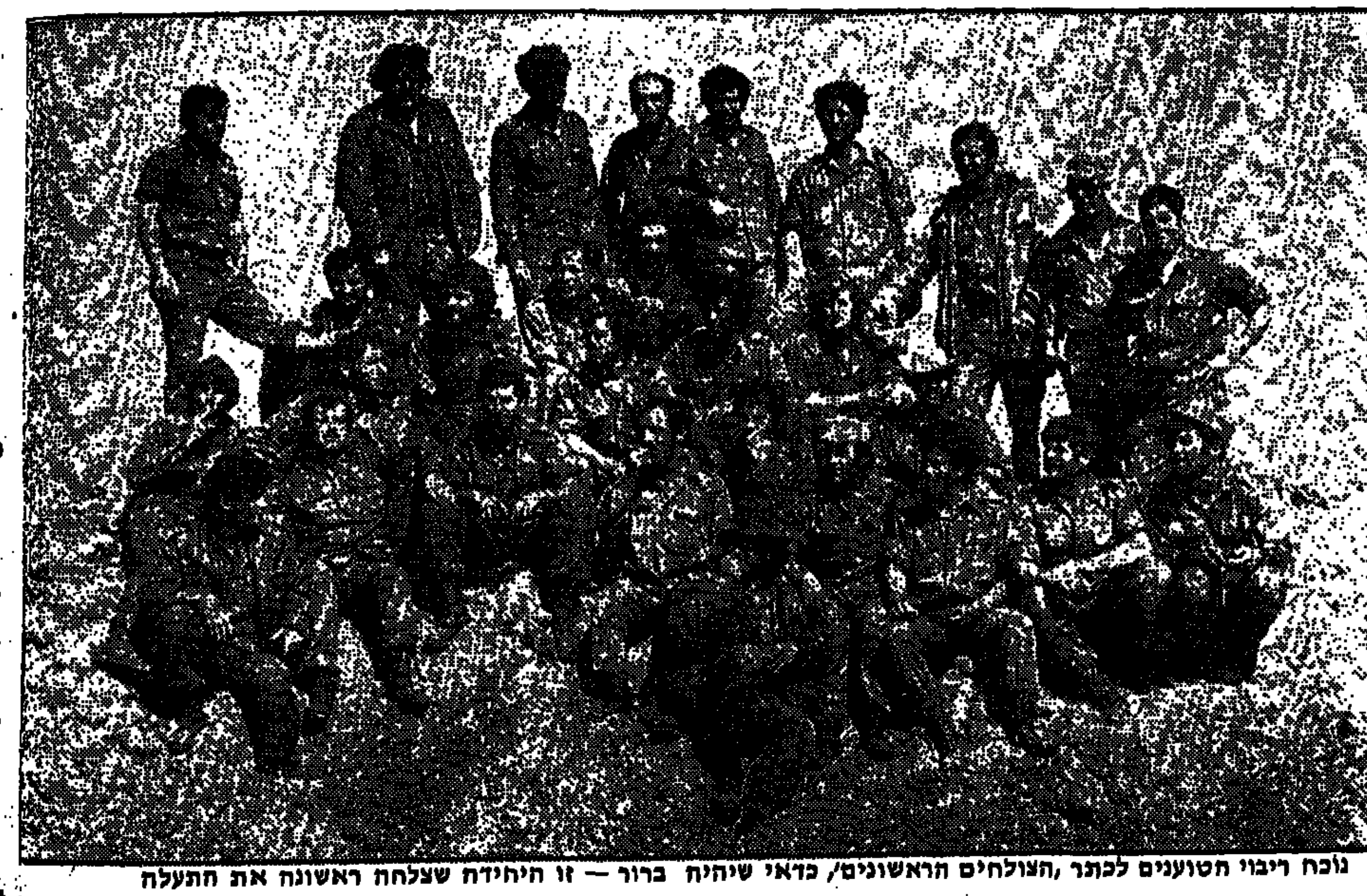

נוכח ריבוי הטוענים לכתר ,הצולחים הראשונים', כדאי שיהיה ברור — זו היחידה שצלחה ראשונה את התעלה

אלי כהן התקשה לכבוש את התרגשותו, כשהוריד את דגל הלאום מן התורן ו,סגר את אפריקה. וכמוהו אנחנו, חבריו ליחידה, שעקבנו אחריו מתוך הזחל"מים. שמש הצהריים היתה ברום השמיים, אך לנו היתה תחושה של שקיעה. סיום תקופה, פרק־חיים לכל אחד מאיתנו.

כשחלפו הזחל"מים על־פני הגשר היבשתי אמרנו שלום לאפריקה — וידענו שלא נשכח אותה. היא נחרטה עמוק מדי בלב כל אחד מאיתנו מכדי שנוכל אי־פעם לשכוח.

העפנו מבט אחרון במימי התעלה הכחולים־ירקרקים, במעוזים המנותצים של קו בר־לב, בעצי האקליפטוס שבגדה המצרית של התעלה, בסוללת העפר שבצד הישראלי ובחצר בדוור־סואר ולרגע שבנו להיזכר באפריקה, כפי שנתגלתה לעינינו במבט ראשון.

128 יום לפני קרנבאל הסיום על הגשר היתה המלחמה רחוקה מהכרעה. בראדיו קראו לאשר התחולל בחזית „קרבות בלימה", אך אנו ידענו כי הם קרבות שחיקה. חשבנו, כי המיפנה חייב לבוא, אחרת...

לא העזנו לחשוב, מה עלול לקרות, אם לא יחול אותו שינוי ובליל ה־14—15 באוקטובר. באוטובוס „דן", מן המיתלה לאיזור סאסה, ידענו כי זו נסיעה בכיוון אחד. בדרך לקרב.

בצהרי יום המחרת ידענו, כי הלילה אנחנו צולחים ראשונים את התעלה, כדי לתפוס מעברה המערבי ראש־גשר. אביק, מפקד הפלוגה, הרכיב את צוות הקרב. כמה עשרות לוחמים בשש סירות גומי. באותו לילה יצאנו בזחל"מים לדוור־סואר. לילה של אש, טילים, ארטילריה, קרבות שין בשין אכזריים, ומחשבות. לאלה של חשבון־נפש. מי יחזור ומי לא.

אחרי השעה אחת אחר חצות היינו במים ,בתוך הסירות, כאשר מאחורינו על סוללת העפר הגדה הישראלית, נפגעים ראשונים מפגז מצרי.

„בית" באדמה

אלי כהן, מן הצעירים בלוחמי הפלוגה, הוביל את הצוות הראשון. סירתו נבלעה בתוך הלילה החשוך. אביק, מפקד הפעולה, המתין בסירה לקריאה בקשר מאלי. דממה. קולו של אלי לא נשמע. עקבתי אחרי פניו המתוחים של אביק. לראשונה הבחנתי אצלו בסימני חרדה לגורלו של אלי. הוא צעק ל"י. הסמח"ס, כי סירה אחת נסחפה כנראה, והתכוון לסירתו של אלי. ואז נשמע מכיוון דרום קול נפץ עז. קמצנו אגרופים ונשכנו שפתיים. חששנו כי קרתה תקלה לאלי ולאנשיו.

מדרום היבהב פנס כיס. רק אז נשמנו לרווחה. ידענו: אלי בגדה המצרית. מייד יצאנו בעיקבותיו ותפשנו את ראש הגשר.

באותו לילה לא דיבר איש על אפריקה. כמעט לא היה זמן לדיבורים. חפרנו שוחות־הגנה על הסוללה המצרית ונערכנו כדי לקדם התקפת אוייב עם שחר.

רק בבוקר יום המחרת, למראה הזריחה הקסומה, שחשפה בפנינו את התעלה ממערב למזרח, את עצי האקליפטוס והצמחייה הירוקה שבצד המערבי, פלט מישהו: „אפריקה!"

מאז, דבק שם היבשת השחורה בשטח המצרי הכבוש.

בשעות הבוקר המאוחרות גילתה לנו אפריקה את צדה המכוער: זבובים טורדניים, יתושים וחום נוראי, ובצהריים הסתובבו לנו מיגים מעל הראש, כמו זבובים.

בשבוע שלאחר מכן לא היה לאיש מאיתנו זמן או חשק ליהנות ממראות הנוף האפריקניים. המשכנו להחזיק בראש הגשר בציפורניים, כאשר המצרים עושים כל שביכולתם לדחוק אותנו משם. רבבות פגזים, אלפי טילי קאטיושה ועשרות מטוסים מצריים ירדו על ראש הגשר — ולא הכריעוהו.

אביק אמר לנו: „חבר'ה, חפירה טובה — זו תעודת הביטוח הטובה ביותר". ואחרי ההפגזה הראשונה שנמשכה חמש שעות רצופות, ללא הפוגה, היה כבר לכל אחד מאיתנו ,בית' חפור באדמה.

דו־קיום

בתום שבוע יכולנו להרים ראש, להניח את הקסדה בצד ולהתבונן בשדה הקטל שמסביב, במכתשים שיצרו הפגזים: בפגרי הטנקים והמכוניות; בתאג"ד, שאנשיו שברו את שיאי האומץ, ההקרבה והמסירות לחיי אדם; ובגבעת־המתים, עליה היו מונחות עשרות רבות של אלונקות, מכוסות בשמיכות אפורות, שמתוכן מבצבצות נעליים אדומות ושחורות.

עזבנו את הגשר ויצאנו אל המאנגו. איחרנו את העונה ורק בני־מזל בתוכנו גילו פרי על העצים. בבקרים סיירנו בצוק התעלה ובצוק תעלת המים המתוקים. גילינו את הברבורים, ששיוטם הרגוע היווה ניגוד מוחלט לסערה שהתחוללה מסביב.

בסריקה בכפרים הערבים שמסביב למטעי המאנגו פגשנו את האוכלוסיה האזרחית. פלאחים, שהפכו לפליטים. אספנו אותם קבוצות קבוצות, סייענו להם לארוז את חפציהם והסענו אותם לקירבת הגבול, באיזור איסמעיליה.

בתום סריקה באחד הכפרים אמר לי אביק, כי באחד הבתים שוכב פצוע. מעיניו של הפצוע צעק הפחד. כנראה חשש, שבאנו להרגו. משך שניות היסס אם ליטול ממני את המימיה וכשלקח — לא השאיר בתוכה טיפה. חבשתי את פצעיו והנחנו אותו על אלונקה. הוא מילמל דברים בלתי ברורים ועיניו אמרו תודה. הוא פונה יחד עם האחרים לאיסמעיליה.

היו אלה ימים ללא אש, ימים של התארגנות והיערכות בקו החדש. בסיורי הבוקר של יחידה אחרת באיזור איסמעיליה נדמה היה, כי הולכת ונרקמת אידיליה, עם החיילים המצרים. בין אנשי הסיורים משני הצדדים התפתחו יחסים מיוחדים במינם. המצרים בירכו את החבר'ה ב,סבאח אל חיר' ונענו ב,בוקר טוב'; לחצו ידיים וערכו היכרויות; החליפו סיגריות „אסקוט" ב„קליאופטרה" — וכעבור ימים אחדים כבר הראו זה לזה צילומים משפחתיים.

ממדי הידידות הגיעו לכך, שהמצרים ביקשו מן הישראלים כבשים, כדי לגוון את התפריט הצבאי. הלוחמים הישראלים הסבירו להם, כי הם נתקלים באותה בעייה ומגוונים את ארוחות בשר ה„לוף" בבשר כבש. עם זאת הסכימו לספק למצרים בשר כבש מדי יום ששי, יום השבתון של המוסלמים. כמו בין הסיירים, כך גם בין אנשי המוצבים משני הצדדים נרקמו יחסי ידידות.

ימים ספורים אחרי הפסקת־האש היו חיילי צה"ל עסוקים בכריתת מספר עצי מאנגו, שחסמו בפניהם את הראות לעבר העמדות המצריות. תוך כדי עבודה שמעו קולו של חייל מצרי, הקורא להם לחדול מכריתת העצים. יעקב ששון, צנחן איש מילואים, הזמין את המצרי להתקרב והבטיח לו כי לא יאונה לו כל רע. בצעדים הססניים קרב קצין מצרי בדרגת סגן אל החיילים הישראליים, כשחבריו מאבטחים אותו בנשק.

„מדוע אתם כורתים את העצים? הם אינם שייכים לנו או לכם, אלא לאדם פרטי, שאיננו כאן", אמר המצרי. הקצין הישראלי הבטיח לו, אנשיו יחדלו מכריתת עצים.

בעקבות פגישה זו החלה סידרת מיפגשים בין חיילי שני הצדדים, כשכל פגישה מפיגה את המתח ושוברת את הקרח. תוך תקופה קצרה למדו אלה את שמותיהם של אלה. שתו יחדיו קפה, שיחקו שש־בש והתבדחו על גולדה וסאדאת. יחסים מיוחדים נרקמו בין מפקד המוצב הישראלי גדעון והמפקד המצרי עלי. באמצעות סיפוריו של עלי הכיר גדעון את משפחתו של הקצין המצרי וידע על חייו יותר משידעו פיקודיו המצרים. כאשר הועלה עלי לדרגת רב־סרן, היה גדעון הראשון שידע על כך.

לימים, כאשר הקו שמסביב החל לגלות סימני רתיחה ופגזים החלו לשרוק מעל עצי המאנגו, המשיכו המוצבים של גדעון ועלי לשמור על יחסי ידידות. כאילו חיו על אי בודד ולא בליבה של הסערה.

את האידיליה שנרקמה בין הלוחמים באותם מוצבים, ששיאה היה בהזמנת גדעון לבקר בקהיר כאורחו של עלי, שברה הטלוויזיה הישראלית. הקרנת הכתבה על פגישות הישראלים והמצרים, גרמה לתרעומת בקרב המצרים, שחשו עצמם מרומים. מאז הצטננו יחסיהם של עלי וחבריו עם אנשי המוצב הישראלי.

סימני שאלה

בעת שהידידות בין גדעון ועלי פרחה עדיין התנהלה באפריקה מלחמת התשה. פעולות ההתבצרות של צה"ל בשטח נתקלו באש מצרית. פגזי מרגמות, קאטיושות וארטילריה חזרו לשרוק בשמי איסמעיליה, ממערב לפאיד ומדרום לסואץ. צה"ל השיב במכות־אש נגדיות. כמעט שלא חלף יום ללא נפגעים וחללים.

קשה מכולם סבל בהתשה החדשה אחד המוצבים בגיזרת איסמעיליה. שלוחמיו השוותו עם מוצב־המוות. באחת התקריות נפצעו 14 מלוחמי המוצב ואחד מהם נפטר ימים ספורים לאחר מכן. מפקד המוצב, סרן דב, ניסה להביא להרפיית המתח עם המצרים ובאמצעות אנשי האו"ם ערך עימם „סולחה". אף שחט עבורם כבש. התגובה: תקרית־אש נוספת במהלכה נפצע ופונה. בתחנת איסוף הפצועים התחנן לחזור למוצב. אך הרופאים מנעו זאת ממנו. כעבור מספר ימים חזר אל הקו, אל האש.

בסוף נובמבר ובתחילת דצמבר חלה הסלמה בהתשה. המצרים הזיזו כוחות באיזור הארמיה השניה וקידמו כוחות שיריון גדולים באזור איסמעיליה. צה"ל נכנס לכוננות־שיא. שוב שכבנו לישון נעולים נעליים. כשהחגור והנשק מונחים בסמוך. תדריכים למשימות אפשריות — ומלחמת עצבים. די בלחיצה על הדק כדי שהניצוץ יתלקח. החופשות בוטלו והמתח מרט עצבים. ההגיון אמר, כי לא תפרוץ מלחמה חדשה. אך מאימתי יש להיגיון שליטה על מלחמות ישראל—ערב. לקראת אמצע דצמבר חלה הרפייה במתיחות. סכנת חידוש הלחימה התפוגגה.

ההרפייה במתח איפשרה לנו לערוך מאזן־ביניים של השירות הממושך. המתח שהצטבר תקופה ארוכה כל כך והשירות שסופו לא נראה באופק, הביאו לוחמים רבים על סף משבר. מרביתם נחלצו ממנו. אך היו כאלה שנשברו — והועברו לעורף.

באותם ימי מועקה, כך חשנו, הלכה והעמיקה התהום שנוצרה בינינו לבין העורף מחד־גיסא. ובינינו לבין הדרג הפיקודי הבכיר של צה"ל מאידך־גיסא. בבואנו לעורף חשנו עצמנו זרים. התקשינו להבין כיצד לא חל כל שינוי בתפישה ובאורחות־החיים של הגדה האזרחית. שאצל רבים מהם מסתבר, המלחמה לא הותירה כל משקע. רחוב דיזנגוף, הסואן מצעירים שלא גוייסו או ששירתו תקופות קצרות ביותר, הוליד אצל רבים מאיתנו ריגשי מרירות. התקשינו לקלוט כיצד מדינה שנחלצה כנס משואה נסחפת למלחמות היהודים של טרום הבחירות. התנצחויות האלופים הביכו אותנו יותר מכל. לראשונה מאז המלחמה התעוררו אצלנו סימני־שאלה הקשורים בדם שנשפך.

לא אחת, בבואנו לחופשה, נתקלנו בשאלות מביכות של ידידים לשעבר: „מה אתה עושה פה זז" או „מה זה שכל פעם אתה יוצא לחופשה זז" לאותם אנשים, שחלקם לא תרם אפילו יום אחד למאמץ המלחמתי, נראה טבעי שמקומנו באפריקה ומקומם בארץ.

מבוכה זו הולידה שאלות. רצינו לקבל תשובות מפי המפקדים הבכירים. מפי המדינאים ואנשי הציבור. אך הם היו עסוקים מכדי לבוא אלינו, לאפריקה, לשבת איתנו, לשמוע ולהשמיע. אולי חששו מעימות איתנו. בידועם, כי לחלק גדול מן השאלות אין בפיהם תשובות.

מפקד — ואבא

מפה לשם, הפכו אותנו החיים המשותפים באפריקה והרגשת הזרות בעורף למשפחה גדולה אחת.

באיזה מקום בעורף יכולת לראות אנשים נדחקים כמו סרדינים לתוך מטוס, כדי שעשרים נוספים יוכלו לטוס הביתה. היכן עוד שמעת על מפקד שוויתר על חופשתו לטובת חייל, שהיה חייב לרוץ, לכבות שריפה בעסקו המתפורר. באיזה מקום עוד יכולת לראות מפקד חטיבה יושב על הריצפה (ריצפת המטוס במקרה זה), לצד טוראים, ומשוחח עימם בחופשיות. אווירת המשפחתיות שברה את המחיצות בין הלוחמים והמפקדים שבקו. למח"ט קראו דני ועם הסמח"ט צלינו יחדיו כבש. עם זאת, בקרב, ידע כל אחד את מקומו, כי הם המפקדים, ואנחנו פיקודיהם. בחודשים הארוכים באפריקה יצרנו היכרויות חדשות עם אנשי יחידות אחרות והעמקנו את הקשרים בתוך היחידה. דומה, כי התחושה של אחוות־לוחמים הרקיעה לגבהים חדשים.

בארבעה־וחצי החודשים שעשינו בקו למד כל אחד מאיתנו להכיר את חברו, אולי טוב יותר מאשר אשתו. הכרנו חולשותיו וסגולותיו של כל אחד. למדנו שלא להתרשם מן החיצוניות אלא מן הפנימיות.

אני זוכר כיצד בימי השירות הראשונים, היינו ספקנים לגבי אלי כהן, שרבים מאיתנו ראו בו ,ילד' בשל גילו הצעיר. האם זה יצליח להנהיג אותנו? אך, מיבחן־האש הפך את אלי למנהיג, וכמפקד וכחבר לא היה טוב ממנו.

ואביק, המ"פ. קר־רוח עד להדהים, מסוגר, לכאורה אדיש, אך, מאחורי שיריון־מסווה זה ידענו שהוא עושה הכל כדי שרבים ככל האפשר מאיתנו יחזרו בשלום מן ההיסח. לעולם לא ייתן פקודה שאי אפשר לעמוד בה. השקט שלו השפיע עלינו. ראינו בו מפקד מחונן ואפילו יותר מכך — אבא. ובמלחמה כמו זו האחרונה, גם לוחמים ותיקים היו זקוקים לאבא.

עמנואל, סגנו של אביק; אנדריי; ויקי ואיתן השקיעו כל אחד את חלקו על התגבשותה של היחידה למישפחה. וכאשר אופק השיחרור הלך והתבהר, היתה שימחתנו מהולה בצער על הפרידה הקרובה ועל התפרקות המישפחה. שוחחנו רבות על השיחרור הקרב והולך. שאלנו את עצמנו כיצד לשמור על המסגרת גם בתקופות שלא נהיה יחד במילואים. החלטנו, כי נהיה קרובים זה לזה. נסייע לאלה מאתנו שייתקלו בקשיים.

לקראת השיחרור החל יותר ויותר להציק לנו המתרחש בעורף. שאלנו את עצמנו כיצד ייתכן שההנהגה המדינית וחלק מן הפיקוד הצבאי הבכיר יהיו כה מנותקים מן המתרחש סביב. כיצד יכולים הם להתנהג בפברואר 74' כמו ברביעי באוקטובר 73'? איש מאתנו לא עסק מעולם בפוליטיקה. אך הפעם חשנו. כי בביאנו הביתה חובה עלינו להביא עימנו את הרוח הרעננה משם. יחד החלטנו לצאת להפגנה. שהמאפיין אותה אולי יותר מכל הוא המבוכה. שכן הדרך בה אנו רוצים לתקן ולהביא את העורף החולה, אינה ברורה לנו די הצורך.

המחשבות על הצפוי לנו בעורף העסיקו אותנו יותר מכל בימים האחרונים באפריקה. במסיבת הסיום שרנו עד השעות הקטנות של הלילה. אך בשעות המעטות שנותרו לשינה לא יכלו רבים מאתנו לעצום עין.

קשה היתה הפרידה מאפריקה. התקשינו להאמין, כי בבוקר המחרת לא נשכים בווילה באיסמעיליה ואת כוס הקפה לא יכין, כמקובל, זה שיוצא מהר לחופש. אלא האשה.

128 יונים

בבוקר האחרון עלינו על הזחל"מים ויצאנו אל הגשר שמעל תעלת המים המתוקים, כדי לאבטח את יציאת הכוחות האחרונים. עמדנו מן הצד ונופפנו בידיים לכוחות היוצאים. את מרביתם היכרנו ב־128 ימי השירות.

היחידה של קאצ'ה נעה לפנינו ואנחנו נשארנו במאסף. ערכנו סיבוב פרידה מסביב לווילה. לה הדבקנו את הכינוי „מלון המחדל", ונפרדנו בעיניים מ„קאזינו מחדל", שהפך לקאזינו המפורסם ביותר במיזרח־התיכון. קשה היה לעכל את העובדה כי זו הפעם האחרונה שאנחנו נוסעים על דרך העפר המקבילה לתעלת המים המתוקים. יחידות אחרות שנצו מאחורינו ומיהרו לתקוע את דגליהם על החלמים שהותירו הזחל"מים. הבהירו לנו, כי זהו סוף־פסוק לאפריקה שלנו.

בגשר פגשנו את פלוגת השריון של יהונתן. היא חצתה את התעלה
אילן כפיר — 5 — סוף
בעיקבותינו ויחד עימנו נתכבדה בסגירת אפריקה. צה"ל התכוון לקיים בגשר מיסדר צבאי קומפאקטי, לפי כללי הטקס. אנחנו ידענו מראש שזה לא יילך, והכננו הפתעה משלנו — 128 יונים. מן השובך המצרי שבחוות „שלנו". יונה לכל יום ששירתנו באפריקה. חשבנו שלפחות השיריונאים, הידועים כממושמעים יותר, ינהגו לפי כללי הטקס. אך גם להם קרה משהו בחודשים האחרונים. הם גנבו לנו את ההצגה — הפציצו רימוני עשן וצפרו בסירנות. אנחנו הפרחנו את היונים ומה שאמור היה להיות מסדר הפך לקרנבאל.

אלי כהן הוריד את הדגל לאיטו. אנחנו, שהיינו אמורים לעמוד דום בזחל"מים, ישבנו על דפנות הפלדה — וצילמנו. צילומים אחרונים של המקום, שהיה לנו אכסניה בארבעה וחצי החודשים הארוכים בחיינו.

חתמנו על הדגל ההיסטורי, הוא יהיה גנוז בארוננו של אלי. אלא אם — ונקווה שלא! — נצטרך להוציאו ולהניפו שוב.

חלפנו בנסיעה מהירה על הגשר היבשתי. העפנו מבט אחרון במים הזורמים לאיטם בתעלה, בסוללת העפר עליה מיפסנו ביום הצליחה. בגדה המצרית עליה נחתנו. בחצר בדוור־סואר וב„גבעת המתים". הצדענו בלב לחברים שבאו איתנו. אך לא חזרו.

אפריקה הלכה ונצלמה באופק. כשציפה נחתם הפרק, שהיה — למרות הכל — היפה ביותר בחייו של כל אחד מאיתנו. תקופה, בה לא היה לנו, בעצם, בית. אבל היתה לנו מישפחה נהדרת.

דגלים, סיסמאות ואווירת קרנבאל בזחל"מים — בדרך ליציאת מצרים

חאפלת־פרידה של יחידת הצנחנים ב„קאזינו־מחדל", כש,הראיס' צופה מן הקיר

מה שהיה אמור להיות טקס צה"לי מכופתר והגיגי של פרידה מגושן הפך לקרנבאל עליז

לחיצת־יד לפרידה בין שני קציני צה"ל בקו האפריקני

כשהנילוס עבר דרך באלוזה

מאת שמעון דר

כשמדברים על הקו החדש של צה"ל בסיני, מציינים את מעברי המיתלה והגידי, בעוד החלק הצפוני של המערך הוא חבל ארץ בלתי ידוע. זהו שטח של מלחות טובעניות, אגמי מלח ענקיים ותילים עתיקים, שרידי ערים מפוארות מימי האבות, וגבול ישראל־מצרים בימי המלך הורדוס

כביש הפלסטיק, החוצה את איזור הביצות והמלחות בגיזרה הצפונית של סיני

ימים אחדים לאחר תום מלחמת ששת הימים, ניסו המצרים להקים ראש גשר בסיני, בפינה הצפון מערבית של חצי האי. האיזור נקרא אז רס אל־עיש, שטח המלחות של א־טינה. כוחות שריון, שהוחשו למקום וניסו להתקדם צפונה לכיוון פורט פואד, החלו שוקעים בביצות המלח ונעצרו. רק מכיוון חוף הים, על גבי השירטון הדק, אך היציב, הצליח צה"ל להדוף את המצרים מערבה ולייצב את הגבול במקום. וכך, עם תום מלחמת ששת הימים, נוצרה מובלעת מצרית אחת ויחידה בחצי האי סיני. מובלעת ביצתית גדולה, שעלתה לחדשות שוב במלחמה האחרונה.

השטח, שעל פי ההסכם החדש, עובר לידי המצרים, צורתו משולש גדול כשצלעותיו הן באורך של 25X35 ק"מ. בצפון גובל המשולש בפורט־פואד ואילו בדרום בקנטרה. רק קודקוד המשולש מצד מזרח, באיזור בלוזה, ישאר בשליטת צה"ל.

עד לחפירתה של תעלת סואץ, השתייך האיזור לצפון מזרח דלתת הנילוס, וגם לאחר חפירת התעלה, עדיין מושפע האיזור מן הנילוס. ואופי השטח קשור ללא ספק בתולדות הנהר.

ביצות וחולות

בחודש ינואר 1974, נראה היה כל השטח, החל מתל פלוסיון, בואך קנטרה ופורט־פואד, כים אחד גדול ושקט. גשמים, ברד ואפילו שלג קידמו את פנינו באיזור. בשטחי המלחות והביצות עלו המים בעשרות סנטימטרים, ויצרו רושם של אגמים ענקיים ועמוקים. ורק ג'ריקן בודד, שנשאר תקוע בשטח, יכול היה ללמדך את הגובה האמיתי של עומק המים — שלא עלה על 30—40 ס"מ. בקטעים מסויימים נראתה זרימה סוחפת של מים, אולי כתוצאה מהגשמים ואולי כתוצאה מהתערבות יד אדם.

שטחי הביצות הענקיים, אשר בימי הקיץ, עם ירידת המים, מתכסים בשיכבות מלח דקה וטובענית, תבעו פתרון הנדסי לתנועת כלי־הרכב של צה"ל. בעזרת הטכנולוגיה המודרנית והארכיאולוגיה, נמתחו בביצות עשרות קילומטרים של דרכים וכבישים. הדרכים, שכונו בשם „דרכי הפלסטיק", לא שקעו בביצות, בזכות שיטת הסלילה וחומרי הסלילה. הארכיאולוגיה תרמה את חלקה להמצאה ישראלית מקורית זו, כאשר שרידי ישובים קדומים נתגלו כחומר עמיד ויציב בשטח הביצתי.

גם שטחי חולות גדולים, ביניהם חולות נודדים, יהוו חלק מהמערך החדש. לכל אורך הכביש, החל מבלוזה בצפון ועד לטסה בדרום, רובצים להם חולות טובעניים לאורך ולרוחב של עשרות ק"מ. חולות אלה, מהווים מחסום יעיל וקשה־תנועה ממערב למזרח. לולא הכבישים שצה"ל סלל כאן מאז „ששת הימים", היה האיזור נשאר באלמוניותו. ורק רוכבי גמלים או סיירים נועזים יכלו לחצות אותו. אולם, בתוך ים החולות נמצאים מקומות ישוב. בתוך הדיונות, תגלה לפתע חורשת תמרים, בור־מים וסוכות למגורי אדם. אם מפה טובה בידך, תגלה שלמקום כזה קוראים „חוד" בצירוף שם הבעלים או המקום, כגון „חוד אבו סמרה", השוכן מזרחית לכביש בלוזה—טסה. בערבית פירוש המלה „חוד" — מעין שוקה, ואילו בסיני הכוונה לנוה קטן בים גבעות החול הטובעניות. „חודים" אלה משמשים את הבידואים בסיני, שם הם מוצאים מים, תמרים וצל לסוכותיהם.

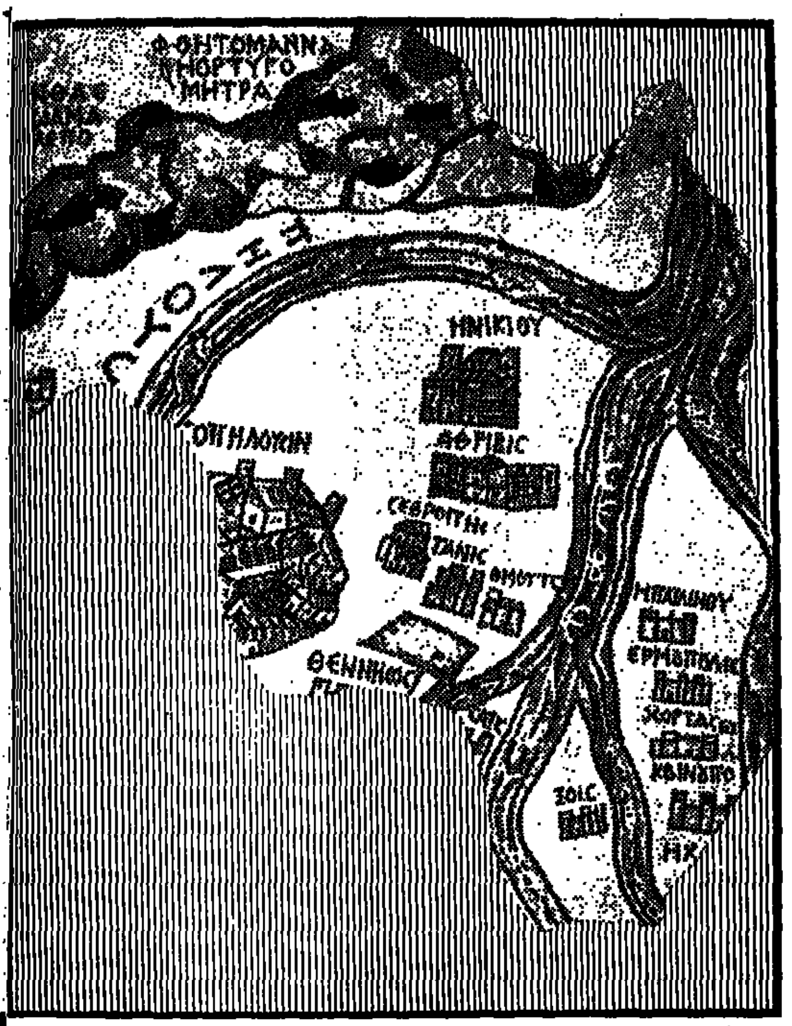

קטע ממפת מידבא. בחלקת העליון הזרוע הפלוסית של הנילוס, עם דגים בתוכה. העיר הגדולה מתחתיה היא פלוסיון

תל ענק

שמה של בלוזה ידוע כיום בפי כל, ויש להניח שעוד תזכה לפירסום נוסף בגלל מיקומה במערך החדש בסיני. אולם, בלוזה הוא שיבוש ערבי של „פלוסיון" — אחת מהערים הגדולות והחשובות בגבול מצרים—ארץ־ישראל.

לא רק פלוסיון שוכנת כאן, על גבול הביצות והחולות, ישובים ואתרים נוספים פזורים בשטח כגון: קלעת א־טינה, קלעת אום־מפרוה, תל אל־אחיר ואחרים.

מבין כל האתרים, רק פלוסיון תשאר בינתיים בידינו. תל פלוסיון הוא אתר ענק בהשוואה לתלים בארץ ישראל גופא: אורכו למעלה מקילומטר ורוחבו כחצי קילומטר. הוא שוכן במרחק של שלושה עד חמישה קילומטרים מחוף הים התיכון, על גבול שטחי הביצות של סבחת א־טינה ושטחי החולות מדרום לביצות. התל נמוך, ונבלע בשטח השטוח, ובגלל מימדיו אינך יכול להקיפו בעין. ממזרח לתל מתרוממת גבעה נוספת הבולטת מעט מעל סביבותיה. זהו תל מחסן, אך במפות שמו לא מופיע, ונוטים לקרוא לו „המצודה של פלוסיון". שמה של העיר העתיקה פלוסיון, בא מיוונית, ופירושו אדמה לחה או טין. ואומנם, כבר בתקופות הקדומות, טרם תעלת סואץ, וטרם התייבשות הזרוע הפלוסית של הנילוס, עמדה העיר על שפת אגמי מלח ושטחי מלחות.

עיר בינלאומית

פלוסיון שכנה על הדרך הבינלאומית העתיקה „דרך הים", אשר קישרה בין עמק הנילוס, וארצות הצפון שבין הנהרות.

דרך זו, אשר חצתה גם את ארץ ישראל, נמשכה במקביל לאורך כל חוף צפון סיני. החל מעזה בואך פלוסיון עברו על־גבי בהמות רכיבה ומכאן בנמל פלוסיון בספינות לדלתה ולפנים מצרים, או בדרך היבשה לכיוון האגמים בדרום, בואך מפרץ סואץ.

שמה הפרעוני של פלוסיון לא ידוע עדיין, אך הסקר הארכיאולוגי הישראלי, שנערך באיזור לאחר מלחמת ששת הימים חשף כאן כלי חרס מתקופת הברזל והתקופה הפרסית. מעניין, שהמסורות הארץ ישראליות הקדומות, כגון תרגום יונתן והתרגום הארמי לתורה, ראו בפלוסיון את ארץ רעמסס הלוא היא גושן. על פי האגדה, כאן חנו בני ישראל בנדודיהם במדבר, ומכאן הורכבו על־גבי נשרים וניקחו לירושלים לזבח הפסח.

הזרוע הפלוסית

פלוסיון היתה עיר פרעונית חשובה בגבולה המזרחי של מצרים. לפי עדויות ההיסטוריונים הקדמונים הרודוטוס היווני ויוסף בן־מתתיהו היהודי, שניהם מספרים על מסעו של המלך האשורי סנחריב למצרים (סוף המאה השמינית לפנה"ס), על המצור הממושך והקשה סביב פלוסיון ועל הסרתו ברגע האחרון, טרם כניעת העיר. הרודוטוס שבעל סיפורים היה, הביא כסיבה להסרת המצור את האגדה הבאה: מלך מצרים התפלל לאלוהיו, וזה שלח לילה אחד את גדודי העכברים על צבא סנחריב, החונה סביב לחומות פלוסיון. העכברים כירסמו את הקשתות ומגיני־הזיין האחרים, ומלך אשור נאלץ להסיג את חילו לאחור. יוסף בן־מתתיהו מספר את הרקע האמיתי להסרת המצור — עלייתו של תרהקה הכושי לעזרת מלכי הדלתה, והחשש של סנחריב מפני צרות מבית. מכל הסיפורים האלה עולה פלוסיון כעיר מפתח במבוא מצרים, והכובש אותה, כאילו נפתחו שערי מצרים לפניו.

כדי להבין את מעמדה וחשיבותה של פלוסיון העתיקה, עלינו לתאר לעצמנו את השטח והנוף של פעם: עד לימי הביניים (אולי המאות ה־13—14) זרמה זרוע של הנילוס בקירבת פלוסיון. בימיו של הרודוטוס, היו לנילוס 5 זרועות, 3 עיקריות ו־2 משניות. בלשונו של הרודוטוס „הנילוס זורם מן המפלים בדרום לכיוון הים בזרוע אחת עד לקירבת העיר קרקסודוס, ומשם הוא מתפצל לשלוש זרועות. כאשר המזרחית קרויה „הפתח של פלוסיון". וברצותו לתאר את רוחבה של מצרים באיזור הדלתה, כותב שוב הרודוטוס — „היוונים טוענים, שמצרים, משתרעת באיזור הדלתה מהמגדלור של פרסיאוס ועד לאגני המלח של פלוסיון". וכן „בפלוסיון עמדת־משמר מצרית כנגד הערבים והאשורים".

כלומר, פלוסיון שכנה על גדות זרוע של נהר הנילוס, ונכללה מבחינה גיאוגרפית בשטח הדלתה של מצרים. על סמך מפת הפסיפס של מידבא מעבר הירדן, בה מתוארים חלקים מארץ ישראל, סיני והדלתה במצרים, חלפה זרוע הנילוס ממזרח לעיר פלוסיון ונשפכה לים התיכון במרחק קטן מהעיר. עד היום, טרם אותר הנמל של פלוסיון, כשם שהזרוע של הנילוס, חלפה גם היא מן העולם.

ערב מלחמת יום הכיפורים, עסקו חוקרים ישראליים בחיפושים אחרי הזרוע האבודה של הנילוס, וככל הנראה עלו על עקבותיה, על סמך בדיקות גיאוגרפיות וגיאולוגיות. ובהסתמך על שרידים ארכיאולוגיים קדומים, הם איתרו שקעים שונים בשטחי המלחות והחולות בקירבת פלוסיון, בה יכלה לזרום הזרוע הנעלמת של הנילוס. יתכן שבסיס הזרוע הזאת חלף לא רחוק מצפון לאגם חמר הגדול, בקירבתו נתגלו שכבות עמוקות של אדמת סחף וטין שחורה, מתחת לחולות שעל פני השטח.

כותרת שיש מן התקופה ההלניסטית, שנמצאה באחרונה בתל פלוסיון

מצבה נוצרית, עם צלב ביזאנטי בראשה

תחנות מכס

המקורות ההיסטוריים, מתקופת בית תלמי ואילך, נוקבים בשם פלוסיון לעתים קרובות, ואין תמה בדבר, העיר על נמלה שימשה תחנה חשובה בסחר המונופוליסטי של מצרים. השלטון המצרי, אשר שלט על כל ענפי המסחר והכלכלה במצרים, קבע בפלוסיון תחנות־מכס ובדיקה לסחר היבוא והיצוא. והספינות שהגיעו מארץ ישראל ומסוריה עגנו בנמל פלוסיון. על התקופה זאת, המאה השלישית לפנה"ס, נשתמרו ידיעות בפפירוסים של זינון, פקיד בכיר של שר האוצר במצרים התלמית. פפירוס אחר, מספר לנו שאחד ממלכי בית תלמי גילה בסביבות פלוסיון מכרות מלח, על חשיבות העיר והאיזור מעידה העובדה, שהנמל והעיר זכו למעמד של נומוס (מחוז מנהלי) עצמאי, תופעה יוצאת־דופן במנהל הריכוזי של מצרים.

מלכי בית תלמי, שהיו ממוצא יווני, נאלצו להשען על צבא שכיר לשמור על שלטונם ועל מצרים מפני מתנגדים מבית ומחוץ. יהודי ארץ ישראל היוו יסוד נאמן בשירות צבא תלמי השכיר, ושירתו לאורכה ולרוחבה של כל ארץ מצרים.

נקודת התורפה בהגנת מצרים היתה מאז ומתמיד פיתחת מצרים, שהעיר פלוסיון שימשה לה ראש־גשר. לכן, כבר מימים קדומים, ישבו בה ובסביבתה חילות יהודיים, על פי השיטה המצרית־תלמית זכו החיילים היהודים לשטח קרקע, שגודלו נקבע בהתאם לסוג החיל ודרגתו. בימי מלחמה נזעקו אל הדגל, איש ליחידתו. יוסף בן־מתתיהו, ההיסטוריון היהודי, מספר „שיהודים השומרים על המעבר למצרים ישובים בקירבת פלוסיון".

מערבה לפלוסיון, בשטחי הדלתה של הנילוס, ישבו היהודים בריכוז טריטוריאלי צפוף שנקרא „ארץ חוניו", על שם הכהן הגדול הירושלמי שייסד כאן את המושבה והמיקדש. במאה הראשונה לפני הספירה, יורד המצביא הרומאי גביניוס למצרים, ונעצר בפלוסיון, על מעברות הזרוע הפלוסית, שנשמרה בידי צבא יהודי. רק בעזרתו של אנטיפטר האדומי, ומכתבי המלצה של הורקנוס החשמונאי, איפשרו החיילים היהודים לקצין הרומאי את המעבר למצרים. כאשר הסתבך יוליוס קיסר עם חיל המצב המקומי במצרים, וקרא לעזרת צבא רומאי מיהודה, נאלץ חיל המשלוח לכבוש קודם כל את פלוסיון הבצורה והמוקפת חומות, בעזרתו של אנטיפטר האדומי.

המלך הורדוס, כשתפס את השלטון, נאלץ לברוח מיהודה, והגיע לנמל פלוסיון. כאן עלה על ספינה לאלכסנדריה בדרכו לרומי לבקש את עזרת ארונזיו. כאשר נכון השלטון בידו, הוא מלווה את קליאופטרה, אחר־בתו של אנטוניוס עד לפלוסיון. כמלך וסל, הוא מספק מים ומזון לצבאות הרומים בדרכם מיהודה למצרים כאשר תחום אחריותו נגמר בפלוסיון. מכאן מסתבר שבקירבת פלוסיון היה הגבול בין ארץ ישראל ומצרים בתקופה ההלניסטית־רומית.

פלוסה־בלוזה

על גורל יהודי העיר בתקופת המרד הגדול נגד רומא, ידוע אך מעט. שלטונות רומא פיזרו את המושבות הצבאיות היהודיות במצרים. ואין ספק שפלוסיון לא יצאה מכלל זה. אולם, פחות מחמישים שנה לאחר הדיכוי והחורבן ירושלים, פורץ מרד בתפוצות. בימי הקיסר טריינוס (115—117 לספירה), יהודי פלוסיון מצטרפים למורדים, ומצרים כולה נתונה בפחד ממעשי המורדים.

במשנה ובתלמוד, קרויה העיר „פלוסא", ממנו שיבשו הערבים את שם המקום ל„בלוזה". ר' אבהו איש קיסריה, שחי במאה השלישית לספירה, מזכיר שמפלוסא מביאין „שמן, דגים וביצים" לקיסריה.

תעשיית הפישתן והאריגים של פלוסיון זכתה לשם בעולם, והיתה מקובלת גם על כוהני ירושלים. מפלוסיון היו מביאים את הפישתן הלבן, הדק והמשובח, ממנו נהגו להתקין את בגדי הכהן הגדול לעבודת השחר של יום הכיפורים.

הבדים הפלוסיונים היו כה משובחים ויקרים, עד שיש חוקרים הטוענים שמשם העיר נגזרו המלים „בלוזה" לחולצה בלעז, וכן „בר פלוס", שהוא מין של קטיפה.

בתקופה הביזנטית התפתחה בעיר קהילה נוצרית ונבנה בה מנזר. אחד מנזיריה נקרא „איזידור מפלוסיון" (חי במאה החמישית לספירה) ונשתמרו ממנו מכתבים רבים.

נוסעים העוברים בה במאה התשיעית, מספרים על כנסיה הקרויה על שם מרים אם ישו. כאן, על פי האגדה, נחה בבריחה מארץ ישראל למצרים. לאחרונה, גילו חיילי צה"ל השוהים בפלוסיון, מצבה נוצרית עליה חקוק הצלב הביזנטי. כמו כן נתגלו חלקים מכנסיה הבנויה לבנים אדומות שרופות, כמנהג ארץ מצרים.

לאחר כבשו הערבים את ארץ ישראל ומצרים נקראת העיר בשם „פרמה", המקור ופירושו לא ידועים לנו. העיר המשיכה לשמש תחנת מסחר

(סוף בעמוד 52)

בואו אל היופי
ואל הסגנון
בואו לרהיטי אפרתי

מחירים ללא מתחרים

25 דגמים

רהיטי אפרתי

תל־אביב, רחוב הרצל 102. טל. 824777
תל־אביב, תחנה מרכזית, רחוב הנגב 4. טל. 303335
חולון, ליד קולנוע ארמון, ככר ויצמן 1. טל. 843636

אותו הגבר בשינוי האדרת

מאת
יהודה סתיו

במשך 12 שנים „משגע" הבדרן הבריטי דאני לה־רו (בתמונה משמאל) את לונדון בהופעותיו בבגדי נשים. [illegible] מסוגה, אין בה סממנים של מופרעות או ריקבון, אלא מידה רבה של תמימות ומיקצועיות. לכן, למרות שהתופעה מעוותת ביסודה ומעוררת לפעמים אי־נוחות, נלחמים הבריטים להשיג כרטיס להצגותיו

לפעמים אתה נת־קל בהם, כשהם משוטטים בין רחוב הירקון ל־טיילת, ומתאפק שלא לגחך: הילוכם מעכס, שיערם צבוע, פרצופם מאופר ו־בגדיהם — על־פי צו האופנה האחרון. מרחוק הם נראים כ־נשים של ממש ורק כשאתה מתקרב אתה מבחין, שזהו בעצם גבר שהורמוניו השתבשו.

התופעה ה„קוקסינלית" זרה למסורת היהודית, המתייחסת אליה כאל מוקצה מחמת מיאוס. הבריטים, לעומתנו, מקבלים זאת בטיבעיות גמורה. עובדה — כוכב הבידור הבריטי דאני לה־רו משגע זה תריסר שנים את הקהל הלונדוני בהופעותיו ב־לבוש נשים. הצגותיו מתקיימות תמיד בפני אולמות מלאים מפה לפה, את ה„שאו" שלו כותבים טובי המחברים, בעוד הוא מח־ליף במהלך הערב תילבושות מפוארות מהר יותר מאדם ה־משנה את דעותיו.

ה„שאו" הוא לצורך עצמו בלי־בד — להדהים את הצופים ב־מקצועיות, באלגנטיות, בשלי־מות ; ולעורר את הפליאה וה־השתאות — עד כמה גבוהה היא דרגת החיקוי. גם הסרט היחיד שנוצר סביבו — „משחק המי־נים", המוקרן עתה בתל־אביב, הוא קומדיה בריטית, המשמשת לה־רו „תצוגת־אופנה" יקרה ונוצצת.

העובדה שחיקוי (המימוס) הוא הצורה הקדומה והפרימי־טיבית ביותר של התיאטרון — אינה גורמת נקיפת מצפון לאף בריטי הגון. להיפך, הם אוהבים את המשחק ב„נידמה־לי", ונה־נים מעשייתו המהוקצעת, הזוה־רת ומעוררת התפעלות, וממ־שיכים לראות בדאני לה־רו פלא בידורי ממדרגה ראשונה.

לה־רו נולד לפני ארבעים ושש שנה כדניאל פטריק קארול, ב־אירלנד. כשהתגייס לצי הבריטי נהג להחליף את מדיו בבגדי נשים בעת שהיה מצחי־קן מבוקש בצוותי־הבידור שאיר־גן חיל־הים הבריטי. לאחר ש־השתחרר, בשנות החמישים, הצ־טרף לטקהלת זמרים, שליוותה את הופעותיו של הבדרן הנודע הארי סקאמב. אחד מידידיו, שהפיק תוכנית בידור בלונדון, הציע לדאני להופיע מחופש כ־אשה באותו קטע שהיווה את מסמר ההצגה בתקופה הצבאית שלו. לה־רו הסכים, ובין־לילה הפכה הופעתו לסנסאציה בלונ־דון. תוך זמן קצר קיבל הצעה מפתה מ„מועדון צ'רצ'יל", ש־הציע לו להיות כוכב המקום. הקהל החל לזרום למקום, לח־זות בפלאי האיפור הגוברים על חוקי הטבע. „אמי מעולם לא התייחסה לנוצות שלי", נוהג דאני לה־רו לספר באוזני עיתו־נאים, „היא תמיד רואה אותי כנער קטן, שרק אתמול התרוצץ בשליחויות ממשרד למשרד — והיום הפך למנכ"ל כללי..."

ב־1964, לאחר שהופיע ב„מוע־דון צ'רצ'יל" — רכש דאני לה־רו מועדון־לילה, שהפך למקום „עלייה לרגל" לכל המיומני ש־ביקרו בלונדון, שלא לדבר על המוני מעריציו הבריטים. סקר שנערך לאחר הקרנת העיבוד ה־טלוויזיוני לקומדיית התחפושות „דודתו של צ'ארלי" (ב־1968), בכיכובו של לה־רו — גילה כי למעלה משלושה־עשר וחצי מי־ליון צופים חזו בשידור. מועדון ה„וראייטי" בחר בו ב־1969 ל־„אישיות מספר אחת בעסקי שעשועים". את ה„שאו" האחרון שלו ראו למעלה ממיליון וחצי צופים ; ואף הצגתו הנוכחית, ש־נפתחה לפני חודשיים ב„פרינס אוף וולס" — זוכה בהצלחה מסחרית עצומה ובהערכתם של המבקרים.

כאשר כינס הלורד לונגפורד, לפני למעלה משנה, את חברי הוועדה המפורסמת, שנועדה לח־קור את השפעת הפורנוגראפיה על הקהל הבריטי — הוא הזמין את דאני לה־רו להיות חבר ב־ועדה. „הייתי מופתע", סיפר לה־רו לכתב ה„טיימס" הלונדו־ני, „אומנם ההופעה שלי אינה מלוכלכת, אבל נאלצתי לומר לו : ,אני מצטער, אבל הדימוי שלי בעיני הקהל אינו מתאים לדימוי של הוועדה שאתה מבקש להקים'. הוא לא הגיב. רק אמר לי, כי הוא חושב שאני עושה מצויין את מה שאחרים עושים גרוע כל־כך..."

ואומנם, בתקופה האחרונה מת־רבים כוכבי הבידור, המאמצים להם דימויים נשיים — טים קרי, מיק ג'אגר, ג'ים בייל (ה־תשובה האמריקנית — והלא כל־כך מוצלחת — לדאני לה־רו, המחקה זמרות כג'ודי גארלנד וברברה סטרייסנד). בראשם ני־צב, ללא ספק, אליל הרוק של בני הנעורים — דייוויד בואי. צבע שערו משתנה מאדום לכתום ולירוק, ריסיו מלאכותיים, שפ־תיו צבועות באדום ופניו מכוסים תמיד שכבות איפור לבנות. כל התנהגותו נשית והוא אינו מפ־סיק להכריז על דו־מיניותו. הוא משתולל על הבמה באקסטזה רבתי ומבקרים רואים בהופעתו פולחן דתי. „אני חוזה את הסוף הקאטאסטרופאלי של עולמנו" הוא נוהג להכריז, „כל חברה המאפשרת ליצור כמוני להש־תולל, היא בוודאי חברה אבו־דה..."

על רקע זה הופכת הופעתו של דאני לה־רו ל„חביבה ומתו־קה". היא חסרה את הסממנים הדקאדנטיים. ב„שאו" של לה־רו אין סממנים של מופרעות קיצו־נית, של ריקבון, של סכנה. הו־פעתו „נקייה" ו„זכה" לעומת ה„פרברסיות" של דייוויד בואי. יש משהו תמים, ילדותי, בלתי מזיק בחיקויים שעורך דאני על הבמה.

לכן, למרות שהתופעה חולנית ביסודה, מעוותת ומעורר שמץ של אי־נוחות — בכל זאת נלח־מים הבריטים זה בזה כדי לה־שיג כרטיס להופעותיו. את מקום הוולגאריזם תופסת ה־מיקצוענות, הליטוש, ה„שיק" ה־זוהר — בתוספת מידה גדושה של נאיביות.

קשר עין
אדם ברוך

סולז'ניצין בארץ הפלאות

ניו־יורק

הטלוויזיה האמריקאית מכניסה את סול־ז'ניצין לתוך חדרי. סולז'ניצין מתארח בכפר מערב־גרמני, לימינו הסופר הגרמני היינריך בל, אף הוא חתן פרס־נובל לספרות. רוח קלה מנענעת את הצמחייה הכפרית, הציפורים שרות, ברקע עומדים צעירים המוחאים כפיים לסולז'ניצין. אני, בניו־יורק, פושט את בגדי מול המסך הקטן. מישהו בפלורידה מנסה להשכיב בחורה מול המסך המוקדש לסול־ז'ניצין. מישהו באלאבאמה סוגר ת'מכשיר ואומר, פ'אק אוף, יש לי מספיק צרות משלי. הכתבת הצעירה של הטלוויזיה נרגשת מאוד, אפשר להבין, כי סולז'ניצין כזה לא הולך ב־רגל. בשווייץ מחכים לו בבאנק שישה מיליון דולאר, שהצטברו מן התמלוגים על ספריו במערב. הוא לבוש חליפה שחורה עם צווארון קטיפתי. אלגאנטי מאוד, משהו בין המלצר הראשי של קופאקבאנה ובין הנסיך ממונאקו. רק הפנים שונות. הסובבים אותו נראים מדוכאים, כפי שאדם שאינו יודע מהו דיכאון מתאמץ להיראות מדוכא, משום שהוא חושב שזו שעה יפה לדיכאון.

בולשיט, חברים, בולשיט.

מחר העתונים, גם בעיירה שכוחת־האל, יהיו מלאים מלים חמות, בוכיות, אמיצות. סולז'ניצין, כמו צ'כוסלובקיה לפני כמה שנים, עוזר לעולם־המערבי לחדש את מצברי ההת־רגשות שלו. סולז'ניצין מופיע על המסך הקטן בין פירסומת למרק אפונה לפירסומת לדבק־נגרים. אנשי הטלוויזיה הופכים אותו לכתובת שעל הכותל, להוכחה חיה של חוסר הרחמים ואי־ההומאניות של המישטר הקומוניסטי. סולז'ניצין נעשה למכשיר, באמצעותו כאילו מוכח היתרון האנושי של החברה המערבית. הצופה האמריקאי מוגבל להזלת דימעה. אבל, איש כמעט אינו בוכה: העצבים חוקחו מזמן, משבר־האנרגיה מהווה נושא חשוב יותר. אולי יוסף ברודסקי, המשורר היהודי שהוגלה לפני כשנתיים מרוסיה, בוכה. אם הוא בוכה או לא, זו ספקולאציה רגשנית וחסרת חשיבות. איש, חברים יקרים, אינו בוכה. כשהמחבלים הערביים הרגו שלושים נוסעים ברומא, אמרו כאן שזה „מצער מאוד". המלים היו לגולם הקם על בעליו.

יותר מזה, אנשים הם בני־חליפין, כתב הטלוויזיה האמריקאי היה יכול להיות כתב רוסי. יו"ר אגודת־הסופרים הסובייטית היה יכול להיות אמריקאי, השופטים של המשורר יוסף ברודסקי עשויים להיות ישראלים. הכל בתפאורה ובנסיבות שונות. בארצות־הברית היו האזנות־סתר ועדויות־חקירה חשאיות, ש־אספו חומר מרשיע על סופרים שנחשדו בקו־מוניזם. צ'ארלי צ'אפלין למעשה נמלט מאמ־ריקה. באותה חגיגיות שראש־העיר קאנזאס, לדוגמה, מצהיר על רצונו הכן לקבל את סול־ז'ניצין, הסמל לחירות־הרוח וכו', הוא היה מכריז, כראש־עיר רוסית, על השעה הגדולה בה נפטרה החברה הרוסית הבריאה מהנגע הממאיר.

כך שלאיש, כמעט לאיש, אין סיבה לנשום אוויר־חירות מפרשת סולז'ניצין. המאבק שלו, בסופו של דבר הוא עניין פרטי. גם אם כל נער בית־ספר יכול לכתוב חיבור על הצדדים הכלל־אנושיים שבו. חבר ועדת־המשמעת ה־אלמוני של אגודת־הסופרים בישראל לא נעשה להומאני יותר עקב סולז'ניצין. מחר הוא עלול להיות שותף לפסק־דין, שבעיקרון אינו שונה מזה הרוסי. אתמול הוא הצביע נגד קבלת סופרים ערביים לאגודה, בנימוק של „עם אחד, שפה אחת", או בנימוק של „בטחון". ואני לא מתייחס לחבר מסויים, אלא להיגיון מסויים. אתמול הוא טען שהסאטירה משחי־תה את הנוער, מחר הוא יילחם עבור ספרות ותיאטרון „בריאים ונקיים". המרחקים קצ־רים ביותר בין שורת־היגיון שכזה לבין תוצ־אות מחרידות, ואין חברה המחוסנת מפני תוצאות אלה.

*

זוכרים את „למות מאהבה"? סיפורה של מורה המתאהבת בתלמידה הצעיר עד לסופה המר הבא לה מיד החברה העוויינת. הצופים שהזילו דימעה בקולנוע הם אותם האנשים שבמציאות הרסו את חייה. בסך־הכל סרט, אבל ראייסאטירי מעולה. פעילים ברדיפת הסופרים האמריקאים רואים את סולז'ניצין וטופחים לעצמם על השכם ; הם לא זוכרים את עצמם. ואם הם זוכרים, יש להם כיסוי : הסופרים האלה היוו אז סיכון בטחוני. „סי־כון בטחוני". האפנדי האמריקאי, הרואה היום את „ענבי זעם" של סטיינבק, נאנח על גורלם המר של הפועלים, ומסביר את תפקידו הבזוי בשנת 1939 בכך שלא היתה ברירה אחרת. „אין ברירה".

ברודסקי עבר, סולז'ניצין עובר, סאחרוב יעבור. למיקרה־ברודסקי יש זיקה למיקרה־סולז'ניצין ולזה לסאחרוב. אלו זיקות רוסיות סגורות. הן לא ישנו את מעמדו של הסופר האיראני או הספרדי. אדרבא, פרשת סולז'ני־צין תנציח את הסגירות־הרוחנית של צרכן־הטלוויזיה מאלאבאמה, המשוכנע עכשיו ב־עליונות השיטה האלאבאמית, שאינה מגרשת סופרים. הקרנפים בפורטוגל, הקרנפים בירו־שלים, הקרנפים בקהיר, הקרנפים איפה ש־אתם רוצים נתנו את הפרס ל„חירות האדם" למחזאי איז'ן יונסקו, מחבר „הקרנפים". היום נותנים את הפרס לסולז'ניצין, מבלי שאיזשהו קרנף עבר איזשהו שינוי. כל קרנף משוכנע שהוא הפרשן היחידי של חירות־האדם, ו„סיכון ביטחוני" אצלו אומנם סיכון־ביטחוני אמיתי, ואילו אצל זולתו הוא פאשי־זם, דיקטאטורה או סרטן.

אני פושט בגדי וצופה בטלוויזיה. הכתב מבקש מסולז'ניצין תגובה. סולז'ניצין עונה : „במולדת דיברתי הרבה, עכשיו הגיעה השעה לנוח קצת", לנוח קצת, או לשתוק קצת, אינני זוכר בדיוק מה אמר. הבחורה בפלורידה אומ־רת שהיא לא עושה את זה אלא מאהבה. מולה סולז'ניצין בנוף כפרי, הקריין מודיע שמחר הוא יטוס לשווייץ וייפגש עם עורך־הדין שלו. סולז'ניצין־אליס בארץ השקרים. ישראלי אינו רואה את סולז'ניצין הישראלי ואמריקאי לא ראה את סולז'ניצין האמריקאי, כי המראות המקומיות לעולם הפוכות כלפי חוץ, כלפי סולז'ניצין הרוסי במיקרה זה. אגודת־הסופרים שיצאה להגנת סולז'ניצין, יצאה בגינוי סופר ישראלי שנסע בזמנו למוס־קווה. בנשמתנו קיים מנגנון המטמא אותנו, הגורם לנו להאמין שאיננו קרנפים המחלקים למעשה את פרס־הקרנפים העיוורים בינם לבין עצמם, בעוד שחירות־האדם בדור זה היא נחלתם של סולז'ניצין וסאחרוב, בעוד נחלת החברה־המערבית היא הטבת התנאים הכלכליים.

מכירה פומבית
אהרון בכר

לדפוק את הראש בקיר

לילות ירח ברמת־הגולן, יא אללה. אור חיוור, קלוש ועקמומי נישפך על־פני המישטח הסלעי, כמו מנגינת ילדות עצובה. בלילות האלה, ברמת־הגולן, כל אחד נהיה לי משורר. אפשר לשבת שעות על־גבי תלולית עפר ולצפות אל שום מקום, להביט בפניהם של האנשים סביבך ולחשוב על שום דבר. אפשר לשבת, לאכול פיסטוקים, לשאול איזה יום היום, כאילו שזה באמת משנה.

לילות ירח ברמת־הגולן הם לילות של עתיד ניראה לעין, כמו הרכס המחוויר בקצה האופק. בסוף יאיר השחר והאנשים ישובו איש לביתו, איש לעיסוקיו וכל רמת הבזלת לא תהיה אלא חלום עמום וקטעי זיכרונות.

לילות ירח ברמת־הגולן הן תקווה כמוסה בלבבות, כמו הקץ לנשק המבצבץ בקצה האופק. פעם יהיה טוב. מוכרח להיות טוב, מפני שזוהי, אחרי הכל, הסיבה האמיתית לישיבה המתמשכת על רכס הצוקים האלה.

כשכל אחד נמצא עם עצמו, אין מנוס מפני צבעי המלחמה שהיתה, מפני ששרידיה עדיין פוצעים את הנוף, מפני שקולותיה עדיין מנסרים עם הרוח הקרה, הצובטת. כשנמצאים יחד, העבר נמלט מתוך קטעי הדברים, כמו המוות המפנה את מקומו מפני חדוות החיים. הזיכרונות חיים במעמקי הלב אבל ההכרה נמלטת מפניהם, אולי מפני שאי־אפשר לחיות עם העבר. לילות ירח ברמת־הגולן הם מבט אל העתיד, מפני שרואים טוב.

*

קשה מאוד לחשוב, שאחרי ככלות הכל, כאשר האנשים ישובו הביתה, הכל ישוב להיות כמו שהיה. פשוט לא יאומן. פתאום מדברים על ימי בראשית, על דור המייסדים, על הארץ שהיתה שממה וקיומה לא היה אלא חלום רחוק. איך היא נראתה בעיניהם של אבות הציונות ? איך היא הצטיירה בחלומותיהם של בני העליה השניה והשלישית ?

מראה האנשים הנושאים אותה עתה על כתפיהם, כאן ברמת־הגולן, הוא מראה אדיר, משובב־נפש. הנה גיבורי המלחמה הזאת, נערי שכונות ובני פרברים, קיבוצניקים וספסרי שוק־שחור, יושבים ביחד, הרחק מן הבית וחושבים בקול רם : רגע אחד, מי אנחנו ? לאן אנחנו הולכים ? האם קיומה של המדינה שעליה הופקדנו הוא גם עצם התכלית ? אולי מי שלוחם על הקיום צריך להלחם מחר גם על האיכות של הקיום הזה ?

אנשים שמעולם לא נתנו דעתם על כך, יושבים ביחד וחושבים בקול רם. מי שחושב שהבחורים חושבים רק על העסק המתמוטט בעורף הרחוק, על החנות הסגורה ועל מקום העבודה הפרובלמאטי, צריך להיות איש אטום מאוד וחסר כל תחושה. הדאגה הפרטית היא רק פועל־יוצא מכל העסק או מהשוליים שלו. איש אחד, בקצה המובלעת, עם עסק הרוס בבית וחובות המטריפים את שנתו, קם ואמר שהוא יוצא להילחם על דמות המדינה ועל תכלית החיים בה — וזה היה מראה נפלא. תקופת הגיוס הצמיחה ישראלי מטיפוס חדש, דגם אנושי הפורח בתנאי לחץ.

*

בלילות של ירח מלא, למשמע האנשים, קשה מאוד להאמין שהכל ישוב להיות כמו שהיה. אבל, כשהבחורים חוזרים מחופשה אל תוך הלילות האפלוליים של רמת־הגולן, חוזרת המועקה והספקות שוב מכרסמים בלב. אם המלחמה לא שינתה, אם המציאות שלאחריה לא שינתה — מה ישנה ?

לילות אפלוליים ברמת־הגולן הם מראה קודר ואפלולי, מפני שהם מבשרים שדבר לא ישתנה. האנשים ישובו איש לביתו, איש לעיסוקיו, והכל יהיה כמו שהיה, כמו לא היו דברים מעולם, כמו לא היתה מלחמה, כאילו לא היו אנשים שהלכו אליה לבלי שוב.

מצבנו שוב מעולם לא יהיה טוב יותר. שוב לא יהיה לנו על מי לסמוך מלבד על כוחנו, הקו החדש, היכן שלא יעבור, שוב יהיה קו אידיאלי ובלתי־עביר. הפנתרים ימשיכו להיות לא נחמדים. ימית תשוב להיות כורח בטחוני. ארובות־העשן ישובו להעכיר את שמי התכלת. אותם האנשים ימשיכו לכתוב באותם העיתונים. אותן מוסכמות ירחפו בדיוק באותו חלל חברתי, סופרים ומשוררים יוציאו אותם קבצי ספרות. עם קצת רצון־טוב יהיה גם איזה אלבום ניצחון, הסוסאייטי תשוב לכל המסיבות. הקבלנים יעשו עוד נאגלה על הטראקטורים, כוחנו, עוצמתנו, צדקתנו, ייחודנו ועוז רוחנו ירקיעו אל־על.

בלילות ירח ברמת־הגולן נעים, לפעמים, לשגות בחלומות. נעים, לפעמים, לשגות בחלום מתקתק, אבל כולנו יודעים שזה רק חלום. הירח בשמיים נמוג עם הזמן, בחוקיות קדמונית שאין לה קשר והחשיכה העגומה שוב פורשת כנפיה. אין מה לעשות : מה שהיה — הוא שיהיה. אפשר רק לדפוק את הראש בקיר.

6148 לירות

זה הרבה כסף!

6148 לירות

זה מעט כסף!

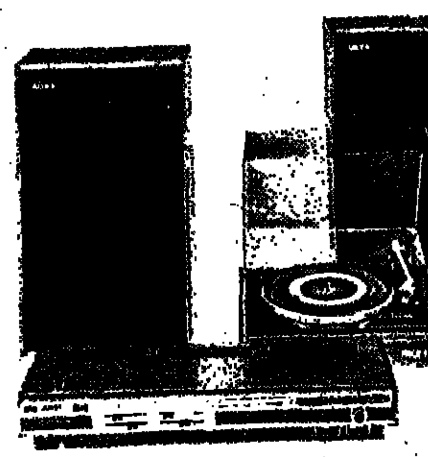

במיוחד כאשר אתה יכול לשלם אותם ב-12 תשלומים של -.429 ל"י ללא ריבית! לאחר תשלום ראשון של -.1000 ל"י.

מערכת 4D סופר סטריאופונית (אמביופונית) של פילוט

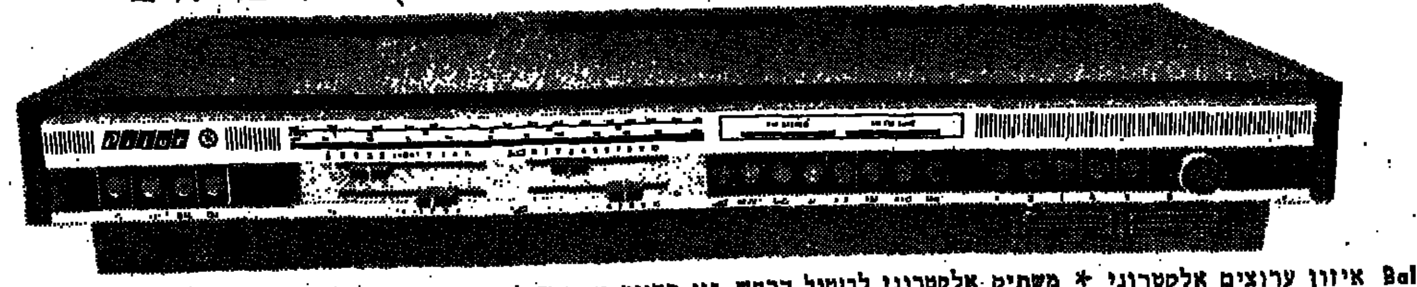

* Balance איזון ערוצים אלקטרוני * משתיק אלקטרוני לביטול הרחש בין תחנות ה-.FM * נורת בקרה אוטומטית לכיוון מדוייק של התחנות * קליטת רדיו AM * קליטת שידורי Multiplex F.M. Stereo * קביעת מיקום תחנות .F.M מראש * פילטרים קרמיים במעגלי הקליטה * מעגלים משולבים Integrated Circuits * לחצן הדגשה Loudness Control * אפשרות לחיבור וניתוק של כל זוג רמקולים בנפרד * 100 ואט הספק יציאה * רמקולים "Goodmans" ‏12" ו-4" * פטיפון Garrard Mark III ראש מגנטי Goldring G 800 H מחט יהלום.

MADE IN ENGLAND

אספקה, התקנה והדגמה בביתך - ע"י מומחי הסטריאו של פילוט.

STEREO פילוט

תל-אביב: רדיו הכוכב, המלך ג'ורג' 91 * **חולון**: ערוסי בע"מ, שנקר 42 * **ראשון-לציון**: ברנפלד אמנון, רוטשילד 39 * **רחובות**: קרומהולץ, הרצל 155 * **ירושלים** א. פאול בע"מ, אבן ישראל 2 * **חיפה**: אקשטיין את אזרי, הרצל 44 * **קרית-מוצקין**: פלג טלויזיות בע"מ שדרות השופטים * **עפולה**: אחים שטראוכלר, תחנת אגד *

מאורעות ופלאים בעולם הגדול

עבירת תנועה למען האהבה

הסיפורים על כבאים המציתים בנינים כדי לכבות אותם; או על נשים המעמידות פני טובעות, כדי לקבל הנשמה מלאכותית ממצילים יפי-תואר, הינם שיגרתיים ונפוצים למדי. פרשת ג'ורג' וויליאמס, תושב קראנפורד שבאנגליה, אף היא שייכת לסוג סיפורים זה. אולם, היא שיגרתית פחות.

לפני שבועות אחדים עבר וויליאמס בן ה-21 באחד מרחובות קראנפורד והבחין בשוטרת יפה-פיה. הוא התאהב בה ממבט ראשון — והחליט ל-עשות הכל, כדי להיפגש איתה.

באותו הערב השאיר וויליאמס את מכוניתו ליד תחנת המישטרה המקומית. באיזור בו נאסרה ה-חנייה באיסור חמור. למחרת בבוקר חזר למקום, ומצא, כמובן, דו"ח תנועה משורבב מתחת למגבי השמשות שלו.

הוא נכנס לתחנה, התייצב בפני השוטרת היפה, מארג'ורי דלברידג'. שילם את הקנס והזמין אותה לשתות כוס ויסקי בחברתו. מארג'ורי סירבה בכל תוקף, ואף אמרה לו, שהיא מאורסת לאחד הקצי-נים הממונים עליה.

וויליאמס לא אמר נואש. הוא חקר ודרש וגילה כי אירוסיה של מארג'ורי לא היו ולא נבראו. נר-אה, כי היא פשוט ביקשה לציית לפקודת-הקבע ה-מישטרתיות, האוסרות על מגע חברתי עם אזרחים בשעות העבודה.

שבועיים לאחר מכן היה וויליאמס מעורב ב-מיקרה, או שלא במיקרה, בתאונת-דרכים קלה. הפעם השתתפה מארג'ורי בחקירת המיקרה, שו-חחה עם וויליאמס ארוכות ובסופו של דבר הסכי-מה להיפגש איתו לאחר העבודה.

עתה נראים השניים בצוותא ערב-ערב. בני קראנפורד עוקבים אחרי הרומאן בעניין רב, ו-משוכנעים, כי גולת-הכותרת שלו תהיה הופעה משותפת בפני הכומר ורושם-הנישואין.

מילחמת הכסף המזוייף

הרובל הרוסי והיואן הסיני אינם ניתנים להמרה במטבע קשה ואינם נסחרים בבורסות המערביות. אבל, יש להם מהלכים בשוק השחור. הרובלים משווקים בעיקר בסימטאות של וינה ומערב ברלין; ואילו היואנים עוברים מיד ליד בהונג-קונג, סינגא-פור, מאקאו וטוקיו.

לאחרונה נתגלו בערים אלו כמויות גדולות של רובלים ויואנים מזוייפים להפליא. מומחים ש-בדקו שטרי כסף אלה קבעו, כי רק מוסד ממלכתי, בעל כלים משוכללים ביותר, היה מסוגל לזייף אותם.

מוסקבה מילאה את פיה מים. לעומת זאת, מי-הרה פקינג להאשים את הרוסים — ואת צ'אנג קאי-שק שליט פורמוזה — בזיוף יואנים, מתוך כוונה למוטט את המשק הסיני.

האשמת פורמוזה אינה חדשה. עוד בשנת 1965 שגנו שוטרים התעמולה הסיניים, כי הלאומנים שי-גרו לעבר סין כדורים פורחים, שהפיצו כסף מזוייף על פני איזורים נרחבים. מובן מאליו, שארצות ה-ברית הואשמה בייצור הכסף המזוייף ואספקתו לצ'אנג קאי-שק.

שלטונות סין העממית אף הכריזו, כי כל אדם שיימצא מחזיק בכסף מזוייף — יוצא להורג. אולם, נראה כי לא כולם נבהלו מפני איום זה.

כיום השתפרו יחסי סין—ארצות-הברית, ופור-מוזה אף היא אינה מעוניינת עוד לחבל בכלכלה הסינית. על כן, משוכנעים שליטי פקינג יותר ו-יותר, כי הכסף המזוייף בא ממוסקבה.

למעשה, אין בפעילות סובייטית מסוג זה כל חידוש. עוד בשנות העשרים של מאה זו יוצרו ב-ברית-המועצות רבבות שטרות של מאה דולר, ש-הודפסו על-גבי נייר אוטנטי, אשר נגנב בארצות-הברית. הזיופים נתגלו רק מפני שהשטר המזוייף היה רחב במילימטר אחד מן השטר האמיתי.

מיכל בנזין לכל אורח. מלון „היילנדס" בעיירה כרמל שבקאליפורניה, ארצות-הברית, חיטוב לנצל את משבר האנרגיה, כדי לחאדיר את קהל לקוחותיו ולהשביע את רצונם. כל אורח העוזב את המקום, מקבל מיכל בנזין נאה — ומלא. בתמונה: מלצר של המלון מלווה אורחים לדרכם כשהוא נושא את תשי היקר.

מאוחר יותר העתיקו הנאצים את השיטה ה-סובייטית. וזייפו דולארים וסטרלינגים מאחורי גד-רות התייל של מחנה הריכוז סאכסנהאוזן.

נראה, כי הסינים החליטו לשלם לרוסים מידה כנגד מידה. אין ספק כמעט, כי הרובלים המזויי-פים, המציפים כיום את אירופה, באים מפקינג, דרך אלבאניה.

בעלי-חיים יעבדו בתעשייה

היכן ימצאו תעשייני העתיד פועלים המוכנים לבצע עבודות פשוטות, בלי לדרוש הצלאות ו-הטבות ולאיים בשביתות?

אחת התשובות האפשריות לכך: במיפעלי ה-עתיד יועסקו בעלי-חיים.

אין זה מדע בידיוני. כבר עתה מרכיבים קופי-שימפאנזה בשיקאגו מכונות ליד סרט נע; ואילו במוסקבה ניצבות יונים במיפעל למיסבים כדו-ריים, ומגלות מיד כל מיסב פגום. הרוסים טוענים, כי היונים מסוגלות לבדוק בין 3000 ל-4000 מיס-בים בשעה, וכי אימונן נמשך לא יותר מחמישה שבועות.

בבריטניה פיתח הפסיכולוג הצעיר ד"ר ליאון סמית שיטה חדשה לאימון בעלי-חיים. הוא משו-כנע, כי שיטה זו תאפשר לרתום לעבודות מועי-לות יונקים, עופות ואפילו דגים. לדבריו, מסוגלים בעלי-החיים לעשות הכל — מקטיפת פרי ועד ל-הרכבת מכשירים אלקטרוניים.

שיטתו של סמית היא שיטת הגמול. החיה או העוף מקבלים את המאכל החביב עליהם ביותר, לאחר שהם מבצעים משימת כהלכה. באורח דומה אימנו גם הרוסים את היונים שלהם. כל יונה ש-גילתה מיסב פגום זכתה בקומץ של גרעיני דוחן.

לפחות 100 אווזים פעלו בשירות צבא ארצות-הברית בווייטנאם. הם שמרו על מיתקנים צבאיים, במקום כלבים. והצלחתם היתה גדולה עד כדי כך, שלאחרונה אימנו תרנגולות לתפקידים דומים.

חיילי צפון ווייטנאם אימנו פילים לשאת קאס-יושות ולהפעיל אותן. כן אימנו שועלים למיבצעי ההאכדות, כשהם מחקים את צלליו התניכיים של שימשון.

אבל, סמית אינו מתעניין במילחמות. מטרתו היא לאמן בעלי חיים למשימות של ימי שלום; והוא משוכנע כי הדבר יעלה בידו.

המלכה החסכנית בעולם

המנהג של העברת בגדים משומשים מילד לילד, תוך כדי תיקונם, כמעט שעבר מן העולם בתקופה זו של שיגעונות אופנתיים. אבל, הוא קיים בכל תוקף במקום אחד: בארמונה של יוליאנה, מלכת הולנד.

המלכה אף מחזיקה תופרת מיוחדת לצורך זה. התופרת „מאדאם דורה", מיטיבה לשפץ שמלות ישנות עד כדי כך, שהן נראות כיצירות חדשות של אופנה עילית.

המלכה יוליאנה נחשבת לאחת הנשים העשירות ביותר בעולם — אם לא העשירה בכולן. אבל, אין זה מפריע לה להיות חסכנית. כאשר מואסת אחת מבנותיה בגרביים, חגורות, או צעיף, הריהי אומרת ללא היסוס:

„אם אינך רוצה בחלק לבוש זה, אני אלבש אותו".

ואכן, לבושה של מלכת הולנד מורכב לעיתים קרובות מאביזרי לבוש, שהונחו על-ידי בנותיה.

את המסורת של לבישת בגדים משומשים מפ-רה רק הנסיכה ההולנדית איריינה, הנשואה לנסיך הוגו דה בורבון-פארם. ראשית — מפני שהיא גרה לא בהולנד, אלא בצרפת, שנית — מפני ש-בעלה, החולם עדיין להסיך אותה ביום מן הימים למלכת ספרד, רוצה להלביש אותה ואת ילדיהם בבגדי מלכות.

העם ההולנדי מתייחס למינהגי החיסכון של מלכתו בחיוך סלחני. לאחר הכל, הבזבזנות היא מגרעת גדולה יותר.

הפיל של מלך קניה

אחמד, הפיל המפורסם ביותר של קניה, הלך לאחרונה לעולמו בגיל צעיר יחסית. הוא מת בגיל 60, בה בשעה שפילים רבים מסוגלים להגיע לגיל 120, או אף 150 שנה.

פירסומו של אחמד בא לו בגלל החסות שנפרשה עליו על-ידי נשיא קניה, ג'ומו קניאטה. קניאטה נתקל בו בעת מסעותיו באיזור שבט הקיקויו, התפעל ביופיו וציווה לשמור עליו מכל משמר. ו-אכן, בשנים האחרונות מנעו שומרי היערות של קניה כמה וכמה קבוצות של ציידים לבנים מ-לקטול את אחמד, או ללכוד אותו חי.

גורלם של 15 אלף הפילים האחרים, המצויים בקניה, שפיר פחות. הם מרוכזים בשמורה בת 1,600 קילומטרים מרובעים, ליד הפארק הלאומי צאבו. הצימחיה שבשטח אינה מספקת לכחייתם; רבים מהם גוועים ברעב.

השילטונות מתאמצים לדלל את אוכלוסיית ה-פילים ומצייתים בכל שנה כ-150 מהם. בשרם מיו-בש ונמכר לפסריים, עורותיהם משמשים לתעשיית חגורות וארנקים, המשווקים לתיירים; ואילו השי-הם כושנים לתעשיית הפסלים והתכשיטים של קניה.

נסיבות מותו של אחמד לוטות בערפל. אולם, זואולוגים בריטיים, שביקרו לאחרונה בנאירובי, משוכנעים שגם הפיל המפורסם מת מתת-תזונה. אי, לפחות, תורעל על-ידי פירות ומארולה, בעלי תכו-לת האלכוהול הגבוהה, בנסותו להאדיר את תפריטו הדל.

אין ספק, שבני קניה מצטערים על כך. אבל, צערם מועט על-ידי צרותיהם האחרות. לאחר הכל, מצבם של אנשים רבים במיזרח אפריקה אינו טוב כזה של הפילים.

האנרגיה – והמכונית הסוציאליסטית

אין זה סוד, שמשבר האנרגיה הנוכחי פגע במדינות הגוש המיזרחי ממש כשם שפגע במדינות המערב. אבל, השפעותיו על אזרחי המדינות הסו-ציאליסטיות היו שונות לחלוטין מהשפעותיו על ה-קאפיטאליסטיות.

רק לפני חודשים ביספר גחשבת המכונית למותרות במיזרח אירופה. האזרחים של מדינות אלו נאלצו להזמינה, לשלם את מחירה מראש ולהמתין משך שנים עד לביצוע ההזמנות. עתה נמ-צאת המכונית בהישג ידו של כל אזרח המתניק באמצעים לרכישתה, או, לפחות, בחלקם.

המהנדסים היו להוטים אחרי מכוניות מאז ומתמיד. אפילו מכוניות משומשות בנות עשר או 15 שנה, אשר שווין במערב היה קרוב לאפס, נמכרו בהונגריה במחירים מרקיעי שחקים.

עובדה זו היתה ידועה היטב לתיירים האירו-פיים. הם היו מביאים לבודאפשט, או לעיירות ה-קייט באלאטון, מכונית ששווייה במערב אינו עולה על 500 או 1,000 ל"י ומוכרים אותה בו במקום ב-5000 ל"י. ההכנסות איפשרו להם לבלות בהונגריה ללא כל הוצאות ולעיתים אף לצאת ברווח.

עתה הקיץ הקץ על עיסקות מסוג זה. פולניה, ברית-המועצות וגרמניה המיזרחית הציפו את הונ-גריה במכוניות מתוצרתן. כל אזרח הטומין מכו-נית ומשלם המחירה, מקבל אותה בו במקום.

יתר על כן, לאחרונה החלו בתי-המיסחר ה-ממלכתיים לרכב בהונגריה לקבל מכוניות משומ-שות כחלק ממחירן של מכוניות חדשות. כן הולכים ומגובשים הסדרים למכירת רכב בתשלומים חוד-שיים נוחים.

כמובן שהונגרים רבים אינם מרוצים מן הטיב והביצוע של המכונית ה„סוציאליסטית" וחולמים על רכישת „פולקסוואגן" או „סיטרואן" חדשה. אבל, לפי שעה, הם יכולים רק לחלום.

הזיבול הרועש ביותר. איכרי איזור רוסטוק, שבמזרח גרמניה, פיתחו שיטה מהירה ויעילה לפיזור זבל בשדות. הם טומנים בערימות הזבל מטעני-חבלה ומפוצצים אותם. בתמונה: הזבל מתעופף ליעדיו.

עמדת-תצפית ניידת לציידים. במדינת לואיזיאנה, ארצות-הברית, פותח סולם זה, אשר צייד יכול לשאתו על גבו. אורך הסולם כ-3 מטרים, והוא מצוייד ברציף-תצפית. הוא עשוי אלומיניום, ומשקלו 8 ק"ג בלבד.

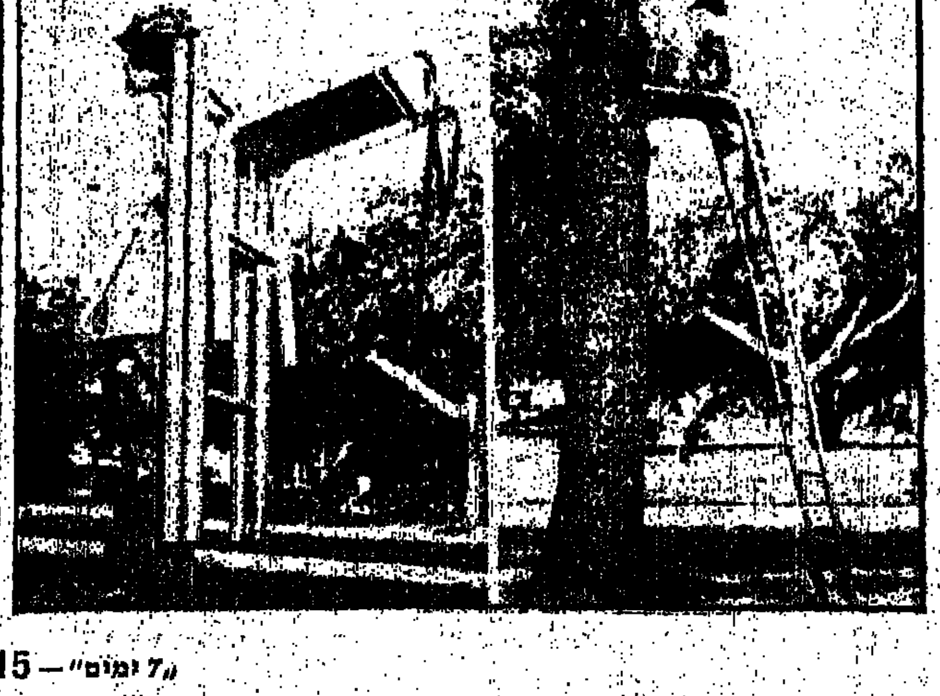

המשחק שמצא את התפקיד

מאת עמנואל בר־קדמא

מאיר מרגלית ב„איפה ארץ ישראל", התפקיד האחרון ששיחק לפני מותו

א"ינני יודע", נהג מאיר מרגלית לתמוה, „אינני יודע מניין זה בא לי. אבל, מאז שאני זוכר את עצמי — רציתי לשחק. מניין יבוא לבנו של רצען יהודי מ־אוסטרולינקה רצון לשחק, דווקא ז"

הוא זכר את עצמו משחק ומחקה את הבריות, בכל הזדמנות, בגיל שבע ושמונה.

מאז, מגיל שבע ושמונה — עד גיל שישים־ושמונה, כאשר הועמד ארונו של מאיר מרגלית בפעם האחרונה על במ־תו של „אהל", התיאטרון בו עשה את עיקר דרכו על־במות. ארבעים־ושלוש שנים תמימות.

„אפילו עכשיו, במותו, הוא שלא־גר", אמרה בחיוך דומע רעייתו, יש־ראלה, למראה האלפים, זקנים וצעי־רים, פשוטי־עם ואנשי־שררה, שבאו לחלוק לו את הכבוד האחרון.

המשחק, הרצון העיקש להצליח בו, היה תמצית חייו של מאיר מרגלית. „הוא שיחק כ"ד שעות ביממה", מס־פרים ידידיו, לאורך כל דרכו.

זה היה התמצית — גם כאשר עקר אותו החלום־הציוני, כפי שעקר צעירים יהודיים אחרים, אל ארץ־ישראל ואל צורות אחרות של קיום. מי שהתחיל את הקאריירה ב„תיאטרון־הרחוב" של העיירה, המשיכה במיפגשים מאולת־רים של נוער ציוני — מצא עצמו, בגיל 17, עוסק בחציבת אבן, בהרי ירושלים.

„זה לא יכול היה להיות אחרת", מספר השחקן יהודה גבאי, אף הוא מאנשי העליה השלישית וממייסדי „אהל". „אנו באנו ארצה עם האידיאל לשנות את האופי של העם היהודי — להפכו מעם של סוחרים ולבלרים לעם של פועלים ועובדי־אדמה. על־כן, איש מאיתנו לא העלה בדעתו, עם בואו, ל־המשיך בארץ בשיגרת־חלומותיו הקו־דמת. על־כן, אפילו כאשר, ברבות הימים, הקימונו תיאטרון — היה טבעי, שנרצה להקים תיאטרון של פועלים ול־פועלים".

אולם, אפילו בגדוד העבודה, כחוצב־אבן — ממשיך להתקיים במרגלית ה־שחקן שבו. כבר אז הקימו הוא וקומץ ידידים, סטודיה דראמאטית — את תיאטרון־הפועלים הראשון, בטרם בא ארצה משה הלוי והקים את „אהל".

„הצגנו שם", סיפר לי בשעתו מר־גלית, „את ,מלך הרעב' של ליאוניד אנדרייב. מחזה מהפכני, בעל תוכן פרולטארי לעילא. בדיוק אז, הגיעו ארצה לביקור שני אורחים חשובים — המשורר־המחזאי היהודי־הגרמני ארנסט טולר (מי שנספה, ברבות הימים בדכאו, כקורבן קומוניסטי של הגיס־טאפו) ועמיתו, ארתור הוליצ'ר. הם ראו אותנו ב,מלך רעב' — והוליצ'ר הציע לי לנסוע לגרמניה, ללמוד.

„היתה זו", נזכר מרגלית, „הצעה מפתה מאוד. גם יצחק שדה המנוח, מורי לחציבה, טפח על גבי, אמר לי, מרגלית ,קבל את ההצעה — לך תל־מד, תחזור ותעשה תיאטרון משלנו'... אלא שבדיוק קראתי בעתון מודעה, המספרת על משה הלוי, איש „הבימה" המוסקבאית, שבא ארצה, מבקש לא־סוף שחקנים ולעשות תיאטרון חדש. כך, החלטתי להישאר בארץ".

ימים „משוגעים"

„מרגלית נבחן על־ידי הלוי בתל־אביב", מספר יהודה גבאי. „הוא ירד מירושלים. עבד, כמו כולם, בבניין. משה הלוי היה לא רק במאי ומנהל־תיאטרון — במובן של ימינו. משה הלוי היה מחנך. היתה לו שיטה לעידוד שח־קנים ולהביא אותם אל מיצוי כל סגו־לותיהם".

ההצגה הראשונה של „אהל" היתה, כידוע, „נשפי פרץ". מרגלית לא הש־תתף ב„נשפי פרץ" — ולכן, על־פי שיטת־הלוי של רוטאציה בין שחקנים, נזדמן לו, למרגלית, תפקיד גדול בהצ־גה השניה — ב„הדייגים".

„מרגלית", נזכר גבאי, „היה ילדון בן 18 או 19, ששיחק זקן. הוא עשה אותו נפלא. אז, נקבע היחס אליו. מרגלית נתגלה. כבר באותה הצגה ב־תכונות־השחקן, שליוותו כל ימיו. היו אלה תכונות של התבוננות עמוקה, של אינסטינקטים חייתיים־כמעט, שבאמ־צעותם ידע לתפוס את גרעין התפקיד".

„אהל" בימיו הראשונים היה תי־אטרון נייד מאוד. בעשר שנותיו ה־ראשונות, נתקיימו חבריו מעבודת־כפיים ובערב — חזרות ולימודים ב־„סטודיו", בצריף הידוע שברחוב ה־ירקון. לאחר הבכורה, נהגים היו להי־פרד מתל־אביב ולצאת לשבועות ולי־חודשים אל ההתיישבות. לאשר העלו הצגה, היתה עיקר הדאגה: „מה יגיד העמק?" לא הועלתה הצגה, בלי ש־יראו אותה קודם — ויחוו דעה — מיטב אנשי הרוח של ההתיישבות ותנועת ה־עבודה: ברל כצנלסון, זלמן רובשוב (לימים — שז"ר), שלמה לביא, לוי בן־אמיתי, יוסף ברץ, אברהם שלונסקי וכיו"ב. ומכיוון שעלתה ההצגה, חשו עימה אל השדות, שתות בעמק. באותן שנות העשרים וראשית השלושים, הי־תה שהות של חודש־ימים, לפחות. הציגו, באמר, בעין־חרוד. ערב אחד נתקיימה ההצגה, ולמחרתו — דיון עליה. וכך, בסדרות של יומיים, בכל אחת מנקודות הסביבה — תל־יוסף, כפר יחזקאל, גבע, בית אלפא וכו'. שום קיבוץ או מושב, ככל שלא יהיה סמוך, לא העלה בדעתו לנדוד אל השכנים על־מנת לראות הצגה.

בשתי גירסאות ל„החייל האמיץ שוויק"

ומרגלית, באותם ימים?

„היו אלה ימים משוגעים", נזכר אחד מוותיקי „אהל", „היינו צעירים, יפים ואקטיביים, היינו מין טרובא־דורים שכאלה — והיה שמח למדי. אבל, מרגלית — שום־דבר. הוא היה, אומנם, מדבר הרבה — אבל על התפ־קידים שלו. היה שקוע בתפקידים שלו. היה קורא הרבה. אבל, לא מעשי־קונדסות. לא בחורות. לא שום דבר. צנוע ועניו".

עמוד תווך

„אהל" צמח בשיטה האנטי־כוכבית בחברה החלוצית של ארץ־ישראל ה־קטנה לא היה מקום ל„סטארים". ב„אהל" צמחו כמה שחקנים גדולים. יהודה גבאי מזכיר, בנשימה אחת עם מרגלית, גם דמויות כמו צחובל ושחורי־ז"ל. היה זה רק טבעי, שהם — ושו[...] גיות כמו לאה דגניה, דבורה קסטל[...] ניץ, או חיה'לה שרון — יזכו בתפ[...] דים הראשיים, רוטאציה ו„שיוויון" [...] תפקידים אינם. שיטה חיכולה לקיים [...] ימים רבים, מה גם, שהלוי שוב לא [...] במאי־יחיד בתיאטרון. לבמאים־הא[...] חים לא היו השקפות סוציאליסטיות [...] יחס לחלוקת תפקידים...

מרגלית מתחיל לתפוס את מ[...] כאחד מעמודי־התווך של התיאט[...] מעמד המתחזק עם ביקור הראשו[...] התיאטרון באירופה ב־1934, בו [...] תירים המבקרים המקומיים את כש[...] של מרגלית בסופרלאטיבים רבים.

שנתיים לאחר מכן, ב־1936 [...] בכורה, ששמה חותם בל־יימחה על [...] קאריירה של מאיר מרגלית — „ה[...] האמיץ שוויק". ירוק שוויק היה [...] שליוותה אותו, בלי להשתנות [...]

[...]משנתו ה־32 עד שנתו ה־68. [...]שש שנים תמימות. אותו קאס־[...]ק, אותה פיאת־פישחן מצחי־[...] מדים מהוהים וחגור מעוקם, [...] — השומה הענקית, שהיתה [...]יחיד בדמות ששינה את מקו־[...] שמאל ללחי ימין.

[...]ק, כדמות, הוא אמצאה של [...] כמו יתר דמויותיו. מרג־[...] שחקן, שהאמין באיפור, שה־[...] לו את התחושה הראשונית [...]ות, והוא ראה בה מענין מפתח [...]שיפתח לו את הפתח.

[...]ויותר פעמים שיחק מאיר מר־[...] שווייק. אם הוא מצטלצל, [...] באיזו רפליקה אופיינית, הרי [...] אדוני האוברלייטנאנט", או [...]קוני האוברלייטנאנט".

[...]עבור שנתיים, ב־1938, עוד פרי־[...] מפתח: „הקמצן" — תפקידו [...]הארפאגון. אף זה היה תפקיד, אליו [...] רבים ועשה בו להיט גדול. [...] שנותיו על־במות, היו תפ־[...]ספים: פאלסטאף ב„נשות ווינ־[...]העליזות", לוקה ב„בשפל", [...]ההכחובה", „דרך הטבע", „הח־[...]דומה", „אינקובאטור על ה־[...]שורות תפקידים.

[...]בוס" את הבמה

[...] לא היה טיפוס של „מאהב" [...]וא היה נמוך־קומה, מקריח, [...] קטנות וקולו לא היה מרשים [...]י, קול־הסטאקאטו שלו היה [...]ל קול „דראמאטי".

[...]", מספרים ידידיו, „הוא ידע [...] דפקט — לאפקט". הקול היה [...]ט. הוא ידע לשחק בעיניו וב־[...] סירבולו הפיזי ידע להפוך [...]ומי.

[...]חשוב לו", אומר מאיר ינאי, [...]ה אותו כיברת־חייו האחרונה [...]„עידן", „שיאהבו אותו. הוא חי על אהבה זו. הוא ידע, ששחקנים אחרים נערצים ומכובדים. הוא רצה להיות — אהוב.

„היתה לו גם אמביציה עצומה, ש־יעריכו את טיב משחקו. ,מיהו שחקן טוב?' נהג לומר, ,אותו שחקן, שעדיין מעריכים אותו גם כאשר נכשל בתפ־קיד'. הוא אהב להמשיל עצמו לעובד־אדמה", מוסיף מאיר ינאי, „אמר: ,אני חורש, מדשן, זורע — אם היבול אינו עולה יפה, הרי אלו איתני־הטבע. אני, את שלי עשיתי'".

מאז ראשית ימי „אהל" נדד — אהב לנדוד, עד יומו האחרון. מהלכות עליו בדיחות, שהכיר את דרכי הארץ על בוריין ואף את נהגי המוניות ידע לכוון ולהדריך. כאשר „אהל" נסגר, ב־1969, נותר ללא קהל — הלך לחפש קהל. כמו בשנות הארבעים, הופיע ב־בתי־הספר, בקריאה. הצטרף לתיאטרון „עידן" ונסע עימו לחפש את הקהל. דימונה, ירוחם, מעלות, קרית־שמונה, בית־שאן. היאחזויות נח"ל ומחנות־צה"ל, ריכוזי עולים. לא חשוב מי הקהל. העיקר — שהאולם יהיה מלא.

והקהל גמל לו. האומה הגישה לו את פרס־ישראל. והמוגים, פעמיים, העניקו לו את „כינור דוד".

היתה לו נוכחות בימתית בלתי־רגי־לה, וכבר במאמרי־הביקורת הראשונים נכתב עליו, שהוא „שחקן מבטן ומ־לידה". הוא ידע „לתפוס" את הבמה, וידע אף, שזוהי תכונה אשר אינה מחב־בת אותו על כל הפארטנרים שלו. „מה זה ,לגנוב' סצינה?" נהג היה לומר, „משחקנים טובים אי־אפשר לגנוב סצינות..."

מוכרות הבדיחות על האגוצנטריות שלו. פעם, מספרים, אמר לבן־שיחו: „טוב, עד עכשיו דיברנו עלי — בוא נדבר קצת עליך. מה אתה חושב על ה־הצגה האחרונה שלי?"

„זוהי אגוצנטריות הקיימת כמעט בכל יוצר", סבור מאיר ינאי. „היא נובעת מתוך עולם פנימי עשיר, ומ־תוך העובדה, שמשחק הוא מקצוע, בו האדם נותן את עצמו — את גופו, את קולו, את נישמתו. האמת היא, שהיה תמים. הוא לא הבין קונצים. הוא לא תפס את המציאות החדשה, המורכבת, של מדינת־ישראל — כפי שלא הבין את המחזאות המודרנית..."

בשבוע הבא יתכנסו שחקנים יחד לזכרו של מאיר מרגלית. חברים יתאספו לספר עליו, ללא דמעה, ללא בכי, כי מרגלית יישאר חרוט בזיכרון כשחקן של קומדיה, כשווייק או כהארפאגון; כשחקן שאהב את הקהל, ויותר מכל היה חשוב לו להיות נאהב על ידו

אלמנטים קומיים

ומוסיף יהודה גבאי: „האמת היא, שכל הזמן, 24 שעות, היה שקוע בתפ־קיד. זכורני, פעם ברחוב. ניגש מרג־לית אל יהודי מזוקן. הביט עליו ומי־שש את זקנו. בדיוק זקן כזה דרוש לו לתפקיד הבא...

„מה איפיין אותו?", מנסה גבאי להשיב, „מה שאני אהבתי אצלו זו ה־תפיסה השלמה של תפקיד. האיש הזה עבד בבית עבודת־פרך, וכאשר הופיע על הבמה — לא ראו את הזיעה. זה נהדר..."

מאיר מרגלית, למרות שגילם לא־מעט תפקידים דראמאטיים, יישאר חרוט בזיכרוננו כשחקן של קומדיות. „כי אפילו בתפקידיו הדראמאטיים ני־סה למצוא את האלמנטים הקומיים", נזכרים ידידיו. „כאשר ניסה לאנוס את עצמו לשחק בניגוד לאופיו ולנטיותיו — נכשל".

אין זה, אולי, מקרה, שתפקידו ה־אחרון היה בהצגה ששמה „איפה ארץ־ישראל?" בו שיחק תפקיד של זקן תמהוני, סאשה כהן, שניסה בכל כו־חותיו לשמר את ארץ־ישראל הישנה.

ומי סימל יותר ממאיר מרגלית את מיטב הערכים של ארץ־ישראל ההיא, הטובה והלא־נשכחת?

בשבוע הקרוב יתאספו חברים טו־בים, ליום השלושים, לספר על מאיר מרגלית, ללא דמעה, ללא בכי, על כו־סית של קוניאק, כאילו מאיר מרגלית עוד חי ויושב ביניהם, ואין זה כך ■

[...]י „אהל" בשנת 1935, ליד צריפם ברחוב הירקון. מאיר מרגלית בשורה השנית, חמישי משמאל

ב„החולה המדומה", עם יהודה גבאי

ב„הקמצן", עם עירית שילה ופנחס קורן

בהצגה „מעשה בחיט"

בחדר האיפור לאחר „עמך", בשיחה עם 2 אורחים צעירים

ב„דרך הטבע", עם דבורה קסטלניץ

מבצע מיוחד: מערכת סלון מושלמת במחיר היצרן

הספקה מיידית.

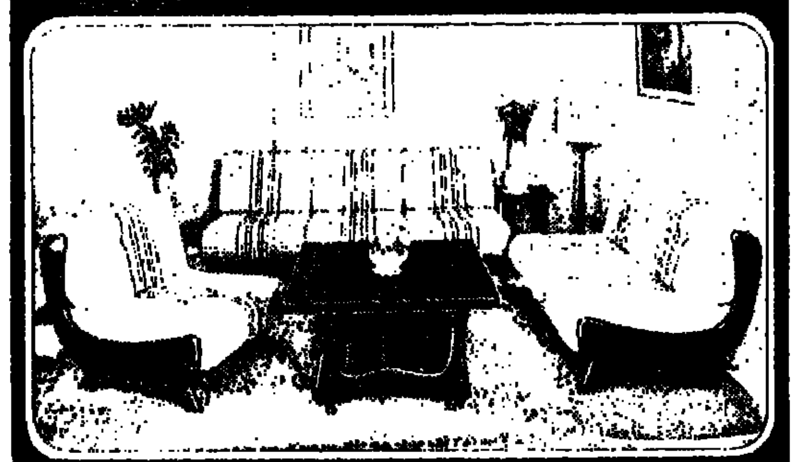

מרכז לשווק רהיטים
ת"א, רח' דיזנגוף 203
טל. 233011

מבחר עשיר של מערכות סלון • חדרי שינה • פינות אוכל.
אפשרות גם בתשלומים.

משפחה מיוחדת במינה

מאת ד"ר ב. עמוס

אליזבט גליקמן בת התשע היתה מאושרת. זה יומה הראשון בביה"ס, יום עשיר חוויות. יום שיש לספר עליו בהקדם להוריה האהובים ברברה ומרפי. אליזבט עשתה זאת ברצון ובהתרגשות. היא סיפרה על הכיתה, הכסאות, המורים, ומגרש־המשחקים. לה לא הפריעה כלל העובדה כי הוריה, ברברה ומרפי, שתיהן נשים.

ד"ר ג'אד מרמור, פרופסור ל־פסיכיאטריה מאוניברסיטת דרום קליפורניה, טוען כי מספר ה־„הורים" המורכבים מנשים בל־בד הולך ומתרבה: סאפו מ־לסבוס היתה סמל לאהבת נשים בלבד. נשים ללא ילדים. אולם כיום, מתרבה מספר האמהות אשר קצו בחיי הנישואין הכוש־לים, היחסים המאולצים עם ה־בעל הפכו לכורח מגונה ובלתי ניסבל, והן החליטו להתגרש. אלא שלא כבעבר, הפעם דור־שות הנשים הללו ליטול את ילדיהן עימן.

בעבר נראה רעיון כזה כמשהו מוזר: כיצד יכולה אשה להיות אם בעוד שאיננה סובלת גב־רים? כיצד יכול ילד לגדול ב־בית ללא גבר, עם אם האוהבת נשים בלבד?

בנימוק של אב בלתי־חינוכית, ואווירת־בית בלתי הולמת, היו הילדים נימסרים לאב או למש־פחה אומנת.

השבוע פסק בית המשפט ב־לוס־אנג'לס כי בעת הגירושין יימסרו הילדים לאם. לדברי בית־המשפט אין באהבת נשים משום חוסר מוסריות, ומוטב אם שאוהבת נשים, מאשר חוסר אם בכלל.

פרופסור ג'אד מרמור מלוס־אנג'לס טרח לראיין עשרות מש־פחות נשיות, ולדבריו אין האמ־הות הללו מתביישות ב„אבות" המיוחדים: „מדוע להביא מאהב גברי זה נורמאלי ומכובד, ואילו להביא הביתה מאהבת נשית נח־שב כפשע?" לדברי האמהות קיבלו ילדיהן את ה„אבא הנשי" בטבעיות רבה, ממש ככל אב בכל משפחה אחרת. אולם עם זאת, מודות האמהות הללו כי יש הכרח להסביר לילדיהן כבר בגיל רך מדוע אין במשפחתן גבר, ומדוע אין כל רע בקיום אהבת־נשים.

פרופסור ג'אד מרמור מציין כי את כל הנשים־האמהות הללו מאחדת דאגה כנה שמא יהיו גם ילדיהן הומוסקסואלים או לס־ביות. אומנם, אין לדאגה זו כל בסיס מעשי, כיוון שלדברי פרו־פסור מרמור הוכח כי למרות הבית המיוחד, אין ריבוי לסביות או הומוסקסואלים בין ילדי ה־משפחות הללו, יותר מאשר ב־אוכלוסיה הכללית, אולם הדאגה מטרידה את האמהות הללו חר־בה יותר מאשר את האם ה־רגילה.

אמהות אלה נוהגות להבליט בכל שיחה את העובדה כי לבן יש חברה ולבת יש חבר. נראה כי בכודע או שלא במודע הן מעודדות התחברות ילדיהן דוקא עם המין הנגדי. נראה כי דעת החברה הרואה באהבת־נשים סטיה, חודרת גם לנפשן של נשים אלה, החפצות למנוע סטיה דומה מילדיהן.

ד"ר לי סאלק, מנהל המחלקה לפסיכיאטריה של הילד בניו־יורק, מסכים כי משפחות־נשיות אינן בבחינה סטיה מסוכנת ל־נפש הילד, אולם ברור כי מש־פחות כאלה הן בניגוד לחוקי־הטבע, שהרי משפחה כזו איננה מסוגלת להתרבות ולהוליד יל־דים נוספים.

זווית חדה

אופנאי העילית של פאריז אוהבים להיות מקוריים. התחרות ביניהם ניטשת על איכות האריג, סיגנון הדגם ומידת החעזה שהוא מפגין. זאת, בדגמים המיוחדים, שאינם מבטאים דווקא את הקו האישי של המעצב. לדוגמאו: חולצת טריקו משעשעת של אוב סן־לורן (בתמונה), לאביב קיץ 1974, המצטיינת במחשוף מקורי בעל זווית חדה ומעניינת.

ביצד למנוע בגידה?

מאת דרורה שביט

אשה נבונה יכולה לש־מור על נאמנותו של ה־בעל, אם תדע להשתמש בשיכלה. סבור ד"ר ג'ון ל. תומס, הרופא שבדק ויעץ לשבעת אלפים מקרים של נישואין על סף משבר.

לדעתו, שטות היא לח־שוב שקיים בעל טוב ובעל רע, ואף נישואין טובים אינם מוצר מתוכנן, אלא תוצאה של מה שהוא מכ־נה „עבודה קשה ומאומ־צת". הכללים, לדעתו, סו־עלים כאן גם בצורה הפו־כה. כאשר בעל שואף לש־מור על נאמנותה של אש־תו.

למרות כל הסיכונים, סבור הפסיכולוג כי אין מקום לדאגה, כאשר אשה יודעת כיצד לנהוג בבעלה בבית. ויש מספר דרכים המשמשות אמצעי למנוע בגידת הבעל:

אל תרשי לנישואיך להי־פוך למשעממים ומונוטו־נים. היסכי אותם למשהו מעניין.

הקשיבי בסבלנות לבעל. אם הוא רוצה לשוחח אר־דות משרדו, גלי ענין, אבל אל תבקרי או הורידי בערכו.

אל תמשיכי לישון כא־שר הבעל הולך לעבודה. קומי יחד איתו ואיכלו יח־דיו ארוחת בוקר.

הראי לבעל רגשות חמי־מים. קבלי באהדה כל מח־וה רגשני מצידו והרגישי חופשיה להיות היוזמת של קצת רומנטיקה בבית.

קבלי בברכה את פניו של הבעל, באם הוא שב מן העבודה. תני לו להר־גיש שאת שמחה על המצ־אותו בבית.

קיבעי עימו לפחות פני־שת יציאה אחת לשבוע, ותכנני כך את היציאה ש־שניכם תהנו ממנה.

נסי לעניין ולשתף את בעלך בגידול הילדים. עו־דדי אותו לקחת אותם ולב־לות עימם חלק מזמנו.

אל תכפי על עצמך שמ־כון אינטלקטואלי. קיראי ספרים ועיתונים, ונסי לפ־תח עיסוקים ותחביבים שו־נים.

נסי לארגן חופשה שנ־תית עם הבעל, לפחות אחת לשנה. לחופשה זו רצוי שתצאו בלי הילדים, כדי לחדש את חוויות נעורי־כם.

סיפור בטלפון

מאת לאה אתגר

בספריות ציבוריות רבות ב־רחבי ארה"ב, קיים שירות מיו־חד לילדים, הילדים יכולים ל־חייג למיספר טלפון, ולהאזין לסיפור ילדים המושמע על־גבי תקליט, לפי הזמנתם. כך למשל, מאזינים מאות ילדים ביום לסי־פורי ילדות מפורסמים. אולם לאפתעת מארגני השירות הת־ברר, שלא רק הילדים רוצים להאזין לסיפורי „שלגיה ושיב־עת הגמדים", הסיפורים פופולא־ריים לא פחות דווקא בקרב המבוגרים.

באחת מספריות ניו־יורק, ל־משל, קיימים שני שירותי טלפון לסיפורי ילדים. רוב הזמן תפו־סים קווי הטלפון, שכן תור של הממתינים גדול. מנהלי השירות טוענים כי רבים הם קולות ה־מבוגרים המבקשים להאזין לסי־פורים. תופעה מוזרה זו מנומקת בכך, שרבים הם המבוגרים ש־גדלו מבלי שהיתה להם ההזדמ־נות ליהנות מסיפורת ילדים, ב־נוסף על סתם שוחרי ילדות, מר־בים להאזין לסיפורים גם אנשים ונשים בגיל הזיקנה.

שריל ווסטון, הספרנית הרא־שית, מוענת כי השירות מיועד לילדים. אולם אין כל הוראה שלא להשמיעו לכל מי שליבו חפץ. לדעתה, מרבים המבוגרים לטלפן מתוך סקרנות ומתוך רצון לדעת מהו מיבחר הסיפו־רים לשבוע זה.

שירות הסיפורים לבני כך ש־הוא מיועד לגיל הרך, בעיקר לגילאי שנתיים עד חמש. כל סיפור נמשך שלוש ועד חמש דקות, בסופו ובסיומו נישמע תקליט אוטומטי המציע למאזין מיבחר סיפורים.

במשך שעה, בספיק השירות לענות על מבוקשם של ארבעים ילדים בערך, אולם למרות המס־פק הזורים גדלים, שכן ילדים רבים רוצים להאזין לאותו סיפור מספר פעמים.

בדיקה שנערכה בשבוע זה הוצע לילדים סיפור פופולארי חדש, הורתה כי עשרת אלפים פניות של ילדים לא נענו.

בנגרית אחים שלם

תדגמים המפוארים ביותר עדיין נמכרים במחירי ביח"ר!
בדי ריפוד מרהיבי עין לבחירה
מבחר הדגמים בתצוגה לאספקה מידית
מבחר חדרי שינה, ארונות קיר וארונות מטבח

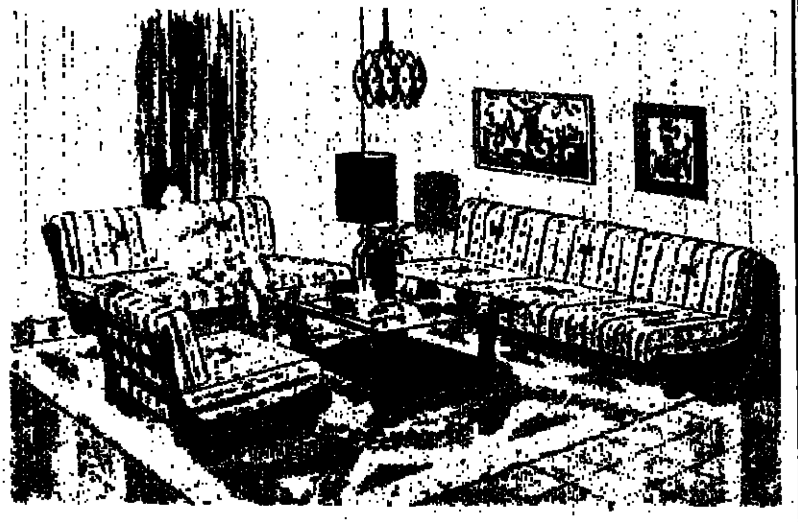

התצוגה: תל־אביב, רחוב הגר"א מספר 39
הנגריה: תל־אביב, רח' ראש־פינה מס' 27 (במרתף), טלפון 33917

הוא מצפה כי תעניקי לו הרגשה טובה.
העניקי לו מי גילוח "פלויד"
Floid לפנים שאת אוהבת

הצעה שאי־אפשר לסרב לה...

החודש חסכון 40% ויותר!

מתכשירי "רבלון" המבוקשים ביותר:

תכשירי טיפול בעור־הפנים

מערכת שלמה במחיר מיוחד של

-.36 ל"י

(במקום מ־55.- ל"י עד 57.- ל"י)

בכל מערכת 3 תכשירים: לניקוי, להרוויה ולהזנה

1. לעור יבש ורגיל:
'MOON DROPS' MOISTURIZING CLEANSER 4 OZ.
'MOON DROPS' TONING LOTION 4 OZ.
'MOON DROPS' MOISTURE BALM 1 OZ.

2. לעור שמן:
'CLEAN & CLEAR' CLEANSING LOTION 4 OZ.
'MOON DROPS' LIQUID ASSET 4 OZ.
'MOON DROPS' U/M MOISTURE BASE 1 OZ.

3. לעור רגיל:
'MOON DROPS' MOISTURIZING CLEANSER 4 OZ.
'MOON DROPS' U/M MOISTURE BASE 1 OZ.
'MOON DROPS' NOURISHING NIGHT CREAM 1 OZ.

תכשירי טואלט ושיער

במחיר אחיד של

-.23 ל"י

(במקום מ־31.- ל"י עד 40.- ל"י)

* INTIMATE SUPER MOISTURE LOTION 12 OZ.
תחליב־לחות מבושם בניחוח אינטימי - לכל הגוף.
* INTIMATE EAU DE TOILETTE SPRAY MIST 50 GR.
תרסיס או־דה־טואלט בניחוח אקסוטי - לכל אירוע.
* AQUAMARINE SUPER MOISTURE LOTION 12 OZ.
תחליב־לחות מבושם בניחוח עדין ומרענן - לכל הגוף.
* AQUAMARINE EAU DE TOILETTE SPRAY MIST 50 GR.
תרסיס או־דה־טואלט בניחוח עדין ומרענן - לכל היום.
* FLEX TREATMENT SHAMPOO 12 OZ.
שמפו טיפולי, לשיער בריא. מכיל פרוטאין ובאלזם.
* FLEX INSTANT HAIR CONDITIONER 12 OZ.
מייצב טיפולי, עם פרוטאין ובאלזם. משך הטיפול 1 דקה.

REVLON

אנו מזמינים אותך ללא־תשלום – לצוות לימוד אשר בו תנתן הדרכה אישית כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך – בביתך. כמו־כן תנתנה דוגמאות תכשירים חינם. ההרצאות תמשכנה 3 שעות ותתקיימנה: – בתל־אביב, ב"בית רבלון" רח' חובבי ציון 65, בימים – ראשון ושלישי מ־3.00 עד 4.00 אחה"צ; וביום ששי מ־9.00 עד 12.00 לפנה"צ. בחיפה, ב"בית ויצו" שד' מוריה 50, בכל יום רביעי מ־9.00 עד 12.00 לפנה"צ.

"וולה" - מוניטין בינלאומי לקוסמטיקת השיער

זה
איכפת
לי

איכות
החיים
בחברה
הישראלית

הופיע
ספרו של
ד"ר הרצל פישמן
זה
איכפת
לי
בהוצאת מלוא בע"מ
מפעלי "ידיעות אחרונות"
ספר ראשון מסוגו
בארץ חזן באיכות
חיינו הלאומיים
הספר
לכל
אזרח
שאיכפת
לו

יהודית
מכירת
סוף העונה
הנחות
גדולות
על כל
שמלות
הריון
פתוח כל היום
יהודית
ת"א, רח' הכרמל 39
טלפון 56980
(בית שלישי מפינת אלנבי)

הזמנות
לבתי מרגוע
ומלונות
בכל הארץ, ללא
תשלום נוסף
רח' גורדון 28
תל־אביב.
טל. 222042.
סניף רמת־גן:
רח' המעגל 1
(פינת ביאליק 53)
קל

תנורי
תלם 555
תנור לכל מטבח
תנור בשול ואפיה "תלם 555"
הוא התנור בבקשתה של עקרת הבית.
הוא יעיל, נוח ומעוצב להפליא!
היצרן: תלמטל בע"מ, חולון אזור התעשיה
רח' האורגים 13 טל. 855992, 854695

על בולים ובולאים
מאת שלמה שמגר

נמל תעופה חדש בצרפת

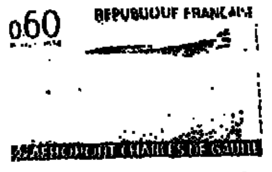

ב־18 במארס יופיע בצרפת בול לרגל חנוכת נמל־התעופה החדש על שם שארל דה־גול.

*

מבצע סקיילאב

ארצות־הברית תנפיק ב־14 במאי בול לרגל מיבצע „סקיי־

לאב". „סקיילאב" (מעבדת־החלל) הרביעית שהתה 84 יום מסביב לכדור הארץ ונחתה, אח־רי 1314 הקפות, ב־8 לפברואר ש.ז.

*

ספורט באיים

לרגל תחרויות חבר־העמים הבריטי שנערכו בפעם העשי־רית השנה בניו־זילנד, הופיעה

באיי קוק סידרה של חמישה בולי־ספורט וגלויות־מזכרת.

*

סמל המדינה

בול בערך גבוה של 10 מארק צורף לסידרה מן המניין של פינלנד. הבול מראה, בתבנית גבוהה, את סמל־המדינה.

*

בראזיל — 1974

תוכנית ההנפקות של ברזיל ל־1974 כוללת שלושה בולי־תיקשורת (עתונות, רדיו וטל־וויזיה), בול לחנוכת הגשר ע"ש הנשיא קוסטה אי סילבה; 5 בו־לים לרגל „מיזוג הגזעים ויישוב המדינה" (פורטוגזים, כושים, אינדיאנים, וכן התיישבות הגר־מנים, האיטלקים, היפאנים ו־שאר המהגרים); בול למלאת 100 שנה למארקוני; בול ל־„יום הבול"; 2 גליונות־מזכרת לכבוד גביע־העולם בכדורגל; בול לכבוד הקונגרס העולמי ל־מען העיוורים; 3 בולי חיות; בול לרגל 100 שנות איגוד־הדו־אר העולמי; 4 בולי פולקלור; בול 1 לתערוכת־הבולים לובראַ־פקס (בנובמבר).

*

בנקאות עניפה

רודזיה תנפיק ב־15 במאי בול, בסידרת האישים המפורס־מים, לזכרו של ג'ורג' פולינג, שנולד באנגליה ב־1854 ומת שם ב־1919. פולינג ייסד חברת בנ־קאות עניפה, שפעלה באפריקה הדרומית, בדרום־אמריקה, ברח־בי הקיסרות הבריטית וגם ב־ארץ־ישראל. הוא היה הרוח ה־חיה במיבצעים הקבלניים הגדו־

לים של הנחת מסילת־ברזל ב־דרומה של אפריקה ועסק בעבו־דות ציבוריות גדולות בארצות רבות.

*

ביטוח חדדי

בלוכסמבורג יופיע ב־14 ב־מארס בול לכבוד „הביטוח ה־הדדי" וכן יופיעו ארבעה בולי חותמות מימי הביניים.

*

סידרת אמנות

בארגנטינה הונפקה סידרה של שלושה בולי־אמנות, לכבוד הציירים אמיליו פטורוטי, אויב־ניו דגרי וחואן באטיזה פלאנס. כן הופיע בול למלאת 100 שנה לעיר מר־דל־פלאטה.

שחמט
מאת אורי צחור

יריבים שאפתניים

ביום רביעי הקרוב תחל תח־רות הגמר ה־17 — מאז שנת 1935, לאליפות הארצית בשח־מט. במרכז תשומת־הלב יעמוד השתתפות ראשונה בישראל של רב־אמן באליפות הלאומית. מדובר בוולאדימיר ליברזון, ש־עלה ארצה מבריה"מ. שם סיים במקום רביעי באליפות [illegible] (רבי־האמנים: טל, ואסיוקוב ו־חולמוב במקומות 10—11).

ליברזון הינו כמובן המועמד העיקרי לזכיה בתואר [illegible], אך רב־האמן לא השת[illegible] רויות מזה קרוב [illegible], כן ניתן לשער כי יריביו [illegible] ניים ירכזו את עיקר [illegible] במשחקם עמו. מכאן [illegible] לא תהיה קלה כלל ועיקר.

על משתתפי האליפות נמנים גם צעירים רבי כשרון [illegible] להתעלות. התוצאה [illegible] מידה ניכרת, על הרכב הנבחרת לאולימפיאדה שתיערך ביוני ה־קרוב בניצה. לאולימפיאדה זו נרשמו 75 מדינות. שיא ההש־תתפות בעבר נרשם באולימפיא־דת סקופיה — ששים ושלוש נבחרות. אכן, אהגרים כבדי משקל.

בדרכי אלביס

בתחרות חג־המולד שנערכה לפני כחודשיים בהייסטינגס, אנ־גליה, הציג אלוף העולם לשעבר, מיכאל טל, חידוש מרהיב ב־פתיחת משחקו נגד האנגלי ה־צעיר, סטין. אך החידוש אינו של טל היהודי מריגה, אלא של האמן הריגאי אלביס ויטולינש, שנגמר בדרך דומה על האמן אניקאייב.

הגנה סיציליאנית

לבן: טל — שחור: סטין

1. ה4 ג5 2. פ—ו3 ד6 3. ד4 ג:ד4 4. פ:ד4 פ—ו6 5. פ—ג3 א6 6. ר—ז5 ה6 7. ו4 פב—ד7 8. מה—ו3 מה—ג7 9. פ:ו5 [illegible] בוכח מסעו הבא של הלבן מת־ברר מסע זה כמשגה. עדיף 9... ר—ה7 10. ר:ב5! [illegible] 11. פד:ב5 מה—ב8 12. ה5 ר—ב7 13. מה—ה2 ד:ה5 14. מה—ב5! 15. ר—ג5 ו6 16. ו:ה5 ו:ה5 17. מ—ב3 מ:ד7 18. צ—ד1; ר—ד4 (במשחק המקו־רי המשיך כאן אניקאייב א[illegible] [illegible] אך אין זה משנה הרבה. הלבן צריח פחות ועמדת זכייה).

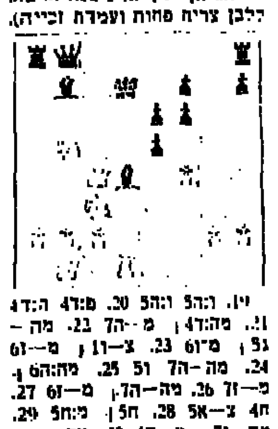

[illegible] 20. ה:ה5 ה:ה5 21. מה:ד4 [illegible] 22. מ—ה7 [illegible] מה — ג5; מ־ו3 23. צ—ו1; מ—ו6 24. מה—ה7 ו5 25. מה:ה6; מ—ז7 26. מה—ה7; מ—ו6 27. ח4 צ—א5 28. ח5; מ:ח5 29. מה—ז7; מ—ח4 30. מה—ו6, מ—ז3 31. מה—ז5; מ—ח2 32. מה—ח4; מ:ז5 33. צ—ו3; מ—ז1 34. מ—ח2.

הציור השבועי לילד
מאת גרי

היכן הבקבוק?

רמי הסתיר בחוך גזע של עץ בקבוק [illegible]. [illegible] הוכתב כאשר גילה כי הבקבוק [illegible]. [illegible] אתם, ילדים, לגלות היכן הבקבוק?

אם מצאתם — צבעו יפה את הציור [illegible] ושילחו למערכת „ידיעות אחרונות", [illegible] לילד, עד לתאריך 10.3.74. ציינו [illegible] הגיל והכתובת. למצטיינים על [illegible] יחולקו פרסים.

הזוכים בפרסים

על פתרון הציור „היכן הדוגי" זכו בפרסים הילדים הבאים: פרס א' — כתית בריאור, בת [illegible] רח' רבינא [illegible] רמת־אביב. פרס ב' — אפרת בנימין, בת 8 [illegible] גבעתיים. פרס ג' — אביב רוה, בן 5, רח' [illegible] גבעתיים. כן זכו בפרסים: שלמה הן, בסר־בבא; [illegible] נחן דרון, בני־ברק; גורית מיכאלי, ת"א.

תשבץ 7 ימים
מאת הלל הרשייזנים

מספר 525

41 פרסים: פרס א' — 50 ל"י ועוד 40 פרסי ספרים

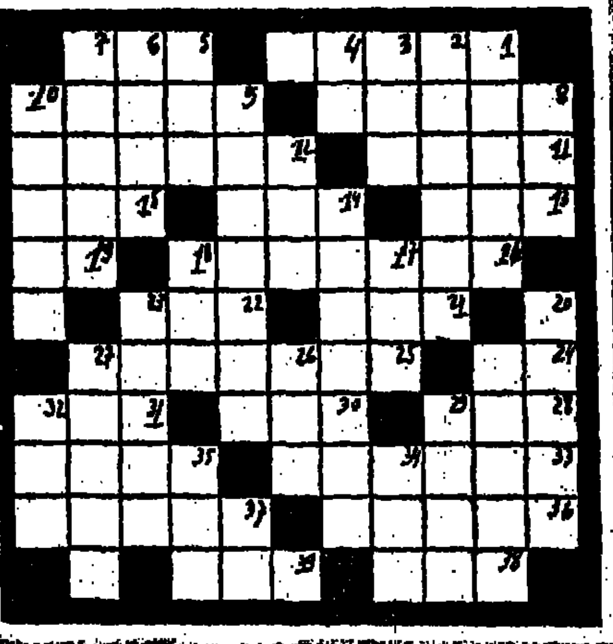

את הפתרון יש לכתוב בכתב קריא על צידו האחד של הנייר או על תגזיר התשבץ ולשלוח עד יום חמישי הבא לפי הכתובת: „הלל הרשושנים", תשבץ השבוע 525, ת"ד [illegible], תל־אביב * פתרון תשבץ חנוכה ושמות הזוכים פורסמו ביום 8.1.74. פתרון תשבץ 517 ושמות הזוכים פורסמו ביום 11.2.74; פתרון תשבץ [illegible] ורשימת הזוכים פורסמו ביום 17.2.74.

מאוזן — מימין לשמאל:

1) להפך: יותר מות 5) מלך ישראל 8) תעודה המרשה לאדם לעשות משהו 5) חבר השרים בממשלה — ביטוי לועזי 11) בית־מלאכה 12) הצליל השמיני בסולם הצלילים — ביטוי לועזי 13) חלב ומוץ 14) מוט לנשיאת ולהרימה על הכתפיים 15) עושה הכל ביד שמאלו 16) תורת הכוח והתנועה — מונח [illegible] 19) [illegible] קריאת צער או לרווה 21) מהות או איכות 22) צליל בזימרת או בנגינה — ביטוי לועזי 24) שם [illegible] בפירסומים 25) מעשה־בגידה 28) לא נשוי 30) אחד מבני יעקב 31) מלבוש 33) מושבה בדרום, נוסדה בשנת 1931 35) [illegible] מעשה... ומבקש שכר כפנחס" 36) גורל מרוסס 37) „בתרי [illegible]" 38) בוט גבוה באניה 39) מכונת־סידור לאותיות דפוס.

מאונך — מלמעלה למטה:

1) עיר במישור החוף 2) אמצאהו [illegible] — הומרינפץ תוך [illegible] שותה די צורכו 4) צאצא ממין זכר 5) עשר [illegible] במדינה בלטית, משועבדת לרוסיה הסובייטית 7) הנהת [illegible] קודם זוריעה 8) מזון מרוסק 9) ראש עיריה יהודי 10) אחד ממסכת סדרי המשנה 12) אמורא ארצישראלי, חברו [illegible] 14) מכונית להעברת חולים או פצועים 17) שן אוכלה [illegible] 18) רכוש 20) מערכת החריצים בבורג או בציור 21) [illegible] — הסר המספר) כינור גדול בעל צליליים [illegible] „ויוהי" בלעז 26) עם 27) טקס התגרלה — מחידושי [illegible] הלל הרשושנים 29) מלך של אימפריה — ביטוי לועזי 32) [illegible] בהעברת דין על אותיות כתובות 34) איש הבינן, חבר [illegible] — מחידושי הנ"ל 35) ענף דק, ירוק ורך 37) כסא מרבות.

מצא את ההבדלים

מר אביבי יורד לבדוק אזו תגובת שכניו על הנוק הקשה שעוללה לרעיתו רעיה. אולם דומה שחשכן כה שקוע בעיתונו עד שאינו מבחין בשמונה ההבדלים שבין התמונות. התוכלו אתם לגלותם? (התשובות הנכונות בעמוד 24)

אותיות ומספרים

מספר 508

ד	מ	ש	ק
ח	ר	כ	ח
ו	ח	ר	ס
כ	מ	ו	ר

לפניכם חידת „אותיות ומספרים". בפעולות החיבור באותיות המספר העליון הוא סכום שני המספרים האמצעיים המספר התחתון הוא הפרש. יש לשחזר את פעולות החשבון ולמצוא את ערכן המספרי של האותיות. [illegible] 10 פרסי ספרים יחולקו בהגרלה בין הפותרים נכונה [illegible] המען למשלוח הפתרון: „אותיות ומספרים [illegible]", ת"ד 20227, ת"א.

פתרון חידת „אותיות ומספרים" מס' 506

רשימת זוכים בהגרלת עשרה פרסי ספרים [illegible]

289
36
1734
867
10424

1) אלי יולק, חנות נסיונית, גילת, ד"נ הנגב 2. 2) עיל שפירא, שדרות [illegible] 14א, חיפה (34035). 3) ורדי חנטורך, רח' אלנבי 384 חיפה. 4) ראובן צמח, רח' סלנט 34, פתח־תקוה. 5) אורי מאסת, רח' ראובן ש. 3, ב/600, אשקלון. 6) באאל צוהג, רח' אילת 2, רמת־גן. 7) מרדכי בלום, שיכוני האוניברסיטה העברית, ירושלים. 8) דב שמתון, רח' [illegible] בעלי מלאכה 4, תל־אביב. 9) איזו רוזמן, רח' [illegible] 937/17, באר־שבע. 10) מרדכי פרידמן, רח' [illegible] 12, נתניה.

לעולים חדשים ולפטורי מס

50% הנחה
בתשלום מכס
על כל
מכונות הכביסה
מתוצרת

AEG

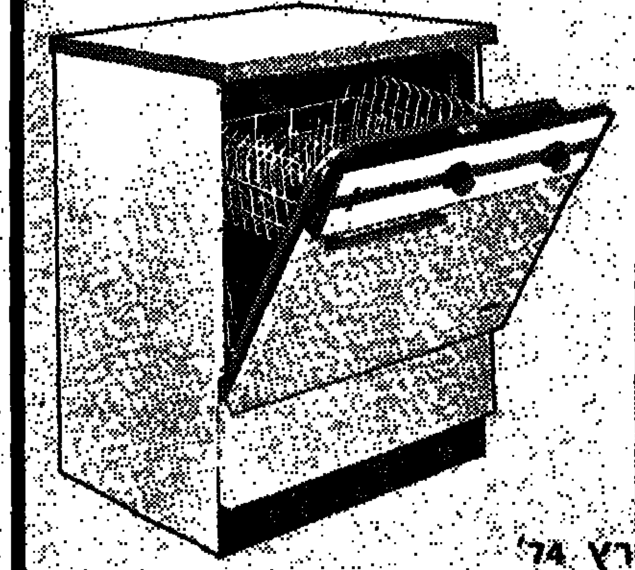

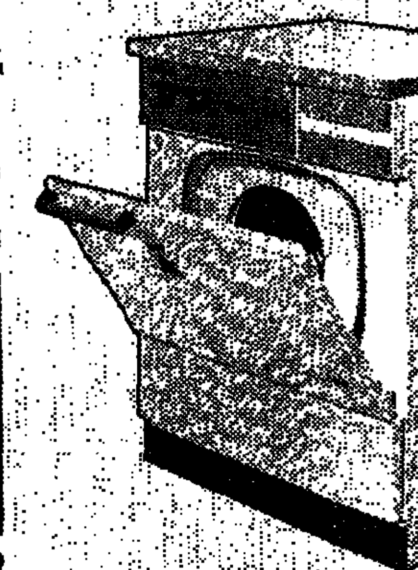

כל הרוכש במשך החדשים פברואר ומרץ 74' מכונת כביסה ומדיח כלים ממבחר תוצרת א.א.ג יקבל הנחה בשעור 50% מן המכס על מכונת הכביסה

לדוגמא:

מכונת כביסה AEG LAVAMAT BELLA SL — **מדיח כלים** AEG FAVORIT L

מחיר	2,088.— ל״י	מחיר 2,250.— ל״י
מכס	כ־ 500.— ל״י	(פטור ממכס גם
סה״כ מחיר לפטורי מס	2,588.— ל״י	לאחר 1.1.74)

סה״כ 4,838.— ל״י

הנחה בשיעור 50% על מכס מכונת הכביסה 250.— ל״י

סה״כ מחיר למבצע 4,588.— ל״י

מכונת כביסה AEG LAVALUX FE — **מדיח כלים** AEG FAVORIT TS

מחיר	1,350.— ל״י	מחיר: 2,088.— ל״י
מכס	כ־ 500.— ל״י	(פטור ממכס גם
סה״כ מחיר לפטורי מס	1,850.— ל״י	לאחר 1.1.74)

סה״כ 3,938.— ל״י

הנחה בשעור 50% על מכס מכונת הכביסה 250.— ל״י

סה״כ מחיר למבצע 3,688.— ל״י

אלה שתי אפשרויות לדוגמא, ההנחה בשיעור 50% תנתן על כל רכישה כפולה של מכונת כביסה ומדיח כלים AEG לפי בחירתכם ממבחר דגמי מכונות הכביסה ומדיחי הכלים AEG

מחירון למכשירים ביתיים מתוצרת AEG לעולים חדשים ופטורי מס*

הערה: המחירים לעולים חדשים ולפטורי מס זולים בהרבה מן המחירים לצרכן רגיל לדוגמא AEG LAVAMAT BELLA SL
מחיר לפטורי מס — במסגרת המבצע — כולל מכס —.2,338 ל״י לעומת כ־—.3,600 ל״י לצרכן רגיל.

מכונות כביסה AEG

LAVAMAT BELLA SL	2,088.— ל״י
DOMINA-F-PRINCESS-F	1,870.— ל״י
NOVAMAT 85 S	1,870.— ל״י
LAVALUX F E	1,350.— ל״י

מכס משוער כ־—.500 ל״י
במבצע: —.250 ל״י בלבד

מייבש כביסה AEG

LAVATHERM-ELECTRONIC	1,800.— ל״י

מכס משוער כ־—.500 ל״י

מדיחי כלים AEG

FAVORIT L	2,250.— ל״י
FAVORIT TS	2,088.— ל״י
FAVORIT L-1000	3,090.— ל״י

(עם שולחן וכיור נירוסטה וארון איחסון)
מדיחי כלים פטורים ממכס גם לאחר 1.74.

מעגילה AEG

K. B 85 ELECTRONIC	1,550.— ל״י

פטורה ממכס גם לאחר 1.1.74

קולט אדים AEG 710.— ל״י

אוגרי חום AEG
להסקה מרכזית

3 קוט״ש	1,881.— ל״י
4 קוט״ש	2,041.— ל״י
5 קוט״ש	2,201.— ל״י
6 קוט״ש	2,361.— ל״י

מכס משוער כ—.600 ל״י

שואבי אבק AEG 610.— ל״י
מכס משוער כ—.150 ל״י

* כפוף לשינויים בשער מטבע מיסים והיטלים חדשים
המחירים כוללים: הובלה ומית, ביטוח, אחריות לשנה אחת, שחרור מהנמל והובלה הביתה, הדרכה להפעלה במכשירים גדולים.

להשיג בחנויות הנבחרות המשווקות מכשירים מתוצרת AEG

I.T.C. אולמי תצוגה
רח' שפע טל 10, תל-אביב, (שכ' מונטיפיור - ע״י דרך פ״ת 128) טל. 268834, 254361

יהודה אלעזר

גרפיקה: שלום ושאול נוח

„אם תשאל אותי, נידמה לי שפרי־האוצר נוטה להסיח את דעתנו מאיזו העלאת מיסים חדשה..."

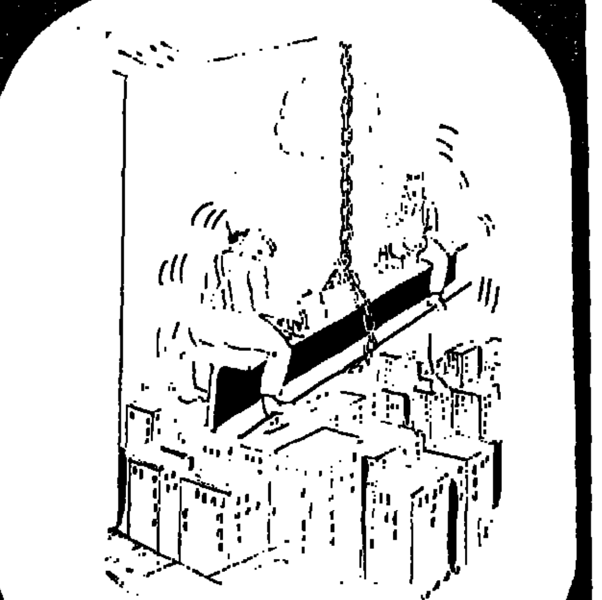

„הלוואי ויכולת להפסיק את השיחוקים האלה..."

„אולי אתה מוכן, בטובך, לעזור לי להוריד את פח־האשפה לחצר, כך שאוכל לומר שמפעם לפעם אנחנו יוצאים ביחד..."

„באתי אליך כדי שתנמול אותי מרגשי־האשם על שלא שולמתי למטיבאטר הקודם שלי..."

„כן, ומייד נסתור גם את הבעיה הקטנה שלנו..."

„בסדר! עכשיו תתחיל אולי להסביר לי לאן, לכל הרוחות, נעלמת למשך שלושה חודשים!..."

(מ-2 במארס עד 8 במארס 1974)

✱

● מדריך כללי: יהיה זה שבוע טוב לאוידאליסטים ולאומנים. יריבים יתפייסו במפתיע. נאהבים וידידים סנטי־מנטאליים ינחלו הצלחות. הפתעות יפיגו דאגות.

✱

● עצות רומאנטיות: בנות מזל דלי עשויות לחק־סים ורים. נאהבים בני מזל אריה מצטיינים בכושר השפעה עלמה. בני מזל תאומים עשויים לחבריו על קשרים חדשים.

✱

דגים (מ-20 בפברואר עד 20 במארס): נסה לראות כל דבר לטווח רחוק. זוהי תקופה טובה להסדרת ענייני הבית והמשפחה. השמר מפני קינאה. חתום על הסכמים מכל הסוגים.

✱

טלה (מ-21 במארס עד 20 באפריל): התקדם תוך אופטימיות, ואל תשים לב לנבואות קודרות של ידידים. אמץ לך השקפות בלתי מקובלות, והטה אוזן לשיטות מקוריות.

✱

שור (מ-21 באפריל עד 21 במאי): אל תניח לבעיות כספיות להרתיע אותך. פעל מ־עמדת כוח, ואל תיכנע לפיתויים. מוטב שתאמין רק למחצית השמועות על קרו־ביך. הגדל את רווחיך.

✱

תאומים (מ-22 במאי עד 21 ביוני): אם תלמד לקצר את הדרך, תוכל להתגבר על כל המכשולים. הסתר את עצבנותך והעלה חיוך על פניך. עצות טובות יעזרו לך.

✱

סרטן (מ-22 ביוני עד 23 ביולי): קיים קשר מתמיד עם אחרים, ובדוק את מניעיהם של מציעי הצעות מסויימות. יתכן, כי אדם חשוב רוצה להעמיד אותך במיבחן.

✱

אריה (מ-24 ביולי עד 23 באוגוסט): השתדל להתיידד עם בני ארצות זרות. אוהדים נאמנים ישיעו לך בעתות [illegible] כלפי תולת.

✱

בתולה (מ-24 באוגוסט עד 23 בספטמבר): מוטב שתתרחק מן האנשים, הרוצים רק לנצל אותך. אנשים חשובים יבואו לעזרתך. שמור על בני משפחתך.

✱

מאזניים (מ-24 בספטמבר עד 23 באוקטובר): ספ־רות, ומשפטים יעלו יפה. [illegible]

✱

עקרב (מ-24 באוקטובר עד 22 בנובמבר): [illegible]

✱

קשת (מ-23 בנובמבר עד 21 בדצמבר): [illegible]

✱

גדי (מ-22 בדצמבר עד 20 בינואר): [illegible]

✱

דלי (מ-21 בינואר עד 19 בפברואר): [illegible]

✱

● [illegible]

„דקל" תל־אביב
בשעות: 9.30 — 6.30

„הגשר על נהר קוואי"
BRIDGE ON THE RIVER KWAI

משתתפים:
אלק גינס, ג'ק הוקינס ווילאם הולדן

חוזר אל גדול הסרטים של המאה, המוסיף לחיות כשם שהיה בימי זוהרו. סרט שהצליח לצבור 34 פרסים בינלאומיים ו־8 פרסי „אוסקר".
לכו לראות פרשה מרתקת — על עמידתם העיקשת של שבויי בנות־הברית במחנה הסגר יפאני.
אלק גינס באחד משיאי גדולתו — סרט שאין להחמיץ בשום מחיר!

„מוגרבי" תל־אביב
הצגת בכורה ארצית

„זאפר הגדולה"
BIG ZAPPER

בהשתתפות: **לינדה מארלו**

קומדיה „סקסי" מרתקת, שבמרכזה „זאפר הגדולה" — בלשית יפהפיה פעלתנית שתעורר קנאה אצל כל בלש: זאפר מפגינה כשרון ושליטה בכלי נשק, בג'ודו ובקרטה — לצד נשק ששום בלש גברי אינו יכול להשתמש בו — היופי והסקס הנשי...

„אופיר" תל־אביב
שבוע 5

„סקורפיו"
SCORPIO

משתתפים:
ברט לנקסטר, אלן דילון, פול סקופילד ושמואל רודנסקי

סרט על אנשי־ביון בעולם המודרני, שבמרכזו התמודדות בין מעצמות העל. במהלך העלילה נחשפים היחסים של סוכנים השאיים המתגלים כיצורי אנוש לכל דבר...
תסריט מרתק, משחק מרשים ובימוי מושלם של מייכל ווינר.

„סינרמה" תל־אביב
שבוע 2

„פאט גארט ובילי הנער"
Pat Garrett & Billy The Kid

משתתפים:
ג'יימס קובורן, כריס כריסטופרסון, ג'ייסון רוברטס, קאתי חורדו ובוב דילן

השריף פאט גארט, הציב לעצמו מטרה אחת ויחידה בחייו — להרוג את אחד הרוצחים הקשוחים והאכזריים במערב — בילי הנער. הבמאי המצויין סם פקינפה מצליח לתאר בצילומים מרתקים את המצוד הממושך והעיקש.

„פריז" תל־אביב
שבוע 2

„אדי הבלש"
GUMSHOE

בהשתתפות: **אלברט פיני**

שחקן האופי המצטיין אלברט פיני בדמות „אדי הבלש". אוירת הסרט, עלילתו „הקשוחה", הלבוש ומשחק הנע בין רומנטיות לירית עדינה לבין אלימות עזה, מזכירה לנו את משחקו ודמותו המיוחדת של האמפרי בוגארט. סרט שכדאי לראותו!

„הוד" תל־אביב
„הדר" גבעתיים
שבוע 4

„הדוברמנים הנועזים"
THE DARING DOBERMANS

משתתפים:
קלודין מרטינו, טים קונסידיין וג'ון קולפילד

שוד נועז ומותח — הוא מרכזו של סרט מתח נוסף, שמבצעיו הפעם לא רעולי פנים המוכרים לנו — אלא, כלבים שאולפו במיוחד למטרה חשוד. מעניין ומרתק!

„חן" תל־אביב
שבוע 3

„הרקולס נגד קאראטה"
Mr. Hercules Against Karate

משתתפים:
תום סקוט, צ'יו לי וג'ולינה מיטשל

פרודיה שובבה גדושת התעלולים מטורפים והברקות מילוליות — המתארת שליחותם של שני גברים הבאים להוציא ילד מידי אמו הנשואה ל„אלוף קאראטה" ולהחזירו לאביו מולידו, הילולה פרועה ועליזה — המיועדת לכל בני הגילים!

„סטודיו" תל־אביב
שבוע 3

„בננות"
BANANAS

בהשתתפות: **וודי אלן**

הקומיקאי היהודי וודי אלן — הגאון התורן של עולם הבידור והקולנוע האמריקאי, ממשיך ליצור בסרטו „בננות" — הומור מטורף, עצוב ופקחי. הפעם בשורה של נושאים: החל ממשחק המינים... ועד למהפכות צבאיים...

„אורלי" ת"א שבוע 6 ואחרון

„מחר אזיל דמעה"
I'LL CRY TOMORROW

משתתפים:
סוזאן הייוורד, ריצ'ארד קונטה ודון טיילור

סרטו של הבמאי דניאל מאן זכה בזמנו להצלחה קופתית גדולה בזכותה של הגיבורה הראשית סוזאן הייוורד, המגלמת בסרט, דמות של אשה אלכוהוליסטית, הנכשלת שוב ושוב במאמציה להתגבר בתוך עולם מתנכר וזר.
יצירה מלודרמתית סוחטת דמעות.

„לימור" תל־אביב
שבוע 3

„איזה מין פרופסור"
The Amourous Head Masters

בהשתתפות: אולה סולטופט

סרט המביא סיפור גלוי לב, על צעיר המגיע לגיל הבגרות וכולו אחוז תשוקה ותאווה מינית. שורה של פרשיות אהבים עם נשים שונות, הנקרות בדרכו, מרגיעות את רוחו ותאוותו הסוערת של הצעיר...

"מקסים" תל־אביב
שבוע 8

„מה עשו לך סולנג'?"
SOLANGE

משתתפים:
פבין טסטי וקרון באל

על רקע שורת רציחות ברוטליות ומבעיתות בעיירה אנגלית שלווה, מתרחשת דרמה מסעירה — שבמרכזה פרשת אהבה לוהטת בין מורה לתלמידתו.
מתח מקפיא וסקס מדהים ונועז.

„תמר" תל־אביב
שבוע 3
הצגות ללא הפסק

„כולה תשוקה"
TWO FACES OF LOVE

בהשתתפות: **אנה פונסו**

עלילת הסרט מספרת על אשה צעירה הנשואה לתעשיין עשיר, שאינו מנוי לספק תשוקתה הסוערת של אשתו היפה, וזו יצרית ממשולהבים — והמשך מסעיר ומרגש לא פחות.

„דרייב־אין" תל־אביב
בליל שישי בלבד בשעה 10 בערב

„היו זמנים במערב"
Once Upon a Time in the West

משתתפים:
הנרי פונדה, צ'רלס ברונסון, קלודיה קרדינלה וג'ייסון רוברטס

המעולים בכוכבי הבד — צ'רלס ברונסון, הנרי פונדה, וג'ייסון רוברטס משתתפים מעלה באחד המערבונים המקצועיים הטובים והקשוחים. הילולה זריזה, אלימות ומוסיקה קצבית המשלימות את ההנאה.
במוצאי־שבת, בחצות: יוקרן הסרט
„אליבי" (הונג־קונג)
בהשתתפות:
גרייס קלי, ריי מילנד ורוברט קמינגס

„עצמון" חיפה

„ליידי קארולין לאמב"
LADY CAROLINE LAMB

משתתפים:
שרה מיילס, ג'ון פינץ, ריצ'ארד צ'מברלין, ג'והן מילס, מרגרט לייטון, סמלה בראון, ראלף ריצ'רדסון

שרה מיילס היא ליידי קרולין וריצ'ארד צ'מברלין הוא הלורד ביירון, באחד מספורי האהבה הדרמטיים ביותר שיצרה המציאות. יצירה מרשימה ורגשנית שבה משתתפים כוכבי בד ותיאטרון המפגינים משחק מצויין. ביים את הסרט המרגש רוברט בולט.

„ארמון" חיפה

„הנמלט מאי השדים"
I Escaped From Devil's Island

בהשתתפות:
ג'ים בראון

סרט מעולה נועז, המגולל פרשה מרתקת של אסירים נמלטים, שבשעות מנוסתם הם מבצעים את הבלתי אפשרי.

„אודן" באר־שבע

„דקמרון 69"
69 DECAMERON

שעתיים של הוללות, צחוק והנאה — בשורה של תאוות־מין ומשגלים משעשעים, המושתתים לפי המסורת של „סיפורי דקמרון" הנודעים. אך הפעם, שונים ושובבים יותר...

תיאטרון

הצגות בכורה

● „בעלי במילואים" (תיאטרון חוזמן) — קומדיה מאת יואל זילברג ובבימויו. משתתפים: לילית נגר, ז'אק כהן ובוריס סבירנסקי. הערב בגבעתיים „הדר", במוצ"ש בחיפה „שביט", ביום ב' בת"א „בית החייל" וביום ג' ב„אלהמברה".

● „נעורי ורדה'לה" (הקאמרי) — מחזה מאת חנוך לוין ובבימויו. על צעירה יפה, שכל הסובבים אותה מתפלשים לרגליה... משתתפים: שמעון בר, יוסי גרבר, יצחק חזקיה, יוסף כרמון ועוד בימים א' ב' וג' בתל־אביב.

*

● „הבעל הנצחי" (הבימה) — טרגי־קומדיה מאת דוסטוייבסקי העוסקת במשולש הנצחי. ביימה: עדנה שביט. משתתפים: שלמה בר־שביט, נסים עזיקרי ועוד. ביום א' בתל־אביב.

● „חו חו, יוליה" (הבימה) — טרגדיה מוסיקלית מאת אפרים קישון ובבימויו. משתתפים שושיק שני, אריק לב־א ויהודה אפרוני. מדי ערב בתל־אביב.

● „כך אוהבים האחרים" (הבימה) — קומדיה מאת אלן אייקבורן. ביים: מילו שפרבר. חייהם והוויותיהם של שלושה זוגות. משתתפים: מריב זוהר, אביבה מרקס, אלכס פלג ועוד. במוצ"ש ובימים ב', ג' וד' בתל־אביב.

● „שלום שלום ואין שלום" (הבימה) — קומדיה מוסיקלית מאת יהושע בר־יוסף. ביים: דניאל גדרון. עם יוסי פולאק, ישראל בקר, רחל לוי ועוד. ביום ה' בתל־אביב.

● „סלון פלזה" (הקאמרי) — קומדיה מאת ניל סיימון. ביים: ליאונרד שאך. משתתפים עדנה פלידל, אבנר חזקיהו ועוד. במוצ"ש בתל־אביב.

● „כטוב בעיניכם" (הקאמרי) — קומדיה מאת ויליאם שקספיר. ביים: פיטר ג'יימס. משתתפים: אברהם בן יוסף, יוסי גרבר, חיקי דיין ועוד. ד' וה' בתל־אביב.

● „יעקבי ולידנטאל" (הקאמרי בשיתוף עם צוותא) — כתב וביים: חנוך לוין. עם: זהרירה חריפאי, אלברט כהן ויוסף כרמון, במוצ"ש וביום ד' בתל־אביב „צוותא".

● „בני הרוקטור" (לילך) — קומדיה מאת אלי שגיא. ביים: אברהם נוניה. משתתפים: גבי עמרני, בקי פרייסדט ועוד. הערב בחדרה „חוף" ובמוצ"ש בתל־אביב „נחמני".

● „שלוש אלמנות" — גדעון שמר מגיש מונודרמה מאת שלום־עליכם. הערב ברשפים.

● „פאפא ליאון" (סדן) — קומדיה מאת אברהם דוד ובבימויו. משתתפים: זאב רווח, גורית כהן, תקוה עזין ועוד. הערב בחיפה „אורה", במוצ"ש בתל־אביב „בית החייל", ביום ד' בעפולה וביום ה' בעמק חפר.

● „אהבה שחוחה" (צוותא) — מחזה מאת ארנון תמיר ובבימויו. משתתפים: לוים ברנשטיין־כהן, אברהם בן־יוסף ורות מימון. בתל־אביב „צוותא".

● „מה אני תשכח על המלחמה?" (התיאטרון העירוני חיפה) — נשים חושפות את הרגשותיהן, עם רחל דובסון, ליאורה ריבלין, לאה שלנגר ואודה שריון. ביום ג' בתל־אביב „צוותא".

● „מבקר המדינה" (התיאטרון העירוני חיפה) — קומדיה מאת נ. גוגול. ביימה: עדנה שביט. עם יוסי ידין, עודד קוטלר ועוד. במוצ"ש וביום ב' בחיפה.

הצגות ילדים

● „ציפי ציפי כנג כנג" (בידור לעם) — הערב בפתח־תקוה, בשבת בתל־אביב „צוותא", ביום ד' בחיפה „שביט" וביום ה' ברחובות „ויקס".

● „סמע הקסמים" — בשבת וביום ה' בתל־אביב „מועדון התיאטרון".

● „אבראקדאברא" — קבוצת ליצנים עושה תיאטרון בובות. היום בתיאטרון ירושלים ובשבת בתיאטרון חיפה.

● „כוכות העץ של אריק" (ווכל) — ביום ד' ביקנעם ובכרמיאל וביום ה' בלוד.

מוסיקה

● „התזמורת הפילהרמונית הישראלית" — מוסיקה קלאסית קלה. קונצרט למינויים מס' 2 במוצ"ש בתל־אביב. המנצח: שלום רונלי־ריקליס. סולן: ג'ורא פיידמן, קלרנית. בתוכנית: בוסקוביץ' — „שרשרת הזהב" סויטה לתזמורת; סגל — ממוא ל„ניגון" לקלרנית והתזמורת; בן חיים — „מחזות ישראל" סויטה, שמעון כהן — רונדסלו; ולברי — עסק. פואמה סימפונית.

ביום ה' בתל־אביב קונצרט למינויים מס' 8 סדרה 1. מנצח: וורנר טורקנובסקי. סולן: חיים טאוב, כינור. בתוכנית: סמטנה — הפתיחה לאופרה הכלה המכורה; בלוך — קונצ'רטו לכינור ולתזמורת וברליוז — הסימפוניה הפנטסטית.

● „האופרה הישראלית" — „מדם בטרפליי" מאת פוצ'יני עם ג'ודית דה־סול במוצ"ש וביום ד' בתל־אביב. „נסיכת הקרקס" אופרטה מאת קלמן בימים ג' וה' בתל־אביב.

● „צוותא" — סידרת 11:11 ביום שבת בתל־אביב. השלישיה הישראלית: דניאל הקסטר, פסנתר; מנחם ברואר, כינור וצבי הראל, צ'לו וכן עדי עציון, צילה גרוסמאייר, ג'רום באריו ועדית צבי מנגנים: סקלאלקוטס — 8 ודיאציות על נושא עממי יווני; מוצארט — חמש נוקטורנות לשלישיית זמרים, דואטים ותרצטים מתוך חליל הקסם, כך עושות כולן, חתונת פיגארו ועוד; ברהמס — שלישיה בסי מאזור לפסנתר, כינור וצ'לו אופוס 8.

● „האנסמבל הקאמרי הישראלי" — קונצרט בניצוחו של לוציאנו בריו עם הסולנית: קאתי ברבריאן, סופראן. בתכנית: בריו — שני קטעים מתוך אפיפני, סיקוונצה לקול סולו, שירי עם; מיו — 5 סימפוניות קטנות. במוצ"ש בתיאטרון ירושלים, ביום א' בחיפה „שביט" וביום ב' במוזיאון תל־אביב.

● „כנסיית סנט עמנואל — יפו" — שבת מוסיקלית עם המנצח עמוס טלר המארח את האמנים רות פרדה, פסנתר; רענן אילון, חליל צד; יורם ליפסקי, כינור משמאי רוזובלום וקריין. במוצ"ש ביפו.

● „מוזיאון תל־אביב" — רסיטל לפסנתר עם מינדרו כץ — מלחינים רומנטיים. בתוכנית: שומאן — נובלט מס' 1 בפה מאז'ור, מחזות ילדים, פנטזיה בדו מאז'ור; שופן — בלדה מס' 1, נוקטורן במי מאזור, סקרצו מס' 3 בדו דיאז מינור וליסט — ואלס מפיסטו. במוצ"ש וביום ג' בתל־אביב.

● „התזמורת הקאמרית — חולון" — קונצרט לפורים מנצח: שלום רונלי־ריקליס. סולנים: אילן חלפי, חצוצרה, יוסי בן־נון, פסנתר, המנגנים מיצירות קורלי, שוסטקוביץ', מוצארט, ברהמס, ברטוק ושטראוס. ביום ג' בחולון.

מחול

● „הבלט הקלאסי" — „מינקוס פה דה טרואה" — ג'ורג' בלנשין; „נקודת המפנה" — טוד בולנדר; „החזרה על פדרה" — זינין שארה ווריאציות סימפוניות — ברטה ימפולסקי. הערב בגבעתיים „שביט".

בידור

● „פסטיבאל הגשש החיוור" — (התיאטרון העממי) — הערב ברמת־גן „אורדע", במוצ"ש ביפו „אלהמברה" וביום ה' בתל־אביב „אהל".

● „להקת שורת כסיסורי פוגי" (התיאטרון העממי) — הערב ביפו „אלהמברה" ובמוצ"ש בקרית ים „גיצן".

● „המילחמה האחרונה" (ביטוח) — משתתפים: גליה ישי, אהרון אלמוגי ודני מסינג. הערב, במוצ"ש וביום ה' בתל־אביב „מועדון התיאטרון".

● „לך־כו לידור" — תוכנית יחיד של דודו דותן, זמרת אורחת; עירית דותן. הערב וביום ה' בתל־אביב ב.צ.א.

● „גדי יגיל ויגאל בשן" (בידור לעם) בליווי תזמורת. במוצ"ש באשדוד וביום ה' בתל־אביב „היכל התרבות".

● „יוסי בנאי" (בידור לעם) — בתוכנית „פרצוף של צועני", בליווי תזמורת. הערב בתל־אביב „צוותא", במוצ"ש בבית חנן וביום ה' בבית החייל.

● „פגישה מחודשת עם שירי נט קינג קול" — עם הזמר הכושי ג'ימי לויד הערב בתל־אביב „בית לסין" ובמוצ"ש ב„בת־דור".

● „הפרדת כוחות" (התיאטרון העממי) — בביצוע להקת „עירית דוב־צ'ה". הערב בכפר סבא „עמל", במוצ"ש וביום ה' בתל־אביב „אהל־שם".

● „אריס סאן" (סבאן שלית) — בליווי תזמורת. הערב בבאר־שבע „קרן", במוצ"ש ברמת־גן „רמה", ביום ב' בחיפה „ארמון", ביום ג' בטבריה „חוף" וביום ה' ביפו „אלהמברה".

● „פסטיבל אופרטה 74" — קטעים מאופרטות ידועות. הערב בחולון „רינה" ובמוצ"ש בתל־אביב „אהל".

● „חווה אלברשטיין" (ווכל) — בליווי להקת הפלטינה, במוצ"ש בירושלים „בית העם" וביום ד' בתל־אביב „בית החייל".

● „קירקס ברצלונה" — חירה מאונסי, לחטוטים ואקרובטיקה. מדי יום בחיפה.

● „אבישלום דרורי" — ערב חיפנות. הערב בתל־אביב „בית לסין".

● „יגאל בשן ואורי זוהר" (בידור לעם) — הערב בקן בראליק „סביון".

● „ערב שירי תיאודוראקיס" — עם ליאור ייני. הערב בתל־אביב „אהל" ובמוצ"ש ב„בית המורה".

● „גרשון לבאשי" — ראזוננות ושעשועים עם רבקה מיכאלי, צוות מ„מחולל" ועוד. הערב בת"א „נת".

● „שמואל שי מארח בחיפה" — ראיונות ושעשועים עם אורי אבנרי, אורי זוהר ועוד. הערב בחיפה „שביט".

● „ארמון שלום, מוזיאון השעווה" — דמויות מתקומת ישראל וסיפורי אגדות מדי יום בתל־אביב „מגדל שלום".

תשובות הנכונות ל„מצא את ההבדלים"
1. צורת הדפס חוללון 2. המערוך 3. פרת בהדפס הסיגור 4. עלה בעציץ 5. חסר כפתור 6. צורת רגלה של האשה 7. פי האשה 8. סיגור חוגר.

מועדונים

● „מרכז הקסמים (שרתון)" — אבי בחט, הזמרת דורית. סן עם תזמורת „ארבעה פלוס".

● „כליף" (יפו) — פרדי ופס אירוטיקה, מירי אלוני, דודו דוזין, דומי נבון, ו־אקרובטיקה. מדי ערב פרט לא'.

● „עומר כייאם" (יפו) — יואל שר מארח את מיכל טל.

● „חצות פלוס" (נתניה) — עדנה לב, אווה פרנסיס ולהקת העכבישים.

● „מועדון התיאטרון חיפה" — דודו טופז, הזמר הכושי הרבי סטבס לידי שאנל — חשפנית ומחליקי סקטים.

● „האום" פארק לאומי רמת־גן — הערב ובמוצ"ש ריקודים לצלילי תזמורת ותכנית אמנותית.

● „מועדון המערה" (יפו העתיקה) — צמד הרעים, לאה לוטן ולהקת הרוקדים.

ירושלים

„סאקו וונזטי" (*****) דרמה היסטורית על פרשת שני האנארכיסטים האיטלקים שהוצאו להורג בארצות־הברית והפכו לקדושים של התנועה הליברלית־השמאלנית (ירושלים).

„הטאנגו האחרון" (*****) אמריקני בגיל העמידה מוצא פורקן זמני לתיסכוליו אצל צרפתיה צעירה בדירה ריקה. תפקידו המרשים ביותר של מרלון ברנדו (סמדר).

„חלף עם הרוח" (*****) יצירה קלאסית, על פי הרומן של מרגרט מיצ'ל, על מלחמת הצפון והדרום. (רון)

תל־אביב

„קאט באלו" (****) הקרנה חוזרת של מערבון משעשע בכיכובם של לי מרווין וג'יין פונדה (אורדן).

„צ'רלי וואריק" (****) וולטר מאתאו שודד בנק קטן ויוצא ברכוש גדול, למרבה התדהמה. הכסף שייך ל„מאפיה", שמתחילה לרדוף אחריו תוך מהו נוכר וחולך (אלנבי).

„פיט ומילי" (****) קשיי הסתגלות של זוג לא־צעיר, בכיכובו של וולטר מאתאו, בקומדיה דרמטית מחוכמת (גת).

„הנשר על הנהר" (*****) הקרנה חוזרת של סרט־הצבי הקלאסי בכיכובו של אלק גינס (דקל).

„איזה מין עורת" (****) [illegible] ארוטי מצטבר בבית סיציליאני בו דרים אלמן ושלושת בניו המתבגרים בכפיפה אחת עם סוכנת־בית סקסית (פאר).

„רואל" (****) דו־קרב מרתק בין „פרייוט" לבין מיכלית־ענק. עם סממנים מיטולוגיים (תכלת).

חיפה

„בודדה בכרך" (***) קנדיס ברגן בדרמה על נערה המנסה להסתדר בשיקאגו (אורלי).

„הדחליל" (****) ג'ין הקמן ואל פצ'ינו בדרמה על יחסי־רעות מוזרים בין שני גברים בלתי־שווים (מוריה).

„ליידי קרוליין לאמב" (*****) שרה מיילס מבריקה בתפקיד אהובתו הראשונה של המשורר האנגלי המהולל לורד ביירון, על רקע פאר יהדר וצביעות של החברה האריסטוקרטית בראשית המאה ה־19 (עצמון).

ספר החודש
88.- ל"י (במקום 110)
רק עד 31.3.74

תולדות האמונה הישראלית
מאת: פרופ' יחזקאל קויפמן
4 כרכים הדורים

אחד המחקרים החשובים והיסודיים ביותר בתולדות צמיחתה של האמונה הישראלית שנתפרסמו במדע המקרא. ספר ששינה ערכים ותפיסות בבקורת המקרא.
עם ההזמנה — 18 ל"י, היתרה — 14 ל"י לחודש

לכבוד עמוד בע"מ, רח' סואיה 58, ת.ד. 1491, תל־אביב, טל. 622991
אנא שלחו לי תוך 14 יום את הספרים:
א. נ.,
רצופה המחאה/המחאת דואר ע"ס ___ ל"י כתשלום ראשון. סופי: את היתרה בסך ___ ל"י הנני מתחייב לשלם לכם בתשלומים חודשיים רצופים בני ___ ל"י כל תשלום. החל מהחודש הבא, לזכות חשבונכם מספר 0-245000-4 בכל סניפי בנק הדואר, או למשרדכם במישרין. אני מסכים כי אם לא אפרע שני תשלומים במועדיהם, יוחל לאלתר מועד פרעונה של כל יתרת חובי במשרדכם בתל־אביב. אנא ראו בהתחייבותי זו שטר־התחייבות על כל הנובע ממנו.
השם ___ ת' זהות ___
הכתובת ___
העיסוק ___ מקום העבודה ___
תאריך ___ חתימה ___
על התחייבות זו מורשים לחתום רק בני 18 ומעלה.

חברת רולקס מכריזה על:
מבצע
חריטת שם־חינם
על כל עט
שפר אימפריאל 2

הגש לידידך (או לעצמך) מתנה יפה, אישית, שימושית ולא יקרה עט שפר אימפריאל 2 במבחר צבעים: בורדו שחור, כחול או אפור. אנו נחרוט על העט (ללא כל תוספת מחיר) את שמך או שם חברתך, שם מקבל השי או כל טקסט אחר.

SHEAFFER.
the proud craftsmen
משווק בישראל ע"י
רולקס בע"מ

להשיג בחנויות המובחרות או בסוכנויות רולקס: ירושלים, רח' אהליאב 18. תל־אביב, רח' יהודה הלוי 44. חיפה: דרך יפו 19.

לקניה ישירה פנה לרולקס ירושלים והעט יגיע לביתך

לכבוד
רולקס בע"מ
ת.ד. 862
ירושלים
הנני מבקש לרכוש עט שפר אימפריאל 2 בצבע ___ ולחרוט עליו את השם (השם יכול להכיל עד 23 סימני חריטה (לרבות רווחים):
תמורת העט שאקבל הנני מצרף סך ־.150 ל"י.
שם ___
כתובת ___
תלוש זה ניתן למסירה בכל אחת מהחנויות המובחרות [illegible]

שמלות הריון

חליפות, חולצות, מכנסים ארוכים, סרפנים ושמלות ערב.
פתוח כל היום, כ.ל.א ה.פ.ס.ק.ה.
MASHA ★ מאשה
תל־אביב, רח' המלך ג'ורג' 4 א', קומה ד' פינה מרכז בעלי מלאכה 2. ע"י אלנבי. טל. 282515

ניל סדאקה: 20 שנה ו־600 פיזמונים

חמש־עשרה שנה חלפו מאז התגלה ניל סדאקה למיצעדי־הפיזמונים, בעיקר בזכות פיזמונו „הי קארול". אלילים רבים מבני דורו של סדאקה, להוציא את אלביס ועוד כמה בודדים, אבדו כבר בתהום־הנשייה של הזיכרון כמוי־הטובה. אך ניל סדאקה עדיין חי, פועל ומרגיש מצויין, בעיקר בהו־פעות פומביות. אותן הוא עורך ברחבי העולם — ולאחרונה בבריטניה.

הוא ממשיך גם לעסוק בכתיבה. ואחד משיריו „סוליטר" (לבד) — זוכה בימים אלה להצלחה במיצעדים, בביצועו של אנדי ויליאמס. ניל סדאקה מצטער, כמובן, שלא עלה בידו להביא את ביצועו־שלו לצמרת, אך מקווה לראות נחת עם אחד מפיזמוניו הבאים, וכאלה, מסתבר, לא חסרים. המלחין־זמר, שלא מכבר חגג את יום־הולדתו ה־36, ממשיך לכתוב בקצב־אדירים. במשך 20 שנות פעי־לותו המוסיקאלית כתב למעלה משש־מאות(!) פיזמו־נים. ולדבריו — אף אחד מהם לא נזרק לסל.

בעבר בוצעו שיריו על־ידי שמנה־וסולתה של תעשיית הפופ. הוא היה כותב לפי הזמנה ומספק את ה„סחורה" לפי מידותיו של הזמר־הלקוח. כיום אין עיסוק זה מעניין אותו עוד. הוא כותב למען עצמו בלבד, בהתאם לחוזה שיש לו עם חברת־התקליטים.

בסיכום ההופעות הנוכחי בבריטניה הוא מבצע 28 משיריו. לדבריו, אין לו שום קושי בבחירת הרפרטואר. „אני, פשוט, בוחר פזמון או שניים מכל אחד מתקליטי". על־פי דרישת הקהל הוא מגיש גם לקט משיריו הישנים, מסוף שנות החמישים. דבר מחניף לו מאוד שהקהל עדיין זוכר אותם ומצרף את קולו לשירה.

הוא מרבה לכתוב שירים עצובים, כי „מנה של בכי טוב, בעזרת שיר לירי נוגה, פשוט יפה לבריאות". נכון הוא, שכדי לשיר שירים אלה יש להיכנס למצב־רוח מיוחד ולהכניס גם את הקהל למצב־רוח כזה. אך, עד כה לא נתקל בקשיים מיוחדים בנושא זה.

עתה, לאחר שגילה כי מחסום הגיל אינו עומד בעדו — והעובדה: הצלחותיו האדירות בבריטניה — הוא מתכנן „לחזור אל הקהל" גם בארצות־הברית, בסידרת הופעות מיוחדת. אחדים מידידיו — בין השאר דוני ווד, אלטון ג'ון ופול מקארתני — הבטיחו לסייע.

בימים אלה סיים תקליטת אריך־נגן חדש בשם „צחוק בגשם". הוא מקווה, כמובן, שאחד הפיזמונים שבו יגיע למיצעד — הפעם בביצועו־שלו.

מפופ ומשם

*** אם תאזינו בתשומת־לב לקולות־הרקע ב־אריך־הנגן החדש של קארלי סימון, תוכלו לשמוע את קולו של מיק ג'אגר *** דיוק אלינגטון יחוג בחו־דש הבא את יום הולדתו ה־75 *** „בוני והסילד־נים" הוא שם הפיזמון החדש של אלטון ג'ון, שנכנס למיצעדים. הוא לקוח מתוך אריך־הנגן שלו „שלום לדרך האבנים הצהובות" *** אליס קופר מוצא זמן גם לשעשועים נורמאליים: הוא מבלה את שעותיו הפנויות במשחקי גולף, עם ג'והן לנון, הרי נילסון, ניל דיאמונד וג'וני מאטיס. אגב, הוא מתכנן להשת־תף בתוכנית טלוויזיה דראמאטית ואחר־כך בסרט באורך מלא *** חדשות אחרונות מאלביס: יצא אריך־נגן חדש ובו חמישה פיזמונים שלא פורסמו עד כה ושני ראיונות עם „המלך". לתקליט מצורף אלבום, המכיל תמונות וסיפורים שטרם ראינו וטרם שמענו *** ג'והן לנון ופיל ספקטור משתפים בימים אלה פעולה להוצאת אריך־נגן חדש *** אצל ה„הוליס" הכל בסדר בימים אלה. לאחר שאלן קלארק חזר אל הלהקה, קיבלו החבר'ה מרץ והם עובדים בקצב לא־נורמאלי על תקליטים והופעות חיות. פיזמונם החדש „האוויר שאני נושם" זוכה להצלחה רבה ב־מיצעד הבריטי ונראה שתוך שבועות אחדים נמצא אותו בצמרת *** שמועות על תקליטון חדש של „ההיפשיוויה", העתיד כביכול לצאת בקרוב בארה"ב, הוכחשו נמרצות על־ידי חברת „תפוח". נראה, שאם בכל־זאת יופיע תקליטון כזה, יהיה זה תקליט „פיראטי", שהוקלט ללא ידיעת המבצעים ***

המשחררים המתפרקים

נשבר, כנראה, מלחיות ביחד יותר מדי... אפילו ללהקת־צמרת בריטית מצליחה... „המשחררים החדשים". לא מכבר הם הודיעו שבאביב הקרוב יתפרקו. „חיינו יחד חמש שנים ועכשיו אנחנו הולכים לעשות שבאמת כל אחד מאיתנו רוצה". זהו הסוף של הלהקה שנתנה לנו את הלהיט „אני רוצה ללמד את העולם לשיר", שייצגה את בריטניה בפסטיבל ה„אירוויזיון" עם „בקש, גנוב או שאל" ושהעפילה לצמרות המיצעדים עם להיט האחרון: „לא תמצאי עוד טיפש כמוני". עם הכל יילך לעזאזל, כי שתי הנערות שבלהקה איב גראהם (מימין) ולין פאול (משמאל) משחרות קאריירת־יחיד, ולבחורים (מימין לשמאל) פול לייטון, מארטי כריסטי ופיטר אוליבר — לא נותר אלא ללכת בעיקבותיהן. פול מתכוון לגדל סוסים. פיטר מקווה לשיר איכשהו איפשהו, ומארטי משאיר עצמו על־אש־קטנה עד שיראה מה אפשר לעשות. בינתיים, עד הגמר, עוד מתוכנן ללהקה כולת סיור־הופעות בבריטניה ואלבום־תקליטים חדש הולך להיווצר ושמו — כמה סימלי — „יחדיו"

הצועדים בראש

שידורי ישראל

המיצעד העברי

1. „בלארה על סיס עם כתם על המצח" — חווה אלברשטיין
2. „אגדת שלום שבאזני" — שרה בדיש
3. „היה לי חבר, היה לי אח" — נתנאלה
4. „ירושלים האחרת" — יוחר כהן
5. „כלבלב הויבידיכם־בם" — מתי כספי
6. „לבת שבי אחריך" — אילנית
7. „נפגשנו שוב" — רודו זכאי
8. „שיר לאוהבים צעירים" — נבי יושן
9. „רכב המישלחת" — להקת נייסות השיריון
10. „מודה אני לפניך" — ערנה לב

המיצעד הלועזי

1. „רק את ואני" — שיקאגו
2. „שלום לדרך האבנים הצהובות" — אלטון ג'והן
3. „אני אשיר" — ארט גארפונקל
4. „שיר הארלם" — הסווינגרס
5. „עלי להשתמש בדימיוני" — גלדיס נייט והפיפס
6. „האם ירקוד אתי מישהו" — לינוי דה־פול
7. „פיסגת העולם" — הקארפנטרס
8. „מישחקי מחשבה" — ג'והן לנון
9. „לא תמצאי עוד טיפש כמוני" — המשחררים החדשים
10. „עזוב אותי לבד" — הלן רדי

גלי צה"ל

המיצעד העברי

1. „דודי שב הביתה" — יגאל בשן
2. „ירושלים האחרת" — יוחר כהן
3. „חסופת מגילון" — ששי קשת
4. „נפגשנו שוב" — רודו זכאי
5. „אגדת שלום שבאזני" — שרה בדיש
6. „היה לי חבר, היה לי אח" — נתנאלה
7. „מודה אני לפניך" — ערנה לב
8. „הללויה" — בועז שרעבי
9. „אולי אני טועה" — ריקי גל
10. „לקראת שבת" — יגאל בשן

המיצעד הלועזי

1. „שלום לדרך האבנים הצהובות" — אלטון ג'ון
2. „רק את ואני" — שיקאגו
3. „האם ירקוד אתי מישהו" — לינוי דה־פול
4. „הגנם הצוחק" — דייוויד בואי
5. „אהבת רדאר" — גולדן אירינג
6. „קחי אותי למעלה" — קליף ריצ'ארד
7. „את בת 16" — רינגו סטאר
8. „כל מה שאני יודע" — ארט גארפונקל
9. „גשם כבר עומד לרדת" — בריאן פרי
10. „אני אשיר" — ארט גארפונקל

ארצות־הברית

1. „אמריקאים" — [illegible]
2. „נושא אהבה" — [illegible]
3. התזמורת „אהבה בערכון בלתי מוגבל"
4. „אתנו לי להציל שם" — אוליביה ניוטון ג'ון
5. „בוגי למטה" — אל סטיוארט
6. „עיניים כשמיים" — טרי ג'קס
7. „עד שתחזור אלי" — ארתה פראנקלין
8. „עכבישים ונחשים" — ג'ים סטאפורד
9. „את בת 16" — רינגו סטאר
10. „המשך לרקוד" — רייוויך אסקס

בריטניה

1. „דרך שער השטן" — סוזי קוואטרו
2. „רגל של נמר" — בוץ
3. „האיש שמכר את העולם" — לולו
4. „שיר ומכלינג" — ווםבלס
5. „לסף" — אנדי ויליאמס
6. „רוקנ'רול בייבי" — סטייליסטיקס
7. „כל חיי" — דיאנה רוס
8. „מרדנים צעירים" — המתוקים
9. „מחשבה חשרנית" — אלווין סטארדאסט
10. „רוקר עם השטן" — קוזי פאול

חדש מרס בלבד 75 ל"י ליום כולל מיסים

מלון גלי זוהר ים־המלח
הזמנת מקומות: ת"א, ש' רוטשילד 66 טל. 626 956
מלון גלי זוהר, סדום, טל. 057-86051/4
תחבורה למלון־אוטובוס „אגד" ישיר מת"א בשעה 7.45

דלתות * דלתות
אנו נלחמים באינפלציה
אצלנו לא חלה עליית מחירים
מבחר גדול דלתות דקורטיביות נהדרות הכל עבודות יד, מתאימות לוילות מהדרגה העליונה וכן לדירות מדרג גבוה.
20 דגמים נפלאים החל מ־399.— ל"י
פישמן יבואנים, תל־אביב, רח' דיזנגוף 260, טלפון 229029

עיצוב בינלאומי במחיר עממי
הנחה 12.5% לעובדי בטחון וצה"ל בשרות פעיל
מבצע מיוחד! שלם לפי יכולתך
היתרה ב־10 תשלומים ללא ריבית
ש מיוחד למשלם במזומן
אנו ממשיכים למכור במחיר הישן
1. מערכת סלונית חדישה לפי בחירתך
2. מזנונים במבחר גדול
3. רהיטי מטבח
4. חדרי שינה וארונות קיר
5. חדרי ילדים בעיצוב חדיש
6. פינות אוכל
מעצבת פנים תבקר בביתך חינם!

רהיטי א. גלילי
תצוגה: רחוב סירקין 13 גבעתיים
ע"י כפר נוח, אוטובוסים 45, 52, 57, 60, 61, 63, 67 טל. 735125
פתוח 9-1 ו־4-7

דירות פאר ברמת־הדר בחיפה
השקעות בע"מ קבלני בנין
ללא הצמדה
נותרו מספר דירות 4-5 חדרים
דירות מעוצבות עם כל השכלולים
סנפיר טל. 664859
חיפה, רח' גורדון 27

השפעת קרני הגאמה על ג'ואן וודוורד

מאת סינדי רוז

ג'ואן וודוורד: אשה, אם ושחקנית

רעייתו החוקית של פאול ניומן אינה ידועה כידידתה האישית של ה־פרוטמה. רצינית בדיבורה, עניי־ניה, נעדרת חוש־הומור, מסרבת האשה הנאה בת ה־44 להעניק לסקרניה של הוליבוד הצצה מקיפה אל תוך חייה הפרטיים והופכת להיות עצבנית כשהיא נשאלת — והיא תמיד נשאלת על כך — כיצד נראים החיים לצידו של מי שמחזיק עדיין ב־תואר הגבר המקסים והגברי בו־תר של הוליבוד.

חייה של ג'ואן וודוורד עברו עליה בנוחיות רבה. בתו של עו־רך עתון במדינת ג'ורג'יה גדלה בבית אמיד והיתה מוקפת הירבה ועידוד. בגיל שמונה־עשרה היא נחשבת לרקדנית בעלת סיכויים נכבדים, ובגיל עשרים היא משלי־בת את הדיקוד בקולנוע. מקבלת תפקידים של בלונדיניות מסתות בברכי רשת שחורים ונראית איכ־שהו תמימה בתוך מחלצות פצצת־המין התורנית.

„התגלית החדשה של חברת פוקס ה־120". כך כינו אותה כאשר הגיעה לפני למעלה מחמש־עשרה שנה אל בימת הצילומים והפגינה כבר אז אופי עצמאי ואישיות בלתי־מתפשרת.

*

ידידיה המעטים של ג'ואן וודוורד היו גם הם טיפוסים בודדים. פייר אנג'לי, אנטוני פרקינס, ריק דאמון, ג'ואן קולינס ופאול ניומן. התחביב האהוב עליה ביותר, אז, היה להאזין בביתה לתקליטים.

„ידעתי שחושבים אותי ל־,סקוואר'", היא מספרת כיום. „אך ידעתי גם שמאמצי להפוך לנערה עליזה ומשעשעת, מין ,מסמר המסיבה', יהפכו אותי ל־מגוחכת יותר". במקום לפתח ל־עצמה מעמד בצמרת הכוכבים ההוליבודית, שראתה אך את ימיה הוורודים ביותר, הופכת ג'ואן של בהוליבוד מעניקות עדיין כוכבניות צעירות ראיונות מבו־יימים לעתונות, כשהן שרועות על שטיח סרוה ורוד ומפריחות נשיקות, משקיעה עצמה ג'ואן וודוורד יותר בעבודה. קוראת תסריטים, לומדת פיתוח קול ב־שעות הערב ומחפשת לעצמה תפקידי אופי מעולים.

פאול ניומן, אינדיבידואליסט בסיגנונו שלו, כובש לו בינתיים מקום נכבד בתעשיית הקולנוע, וג'ואן וודוורד מתעטפת בהיצר־ניות קשוחה כאשר ניומן יפה־התואר, מבוגר ממנה בחמש שנים, גרוש ואב לשלושה ילדים, מבקש את קירבתה. היא זוכה בפרס האקדמיה על מישחקה ה־מצויין ב„שלוש פנים לחוה" ונ־שאת לפאול ניומן ביום הולדתה העשרים ושש.

מאז אותה שנה ממש הופכת ג'ואן וודוורד לאשה בעלת שלו־שה תפקידים מוגדרים, רעייתו של פאול ניומן; אם שלושת יל־דיו; ושחקנית.

*

שמועות ראשונות, המופיעות למעשה סביב הניומנים עד היום, סיפרו שבבית מתנהלות מהומות. שני אנשים בעלי אופי עצמאי, עקש־נים ובעלי עקרונות, מנסים להק־ים לעצמם משפחה. „ג'ואן היתה חובבנית מאוד בתחום הרגשי", יודעת לספר עליה שחקנית־ידי־דה. „היא רצתה שפאול יאשר לה את אהבתו מדי בוקר, יקיף אותה בחום ויעניק לה שפע של תשו־מת־לב. ניומן, שהוא גבר בעל מצבי־רוח המשתנים בקיצוניות, לא הסתדר עם תביעותיה. ילדיו של פאול הסבו לה קורת־רוח ומילאו את יומה. השחקנית, ש־הוליבוד ראתה בה הצליח, נתנה מרצון את ביסוס הקאריירה שלה והתמסרה לטיפול במשפחתה".

כאשר ילדה את שלוש בנותיה, נל, ליסי וקלאה, אמרה ג'ואן וודוורד: „בכך תרמתי את חלקי ל־התפוצצות האוכלוסין בעולם".

*

כאשר הילדים גדלו קצת, החלה לשג־רותה המישחק החל לנקר בה. פאול ניומן, שחל להשתעמם מן המישחק, עבר לבימוי. הוא העניק לה תפקיד ראשי ב„רחל, רחל".

כאשר ניסו לראיינה בעקבות שובה אל הקולנוע, הפנתה את העתונאים אל בעלה. „לפאול יש תוכניות רבות עליהן ישמח לדווח לכם", קיצרה. „כל־כך משעמם, בעצם, לשחק בסרטים", היא אז־מרת: „אני מעדיפה ללמוד, לחפור או לטייל עם הילדים ביערות ש־מסביב לחייה". בכל זאת התפת־תה לככב בסרט חדש, „השפעת קרני הגאמה על ציפורני החתול" (הוצג לא מכבר ב„קאמרי"), עבורו זכתה בפרס קאן עבור ה־משחק הטוב ביותר של שנת 73'. את הסרט ביים והפיק פאול ניומן.

בסרט זה היא מגלמת את דמות האם, אשה שתלטנית, נאורוטית מעוררת רחמים, כלואה בתוך יסוריה ומייסרת את שתי בנותיה. „אני אוהבת לשחק דמויות של נשים הניצבות פתאום מול מציאות חייהן", אמרה סהומות בחום צילומי הסרט.

כאשר נשאלה, בפעם האלף ואחת, על איך־זה־לחיות־הגברת־פאול־ניומן, השיבה בלא התרג־שות: „מתרגלים לכל דבר". והו־סיפה בלא שנתבקשה: „אני רוצה שתדעו, שכל הסיפורים שהופצו עלינו במשך השנים על כך שאנו נשואים בעצם מתוך נוחיות, ועל כל הסטיות שלנו — הכל נכון. שלא תשכחו לכתוב".

...שוב בבית
עם זכרונות
על ספל נס־מרק
חם וטעים...

גם בבית, במשרד,
בכל מקום עבודה ובטיול!
נס־מרק אסם
להכנת בזק של מרק עוף נפלא
זה טוב – זה אסם
כשר

בלאק אנד דקר
ממשיך את מבצעי המכירות בתשלומים ללא ריבית בתוספת שי חינם

LR 300

רק 100 ל"י

ועוד 4 תשלומים חודשיים של ‎-.150 ל"י כ"א.
מכסחת דשא על בנזין עם
מנוע העוצמה מתוצרת בריג'ס אנד סטרטון.
3½ כוחות סוס. הלהב הסיבובי
ניתן לוויסות ע"י מתג הנימצא בידית.
4 גלגלי גומי גדולים הניתנים לשינוי גובה.
ידית מתקפלת. המחיר לצרכן: ‎-.700 ל"י.

שי חינם
מקדחה DN 70
בשווי של ‎-.185 ל"י

שואב אבק ביתי

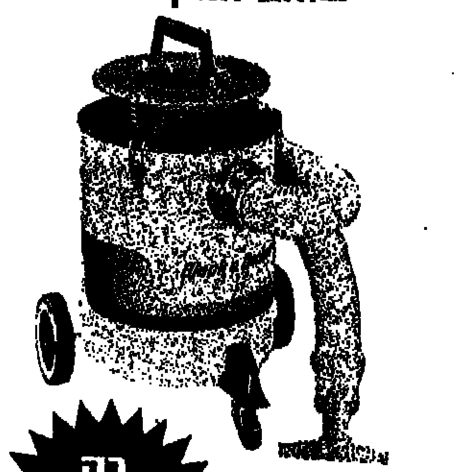

רק 100 ל"י

ועוד 4 תשלומים חדשיים של
‎-.200 ל"י כל אחד
כולל סט אביזרים מלא. מנקה ביעילות
ובמהירות שטיחים, וילונות, רהיטים ורצפות.
אפילו שואב עלים ומנקה את ריפוד המכונית.
קיבולת של 22 ליטר ובכל זאת קל במשקל.
בעל עוצמה מיוחדת.
מתרוקן במהירות ובקלות.
המחיר לצרכן: ‎-.900 ל"י

שי חינם
מקדחה D 400
בשווי של ‎-.128 ל"י.

AG/C

רק 50 ל"י

ועוד 4 תשלומים חדשיים של
‎-.200 ל"י כל אחד
משחזת זוית. בידוד כפול. לעבודות
מאומצות. לעבודות אבן ומתכת.
180 מ"מ (7"). 8000 סל"ד. 1500W.
משקל 5 ק"ג.
המחיר לצרכן ‎-.850 ל"י.

שי חינם:
20 אבנים מעורבים
לחיתוך והשחזה
בשווי של ‎-.250 ל"י.

מלאי לשנה

Black & Decker רח' מרדכי 50 (מול הסינרמה), ת"א. טלפון: 36811, 38658 **בלאק אנד דקר**

להשיג בחנויות סלון מרכזי

בתל־אביב: בן־יהודה 32
חיפה: הרצל 2
באר־שבע: הרצל 17
רחובות: טלר 32
חולון: סוקולוב 51

ירושלים: ורשבסקי, רחוב יפו א/42; **תל־אביב:** גנרל טכניק, דרך פ"ת 9; דרור, הרצל 94; **חיפה:** גולדריך גליק, רח' יפו 50; חברה למסחר והספקה, רח' שרה 2; חמשביר המרכזי, ככר פלומר 2; **באר־שבע:** א.ד. מגן, תחנת אגד; **נתניה:** פרישמן, שד' בנימין 12; אדירה, שד' ויצמן 3; **חדרה:** זידמן, רח' הנשיא 16; **פרדס־חנה:** רבינוביץ, רח' הבנים; **יהוד:** רן גר, קיבוץ גלויות 11; **נהריה:** בית שלינגר, מרכז מסחרי; טכנו מוטור, ככר העיריה; **טבריה:** כל אלקטריק (מול הדואר); **עפולה:** גלילי גוטליב, רח' הנשיא; **נצרת עלית:** באומל ריקה, מרכז מסחרי, רסקו 13; **בני־ברק:** שרות לתעשיה, ז'בוטינסקי 7.

קנה היום דירה בירושלים

במחיר קבוע ומשכנתא גדולה, ללא הצמדה
ותקבל דירת 3½ חדרים והול, 105.5 מ"ר
בשכונת המגורים החדשה והמודרנית

נוף תלפיות

מעליות, כרי דשא, חניה פרטית, חימום וגז מרכזי. קנה עוד היום במחיר קבוע ללא שינוי

הפרויקט הגדול של חברת
עובדיה לוי בע"מ
בדבר פרטים בא לפנות:

עובדיה לוי בע"מ
רח שמאי 8, ירושלים

טלפון: 02-228860
בשעות: 1-8 7-4

קריזן
התשובה "הטוטאלית" לקשקשים

"קריזן". השמפו החדש של "יוולה" נגד קשקשים

לסוחרים בלבד

הגיע
המשלוח הראשון
של
שואבי אבק
GOBLIN
פאר תוצרת
אנגליה

* 400 ווט
* 750 ווט (עם כפתור ויסות)
* דגם רגל, שואב וחובט שטיחים

המכירה בסיטונאות
יואל ישראל
חשקעות ייבוא ומסחר בע"מ
כצנלסון 113, גבעתיים
טלפון 762384

הקץ לג'וקים

שמד

חיסול חריקי... עם אחריות לש...
תל־אביב 49554
אשקלון 7019
חיפה 22856
טבריה 50488
אגרונום **א. צבע**
רשיון משרד הבריאות

שיפור הראיה

שיחרור העיניים ... והפגת המתיחות של ... ע"י תרגילי עיניים ... תחת פיקוח מדופלם ... מכון בייטס, תל־אביב ... רח' ישראלים 91, טל. ... סו"ג א"ג חוץ מערבי ... שלח 3 ל"י רק ... וישוגר לך ספר הסברה ...

בגדי ה... אלי...
בית הקרו...
רח' הרצל 18, ...
קומה ... טל. ...

כשהנילוס עבר דרך בלווזה

(סוף מעמוד 11)

...ל בינלאומי. בה נתרכז מסחר ה־...נוים, בין אסיה, אפריקה ואירופה. ...וגרף ערבי בן ירושלים, מספר על ...סיון (המאה העשירית לספירה): ...בדים ושפחות, שמנים, פרוות, משי ...לי נשק מוטענים כאן על גב גמ־...ים ויורדים למצרים, ומשם דרך הים ...כיוון ערב, סין והודו. בדרך חזרה, ...ביאים תבלינים ובשמים הנמכרים ...ירופה ולמערב".

...בשנת 1118 עורך בלדוין מסע נו־... כובש את פלוסיון ושודד אותה. ...אן הוא מחקדם בדלתת הנילוס מע־...ה, אך מחלה עוצרת בעדו מכיבו־...ם נוספים. בלדוין פוקד לשרוף ... פלוסיון, ובדרכו חזרה לירושלים ... מת בקירבת הימה הסרבונית. ש־...אה מאז על שמו „סבחת ברדו־...".

...יתכן, שמלחמות הצלבנים במוסל־... היו אחת הסיבות לניוונה והת־...נוונה של פלוסיון מתושביה. כ־
אמור, סיבה נוספת יש לחפש בהתייבשותה ובהעלמותה של הזרוע הפלוסית של הנילוס.

עמודי גרניט

המטייל כיום על־פני שיטחו הנרחב של התל, מגיע לתורבה המתנשאת לגובה של מטרים אחדים. מבנה זה, הבנוי לבנים אדומות שרופות (כמו כל בנייני התל) הוא ככל הנראה קבר מפואר, מוזוליאום מן התקופה ההלניסטית־רומית. בקירבתו מונחים עמודי גרניט ענקיים, בצבע אדום ושחור. חלקי פיסול, חלקים ארכיטקטוניים ענקיים ושפע של כלי־חרס. כל זה היה חלק מבניין מפואר, ככל הנראה מקדש מן התקופה הרומית.

חלקים ארכיטקטוניים אלה, ורבים אחרים הפזורים בתל, אשר משקלם עשרות ומאות טונות, הובאו לפלוסיון בדרך הים או נהר הנילוס. עמודי הגרניט הובאו ממרחק ניכר, ממחצבות הגרניט של המדבר הערבי במצרים.

באחרונה, תוך כדי פעולות חפירה וביצורים, שנעשו בתל מאז תוך מלחמת יום הכיפורים, נתגלתה כותרת שיש בסיגנון קורינתי, מלאכת מחשבת וביצוע מעולה. פריט זה, שייך ככל הנראה למבנה ציבורי מן התקופה של בית תלמי בפלוסיון.

מתוך שיחות עם חיילים ששהו בתל ובסביבתו נודע לנו על שפע של מימצאים קטנים כגון מטבעות, פיסלונים, כלי־חרס שלמים, שנלקטו בעת ביצוע עבודות שונות בתל. מן הראוי היה, שכל המוצא עתיקות בפלוסיון, ידווח על כך לאגף העתיקות הממשלתי, למען יוכלו הארכיאולוגים לחקור את עברה של פלוסיון, אחת מהערים הגדולות והחשובות בגבול ארץ ישראל ומצרים.

לטיפול בגינת הנוי עכשיו!
אורגנית 40
(קומפוסט-גן)

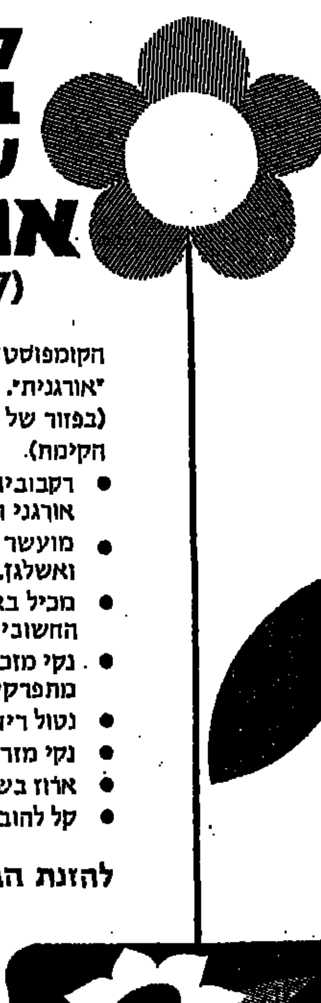

הקומפוסט האורגני המעולה על בסיס "אורגנית". לטפול חד־שנתי, במדשאה ובגינה. (בפזור של 3-2 ליטר למטר מרובע במדשאה הקימת).

- רקבובית מעולה המספקת חומר אורגני רב ערך.
- מועשר בדשנים ומכיל חנקן, זרחן ואשלגן.
- מכיל באופן טבעי יסודות־קורט החשובים לצמח.
- נקי מזכוכית, או חמרים זרים בלתי מתפרקים.
- נטול ריחות רעים.
- נקי מזרעי עשבי־בר.
- ארוז בשקים נאים של 40 ליטר.
- קל להובלה ולפיזור בגינה.

להזנת הגינה • לשפור הקרקע

מוצרי כימ־גן לבית ולגן:
היצרן־פרסון בע"מ, ת.ד. 7164 ת"א.
המפיץ־יגב בע"מ, טל' 03-941526.
להשיג בחנויות לצורכי חקלאות ובמשתלות המובחרות
שים לב לסמל, המעיד על איכות!

מוצרי כימ-גן לדשנים
לבריאות הצמח – לישראל יפה

בימים ראשון ושני אחה"צ
מ־3.00 — 7.00
טיפול פנים לגברים
להזמנת תור:
"בת חוה"
שד' נורדאו 74, תל־אביב
טלפון: 249449
הטיפול קוסמטי רפואי מוסמך.

ל. פ. חשמל
L. & P. ELECTRIC
בשרות תעשית ישראל
24 שעות ביממה
מכונות אלקטרוניות אוטומטיות
וחצי אוטומטיות וחשמל
טל. 03-243224

רוצים לקנות
נגרר
מ־6 עד 9 מטר
עם הייבה, שנת ייצור מ־1967 ומעלה.
לפנות: „בר־רב"
יפו דרך בן־צבי 24,
טלפון 824666

פורים — פורים
מבחר גדול של תחפושות לילדים
בסיטונות וליחידים
„קונפקציה ונצואלה"
יפו, שד' ירושלים 2,
טלפון 823656

בחבילה הבאה שלחי לחייל שלך "שופתן"

אוויר ההרים,
סופות מדבר ורוחות שרב
מייבשים את השפתיים
וגורמים לבקעים ולפצעים
קרם שופתן עוזר מיד.

הכאב נפסק והשפתיים
נעשות גמישות ורכות.

SOFTAN

דיסקו בע"מ

המחירים הזולים ביותר בארץ

עד ‎-350 ל"י הנחה*
עד ‎-400 ל"י הנחה*
עד ‎-300 ל"י הנחה*
עד ‎-300 ל"י הנחה*
עד ‎-600 ל"י הנחה*

* מן המחיר המומלץ לצרכן

סלון פלג (טלויזיות) בע"מ
קרית מוצקין, שד' השופטים 13-12, טל. 717349-732323
סניף עכו, הרצל 10 (מרכז רסקו) טל. 911966

ביום ראשון תפתח חנות
לנעלי ילדים ונוער
„נעלי צילה"
בהנהלת הגב' צילה (לשעבר מנהלת בחנות נעלי „פילי")
מומחים בהתאמת נעלים אורטופדיות גם לפי מירשם רופא.
רחוב טשרניחובסקי 1 פינת אלנבי 39 תל־אביב

רהיטי ירוגרף
JERUGRAPH
בית המסחר לציוד וריהוט משרדי חדיש ובעיצוב מודרני, ריהוט למהנדסים, אדריכלים, גרפיקאים וקבלנים.

תושב ירושלים!
החלף את רהוטך המשרדי הישן בחדש"
– לתקופה מוגבלת –
נקבל את רהוטך המשרדי הישן ונחליפו לריהוט משרדי חדיש ואקסקלוסיבי.
עוד היום אל „רהיטי ירוגרף", ירושלים
כורש 10, טל. 223477 ונשלח אליך יועץ.

החומה HAHOMA
חדש בירושלים
מסעדת החומה
ע"י העתיקה, רח' היהודים 128,
טלפון: 271332 ירושלים (ליד הכותל)
מקבלים הזמנות
לארוחות חגיגות ושמחות
מאכלים לאניני הטעם.
המסעדה פתוחה יום יום עד השעה 9 בערב.

במוצאי־שבת, 2.3.1974 — ב־6.30 בערב
ב„צוותא", רח' אבן־גבירול 30
פתיחת תערוכת ציורי־שמן ורישומים
של **דוד גפני**
תתקיים עד ה־23.3.74.
שעות הבקור: מ־10.00—13.00 לפנה"צ
ומ־19.00—23.00 בערב.

אולפן עין־בא נתניה
מרכז ללמוד השפה העברית
תרבות ישראל וידע הארץ

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים

לתיירים, עולים ותושבים
אולפן לעברית – 9 שבועות
פתיחה: **15.4.74**
* כתות למתחילים ולמתקדמים.
* 6—5 שעות לימוד במסגרת כיתתית.
* פעולות חברה ותרבות באוירה ישראלית.

האולפן מתקיים בתנאי פנימית במלון הדרה.
תושבי נתניה והסביבה מתקבלים כתלמידים אקסטרניים.
פרטים והרשמה:
אולפן עקיבא נתניה, חבצלת השרון, טלפון: 053-24506

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו A בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יבחנו בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד "המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124 ת"א. למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
שם: .... כתובת .... טל. ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

בסמ"ת
בית־הספר לחנדסאים וטכנאים
הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הרשמת תלמידים ותלמידות לשנת הלימודים תשל"ה 1974-75
לכתות ט'—י'

לכתות ט' — מסיימי כתות ח' של בתי ספר יסודיים.
לכתות י' — מסיימי כתות ט' בחטיבות הביניים, ובבתי ספר תיכוניים, שאין בהם חטיבות ביניים.

בית־הספר מקנה:
* **תעודת בגרות** — למסיימי י"ב שנות לימוד — המקנה זכות ללימודים אקדמאיים בטכניון ובאוניברסיטאות.

ובנוסף עליה:
* **תעודת טכנאי** — למסיימי י"ג שנות לימוד.
* **תעודת הנדסאי** — למסיימי י"ד שנות לימוד.

המגמות המקצועיות
* אלקטרוניקה
* חשמל
* מכשור ובקרה
* קרור ומזוג אויר
* בזק
* מכונות
* מכונאות רכב ודיזל
* בניה
* כימיה

ההרשמה תתקיים ביום ו', 29.3.1974, בין השעות 8—13, ובימים א', כ' 31.3.74, 1.4.1974, בין השעות 8—18, בבנין בית־הספר.

על המועמד/ת להביא אתו/ה:
1. תעודת השליש השני של ביה"ס (עם הציונים) + צלום תעודה זו.
2. העתק תעודת לידה.
3. תעודת זהות או תלוש של הנרשם/ה.
4. 3 תמונות דרכון.
5. על הנרשמים לכיתה י' להמציא את תעודה של כיתה ח'.

* יעוץ והכוון למועמדים ניתן בכל יום שלישי, בין השעות 8—12 לפנה"צ, ובימים ראשון וחמישי בין השעות 15—18 אחה"צ, בחדר מס' 21, בבנין הראשי של בית־הספר, רחוב בלפור פינת מסדה.
* שכר לימוד מדורג.

גרפיקה

נפתחים קורסי ערב בתל־אביב • בחיפה

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני. בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים — בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל לטל. 739193 תל־אביב, טל. 669041 חיפה.

או מלא וגזור:

לכבי המדרשה לגרפיקה ולציור, (2)
שליד "סטודיו ציור", ת.ד. 36239 תל־אביב.
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה.
שמי .... גיל ....
כתובתי ....

למד רדיו טרנזיסטורים אלקטרוניקה טלויזיה
בביתך ובזמנך הפנוי

והרכב לעצמך במו ידיך מקלט רדיו או טרנזיסטור משוכלל

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב בשיתוף עם המכון להכשרה מקצועית יציידו אותך בידע הדרוש וישלחו אליך לביתך את כל המכשירים והחלקים הדרושים לבנוה ותיקון.
לבחירתך הקורסים בכתב הבאים: —
* רדיו־טרנזיסטורים מעשי, כולל הרכבת מקלט רדיו או מקלט טרנזיסטורי.
* אלקטרוניקה תקשורת, לקראת בחינות הסמכה של משרד העבודה.
* טלויזיה כולל אנטנות.

לכל גיל והשכלה

לקבלת פרוספקט חינם, גזור ושלח במעטפה אל:
המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב, 2
המח' לאלקטרוניקה, ת.ד. 28124, מס' 4.
שם........ כתובת........

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

המדרשה למקצועות האופנה
משרד החינוך והתרבות
אורט ישראל * ויצו
תל־אביב, רחוב התבור 32, טלפון 57065

נמשכת ההרשמה
למדרשה למורות לציור ולציור אופנה ותולדות הלבוש

במדרשה קיימות שתי מגמות:

1) אופנה
2) ציור אופנה ותולדות הלבוש

משך הלימודים 3 שנים — לקראת התואר מורה מקצועי מוסמך, לבתי־ספר תיכוניים־מקצועיים.

מתקבלים:
למגמת האופנה — גומרי בתי־ספר מקצועיים — מסמ"ת או מסמ"ר.
למגמת ציור אופנה ותולדות הלבוש — גומרי בתי"ס עיוניים ומקצועיים — מסמ"ת או מסמ"ר.

ההרשמה במשרד המדרשה, רח' התבור 32, ת"א.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מודיעה

סטודנטים שסיימו לימודיהם בתשל"ג וזכאים לקבל תואר בוגר ו/או תעודת הוראה ואשר לא קיבלו על כך הודעה ממזכירות הפקולטה, מתבקשים לפנות בכתב ולא יאוחר מ־15.3.74 לפי הכתובת:
מזכירות הפקולטה למדעי הרוח והחברה, ת.ד. 2053, באר־שבע. טלפון 84120.

אוניברסיטת בר־אילן

המזכירות האקדמאית

מודיעה על פתיחת ההרשמה של מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974-75)

לפקולטות ולבתיה"ס דלקמן:
* מדעי היהדות.
* מדעי הרוח.
* מדעי החברה.
* משפטים.
* מדעי הטבע.
* בית הספר לעבודה סוציאלית.
* בית הספר לחינוך.
* המחלקה לקרימינולוגיה.
* שלוחת האוניברסיטה באשקלון.
* שלוחת האוניברסיטה בצפת.
* שלוחת האוניברסיטה בעמק הירדן.
* קורסים אוניברסיטאיים בנתניה.

טפסים ופרטי הרשמה יישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב.

נא לפנות לפי הכתובת: המשרד לקבלת תלמידים אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן.

המתעניינים בשלוחה באשקלון, בצפת ובעמק הירדן, וכן בקורסים האוניברסיטאיים בנתניה, מתבקשים לפנות לפי הכתובת:

משרד השלוחות, בנין המנהלה, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן.

— מספר המקומות מוגבל —

ההרשמה נפתחה ביום שישי, מ' בשבט, תשל"ד ותסתיים ביום רביעי, ח' ניסן תשל"ד, 31.3.1974.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה לחקלאות ברחובות

מחזור לימודים שני לתלמידי שנה א'

מחזור הלימודים השני לתלמידים שהתקבלו לשנה א' בפקולטה לחקלאות לשנת תשל"ד ושהיו מגוייסים

יתקיים בקמפוס שברחובות

הלימודים יפתחו ביום ראשון, 17.3.1974, בשעה 10.00.

ביום שלישי, 12.3.74, בשעה 11.00 תתקיים פגישת תדרוך ויעוץ לתלמידים באודיטוריום ע"ש אריוביץ שבקמפוס ברחובות. באותו יום בשעה 13.30 יתקיים מבחן מיון באנגלית, לשם חלוקת התלמידים לקבוצות לימוד.

מספר המקומות במעונות ברחובות מצומצם מאד והפקולטה ממליצה לתלמידים לדאוג בעצמם לסדורי הדיור שלהם. מוסדות הפקולטה והסתדרות הסטודנטים יסייעו לתלמידים כמיטב יכולתם.

המעוניינים יפנו בכתב, או אישית, אל הגב' ... חלומי, בפקולטה לחקלאות ברחובות.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

הודעה לסטודנטים המגוייסים

ביום ראשון כ"ג אדר תשל"ד (17.3.1974) יפתח מחזור ב' לשנת הלימודים תשל"ד

סטודנטים שנבצר מהם, עקב גיוסם, להצטרף ללימודים במחזור א' ומבקשים להצטרף למחזור ב' מתבקשים להתקשר בהקדם עם היועצים בחוגים, מחלקות, לקביעת תכנית הלימודים שלהם.

סטודנטים שהחלו לימודיהם במחזור א' ויצאו לשירות מילואים יוכלו במידת הצורך לקבל השלמה בתקופת הקיץ.

אוניברסיטת תל־אביב

דיקאנאט הסטודנטים

...ל הסטודנטים המגויסים ...ידי אוניברסיטת תל־אביב

...פטור משכר לימוד ומילגות קיום.

...ט הסטודנטים החל בימים אלה בטיפול בבקשות של סטודנטים מגוייסים הזכאים לפטור משכ"ל ...מילגות קיום.

...משכ"ל ולמילגות קיום זכאים סטודנטים מגוייסים ...שירתו או משרתים שירות מילואים בצה"ל במשך ...— ברציפות או לסירוגין בין ה־6 בספטמבר 1973 ...בספטמבר 1974 כמפורט להלן:

...משכ"ל זכאי סטודנט כנ"ל עבור שנת ...ים תשל"ד או תשל"ה — לפי בחירתו.

...ת קיום זכאי סטודנט כנ"ל עבור שנת הלי... תשל"ד אשר השתחרר משירות המילואים ...בר בלימודיו.

...הקיום לזכאים תשולם עבור כל חודש שירות. ...זה 25 ימי שירות יחשבו כחודש) — ועד ששה ...ובכל מקרה לא יותר בסה"כ חודשי הלימוד ...ת הבחינות בתשל"ד.

...מילגה והקריטריונים הקובעים זכאות מסוימים ...סיוע לסטודנטים מגוייסים אשר אותו מקבל ...חד עם טופס הבקשה.

...בקשה לפטור משכ"ל ולמילגות קיום ניתן לקבל ...דיקאנאט הסטודנטים, בנין מקסיקו.

...ם אשר יתקבלו לשנת הלימודים תשל"ה ואשר ...שירות מילואים כאמור לעיל זכאים אף הם לפטור ...לימוד.

...ברסיטה על סגל עובדיה ותלמידיה ...לשובכם בשלום ולהשתלבותכם ...רה בחיינו האקדמיים.

...ית־המדרש לרבנים ולדיינים
...ישיבתא הגדולה — בית הראש"ל

...תר מספר מצומצם של מקומות פנויים לתלמידים ולאברכים

...המעוניינים יפנו למזכירות בית־המדרש,
...שלים, רח' ז'בוטינסקי 31, טל. 34034

אנגלית, צרפתית, ספרדית,
גרמנית ועוד בביה"ס לשפות,
היחיד שברשותו מעבדה לשונית מסוג

Audio Active Comparative

פרסום מי־טל

לבחירתך: קורסים, שעורים פרטיים ומעבדה אישית בהשאלה

מועמד לאוניברסיטה
נפתחות כיתות הכנה באנגלית לאוניברסיטה

מכון ישראלי לשפות
תל־אביב: אבן גבירול 30, טל. 252337
חיפה: נורדאו 30, טל. 667040

השכלה אקדמאית בכתב

לקראת תארים אקדמאים מוכרים של B.Sc. B.A.
LONDON UNIVERSITY

גם לחסרי תעודת בגרות

בתנאים מיוחדים.

מינהל עסקים * כלכלה * סוציולוגיה * מדעי המדינה * חשבונאות ומימון * משפטים * מתימטיקה * גיאוגרפיה * היסטוריה * פילוסופיה * אנגלית * צרפתית * שפות שונות.

* התארים האקדמאיים המוענקים על ידי אוניברסיטת לונדון מוכרים ע"י כל אוניברסיטה בארץ וכן באוניברסיטאות ברחבי העולם.
* הבוגרים זכאים להמשיך בלימודיהם לתואר שני בכל האוניברסיטאות הנ"ל.
* הבחינות נערכות בחסות המועצה הבריטית BRITISH COUNCIL.

ידיעון (חינם) יישלח על פי פנייה לת.ד. 11030 ת"א או לטלפון 247296.

שעות הקבלה: כל יום בשעות 9.00—1.00 בצהרים, בימים א', ג', ה', גם בשעות 5.00—7.00 אחה"צ, במשרדי WOLSEY HALL OXFORD, תל־אביב, רחוב בר כוכבא 28 (ע"י ככר דיזנגוף).

לנרשמים לקראת המועד השני לפתיחת הלימודים האוניברסיטאיים תוענק הנחה בגובה 10% משכר הלימוד. גמר ההרשמה 24.3.74

ציור ותיכנון אופנה

המדרשה אופנה
Institut de Coupe et de Haute Couture.

נפתחים קורסי ערב

מתקבלות בעלות כשרון ונתונים מתאימים, בוגרות הקורסים יקבלו הפניה לבתי־אופנה ומקומות עבודה אחרים בהתאם להישגיהן.

לקבלת פרטים, נא לצלצל, טלפון 739193 ת"א, או גזרי ושלחי את התלוש הרצ"ב.

(2) לכבוד
המרכז לאופנה, ת.ד. 36239 ת"א, למס' 85
נא לשלוח לי פרוספקט חינם על הקורסים.
שם........ גיל........
כתובת........

מועמד לאוניברסיטה!

עבורך אנו עורכים קורס הכנה בהתכתבות למבחני הכניסה באנגלית

מאחורי הקורס עומדים אנשי אוניברסיטה היודעים בדיוק מה אתה צריך לדעת כדי להתקבל אליה.

לכבוד המכון הישראלי לשפות
ת.ד. 4068 רמת־גן
נא לשלוח אלי פרוספקט בלי התחייבות
שם........
כתובת........

מכון ישראלי לשפות
תל־אביב: רח' אבן גבירול 30, טל. 252337
חיפה: רח' נורדאו 30, טל. 667040

האם אתה אוהב לצלם?

האם אתה אוהב לצלם? האם אתה מתעניין בצילום? האם אתה מוכן ללמוד את מקצוע הצילום בביתך בזמנך הפנוי? האם ידוע לך כי תחסוך מאות לירות על ידי פיתוח הגדלה והדפסת צילומך במו ידיך בעזרת המכשירים שישלחו לביתך. סטודיו A בהנהלת יוסי זילברגליט בשיתוף עם המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יבחנו בביתך את התאמתך למקצוע הצילום **ללא תלות בגיל והשכלה**

לכבוד
המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב
ת.ד. 28128 למס' 75

אבקשכם לשלוח אלי ללא כל התחייבות כספית מצידי חוברת הסברה על קורס הצילום ומכשירי ההגדלה, ומבחן התאמת כושר למקצוע הצילום.
שם........ גיל........
כתובת........ טל........

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

למד עיצוב פנים בביתך בזמנך הפנוי

האם אתה אוהב רהיטים יפים?
האם אתה מרגיש כי יש ביכלתך לעצב ולהביע רעיונות חדשים?
המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב מוכנים לבדוק את כשרונך והתאמתך למקצוע אדריכלות פנים בביתך.

ללא תלות בגיל והשכלה

לכבוד "המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124, תל־אביב. למס' ...
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע אדריכלות פנים.
שם: .... גיל: ....
כתובת: .... טלפון: ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע כי

החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ה

במסלולים הבאים:
1. גננות לגילאי 3—6 (דו שנתי)
2. מורות בכירות לגיל הרך (תלת שנתי)
3. מורים בכירים לבית־הספר היסודי (תלת שנתי) התמחות במדעי הרוח.
4. מורים לבית הספר היסודי (דו שנתי או תלת שנתי) התמחות מטבע.
5. מורים למוסיקה (דו שנתי)
6. מורים לציור ולאומנות (דו שנתי)
7. מורים למלאכה (דו שנתי)
8. מורים בכירים לחינוך מיוחד (תלת שנתי)
9. מורים לחטיבת ביניים התמחות בהיסטוריה ומקרא.
10. מכינה (חד שנתית) — ליוצאי צבא או בוגרים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י"א. בסיום השנה יוכלו להתקבל כתלמידים מן המניין בחלק מן המגמות שלעיל.

מוסדנו הוא אחד מעשרת בתי־המדרש המיועדים ליהפך למיכללות
* * *
ליד המוסד קיימת פנימיה ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מובטח דיור. משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך הלוואה מותנית אשר, בתנאים מסויימים, תיהפך למענק.
צה"ל יעניק לכל חייב גיוס למסגרת העתודה והולגוגית במידה שלימודיו יאושרו.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית־המדרש, רחוב ויצמן, ת.ד. 65, באר־שבע, טלפון 057-2573.

בין ההלכה למציאות בזמן

מאת נתן רוטנשטרייך

הרבה תמיהות עולות בזיקה לאופן שבו נזקק מוסד רבני רשמי לבירור הסוגיה של הגיור כהלכה — והלא הדבקת הכינוי „מיהו יהודי" אינה מוסרת דין וחשבון תואם על העניין הנדון. בין התמיהות הנלוות לסתיקה זו היא העובדה שמוסד רשמי, קרי בית-משפט או בית-דין או מועצת רבנות, היה נתון להשפעות מצד גורמים שמחוצה לו. לפי המסופר, היה לעמדתו של הרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק משקל מכריע בבירור זה (פנחס פיכלסון כתב על הרב ב„ידיעות אחרונות" מיום כ"ח בשבט תשל"ד). אין כאן שאלה של סמכותו של אדם שאינו יושב בארץ להשמיע דעה בעניין הנדון בארץ. סמכות זו קיימת ועומדת, והיא נתונה לכל יהודי ולא רק לרב וגדול, בייחוד שמדובר על עניין שיש לו שייכות להוויה היהודית החברתית שמחוץ למדינת ישראל, או לתהליכים שיש להם השפעה על כל יהודי באשר הוא שם. העניין והתמיהה הם בהיעדר תיחום התחומים בין השפעה ציבורית לבין התערבות בשיקולי-דעת של מוסד משפטי — והלא לפרקים מתבודדים שופטים. ואפילו שופטים מושבעים, שכל עוצמם הוא שהם מצורים בהוויה של היום-יום, על-מנת שיוכלו לדון במנותק ורק על-פי מה שהעיניים רואות.

אך כיוון ששמו של הרב סולובייצ'יק הוזכר בהקשר זה, והרב אינו רק סמכות רבנית גדולה, ולא די לומר דבר על כך, אלא הוא גם מה שמותר לקרוא פילוסוף של ההלכה ופילוסוף מובהק של ההלכה, וכיוון שדיוניו בסוגיה של ההלכה רוויים זיקות ואסוציאציות לפילוסופיה בכלל — מוצעות כאן הערות אחדות. כוונתן של הערות אלה הוא הסבר מכאן, והבלטה של קושיות מכאן, קושיות אלה מוארות באור חוזר על-ידי מה שאירע בימים אלה.

ב'

הרב סולובייצ'יק כתב חיבור מקיף על „איש ההלכה", והוא חיבור על מהות ההלכה ועל איש ההלכה, נושא ההלכה ומפרשה*). את איש ההלכה מאפיין הרב כמי שניגש אל המציאות ובידו התורה שניתנה לו מסיני. איש ההלכה מתקרב למציאות ממעמד מושגי ועקרוני, או שמא נאמר ממעמד נורמאטיבי, כאשר הוא מודרך על-ידי עמדה אפריורית — והרב סולובייצ'יק משתמש פעמים אחדות באיפיון זה, השאוב מן הפילוסופיה (עמ' 665). אפריורי מציין כאן תוכן ונורמה מדריכה. שאינם שאובים מן הנסיון ומן המציאות הממשית שעליהם יוחלו תוכן זה או נורמה זו. לפיכך מאופיינת ההלכה, או גישתו של איש ההלכה כגישה הפותחת ביצירה אידיאלית וחותמת ביצירה ריאלית. ויתירה מזו: אין בנמצא תופעה הקרויה ריאלית, שאין לו לאיש ההלכה יחס קבוע אליה, יחס מראש ו„זיקה אפריורית, משוכללת ובהירה" (עמ' 666).

אולם. זה רק צד אחד במהותו ובדיוקנו של איש ההלכה. הצד האחר כרוך בנורמה הקבועה מראש בכוונה אל המציאות. איש ההלכה אינו נשאר סגור בתוך הנורמה הנתונה לו, או בתוך העולם הנפרש מן המציאות, שבו מעוגנת נורמה זו. אדרבה: איש ההלכה מבכר את העולם הריאלי על פני ההוויה הטרנסצנדנטית, כי הרי כאן יכול אדם ליצור ולפעול ולעשות פרי ושם אין בידו לשנות דבר" (עמ' 672).

נמצא, הכיוון של איש ההלכה ושל ההלכה המדריכה אותו, הוא כיוון ההגשמה. כיוון שמדובר במציאות הממשית, שבה נועדה ההלכה להתגשם, הרי „העולם הזה מייצג מצע ההלכה ורקע חיי איש ההלכה. פה יכולה ההלכה להתגשם במידה מרובה או מועטת, פה יכולה להתממש ולצאת מן הכוח אל הפועל" (עמ' 671).

ההנחה של דיון זה היא כי מצויים שני תחומים — התחום האידיאלי והתחום הריאלי. התחום הריאלי אינו בר-ביטול, אדרבה, הוא התחום שבו נועדה ההלכה להתגשם. והתהליך ההגשמה — והדברים הם מפורשים — הוא תהליך שיש בו שיעורים או מידות של הגשמה. יתר על כן, וזה אולי מוטיב שני בהגות זו. לא זו בלבד שהחוקים של התורה נועדים למימוש, אלא אין הם מתנגדים לחוקי החיים והמציאות, „כי לו היו מתנגשים עם העולם הזה והיו שוללים את ערך הקיום הממשי, הפסיכולוגי-ביולוגי, כי אז לא הפילו רחמים חס ושלום אלא זעם ונקמה" (עמ' 673).

*) ההבאות הן מן החיבור במהדורתו המקורית, שראה אור ב„תלפיות", תש"ד.

הרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק

לאמיתו של דבר, נפגשים כאן שני כיווני-מחשבה: הכיוון האחד הוא זה של מימושה של ההלכה כתחום אידיאלי בתחום ריאלי, והכיוון השני הוא הלאמות או הארמוניה קיימת ועומדת בין ההלכה לבין המציאות הריאלית, שבה מדובר כאן — ולא במיקרה — כמציאות פיסיולוגית וביולוגית.

שני כיווני-מחשבה אלה נפגשים אם לא במישור ההגותי הרי במהותו של איש ההלכה, שהרי תפיסתו של זה קובעת: „העליונים כמהים ומתגעגעים אל התחתונים" (עמ' 676). ודאי וודאי שאין כמיהה זו באפשר אילו הניחה ההלכה והאיש המעוצב על-ידיה שהמציאות הממשית אין ראוי לתת את הדעת עליה. שהרי החדירה אל המציאות אינה נתפשת אפילו כשרה עם המציאות, אלא כשיכלול היצירה. ושיכלול זה מתבטא „על פי השקפתו של איש ההלכה. בהתגשמות ההלכה והאידיאלית בעולם הריאלי" (עמ' 716).

ג'

שמא טבוע בפתיחות זו של איש ההלכה למציאות מעמדו היוצר של איש ההלכה. אין הוא מעתיק סתם את הנורמות האידיאליות אל הממשות. „איש ההלכה קיבל את התורה מסיני לא בתור מקבל פשוט אלא בתור יוצר עולמות, בתור שותף לקב"ה במעשי בראשית, כח החידוש הוא יסוד המסורת והקבלה" (עמ' 702). לפנינו ניסוח פרוגרמאטי בעל חשיבות מכרעת, ואנו יודעים כי אחת הבעיות הפנימיות של יהדות ההלכה בדורות האחרונים ובדור זה במשמע היא אפס-העמידה על בסיס התנחה של סמכות החידוש. הסמכות הזאת אינה תוספת לאידיאליות של הנורמות כמות שהן מוצגות על-ידי הרב סולובייצ'יק, סמכות החידוש, היא עצמה נורמה. אך כיוון שאנו בדברים בנורמות שנועדו להגשמה במציאות, הרי נורמה זו נמצאת לא מוגשמת בפועל בדורות אלה. כל המיקצב של ההגשמה, שתמציתו הובאה לעיל, מיקצב של הגשמה בשיעורים ובמידות, אינו חל על נורמה זו של חידוש. כאן האידיאליות נשארת, כביכול, בתוך עצמה, ואינה יוצאת מן הכוח אל הפועל.

השאלה שמן הדין לשאול בהקשר זה היא: האם אפס ההגשמה של הנורמה של החידוש הוא עניין מיקרי, עניין ביוגראפי, עניין שבאפס אומץ-לב או אפס תודעת הסמכות. או שמא יש בדברי הרב עצמו ולו למיוח לצימצום תחומה של המציאות שבה מדובר, עד שמציאות זו מצמצמת גם את מרחב ההגשמה וכיווניה, ומרחב החידוש במשמע. „גם כשאיש ההלכה נכנס לבית-הכנסת או לבית-המדרש, אין הוא מסיע את עצמו מחיי העולם הזה. תפילתו מלאה וגדושה בקשות המתייחסות לצרכי הגוף: רפואה, ברכת השנה, חירות פוליטית, חיים טובים ושלום וכן כל היוצא בהם" (עמ' 708). בעניין זה מנוגדת תפישתו של איש ההלכה לתפישתו של מה שקרוי בפיו של הרב „איש הדת הכללי". הווה אומר איש דתי שמחוץ לתחומי ההשקפה של היהדות או ההלכה. כי בעיני איש-אמונה כזה יש הבחנה חדה בין הרשות העצמיית לבין רשות החיים הארציים. רשות זו של החיים הארציים, שהיא רשות המכוונת לצורכי הגוף, קרויה בפי הרב גם „חיי גויה" (כלומר: גוויה), והדבר המתמיה תמיהה היסטורית והגותית כאחת, הוא זה שהרב סולובייצ'יק מונה את החירות המדינית בין צרכי הגוף. אין הוא מועיד למציאות של האומה ולגיבושה המדינתי מעמד שאינו נדלה בהצבתה בתחומה של המציאות של צרכי הגוף. וזאת למרות המעמד שהרב מועיד לתודעת הזמן הקיבוצית של כנסת ישראל (עמ' 722): „כן אין איש ההלכה חותם בעתידו הפרטי, שיסתיים בשעת מיתתו. אלא בעתיד האומה כולה המתגעגעת לביאת המשיח ולמלכות שדי.. יש כאן טשטוש הגבולים המבדילים בין זמניות לנצחיות, בין חיי עולם לחיי שעה" (שם).

דווקא בעניין זה של רשות הרבים של האומה אין מדובר בהוויה ממשית והיסטורית. אלא בטישטוש גבולים בין הזמניות לנצחיות. אין הנצחיות עשויה להיות מוגשמת בתוך הזמן אם אנו תופסים את הזמן כרקע של המציאות הממשית. כאן עומדים אנו בתחום-ביניים בין הזמניות לבין הנצחיות ככל שבהקשר אחר החירות המדינית היא חלק של מציאות הגוף.

כיצד מתיישבת ההשקפה המועידה מצד אחד לחירות מדינית מעמד בתוך המישור של צרכי הגוף, ומצד אחר דנה באומה בתחום הביניים בין זמן ונצח — דבר זה אינו מוסבר, ומותר לומר אינו מתיישב. דומה שבעניין זה עולה גם ההיסוס של ההשקפה הזאת: ככל שהיא מבליטה את עקרון סמכות החידוש. אין היא יודעת כיצד לכלכל את ההוויה של רשות הרבים של האומה המצוייה בזמן ובהיסטוריה. או שהשניות בין אידיאלי וריאלי אינה ממצה את מיגוון העולם, או שניות זו נתפסת באופן צר מדי הן במה שנוגע לאידיאלי קרי הנורמה, והן מה שנוגע לריאלי קרי המציאות על מרכיביה. שהרי הרב סולובייצ'יק נוטה שוב ושוב לזהות את הריאלי עם המימד הגופני של המציאות: „אם רצונך בדתיות אכסוטרית, דימוקראטית, כלך לך אצל החיים המוחשיים, הארציים, חיי הגוף עם כל רמ"ח איבריו. ואל תפנה את דעתך לחיים רוחניים נשגבים, מושרשים בעולם מופשט. נושא המרוצש הדתי. מבחינת איש ההלכה, אינו הרוח. אלא האדם הפסיכו-לוגי-ביולוגי, האדם הפתאווה, ההולך שולל בעצת יצרו ונמשך אחר הנאות הגוף" (עמ' 679). שימוש המלים והריקמה המחשבתית ראויים כאן לתשומת-לב מרובה: מדובר על דתיות פתוחה. לא גנוזה בתוך עצמה — דתיות אכסוטרית.

דתיות זו היא דמוקראטית — אולם דומה שדמוקראטיות זו פירושה כאן ניגוד להסתגרות של עילית אריסטוקראטית. ואין זו דמוקראטיה בחינת היענות להלך-רוח של רבים או של הערותיהם של בני האדם הרבים. הללו מאכלסים את המציאות הארצית. ומעמדם הוא כמגשימים של ההלכה או כמעתיקים אותה לרפת של המציאות הארצית; אין הם נושאי נורמה כבני-אדם — וכאן אנו נוגעים באחת ההתנגשויות העיקריות בין הנורמה לבין בני-האדם הממשיים, שאינם במעמד של נורמה של הלכה אך נורמה לעצמם. כיצד ניתן להסביר כי הדמוקראטיות שבה מדובר ענינה פתיחות לרבים ולא-הישמעות. ולו חלקית, להם? דבר זה מוסבר בסיפא של הפיסקה: שם מדובר על השניות בין הרוח לבין האדם הביולוגי, וסטיותיו של האדם מן הנורמה אינן הכרעות אלא הן השמכירות אחרי הנאות הגוף. אין הרב גורס נורמה במישור של בני-האדם, אלא ניגוד בין נורמה לבין הגוף, שהוא אך מצע ההגשמה של הנורמה.

אולם בעצם נפגשים כאן חוטים: שלילה של החירות המדינית לרשותם של חיי הגוף. ראיית ההיסטוריות של רשות הרבים רק בזיקה לנצח, הערכת המציאות הארצית כמציאות גופנית נעדרת משקל נורמאטיבי והקיימת בתיגה מכלול למימושה של הלכה — הללו קשורים בכך כי הזמן אינו אלא אנומלית היסטורית בתהליך התגשמות ההלכה האידיאלית בצורה הריאלי, וכאילו אין צורך להרחיב את הדיבור על שעה של סטיה חולפת, שזקפה על הישות ההיסטורית שלנו. ההלכה נשארת בכל תקפה, ואנו מקווים ומייחלים ליום גאולת ישראל. כשהעולם האידיאלי ינצח את המציאות החילונית" (עמ' 670).

ד'

במציאות של תשל"ד אין להסביר ביתר קיומה של חירות ממלכתית יהודית משתלב לכלל של סטיה חולפת, באשר מציאות זו היא כמות שהיא. כאשר היא בין השאר נישאת על כתפיהם של בני-אדם רבים שיש להם נורמות שונות. ושרה שהם שרויים במבוכה במה שנוגע לנורמות האלה. המציאות הגופנית היא מציאות קיימת ועומדת. ואילו המציאות ההיסטורית היא כאן בגדר של סטיה. סטיה אינה מציאות נורמאלית ואין היא רק מצע להגשמתה של ההלכה האידיאלית. כאשר ההלכה נתקלת בסטייה, היא נוקטת לא בעמדה של הגשמה. אלא במעמד של „יקוב הדין את ההר". והבל שאין בקיומה שם-עצם הגזור מן השורש „נקוב" או „יקוב". קיומה מקביל לשם-העצם מימוש או הגשמה. כיוון שכאן ועכשיו אין העולם האידיאלי מנצח את המציאות החילונית, לא נותר אלא לצפות את האידיאליות על המציאות החילונית. נצחון יש לו צליל של נצחון בהתנגשות ו„בהתנגשות כמו בהתנגשותי. שהרי לא על תאוות הגוף אנו מבקשים רחמים ותחנונים. רבים מקווים על אפס-תשומת הדעת למציאות ההיסטורית. לרשות הרבים הקיימת בזמן. לקיום מדינתי שאינו נדלה בהוויית הגוף. כל ריאליות זו נדרשת ההלכה האידיאלית לעמוד, וסוף ממשות זו נדרש איש-ההלכה להעלות את סמכות החידוש שלו ולהצוב אותו, מרוחה ומדרות הנורמות שהוא פרשנו.

מה שקרה מעיד כמאה עדים על כך ששניות מעוצבת זו היא, מסגר והלאה — אם בנין האידיאולוגיה ואם למהות האידיאולוגית.

משורר „נשכח" נח שטרן

עם הופעת מהדורה מחודשת של כל כתביו

מאת דליה הרץ

„בין ערפילים", שירים, תרגומים, רשימות מאת נח שטרן; מהדורה שנייה ומורחבת; הוצאת הקיבוץ המאוחד בשיתוף עם אגודת הסופרים העברים, תשל"ד.

נח שטרן נזכר כאחד המשוררים ה„נשכחים" של השירה העברית, קבוצה המאחדת את את. דוד פוגל ואת יהודה קרני, ואולי גם באופן אחר את עזרא זוסמן ואת אלכסנדר פן. ביאליק, שלונסקי ואלתרמן מועלים על הבמה; גם אם יתרונו של ביאליק שהוא יודע להתעלם מכך. אצל נח שטרן נוצרה התחושה או „אופס הקומוניקאציה". כי הוא מדבר אל „יודעי" אמת שאיננו בנמצא. שיריו מכוונים אל קריטריון של אמת. והתו המשחקית של קריטריון זה אינה ברורה. ייתכן שהוא נתון בתרבות רחבה, שהיא מנת חלקו של הכותב. ייתכן שהוא נתון כ„קו שני" באישיותו שלו, אם לשפוט לפי טכניקת הדיאלוג שהוא מנהל עם עצמו בשיריו החשובים: „לבד אבול מוגלה. / אתה רווחה על פני שטית נמשך / אתה כפוריותופיה, מוחש רק לנושאו. / שמרת נזירות כציפה, כלבוש של ניכבה / שיחקת בעברך הי' צלבך, כלי סוף, במשחק כשפנך..."

הערכה לתרגום

בהקדמה למהדורה המחודשת של כל כתביו אומר חיים נגיד: „חלק של שירתו — הגם שהוא מצומצם למדי בהיקפו — יכול היה להיכתב ולהתפרסם עתה, לדבר אל הקורא לא פחות משמדברת אליו, כל שירה מודרניסטית בת הזמן". גם שטרן נפטר בנסיבות טראגיות ב-1960, בן ארבעים ושמונה. הביקורת המעטה, שנכתבה על יצירתו, מסכמת בדרך-כלל, כי שירתו מתייחדת רק במספר קטן של שירים חשובים באמת, כעשרים שיר מתוך מכלול לא גדול של מצע לפעלת ממאה; לכך תתוסף הערכה לתרגומו ל„ארץ השממה" לט.ס. אליוט, הרוכש את חשיבותו לא רק כתרגום-תיסוד ליצירה זו (תושלם ב-1940), אלא גם כעשיר, ידעני, ומפליא בחלקים רבים אף היום. המעבר משיריו השחות בולטים, אל אותה קבוצת של שירים נדירים, איננו מעבר חד. הוא נוצר על-ידי זנחת ה„מלאנכוליה", ועיסוק בחכנים וכהבנת. שהם אולי באופן מושגי גורם למלאנכוליה; השירים הטובים הם מעבר למלאנכוליות. ככל שהם עוסקים ברגשות ובקונפליקטים. אין הם ריגושיים. והתמצלות שהם מעוררים נובעת מן החכמה השלמה. ולמחות סיגנון החבנה השלמה. שנוקנת אישיות לעצמה.

אחד משיריו המפורסמים מספר על אי יכולתו של הכותב להתקשר עם אשה בגלל אהבתו לאמו. תית מי שפגע כלפי שיר זה („אהבת אמך") שהוא מתחבא מאחורי מונחים פרוידיאניים. מענה זו לא תהיה נכונה או קולעת. ה„שימוש" אם בכלל במונחים פרוידיאניים מקווה כאן מחסום מחושב כנגד התפרצות של רגשות. ואמצעי מסייע לאירגון מצב תודעתי נקביעת עיקרון של חיים. על-ידי שימוש בלשון ארכאית, מחכם שטרן לסלוק, וכמו מעדים את הגילוי הפסיכולוגיסטי לגילויו של פרויד, ומושה אותו בעצם לגילוי כלדומני, אשר אדם משם פרויד אולי ניסח אותו מדעית. הרי זה שיר מעניין ביותר מבחינת המכשולים המכניים שהוא צריך לעבור, ואף לבנות על-מנת לעבור; מבחינת המתיחות שהוא יוצר בין עובדות רגשיות קיצוניות לבין תפישתן ה-

(סוף בעמוד 18)

אינטלקטואלים ופוליטיקה

מאת יעקב שביט

עדיין קשה לדעת באיזו מידה יצליח הפרופסור הנרי קיסינג'ר להטביע את חותמו האישי על שנות השבעים. אבל דבר אחד ברור: הוא החזיר את הבטחון העצמי למה שמכונה קבוצת ה„אינטלקטואלים". הבטחון העצמי של האינטלקטואלים נפגע קשה בעיקר בעקבות שני מאורעות היסטוריים: „בגידת האינטלקטואלים" של ה„ימין" לפני מלחמת העולם השנייה, וההתפכחות המרה מן „האל שהכזיב" בעקבות הוועידה העשרים של המפלגה הקומוניסטית ודיכוי המרד האנטי-קומוניסטי בהונגריה ב-1956.

ההיסטוריון קיסינג'ר הביא תנופה-רבתי למדיניות-החוץ האמריקנית. הוא לא היה „ראש הביצה" הראשון, שהגיח מבין כותלי האוניברסיטה ועבר אל חדרי הממשל וההנהגה. האדמיניסטרציה של קנדי פתחה את הדרך לתהליך. אך לפרופסורים של תקופתו — רוסטוב, שלזינגר וג'לבריית — לא היתה אותה מידה של הצלחה כפי שהיתה לקיסינג'ר. הוא האינטלקטואל הראשון בממשל האמריקני מאז וודרו ווילסון, שנכנס לנעלי המדינאי כדי להוציא אל הפועל עיקרי מדיניות ואסטרטגיה, שהגה בהיותו תיאורטיקן.

ההפתעה הגדולה ביותר בקריירה של קיסינג'ר היא בעובדה, שבהיותו בעל תכונות הבכירות במימשלו של הנשיא הנוכחי אין הוא מתכחש למישנתו התיאורטית. אלא מנסה להגשימה וגם מצליח במידה בלתי-מבוטלת. ההפתעה הגדולה השנייה היא הצלחתו. מקיאוולי, שחוטים היסטוריים ואינטלקטואליים ארוגים מקשרים בינו לבין קיסינג'ר (ואין כוונתי להערכה השלילית שיש למושג מקיאווליזם), היה הוגה-הדעות המודרני הראשון של הצבא העממי. אך כידוע היה נסיונו לנהל את צבא האזרחים של עירו על מגרש המיסדרים לבזיון מפורסם. קיסינג'ר, לעומתו, מ צ ל י ח. והצלחתו של אינטלקטואל להנהיג ולפעול יש בה לכאורה כדי לשים קץ לדימוי האווירי, הבטלני, הלא-ריאליסטי של האינטלקטואל המצוי, היודע כיצד צריך העולם לנהוג, אבל אינו מסוגל לבצע. ומרוב ויכוחים וחיים בעולם של הגיון ומשאלת משאיר. בסופו של דבר, את השלטון בידי הפוליטיקאי הערמומי והריאליסט.

*

אין ספק, שאחת התוצאות החשובות של הופעת קיסינג'ר על בימת ההיסטוריה העולמית היא שיקום תודעתם העצמית של האינטלקטואלים. עדיין אין אמונה בהתממשותו של מימשל הפילוסופים של אפלטון או מימשל המומחים של רוג'ר בייקון, אבל בלי ספק יש ניצני אמונה באפשרויותיה של מנהיגות פוליטית מסוג חדש. אין צורך להבהיר את הרקע המיוחד שיש לשיקום התודעה והבטחון העצמי של האינטלקטואלים בחברה הישראלית. ודוד אבידן נתן לכך ביטוי בפארודיה שלו על דפי מוסף זה במעין טיוטה ל„מניפסט האינטלקטואלי", שהוא עתיד לכתוב אם עכבר-הסופרים שיובטח לו כראש על-ידי אינטרנציונל-האינטלקטואלים הראשון ישביע רצון.

בכינוי אינטלקטואלים מכנים בדרך-כלל קבוצה חברתית, המתאפיינת בסגולות אחדות של האינטלקט ובהיותה קבוצה „על-מעמדית". למעשה זהו כינוי כולל לקבוצה הטרוגנית הרבה יותר, שיש בה לפחות ארבע תת-קבוצות עיקריות: האינטלקטואל או „איש-הרוח"; האינטליגנט או „האיש המשכיל"; האקדמאי או „האיש המלומד" שלמדנותו זכתה להכרה רשמית-אוניברסיטאית; והאמן היוצר. אין שום קשר הכרחי בין הארבעה. יש מלומד שהוא גם אינטלקטואל, כשם שיש מלומד שאינו אינטלקטואל. כל מלומד הוא משכיל, לפחות בתחומו, אבל אינו חייב להיות „משכיל" במובן הרחב של המלה. רבים מן האמנים היוצרים אינם משכילים, אינם מלומדים ואפילו, אוסנם כן, אינם אינטלקטואלים. כמו כל ה„מעמדות" האחרים בעידן המודרני גם מעמד האינטלקטואלים הוא לבגוני. והוא מעמד בלתי מאורגן, באשר אין יסוד להתארגנותו. להוציא התארגנות מקצועית ספציפית (של המלומד והאמן היוצר בארגונים מקצועיים), ומכאן כלל ההתייחסות אל „שיכבת האינטלקטואלים" כאל קבוצה אחידה. שיש לה מאפיינים זהים וכאן גם עמדה וזהות — היא התייחסות מוטעית.

מופרכת, לכן, היא גם העמדת ה„אינטלקטואל" מול ה„פוליטיקאי", והצגתו של קיסינג'ר כאינטלקטואל, שתפס את מקומו של הפוליטיקאי, במאת הייט בלשר היסטוריונים ואמנים יוצרים רבים בזירה הפוליטית. דובס, אגב, בעיקר מאלה שזכו בשלטון באגא „השכרנ"; אבל הפרופסור קיסינג'ר, כידוע, מעריץ דווקא את הקנצלרים מטרניך וביסמארק. הרחוקים מלהיות אינטלקטואלים או אמנים.

*

הפוליטיקאים הם קבוצה מורכבת לא פחות מן האינטלקטואלים. יש ביניהם פוליטיקאים שהם „מלומדים", או „משכילים" ואפילו „אינטלקטואלים". אבל המדינאי המצליח הוא המדינאי המשלב כמה סגולות, והמדינאי המוצלח צריך שיהיו בו לא רק תכונות של אינטלקט וסגולות של השכלה וידע, אלא גם תכונות של מנהיגות, שליטה באנשים, יכולת להטיל סמכות, כושר ביצוע, תחושת בעניין אחד וזה. מדיניות אינה רק תוצאה של יישום מודלים מדויקים, שמשתבים מרעוני אמונה, גבורת לב המעוררת השדות, מדינאות היא גם אמנות, מרי של אופי אישי ועוד. קיסינג'ר מצליח משום שבאישיותו מאוחדות תכונות של „אינטלקטואל-מדינאי", ו„אמן-מדינאי", ומשום שרשמי המשטר הנשיאותי בארה"ב מאפשרים הצלחתה של דמות מעין זו שלו.

אפשר שהצלחתו תיצור אשליה של שיקום תודעה טוטאלית לאינטלקטואלים ולאמנים בזירת העולם (כולל ישראל). אבל דווקא האינטלקטואל או המשכיל המצוי חייב להיזהר מפני התלהבות. קיסינג'ר הוא תופעה יחודית. כל התארגנות ארי-יוק של „אינטלקטואלים" לתכלית פוליטית מסויימת וכל הופעה של אינטלקטואל כנוכח במערכות החברה והמדיניות — חייבת להיבחן ולהישפט לגופה ולא לאור הקפסת „מעמדית", שאין לה שחר.

סוף-סוף! יופיים של המושלמים בכלי הבישול המקושטים, משולב בעוצמתן של נירוסטה ונחושת, ובאריכות ימיהן. רק **במיילקס** תוכלי להשיגם!

„פלורינוקס" מערכת בישול מפלדת אל-חלד
תחתית נחושת, עיטורים פרחוניים

בישול מעודן וחסכוני

בסיר נהדר זה מתבשל אט-אט „בון סיבה דה לאפו" וטעמו טעם מלכים, או „בף בורגיניון" עסיסי. המכסה התואם משמר את כל הניחוח, כל העסיס, כל הטעמים והתבלים המגרים את החיך והקיבה...
ובמחבת את מטגנת למשפחתך דג מכובד ומעודן... חשטן רוחש והומה... סעודה חגיגית ומשובחת קרבה...

בישול צרפתי, איטי, מהורהר, משמר את כל הטוב במאכלייך. כיצד? בין השאר, הודות לנחושת המעולה שיצקנו בתחתית כל כלי; תחילה מתפשט החום במהירות, ואחר כך באחידות. וכך את חוסכת גז, מאמץ וזמן. כל משאלותייך הגסטרונומיות נתמלאות והחידור נוסף אל מטבחך.

חשווי את איכותה של מערכת **פלורינוקס** עם מערכות רגילות: פלורינוקס אינה מחלידה לעולם, היגיינית מאוד, קלה ביותר לניקוי, ניגוב משוט בספוגית.

והמערכת מבהיקה כביום הראשון. היא היחידה בשוק עם תחתית עשויה מנחושת. אין עוד מערכת כזו, את תנאי לבשל בה... ואף להציבה על שולחנך.

גשי אותה במטבחך, חינם, במשך 10 ימים

ברגע שנקבל את התלוש, נשלח לך את מערכת פלורינוקס. לאחר שתבדקיה ותבחניה במשך 10 ימים, אפשר שלא תשתכנעי בעליונותה המוחלטת על כל המערכות הפשוטות המצויות. החזירי אותה אלינו, ובזאת תם העניין.

אך אם תופתעי לחלוטין מתענוג שבבישול במערכת חדישה, תהיה המערכת שלך תמורת 78 ל"י בלבד כתשלום ראשון, ועוד 12 תשלומים נוספים ונוחים של —.56 ל"י בחודש. ואם תבכרי לחסוך סכום נוסף, שלמי לנו במזומנים —.590 ל"י, והמערכת המפוארת והשימושית פלורינוקס — („הצעקה האחרונה" בטטבח, אגב...) תהיה לך לצמיתות.

מוזהרת בהקפה בכל עת. כדי לקבלה במחירים הזדמנותיים חללו, גזרי ושלחי את התלוש עוד היום, ללא כל התחייבות.

מקורית — שימושית — נוצצה — מאריכה ימים!

מערכת הבישול פלורינוקס של מיילקס משלבת עתה את הקישוט הפרחוני המקורי, המחודר כל סעודה עם הטכנולוגיה החדישה של מתכות איכות. פלדת כרום-ניקל משובחת, אינה מחלידה לעולם. חסונה ועמידה לדורות רבים * תחתית מנחושת מיוחדת, מפזרת את החום ביעילות ובחיסכון * ידיות המבודדות לגמרי את חום הלהבה * מכסים תואמים-במדויק, מצויידים בידיות בודד * קישוט פרחוני יציב לעד, בגוון תכול זוהר ומרהיב עין.

מערכת „פלורינוקס" כוללת: 1 סיר 14 ס"מ; 1 סיר 16 ס"מ + מיכסה; 1 סיר 18 ס"מ, עם מיכסה; 1 מחבת 24 ס"מ; 1 סיר 24 ס"מ + מיכסה (התואם גם את המחבת). סה"כ: 8 יחידות מקושטות בפרחים, במחיר אשר רק מיילקס (בשיטת „המכירה הישירה" שלה) יכולה לעשותו לאפשרי ולבדאי עבורך.

שלחי את התלוש עוד היום. ושביעות רצונך מובטחת להחלט.

שי חינם

סל רשת לטיגון עמוק, של ציפס וכד', אם תשלחי את התלוש המצורף תוך 5 ימים.

„שובר" נסיון חינם בן 10 ימים

אל: מיילקס (ישראל) בע"מ, רחוב המלאכה 3, חולון, 58-851, טל. 843185

אבקשכם לשלוח לי מייד את מערכת הבישול מפלדת אל-חלד בעלת הקישוט הפרחוני המקורי, פלורינוקס. ברצוני לנסותה ממש במטבחי ובתנורי, ולבשל בה תבשילים שונים, כדי להיווכח ביעילותה ובטיבה. אם לא אחזירה לכם בתום עשרת ימי הניסיון, ואם המערכת תשביע את רצוני לגמרי ותענה על כל דרישותי, אמלא אחר תנאי התשלום הנוחים, וחתימתי מטה מהווה הסכמה לתנאיכם.

סמני את ההצעה הרצויה לך

☐ **תשלום חד פעמי:** תוך 14 יום מיום קבלת המערכת אשלם לכם סך —.590 ל"י (וכן סכום נוסף של —.15 ל"י לכיסוי הוצאות האריזה והמשלוח).

☐ **קניה בתשלומים:** תוך 14 יום מיום קבלת המערכת אשלם לכם סך —.78 ל"י (וכן סכום נוסף של —.15 ל"י לכיסוי הוצאות האריזה והמשלוח) ואחרי כן אשלם לכם 12 תשלומים חודשיים רצופים בסכום של —.56 ל"י לכל תשלום, החל בחודש שלאחר קבלת המערכת. המחיר כולל 22% ריבית בהקאית + דמי ניהול חשבון בסך —.8 ל"י לחודש.

תוקף הצעה זו 30 יום מיום פרסומה

מקום התשלום במשרדי מיילקס ישראל בע"מ, או בכל סניף של בנק לאומי לישראל בע"מ.

שם משפחה ______ שם פרטי ______ חתימה הכרחית

עיר ______ רחוב ______ מס' ______ מיקוד ______

מס' תעודת זהות ______ גיל ______

1.3.74

כעין סיפור

מאת יוסף אורן

הדפסתו של ספר במסגרת אכסניה ציבורית, כספריית „מקור" של אגודת־הסופרים, מחייבת ברירה קפדנית יותר. אכסניה זו נכשלה באופן המור כאשר טרחה בהוצאתו של ספר־הביכורים הכושל של מספרת בשם קורינה („כעין תשובה", ספריית מקור ותוצאת „מסדה", 118 עמ').

„כעין תשובה" הוא סיפור קלוש ובעל יומרות. קורינה אינה מסתפקת בדמותה של המספרת־המתוודה, חניה, אלא מגוננת על עצמה באמצעות מספרת נוספת, אנני פלג, שעליה מוטלת האחריות לצורתו הסופית של הסיפור־הווידוי. למעשה גם המספרת־המהדירה הזו אינה נושאת במלוא האחריות ל„כעין תשובה", משום שלפי עדותה נקבעה צורתו האחרונה של הסיפור על־ידי אותו רשם־קול, שהוצב במיקלט בימי מלחמת־ששת־הימים וקלט על סלילו את וידוייה של חניה ואת קולם של הקריינים מ„קול ישראל" ומ„קול קהיר". ומה, איפוא, כי תלינו על המספרת קורינה?

אלדד ומידד

טכניקה זו, המעמידה דמות של מהדיר לכתבים אותנטיים של גיבור־מתוודה, נוצלה כזכור ביעילות מרובה על־ידי ברנר, המאפשר לעצמו באמצעותה הארה פרשנית לווידויו של גיבורו. הצלחתו של ברנר נעוצה בכושרו הבארוקטיבי העדיף של הגיבור־המתוודה על זה של המהדיר. באחרונה נוצלה טכניקה זו על־ידי אהרון מגד ב„מחברות אביתר". במיקרה זה אומנם עולה יכולתו הסיפורית של אביתר על זו של המהדיר, ד"ר עזריהו וולפזון. אך יחסו הבלתי־פרסונאלי של המהדיר אל כתביו של אביתר, עושה את כל השימוש בטכניקה זו להתחכמות חיצונית של כותב הרומאן. במיקרה של קורינה מתגלגל השימוש בטכניקה זו למעשה־הנאה ברור, כי ההבדל בין כוח ההתנבאות של המהדירה לבין כוח ההתנבאות של המתוודה הוא כהבדל בין התנבאותו של אלדד להתנבאותו של מידד.

נסיונותיה של המהדירה לייחס לסלילי הווידוי שהועלו על הכתב חשיבות יתרה, אם מצד האנושי („כאילו בי הדברים אמורים") ואם מצד הציבורי („לסלילים האלה יש ערך היסטורי עצום"), מתנפצים אל שיממונו של הסיפור. ניתן למצוא בסיפורה של קורינה התגייסות מקיפה של ההתחכמויות, העומדות לרשותו של מספר: מבואות מתוך „אור הגנוז" לבובר, הבאה שלא בסדר הכרונולוגי של אירועי חייה של המתוודה, הסמכה הווידויי אל מאורעות מלחמת־ששת־הימים ועוד. אך „כעין תשובה" חסר את אותו נסיון אנושי, שיש בו כדי לפרנס סיפור ולהעמידו על רגליו.

מאמץ מאולץ

השימוש בז'אנר של הווידוי צריך היה לכאורה להבטיח זימונו של נסיון אנושי חד־פעמי מעין זה לקורא. אולם, הווידוי מסתלף על־ידי נימה מזוייפת של דיבור ספרותי, מתקשט ומתנפח. חוכמת הניסוח ניכרת בדוגמה הקטנה הבאה יותר מאשר העדות של המתוודה בלשון „אני" על עצמה: „היתה בי ידיעת כל היופי האגור בעבודתי. פירות מתוקים לרגעי הרווה ולשעות יסורים יגעות" (עמ' 16). בכלל עושה הלשון הפיגורטיבית העודפת פלסתר את אשלייה הווידוי. המאמץ המאולץ ליצור צירופים פיוטיים־במתכוון של קורינה מקעקע הנחת־יסוד של הרומאן: הכורת לחיכתב בגוף ראשון, בדרך הדיבור הספונטאני.

בקיצור: בסיפור „כעין תשובה" אין ולא כלום משיחת אשה המורקת מעל ליבה גודש חוויית־ריגשי, ואף לא מרגעי־החסד של אשה המשתפת את רעותה ברגעים הקדושים של חייה, כי העיקר חסר כאן: כוח הדמיון היוצר.

בתערוכות

עיצוב סקנדינבי במוזיאון־ישראל

מאת מרים טל

זוהי תערוכה נחוצה מאוד, גם בתקופת־חירום, ואולי דווקא בתקופת־חירום. היא נוגעת במישרין בשאלת „איכות החיים".

הארצות הסקנדינביות — שבדיה, נורבגיה, דניה ופינלנד — ידועות היטב בתחום העיצוב התעשייתי והאמנות השימושית, והפינים במיוחד פיתחו ענף זה, והביאוהו לאיכות־שיא. בכל הארצות הללו קיימות מכבר אגודות לפיתוח העיצוב. בנורבגיה ובדניה יש אגודה לאמנות שימושית ולעיצוב תעשייתי, בשבדיה — לעיצוב תעשייתי, ובפינלנד — לפיתוח מלאכות האמנות. אלו בחרו ושלחו את המוצגים.

התערוכה מוכיחה, כי אפשר לייצר כלים זולים וגם יפים, כלים שכל עקרת־בית תזונה מהמגע איתם, ושטעמם הנקי והמחמיר חופשי מכל „סילסול".

אצלנו, לדאבוני, ישנם כלים מכוערים זולים (יחסית), כלים מכוערים יקרים, ורק פה ושם כלים יפים ממש ויקרים. יש לנו קרמיקה טובה, אך היא מחחרה תכופות, גם בתחום השימושי, עם אמנות הפיסול.

בתערוכה אפשר לראות אביזרים וכלים שונים, ממכונת־כתיבה יפה ועד לכרזות; מאריגים ועד לסירי־מיטבח אסתטיים ומבריקים, קלים לשימוש; מכלים וסכו"ם למקלחת, מסירה ואביזרי־ספורט ועד לכלים מיוחדים לילדים, לזקנים ולנכים.

האריגים, בעיקר משבדיה ומפינלנד, הם לרוב מכותנה, והדוגמאות קרובות לציור גיאומטרי־מופשט, אך ללא התנשאות ויומרנות.

אפילו הכלים מחומרים פלאסטיים יפים וגם שימושיים ביותר. הכלים והסכו"ם הם אמנות ממש, בעלי דגמים חדישים, פשוטים, אך לפעמים מפתיעים בצורותיהם הרעננות.

הכסאות מלהיבים אותי הרבה פחות; הם מעניינים, נוחים, אבל הם החלק היחידי בתערוכה, בו מתעוררות אסוציאציות עם מירפאת־שיניים. עם זאת, אין להכחיש כי הם מתאימים לכל דירה מודרנית, והם זולים.

צעצועים לילדים (במיוחד „לגו"), עגלת־ילדים צהובה, שמיכות־צמר קלות, מפות חילונות מסגוניים, רהיטי־גינה, כדים, כורסה שחורה (פינית), כלים לקפה, מפלדה מצופה אמאיל — כל אלה מושכים את העין, מוצגות אפילו דוגמאות של עיצוב נעליים.

התערוכה ערוכה ומוצגת בטעם, ומשלימות או צה כרזות פיניות בעלות רמה גבוהה.

המעצבים הישראליים ולקוחותיהם יכולים ללמוד הרבה מתערוכה זאת, וקודם כל שאיכות החיים כוללת חפצים וכלים שימושיים, יפים ממש, ובהחלט בהישג היד של בעלי הכנסת צנועה. ודאי שיש מקום גם לתוצרת אינדיווידואלית יותר. אך בשום פנים אין לזלזל בעיצוב התעשייתי.

וילי יוהנסון (נורבגיה): קערת ואגרטל

מה לראות?

תל־אביב והסביבה

● מוזיאון ת"א: ביתן הלנה רובינשטיין: זאן דוה, האמן השוויצרי הוותיק, מציג ציורים ורישומים מן השנים 1970-3. הבנין החדש: ציורים של קרמן וגרפיקה של ליברמן וריצ'ארד סמית.

● יגאל תומרקין (גלריה „מכמ", רח' גורדון): תערוכה שהיא המשך לתערוכה שהוצגה בהלנה רובינשטיין („אחרי מלחמה") אך עולה עליה הרבה בפואטיות של תחריטים, יציקות ובדים מפתיעים. מיגוון יצירות מעולות.

● התערוכה רישום (גלריה „יודפת", דיזנגוף 190): אביבה אורי, מיכה אולמן, אורית איזן, יוסף אשר, נץ בן־יוסף הירש, פנחס כהן־גן ואליעזר קרון, בתערוכה רישום משותפת.

● גרי טכלין (גלריה „דוגית", רח' פרישמן): התערוכה נקראת „סינתיזם", ונעשה בה נסיון להוציא את עקרונות האכספרסיוניזם המופשט מן הכד אל חומרים חדשים. משתמש הרבה בחומר פלאסטיה, שמדגישה הפיסה שבמכה וברק.

● נחמה באום (גלריה חדשה, רח' ...32): תערוכת־יחיד ראשונה של ציירת שהיתה תלמידתו של רודי להמן ובוגרת „בצלאל". בתערוכה פסלים ואיורות מברונזה.

ירושלים

● מוזיאון ישראל: רישומים ואקוורלים מאוספי מוזיאון סיקוטין לאמנות יפה, חיפה: רומן האובנשטוק־רטו, מוסיקה ואמנות מופשטת; ציורים מאוספי המוזיאון (מאה י"ז עד י"ט): יצירות הולנדיות, איטלקיות, גרמניות, צרפתיות ורוסיות.

בית האמנים

● מוטקה בלום: אמן ירושלמי יליד קורי ורב־צדדי, המציג לראשונה בארץ פסלי אסמבלאג' וכן ציורי קולאז' וקולאגים.

● אלכסנדר קוסלוביץ: ציורים של אמן ירושלמי שלא הציג שנים רבות.

● רבקה ריגר־קפלן (גלריה אנגל, שלומציון המלכה 13): 14 ציורי שמן גדולים של אמנית ישראלית שהשתלמה בארה"ב ובפאריס.

חיפה

● בינת כץ (גלריה רוטשילד, שדרות הנשיא 140): ציורי שמן וקולאז'ים בתערוכה של עולה חדשה מארה"ב. מהל ראות

מפעלי ידיעות אחרונות • הוצאת כולא בע"מ

הופיע

ספרו של ד"ר הרצל פישמן

זה איכפת לי

ספר ראשון מסוגו בארץ,
חדן באיכות חיינו הלאומיים.

בספר מנתח המחבר את הבעיות הקשורות בתחום הערכי של חיינו הלאומיים, ומעלה הצעות לפתרונן.

הספר מיועד, לנער ולמבוגר, לסטודנט ולמורה ולכל אזרח שאיכפת לו.

המחיר — 14 ל"י בלבד

להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

הזמנות מרוכזות יש להפנות למחלקת הספרים „ידיעות אחרונות", תל־אביב, ת.ד. 14125, טלפון 621065.

רבותי, הצנזורה חוזרת

דוד אבידן /

בעצם ימי מלחמת־יום־הכיפורים. ואפילו שבועות אחדים אחריה — קרה דבר מוזר ומופלא בארץ הזאת. אולי הדבר המופלא והחשוב ביותר שקרה כאן מאז הקמת המדינה: אנשים החלו לדבר ולשמוע אמיתות.

לפתע נתברר, כי הצורך בחשיפות ובהתחשפויות, בחיטוט ובניקור, באיבחונים חיים ובניתוחים בהירים — שקול כנגד הדחים־הנפשי המסוריים, הכרוך תמיד בעיסוק אינטנסיבי בתהליכי הכרתנו את עצמנו ואת אחרים.

נדמה היה לרגע, כי חלה מוטאציה בצופן־התנהגותו של הישראלי כפרט וככלל לגבי צנזורות על מידע, ריבוי דעות וידיעות ועימותי־אבחנות לגבי מעשים ומחדלים בעצם עשייתם ומיחדולם.

אישית — ויש לשער, שלא הייתי יחיד — נראו לי ימים מעטים אלה כפתח־פתאום לגאולה אמיתית.

*

אבל, כדברי הפיזמון — שלא נדרש, כנראה, חופש־הבעה מוסרן כדי לכותבו — ההיסטוריה חוזרת, ואפילו מוקדם מדי.

בימים בעייתיים אלה, כאשר הדגם החדש־לפתע של הישראלי־המידעי דרוש כאן לא פחות מאשר בעצם ימי הלחימה, הולכת הגאולה האנטי־צנזוראלית ונמוגה במהירות. עוד רגע לא יישאר לה זכר.

תכונות־היסוד של ההתנהגות־המידעית בקהילה־הישראלית — מורשת הקהילה היהודית בגולה — חוזרות ומצטיירות בבהירות מייאשת. מנגנון־ההשתקה המסורתי־פיטסחורי (שעם הגדרתי אותו כ„מנגנון ח.ש.א"), הנכנס תמיד לפעולה במצבי אינוחות והמשדר אינטרסים אנטי־אינטלקטואליים מובהקים, חזר לזמזם את זימזומו המוכר.

מפעיליו המיסתוריים של מנגנון ההשתקה הקהילתי — אם בכלל יש לו מפעילים בעלי זהות פרטית כלשהי — הספיקו לשכוח אילו צרות גרם לנו ולהם, כאשר הצנזורה הביטחונית גרמה דווקא למפולת ביטחונית.

כל מי שעוסק בתקשורת הספיק כבר לחוש בכך: סופרים, עיתונאים, אנשי רדיו וטלוויזיה, דוברי משרדים ממשלתיים ומוסדות רשמיים אחרים, ח"כים, שרים ואלופי צה"ל.

ש... עכשיו שוב לשתוק. החגיגה נגמרת.

לא צנזורה, כמובן. שכן חלק מהשיטה היא לעולם לא לקרוא לילד בשמו. יש מונחים אחרים, שבשמם נקטל מידע ומוקפאות דעות: „סדרי־עדיפויות", „עניין ציבורי", „עיקר וטפל", „המועד המתאים", „הפורום המתאים" וכו'.

לפתע החלו ראשי־ממשלה, שרים, רמטכ"לים, עורכי עיתונים ועורכי מוספים ספרותיים, כותבי מכתבים למערכת ומאזיני רדיו לפזם את הפזמון הישן, שפזורותיו המוכרות ביותר הן:

אולי כן, אבל לא עכשיו.
אולי כן, אבל לא בעיתון (במוסף) הזה.
זה אולי נכון, אבל לא הזמן הנכון לומר את זה.
זה יכול לחכות.
לא, אתה בעצמך יודע,
שדברים כאלה אי־אפשר.
נוריד לדפוס, תעבור על ההגהה,
ואז נראה.
אתה יודע היטב, מהם הגבולות שלנו.
וכו' וכו' וכו' — גבולות־השתקה־והשתקה־עצמית בטוחים ומוסכמים. ולהשומע לא ינעם.

*

אנשים רבים מדי בארץ הזאת חיים בגהינום של שוטים. הם מאמינים, שישראל היא מדינה דמוקראטית למופת.

טעות וחבל.

אולי יש בארץ הזאת קצת ציוד דמוקראטי מיושן, אבל אפילו בו מעדיפים, במידת־האפשר, לא להשתמש לעיתים תכופות מדי.

כמו עקרות־בית מסוג ידוע, הרוכשות מכשור ביתי מגוון, אבל מעדיפות, ברגעי דחיפות, לסמוך על ידיהן. תופעה ישראלית אופיינית. מעבדת־קולנוע נודעת רכשה לפני שנים אחדות מדפס אלקטרוני ברבבות רבות של דולארים. המדפס עמד במעבדה, אבל המשיכו בינתיים להדפיס בטכניקה ידנית. היה זול יותר.

אופציה לדמוקרטיה התבטאותית יש, כמובן, בכל מקום: בעיתונות ובעיתונות הספרותית, ברדיו ובמיצעדי־הפיזמונים, בטלוויזיה ובמסיבות־עיתונאים. אבל במקום להתניע אופציה זו, נוטים לרוב להדמים אותה. מעין פסיכוזה של התנהגות־מידעית נגאטיבית.

כאשר הברירה היא בין כן לומר ולא לומר, ממליץ האינסטינקט הציבורי הישראלי על ההימנעות. ליתר ביטחון — לא. נימוק שיש לו צילצול אירוני מאקאברי בנסיבות הקיימות. ליתר ביטחון.

*

אין ברירה אלא להאשים את האגו הישראלי הקולקטיבי. אלמלא חששתי מאי־נוחות מינוחית — הייתי אומר בפשטות „את עצמנו".

הצנזור המחמיר ביותר יושב בתוך כל ישראלי, שם מתחיל סיפור־הגניזה. אלמלא סחדר של הישראלי ממידע, אי־אפשר היה להפעיל בארץ הזאת צנזורות כפי שמפעילים, שכן פורמאלית זוהי יחידת־מדינית ותרבותית בעלת סימני־זיהוי דמוקראטיים.

הדוקטרינה הישראלית בענייני חופש־המבע מבוססת על האקסיומה, שמידע דומה לתרופה: יש להשתמש בו רק בזמן מחלה, במינון מתאים ובהשגחת רופא מומחה. עודף־מידע תמיד מזיק יותר מחוסר־מידע. מה שבטוח בטוח — יותר טוב לא לפתוח את הפה משלפתוח אותו.

אין צורך להיות היסטוריון, כדי להבין את שורשיה המתסכלים של דוקטרינה זו, שצמחה בתנאי דיכוי בגלויות. איזה ברוכן מעלו מישטרים טוטאליטאריים. יש משכילים ערביים בישראל, שיוכלו להעיד אישית על תהליכים נפשיים דומים, הפוקדים אותם. אדם נעשה בלתי או אנטי דמוקראטי, כאשר הוא חושש, שתיפעול החירויות הדמוקראטיות יזיק לו אישית.

אבל במדינת דמוקראטית אסור שחיפעול חירות־המבע יזיק אישית למישהו. מידע אינו תרופה, אלא אוויר לנשימה. לכן אין למנן מידע. הוא מתמנן מאליו.

ישראלים רבים רואים בהתנהגות־המידעית האמריקנית אורגיה אינפורמאטיבית. לגבי אלה — סיקור טלוויזיוני של רצח נשיא, בעיצומו של מעשה, מעיד על חוסר רגישות והעדר טעם טוב. הרגלי החשיפה והחשיפה־העצמית בכל כלי־התיקשורת בארה"ב מביכים לא רק ישראלים. אלא גם אירופאים רבים.

אבל ארה"ב היא המדינה הראשונה — ולפי־שעה היחידה בעולם — שהבינה את חשיבות המידע בחייו של אדם. אסור לעצור מידע ודעות — יש לתת להם לנוע.

*

אפשר להיות, כמובן, ציניים על צינים במדינה כישראל. מבלי לחדש כלל, שהיא אינה דמוקראטית. תנאי־יסוד לכך הוא מחדל־מידעי יזום: לא לומר אלא מה שמצפים ממך, לא לחדש, לא להיות חריג, לא לשנות מצבים, להימנע מתגליות ומאמצאות. לא לחולל שינויים בספרות, באמנות ובקולנוע. להתכנס רק על בטוח. להיות חלק ממאפיית־ההשתקה, שכולם חברים בה ושאיש אינו מכיר את סנדקיה.

לא לחשוב על האפשרות הפשוטה, שאין בכלל בנמצא „מידע חריגי", שכן „מידע חריגי" הוא „מידע מעוכב", העיכוב מחריג.

אפשר — אבל משעמם, ובעיקר מסוכן.

ויש אפילו דוגמאות היסטוריות, שלא נעים לאזכר אותן כאן, משום שפעולתה האיזכור תהיה בגדר ידוע חריגי.

לכן, מה שנותר לעשות כאן בינתיים הוא או לשתוק בפה סגור או לדבר בפה סגור או לריב עם כל העולם למנוכת כל העולם.

נינה זנגר: כלי קרמיקה
מתערוכה במוזיאון־הקרמיקה, רמת־אביב

עוז ללא תפארת

על „תפארת" לוולאדימיר נבוקוב בתרגום עברי

מאת יהודית אוריין בן־הרצל

„תפארת", מאת ולאדימיר נבוקוב, עברית: לאה דובב־רוזנבאום, הוצאת „עם עובד", הספריה לעם.

לא תיתי תמהה כלל אילו מצאתי במבוא להוצאה האנגלית משפט בשמו של ולאדימיר נבוקוב האומר: „מרטין אידלוויים זה אני". אולם, תחת זאת קובע המחבר במבוא, כי מרטין, גיבור הרומאן „תפארת", הוא העלם היותר־חביב והקרוב ללב מבין כל דמויות הצעירים המופיעים ברומאנים שלו. הוא מזהיר עם זה מפני זיהוי מוחלט בין הסופר לגיבור, אף ש„מרטין עשוי להחשב הדוק לחוג שלי, שותף לכמה מזכרונותי וחיבות הילדות שלי, איך, דרך משל, כל דמיון בין הוריו לבין הורי". והעיקר, מרטין „נחמד מפני וגם תמים יותר ממני". נבוקוב אינו מטשטש את העובדה כי פרטים אחדים מופיעים גם באוטוביוגרפיה שלו „דבר (בציוני) זכרון" בעיקר משנות הלימודים בקיימברידג', בה למדו גם הגיבור גם מחברו כנראה באותה תקופה עצמה.

כל נסיונותיו של ולאדימיר נבוקוב להתייחס אל גיבוריו כאל אנשים חיים ואל מחבר הרומאן כאל עמית מבוקר, אינם מגבירים את אשליית חיוניותה של היצירה. „גיבור „תפארת" אינו מתעניין בפוליטיקה. זוהי אחת התחבולות של הקוסם (קרי: מר נבוקוב — י.א.ב.) שברא את מרטין". המחבר־הקוסם מנסה להפיח חיים בגיבוריה. אולם נראה כי מפוח־החיים נושם מכוח ריאות־ברזל המופעלות בלחצי פירוטכניקה, הם מצוחצחים ומאוד ספרותיים, הם מהלכים ומתנועעים, יוזמים ונגררים, וחרף זאת הם מתכחתיים למגע. המבוא שמקדים נבוקוב להוצאה האנגלית מסביר כלשהו אותה הפחת־חיים מכאנית, שמפיח נבוקוב האינטלקטואל, הווירטואוז, עתיר־הלשון בדמויותיו. המבוא, החסר בהוצאה העברית, מגלה ממזורות בלתי־גבורנה. שכן, אם מתוך חוכמת־יתר ואם מתוך הסרונה — מחליט המחבר לחשוף בפני הקורא את המישכבה בו נרקמת יצירתו, ולהצביע על התפרים המכליבים.

מניעיו של הגיבור

כארבעים שנה עברו בין פירסום הספר ברוסית בשם „פודוויג" לבין הוצאת תרגומו האנגלי, והן ארבעים שנה, המפרידות בין מחבר דוכי צעיר, המתגורר בברלין ומפרסם פרוזה רוסית בהוצאה „אמיגרה", לבין סופר אנגלי אמריקני, אבי „לוליטה". במבוא מעריך המחבר את ספרו ומצביע על חולשותיו, זה נשמע מפורי, אולם כשהוא קובע כי ברומאן זה הוא מגיע לפסגות של טהרה ומלנכוליה, כמו ברומאן המאוחר שלו „אדה", זה שונה מעט. כשלעצמי אני מעדיפה מחברים אילמים, כבדייפה, שאינם משתפים את הקורא בכבשונם של יצירתם, מאותם נאיבים או סטבון־נאיבים המכוונים את הקורא הנשקש, כמעשה עגנון, אל הקונצרטים שלהם. ואילו הקדמה אנגלית מעניינת זו, שאיננה מופיעה במהדורה העברית מייתרת כמעט את עבודתו של המבקר, הטורשן ואף המבקר הגולגאני.

נבוקוב מעיר לקורא, כי שם אהובתו של מרטין הוא כשם אימו. סוניה, גילוי שאילו נעשה בידי המבקר עשוי היה להצמיח דרוש מבריק. מה עוד שנבוקוב מזכיר בהקשר זה את פריחת הפרוידיאניזם באותם ימים. כן מסביר המחבר את מניעיו של גיבורו לקיים את חייו מתוך עוז ותפארת. ברומן לקוסם, שחלהו, מן הכריה. גם מרטין הוא מהגר רוסי לבן, שאביו, ממגר נפרדה, אימו קודם־לכן, נרצח בידי הבולשביקים ב־1919. מרטין, גולה בשווייץ ובאנגליה, נעשה בעלון של לשונות ויבות, סגנן ארלקאות מגולפות, וכה ביתרגונוחיהם המפולאים של ילדי כמת שפות, של מרובע רגשי, מלנכולי, רומאנטי, המזכיר דמות ביירוניות, המתעש את הקגשמה העצמית. כרוסה לצ'יילד הרולד, כשעתה את חייו הראויים אמנים יוצרים. חרף היותו קרוץ מן החומר שממנו קורצים יציות של ממש, בדרך זו מנע ממנו נבוקוב את הישועה מסמאתבת החיים, אותה ישועה שהיא מנת־חלקם של אנשי יצירה. כפי שמודה נבוקוב בסיכחון אכזרי.

מרטין, שלא זכה באהבת סוניה, ששרד כרומנטיקן בעידן המטריאליסטי (אחד השמות שהוצעו לרומאן זה בזמנו היה „זמנים רומאנטיים"), נעלם ביערות „זורלנד" תלא היא רוסיה המואפלת במסך־ברזל, המכונה כך בכינוי פרטי בין מרטין לסוניה. אין מרטין חוצה את הגבול מטעמים פוליטיים, אלא מתוך כמיהה לתפארת, להרואיזם רומאנטי לדעת נבוקוב, או מתוך אסקפיזם חסר־ישע ואימפוטנטי, לדעתי. אולם, כיצד תשווה עדותו של בעל־מחבר לעדותו של מבקר, או שמא נאמר כדרך שאמר אוסקר ויילד „אל תאמין לסופר, האמן לספר". נאמין איפוא לספר יותר משנאמין למחברו.

מרטין מבריח את גבול ברית־מ דרך לטביה ללא תכלית. אין הוא מתכוון להציל את רוסיה מפחרסיה, שכן אין הוא מגלה תודעה פוליטית חברתית כלשהי. אומנם בשעה שהוא לומד בקיימברידג' הוא בוחר ללמוד ספרות רוסית והוא מסתלק מן המרצה משום שזה מתייחס למולדתו כאל פגר מאובן. אולם המופנמות הרומאנטית של מרטין אינה מן הסוג המצמיח סטריוטים ומתקנים חברתיים. הוא מנסה למצוא את אושרו ומנית בדרום צרפת בישוב נידח, שאת אורותיו המהבהבים ראה בילדותו, כשנסע עם הוריו ברכבת, והם דמו בעיניו כזהרורים מארץ האושר. אף זו החנסות רומאנטית, שמקורה בשגיון: מוליניאק, שבה התיישב בחיפושי האושר, איננה כלל מקום האורות הפרצדים מחלון הרכבת של ילדותו („על כל פנים אין זה מוליניאק" אמר הכרטיסן, „את מוליניאק אין רואים מן המסילה" — עמ' 161).

לכאורה, מרטין הוא מן האנשים שחלומות הילדות שלהם מתממשים — אף זאת לדעת נבוקוב עצמו — אולם התממשותם מקרבת אותם אל המוות. בילדותו היה מתמלא חלחלה וחרדת ברגעים שנדרש לאומץ־לב, באחד ממיבחני האומץ, שהוא עורך לעצמו, הוא נתקף אימת־גבהים בספסו על צוק גבוה. לאחר שנים, בטרם יצא מזרחה, הוא שב שנית לאותו צוק ומגלה כי הוא מסוגל להלך מעל התהום, ובכך מכשיר עצמו למשימת חייו.

השיבה לרוסיה האפלה היא התלכדות הסיום באופן סכנתי עם ילדותו, המוות הוא מימוש חלום ילדותו. על כותל חדר ילדותו, מעל העריסה, תלויה היתה תמונה בצבעי־מים ובה „יער עבות ושביל מתעקל נעלם במעמקיו". בזאטוט הוא חולם שבאחד הלילות יחלוף ילד קטן אל עובי־היער שבתמונה ויאבד בשביל הנעלם. ותיאור הסיום של ההדירה הסדוכה אל תוך הלילה, אל עיקולי הדרך וגבשושיות השביל שבפרק ב' הלא הם הקדמת התיאור שלא יתואר לכשיונק הילד המבוגר מרטין אל האפלת העבותה של רוסיה, ויאבדו עקבותיו.

תרגום נאמן

נבוקוב המאוחר האנגלו־אמריקני כמעט אינו ניכר ברומאן מסורתי זה לתוציא נחכי־לשון אנגלית־רוסית־צרפתית. בן ניכרים ביצנה נטיתו לאיכות המוסיקאלית של המלה, נטיית שתביעת לירי קיצוניות ב„לוליטה", כשהוא מגלגל צילצולי הנאים ומילים. אף כאן נבראת „זורלנד" ונבראים אירופים פרטיים כשטבעין מחוסט על חיבותיה, „ה ש ל ג ת" — אמר מרטין חרש וחזר על המלה שעה ארוכה עד שמיצה את כל משמעותה. „כוכב, ערפל ק ט י פ ה. ק ש י ש ל ג ה" היה מתנה בקסירה ומשתאה בכל עצם באיזו דקות עומד המשמע בצליל" (עמ' 48, ההדגשות שלי — י.א.ב.).

מעניינת העובדה כי „תפארת" הוא הרומאן הרוסי הראשון מבין תשעת הרומאנים ה ר ו ס י י ם של נבוקוב, ולמעשה היחיד שתורגם לעברית. בעוד שחית הרומאן הרוסי האחרון שתורגם לאנגלית ויצא לאור ב־1970 לאחר שלוש שנות תרגום בידי חבן, דימיטרי נבוקוב.

תרגומה העברי של לאה דובב־רוזנבאום, שנעשה על־פי התרגום האנגלי, אשר שלא היה ניצל מנוקדנותו הביקורתית של המחבר. אך אף־על־פי־כן הוא נאמן, דייקני וגבוה במידה שתואם טכסט של נבוקוב.

מכתב לעורך

ביקורת — או „קומיסריזם"?

כמסקנו של הצייר הייל־המילואים, איוואן שוויכל, בימי המערכה ולאחריה, קראתי את ביקורתה של הגב' בריסברג לתערוכתו (שאגב הקדיש את מלוא תמורתה לאגודת „למען החייל"), בגליון המוסף לספרות מיום 15 בפברואר, ולצערי לא מצאתי בה ניתוח עיוני או התייחסות מקצועית מעמיקה לגיבטים האמנותיים של העבודות.

מה שהכעיס אותי הוא, שבמקום זה נדחף מן הביקורת ריח מצוזר מחשבות גלגות של „קומיסריזם". משתו מעין: מה צריך היה לקיראות, אליבא דגב' בריסברג התמרנותיו של שוויכל. וכאן היא ספורת: „יגון, הרגשת השכול, החנק, התסכול כאפשר לראות בעיני האנשים מסביב...".

ובכן, לידיעתך הגב' בריסברג, בעיצומם של ימי המלחמה ולאחריהם לא הוו הייליי יחידתי „שכולים", „חנוקים" או „מתוסכלים". מנין לך שחייליינו נוגעו ב„דפימיוכר", ב„יגון", ב„תיסכול"?

כוראל חיילינו, בימי המלחמה ולאחריה, לא היה ירוד, וזאת אף בזמנים הקשים ביותר. אלה הנתמכים ל„אוסנה" של הדיבור ואין הלאומי ונחלקמת העצמית המבחילה מוטב שלא יגבו לכסות את חיכלוף של סביבתם, כוח מכיף יותר על אוקסימירתה השמות־דעות שאשר בשורותיהם דילמים ותנה המוות אינן שותקות, ואפילו ביומן „צנצנת פרחים".

נראה לי שביקורתה של הגב' בריסברג, אינה ביקורת מקצועית, אלא נסיון לכפות על החייל האמן תכסידות סובייקטיביות של ריסוטים, שגר לא נוגע כלל. לפי שלרוש „קאט בלוי" וגרייק ברצלונה" ב„אספסים מבורך" — יתר זה אולי גלוות־שונות בקשים לכתוב ביקורת עניינית, שמקורה בדעות עצמית.

רס"ן (מיל.) ישראל שורין

ממבחר הדפוס

עיון

● ישראל ההווה והנצח, על המשמעות הרוחנית, התיאולוגית וההיסטורית של מדינת ישראל, מאת פרופסור אברהם יהושע השל. עברית: דוד בר־לבב (רייזנהרץ), איורים: רבקה מרים, הוצ' את הספריה הציונית על־יד ההנהלת ההסתדרות הציונית יחד עם הוועדת להוצאה עברית של כתבי א"י השל.

● דפוסים וטיפוסים של מהפכה חברתית כלכלית ביוון מן המאה הד' ועד המאה הב' לסה"נ, מאת אלכסנדר פוקס, הוצאת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 24 עמ'.

● ישראל — האורה והמדינה, שלבי הקמתה של המדינה, רשויותיה ומוסדותיה, מאת יונה כהן, ערך: שלמה עמידס, הוראת ההסתדרות הציונית העולמית, המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה, 200 עמ'.

● כתבי חיים וייצמן, איגרות, סידרה ראשונה, כרך רביעי, עורך: קמילו דרזנר, הוצאת מוסד ביאליק, 408 עמ'.

● מדינות ממורפות, פנטזים וטרור בבעיה בטחונית, מאת פרופ' יחזקאל דרור, הוצאת „מערכות", 164 עמ'.

● הימים הנוראים, פרשנות על מלחמת יום־הכיפורים, מאת חיים הרצוג, הוצאת ויידנפלד וניקולסון — ספריית מעריב, 108 עמ'.

● פרשנות לחמישה מסטורי ש"י עגנון, מאת הלל ויס, הוצאת עקד, 198 עמ'.

● טראקטאט לוגי־פילוסופי, עם מבוא מאת ברטראנד ראסל, מאת לודוויג ויטגנשטיין, תרגום וביאורים: משה קרוי, ערכו: ד. הנגבי, זאב לוי, הוצאת ספריית פועלים — ספרי דעת זמננו.

● פרק בתולדות הנועת הפועלים הבינלאומית, מאת אדם דורון, מהדורת מתוקנת, הוצאת מסדה ובית ברל, 346 עמ'.

● דוד בן־גוריון ומדינת ישראל, מאת אברהם וולפנזון, הוצאת עם עובד — תרבות וחינוך, 116 עמ'.

● בפתחות, סידרת עזרי־מחקר בעברית ח"י הירשברג, א.א רשימת הישובים היהודיים במזרח ובמגרב, ערוכה בידי י' קניאל בסיוע י' איילון, הוצאת אוניברסיטת בר־אילן.

● בשת דיוקנו של עם ישראל, מאת אנדרה נהר, מצרפתית: יוסף נדבה, הוצאת מסדה, 202 עמ'.

● כיצד נכשלים ילדים מאת ג'ון הולט, עברית: מאיר הרניק, הוצאת מסדה, 163 עמ'.

פרוזה

● פוס עץ, כסא מאת יורם קניוק, הוצאת ספריית פועלים, 335 עמ'.

● שמי היה לבאר, מאת רחל אריג, הוצאת עם עובד — תרבות וחינוך, ספריית מן הפוקה, 94 עמ'.

● השועל, סיפור מאת ד. ה. לורנס, הוצאת עם עובד, 161 עמ'.

● Little Sister by Reuven Kritz, Translated by Merlin Bentov, Published by Vantage Press.

● יונה מחצר זרה, רומן מאת מירת כבירי, הוצאת עם עובד, 307 עמ'.

● הוי בטפל, מאת אפרים קישון, הוצאת ספריית מעריב, 168 עמ'.

● הוכבים, מליטונים מאת בנימין דובגוב, בלטורית.

● בשנה השלישית למלחמת, סיפורים מאת יהואש ביבר, הוצאת ש"י, 96 עמ'.

● להיות שם, מאת יזי קוזינסקי, תירגם: אהרן בר, הוצאת חמרן, 128 עמ'.

בבתבי עת

חגות

● מאזנים, ירחון אגודת הסופרים העבריים במדינת ישראל, חוברת 3, כרך לח, שבט תשל"ד, עורכים: ב. י. מיכלי, א. ב. יפה, מן התוכן: שירים מאת יהודה עמיחי, חיים לנסקי, ישורון קשת, רפאל אליעז; מסות מאת אברהם קריב: המוטת שביהושע; יוסף אבן: על סיפורו של י. ח. ברנר מן המיצר; שלום קרמר: דינקנ העצמי של סופר; משה בן־נתן: ההכחשות לעברית במדינת ישראל; א. ב. יפה: לאה גולדברג בראשית דרכה; משה דליד נובסקי: איציק מאנגר וזלמן שניאור כמאריס; גדעון קצנלסון: מוטיבים גרסיות על יעקב שטיינברג, כן מופיעות רשימות מאת שמואל בן גוריון ואג. רותגי, וביקורות ספרים מאת: שרה כץ, זוהר שביט, מ. מטייב, יוחנן גרנה, ב. קרסל וראובן גולדברג.

בבית־הסופר ע"ש חיים חזן בירושלים

ביום ו', י"ב באדר (6.3.74) בשעה 8 בערב — ערב מוקדם למחזאי ולפזמונאי נתן ביסטריצקי (אגמון) במלאת 50 שנה להופעת ספרו „ימים ולילות". דברים ישאו: פרופ' שמעון הלקין, רבקה כצנלסון, יצחק אורן, המחבר. סוחה ומנחה: אוריה ליפשיץ.

אלף לילה ולילה

סבן-טלית מציגים:

להקת הייצוג היוונית פרטנון

בחסות שגריר יוון

תל־אביב „היכל התרבות" יום ב' 25.3 ב־8.30

כרטיסים ב„רוקוקו" דיזנגוף 93 טלפון 223663 ובימר המשרדים.

יום ו' 22.3 „עין גב" ב־9.00
יום א' 24.3 „עין השופט" ב־9.00
יום ג' 26.3 „יפעת" ב־9.00
יום ד' 27.3 „יגור" ב־9.00
יום ו' 29.3 „קרן" באר־שבע ב־9.00
יום ב' 1.4 „גן שמואל" ב־9.00
יום א' 31.3 ירושלים „תיאטרון ירושלים" ב־9.15

במוצ"ש רוקדים במועדון של

בלה

באולמי הנשיאים

רח' יצחק שדה 34, ת"א

תזמורת עם הזמר **סם אנטוני**

בתוכנית הזמרים החדשים מאנגליה

CHARLY DALY
TONY RAY

הכונו לנשף פורים ביום חמישי, 7.3

בית רחל
גדרה

במוצאי־שבת 2.3.74 בשעות 7—9

הסרט

הבריחה

עם: סטיב מקוין, אלי מקגראו

קולנוע שרון נתניה
ש"ל.ס.ס.ב

גבר עם כבוד

עם קירק דוגלאס

7.00 — 9.15

„גת" תל־אביב
יום ששי 1.3
בשעה 2.30 אחה"צ
ג'והן ויין
צ'יסום
בצבעים • טינמסקופ

מועדון

„האגם"

בפארק הלאומי בר"ג

בהנהלת: **ינוש**

מזמינכם: **הערב ובמוצאי־שבת**

לרקוד! ולהתבדר! לצלילי תזמורת „הקונסולים"

בתוכנית:
הזמרים:
ולטר כהן
דוד רפאל

מחיר כניסה — 10.— ל"י כולל משקה חריף
במוצ"ש 5 ל"י משקה קל

הכונו!

ל־3 נשפי פורים
7־8־9 במרס
חמישי, שישי ומוצ"ש

קולנוע

בימה

ת"א, רח' אבן גבירול 30

הערב
בשעה 9.00 וב־10.45

הסרט

„הלומי הכתר"

עם:
אוליבר ריד
מייקל קרופורד

מועדון קולנוע

הוד

היום, בשעה 2.30 אחה"צ

הסרט בעל 8 האוסקרים

„קברט"

עם ליזה מנלי

היום בשעה 10.00 בערב

„החרפתקנים"

דיזינגוף 101 ת"א

א. ברמן מציג:

קרקס „ברצלונה"

ממחר מוצ"ש 2.3 עד מוצ"ש 16.3 כולל

14 יום בחיפה

בשדרות המגינים ליד בנין הדואר החדש

מחר מוצ"ש 2.3 וכל מוצ"ש
2 הצגות ב־5.45 וב־8.00
וביום יום ב־4.00 אחה"צ וב־7.15 בערב

לכבוד חג הפורים
2 הצגות מיוחדות
יום ששי 8.3 בשעה 11.00 בבוקר ו־2.30 אחה"צ

מכירת כרטיסים: משרד „נובה" הרצל 32/34 טלפון 665272 ויתר המשרדים בעיר.
למוסדות וקבוצות מאורגנות כרטיסי הנחה להשיג רק במשרד „נובה".

תיאטרון השמש

שירי תיאודורקיס

ליאור ייני וחבורת תיאודורקיס

הערב- מוצ"ש

1.3 בבית ארלוזורוב (אחל, ליד קולנוע ת"א) בשעה 8.30

2.3 בבית המורה (ליד הועה"ס, אולם מחומם, חניה מובטחת) בשעה 9.15

לכל אוהבי שירי תיאודורקיס — זו הזדמנות לחבוק את תוכן שיריו היפים: בלדת מאוטהוזן, שירים לאנדריאס, הנער החייכני מתוך הסרט „Z" ועוד... ליווי מוסיקלי של התזמורת המקורית של מיקיס תיאודורקיס.

כרטיסים ב„הדרן", טל. 248787 וביתר המשרדים, בערב ההופעה בקופה, טל. 260212, הזמנת הצגות טלפון 725265

חדש! תקליט שירי תיאודורקיס בעברית! להשיג בכל החנויות.

קולנוע פריז

הערב ב־9.00 ו־11.00

„פולחן האלימות"

— סרט נדיר —

עקב עומס בהצגה שניה — תקדם (בוא לראשונה

החייט ואשת הסנדלר

לתושבי חיפה

הערב „ביתנו" בשעה 9.30

(הלהקה מופיעה כבר בהרכבה המלא ובתכניתה המקורית).

כרטיסים בקופה

מפיק: א. ברנזון טל. 448345

סינמטק מרתף

בק. סינמטק „1" (ורון) הלילה ב־10.30
„הפגיעה בולי"
POINT BLANK
עם לי מרוין (קט־בלו) ואנג'י דיקנסון

בידור לעם נועם סמל מציג:

לתושבי הקריות

קרית־ביאליק „סביון" הערב 1.3 בשעה 9.00

יגאל בשן * אורי זוהר

שלישית שוקולד מנטה מסטיק

כרטיסים: קופת „סביון", קרית־ביאליק

הערב בבתי הקולנוע

תל-אביב-יפו

9.30—7.15

אופיר: „סקורפיו" (שבוע 5)
אורלי: „מחר אולי דמעה" (שבוע 7)
אורדן: „קאט בלו"
אלנבי: „צ'ארלי וואריק" (שבוע 9)
אסתר: „אני אוהב את גרושתי"
בן־יהודה: „במדור הראשון"
גת: „פט ומילי" (שבוע 24)
גורדון: „הבלונדיני עם הנעל השחורה" (שבוע 41)
דקל: „הגשר על נהר קוואי" 9.30, 6.30
דרייב אין: „דטרבים ועליונים" 7.15, „בולים" 9.30, „אליבר" חצות
הוד: „הרוכבים הנועזים" (שבוע 4)
זהר: „מרת הכלה" 7, 9 (שבוע 4)
זמיר: „יומנה של בתולה"
חן: „הרקולס בגד קארטה" (שבוע 3)
לימור: „איזה מין פרופסור" (שבוע 3)
מוגרבי: „קוראים לה זאפר הגדולה"
מקסים: „מה עשר לך סולאנג'"? (שבוע 9)
מתמיד: „נמר מזהב" 7.30, 9.30
מרכז: „במלכודת העירום"
מיגדלור: „פאט גארט וביל הנער" (שבוע 2)
פאורין: „בננות" (שבוע 3)
סינמה 1: „מתוקה היא הנקמה" 6, 8
עדן: „גבר מטהרן"
נגה: „הגנב שבא לסעוד" 7, 9.15
פריז: „אדי הבלש" (שבוע 2)
פאר: „איזה מין עוזרת" (שבוע 9)
צליל: „אמיצים וקשוחים" 7, 9.15
צפון: „משחק המינים"
רמת־אביב: „כל מה שרצית לדעת על המין"
הכלת: „דזאלי" (שבוע 6)
תמר: „כולה תשוקה" (שבוע 3)

חיפה

9.15—7

אורדן: „גורית"
אורלי: „בודדה בכרך" (שבוע 3)
אורה: „אני אוהב את גרושתי" (שבוע 4)
ארמון: „הנמלט מאי השדים"
אמפי: „צבאר הפרטי של גורדרון"
בית־רוטשילד: „לילה בקזבלנקה" 6.45, 9
חן: „סנדיקט ושמה קופי" (שבוע 3)
כרמל־גנים: „דורה"
מוריה: „החתליל"
מירון: „בית ספר לסקס"
עצמון: „ליידי קרולין לאמב"
פאר: „הליידי שרה בלום"
רינו: „מי רצה את שילה"
שביט: „במלכודת הווסט"

ירושלים

9—7

אדיסון: „הנמר השחור"
אוריון: „איזה מין עוזרת" 6.45, 9
אורנע: „המקצה" 6.45, 9

ר"ג-גבעתיים

9.30—7.15

אואזיס: „בחזרה למערב"
אורדע: „הבלונדיני עם הנעל השחורה" (שבוע 2)
אורלי: „החופה המכנית" 7, 9.30
ארמון: „דקמרון האסור"
גל־אור: „קובלר" (שבוע 3)
הדר: „הדובדמנים הנועזים" (שבוע 4)
לילי: „55 יום בפקינג" (שבוע 2)
רמה: „המרשל"
רמת־גן: „במעגל החקירה"
שביט: „הססירה לאחור"

אור יהודה

גולן: „רחוב הגיהנום" 7, 9.15

אופקים

כוכב: „והמוות הוא סחר" 7, 9

אשדוד

אולימפיה: „אגרוף הזעם" 6.30

אורניל: „אוהבת להרגיש"
ארגון: „אורות החג" (שבוע 2)
הבירה: „קטינות במלכודת"
חן: „ברוך לי איש הזעם"
ירושלים: „סאקו ונצ'טי"
עדן: „הלשוף"
סמדר: „הטנגו האחרון" 6.45, 9
רון: „חלף עם הרוח" 7.45 (שבוע 5)

אשקלון

9.30—7.15

אסתר: „הבריחה"
חן: „זהרה"
מאור: „מלכודת למספקה"

באר-שבע

קרן: „מה תאמר לגברת ערומה" 7, 9

בת-ים

9.30—7.15

אורים: „הקונפורמיסט"
בתיים: „מה תאמר לגברת ערומה"
סביון: „דקמרון מס' 2"
עצמאות: „סיואר ורוולי"
רמת־יוסף: „הטנגו האחרון" (שבוע 3)

גדרה

בית־רחל: „הבריחה" 7, 9

הרצליה

דוד: „המר אשת עה" 7, 9.15
דגניה: „מסנדק מהרלם" 7, 9
היכל: „איזה מין גמנסיה" 7, 9
תפארת: „סיפור אחד של קשע" 7, 9

חדרה

גן־זהר: „המירדף והשאר"
מזה: „הרפתקאה בסטודיו" 7, 9.15

אסתר: „עם השמש" 7
דגון: „לאדוני באהבה" 7, 9.15

חולון

9.30—7.15

ארמון: „אהבה היא רק מילה" (שבוע 2)
גיל: „יומנה של אמא" 7.15
מגדל: „עד שהגס יפריד בינינו" (שבוע 9)
סבור: „הטנגו האחרון" 7, 9.30 (שבוע 3)
רון: „כומר ארוטי" 7, 9
רינה: „גם מלאכים אוכלים שעועית" (שבוע 2)

כפר-סבא

חן: „המקצוענים" 7, 9.15

נס-ציונה

נוה: „המחסל" 6.30, 8.30

נתיבות

שמש: „קליאופטרה ג'ונס" 7, 9

נתניה

אסתר: „תאות ונקמה" 5, 7, 9.15
גיל: „ביז קידי" 7, 9
סטודיו: „פינאר וחזוזאלי" 7, 9 (שבוע 2)
שרון: „גבב עם כבוד" 7, 9.15

פתח-תקוה

הדר: „שבעת המופלאים רוכבים" 7, 9
היכל: „זמנים מודרניים" 7, 9
שלום: „המשכנע" 7, 9.15

פרדס-חנה

דקל: „הטנגו האחרון" 6.30

ק. אונו

אוריאון: הערב ב־9: „הקשר האמריקאי"
מוצ"ש: „חלף עם הרוח"

קרית מלאכי

חוד: „איזה מין עוזרת" 7, 9

קרית-שמונה

חרמון: „מתוקה שלי" 6.45
שניר: „קובלר"

ראשל"צ

ראשון: „האגרוטן העיוור" 6.45
נעמן: „נשיקת המוות" 6.45
תפארת: „העין הציבורית" 6.30, 8.45

רחובות

דורי: „לילה באופרה"
„הקכורים לתאוות"
חן: „תפוס לי מרגל" 6.15

רמלה

המגדל: „הלילה הנצחי" 7.15, 9.30

רמת השרון

כיל: „סני וזיל בשוחות"

אלף לילה ולילה

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי **הבימה** | התיאטרון הקאמרי | התיאטרון העירוני חיפה

כך אוהבים האחרים
תל־אביב האולם הגדול
מוצ"ש 2.3 ב־8.30
יום ב' 4.3 ב־7.30
יום ג' 5.3 ב־7.30
יום ד' 6.3 ב־7.30

הו הו יוליה
תל־אביב האולם הקטן
מוצ"ש 2.3 ב־8.00
יום א' 3.3 ב־7.30
יום ב' 4.3 ב־7.30
יום ג' 5.3 ב־7.30
יום ד' 6.3 ב־7.30

שלום שלום ואין שלום
יום א' 3.3 צה"ל
יום ב' 4.3 צה"ל
יום ג' 5.3 צה"ל

כמו דמעה בים
תל־אביב האולם הגדול
יום ד' 13.3 ב־7.30
יום ה' 14.3 ב־7.30

טל. הקופה 283742, ת"א

מלון פלזה
מוצ"ש 2.3 תל־אביב
יום ב' 4.3 צה"ל
יום ג' 5.3 צה"ל

נעורי ורדה'לה
יום א' 3.3 תל־אביב
יום ב' 4.3 תל־אביב
יום ג' 5.3 תל־אביב

כטוב בעיניכם
יום ד' 6.3 תל־אביב
יום ה' 7.3 תל־אביב

יעקבי ולידנטל
הצגות אחרונות
מוצ"ש 2.3 ת"א צוותא
בשעות 7.00—9.30
יום ד' 6.3 ב־8.30 צוותא

כרטיסי הכניסה להצגות בת"א בימי חול 5—7 ל"י בשבתות 6—10 ל"י

מבקר המדינה
מוצ"ש 2.3 חיפה
יום ב' 4.3 חיפה
יום ג' 5.3 חיפה
יום ד' 6.3 חיפה

טפולים אחרונים
יום ה' 14.3 ב־6.30 חיפה

אנשים קשים
יום א' 3.3 צה"ל

כטוב בעיניכם
יום א' 10.3 חיפה
יום ב' 11.3 חיפה

מה אני חושבת על המלחמה
יום ב' 4.3 חיפה
יום ג' 5.3 צוותא
יום ד' 6.3 חיפה

סינדרלה
הצגת בלט בביצוע תיאטרון פיקולי חיפה
יום ו' 8.3 ב־11.00—3.00

בקרוב **טילבסטר 72**

פרסום בלבן

יוסי בנאי
בערב שירים ופזמונים
פרצוף של צועני
נהול מוסיקלי: ירון גרשובסקי
נגנים: יוסי לוי: גיטרה, חליל
נפו לוי: כלי הקשה
עמי פרנקל: גיטרה בס
י. גרשובסקי: פסנתר צ'מבלו

גדי יגיל **יגאל בשן**
בלוף תמונות בת לנגנים

ציפי ציפי בנג-בנג
ציפי שביט בהצגה לילדים

תל־אביב „צוותא" הערב 1.3, 2 הצגות ב־9.00—11.30
בית חנן „בית העם" מוצ"ש 2.3 ב־9.00

לתושבי אשדוד
אשדוד „אסתר" מוצ"ש 2.3 ב־9.00
כרטיסים: מ"ברד יונה וקופת קולנוע „אסתר"

פתח־תקוה „שלום" היום 1.3 ב־3.00 אחה"צ
ת"א צוותא שבת 2.3 ב־3.30 אחה"צ

הפקה: בדור לעם בע"מ, רח' דיזנגוף 168 ת"א טל. 221174/5 | הפצת כרטיסים בת"א ונשואות טל. 223643

דודו דודו

כלבו-בידור
תכנית יחיד בלווי תזמורת
עירית דותן

הצגות ת־סוב תל־אביב „בית ציוני אמריקה"
הערב 1.3 ב־10.30
כרטיסים „לאן" במשרדים ובערב בקופה

משרדי הפקה: סולן-בלוך 24, ת"א טל. 247257/8/9

להקת המחול בת-שבע

תל־אביב אולם „נחמני"
יום ג' 5.3 בשעה 8.30 בערב
בכורה מיצירות
רוברט כהן ואנה סוקולוב

כרטיסים: „כנף", במשרדים ובערב ההופעה בקופה.
הנחה הרשומה למנויים לעונה ה'
תל־אביב, אבן־גבירול 80, טלפון

בית הצנחן
רמת-גן

ריקודים וחרבה בידור

מוצאי־שבת, 2.3.1974, בתכנית:
ריקי גל
דני ליטני
בליווי תזמורתו של קובי אושרת
ריקודים לצלילי הכוכבים הכחולים
החל משעה 20.00

ביום החמישי, 7.3.1974, **נשף פורים ענק**
ריקודים, בידור, תחרות תחפושות והגרלות

מוצאי־שבת, 9.3.74, **גדי יגיל** בתכניתו החדשה

מקום: רחוב רוקח, כניסה דרך רחוב אבא הלל 155 (ליד שילוח)

מועדון התיאטרון הקטן

בימת הבידור

בהנהלת: אריה צבאירי
רח' יוסף 47, טלפון 642543—600000

תכנית חודש מרץ, ערב ערב פרט לימי א'

* **HERBIE STUBBS** זמר כושי אמריקאי נפלא כוכב „פורגי ובס"
* **ליידי שנאל** — חשפנית נועזת מאוד מפריס..
* **LES GAESI** צמד מחליקי סקטים מפריס.

אורח התכנית:
* **דודו טופז**

החל מהערב יהיה המועדון פתוח ערב ערב פרט לימי א'

הנהלת

קפה־פיאנו „קרטייה"

גאה להציג את הזמרת — הפסנתרנית מניו־יורק

חואניטה סמית

JUANITA SMITH

החופעות ערב ערב
(הנחה לחיילים במדים)
ת"א, שד' שאול המלך 2,
להזמנת מקומות מראש טלפון: 259843

תיאטרון יובל בעלו מציג:

חוה אלברשטיין והפלטינה

ת"א בת־דור יום ו' 1.3, 2 הצגות ב־9.30 וחצות
ר"ם בית העם מוצ"ש 2.3 9.00
גבעתיים „חדר" יום ו' 8.3 9.00
כרטיסים בת"א מ"בידור „לאן" (יוכי) כבר דיזנגוף 14, טל. 222445, ובמשרד „קסטלי" ובכשרדים. טל. בת־דור 263178, בירושלים „כהנאי" ובכשרדים.

דני פלץ מציג: ערב שירי

נטקינג קול
ג'ודי לויד
להקת גאו

תל־אביב „בית ליסין" הערב 1.3 ב־11.30
תל־אביב „בת־דור" מחר מוצ"ש 2.3 ב־9.00
כרטיסים בת"א: „הדרן", „קסטלי" וביתר המשרדים.

בגן הוואי הערב ובכל ליל שבת

תזמורת הוואי

ליד המיקרופון הזמר רוני מורס

מחירים עממיים

להקת בית ...

ציפורי

יפו „אלחמברה" הערב
קרית־ים „נוער" מוצ"ש 2.3
פתח־תקוה „אופיר" יום ב' 4.3
קרית־אונו „שמש" יום ג' 5.3

להקת

„ועידת יוגבה"

בהצגת הבידור

הפרדת כוחות

כפר־סבא „עמל" הערב 1.3 ב־9.00
ת"א „אהלי" מוצ"ש 2.3 ב־7.45 9.45
רמת־גן „אורדע" יום ד' 6.3 ב־9.30
חיפה „שביט" מוצ"ש 9.3 ב־9.30

אנה האירלאלית לגבר „זבריקה" להשיג בחנויות המובחרות לספרים ...

סבן-טלית מציגים:

אריס סאן

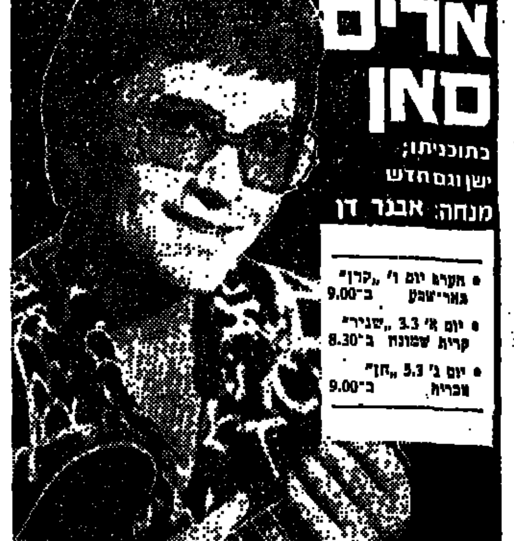

בתוכניתו: ישן וגם חדש
מנחה: אבנר דן

* הערב יום ו' „קרן" באר־שבע ב־9.00
* יום א' 3.3 „שניר" קרית שמונה ב־8.30
* יום ב' 5.3 „חן" טבריה ב־9.00

לתושבי ת"א והסביבה יוכויים בלבד
אלהמברה יפו
יום ה' 7.3.74 ערב פורים
יום ו' 8.3.74 שושן פורים

הצגה יחידה לאיזור ר"ג והסביבה
מחר מוצ"ש 2.3 אולם „רמה" ב־9.15
כרטיסים במשרדים ובקופה בערב המופע

* לתושבי חיפה הצגה נוספת ואחרונה ביום ב' 4.3 ב„ארמון" ב־9.15.
* לתושבי ירושלים מוצ"ש פורים 9.3 „בנייני האומה" ב־8.30.

אומן אורח בחיפה ובירושלים
הנער נועם קניאל

הכינו כרטיסים מראש!

הסינמטק הישראלי

בית עובד העיריה, רח' פומבדיתא 4

מקרין סרטי ילדים מיוחדים

סרטים לנוער ולהוריהם — ימי ב' בשעה 16.00

4.3	הופשה ברומא (עם אודרי הפבורן וגרגורי פק)
11.3	לילה בקזבלנקה (האחים מרכס)
18.3	יומנה של אנה פרנק
25.3	תעלת בלאומלך
1.4	תאריה (עם ויליאם הולדן וקפוצ'ין)

סרטים לילדים ולנוער — ימי ה' בשעה 16.00

7.3	שבע כלות לשבעה אחים
14.3	ליצן החצר (עם דני קיי)
21.3	אבוט וקוסטלו בלגיון הזרים
28.3	גבורתה של לאסי
4.4	טובי טיילור בקרקס

לחברים ולמנויים — 1.50 ל"י הכרטיס
לאחרים — 2.— ל"י הכרטיס

טל. משרד: 284425 - טל. קופה: 235865

מוזיאון הארץ תל־אביב

תערוכת קרמיקה של נינה זנגר במוזיאון הקרמיקה

„זכוכית סקנדינבית"

במוזיאון הזכוכית

שעות הביקור: א, ב, ג, ד, ה, מ־9.00 עד 16.00
ו, מ־9.00 עד 13.00
שבת מ־10.00 עד 14.00

בשבת הכניסה חופשית

חתונות ובר־מצוה

מ־18 ל"י לאדם

ברית מילה החל מ־10 ל"י לאדם
חדר חינם כליל הכלולות.

במלון דבורה — טלפון 244366

אלף לילה ולילה

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

קולנוע דרייב-אין ת"א

קולנוע „דרייב־אין" טל: 477177 מציג:

הצגה ראשונה בשעה 7.15 לכל המשפחה

„דובים ועליזים"

סרטו של וולט דיסני
עליזות, וצחוק עד דמעות, מהווי המלחמה

* פול סילבר * רוברט מורס * סטפניה פאוור

הצגה שניה בשעה 9.30
שבוע 2

יש שוטרים גרועים ● יש שוטרים טובים וישנו גם בוליט.

סטיב מקווין הוא „בוליט"

בהשתתפות: * רוברט דיובל („חסנדק") * ז'קלין ביסט (הנגב שבא לסעוד) * רוברט ווהן

מוצ"ש 2.3 בחצות: גרייס קלי נסיכת מונקו, ריי מורלנד אליבי

הפרדת כוחות

תכנית הבידור שנרמה במישרין להפרדת הכוחות

אושיק לוי · מתי כספי · פופיק ארנון

כפר־סבא „עמל" הערב 1.3 בשעה 9.00

תל־אביב „אהל" 2.3 מוצ"ש ב־7.45—9.15

דני פלץ מציג:

גדעון לב־ארי

מארח

תל־אביב, קולנוע „גת" רח' אבן־גבירול 62

הערב 1.3, בשעה 10.30 בערב
אישים בחדשות * אמנים * שעשועונים * הקהל שואל

צוות מחברי הספר „המחדל"!!!

ישעיהו בן־פורת * אורי דן * אלי תבור

ד"ר צ'רלס בישראל

קטעים מהסרטון שצולם בישראל בעת ביקור הזמר בארץ

תצוגת אופנה ע"י בוטיק „קובית" (לונדון מיניסטור) וסלון כלות ותסרוקות „טורי". על נוער בשכונות יפו—ת"א עם חבר מועצת ע.ת.א. מר חיים ליפקין

רבקה מיכאלי

ג'ודי ואודי * אמנים אורחים * הזמר אדי קוגן

כרטיסים: „יוקי", „קסטל", „הדרך", ובכל המשרדים ובערב הכופע בקופת גת טלפון 267868 בחפות מלון נסי 1 מלון אלנבי 113 מוצרי בית השטלים

לתושבי חיפה

דני פלץ מציג:

שמואל שי

מארח

קולנוע „שביט", חיפה

הערב 1.3, בשעה 9.30 בערב

אישים בחדשות ● אמנים ● שעשועונים ● הקהל שואל

מאחורי המו"מ הקואליציוני

העתונאי שלמה נקדימון

ראיון השבוע: אורי אבנרי

בומרנג

אורי גלר

אדם עליון או קוסם??? ויכוח, הדגמות, גילויים עם אנשים הקשורים לפרשה

מטרינידד DUO STEEL BAND

פרופסור בלק, אמנים אורחים, שעשועון נושא. פרסים

קטעים מתסרט חדש „חכם גמליאל" עם יוסי בנאי

אורי זוהר

כרטיסים „גרבר", „מכבי", לחיילים אצל קצין חשר חיפה

מועדון האורלוגין

רחוב בן־אביגדור 26 תל־אביב

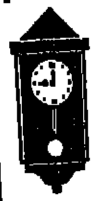

גילאי 20 פלוס

בתכנית:

הערב ובמוצ"ש

מני פאר

נסים סרוסי

ריקודים עם להקת „הצעדים"

בימי שני ורביעי ריקודים עם להקת „הצעדים"

מועדון האמנים

החרושת 12 תל־אביב

בכל ימי ששי ערבי תיכוניסטים

הערב ובמוצ"ש

מני פאר

נסים סרוסי

ריקודים עם להקת „הנשרים"

בימי שלישי וחמישי ריקודים עם להקת „הנשרים"

ביחות בתיאטרון

ת"א מנדלי 7 טל 230039

המלחמה האחרונה (שם זמני)

האמת על שר הבטחון

הערב — 2 הצגות — ב־9.00—11.30

מחר — 2 הצגות — ב־8.30—10.30

מסע הקסמים

הצגה לילדים

מחר — 11.00 לפנה"צ

תצגות מיוחדות לפורים

יום ח' 3.00 אחה"צ, יום ו' 3.00—11.00

שבת: 11.00—4.00, יום א': 4.00—11.00

פורים במועדון

יום ח' — 7.3 ב־10.00

הכינו כרטיסים מראש!

כרטיסים ב„לאך" (אצל יוקי) וביתר המשרדים ולפני המופע במועדון.

לקניית הצגות להתקשר למשרדנו 246216־ד לפנה"צ.

Lee עושה אנשים יפים

תיאטרון הזמן מציג:

בעלי במילואים

הערב	בגבעתיים „חדר"	ב־9.00
מוצ"ש 2.3	חיפה „שביט"	ב־9.00
יום ב' 4.3	ת"א „בית החייל"	ב־8.00
יום ג' 5.3	יפו „אלהמברה"	ב־8.00
יום ד' 6.3	ראשון לציון „תפארת"	ב־7.30
יום ח' 7.3	באר־שבע „גילת"	ב־9.00

כרטיסים „לאן" אצל „יוקי" ככר דיזנגוף 14 טלפון 222445 תל־אביב.

מפיקים: גורן ויצחקי טל 222753

דני פלץ מציג ערב היכרות עם:

אבישלום דרורי

ת"א־יפו „בית ליסין" הערב 1.3 ב־9.30. הזמנות והופעות: דוד המלך, טל. 266349, כרטיסים במשרדים ובקופת בית ליסין

התיאטרון הירושלמי החאן

ערב 1.3, בשעות 21.00 ו־23.00 — סינימה חאן „רוץ פרא, רוץ"

מחר מוצ"ש 2.3 בשעה שש ושש דקות בערב — סדרה 6:6 מנהל מוסיקלי ומנחה: נעם שריף

ובשעה 9.00 בערב — בשתוף עם בימת „צוותא": „אהבת שתיתה... (!)" עם: מרים ברנשטיין—כהן, אברהם בן־יוסף, רות מיימון

יום א' 3.3 בשעה 8.30 בערב — רסיטל לפסנתר בשיתוף עם מוזיאון תל־אביב: מינדרו כץ. בתכנית: שומן, שופן, ליסט

יום ב' 4.3 בשעה 8.30 בערב — גיורא פיידמן במוסיקת נשמה יהודית

יום ג' 5.3 בשעה 8.30 בערב — תיאטרון החאן במערכונים קומיים

ובשעה 8.30 בערב — תיאטרון החאן במערכונים קומיים

יום ד' 6.3 בשעה 9.00 בערב — עם פולקלור לתיירים עם להקת „ענבלי"

יום ח' 7.3 בשעה 9.00 בערב — תיאטרון בימות בתכנית הסאטירית: „המלחמה האחרונה" (שם זמני)

משנכנס אדר מרבים בשמחה

ויעניינעס פורים

של

הטלוויזיה הלימודית

„אביזרים לתחפושות" בתיה עוזיאל להורים ולילדים על תחפושות ועל אביזרים.
יום א', ט' אדר, 3.3.74 בשעה 16.00

„תחפושות לפורים" בתיה עוזיאל בתוכנית נוספת על: „תחפושות לפורים".
יום ד', י"ב באדר, 6.3.74 בשעה 16.34

„נעמי שמר וידידיה מרחוב האוניברסיטה" נעמי וידידיה במפגש פורים עליז.
יום ב', י' באדר, 4.3.74 בשעה 16.00
יום ד', י"ב באדר, 6.3.74 בשעה 17.05

„קרקס". תוכנית מיוחדת לחג הפורים.
בהשתתפות: ניצה שאול, עזרא דגן, גדעון זינגר, אבנר חזקיהו, טוביה צפיר, יורם בוקר.
יום ה', י"ג באדר, 7.3.74 בשעה 16.00
יום ו', י"ד באדר, 8.3.74 בשעה 14.00

המרכז לטלוויזיה לימודית

קולנוע „שבת" בני־ברק

לאחר שיפוצים בהנהלה חדשה

פתיחה במוצ"ש 2.8

2 הצגות ב־6.45—9.00

קזבלן

במשך השבוע 3 הצגות 3.30, 6.30, 8.45

מועדון הצפון

מזמינכם לריקוד ולבלות במוצ"ש 2.3.74

באולמי רות

רח' בן־יהודה 84, ת"א (מול קולנוע „בן־יהודה")

עם להקת „המשכנעים"

ליד המיקרופון רוני בונדס

בתכנית האמנותית הזמר האוטלקי

אנדריק

הכונו לנשף פורים במוצ"ש הבא

פורים מתקרב!

תחפושות לילדות ולילדים

דגמים מקוריים

רחוב יסוד המעלה 6 (התחנה המרכזית), תל־אביב

מועדון ... ב־אין

הערב, בשעה 9.45

חיי זמנים במערב

עם: צ'רלס ברונסון, הנרי פונדה, קלאודיה קרדינלה

המרכז הישראלי של אי.תי.אי. — המועצה הבריטית

מיכאל קוסטוב.

מלונדון

מנהל משנה ויועץ ספרותי של התיאטרון הלאומי בלונדון

ירצה בשפה האנגלית על

1. תגובת הסופר לתקופת משבר

בירושלים: 4 במרץ, בשעה 16.15 האוניברסיטה העברית (בנין לאוטרמן)

בתל־אביב: 5 במרץ, בשעה 20.00 בבית ציוני אמריקה.

2. התיאטרון הלאומי והעממי

בירושלים: 13 במרץ, בשעה 17.00 בחאן

בתל־אביב: 12 במרץ, בשעה 16.30 בצוותא

בחיפה: 14 במרץ, בשעה 21.00 בתיאטרון חיפה

הכניסה חופשית

צוותא לתרבות מתקדמת

הערב 1.3	ב־9.00 וב־11.30 — יוסי בנאי בתכניתו: „פרצוף של צוענים", ניהול מוסיקלי: ירון גרשובסקי.
שבת 2.3	ב־11.11 בבוקר — סדרה 11:11 השלישיה הישראלית: דניאל הקסטר — פסנתר, מנחם ברויאר — כנור, צבי הראל — צ'לו. עדי עציון — סופראן, צילה גרוסמאייר — סופראן, גירום בארי — באריטון, עידית צבי — פסנתר. בתכנית: טקלקוטס, ו.א. מוצארט, י. ברהמס.
שבת 2.3	ב־3.30 אחה"צ — „ציפי ציפי בנג בנג" חצגת הבידור לילדים עם ציפו שביט בליווי תזמורת.
מוצ"ש 2.3	ב־7.00 וב־9.30 — צוותא והתאטרון הקאמרי מציגים: „יעקובי ולידנטל" (שם זמני).
יום א' 3.3	ב־7.30 — „בתור לכוכבים" ערב מערכונים ברוסית בבימוי נינה מיכאלס.
יום ג' 5.3	ב־8.30 בערב — צוותא מארחת את במה 2 של תיאטרון חיפה: „מה אני חושבת על מלחמה ז'".

צוותא: אבן גבירול 30 ת"א טל. 250156־7

לישראלי העייף!

טיול סוף שבוע לאילת

באוטובוס תיור ולינה בבתי מלון מומלצים לתיירים.

במחירים החל מ־105 ל"י לאיש (כולל כלכלה חלקית)

חוויה בלתי נשכחת!

פרטים והרשמה:

און ארוח ונופש בע"מ

תל־אביב:	רחוב אלנבי 113,	טלפון 612567
	רחוב ריינס 4,	טלפון 246306
חיפה:	רחוב הרצל 22,	טלפון 648404

כנסית עמנואל

רח' בר הופמן 15, יפו (מול רח' אילת 17)

השבת 2.3.74 בשעה 8 בערב

יערך קונצרט בהדרכתו של עמוס מלר

דרשות כל יום שבת בשעה 11 בבוקר כרגיל.

טלפון 820634

למוצר חדש

המוצר בעיות ריחוק לזוגות צעירים

מחפשים אנשי מכירות בכל חלקי הארץ

ת.ד. 20412, ירושלים

למכירת מרצדס 220-א

מודל 1968 עם רוטר במצב טוב

טלפון 941498 בערב לאחר

מתנשקת הראשונה... עד חטגע האחרון

ברברה הרשי

(עשי לנו ילד) (הקיץ שחלף)

חשמלית ושמה ברטה

בקרוב!

מועדון לילה חצות פלוס

הרצל 15, נתניה

ביום ששי 1.3.74

ערב משעשע ומבדר

* עדנה לב כוכבת הרדיו והטלוויזיה
* אות פרנסיס בשירי יום תיכוניים
* המדרן ישראל אבני משעשע ומבדר
* להקת „העכבישים"

משקה וכיבוד מוגש לשולחנות

פתוח ערב ערב

מועדון דרייב־אין

הערב, משעה 9.45

„היו זמנים במערב"

עם: צ'רלס ברונסון, הנרי פונדה, וקלאודיה קרדינלה

בשואו באקספרס

במוצ"ש 2.3.74

לסטודנטים ואקדמאים ולגילאי 25 +

* תזמרת החיננית רחל עגת
* התזמורת המעולה „הנרקיסים" בהרכבה החדש

המלך ג'ורג' 48, ת"א בנין קולנוע מקסים (בכרחה)

סוף סוף עבר צנזורה!

ברברה הרשי

(עשי לנו ילד) (הקיץ שחלף)

חשמלית ושמה ברטה

בקרוב!

תצגות ה־300

חיפה „אורה" הערב 1.3 ב־9.00

תל־אביב „בית החייל" מחר 2.3 ב־8.30

עפולה „קול רון" יום ד' 6.3 ב־8.30

כרטיסים „עתיד" 31688 ובמשרדים

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת תל־אביב

מועדון בר־מינן

החל משעה 21.00

ריקודים לצלילי תזמורת עונת השנה

כתוכנית אומנותית:

א. צחי נוי, בדרן חקיין

ב. שלישית יוצאי להקת פקוד צפון

במקביל באודיטוריום בר־שירה יוקרן בשעות 22.00 ; 24.00 הסרט: קומדיה צרפתית מטורפת

*

מחר מוצ"ש ה־2.3.74 בשעה 21.00 במועדון בר־מינן ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה

החל משעה 21.00 יוקרן באודיטוריום בר־שירה סרט פעולה מעולה

בשעה 20.00 חוג לריקודים סלוניים

*

הכונו ביום שישי ה־8.3.74

לנשף פורים

גרנדיוזי!

הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד!

תיאטרון ליף מציג:

הערב 1.3 ב־9.00 חדרה „חוף"

מוצ"ש 2.3 ב־7 וב־9.00 תל־אביב „נחמני"

מכירת כרטיסים: „יוקי" במשרדים ובקופה

הצגה ראשונה לאן „יוקי" 222446

מועדון 2.2 בטכניון

יום שישי 1.3.74

* שני סרטי קולנוע
* ריקודים לצלילי תקליטים
* בצ'יצ'ילר: משעה 23.30 דורית ראובני ויעקב גודו

מוצ"ש ובימי שלישי

* ריקודי עם ועמום
* סרטי קולנוע
* ודיסקוטק 2.2 כמעולה

המועדון פתוח בימי שישי, שבת ושלישי

לכל הפעולות הכניסה לסטודנטים ולבנות בלבד

ביום ה' 7.3.74

ב־8.30 דיסקוטק בשעולה ב־11—12 שני סרטי קולנוע

[illegible]

מכונות נגרות

8 פעולות 80—180

מסור סרט 60

פרור גדול

אלקיים יוסף, טבריה

שכון ד' 833/1

מעונו: שכון ד' 1004/4

„חיוצק"

בהנהלת אברו זמין חצור הגלילית אזור התעשיה

מקבל עבודות יציקה לאלומיניום וברונזה

בית דפוס

מבוסס ופועל 25 שנה, במרכז חיפה

למכירה

משכות משפחתיות

טלפון: 04-535003, ובערב: 04-539293

משרד החינוך והתרבות - מינהל החינוך

הודעה למוסדות החינוך המכינים לתעודת בגרות ומוסדות על תיכוניים

אנו מביאים בזאת לידיעתם של מוסדות החינוך המכינים לבחינות הבגרות וכן מוסדות חינוך על־תיכוניים שבהתאם לתקנות חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד — 1973 יינתן תשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה למוסדות:

1. מוסד שהוענק לו רשיון ע"י משרד החינוך והתרבות בהתאם לחוק פיקוח על בתי ספר תשכ"ט—1969, או מוסד המעניק ללומדים בו השכלה במקצועות הנדרשים בבחינות הבגרות — בהתאם לדרישות משרד החינוך והתרבות.

2. מוסד שיש לו נסיון בהכנת תלמידים לבחינות הבגרות והיה קיים שנתיים לפחות לפני תחילת החוק.

3. מוסד, כאמור לעיל, המעוניין להיכלל ברשימה הנ"ל, יפנה למנהל מרכז הקרנות במשרד החינוך והתרבות.

4. מנהל מרכז הקרנות או אדם הפועל בשמו, יבדוק את הבקשה בהתאם לקריטריונים האמורים לעיל.

5. מוסד שנפתח לאחר החלתו של החוק ו/או במסגרת התקופה של עד שנתיים לפני החלת החוק, יזדקק לקבל אישור של משרד החינוך והתרבות כדי להיכלל ברשימת בתיה"ס המכינים לבחינות הבגרות לצורך חוק זה, לפי התנאים הנדרשים למתן רשיון לבית־ספר כאמור בסעיף 9(א) לחוק הפיקוח על בתיה"ס תשכ"ט—1969.

6. הכללת ביה"ס ברשימת בתיה"ס המאושרים לצורך חוק זה אין בה כשום מתן רשיון לפי חוק הפיקוח על בתיה"ס תשכ"ט—1969.

כדי להקל על ביצוע תשלום שכר הלימוד לחיילים משוחררים — מתבקשות הנהלות המוסדות לפנות מיד למנהל מרכז הקרנות, מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות ת"ד 292, ע"מ לקבל טפסי בקשה מתאימים והנחיות להגשת הבקשות.

חייל משוחרר דע את זכויותיך בחינוך

חיילים משוחררים הזכאים לתשלום שכר הלימוד עפ"י „חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד 1973" לשם לימודים במוסדות חינוך המכינים לבחינות הבגרות ו/או במוסדות על תיכוניים — יכולים להגיש את הבקשה לתשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה בהנהלת המוסד שבו נרשמו ללימודים או מבקשים ללמוד בו, או ב־9 המרכזים לתאום הטיפול בחיילים משוחררים הנפתחים החל ביום רביעי, ו' אדר תשל"ד, (27.2.1974).

את הבקשה יש להגיש על גבי טופס מיוחד שניתן לקבלו במוסדות החינוך או במרכז התאום ולציין את מס' תעודת החייל המשוחרר וכן לצרף אישור הרשמה למוסד החינוך בציון גובה שכר הלימוד.

הבקשות על צרופיהן יועברו ע"י הנהלות מוסדות חינוך לביצוע התשלום למנהל מרכז הקרנות, מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות, ת"ד 292, ירושלים.

הוצאת ספרים ש. זק ושות'

רח' המלך ג'ורג' 2, טל. 227819, ירושלים

הודעה חשובה למורים בכתות א', ב' של בתי הספר העממיים וביחוד למורי הכתות המעלתניות.

הופיעו אמצעי הוראה חדשים בנושא

„כתב וספר"

והם:

א. כתב וספר - כרטיסי עבודה לתלמיד בשלוש רמות

ב. כתב וספר - דפי עבודה לתלמיד

ג. כתב וספר - מדריך למורה

מאת: רפאלה ג'ירסי

להשיג בכל בתי מסחר לספרים בארץ

אנו מעבירו!

שפות והשכלה תיכונית | למד והשכל | קורסים והכשרה מקצועית

המכללה
המדרשה למינהל
מיסודה של הסתדרות העקירים

נפתחה ההרשמה למכללה למינהל לסמסטר האביב תשל"ד ולשנת הלימודים תשל"ה

לימודי־ערב אקדמיים

בחוגים:

- מינהל ציבורי
- מינהל עסקים
- ראיית-חשבון

לימודי תעודה מתקיימים בחוגים הנ"ל ובבנקאות, לימודי מחשב, ביקורת פנימית, חקר ביצועים, ניהול כח־אדם, ניתוח מערכות, תקשורת ויחסי ציבור.

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:

ירושלים — בית־הפקיד, מסריק 10, טל' 02-66380
תל־אביב — המכללה למינהל, אלנבי 113, טל' 03-624462
חיפה — בית־הפקיד, מאיר 44-46, טל' 04-524103
באר־שבע — בית־הפקיד, השלום 18, טל' 057-3706

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים — המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים מגויסים
לשנת הלימודים תשל"ד - מחזור ב'

(הודעה זו אינה נוגעת למי שכבר התקבל לאוניברסיטה)

לרגל המצב שנוצר עקב המלחמה החליטה האוניברסיטה לקבל מכסה מצומצמת חדשה של תלמידים לשנת תלמידים הראשונה במסגרת מחזור ב' של שנת הלימודים תשל"ד (המיועד לתלמידי האוניברסיטה שמפאת גיוסם לא יכלו להופיע למחזור א').

לימודי מחזור ב' יתחילו ב־כ"ג באדר תשל"ד (17.3.74) ויימשכו עד כ"ו באלול תשל"ד (13.9.74). הרשמה חדשה זו מוגבלת לחיילים משוחררים כהגדרתם בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה), תשל"ד — 1974.

להלן פירוט היחידות האקדמיות אשר תקלוטנה תלמידים חדשים במסגרת זו וכן הכישורים האקדמיים המינימליים לגבי כל יחידה:

1) הפקולטה למדעי הרוח (למעט חוגי נקרא, לשון עברית, היסטוריה מולדות האמנות והחינוך): מועמדים שציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 7.5 ומעלה, ולגבי החוגים הבאים כישורים או תנאים מיוחדים כדלקמן:

החוג לאנגלית — ציון 9 באנגלית בבחינת הבגרות.

בחוגים לצרפתית, יידיש, ערבית והתרבות האיסלאם — הוכחת ידיעת השפה (בראיון).

החוג למוסיקולוגיה — ראיון.

2) הפקולטה למשפטים: 30 תלמידים אשר יתקבלו מבין המועמדים לפי הישגיהם כמתואר במדריך לתלמיד החדש לשנת תשל"ד.

3) הפקולטה למדעי החברה (למעט פסיכולוגיה וביולוגיה): מועמדים שציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 7.5 ומעלה. מועמדים לפקולטה למדעי החברה המבקשים ללמוד מתימטיקה יצטרכו לעמוד בדרישות הקבלה של הפקולטה למתימטיקה ולמדעי־הטבע כמפורט להלן.

4) הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע (למעט ביולוגיה): מועמדים אשר נבחנו בחינות בגרות במתימטיקה, ציונם בבחינת הבגרות באנגלית אינו נמוך מ־6, ואשר ציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 8 ומעלה.

קבלתם של מועמדים כנ"ל אשר ציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא בין 7.5 ל־8 תידון לאור היקף לימודיהם ורמת ציוניהם במקצועות המתימטיקה ומדעי הטבע.

במועד הרשמה זה לא תיערכנה בחינות כניסה בפקולטאות השונות.

חיילים משוחררים כנ"ל המבקשים להגיש את מועמדותם במסגרת הרשמה חדשה זו, יפנו אל המשרד לקבלת תלמידים אישית. שעות הקבלה: בימים א'—ה' בין השעות 08.00—18.00 וביום ו' 08.00—14.00, או בכתב, בבקשה מפורטת.

הפונה יצרף אישור מצה"ל על היותו חייל משוחרר במובן החוק הנ"ל ותעודת בגרות מקורית או העתק מאושר ע"י נוטריון. מועמדים שלמדו לימודים על תיכוניים ימציאו גם אישור על כך.

רישום התלמידים במכסות הנ"ל יימשך עד 5.3.74 בלבד. בקשה שתגיע למשרד הקבלה לאחר תאריך זה לא תיענה.

מכללה בין אזורית „אחות"
המכון להכשרת מורים וגננות

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

מודיעים על פתיחת ההרשמה לשנה"ל תשל"ה

מסלולי ההכשרה:

- ✶ מורות לגיל הרך — משך הלימודים שנתיים. מתקבלות תלמידות בעלות תעודת בגרות.
- ✶ גננות — משך הלימודים שנתיים. תתקבלנה תלמידות בוגרות י"ב כיתות עם תעודת גמר ממשלתית.
- ✶ מטפלות מחנכות במעונות יום — משך הלימודים שנתיים. תתקבלנה תלמידות בוגרות י"א כיתות בנות 17 ומעלה.
- ✶ עוזרות פדגוגיות לגני ילדים — משך הלימודים שנה אחת. מתקבלות תלמידות בוגרות י' כיתות בנות 16 ומעלה.

תלמידות שתתקבלנה, תהיינה זכאיות להלוואות מוחנות החופכות בתנאים מסויימים למענקים.

פרטים נוספים במזכירות המכללה: כל יום בין השעות 08.00—16.00, 17.00—20.00.

המען: מכללה בין אזורית „אחות" ת.ד. 85 קרית־מלאכי, טלפון: 055—96283.

י"ט בשבט תשל"ד — 11 בפברואר 1974

קורסים מזורזים

למבוגרים ● לנוער ● קורסי בוקר/ערב

הנהלת חשבונות

בהדרכת רואי חשבון מוסמכים ● מבחני גמר בבית הספר ● סוגים: 1 + 2, 2, 3. קורס ערב חדש ב־6.3

נקוב בשיטת IBM

- ● כולל קורס חינם בכתכנות
- ● קורס מזורז כ־6 שבועות

פקידות ומזכירות

קורספונדנציה ● כתבנות ● חשבונאות
קורס ערב 5.3 ● קורס בוקר 6.3

כתיבה במכונה

עברית ו/או אנגלית ● לימוד אינדיוידואלי
- ● קורס מזורז ב־12 שעות, קשיטה עוורת
- ● כל יום נפתח קורס חדש

- ● סדור מיוחד למשרתים במילואים
- ● תעודות חסמכה למסיימים/ות
- ● שרות מיוחד לחפניית לעבודה
- ● תנאי תשלום נוחים במיוחד

✶ אחריות להצלחתך בבחינות

שרותל

תל־אביב, אלנבי 140 (התחנה המרכזית), טל. 724335 פתוח בשעות 8—8 רצוף
ירושלים, מרדכי בן־הלל 10 (פ. בן־יהודה), טל. 232748
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה), טל. 724335

כפר הנוער בן שמן
החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה
לבית הספר התיכון־כפרי

(פנימיה ובתות יום)

מתקבלים מועמדים לכתות ט' למגמה העיונית־כפרית.

כמו כן נקבל מספר מוגבל של תלמידים לכתות: י' עיונית וי"א עיונית.

המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות כפר הנוער בן־שמן, דואר בן־שמן.

אוניברסיטת בר־אילן
יועץ הרקטור לענייני סטודנטים — המזכירות האקדמית

הודעה לסטודנט המשתחרר משרות פעיל

1. באוניברסיטת בר־אילן נפתח סימסטר ב' של שנת הלימודים תשל"ד ביום ראשון, כ"ח בניסן (24.3.74).
2. כל סטודנט שנתקבל לשנה"ל תשל"ד ומחמת גיוסו נבצר ממנו בסימסטר א' להשתלב בלימודים באורח סדיר יוכל להתחיל את לימודיו הסדירים בסימסטר ב' ולהמשיכם בסימסטר קיץ.
3. המחלקות ידאגו להרכבת תוכניות לימודים של הסטודנט המשתחרר בפתיחת קורסים מחדש, בהדרכה מיוחדת על ידי צוות ההוראה ובהשתלבות בדרכים אחרות.
4. בימים א'—ו' ט"ז—כ"א באדר (10.3.74—15.3.74) יתקיימו בכל מחלקה ייעוץ והרשמה להכנת תוכניות הלימודים כנ"ל.
5. החל ביום א', ט' באדר, 3.3.74 תפתח לשכת מודיעין והדרכה לסטודנט המגוייס והמשתחרר.

בלשכה זו יוכל הסטודנט לקבל מידע על שחרור משכר לימוד, על מילגות קיום ועל סדרי ההרשמה לסימסטר ב'.

הלשכה תפעל בלשכת דיקן הסטודנטים והיא פתוחה בימים א'—ה', בין השעות 09.00—16.30 וביום ו' בין השעות 09.00—12.30 (חוץ מחופשת פורים). ניתן גם להתקשר אליה טלפונית למספר 752124, לשם קבלת מידע.

אוניברסיטת חיפה
ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית

„אורנים"
נפתחה ההרשמה לחטיבה אקדמית

להכשרת מורים לבתי ספר על יסודיים ולקבלת התואר „בוגר" (B.A. או B.Sc. בהוראת המדעים)

המחלקה ההומניסטית:

1. מקרא
2. שפה וספרות עברית
3. היסטוריה כללית
4. תולדות עם ישראל
5. שפה וספרות אנגלית (מסלול חד חוגי)

המחלקה הריאליסטית:

1. ביולוגיה (מסלול חד חוגי)
2. מתימטיקה — פיזיקה

ההרשמה נפתחה ב־17.2.74 ותסתיים ב־31.3.74. מדריך לנרשמים וטופסי הרשמה ניתן לרכוש באורנים.

תל־אביב, ירושלים, חיפה

מכון דן להשכלה ולהשתלמויות

ההרשמה מסתיימת
הכנה לטכניון

לבוגרי תיכונית וריאלית לאוגוסט 1974

קורסים לאנגלית

בשיטה אמריקאית ENGLISH 900
מתחילים, מתקדמים, משתלמים

פרטים והרשמה: בשעות 9 — 8 בערב
תל־אביב: בנין גימנסיה „הרצליה", ז'בוטינסקי 106
רמת־גן [illegible]; טלפון ומזכירות אוטומטית: 24 שעות
הלימודים בת"א בבנין גימנסיה „הרצליה"

אורט ישראל

אורט ישראל
המכללות הטכנולוגיות

אל בוגרי בתי־ספר מקצועיים (כתות י"ב) מסמ"ת ומסמ"ר א'

פתוחה בפניכם אפשרות המשך לימודים במכללות הטכנולוגיות של „אורט", לפני שרותכם הצבאי, לקראת התואר

טכנאי והנדסאי

הלימודים מתקיימים במכללות הבאות:

איזור ירושלים:
המכללה הטכנולוגית „אורט" ירושלים
רחוב הנביאים 42, טל. 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה ומכונות.

גוש דן:
המכללה הטכנולוגית „אורט" יד־סינגלובסקי, תל־אביב
רחוב הטייסים 28, טל. 762291.
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות.

המכללה הטכנולוגית „אורט" טכניקום גבעתיים
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: מכונות, מגמת קירור ומיזוג אויר ומגמת אוטומציה, בנין ואדריכלות.

איזור השרון:
המכללה הטכנולוגית „אורט" נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 053—22922
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל, מכונות, מיכשור ובקרה.

איזור הצפון:
בית הספר המקיף „אורט" קרית־ביאליק
רחוב הגליל, טל. 04—727724.
במקצועות: מיכשור ובקרה, אלקטרוניקה.

הלימודים יתקיימו בשעות היום. בית־הספר ידאג להשגת דחיית שירות עבור התלמידים אשר יתקבלו ללימודים.

שכר הלימוד — מדורג.

הרישום יתקיים בכל המכללות הנ"ל בתאריכים 10.3.74—11.3.74 (יום ראשון ושני).

בדבר פרטים נוספים נא לפנות להנהלות המכללות.

מפעלי „ידיעות אחרונות" מחלקת הספרים

מול החומה הסגורה
ירושלים החצויה והמאוחדת
מירון בנבנשתי

המאבק על ירושלים התגלגל בדור האחרון, לידי שני עמים, שעיר השלום היא מכורתם.

ההיסטוריון מירון בנבנשתי — מתאר בתיאור מרתק את השתלשלות המאבק הזה ואת המציאות שנוצרה בעיר, החצויה והמאוחדת, במטרה להעריך את הבעיות העומדות בפניה, מצד אחד, ואת מידת איחודה וסיכוייה בעתיד, מצד שני.

הספר „מול החומה הסגורה" — הוא תרומה חשובה למאמצים לקראת מציאת דרך להסדר פוליטי ולחיים באחווה בעיר אחת של שני עמים.

להשיג:
בכל חנויות הספרים בארץ או ישירות „ידיעות אחרונות" ת.ד. 14125 (מיקוד 61140). שלח צ'יק/המחאה ותקבל את הספר לביתך.

תיק עזבונות 3561/71
בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

בענין: צוואת המנוח הרולד אברהם ויקטור שנסטר ביום 21 באוגוסט 1963.
המבקש: האפוטרופוס הכללי בישראל רח' ידידיה 4, ירושלים.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט הנכבד הזה בקשה לקיום צוואת ומינוי מנהל עזבון אחרי המנוח הנ"ל.
הריני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד לקיום הצוואה או למנוי האפוטרופוס הכללי בישראל למנהל עזבון, להגיש תוך ארבעה עשר יום מיום פירסום הזמנה זו, התנגדות שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם

ח.א.ל.
חב' להשקעות בע"מ
בככר המדינה בתל־אביב
טלפון 233131

מציעה להשכרה מיידית:

1. דירת 4 חדרים מרוהטת לוקסוס עם כל הנוחיות + טלפון
2. חנות פינתית גדולה ברח' ה' באייר 20, פינת ויצמן 56, ת"א

בבי"ס לגזירה ותפירה

נפתחים קורסים חדשים. ההרשמה מ־3 אחה"צ עד 7

איכנשטיין
תל־אביב, רחוב פינסקר 9

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית — אורט ישראל

מודיעים על פתיחת מחזור לימודים שני ביום 17.3.74
במכללות הטכנולוגיות של „אורט"

המיועד לתלמידים אשר מפאת גיוסם או כל סיבה אחרת לא יכלו להתחיל לימודיהם עם פתיחת שנת הלימודים

ההרשמה מתקיימת במוסדות הבאים:

איזור ירושלים:
מכללת „אורט" ירושלים
רח' הנביאים 42, טל' 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה, בנין, אדריכלות ומכונות לקראת התאר הנדסאי ומדריכים טכניים בלימודי ערב.

גוש דן:
מכללת אורט יד־סינגאלובסקי, ת"א
רח' הטייסים 28
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום
אלקטרוניקה לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי ערב
בדבר פרטים: על לימודי יום 761480; על לימודי ערב: טל. 762291

מכללת „אורט" גבעתיים
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: אדריכלות, בנין מכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום ולימודי ערב.

איזור השרון:
מכללת „אורט" נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 22922
במקצועות: אלקטרוניקה, מכונות וקדם הנדסאות בלימודי יום לקראת התאר הנדסאי ולימודי ערב בקדם הנדסאות.

בית הספר להנדסאים כפר סבא
ליד משטרת כפר סבא טל. 923130
במקצועות אלקטרוניקה וחשמל לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום וערב.

איזור הצפון:
„אורט" קרית ביאליק
בית הספר לטכנאים והנדסאים
קרית ביאליק, רח' הגליל טל. 04—727724
במקצועות מכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי.

תנאי הקבלה:
מתקבלים בוגרי בתי־ספר טכניים ובוגרי תיכון או בעלי השכלה מקבילה. בהתאם לצורך תפתחנה כיתות מכינות להשלמת ההשכלה הנ"ל.
הלוואות ללומדים: הלוואות בסך 2,000 ל"י לשנה תועמדנה לרשות המעונינים (ריבית 6.5%).
פטור משכר לימוד ומלגות למשתחררים: לפטור משכ"ל ומלגות קיום זכאים לומדים אשר שירתו במילואים במשך 75 יום (ברציפות או לסירוגין) בתקופה שבין 6.9.73—25.9.74.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות להנהלות המכללות הנ"ל.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

הודעה להורים

משרד החינוך והתרבות מודיע כי

הרישום וההעברות של תלמידים למוסדות חינוך
יתקיים במועדים הבאים:—

מוסדות חינוך יסודיים
י"א אדר תשל"ד (12 במרץ 1974) — כ"ח אדר תשל"ד (22 במרץ 1974).
חייבי רישום:—
גני ילדים — כל הילדים שנולדו בין א' טבת תשכ"ט (22.12.68) וכ"ט כסלו תש"ל (9.12.69).
בתי ספר — כל הילדים שנולדו בין א' טבת תשכ"ח (2.1.68) וי"ל כסלו תשכ"ט (21.12.68).
מוסדות חינוך על יסודיים:—
ו' ניסן תשל"ד (29 במרץ 1974) — כ' ניסן תשל"ד (12 באפריל 1974).
חייבי רישום העברה:—
לכיתות ט' — כל התלמידים שסיימו ח' כתות של בית־ספר יסודי (שאינם חטיבה ביניים).
לכיתות ו' — כל התלמידים בשרבים בהם חל חוק לימוד חובה בכיתות ז' שסיימו ו' כיתות בבית ספר שאיננו צמוד לחטיבה עליונה.
הודעות מפורטות על סדרי ההרשמה יפורסמו על לוחות המודעות.
רשימת הישובים בהם יחול חוק לימוד חובה בכיתה י' ימצאו אצל מנהלי רשויות החינוך המקומיות, הבעלויות על בתי הספר ומנהלי בתי הספר במועד מאוחר יותר.

מדרשת שדה בוקר בנגב
משרד החינוך והתרבות — המח' להכשרת עובדי הוראה

צעיר וצעירה
לימדו באוירה מיוחדת ובנוף קסום מקצוע שהוא יעוד

בבית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות

במדרשת שדה בוקר בהר הנגב
נפתחה ההרשמה לשנת תשל"ה

המגמות:
1. גננות
2. מורות לגיל הרך
3. מורים ומורות לביה"ס היסודי
4. מורים לבתי ספר שדה ולטבע

משך הלימודים שנתיים או שלוש שנים.
התמחויות: הומניסטיקה, ביולוגיה, הדרכה בבתי ספר שדה, חינוך הברתי, ליד הכותר קיימת פנימית, מתקני ספורט, ובריכת שחייה.
במסגרת הלימודים יינתנו שיעורים מיוחדים באנגלית ובמתמטיקה לתלמידים אשר לא עברו או לא ניגשו עדיין לבחינות הבגרות.
חיילי גיוס ישרתו בתחום הדרכה בתקופת לימודיהם.
בדבר פרטים: נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות, מדרשת שדה־בוקר, הר הנגב.

אנו נתגבר!

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י/המרכז לתרבות ולחינוך

מישלב

מכון ישראלי להשכלה בכתב

נצל את עונת החורף ללימודים

בגרות	פקידות	בנקאות
מוקדמות	הנהלת־חשבונות	חשבונאות
אולפן עברית	מינהל־משרדי	מבוא למשפט
כתיב־נכון	תורת המסחר	פסיכולוגיה
שיפור־הלשון	התכתבות	כלכלה
אנגלית	אזרחות	סוציולוגיה
צרפתית	גיאוגרפיה כלכלית	תמחיר

- לימודים בשעות הפנאי
- מורים מנוסים
- הדרכה אישית
- פגישות עם מורים
- הנחות וסטיפנדיות

פרטים והרשמה: רח' ויצמן 53, ת"א, ת"ד 373, טל. 263185-9

שמי: .... כתובתי: .... הקורס: .... (י.א. 1.3)

לחיילים בשירות מילואים — הלימודים חינם

קורס לפרסום ויחסי ציבור

בביתך בזמנך הפנוי

מטרת הקורס להכשיר פרסומאים ואנשי יחסי־ציבור.

הקורס מנוהל ע"י צוות פרסומאים ואנשי יחסי־ציבור המועסקים ע"י חברות הפירסום הבכירות בישראל.

הקורס מבוסס על חומר לימוד אמריקאי אשר הותאם לתנאי הארץ.

לקבלת פרטים גזור ושלח:

— — — גזור ושלח — — —

לכב' המכונים האמריקאים להשכלה בכתב, ת.ד. 28124, תל־אביב, לכמס' 150.

שם .... כתובת .... השכלה ....

גיל .... משלח יד ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע"ש אלוף יצחק שדה ז"ל

הודעה
בענין חלוקת הפרס לשנת תשל"ד

הפרס השנתי יוענק ליצירה מקורית ישראלית באחד מן התחומים:
1. תיאוריה צבאית;
2. היסטוריה צבאית יהודית;
3. תולדות ההתגוננות היהודית בארץ או בגולה;
4. זכרונות על שירות בהגנה או בצה"ל;
5. חבור על אישיות צבאית, יהודית.

הפרס בסך 5,000 ל"י (חמשת אלפים לירות), יוענק לחבור (ספר, או כתב־יד מוגמר, שיצא לאור או עומד לצאת לאור, כתוב בשפה העברית), שיימצא ראוי לכך ע"י חבר שופטים שייבחר ע"י הועד המנהל של האגודה ובכפוף לתקנותיה.

באם יוגש כתב־יד, יש לצרף אליו אישור של מו"ל על הוצאתו לאור כספר.

עבודת מחקר אקדמאית תתקבל רק אם אושרה ע"י המוסד האקדמאי לתואר שני לפחות.

הפרס יוענק ביום השנה לפטירתו של אלוף יצחק שדה ז"ל (ג' אלול תשל"ד — 21.8.74).

לפרס תשל"ד, לא יתקבלו חיבורים, שנתפרסמו לפני אלול תשל"ב — (אוגוסט 1971).

את החבורים יש להגיש ב־4 עותקים (מודפסים או במכונת כתיבה), לא יאוחר מיום כ"ג בניסן תשל"ד — 15.4.74 במעטפה סגורה ועליה רשום „פרס לספרות צבאית", לפי הכתובת: דב בנארי, — האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע"ש אלוף יצחק שדה, בנק הפועלים, שד' רוטשילד 50, ת.ד. 27 — תל־אביב (טל. 03—623211).

הועד המנהל

הצעה מיוחדת!

המביא מודעה זו יקבל עד —.350 ל"י עבור מכונת תפירה הישנה עם קנית מכונת התפירה „אלנא־לוטוס"

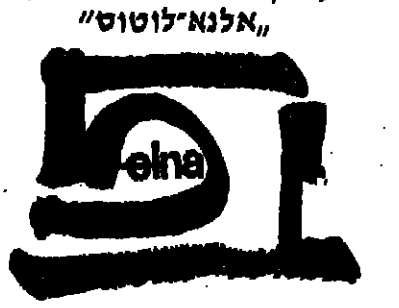

מכונת תפירה החדישה והקומפקטית — תוצרת שוויץ מבצעת כל סוגי תפירה

אלימלך ובניו, רחוב יפו 40, ירושלים
ברגמן, רח' בן־יהודה 10, ת"א, טל. 57660

תכנן חופשתך בעוד מועד

שרותנו ניתן חנם!

קלסמולטורס

ת"א, אלנבי 109, טל. 612587, 611981-2

לזכר המאורע ששינה את פני המלחמה

מדליון חצי"ת התעלה

הוצאה והפצה בלעדית: „משכן", חיפה
רחוב בלפור 3 (בקומה), טלפון 645028, 84477

אנו נתגבר!

הודעה לציבור בעלי הרכב ונהגים שרותקו למשרדי הובלה חיוניים

על פי צווי הרשות העליונה לתחבורה יבשתית בשעת חרום

נמסרת בזה הודעה לציבור בעלי הרכב והנהגים אשר נצטוו לבצע שרותי הובלה באמצעות משרדי ההובלה או המפעלים החיוניים שאליהם רותקו ע"י הרשות העליונה לתחבורה יבשתית בשעת חרום.

צווי הריתוק שנתנו כאמור בתוקף צו למתן שירותים בכל רכב עפ"י תקנות שעת חרום (סמכויות מיוחדות), תשל"ד 1973 בטלים החל מהיום ז' באדר תשל"ד - 1.3.74

ציבור בעלי הרכב והנהגים שקיבלו צווים כנ"ל משוחררים מההוראות הכלולות בצווים, ומתאריך פקיעת תוקפם של הצווים אין הציבור הנ"ל כפוף עוד להוראות שתינתנה לו ע"י משרדי ההובלה או המפעלים החיוניים שאליהם רותקו הם ורכבם.

מאחר ועם פקיעת תוקפם של הצווים הנ"ל, בוטלו ע"י שר התחבורה גם הצווים בדבר הפעלת מפעל שעל פיהם הוסמכו משרדי ההובלה ליתן לנהגים הנ"ל הוראות בדבר ביצוע שירות הובלה.

י. ברנע
יו"ר הרשות העליונה לתחבורה יבשתית בשעת חרום

קריזן
התשובה "הטוטאלית" לקשקשים

"קריזן" השמפו החדש של "יולה" נגד קשק...

קופל - נהיגה עצמית בע"מ

משרד ראשי: רחוב הירקון 252, תל־אביב, טל. 452111, 443168, 48968

מודיע על

מכירת מכוניות שנת ייצור 1972

פיאט 124 רגיל
פיאט 127
רנו 16 רגיל
רנו 16 אוטומטי
ווקסהול ויוה 1300
ווקסהול ויקטור סטיישן
פורד אסקורט מודל 1973

בדבר פרטים נוספים נא לפנות טלפונית למ... אפשר לראות את המכוניות בחניון כבר דיזנג... מרתף 1, אצל משה.

דוקרט - בית"ר לסרי...

חיסול עודפי יצוא מאיכות מעולה

ז'קטים לגברים וחליפות לג... מצמר שלוב עור (זמש) סוודרים, פולברים, כותנות, חנ...

הזדמנות מיוחדת
שמלות צמר —.35 ל"י

ת"א: שד' רוטשילד 75 (פ' מוא"ח), שעות ... לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד) שעות 8—16.00, פרט ליום ששי

הלוח הכפול — ידיעות אחרונות — הארץ
המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב טלפונים: מחלקת מודעות 611141,
המחיר: יום חול: 1.50 ל"י לתכה / יום ו': 1.75 ל"י לתכה

הסתדרות הציונית העולמית

חטיבת המנגנון

משרה פנויה 3/74

תואר המשרה: **מתכנן מים עצמאי**

מקום העבודה: צפת.

תיאור העבודה: מתן קווי יסוד לתכנון רשתות מים, בתי מכון ומפעלי מים אזוריים. בדיקה ובקורת של תוכניות מים. עבור והכנת תוכניות תקציביות מוקדמות, תאום עבודות תכנון מים עם גורמי חוץ. מגע עם יצרני ציוד ותשקאות.

הכישורים הדרושים: מהנדס מים עם נסיון בתכנון רשתות מים.
הדרגה המוצעת: הדרגה תקבע לפי כישורי המועמד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 15.3.74.

הצעות מועמדות נא להגיש לחטיבת המנגנון

ת.ד. 92, ירושלים

קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ — CONTROL DATA ISRAEL LTD

דרושה:

מפעילת טלקס באנגלית

* נסיון קודם
* ידיעת השפות עברית ואנגלית כולל הדפסה בשתי השפות

שעות עבודה: ימים א'—ה' מ־10.00 עד 18.00
יום ו' מ־10.00 עד 14.00

נא לפנות בכתב תוך פירוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 39023 תל־אביב (נא לציין מס' טלפון)

— סודיות מובטחת —

למנהל כללי של חברת קוסמטיקה גדולה

דרושה מזכירה

כישורים:
* יכולת וידע בניהול משרד
* שליטה מלאה בנושאי המזכירות
* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה.
* ניהול צוות עובדים.

לפנות בצירוף תולדות־חיים לת. ד. 33030 ת"א עבור „מזכירת כ"ל"

תנאים טובים למתאימה

„אתא" חב' לטכסטיל בע"מ

דרושים

1) **פקיד בכיר למחלקת יצוא**
כישורים: נסיון פקידותי קודם, ידיעה טובה בחשבון, ידיעת אנגלית או גרמנית, דייקנות.

2) **פקידה כללית מעולה**
כישורים: בעלת נסיון של חמש שנים לפחות, בהדפסה, ידיעת אנגלית או גרמנית.

תנאים טובים למועמד המתאים.

המעונינים יפנו טלפונית או אישית למחלקת כח אדם, לפי הכתובת בי"ח „אתא", רח' העצמאות 10, קרית אתא, טל: 04—72132

מפעל תעשייתי ירושלים
דרושות
קורבזנית
...רי משרה חלקית.
פקידות
לעבודה בחדר מזמנות
...נות בכתב לת.ד. 339... ירושלים.

...וטקס
...יבוטינסקי 7 בני־ברק טל. 780101
...רושים ...ורגים
תנאים טובים
תחבורה נוחה

דרושים מפעילי מתקנים

במערכות ייצור בתהליך רציף

מכונאי בעל יכולת

לריכוז קבוצת עובדים במתקן הנ"ל.

נא לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים אל: מלתק"ס ד.נ. אשרת.

דרוש כלכלן

רצוי מתמחה בעבודת מטענים ימיים
ידיעת אנגלית הכרחית, עברית רצויה.

נא לפנות בצרוף קורות חיים לת. ד. 7167 ת"א ולציין עבור „כלכלן".

סודיות מלאה מובטחת

עבור פרויקט דרכים בקניה

דרוש מודד בעל נסיון

הכשורים הדרושים:
— יכולת ריכוז צוותות מדידה מקומיים
— ידיעת מפרטים וחישוב כמויות־עפר
— ידיעת השפה האנגלית

היציאה לקניה — מיידית

לשם קביעת ראיון להתקשר לטל. 611961 או 820102 תל־אביב

דרושה פקידה

בעלת נסיון

רצוי ידע בהנהלת חשבונות
תנאים טובים למתאימה

לפנות טל. 54798, תל־אביב

דרושה פקידה־כתבנית

למשרד עורכי־דין

שד' רוטשילד 105, ת"א
טל. 235514

דרושים

למפעל גדול לייצור מזון בסביבות תל־אביב:

* **מחסנאי ראשי**
לטבח לשעבר תינתן עדיפות;
* **קונדיטור ראשי!**
* **טבחים מקצועיים**

הצעות בכתב עם פרוט נסיון ודרישת משכורת לפנות אל ת. ד. 1334 ת"א למס' 701433.

דרוש מכונאי אחראי

עם נסיון בהשתלמות רכב (גיל 30—50) לטיפול בי"ב כלי רכב.

למתאים, —1250 ל"י לחודש

לפנות למפעלי „בקרס" בע"מ, טלפונים 918288, 914153 או ת.ד. 4, ראש העין

למחלקת פוליסות בסוכנות ביטוח גדולה בתל־אביב נדרש

פקיד צעיר ונמרץ

כישורים:
1. שנתיים נסיון מעשי בענף ביטוח.
2. כושר ניסוח באנגלית.
3. תעודת בגרות.
4. אחרי שרות צבאי סדיר.

התפקיד:
טיפול שוטף בחומר נכנס והכנתו להדפסה כמסמך ביטוח מושלם, בדיקת החומר.

למועמד מתאים תינתן אפשרות קידום לאחריות על מדור במסגרת המחלקה המתפתחת.

נא לפנות בכתב עם פרוט נסיון קודם אל ת.ד. 3468 ת"א עבור „מחלקת פוליסות".

לחברה מסחרית בירושלים

דרוש פקיד כללי

בעל נסיון בעבודה משרדית, בעל רכב וידיעה טובה בחשבון

מועמדים מתאימים יפנו בצרוף קורות חיים, נסיון קודם והמלצות לת"ד 273 ירושלים עבור „פקיד".

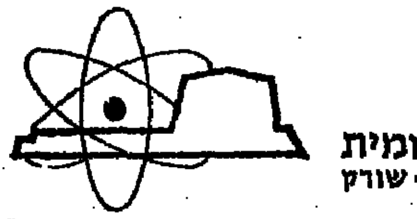

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל־שורק

דרושים

- **הנדסאי/טכנאי כימיה**
הנדסאי מוסמך או בוגר בי"ס מקצועי מוכר רצוי בעל נסיון במעבדה כימית
- **חשמלאי**
בעל רשיון מוסמך
כושר לאחזקת מערכות חשמל ופקוד תעשייתיות מורכבות
- **חרט**
ידע בהשחזות כלים   נסיון של 3 שנים לפחות
- **כתבנית אנגלית**
שליטה מלאה בהדפסת חומר מדעי באנגלית
- על המעונינים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים אל: המרכז למחקר גרעיני, נחל־שורק דאר יבנה, מיקוד 70600.

אר. אפ. אי. יועצים בע"מ

אנו מרחיבים רשת יועצינו ברחבי הארץ

הכישורים: גיל מינימלי 25 שנה
השכלה תיכונית
חוש ליחסי ציבור

המתאימים יוכשרו ויהנו מתנאי קיום מתאימים ודוויים.

נשמח למסור פרטים נוספים בשיחה היכרות במשרדנו:
לתושבי ת"א והמרכז: טלפון 03—253922 מר גיורא 1—8 4—7
לתושבי חיפה והצפון: טלפון 04—85652 מר שרגא 1—8 4—7

אר. אפ. אי. יועצים בע"מ — נציגי:

הפניקס הישראלי חברה לבטוח בע"מ

אתא
חב' לטכסטיל בע"מ

דרושים

1) **חשמלאים תעשייתים**
בעלי ריישיון לעבודה מענינת.

2) **מפיק דודים**
או איש טכני
המעונין להיתמחות בכך.

3) **מסגר עוזר תעשייתי**

תנאים נוחים למועמד המתאים.

המעונינים יפנו טלפונית או אישית למחלקת כח אדם. לפי הכתובת בי"ח „אתא" רח' העצמאות 10, קרית אתא טל: 0472132.

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות

מכרז מס' 3/74

שם המשרה: **מזכירה**

שם היחידה: כימיה (רכז משק)
תאור התפקיד: עבודות מזכירות כללית; עזרה בהנהלת חשבונות ובמעקב תקציבין טפול בקטלוגים טכניים.
הדרגה: י"א-י"ב בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית; נסיון בעבודת מזכירות; ידע בהנהלת חשבונות בסיסית; ידיעת השפות עברית ואנגלית (רצוי גרמנית) כולל הדפסה; רצוי נסיון בנושאי אפסנאות.

מכרז מס' 4/74

שם המשרה: **ספרן**

שם היחידה; ספרית מינהל עסקים.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, רצויה אקדמית; בוגר בי"ס גבוה לספרנות. או קורסים במסגרת אס"י; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין, רצויה הדפסה בשפות אלו.
הדרגה; לפי הכישורים.
הערה; העבודה במשמרות.

על המעונינים/ות. לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה ובציון מספר המכרז על גבי המעטפה, לענף כח-אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל-אביב, רמת-אביב. מועמדים שיימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור

דרושות

פועלות יצור

להרכבות אלקטרוניות למשמרת ראשונה ושניה 07.00—17.00; 17.00—22.00
ההכשרה תנתן במקום
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל רחוב השופטים 26, אזור, חולון; או טלפונית 892244.

תדיראן

למפעל מוצרי צריכה אלקטרוניים

דרושות

פועלות יצור

לעבודות הרכבה — אלקטרוניקה

ההכשרה תנתן במקום.
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדות מתאימות תפנינה ישירות למפעל, רחוב הפלד 26 אזור, חולון, טל. 851107.

מהנדס מטלורג

דרוש לתפקיד מרכזי ואחראי

רצוי נסיון ביציקות דיוק טיפולים טרמיים ובדיקות מעבדתיות

לכתוב לת.ד. 86 ת"א

לחברת ספנות גדולה בחיפה

דרושים

א. קצין רדיו ימי

כישורים: הנדסאי אלקטרוניקה. שכר — לפי כישורי המועמד.

ב. קופאי

כישורים: ידיעת השפה העברית. ידע בסיסי בהנהלת חשבונות, נסיון בעבודה דומה רצוי.

העבודה כרוכה בשעות נוספות רבות. — שכר — לפי כישורי המועמד.

נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת.ד. 4868 מס. 312.

מערכות כלר
מחקר פתוח והנדסה בע"מ

דרושות !!!
עורכות מעגלים מודפסים
או שרטטות חשמל עם נסיון

לפנות טלפון 903661/2/3 פתח-תקוה

לפרדס מוצרי חדר בע"מ

דרוש/ה

לבורנט/ית

לבקורת טיב, העבודה במשמרות.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 82 רחובות 76100

לבתי האופנה איוניר

דרושה

פקידה כללית

לעבודה בחנות

שעות העבודה מפוצלות
נא לפנות לחנות, תל-אביב, רח' דיזנגוף 129 בשעות העבודה

חברה למתן שרותים

מעונינת

בסוכנים עצמאיים

בעלי רכב (רצוי מסחרי) ובעלי הכישורים הבאים:
ידע טכני, חריצות, כושר ארגון ובעלי עלבויות מתאימות.
להפעלת שרותים באזור ת"א, חיפה, וחדרה. למתאימים תינתן הכשרה מתאימה.

מועמדים המעונינים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים והמלצות לת.ד. 16148 ת"א

למפעל טכסטיל במרכז הארץ

דרוש

לתחזוקת הציוד

מנהל טכני

בעלי השכלה (מהנדס מכונות) עם נסיון של 5 שנים לפחות במקצוע

המעונינים בתפקיד מענין ובתנאים טובים יפנו בכתב בציון קורות חיים לת. ד. 7095 תל-אביב מס' 5

סודיות מובטחת

למפעל תעשיתי גדול באזור חיפה

דרוש

מהנדס חשמל

כישורים:
* ידע במתקני זרם חזק ופקות תעשיתי.
* קריאה וכתיבה גרמנית ו/או אנגלית טכנית.
* נסיון של 3—2 שנים לפחות. (עדיפות תנתן לבעלי ידע באלקטרוניקה).

נא לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים לת. ד. 1990 חיפה

סודיות מובטחת

לחברה בינלאומית לתכשירי שיער

דרוש

מדריך לספרות

במשרה חלקית

על המועמדים להיות בעלי-נסיון בהדרכת ספרים, בשימוש בצבעי שיער ובעיצוב תסרוקת.

למועמד המתאים מובטחים תנאים טובים.
נא לפנות בכתב תוך פירוט הנסיון לת. ד. 23048 ת"א.

אלתא
תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשיה האוירית לישראל בע"מ

דרושים

לנושאי רכש אלקטרוניקה וחומרים

1. **מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה**
2. **מהנדס/הנדסאי מכונות או כימיה**

* הכישורים הנדרשים:
ידיעת השפה האנגלית
כושר ניהול מו"מ עם ספקים
רצויים קשרים עם חברות להספקת ציוד

* על המעוניינים לפנות בכתב או אישית למח' התעסוקה, אלת"א, אשדוד, טל. 055—31155 קו פנימי 416.

פורטצ'סטר בע"מ

למשרדינו בתל-אביב

דרושה

מזכירה

כישורים: ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה בסיסית באנגלית, הדפסה בשתי השפות

שעות עבודה: 16.00—8.00
להתקשר ל: 52371 או 52806
בין השעות 13.00—9.00

דרושים

1. **מהנדס בנין**
בעל נסיון של 8 שנים לפחות בביצוע ופיקוח לעבודה בנגב.

2. **טכנאי בנין**
בעל נסיון של 5 שנים לעבודה בנגב.

לפנות בציון השכלה ונסיון קודם לת. ד. [illegible] תל-אביב.

יחידת מחקר ביולוגי בירושלים
מודיעה על משרה פנויה של

מנהלן

תאור התפקיד:
נהול אדמיניסטרטיבי של היחידה, כולל [illegible] על כח אדם; פיקוח שוטף על תקציבים; [illegible] ומתן עם מחלקות ומוסדות מחקר שונים; [illegible] על היחידה בתחום התפעולי.
הכישורים:
1. תואר במדעי הטבע.
2. שליטה מלאה בשפה העברית.
3. עדיף נסיון מגהלי קודם.
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות [illegible] השכלה ושמות ממליצים, לת.ד. 2045 [illegible] עבור „מנהלן".

לחברת יבוא ושיווק גדולה

דרוש

מהנדס חשמל צעיר

(30-40)

בעל יוזמה לניהול ומכירת ציוד
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
גרמנית רצויה
תנאים טובים ואפשרות להתקדמות
נא לפנות בפרוט קורות חיים לת. ד. [illegible] תל-אביב
סודיות מובטחת

לחושבי מגדל העמק
נצרת ועפולה
מפעל גדול באיזור חיפה
מציע ל:

חרט
כרסם
רתך
מסגר

עבודה מעניינת
תנאי עבודה ושכר טובים
(לבעלי נסיון תנתן עדיפות)

נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. [illegible] חיפה מיקוד 31000

יבם IBM

דרושים לנו

טכנאי אחזקה

בתל-אביב ובחיפה

* בעלי ידיעה באלקטרוניקה, באלקטרומכניקה או במכשירנות
* ידיעה בסיסית בשפה האנגלית.

מועמדים מתאימים יעברו קורס

אנא, פנה אישית באחד מן התאריכים הבאים:
יום א' 3.3.74 יום ג' 5.3.74
יום ב' 4.3.74 יום ה' 7.3.74
בשעה 13.00 לי.ב.מ. ישראל בע"מ, בית מעיא, דרך פתח-תקוה 74 תל-אביב קומה 9.
אם אין באפשרותך לפנות אישית אנא פנה בכתב אל
י. ב. מ. ישראל בע"מ
מח' כח אדם
ת. ד. 20210 תל-אביב 61200.

יבם IBM

אסם

תעשיות מזון בע"מ
דרושים: **נהגים**

בעלי רשיון נהיגה ג3

המעונינים מתבקשים לפנות למחלקת מכירות, רחוב החשמל 5, ת"א, בין השעות 10.00-8.00 בבוקר.

למוסך גדול בת"א
המעסיק כ-70 עובדים

דרושים:

מנהל עבודה טכני

הכישורים הדרושים: תעודת הסמכה של משרד התחבורה ונסיון מעשי כמנהל עבודה.

פקיד ראשי למוסך

הכישורים הדרושים: בעל השכלה תיכונית ולאחר שירות צבאי, גיל 25—30. בעל ידע בהנהלת חשבונות ובעל נסיון בניהול משרד באופן עצמאי, בעל שליטה בשפה העברית וידיעת באנגלית ו/או צרפתית.

מועמדים העונים על הכישורים הדרושים יפנו בכתב יד עם פירוט מלא של קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 14123 תל-אביב.

— סודיות מובטחת —

חגר למועמד מתאים!

למשרה מעניינת באזור חיפה
של

מנהל יחידה

מדעית-טכנולוגית

בשטחי פעילות בענף המזון
[illegible] פרויקטים שנתי של כשני מליון ל"י)

[illegible] דרושים;
רקע אקדמאי מתאים — רצוי Ph.D.
נסיון תעשייתי של לפחות 10 שנים בענף המזון

[illegible] מתבקשים לשלוח קורות חיים לת.ד. [illegible] חיפה.
סודיות מובטחת

לסברינה
מפעלי טקסטיל בע"מ

דרושה

מזכירה

למחלקת יצוא

* שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, כולל ניסוח והדפסת מכתבים בשתי השפות.
* נסיון של שנתיים לפחות בעבודה דומה.
* העבודה בבני-ברק.
* שעות העבודה 16.00—08.00.

בדבר פרטים נא לפנות לי מנהל כח-אדם, טל. 791131.
סודיות מובטחת!

sabrina

דרוש

צלם אופסט

רצוי בוגר קורס צילום. למועמדים ללא נסיון קודם תנתן האפשרות להתמחות במקום.

נא לפנות עם קורות חיים לת.ד. 23004 ת"א.

סודיות מובטחת.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

חייל משוחרר

סדיר ומלואים!

חברתנו, מפיצי ציוד קטרפילר בישראל מציעה לך

עבודה קבועה בתנאים טובים

דרושים לנו:

1. **מכונאי דיזל**
בעלי נסיון ומתחילים.
2. **רתכים ומסגרים**
3. **חשמלאי רכב**
4. **פקידים בהנהלת חשבונות**
בעלי נסיון של 3 עד 4 שנים.

על המעוניינים לפנות:
משרד ראשי, חולון, איזור התעשיה, רח' המנור 8, ת.ד. 214, טלפון 856125.
סניף חיפה, מפרץ חיפה, רח' ההסתדרות, טלפון 729161.

Caterpillar, Cat and ⊞ are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

למפעל מתפתח ודינמי בחיפה

דרושים

מהנדס אלקטרוניקה

לעבודות תכנון ופתוח של מערכות אלקטרו-מכניות. ידיעת השפה האנגלית הכרחית. נסיון בשטח זהה או דומה של שנתיים לפחות; עדיפות לבוגרי בי"ס מקצועי. המועמד המתאים ישלח לתקופת השתלמות בארה"ב.

מזכירת מנכ"ל

נסיון של שנתיים בניהול משרד עצמאי. הדפסה עברית-אנגלית כולל ידיעת שתי השפות.

מזכירת מחלקה

הדפסה וידיעת השפות עברית-אנגלית.

מנהל חשבונות

נסיון של שנתיים ידיעת אנגלית יתרון.

נא לפנות בכתב בצרוף הפרטים המבוקשים לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 563 (מיקוד 31040)

דרושים

פקידי קבלה
בוגרי תדמור בלבד
מלון גני זוהר סדום
אפשרות לינה במקום
פרטים: ת"א טל. 625955, או סדום טל. 057/86051/4

למפעל תעשייתי
בירושלים

דרוש

מחסנאי

לפנות ת.ד. 3399 ירושלים

עורכת דין

מעוניינת ביום עבודה רצוף במשרד עו"ד (5 עד 7 שעות)
לפנות ת. ד. 29477 ת"א עבור מס' 532.

למפעל בטחוני בחיפה

מסגר רתך מכונאי

אתה חושב להחליף מקום עבודתך?
מחפש מקום עבודה קבוע ובטוח?

פנה אלינו

מובטחים לך:

שכר בהתאם לרמתך המקצועית
תנאי רווחה וזכויות סוציאליות מלאות
אפשרות לעבוד שעות נוספות
הסעה למקום העבודה וחזרה
לעובדים הגרים במרחק 25 ק"מ מהמפעל משולם גם זמן הנסיעה.

* לקבלת פרטים נא לפנות:
ימים א', ג', ה' בין השעות 18.00—07.00
ימים ב', ד' בין השעות 15.00—07.00
ימי ו' בין השעות 11.00—07.00

* כתובתנו: חיפה חוף הכרמל (מול בית הקברות העירוני) מחנה מס' 258/ב מחלקת כח-אדם.
אוטובוס אלינו מס' 45 מרחוב הפרא בחיפה.

לנו קוי הסעה מהמפעל וחזרה לחדרה, נהריה-כרמיאל, נצרת ועפולה

דרוש

סגן מנהל חשבונות ראשי

לחברה יצרנית משווקת

הכישורים הדרושים:
(1) מנהל חשבונות מדופלם.
(2) נסיון רב בכל שטחי הנה"ח של חברה יצרנית בתפקיד דומה.
(3) ידיעת השפה העברית על בוריה.
(4) ידיעת השפה האנגלית מעל לממוצע הכרחית.
(5) נסיון בהכנת דוחו"ת פיננסים חדשיים.
(6) גיל 45—30.
(7) רצוי תושב תל-אביב או הסביבה.

המועמד המתאים מתבקש לכתוב בכתב יד בצרוף קורות חיים תוך ציון מפורט של נסיון קודם, אל: ת. ד. 681 תל-אביב עבור סגן מנהל חשבונות ראשי.

NCR

לחברתנו דרושים

מנתחי מערכות

למערכות מחשבים מתוחכמות

הכישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים בתכנון ותכנות מערכים מינהליים ו/או עסקיים בינונים או גדולים.
* השכלה אקדמאית בהנדסת יצור או מינהל עסקים או כלכלה או ראיית חשבון.
* ידיעה בתכנון בסיסי נתונים ו/או מערכות ON-LINE יתרון.
* שליטה בשפה האנגלית.
* גיל 25 — 35.

אם הנך בעל הכישורים הנ"ל ורצונך להשתלב בתכנון בפרויקטים מתוחכמים ובעלי אתגר פנה אלינו בכתב יד לפי הכתובת:
י. א. מיטווך ובניו בע"מ
ת"ד 1089 תל אביב 61000
ציין: עבור משרת 20—3.

— סודיות מובטחת —

למכרות נחושת
תמנע בע"מ
TIMNA תמנע

דרושה
פקידה
אחרי שרות צבאי
לעבודה כספים וניהול חשבונות —
(במשרדי החברה בתל־אביב).
מועמדות מתאימות יפנו טלפונית 255451
לקביעת מועד לראיון אישי.

מפעלי פדרמן
חברה לבנין (1962) בע"מ
מחפשים
מהנדס בנין
עם נסיון של 5 שנים
לניהול פרויקט גדול בחיפה
*
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפון 85656—04
בין השעות 15.00 — 08.00.
— סודיות מובטחת —

למכרות נחושת
תמנע בע"מ
TIMNA תמנע

דרוש
הנדסאי חשמל
בעל תעודת הנדסאי

כישורים: — בוגר בית ספר מקצועי תיכוני ב־מגמת חשמל 4 שנתי או בוגר בית ספר להנדסאים 5 שנתי.
דרגת בדרוג הטכנאים בהתאם לכשורים.
מועמדים מתאימים יפנו אישית למשרדי החברה, בקריה, רח' ט' מס' 2 (מול קול ישראל) בימי רביעי, בין השעות 0900—1300 ו־1800—1600,
מצויידים בפנקס מלואים
ותעודת שחרור מצה"ל.

תעשיות אלקטרוכימיות
פרוטרום
ת.ד. 1929 חיפה מיקוד 31000

דרושה
מזכירה
למחלקת כח אדם

מקום העבודה: משמר הים ע"י עכו
שעות העבודה: 07.30—16.00

הכישורים הדרושים: ניהול עצמאי של המשרד, ידיעה מושלמת בעברית וידיעה טובה באנגלית, כולל הדפסה בשתי השפות. נסיון של לפחות 5 שנים בעבודה, ידיעה ונסיון בקצרנות וניסוח עצמאי של מכתבים.
המשכורת תקבע בהתאם למקובל במפעל ולנסיון המועמדת.
המעוניינות תפנינה בכתב למחלקת כח אדם.

„אליאנס"
מפעלי צמיגים וגומי בע"מ
אזור התעשיה חדרה, ת.ד. 48

דרושה פקידה כתבנית
השולטת בשפות אנגלית/עברית
תנאים טובים והוצאות נסיעה מובטחים

פניות בצרוף קורות חיים ונסיון קודם
נא לשלוח לת.ד. 48, חדרה

„מגנון"
סוכנות לבטוח בע"מ
קריירה!
אם אתה
* מעל גיל 25
* נשוי
* בעל השכלה תיכונית
* מחפש קריירה חדשה
* בעל רצון לעבודה בענף בטוח חיים
אנו מציעים:
* הכנסה מן הגבוהות
* סיוע בעבודה
* גבוי של חברת הבטוח האחודה ביותר בישראל
* קריירה וקידום.

דרושים נציגים
ב־ירושלים
תל־אביב
נתניה
לקביעת ראיון אנא פנה
לת.ד. 39104 תל־אביב

מפעל בטחוני בחיפה
דרושים:
טכנאי ייצור
פקידה כללית
פקידה כללית
(דוברת רוסית)
מחסנאי (למחסן מתכות)
מחסנאי כלי עבודה
שעות העבודה: 1600—0645

לפנות: חיפה, חוף הכרמל (מול בית הקברות העירוני) מחנה מס' ב'/258 מחלקת כח־אדם.

בימים: א', ג' ה' בין השעות 1800—0700
ב', ד' בין השעות 1500—0700
ו' בין השעות 1100—0700
נא להביא לראיון פנקס מלואים ותעודת זהות.

לחברת שיווק ארצית
למוצרי בית חשמליים
דרוש/ה
עוזר/ת
אדמיניסטרטיבי/ת
למנכ"ל
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים בניהול מזכירות, קורספונדנציה וארכיון.
* נסיון בטיפול במסמכי יבוא.
לפנות בכתב לת"ד 729 ת"א עבור מס' 82, בצירוף פירוט נסיון ומשכורת מבוקשת.
תנאים מצויינים למתאימים.

מפעלי טמבור צבע בע"מ
למשרדינו בעכו
דרושה
פקידה
כתבנית
בשפה האנגלית
הכישורים הדרושים:
קורספונדנציה עצמאית באנגלית ובעברית
ידע בכתבה, יבוא. נסיון של 2—3 שנים לפחות.
נא לפנות אל מנהל כח אדם טל. 910133—04

אתה בעל משפחה?
זה עשוי לעניין אותך

תמנע מציעה לך:

א. לימוד מקצוע הכריה והפעלה ציוד מכרות מכני כבד משוכלל.
ב. משכורת התחלתית של כ־1280 ל"י ברוטו (גם בתקופת ההכשרה).
ג. דירה של 3 חדרים (לאחר תקופה של 3—4 חודשים) תמורת — 50 ל"י לחודש.
ד. טיסת הלוך וחזור אחת ל־3 שבועות (עד להעברת משפחתך לאילת).
ה. כעובד משמרות תעבוד 5 ימים בשבוע (שבועיים מתוך שלושה).
ו. תנאים סוציאליים. תנאים סוציאליים גבוהים והטבות שונות.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למוכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' ט' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. — 255451 בכל יום ד' בין השעות 09.00—11.00 בבוקר, 18.00—... אחה"צ. או למחי' כח־אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע
לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

לשכת הפרסום הממשלתית

דרוש:
מחסנאי פקיד טכני

לניהול מחסן ציוד של ציוד טכני,
נידרש גם ידע בניהול ארכיון טכני

● כישורים: בוגר בי"ס מקצועי תלת שנתי בעל נסיון בעבודה מסוג זה (לפחות בשרות צבאי) או ניסיון בכל מקום אחר בניהול מחסן ופקידות טכנית.
● על המעוניינים לפנות לת.ד. 7057 תל־אביב, בציון קורות חיים והשכלה

לחברת שיווק בתל־אביב
לריכוז ופיקוח אשראי וגביה
דרוש עובד נמרץ
נסיון קודם בשטח הגיזברות והכספים
רק פניות עם ציון פרטים אישיים, כולל תולדות חיים — תענינה. נא לפנות בכתב לת.ד. 16284 תל־אביב, עבור „חברת שיווק"

דרוש
מכונאי אחזקה
לבית אריזה „פרי אור"
באיזור התעשיה נתניה
על המעוניינים לפנות טלפון
(053) 28504/5

להדפסה פלקסוגרפית
דרוש דפס
בעל נסיון
העבודה: מעניינת ואחראית במכונות משולבות להדפסה ויצור מוצרי ניר.
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות לחוגלה בע"מ, אזור התעשיה חדרה
טלפון: 22070—063

למנהל מפעל תעשייתי ההולך ומוקם באזור הצפון
דרושה מזכירה
הכישורים הדרושים:
* ידיעת הדפסה בעברית ו...
* יכולת ניהול משרד באופן ...
מקום העבודה: אזור נהריה
נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים נסיון קודם לת.ד. 443, חיפה, ... המעטפה: מזכירה למנהל מפעל

דרושים
מנהלים לבתי הספר
חקלאיים תיכוניים
פנימייתיים באזורי הארץ השונים
מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יפנו אל הנהלת האגף לחינוך התישבותי, הקריה, תל־אביב, ת.ד. 7036, טל. 255421.

חברת ביטוח גדולה
דרושה
מזכירה
ידיעת השפות עברית ואנגלית,
הדפסה בשתי שפות אלה, הכרחית.
מועמדות יפנו בכתב לת. ד. 26223 תל־אביב
עבור מזכירה.

...שורר „נשכח"
...ח שטרן
(סוף מעמוד 1)

...קסואלית. הלשון הארכאית. המיבנה המוצקי... הניגוד של המצב. אף יוצרים מתוח מעניין ...ומו של השיר כווידוי מאוד אישי ואינדיוידו־ ...בין קיומו כחושף מצב אוניברסאלי, אשר מתחית ...החברה ושפת היום־יום:
...אך מצא רעית־אהבים וכית אהבה חקים עבורת/ ...אהבת־אמו לפתע נחשבת מערכת המגורה, / ...שינות ואל בית־כנה שבה, שוב ועפה והשתפחה", ...ים משיריו הבוגרים ביותר כתב נח שטרן בתור ...נעורים־והמש. „ריחות" ניכתב סמוך ולאחר ...לארץ. „הלילך הפורח בלאט,/ הלילך המכחיל ...חרש/לי הוכיר חזיות ביכשת אחת,/ואכזפות ...אחרת./ /אך ריחות־תפוחי־הזהב הכבדים/כבר ...הנות ולענות/כבר כאים להעניק ולהחניק, ...חיים במולדת הזאת".
...ר מביא לידי סמיכות גמורה את תחושת החיים ...ת המוות, סביב המטיב של עליית לארץ. להנות ...להעניק ולהחניק. תפוחי־הזהב הם ריחניים אך ...ים. החיים הם חוויה אך גם נושא לעדות. המו־ ...כמי „מולדת" דורש ידוע — „הזאת". חזית ...באכזבות. הלילך פורח, אך גם מכחיל כאשר ...של מוות. מה שהופך בשיר לקיסמו המיוחד ...יחוד של תיזה חמורה עם אמצעים של אגדת ...הלילך הפורח בלאט, הלילך המכחיל אי־שם ...עין אינטגראציה בין ילדות ובגרות. רגישות ...הבנה טראגית. שיר זה היה שונה לגמרי אילו ...ינה המלה „אך" בפתחו של הבית השני, שאז ...יר סטאטי ותיאורי, או „תיאודטי" בכוונותיו. ...אר". („אך ריחות תפוחי הזהב הכבדים") יוצרת ...משבר. החורגים מן האגדה החמה אל קירבתה ...נויה אישית. היסודות הטבעיים, הריקות, הצב־ ...צורות, עושים אותה לדראמה שאין לשנות את ...ביון שהמסיבה היסודית ביותר היא הקובעת ...ההתפתחות. שלמה גרודזנסקי ז"ל עשה פיר־ ...לשיר וסיכם: „אין פה שמץ של אונס רישורי, ...ייקה פרסונאלית מטשטשת". דברים היוצרים ...ינודית לשירה שהיחה שלטת בשנות השלו־ ...ים.
...ם לתאר את נח שטרן כמי שהחדיר את השפ־ ...ת האנגלו־סכסית לשירה העברית. תרגומו ...לימודיו בארה"ב, נראים כמסייעים להערכה ...בכל־זאת, לי זוהי הערכה מוגזמת. שטרן ...בין השאר מן השירה האנגלו־סכסית המודר־ ...אך קשה לומר כי יוצג או החדיר אותה. יש ...יכרות בינו לבין „לאה גולדברג. למשל, ובינו ...ססן. בעיקר במה שנגע לאופן הצגת האני, ...הנושאים. שירים שכתב בעת ששירת בבריג־ ...סגרת זו ערך את עיתון החי"ל, שייכים מאוד ...להשירה הארץ־ישראלית. אומנם נח שטרן איננו ...בליכוד התגובה, הציבוריות לטרגדיות שהוא ...יותר בליכוד תגובתו שלה. או שהוא נע בין ...ינות הצניעות, הכפייתית וחלא רצונית, שבי־ ...ספרותית בתקופה זו, דווקא מגבירה את הזא־ ...רים אלה.

...וריבות

...ל של האיש נח שטרן כולל גיגודים, הרימים, ...נשר. וליד עיירה בליטא, תוך הלוואה, ציר־ ...מיזואליסט, יפת־מראה ובודד, משורר ולפעמ־ ...בעל לשון צלולה הוגון רב, אשר טבל ...ות נפשית חמורה. שהובילה אותו לנסיון ...התאבדות. לבסוף, שיריו של נח שטרן דור־ ...ע בינם לבין הביוגראפיה. הישרות שבהם ...קשת לבטא את הביוגראפיה, אלא להשתחרר ...מהר. סינון, ריכוז והשגת מישור כללי של ...ה.
...נ ניכחרת משירי נח שטרן עשויה להועיל. ...הורכבת שלפנינו לוקה במספר פגמים טכנ־ ...תצלום של חבורת משוררים ובניהם לאה ...מוצג כתצלום של נח שטרן ומשפחתו. הק־ ...שיר גניד מקיפה. וממצה. תיאורו רגיש לדמו־ ...המשורר אברהם ברוידס.

אוניברסיטת בר־אילן

מודיעה על משרה פנויה של:
מנהל מדור המשכורות
מכרז מס' 22/74
הדרישות: התמצאות בחישובי שכר בשיטת ממוכנת, ידיעות בהנהלת חשבו־נות תקציבית, נסיון בעבודה של 3 שנים לפחות, שומר מצוות, דרגה 36—38 של הדרוג האחיד.
נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל מח' המנגנון, אוניברסיטת בר־אילן, ר"ג.

„קדימעור"
מפעל ליצור בגדי עור
מחפש
1. תופרים ותופרות ממדרגה ראשונה (ומתחילות)
2. עובדי שולחן בעלי נסיון בעבודות עור
תנאים טובים. שבוע עבודה של 5 ימים.
נא לפנות: „קדימעור" קדימה, טל. 99207—053

שרות בתי הסוהר
דרושה עבודת־יד
לתעסוקת אסירים בבית סוהר עזה.
לקבלת פרטים יש לפנות למינהל משק וכספים — ענף התעסוקה ת"ד 163 — דואר רמלה — טל. 965637—03.

Electrochemical Industries
(Frutarom) Ltd.

VACANCY
First Class

ENGLISH SHORTHAND TYPIST

Mother tongue must be English
High typing speed essential
Apply in writing to P.O.B. 1929, Haifa

לחברת ביטוח גדולה
דרושות
★ כתבנית
פוליסות / עברית
בעלת נסיון בהדפסת פוליסות
של שנתיים לפחות
★ נקבנית עם נסיון
לעבודה קבועה או זמנית
המעוניינות יפנו, בצרוף פרטי המשרה לטלפון 54311

למפעל מזון גדול
במרכז תל־אביב
דרוש שומר
העבודה היא בשלוש משמרות
המעוניינים מתבקשים לפנות עם המלצות בכתב לת. ד. 138 ת"א 61000 — לקביעת ראיון.

למשרד טכני ר. שנקמן בע"מ
סניף באר־שבע
דרוש מהנדס
לעבודות פקוח על בניה באזור באר־שבע
לפנות: ב"ש מרכז לנגב טל. 3361—057
ת"א, רח' הגלבוע 13, טל. 237244—03,
238489—03
עדיפות תינתן לתושב באר־שבע

דרושים
עובדים/עובדות
לעבודה משרדית חלקית
בימים ראשון ושישי
מתאים גם לעקרות בית, פנסיונרים, סטודנטים וכו'. לפרטים: נא להתקשר לטלפון 260233 בימים ב'—ה' בין השעות 8.00—13.00.

קריסטל
תעשית מכונות ותנורים בע"מ
רח' החילזון 12, רמת־גן, טלפון: 721126

דרושים
1. מנהל מחסן ייצור
בעל רקע טכני טוב ונסיון בענף.
2. נהג עם רכב נוסעים (או טנדר)
לשליחויות מהמפעל.
לפנות אישית אל מנהל הייצור, או להתקשר לשם קביעת ראיון לטלפון 729331 בשעות 0800—1400

ללודזיה בע"מ
דרוש
סוכן מכירות
לעבודה קבועה בשכ"ח
התפקיד כרוך בנסיעות לערים השונות בארץ
על המועמד להיות תושב ת"א או סביבתה
גיל 45—80 ובעל רכב נוסעים פרטי
יועדפו בעלי נסיון במכירות בשטח הטכסטיל
נא לפנות לת. ד. 34, חולון, בצירוף פרטים אישיים ונסיון בעבודה.

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ

למחלקה האלמנטרית
של
החברה בתל־אביב
דרוש
מנהל
נא לפנות טלפון 623362, קו פנימי 205 או 206 תל־אביב.

המועצה המקומית מצפה־רמון
ת.ד. 1, טלפון: 40—88014—057
מכרז
להעסקת עובדים 2/74
המועצה המקומית מעוניינת להעסיק במסגרתה עובדים במשרות המפורטות מטה:
1) **גזבר המועצה**
— במשרה מלאה
בעל נסיון והכשרה מתאימים
2) **מנהל מחלקת חינוך**
— במשרה מלאה
מוסמך במדעי החברה או בוגר קורס למנהל חינוכי
3) **מנהל חשבונות ראשי** — במשרה מלאה
בעל נסיון והכשרה מתאימים
4) **הנדסאי בענף הבנין**
— במשרה מלאה
בעל נסיון קודם כאחראי לתחזוקה ועוזר למהנדס המועצה
5) **עורך־דין**
— העסקה לפי חוזה מיוחד
למועמד המתאים בכל אחת מן המשרות ה־מוצעות ייקבעו תנאי־שכר בהתאם לכישוריו. כמו כן תינתן עזרה בדיור. בדבר פרטים יש לפנות למזכיר המועצה עד יום ששי, 22.3.74.
אליהו שפירא, ראש המועצה

א.אי.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

דרוש
כתב הנו'סי
(מע—532)
* בעל נסיון בכתיבה ועריכה
* התמצאות בשיטות שרטוט וכתיבה לפי תקנים צבאיים
* ידיעת השפה האנגלית חובה

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
(מע—533)
המעוניין להשתלם בכתיבה הנדסית
* בעל נסיון מעשי של 3 שנים בשטח האלקטרוניקה
* שליטה מושלמת בשפה העב־רית
* ידיעת השפה האנגלית
* כושר הבעה בכתב.
תנאים טובים
נא לפנות בכתב או טלפונית 787131 או 782141 אל מח' כוח אדם, מבצע קדש 48, בני־ברק 51203.
סודיות מובטחת.

דרושה
נציגת מכירות לתרופות
אשה בעלת יוזמה ורכב משלה
למכירת תרופות של חברה בינלאומית
טלפון: 226518 — 8.30—17.30

אוניברסיטת חיפה

דרושה
פקידה
לעבודה בלשכת הנשיא בב. על
הכישורים הדרושים:
נסיון קודם בעבודות מזכירות — ידיעת עברית ואנגלית הכרחית. בהצעות מועמדות נא לפנות למחלקת כח אדם, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל.

דידי מנוסי

מגילת פלסתר

ויהי בימי המלכה החשה־כראש
היא המלכה המולכת מהדו ועד בוש
על מאה ועשרים חברי־כנסת מיחסים
ושרים ופרתמים ואחשתרנים וסריסים.

ויהיו כל ימי מלכותה משתה ואורה
חור כרפס ותכלת והתעשרות מהירה
ובוץ וארגמן קוילות לרב
כי מעולם לא היה מצבנו כה טוב.

(אף על פי שכמאריך שאיננו פורים
הפל פור נוסף ביום הכפורים
ויצא האויב בקלגסות ובגדודים
להשמיד ולאבד את כל היהודים)

ויהי לאחר הדברים האלה ותהום הממלכת
כי אין מלך בישראל ובוקה ומבוקה
ויאמר למלכה השר חרשיש בן גליציה:
„אם נא מצאתי חן בעיניך — ארכיב קואליציה."

ויקרא להמון ובותא וחרבונא
שהיו בממשלה מאז קום המדינה...
ויאמרו לו: הבזיון והקצף לא בכדי
בראשית נקבע: מיהו מרדכי היהודי:

ויען לאמר: בענין זה נפגשתי
עם הבת החורגת, דמיגו עם ושתי
וישמעו המון ובותא את השם המפרש
ותפל רוחם ויעזבו את המגרש.

ואפילו חרבונא זכור לטוב
שעם ושתי יצא יד ביד אל הרחוב
הסס כי ידע שהמלכה ושתי
צהבות זו לזו — ומאום לא חדשתי.

ולהוסיף מהומה — בגתן ותרש
שומרי הסף וסוכני החרש
זרקו שאילתא מטוצצת למטה:
„היכן בכל אלה משפט הזהא ד'"

וישמע הזהא השוכב הגדול
את עוף השמים מוליך את הקול
ויאמר לאחיו: „מאס נתמהמה
עד יקימו פה עץ חמשים אמה ד'"

ויפרש הזהא עם יתר אחיו...
ולא עוד למלכה שתשכן בטחה
ולא עוד לחרשיש והתכלותו בגבורה —
כי עמדו כלם בפני שקת שבורה!

כי נגלו הפנים סבבו למסכה
והעיר שושן לא צוהלה ושמחה
חוץ ממרדכי בן־פורת איש סודי
המען שהוא הוא מרדכי היהודי.

סילבי קשת

להגריל את הממשלה

„את מי זה מעניין ?", אומר פרופ' ישעיהו ליבוביץ על תרגילי המפד"ל. „הם רבנים באותה מידה שמפ"ם הם סוציאליסטים".

התערבותה של הרבנות הראשית אף היא משאירה אותו אדיש לחלוטין. „זה לא רבנות ראשית. זה מישרד ממשלתי. התכתשות במנגנון המישרד האדמיניסטרטיבי. אין שום קשר למדינת־ישראל. לפני שנים אחדות היתה מריבה גדולה, מי יקבל את עניין ההסברה, מישרד־החוץ או גלילי. אותו הדבר. כל העניין עם המפד"ל היא התכתשות כמה שרים ייכנסו לממשלה.

„האנלוגיה למפ"ם, ממש מפתיעה. זוהי פרוסטיטוציה של כל ערכיהם המוסריים".

„כלום לא מביאים התרגילים האלה לקיטוב נוסף בארץ,

פרופ' ישעיהו לייבוביץ
„כתובת לקבלת פקודות מוואשינגטון"

בין דתיים וחילוניים ? לרגע, נדמה היה, שדווקא בחזית נוצר גשר של הבנה והערכה בין צעירים שלחמו יחד.

„אין דבר מסוכן יותר מאשר לחשוב במושגים כאלה. אנשים שמבחינה אכסיסטנציאלית מפרידה תהום ביניהם; שאינם יכולים לאכול יחד משולחן אחד; אינם יכולים להתחתן זה בזה בגלל נידה וטהרת המשפחה; אינם יכולים להקים יחד לא התיישבות ולא יישוב ולא חנות ולא מישרד. ואפילו לא מחקר מדעי אכספרימנטלי משותף — על כל זה מחפה אחוות־הנשק ?

„כשהטירוף הלאומני הפטריוטי יפוג, יתברר שאנו מתפלגים לשני עמים.

„לא מעניין מי נרשם אצל פקיד כיהודי. לא מעניין. לא הכנסת, המורכבת ברובה מכופרים מחללי־שבת ובעלי נידות, תאמר מיהו יהודי. אין בזיון גדול יותר של ההלכה של דת ישראל — מאשר אישורה על־ידי הכנסת.

„ולמה אסור לרבי מלובביץ' לחוות את דעתו ? זה עוול אם אני אחווה את דעתי בענייני קמבודיה ?"

כקצף על פני הבצה

„לא זה מטריד אותי, כי אם העובדה שלא ידוע בעולם הנקרא חופשי, בשום מישטר, על תמיכה של הרוב המכריע בשלטון כמו במדינת־ישראל, בכל 25 השנים האחרונות, וזה, כנראה, מגיע לו.

„הקואליציה הקלריקלית־אתיאיסטית תוכל להמשיך לשלוט ולחלק טובות־הנאה לכל גאמניה לפי מפתח מוסכם.

„עניין דיין הוא רק הקצף על פני המים העכורים של הבצה הזאת.

„ב־25 השנים האחרונות, בענייני חוץ ובטחון, היה הקו המנחה של כל הממשלות בארץ; והקו של הרוב המכריע של העם — שהמצב האידיאלי הוא של לא־שלום פרמננטי. החמצנו הזדמנות בכוונה ובזדון, הלכנו בדרך של לא־שלום. זה מזכיר את 1984 של אורוול, שהשלטון מעוניין במצב כזה. אז בעיית הבטחון עומדת במרכז, בהסכמת העם כולו, אשר מתלכד מסביב לממשלה שהיא ערובה לבטחון.

„ולכן כל הבעיות האחרות — סוציאליות, תרבותיות, חברתיות, חינוכיות — כל זה נדחק הצידה.

„מצב זה, של מלחמה פוטנציאלית מתמדת, סברה, עשוי להביא מפעם לפעם, לידי מלחמה אקטואלית, שתמיד תימשך כמה ימים ותוצאותיה בטוחות מראש. שהרי הפער בינינו לבין הערבים הולך וגדל, והזמן פועל לטובתנו, ויש הזדמנות מכריבוש, לכיבוש נוסף.

עם חדש, סינתטי

„אין לצפות כי מן המלחמה הזאת יוסק לקח במציאות המדינית החברתית, או במציאות המוסרית, לדברים שבין אדם לחברו, ובאורח החיים של כל פרט.

„אופיית של החברה הישראלית ושל מיסגרתה המדינית נקבע על־ידי העובדה ששלושה מיליון בני־אדם ממוצא העם היהודי, מתגבשים כאן כעם חדש, שאין לו היסטוריה ואין לו מסורת, לא מסורת של ערכים רעיוניים ולא מסורת של אורח חיים. כל זה חסר לעם הזה בהיותו מורכב מיהודים שריכבם המכריע — על כל פנים השיכבה הקובעת שבקרבם — ניתקו את הקשר עם התוכן המהותי של העם היהודי ההיסטורי, שלא היה אלא היהדות.

„הולך ומתגבש כאן עם חדש, סינתטי ללא תוכן, מקורי ספציפי — עם שייחודו הלאומי אינו אלא מיסגרתו המדינית. לא העם היה ״המבונה מדינה לעצמו, אלא מדינה היוצרת עם לעצמה.

„אין לתודעה הקולקטיבית של העם הזה אלא תוכן ערכי אחד בלבד והוא המדינה. במקום לשמש כלי ומכשיר ואמצעי למימוש ערכים והגלומים במציאות הלאומית, נעשית

(סוף בעמוד 18)

אליהו עמיקם

שקרן שלא רימה

מכוכב־לכת צדק, שנחת אצלנו, כדי לערוך סקר על הנעשה התיכון, הגיע למסקנות, שאולי הן מוטעות.

ור זה — דיווח הוא לשולחיו — נועדו יחדיו שניים: אחד ואחד רמאי, צמד־חמד. אבל צמד זה הוא מיוחד במינו — אינו מרמה והרמאי אינו משקר. אפשר היה לומר, כי הם השמיים, אך הם בסך־הכל ילידי כדור־הארץ, כוכב־הלכת

תגדיר האורח מן החלל את הצדדים ב„סכסוך" הישראלי־ על מה ביסס הוא את מסקנותיו ?

נת 1967 העלו הערבים באש את תל־אביב. נאצר יצא להיפגש סיין בנחלת ועם אסד — בגינוסר. מצרים השמידה את חיל־ הישראלי במכה אחת, ונוסף על כך עוד 50 אלף מטוסי־קרב ם נהוגים בידי אימפריאליסטים אמריקנים ודרום־וייטנאמים. ך היא הביסה גם את ארצות־הברית ואת בריטניה הקטנה, מעצמות אלו הכריזו עליה מלחמה.

בורי האומה הערבית הוציאו להורג את הנשיא יצחק בן־צבי ז"ל ראש־הממשלה, לוי אשכול ז"ל. בתקופה שבין מלחמת ששת־ ומלחמת יום־הכיפורים הם חזרו והשמידו מאות אלפי מטוסים לים ורבבות טנקים. מוטי הוד ומשה דיין נמצאים עתה בשבי יו, והאנשים המתחזים בטלוויזיה הישראלית כהוד ודיין אינם כפילים. הא ראייה, שאי־אפשר עוד להמשיך במשחק ומוכרחים את „פרישתו" של דיין. ועיקר שכחתי: הערבים ניצחו ת רמדאן.

בור החללי שמע ללא־הרף את השקרים האלה, הנוגעים ללב, את דעתו על הערבים, כפי שהיווה אותה: שקרנים אבל לא

הם שיקרו אבל לא רימו. הם דיברו במפורש על עקירת הנטע המזרח־התיכון. הם אמרו במפורש: לא שלום, לא הכרה. לא עד כניעתו הטוטאלית של האוייב הציוני, שהמבין יבין כפי שירצה להבין. אין בכך שום רמאות.

*

ן היה בן־זוגם הציוני. הוא מעולם לא שיקר. כל דיווחיו היו אמת־ויציב־ונכון (עד תחילתה של שנת 5733 לבריאת העולם), הוא עשה דברים ומחדלים, אשר יצרו את הרושם המוטעה ונאום מן הצדק.

א כידור בין גבולות בטוחים ומוכרים לבין גבולות מוכרים ים. הוא ניתר בין שטחים לבין השטחים. הוא התפתל בין מתן ישיר לשלום חוזי. הוא קיבל את החלטה 242, אבל תבע אותה — 242, לא כפי שקוראים את המספר הגויים — משמאל הוא קרא אותה מימין לשמאל — 242 ולא 242. לבסוף הוא לא איש. הוא הסתבך בפיתוליו עד שנפל קורבן של עצמו.

פסק עליו החוקר החללי את שפסק עליו, לא מתוך אנטישמ־ חלילה, כי כמעט ואין אנטישמיות בחלל, אלא מתוך בורות. המיסכן לא יכול היה לדעת, שהתנהגות הציונית של מדינת־ יונקת את חיותה המוסרית ממקורותיה הטהורים של הציונות ית, ועל־כן אי־אפשר להעלות כלל על הדעת, כי יכול לדבוק אילו שמץ של תרמית. בחלל פשוט לא שמעו ולא קראו על החנוך־קדוש ועל טוהר־הנשק.

ר מטעות זו שביסודו של הדו"ח לוקה הוא גם בחוסר עידכון. היו הופעות רק לגבי התקופה, שנסתיימה בסוף שנת 5733 ת העולם. עשרה ימים אחרי סופה — התחיל השקרן גם לרמות. לבן־זוגו — דביקותו המסורתית בדיווחי אמת הולכת להגיע רשעים מרשימים, כפי שהיה אומר זאת מר אבא אבן, מגדולי במזרח־התיכון.

*

הוא, שמסקנותיו המוטעות של בן העולמות הרחוקים הופכות יותר לנחלת רבים בקרב בני־הארץ.

למשל, את השבוע האחרון. קיסינג'ר נחת אצלנו מנפנף ת השבויים. אין אדם בישראל, למעט השוליים הידועים, שאינו י בשימחת המשפחות, אשר זכו לקבל סימן־חיים מבניהן. ואין באותה מידה אינו שותף לאבל המשפחות, אשר בניהן נפלו או נרצחו בידי חיות־הטרף.

ם נייר הרשימות, שהביא עמו קיסינג'ר, כדי לעטוף בו את הוא, בשלב זה — הנסיגה הישראלית מרמת־הגולן — אינו עוד את העיקר. רובו של הציבור יודע, כי זהו שלב משלביו סינג'ר המובילים אותנו למקום מסויים מאוד.

בור מתחיל לתפוס את הפרינציפ, מי שאמר בכנסת, שהממשלה לה משא־ומתן על נסיגה מסוריה, מי שצעק „עלילת דם !" — א שיקר. הממשלה באמת לא ניהלה משא־ומתן כזה. עובדת אפשר להוכיח אותה בקלות, כי קיסינג'ר לא נישק את גולדה ה אבן. לא את אלון ולא את משה קול. כלומר, לא היה משא־ לומר בזה אין שקר. אבל...

כשהוא נישק בניו־יורק את פאחמי ואת סקאף, והטביע ליחסי נשיקותיו על לחייו של שמחה דיניץ — ואת זה אינו נחפז לקבל. זה אומנם אפשרי בתנאי הטלקומוניקאציה אבל לא בקלות יקנה את זה הציבור, לאחר שכבר קנה ת כל הסופרמארקט של המשביר הממשלתי.

ים מוכנים עכשיו להאמין, כי בשישים דקות של שיחה־ פנים ובשעות ספורות של סעודת־עבודה, אפשר לפתור בעיה, שאת עיקרו אי־אפשר היה לפתור במשך כמעט שבע

*

נכון הוא שעד שלשום אחר־הצהריים — „הממשלה (כלומר, קול) לא ניהלה משא־ומתן על הנסיגה מסוריה", זה לא היה זה היה מגע־ומשא. מבינים ? יש הבדל בין משא־ומתן משא. ומי שקבע זאת — לא שיקר.

כשהתכוון אסד שלשום, בשעת פירסום רשימת השבויים כי קיבל הבטחה מקיסינג'ר, שישראל תיסוג נסיגה מלאה עולן — הוא לא רימה.

ים אנו, איפוא, לנקודת המוצא: זה לא שיקר וזה לא רימה. שת המושגים פוסק: נצח ישמעאל לא ירמה ונצח (ממשלת) לא ישקר.

מי שנקלע שלשום — בבוקר יום בואו של קיסינג'ר — בין אשר בשובם מן החזית, הסתננו בשערי הכנסת, יכול היה כי הדור הצעיר לא יקבל את הלא־שקר הזה במקום האמת. יאכל את התבשיל הזה ממיטבחה של סבתא. גם אם יהיה כל הגירות של כל הקיסינג'רים.

לא יקבל את הגירסה הזאת של גיליי.

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ
המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 1.50 ל"י למלה / יום ו': 1.75 ל"י למלה

הסתדרות מדיצינית הדסה
מודיעה על משרות פנויות.
דרושות
אחיות מוסמכות ומעשיות
למישרות שלמות וחלקיות למאגר (POOL)
האחיות בבית־החולים,
לעבודה במשמרות שונות
(בוקר, ערב, לילה).
שעות העבודה תותאמנה לפי נוחיות האחיות. שעור המשרה יקבע אף הוא לפי נוחיות האחיות וכן תתקבלנה מועמדות המוכנות לעבודה רק פעם או פעמיים בשבוע.
המעונינות מתבקשות להתקשר טלפונית למספר 528658 בין השעות 14.00—16.00 או בכתב לת.ד. 499, ירושלים עבור „מאגר אחיות".

לחברת בטוח בתל־אביב
דרושות:
★ כתבנית עברית
אחרי שרות צבאי. רצוי בעלת נסיון קודם בכמות רבה.
★ נערה לתיוק
עם ידע בהדפסה.
על המועמדות לפנות ישירות לשדרות רוטשילד 27 קומה ג' ת"א
טלפון 623816

פרי הגליל בע"מ
חצור הגלילית, טלפון 37473
דרוש
חשמלאי
לתעשיה
למועמדים המתאימים מובטחים תנאים טובים

לצעירים אינטליגנטיים
הרוצים להתקדם במקצוע
ביקורת חשבונות
מוצעות:
משרה אחת בחיפה
ומשרה אחת בתל־אביב.
בתור פקיד ביקורת במשרד רואה חשבון. ידיעה יסודית ומעשית בהנה"ח הכרחית.
✱ הצעות וקורות חיים בכתב־יד נא לפנות ל־ת.ד. 3486 ת"א עבור „רואה חשבון"
— סודיות מוחלטת מובטחת

משרד הבריאות
דרושה מדריכה
לביה"ס לאחיות מעשיות
בבאר יעקב (נפש)
אחיות מוסמכות המעוניינות במשרה זו מתבקשות לפנות למנהלת ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח הממשלתי לחולי נפש באר־יעקב
טלפון: 03—961248

למפעל תעשייתי בענף המתכת בסביבות תל־אביב
דרוש
חשמלאי
אחזקה
בכיר
תנאי השכר יקבעו בהתאם לכישוריו.
— סודיות מובטחת —
המועמדים יפנו בכתב
לת.ד. זקוז ת"א עבור „ר"

למפעלנו בעתלית
דרוש
כימאי אורגני
לניהול מעבדה
נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם ל־
דור כימיקלים בע"מ
ת.ד. 10036 חיפה.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרושים
1. מכונאי מעולה
בעל נסיון באחזקת מכונות תעשיה
2. עוזר למנהל עבודה
3. מבקר טיב
תנאים טובים לאיש המתאים
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1145 חיפה

עולה מאנגליה
בעל נסיון רב
באדמיניסטרציה
(אופנה)
אינטליגנטי, גמיש,
דובר מעט עברית
מחפש עבודה מענינת
בכל תחום.
טלפון 03—245079

עץ־לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD
דרושים
✱ חשב שכר בעל נסיון בשכר ממוכן
✱ מרכזנית מנוסה
תנאים טובים ✱ סודיות מובטחת
נא לפנות:
עץ־לבוד, מח' כח־אדם, פתח־תקוה, טלפון 931

למפעל בטחוני בתל־אביב
דרושים:
● טכנאי אלקטרוניקה
● טכנאי ייצור
המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 עבור מ', ת"א 61330 ולצרף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומס' טלפון.
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי באשדוד
דרושים.
1. מכשירנים
בוגרי בית־ספר מקצועי ובעלי נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה בכרסומת ומחרטה.
2. בוגרי בית ספר מקצועי במגמה מסגרות
כולל נסיון של שנה
המעונינים יגישו מועמדותם כולל הכשרה מקצועית ונסיון בעבודה תוך ציון המשכורת הרצויה לת.ד. 3417 ת"א

TEKTRONIX®
מעתה שם דבר בתחום
ELECTRONIC CALCULATORS
למדענים מתמטיקאים ואנשי מחקר
דרושים
✱ מהנדסי מכירות
✱ טכנאי שרות
נא לפנות ל־
איסטרוניקס
ת.ד. 39300 תל אביב

דרושים
צעירים
לעבודה אחראית ומענינת
באזור תל־אביב
● הנתונים הדרושים:
✱ השכלה של 11 שנות לימוד לפחות
✱ כושר בריאות תקין.
✱ אחרי שרות צבאי מלא ביחידות שדה, בתפקידי פיקוד.
● תנאי העבודה:
✱ עבודת משמרות (8 שעות משמרת כולל לילות ושבתות).
✱ ההעסקה עפ"י חוזה מיוחד למשך שלושה חדשים לפחות. (עם אפשרות הארכה)
✱ שכר ממוצע של —1200 ל"י ברוטו לחודש.
התחלת העבודה בהקדם.
מותנית במעבר קורס בן מספר ימים במשכורת.
העבודה מתאימה גם לסטודנטים.
✱ מעוניינים מתבקשים לפנות אישית בימים שני ושלישי (4—5 מרץ 74) בין השעות 14.30—17.30 לרח' אבן גבירול 10, ת"א ולפנות לפקיד המודיעין.
נא להצטייד בפנקס מילואים ובמודעה זו.

לחברת הנדסה גדולה בתל־אביב
דרושות:
כתבנית עברית
יום עבודה רצוף
מרכזנית
לשעות אחה"צ — הדפסה יתרון
✱ ✱ ✱
נא להתקשר 612352
או בכתב לת.ד. 2926 ת"א עבור 2193

למוסד מובלטי למחקר ופתוח
דרוש:
אקדמאי
לעבודה בעלת אתגר, המשלבת ארגון, פקוד וטכנולוגיות מתקדמות במחשב, אלקטרוני ואופטי המופעל בשדה נסויים.
עדיפות תנתן לבעלי דרגות קצונה (קצין עם) ונסיון בניסויי שדה.
● המועמדים יפנו בכתב, בצרוף תולדות חיים ופירוט הנסיון לת.ד. 7057 ת"א עבור ש. ו

דרושים זמרים גברים
למקהלה לבצוע היצירה „גורה לידר" מאת שנברג במסגרת הפסטיבל הישראלי,
בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של מר זובין מהטה
הקונצרטים יתקיימו ב־13, 14, 15 ביולי 1974.
המעוניינים מתבקשים לפנות — בכתב בלבד — לפסטיבל הישראלי, ת.ד. 29874, תל־אביב

לצה"ל
דרושות
כתבניות
מקום העבודה — תל־אביב.
שעות העבודה — 1600—0800.
לפנות בשעות העבודה
לטלפון — 693292—03.

חיים חפר

ושוב קיסינג'ר

כבר היו ימים שעשו ממנו עפר ואפר בכל קריקטורה • כבר ציירו אותו אלה שהיה להם "רעיון" איך להפוך דמוקרטיה לדקטטורה • בחוגים מסוימים הוא כבר לא היה בשבילנו סיגרת • ובמסבות ליל השבת כבר תיארו שיעשה כאן ראשות ממשלה בתור חלטורה • מה לא אמרו עליו? כבר החליטו שהוא מתכחש לעצמו • כבר רגנו שבית שמעניין אותו זה הוא עצמו • כבר ספרו שבאשר הוא מספר את רעיונותיו, הוא בעצם מאמין • כבר הודיעו שהוא מבטיח מתוך ידיעה שלא יוכל לקיים • וכבר נדו לו ולנו, גח"ל והמפד"ל וע"מ • אבל הנה, כמו אלאדין האגדי המשפשף את המנורה • הוא מגיע אלינו מדי פעם ומביא בשורה • ומה שהוא מביא זה לנכרי לא רע ••

ראינו את "קרניבל יציאת-מצרים" על פני המסך הקטן • ראינו את החיוכים, שמענו את הצהלה, בתוך ענן רמוני העשן • הרגשנו איך הם עוזבים את אפריקה בלב קל, ממש בששון • (ורבותי, אל תשכחו שזאת היא האגדה של אריק שרון!) • קראנו את הסיסמאות הנסגלות להביא כל "גץ" למצב של דכאון • ופתאם ידענו שכך לא עוזב צבא מובס אלא צבא שנחל נצחון • אך בתוך השמחה הזאת העליזה והמעודדת של "מבט" • נדמה לי כי היה חסר על גשר אלפרדאן איש אחד • איש אחד אשר הביא לידי כך שבבוא היום • יאמר כאן על-ידי שרים בכירים ש"פני סאדאת לשלום" • וקצינים ישראלים ישוחחו עם קציני מצרים • ויבטיחו לבקר זה אצל זה בתל-אביב ובאלכסנדריה ובקהיר ובירושלים • ואוטובוס שיחצה את הקוים מחזור אלינו אחת ושתים • בקצוד קצת הרגשה ויש עבדות גלויות לעינים • שאנחנו מתחילים כבר לאכול את הלחם שקיסינג'ר שלח על-פני המים ••

ועכשיו אנחנו שומעים את קולותיהם של קרובי השבויים • שומעים את קריאות השמחה, את השמות, את הכנויים • שומעים את אנחות הרוחה, את דברי התודה הגלויים • וזוכרים את ימי הצפיה של ההורים ואת לילות הענויים • אבל גם זוכרים את השאלות ומאמרי הגנויים • אשר תקפו את ראש-הממשלה בזעם ובחרון • על אשר הציעה תמורת השבויים — שני מצבים בראש החרמון • אבל הנה, קולות השמחה מכסים על קולות העבר • ואלה הם הקולות היקרים לנו מכל יקר • קולות המוכיחים כי גר טמון מדי פעם בפעם שוב אצלנו מואר • ושוב אנו רואים את קיסינג'ר נרגש וחיוכיו נבוכים • ואנחנו יודעים כי הוא מסוג האנשים אשר אינם שוכחים • פני ראש-ממשלה ופני במפד"ל המסתכלים ברשימה — ובוכים ••

שנים רבות וקשות עוד תעברנה בודאי עד יום השלום והשלוה • ויהיו תקריות ויהיה משא ומתן ונשלם רעה תחת רעה אבל גם טובה תחת טובה • ונראה את שכנינו כשנשגים לגבה ולנפש • ונראה גם את עצמנו מתקדמים איזה טפח אחר טפח • ואי-אפשר לדעת — אולי יהיה גם לקסף • אבל דומני כי במזרח התיכון כבר נוצר תקדים • ומדי יום ביומו אנחנו עדים • שלא מכרח להיות רע לערבים כדי שיהיה טוב ליהודים ••

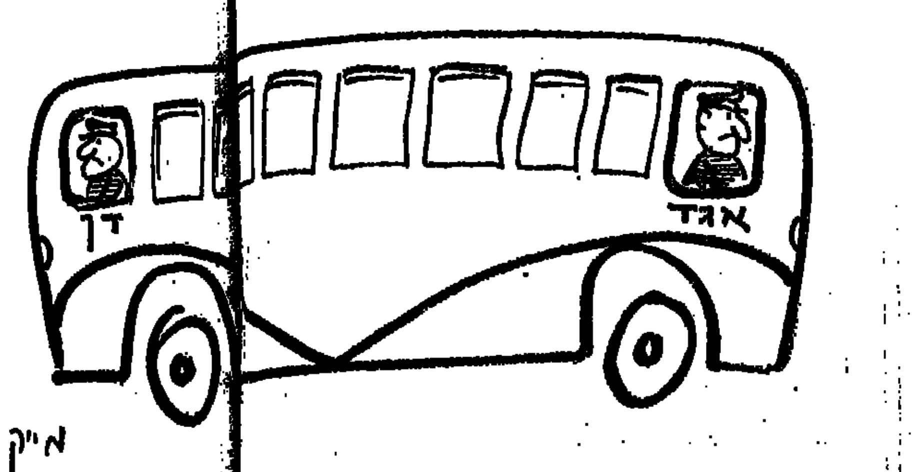

בועז עברון

דימדומי אלים

אומנם יש גם סימנים הפוכים, סימנים לחיפוש אלילים חדשים במקום אלה שהכזיבו, אולם דומה בכל-זאת שיותר ויותר אנשים מתפכחים מהמיתוסים הישנים ונתקלים פנים אל פנים עם העובדה המכאיבה והמפחידה, שבעצם אין שום מחליף להגיון שלהם, לעיניים הרואות שלהם, לשאלות שלהם עצמם. איש לא יעשה את העבודה במקומם.

ההכרה שבעצם אין איש ניחן בתבונה עילאית, שבעצם אין איש מבין את החיים יותר ממך, שאתה חייב לשאת לבדך את נטל החופש — היא לעיתים קשה מנשוא. אנו רואים עדיין מסביבנו את אלה המעלים בדחילו ורחימו את שמותיהם של ז'בוטינסקי ובן-גוריון, המזכירים אותם ברטט מיוחד בקולותיהם, הדומה לזה שבו מושמע השם המפורש. אלה הם האנשים שאינם מוכנים ללכת ברגליהם ולחשוב בראשיהם, אפילו כשהם עומדים בראש מפלגות וסיעות גדולות ומשפיעים על גורל האומה.

אבל אם נבדוק את עצמנו, נראה כי איש מאיתנו אינו משוחרר מהסתמכות עיוורת על סמכותם וכל-יודעותם של אחרים. ההבדל בין אלה מאיתנו הרוצים לחיות עבדים ואלה הרוצים להיות חופשים, הוא רק בכך שבעת שאנו מגלים בתוכנו תחום השתעבדות כזה, מנסים שואפי החופש להתנער ממנו. אתן דוגמה מנסיוני שלי, הדומה לזו של רבים רבים בארץ: כמה וכמה פעמים במשך השנים האחרונות סיירתי בקו המעוזים שלנו על התעלה במסגרת שירותי הצבאי. העתונים סיפרו, מפי מקורות צבאיים בארץ ובחוץ-לארץ, כי המצרים מחזיקים מהעבר השני של התעלה צבא של חצי מיליון חיילים ואלף עד אלפיים תותחים. זכורני שתוך כדי ביקור במעוזים אלה התעוררו בלבי שאלות, שכמעט לא הרשיתי לתן להגיע לידי ניסוח ברור בתוכי, כאילו הייתי מערער בכך על חוכמתם ונסיונם העמוקים והרחבים של מנהיגי צה"ל, שלמדתי לסמוך עליהם באמון מוחלט מאז מלחמת ששת הימים.

*

שאלות אלו היו: כיצד זה יש מעוזים כה מעטים לאורך חזית כה ארוכה? מה יכולים הם לעזור נגד התקפה רצינית? ואם לא התקפה רצינית, לשם מה לקיימם שם מלכתחילה? וכשראיתי את הכמות הזעירה של הנשק במעוז, בסך-הכל מקלעים אחדים ומרגמה או שתיים, עם תמיכה דלילה של שריון, תמהתי — קצת, ולמקוטע — מה ערכם של אלה נגד המערך הארטילרי העצום שמן הצד השני, ותהיתי במעורפל, לי מראה החיילים המעטים שבמעוז. בכלות הכל, אפילו החיילים טובים משלהם פי שלושה, פי שישה, פי עשרה — הרי מהצד השני יש כוחות העולים במיספרם על שלנו עשרות מונים. ותהיתי, כמו כן, מה יקרה אם תהיה פלישה, גדולה בקילומטרים הרבים המפרידים בין מעוז למעוז, בלי שהמעוז יוכל לדעת על כך. וכשהסתכלתי במשקפת אל הצד השני של התעלה, וראיתי את סוללות העפר העצומות המוקמות שם, גבוהות משלנו, ושאלתי את קציני המעוזים מה פירושן, קיבלתי ללא הרהור [illegible] את הסברם: "המצרים, הם פוחדים. הם יראים [illegible]" [illegible] ושאלות הנכונות.

אבל קיבלתי את ההסברים [illegible] שהשקילו לכסות את מרותם אינם אלא מערכת התראה קדמית על המערך הצבאי. די להשוות שיש מאחוריהם מעוצב שריון [illegible] של ועדות-חקירה של לוויה אמיר, שיוכל להגיב [illegible] האמריקני, שבפניהן מחווני-פלישה מצרית אמיתית. [illegible] הגדולים ביותר מרוב — אין שום דבר שיוכל להחזיק [illegible] ניתנת לנו הזדמנות לשמוע נגד חיל האוויר שלנו. [illegible] אנשי המימשל עומדים תחת לא יתואר שאנשים חכמים [illegible] לעומק של אנשים שאינם טכ[illegible] מקצוענים לעילא ולעילא, [illegible] מקצועיים אלא סמוט בני-אדם דברים ברורים וגלויים אלה [illegible] להיות "לוקשים" ואין להם התשובות עליהם [illegible] קילומטרים רבים — עם דליל שנראה לעין נדמה [illegible] של רוב הוועדות שלנו (חוץ המוחפסנת, כמין תכסיס-נצח [illegible] הגדירים, שבהן גוטל על הפעלת מינימום של כוח [illegible] מלאכה זו אדם כשמואל תמיר), סימום של תוצאות, בעוד [illegible] מה גדולה החשיבות של מסרב להשלים עם [illegible] ציבורית חסרת כל סנטימנטים טית, אילו הייתי שואל [illegible] "כריזמאטית".

השאלות הפשוטות המתחייבות [illegible] העיניים, ושבאמת עלן על [illegible]

*

אך לא העוזרי לשאלן גם [illegible] מעניינת היא שאילו היו לפני — יתכן מאוד שהיו מסרבים [illegible] פליטיות, חברתיות או כל-לי, או שהיו סוכרים את [illegible] הייתי עומד על המשמר, שואל "בטחוני", או שהיו מגלגלים [illegible] וסרב לקבל שום דבר על צבאי החדש. אבל לפחות [illegible] מכתו של מישהו, ויחית אפילו הייתי משתחרר מהסוגסטיה [illegible] או לורד קיינס. והרי אינני מופתע כלל [illegible] בכלכלה, למשל, יותר מאשר ב[illegible] בעיקר: כשהן עולות בקנה [illegible] צבא. אבל כאן סוגורתי, כמור-הכרתי, שכל חידע שלי [illegible] ישראלים, על-ידי ההצלחה. דווקא חיזק אותה. כי תבונה [illegible] בו הייתי צריך לחיות חשדן צבאי אינם מונופולין של [illegible] יותר מבכל תחום אחר, שהרי וגזע, שכל קבוצה אנשים [illegible] סומנו תלוי בו, נהגתי בעיוורון, לכגלם לעצמת. וגם לנופת [illegible] קורבן ל"כריזמה".

שהעליונות האווירית, האפקטי[illegible] הוא שהבנתי בעובדה ש-מוחלטת לא מנעה תבוסה [illegible] לסוגסטיה זו רק לאחר [illegible] סמנה. בזמן שהייתי נתון [illegible] מתברכר, מאוד אילו היה [illegible] מצביע בפני על העובדה ש[illegible] מה? אני? מכאן שגם [illegible] הנכסים להעמיד את המסקנות [illegible] אינטלקטואלי והתנהגותי רא[illegible] אינם ערים תמיד ל"נקור[illegible]" בהתייחסותם אל העולם. [illegible] יודעים שאפילו התמורנה [illegible] בתבוסה — יסרבו לוותר [illegible] האלילים שלהם. כך מפרסם "גבולות פוסט" כמעט יום יום [illegible] הודעות והערצה לדיין, המשו[illegible] לצ'רצ'יל וכיוצא בו, ובכו[illegible] אפילו מסקרי דעת-הקהל [illegible] ביותר לדיין (מסתבר שאצל [illegible] אנגלית נוטה "כאריזמה" מסו[illegible] להתמיד יותר, מאשר אצל [illegible] עברית, או אולי יש כאן מקריות [illegible] של פירסום?) ובאותה שעה [illegible] באחרונה, לאחר ההצהרה ש[illegible] בימים האחרונים "שר-הבטחון [illegible] לחדול ה[illegible] ביקורת עליו. הרי עתה הוא [illegible] שסבורני כי היא נכונה [illegible] חסידים-שוטים — מדוע לא [illegible] להוליכם לכיוון שאנו מעונ[illegible]? האם חשוב כיצד תיוושע [illegible] כל עוד תיוושע? וזהו, בערך [illegible] לפני ימים אחדים. עתונאי [illegible] כמו אותו גבע ב"דבר", [illegible] סבורני, בכל-זאת, שזהו שגוי [illegible]. אי אפשר לכרות ברית [illegible] באדם החסר עקרונות ל[illegible] אפילו אחת מהם אומר [illegible] דרך לצידו. העובדה ש[illegible] הולך אחריו באש ובמים [illegible] גם הם לצידו, אין [illegible] לשפוט ולנהם, הם לא הבינו [illegible] מפני שיש להם עקרונות [illegible] שניתחו את המצב נכונה, [illegible] מוחלטה. הצלחתו [illegible] באותה מהירות עצמה [illegible] דבר זביא, הם נמנעים גם [illegible] מבלי תועלת שעלול [illegible] דווקא בגלל עבודת [illegible] שלום, שלכסים, לאחר כל [illegible] אינו יכול אפילו להת[illegible] נוצצת של הנוראליות.

*

זכורני גם פגישות בחוג מצומצם רחב יותר עם אחרים מחשובי [illegible] דים שלנו היו ביניהם [illegible] מאוד בכוח מחשבתם, [illegible] רחב האינטלקטואלית. אבל [illegible] שאלות שבשאל אחד מהם [illegible] הקול העמוק, השלו והמשכנע [illegible] תשובותיו, זכורני שכל משתתפי [illegible] פגישות יצאו בהתרשמות [illegible] שיותר, זכורני את הרגשתו [illegible] כשלו ושל חבריו נתון בטחונו [illegible] הטובות ביותר שאפשר להעלות [illegible] הדעת, וזכורני גם זאת: שסין [illegible] הפגישה לא זכרתי מאומה [illegible] שהשיב לנו. זכורני שניסיתי [illegible] את השיחה עבור אחד [illegible] להעביר גם אליו את הרגשת [illegible] וההתלהבות, שפיעמה בי [illegible] פגישה — ומשום-מה לא [illegible] בכך. לא היה כמעט דבר [illegible] בתשובות, שאפשר היה [illegible] חשבתי שכנראה לא [illegible] מספקת לפרטי דבריו. [illegible] מה בכך בולדתי בעיניי [illegible] יעלה בדעתי להיות [illegible] בפיסיקה או במתימטיקה [illegible] מבין מאומה. אולם [illegible] כי בכל-זאת התרשמה [illegible] רשמתי הרבה יותר [illegible] מאשר מהדברים. הרי [illegible] לא היו בכל זאת ענין [illegible] אלא צריכים היו להיות [illegible] נפש.

בכל האמור לעיל [illegible] מצטרף לסטורס [illegible] התקפת (להבדיל [illegible] וסגולית) על צה"ל [illegible] הדגמת כיצד כל אחד [illegible] להסנס את עצמו, אפילו [illegible] גאה בכך שיש [illegible] ואנאליטי מפותח, [illegible] שתמקדים צדקו [illegible] כל הדברים חלק [illegible] ולוויכוח, יוכל, שלא [illegible] לשאול את שאלותיו [illegible] לדרוש את כל התשובות [illegible] היה הפקירים של [illegible] בטחון, תוכאים לקבל [illegible]

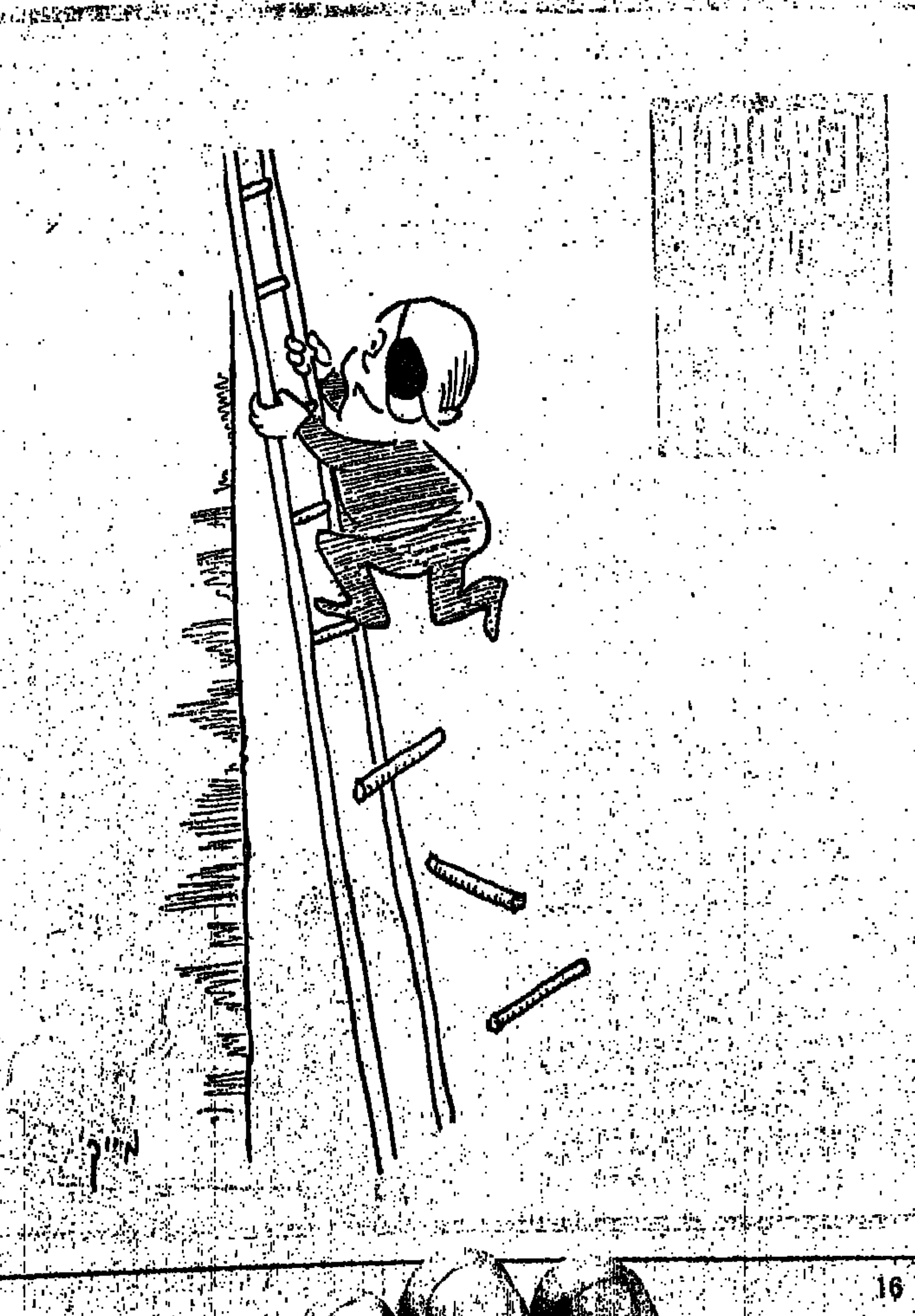

עמוס קינן

השלום אפשרי בימינו

בדור האחרון עמד עם ישראל בפני כמה הכרעות גורליות. הפטנט על קבלת ההכרעה הנכונה ועל הערכת-המצב הנכונה, אינו בידי השמאל או בידי הימין. אילו קיבלו בשעתו מנהיגי הציונות את השקפתו של ז'בוטינסקי על חיסול הגולה, ייתכן שהיינו חוסכים כמה מיליוני קורבנות. לעומת זאת, אילו היתה ממשלת-ישראל מקבלת את גירסת תלמידי ז'בוטינסקי ב-1948 ו-מסרבת לקבל את תוכנית החלוקה, לא היתה קמה מדינת-ישראל.

היום מדברים הרבה על ועדת-אגרנט, על מיתוי יהודי. משום מה שוכחים לדבר על הדבר העיקרי, והוא הפקת חלקה המדיני ממלחמת יום-כיפור. השאלה שצריכה להישאל היום ואינה נשאלת כלל היא: האם השלום אפשרי? ואם כן, עם מי, ובאילו תנאים.

קודם-כל, עם מי. ההגיון אומר שאת השלום צריך לעשות עם האוייב. הולנד אינה אוייב שלנו ואין צורך לכרות ברית-שלום עם ההולנדים. אולם, כל עוד אין ישראל מכירה באוייב, ממילא אינה יכולה להגיע לשלום איתו. וכל עוד לא תכיר ממשלת-ישראל בפלשתינאים, לא יהיה שלום.

אנשים רציניים מאוד בישראל, הן בחוגי השלטון והן באופוזיציה, מאמינים שניתן לעקוף את הגדרת זהותו של האוייב, ולהשיג שלום או הסדר מדיני מבלי לדבר עם האוייב כלל ומבלי להתייחס אליו, וכאן אין הבדל רב בין בגין, שרון, דיין, אלון, או גולדה מאיר. אלה וגם אלה, מסיבות שונות לחלוטין, מגיעים לאותה מסקנה והיא שלנו אין מה להציע לפלשתינאים ולהם אין מה להציע לנו, ובהזדמנות זאת ניתן את הכבוד המגיע גם לאלה השוללים כל הכרה בפלשתינאים, ולא נתייחס ברצינות לטענתם ש"אין דבר כזה". הם יודעים שכולנו יודעים שגם הם יודעים "שיש דבר כזה". אלא שעדיין הם מאמינים שניתן לעקוף את הכתובת האמיתית ולהגיע לשלום על-ידי צילצול בדלת הלא נכונה. תמיד נוח לחפש את המטבע שאבד בחושך תחת הפנס, ולא חשוב כלל אם תחת הפנס אין מטבע, כי שם יש אור.

אלה שאינם רוצים להכיר בפלשתינאים אינם אנשים טיפשים יותר ממך או ממני, או אנשים אחראיים פחות ממני וממך, או פטריוטים טובים פחות מכולנו. הבה נחדל, מהדבקת התוויות האידיוטיות, ונצא מהנחה שאין כיום ישראלי שאינו שואף בכל לבו לשלום. ושלום של אמת. הבה נניח שמנחם בגין וגולדה מאיר, עמוס קינן ואריאל שרון, מייחלים כולם ליום בו תשקוט הארץ לא רק ארבעים שנה. ליום בו יוכל היהודי הנודד לחיות בביטחה ללא סימן-השאלה האיום המרחף מעל עצם קיומו.

אשרי אדם מפחד תמיד, נאמר. אולם נאמר גם שהפחד אינו יועץ טוב. ביום בו תחדל ישראל לפחוד מהפלשתינאים, יחל תהליך השלום.

*

כל הויכוחים המתנהלים בישראל על נושא "גבולות-בטחון" מתלבטים כמה שיודע היום כל תינוק העוסק בבעיות אסטרטגיה: אין בנמצא גבולות-בטחון בכלל. גבולות-הבטחון הקלאסיים נמוגו בעידן הטילים הבין-יבשתיים. המרחק הגדול ביותר בין שתי נקודות על פני כדור-הארץ הוא 21 אלף ק"מ. הטווח של טיל בין-יבשתי עולה על המרחק הזה. הטווח של טיל בינוני עולה על המרחק קאהיר — תל-אביב. גבולות-הבטחון הקלאסיים של ישראל נמצאים באיזור מוסקבה, או קאהיר. ואם נכון לומר שהמלחמות הבאות לא תתחוללנה בתת-מקלעים או רובים, לא ניתן לפתור את בעיית בטחונה של ישראל על-ידי מלחמה: שום מלחמה לא תביא אותנו אל קאהיר, חרטום, קזבלנקה או מוסקבה. השליטה באיזור טול-כרם או שכם אינה מבטיחה אותנו לא רק מפני סכנת הטילים, אפילו לא מפני חציית התעלה על-ידי המצרים. הגיע הזמן לחדול ממלחמה בקשת וחיצים, ולקרוא את מפת העולם של ימינו. לא טול-כרם תבטיח את שלומה ובטחונה של תל-אביב, רק הסכם-שלום, המבוסס על אינטרסים משותפים יבטיח זאת.

*

אחת הסכנות הגדולות ביותר לישראל, סכנה המפחידה את כושרה לחשוב ביישוב-הדעת ובשפיות על בעיותיה, היא אגדת איבת-הנצח של העולם הערבי אלינו. כשום-טה, עולה איבת-נצח זו בקנה אחד עם האגדה על קואליציה מיסתורית בין הקרמלין, הוותיקן, הפנטגון, משרד-החוץ האמריקני וכל שאר האנטישמים בעולם. אילו היה שמץ של אמת באגדה זו, לא היו שכם או טול-כרם ואפילו קאהיר שבה מושל צבאי ישראלי, פותרים את בעיותינו. מי שבאמת מאמין באגדה הזאת, כדאי לו לבדוק את המרחק מניו-יורק לקאהיר. רק שם יוכל להיות רחוק מהאימה הזאת.

איבת הערבים אינה נתון יסודי, קבוע, בלתי משתנה בכל תנאים ונסיבות. בכלל, אין הערבים מהווים גורם אחיד בעל אינטרס אחד. ישראל בעוורונה מספקת לערבים את החומר לאחדות הפעולה שלהם. אחדות זאת היא אחות-עיניים, וקל לפרוץ בה פירצה. ייתכן אפילו שלמעשה, בעלי בריתנו הטבעיים ביותר במערכות העתיד הינם אויבינו מאתמול: המצרים, הפלשתינאים, אפילו הסורים!

הבעייה של קאהיר אינה תל-אביב, אלא בנגאזי. ואפילו האנטישמיות לא תגרום לברית אחים בין מוג'יבור רחמן מבנגלה-דש וזולפיקאר עלי בהוטו מפאקיסטאן, וזאת אף-על-פי שהם מת-חבקים. העולם מלא זונות שהתחבקו ונפרדו.

אסור שלא להטות אוזן אל תקולות הבאים ממחנה הפלשתינאים. היכן שהוא, הם מתחילים להבין שעוד טעות אחת, עוד פעם אחת בלבד בה יסמכו על הסולידאריות הערבית או המוסלמית איתם, ואז יהיה הכל בסדר בלאהור, בריאד, בדמשק ובקאהיר. רק במקום אחד לא יהיה בסדר: בארץ-ישראל. הם מתחילים להבין שאם לא יעשו בחוכמה אם יסכימו לתוכנית החלוקה של ארץ-ישראל: ציפור אחת ביד במקום שתי ציפורים על העץ.

*

מי שקורא נכון את תוכנית המלחמה המצרית של יום-כיפור — ואיש עדיין לא עשה זאת — יבחין במגמה הריאליסטית, שהנחתה אותה. התוכנית היתה מורכבת משלושה שלבים, שלושת גורמים:

● השגת מטרה צבאית מוגבלת. מטרת המיתקפה המצרית היתה כיבוש איזור של 10 ק"מ ממזרח לתעלה.

● השגת קונצנזוס בינלאומי למטרה המוגבלת הנ"ל, כלומר: השגת לגיטימציה למטרה מוגבלת של "תיקון העוול" של 1967. ותו לא. ואגב, השגת קונצנזוס זה היתה מותנה בהכרח באי-האפשרות להשגת קונצנזוס מקביל: השכמת ישראל. בידודה המדיני של ישראל, שקדם למיתקפה המצרית, היה מבוסס על שתי הנחות הללו: שהעולם אינו מסכים להכרתה של ישראל, אך העולם מסכים להחזרת השטחים שנכבשו ב-67 וראה החלטה 242.

● הפעלת נשק הנפט. נשק הנפט הופעל רק לאחר הצליחה. לא לפניה, העיתוי המדוייק הבטיח ל"עולם החופשי", קרי המערבי, שהשימוש בנשק זה הינו מוגבל, ולא נועד להרוס את "העולם החופשי". אילו היה קיים חשש כזה, היו אומות העולם הקפיטליסטיות נותנות אור ירוק לישראל לצאת למלחמת-מנע — דבר שלא נעשה.

סוגריים: העובדה שישראל נמנעה ביודעים מלצאת למלחמת-מנע מוכיחה שהחישוב הערבי, שנעשה על שלושת הגורמים לעיל, היה נכון. ישראל שילמה בדם על קוצר ראותה המדיני.

אולם: העובדה שתוכנית-המלחמה המצרית התבססה על השגת מטרה מוגבלת בלבד, הינה אור ירוק לכל מי שמאמין באפשרות של שלום בימינו: פני "ארצות העימות" מופנות פנימה. לא החוצה. כלומר: המצרים, הפלשתינאים, ואפילו הסורים — מכירים בסתר ליבם בקיומה של ישראל. אולם, הם רוצים לנצל את יתרונה המדיני ברגע זה כדי להשיג פתרון הבעייה הפלשתינאית, ואפילו פתרון חלקי ולא מושלם, כדי להתפנות לפתרון בעיות דחופות יותר.

*

המפתח לעתידנו הוא יחסנו אל בעיית יהודה ושומרון. אם נחליט שעלינו לגייס כל משאבינו, כל כוחות החיים שלנו, כדי להבטיח לנו שליטה פוליטית על "נחלת אבותינו", אנו מנהלים קרב מאסף אבוד. במוקדם או במאוחר, ישלפו הסובייטים את הקלף הפלשתינאי. בטרם יעשו זאת חסינים, שגם להם שאיפות לגיטימיות להגנות על עצם קיומם, וזירת-ההגנה שלהם משתרעת על פני כל כדור-הארץ.

כל דמגוג ישראלי שינסה להפחיד אותנו בתותחי ערפאת בשכם, ולהביא אותנו למלחמה על "קו ההגנה" הזה, יקרב אותנו אל רגע-האמת הבלתי נעים, שבו אין בטחון כלל מי ינצח.

השילוב של האלמנט המיסטי בתוך מערכת הטיעון הבטחונית, המבוססת על אסטרטגיית הקשת והחץ, יגרום במיקרה הטוב למה שגרמה אותה גישה במלחמת יום-כיפור: לאחר הקזת דם כבדה מצידנו, נקבל על עצמנו מה שהיינו יכולים לקבל קודם-לכן ללא הקזת דם. ודי"ל.

מקומו של זבולון המר בחיי הרוח של ישראל, עם עולם, אינו כה בטוח כמו מקומו כנביא-שקר חילוני, צדקיהו בן כנענה (ראה ספר-הספרים). וזבולון המר, שלא אמר לנו עד היום אפילו מלה אחת בנוסח "ואהבת לרעך כמוך", מבטא את רוח היהדות המלוכנית, שבצדק לא נכללה בספר התנ"ך. הכיפה הסרוגה על ראשו רק מדגישה ביתר שאת את ההבדל בינו ובין אישים כמו מרטין בובר ז"ל, ע.א. סימון יבדל"א, פרופסור לייבוביץ ואחרים. שבזכות גישתם המוסרית ולא בזכות צחצוח-החרבות של הסרר, היהדות עדיין קיימת. למרטין בובר קיים מקום של כבוד במחשבה הלאומית של עם ישראל — והוא היה איש לאומי — כי הוא הבין את הכלל הפוליטי הגדול, האומר שאין מלחמה צודקת ללא צדק.

היה רצוי מאוד שהאנשים הפוליטיים שלנו ילכו לקנות חזכות יהדות לא אצל אדמו"רים שנשארו בברוקלין, מומחים להפעלת מפסקי שעון בשבת. אלא אצל אותם אנשים שקיימו בגופם מצוות יישוב ארץ-ישראל, לאור הערכים האוניברסליים של היהדות.

*

להכיר בפלשתינאים, לאפשר להם הקמת נציגות מדינית המבוססת בין השאר גם על האינטרס של תושבי "השטחים", ולא רק על האינטרס של העולים הפוליטיים מסוג ערפאת.

לדרוש את שיתופם של הללו בכל ועידה, בכל משא-ומתן בינינו ובין הערבים. להגיע לעסק חבילה איתם. להבטיח את תל-אביב על-ידי פירוז כל שטח שיפונה על-ידינו. לקיים הסכם הפרדת-כוחות בינינו ובין הפלשתינאים, כהילכתו.

ובעתיד: כל הארצות הערביות הסובלות מצורך בכח-אדם ועורך ידע טכנולוגי ומחסור באוצרות טבע, הן בעלות בריתנו במפת המזרח-התיכון של העתיד.

זיוה יריב

עלייה לרגל

לביתו של דיין התקדמה על ברכיה חולית אנשים שפופה וחגורת-שק.

"משה", קרא אחד משומרי הראש משער, "ממשלת ישראל זוחלת לבר מהבוקר! להכניס אותם?"

"תכניס, תכניס. אבל לא יותר משני נציגים!" אמר דיין.

שומר-הראש פתח את השער, ושתי דמויות חגורות-שק ואדומות עיניים מחוסר-שינה, נפרדו מחבורה וחמקו בלאט פנימה.

"משה"! השתחוו ספיר וגולדה אפיים ארצה. "אתה מוכרח להציל אותנו! בלי רפ"י אין קואליציה! חזור לממשלה! חזור לתיק הבטחון! חי או מת, העיקר תחזור!"

"אני מוכן! אבל תמורת מה?" שאל דיין.

"נגלה את יוסי שריד לסטמניה", קד ספיר.

"ומיטבח? אני דורש להצטרף למטבח שלך, גולדה!" אמר דיין כשהוא ניצב זקוף על גלוסקמה כלי-כוליה, ורגלו על עמוד רומי.

"המיטבח לרשותך, משה! המשתחוות בפנים!" הרכינה גולדה ראשה בקול מפציר.

"לא רציני", המטיר דיין בקוצר רוח. "נשבר לי מכל האנשים שאומרים שנשברתי ביום השני למלחמה!"

"יהיה בסדר, משה. תאמין לי, אני אסיע בעיר שגם אני נשברתי!" הבטיח ספיר.

"וגם אני נשברתי! גם אני!" הרסיפה גולדה.

"וגם אלון! גם אלון!" דרש דיין.

"אני מבטיחה לך, משה", נאחזה גולדה בציפורניה בשולי חולצתו. "שנודיע רשמית שאלון היה זה שלא גייס את המילואים בזמן! העיקר תחזור כבר לממשלה!"

"ותקראו לי יגאל מהולטור!" הכריז דיין ממרומי העמוד.

"נקרא, נקרא!" הבטיחו ספיר וגולדה במקהלה חגיגית.

"ומה עם מוטי אשכנזי?" הוסיף דיין.

"יהיה בסדר, נכריז עליו כאשם העיקרי במחדל המודיעיני!" נשבע ספיר עם שתי ידיים על הלב.

"שטויות", היסה אותו דיין בביטול יד. "אני דורש שהוא יסגיר לי מעני!"

"לא רק זה, משה!" טילטלה אותו גולדה בתחינה. "אני מבטיחה לך שהוא גם ישכות למענך! העיקר תחזור כבר לממשלה!"

"בתנאי אחד", הוסיף דיין. "שוועדת אגרנט תמליץ לתת לי צל"ש על חלקי המכריע בנצחון המפואר ביום-כיפור!"

"תקבל כמה צל"שים שאתה רוצה, משה!" קד ספיר עמוקות. "מהיום תוארך הממלכתי הוא: אדריכל נצחון יום-כיפור!"

"אל תזכיר לי את יום-כיפור!" קפץ דיין כנשוך נחש. "אני אלרגי למלה הזאת! אני דורש שמלחמת יום-כיפור תימחק כליל מכל ספרי ההיסטוריה וספרי התלמוד!"

"מלחמת יום-כיפור?" תמהו ספיר וגולדה. "מה זה בכלל? מתי היה דבר כזה?"

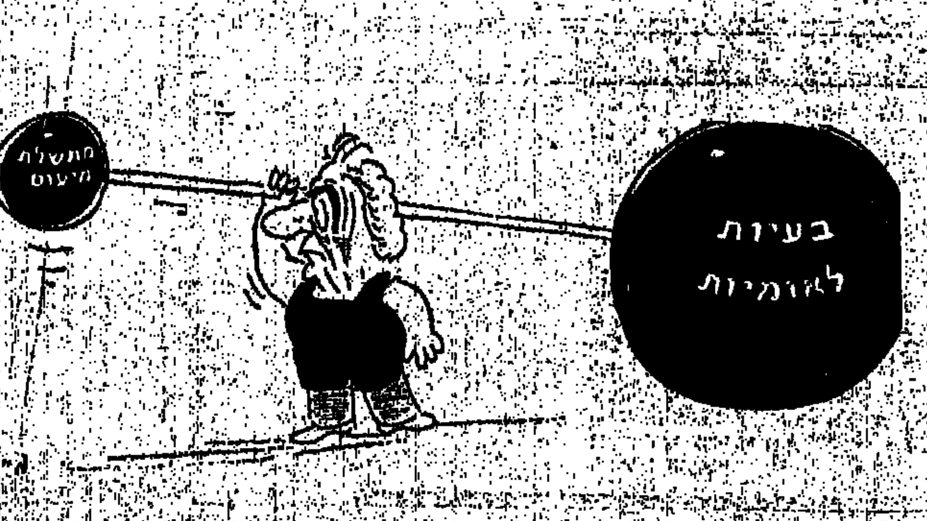

מעמדה של גולדה

(סוף מעמוד 4)

לעמוד על מרום הפיסגה של תחיית האומה ולהיות קשורים עם הציבור בכל פינות החיים של הבניין ושל היצירה הלאומית".

הרב קוק נמנע בזמנו מלהתערב בסכסוך שפרץ בין ועד העיר הכללי של יפו ובין הוועד הדתי שם, כדי שלא ייחשד שנטה הוא לאחד הצדדים. התערבותה של הרבנות הראשית במו"מ הקואליציוני פגעה בעיקרון המקודש, שהינהיג את הרב קוק.

במו"מ זה הוכח מחדש, כי צעירי המפד"ל לוחמים לצירוף מפלגתם לברית עם הליכוד. הם מערערים על השותפות ההיסטורית רבת-השנים, שנוצרה בין תנועת-העבודה לבין היהדות הדתית. משום כך קיימת אפשרות, שכפשוטו של דבר עלול להיווצר קרע בין אותו חלק המבקש את המשך השותפות לבין אלה הרוצים להינתק ממנה.

מועמדים לשר-בטחון

האיש הזוכה במשאלי דעת-הקהל במידה רבה של פופולאריות, סגן ראש הממשלה, מר יגאל אלון, מעדיף להמשיך בשתיקתו ולהימנע מלהיות מעורב הן במו"מ הקואליציוני והן בהידברות הבין-מפלגתית. הוא מעדיף לשמור על מעמדו העצמאי ולשמש כתובת לחוגים שונים, הרואים בו את האיש המתאים לשמש בבוא הזמן ראש ממשלה. הוא הוכיח את כישוריו כמצביא מוכשר, המעורר אמון בראשית מלחמת יום הכי־פורים.

דווקא בימים אלה הושמעה דעה, כי הוא האדם אשר מסוגל היה — אם פרישתו של דיין היא סופית — לשמש שר-בטחון. אך בקונסטלציה הקיימת אין לדבר על כך ברצינות.

מועמד אחר, שהוזכר כמתאים לתפקיד שר-הבטחון, הוא השר חיים בר-לב. אולם קרה, ושמו עורבב ללא הצדקה ובזדון כמעורב בפוליטיזציה של הצבא. צמרת מפלגת-העבודה היתה מעדיפה לראותו כ־שר-בטחון, כי היא מכירה בו כאיש צלול, שקול, קר-רוח ובעל תפישה איסטרטגית מקיפה. הוא הוכיח את כישוריו בראשית מלחמת יום-הכיפורים. אולם, המועמד בעל הסיכויים הרבים ביותר הוא מר יצחק רבין, אשר נמנע עד כה מלהתערב בענייני המפלגה, וקולו טרם נשמע בסיעת המערך ובמליאת הכנסת. הוא עדיין נהנה מהילת גאון מלחמת ששת הימים ושמו לא עורבב בצורה כלשהי במחדלי מלחמת יום-הכי־פורים.

במפלגה הל"ע התחזק מעמדו של השר משה קול, אשר בימים אלה הביא ש־לחבריו — מקום נוסף למפלגתו בממשלה הבאה. מר קול ומר האוזנר ימלאו תפקיד נכבד בממשלה הבאה, אם המפד"ל לא תצטרף אליה.

האישיות הבולטת עתה במפ"ם הוא ללא ספק המזכ"ל, מר מאיר תלמי, שהופעותיו עוררו כבוד והערכה. ראשי מפלגת-העבו־דה אינם חוסכים דברי שבח על מידת אחריותו, סובלנותו ונמישותו במשא-ומתן הקואליציוני.

תפקיד מיוחד נועד, בנסיבות הקיימות, ל"מצליף" המערך, ח"כ אביעד יפה, העו־שה את מלאכתו הקשה בטעם ובמאקט.

להגריל את הממשלה

(סוף מעמוד 15)

המדינה עצמה לתכלית, לערך-עליון, והמציאות הלאומית אינה מתבטאת אלא בלאומנות וטריטוריום שהם "דתו" של עם זה.

"בהיעדר תכנים רעיוניים ונפשיים אחרים, מתלכד העם הזה מסביב לדגל, לצבא, לעוצמה המדינית, לגבורת הלחימה והכיבוש — הערכים הפאשיסטיים. הערכים המוצהרים של החברה, או זרמים בקירבה, אינם אלא חיפוי של שקר — בלתי־מודע ולפעמים אף מודע — על מציאות זו.

ספורט: חוליגאניזם ממוסד

"החברה הישראלית, המנותקת מן היהדות, אינה יכולה למלא את המיסגרת המדינית הזאת, אלא תכנים השאולים מן העולם המערבי. בתרבות של העולם המערבי גלומים ערכים חברתיים, רעיוניים ונפשיים אדירים. אולם במציאות הישראלית אין תרבות המערב מופיעה אלא בחיקוי, ולכן אין היא מתגלמת כאן בעיקר אלא בפסולת של תרבות המערב. דחף להנאה שבהעלאה מתמידה של רמת-החיים. רמת-חיים גבוהה לא כמצע וכרקע למימוש תכנים ערכיים מסויימים, אלא כתכ־לית עצמה. סימניה: אנוכיות קיצונית, שיתוק תחושה סוציאלית. התבהמות על-ידי הבידור והחוליגניזם הממוסד הקרוי ספורט. התבהמות על-ידי זימה והתבהמות על-ידי להט פטריוטי והע־רצת הגבורה המלחמתית.

"אין סימן לשינוי של מציאות זו, ואין לגלות בחברה זו מקור לדחף לשנות אותה.

"הצרה היא שהיום לא מאמין הציבור לשום דבר שאומרים המנהיגים. כולם יודעים שזה שקר ורמאות וכולם יוסיפו ללכת בתלם.

"לכן אין זה משנה כלל מי יהיה בממשלה הזאת. אפשר להגריל את כל הממשלה בין כל קבוצות אזרחים היודעים קרוא וכתוב. כי מה, בסך הכל, היא הממשלה היום? — כתובת לקבלת פקודות מוואשינגטון".

פרשת השבוע

תצווה

מאת מנחם בקר

השבת שלפנינו, ערב ימי הפורים, זכתה במסורת העם לשם מיוחד: "שבת זכור", כיוון שקוראים בה למפטיר את שלושת הפסוקים שבסוף פרשת "כי תצא", מצוות לנו התורה לזכור מה שעשה עמלק לבני־ישראל בדרך בצאתם ממצרים, ולקיים מצוות מחיית עמלק (דברים כ"ה, י"ז-י"ט). גם בנביא אנו מפטירים בפרק המספר על מלחמת שאול בעמלק והריגת אגג מלך עמלק על-ידי שמואל הנביא (שמואל א', ט"ו).

לדברי הפוסקים, מצוות הקריאה על מחיית עמלק היא מן התורה, ולכן נוהגות גם הנשים לבוא לבית הכנסת ולשמוע קריאת פרשת "זכור".

*

על השאלה: מדוע קוראים מצוות מחיית עמלק דווקא סמוך לימי הפורים? משיב התלמוד הירושלמי (מגילה ג', ד') בהסבר הבא: נאמר במגילת אסתר (ט', כ"ח): "והימים האלה (= ימי הפורים) נזכרים ונעשים" — שתהא אזכרתם קודם לעשייתם. לפי הסבר זה מצווים ישראל לזכור מעשה עמלק קודם עשיית הפורים. בתלמוד הבבלי (כ"ט, ע"א) מעיר רש"י שעלינו לסמוך מחיית עמלק למחיית המן, כיוון שהמן היה מזרע עמלק.

*

רבים מחכמי-ישראל עומדים על ייחודו של עמלק מכל שאר עמי-העולם, שהיו צוררים ומתנכלים לישראל, ושואלים כאן: מדוע מצווה עלינו התורה לזכור את מעשי עמלק כלפי היוצאים ממצרים, ולא מעשי עמים אחרים שאף הם הצרו רגליהם של ישראל? ובתלמוד מובא הצו לדורות "מחה תמחה" רק לגבי עמלק, ואילו למשל לגבי המצרים ששיעבדו את ישראל כארבע מאות ועשר שנים בעבודת פרך, וגזרו עליהם גזירות קשות ואכזריות?

אולם המעיין היטב בדברי הכתוב על מלחמת העמלקים ביוצאי-מצרים, מוצא שאמנם נתייחד עמלק לרעה מכל שאר עמי-העולם בימים ההם. שכן עמים שונים, שהצרו רגליהם של ישראל או הכבידו עולם עליהם, עשו זאת כדי להפיק טובת-הנאה לעצמם — כגון המצרים, שניצלו אז את כוח-העבודה הזול של בני-ישראל — או לשם קידום אינטרסים לאומיים שונים, אמיתיים או מדומים. לא-כן היה לגבי העמלקים: בני-ישראל לא התגרו בהם בשום צורה, ואף לא ניסו להורישם מאדמותיהם. למה, איפוא, נחלצו העמלקים להתנפל על שבטי-ישראל השלווים והתמימים? התשובה היחידה היא: משום שנאת ישראל לשמה. ועל כן, משיבים אנו לעמלקים מידה כנגד מידה, ואנו מצווים ועומדים למחות את שמם ולאבדם מן העולם בכל מקום ובכל זמן.

ממדרשי חז"ל

"ויקחו אליך שמן זית זך... להעלות נר תמיד" (כ"ז, כ').

נמשלו ישראל לשמן: מה השמן הזה מר מתחילתו (= בפרי הזית) וסופו מתוק — כך "והיה ראשיתך מצער (= קטן ודל), ואחריתך ישגה (= יגדל) מאד" (איוב ח', ז').

*

מה השמן הזה אינו משתבח (= אינו נעשה טוב ומתוקן) אלא על-ידי כתישה (= כתישת הזיתים), כך ישראל אין עושים תשובה אלא על-ידי יסורים.

*

מה השמן הזה אינו מתערב בשאר משקין — כך ישראל אין מתערבין באומות העולם.

*

מה השמן הזה מביא אורה לעולם — כך ישראל אורה לעולם, שנאמר: "והלכו גויים לאורך" (ישעיה ס', ג').

*

מה השמן הזה עליון על כל המשקים (= השמן צף למעלה) — כך ישראל עליונים על כל אומות העולם, שנאמר: "ונתנך ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ" (דברים כ"ח, א').

חסידים מספרים

מדוע סירב ה"חפץ חיים" להינשא על כתפי תלמידיו?

הגאון רבי ישראל מאיר מראדין (בעל "חפץ חיים") הקים בעירו ישיבה גדולה, שיצאו לה מוניטין בקרב ישראל כמקום בו יכולים גם בעלי כשרונות בינוניים לעלות במעלות התורה. בישיבה זו נשארו הבחורים גם בחג-הסוכות ובשמחת-תורה, כי דרכו של ה"חפץ חיים" היתה, שאין להיבטל מלימוד תורה אפילו יום אחד.

והנה קרה, פעם בשמחת-תורה, בשעה שבני הישיבה רקדו בהקפות עם ספרי-התורה בהתלהבות רבה, שביקשו כמה מן המסובבים במעגל להרים את רבם הגדול והאהוב ולרקוד עמו בשמחה כשהוא נישא על כתפיים.

אולם ה"חפץ חיים" סירב בתוקף להיענות לבחורים "לרכב" על כתפיהם, וכה אמר להם: לדעתי, שאסור להרים בן-אדם גבוה יותר ממה שמגיע במקומו הטבעי שלו. וראייתי לדבר, שבמצווה לא נאמר "ואתה תרים את אהרן", אלא "הקרב אליך את אהרן..." (כ"ח, א'). מכאן למדים, שאנו מצווים מן התורה לקרב אלינו את אחינו בני-ישראל בכל הזדמנות, אך אין כל להרימם אותם שלא לצורך.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
באר-שבע

מודיעה על ההרשמה של מועמדים חדשים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75) לחוגים/ מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה
(בחסות האוניברסיטה העברית):
מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע:
ביולוגיה, גיאולוגיה, מתימטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתי־מטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אנרגית גרעינית).

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה:
הנדסת מבנות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).

הפקולטה לרפואה: בית הספר לרפואה.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויות למדור הרישום, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ת.ד. 2053 באר-שבע, מיקוד 84120.

„לפידות"
חברת מחפשי נפט לישראל בע"מ

מכרז 74/1

מוצעים למכירה:
1 מכונית נוסעים ציטרואן דיאן 4 — שנת ייצור 1968
2 מכוניות נוסעים ציטרואן דיאן 6 — שנת ייצור 1970
2 ג'יפים ויליס — שנת ייצור 1968
1 טנדר פג'ו 403 — שנת ייצור 1966
7 טנדרים פג'ו 404 — שנת ייצור 1968
1 טנדר פיאט 238, קבינה כפולה — שנת ייצור 1971
1 טנדר פיאט 238, קבינה כפולה — שנת ייצור 1972
1 דודג' פאור ווגון 4×4 — שנת ייצור 1959

חלק מהמכוניות הנ"ל מפורקות ואינן במצב נסיעה. כלי הרכב נמכרים במצב כמו שהן ללא אחריות לגבי שלמות ותקינות האביזרים והחלקים.
את כלי הרכב הנ"ל ניתן לראות, במחסננו, בחולץ, ליד אשקלון, בימים 3 עד 7 למרץ, 1974, בין השעות 08.00—15.00.
הצעות קניה ע"ג טפסי הצעה של החברה, יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי החברה, ברמת אביב, במעטפה סגורה ומסומנת מכרז 74/1 עד יום ב' 11 במרץ 1974 שעה 16.00.
בהצעת הקנייה יש לציין מחיר מלא עבור כלי הרכב (כולל מסים) ולצרף שק בנקאי בגובה של 20% מערך ההצעה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והיא שומרת לעצמה את הזכות לבחירת הצעות חלקיות בלבד.

י. אבירם, מנהל מחלקת המשק

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש למורים העברי הממלכתי
ע"ש דוד ילין
בית הכרם, ירושלים
הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
1. מחנכות לגיל הרך
2. גננות
3. מחנכים לביה"ס היסודי
4. מחנכים לחטיבת הביניים
5. מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתמטיקה
— אנגלית
— ערבית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטיים
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים

קורסים:
1. מכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי).
2. מכינה לתלמידים עולים.

ליד המוסד קיימת פנימיה

לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית-הכרם, ירושלים ת.ד. 3578 בשעות 8—12 לפנה"צ, טלפון 2/531131.

חברה ישראלית - איטלקית לבנין בע"מ
רחוב סוקולוב 70, רמת-השרון
מודיעה
שמספר הטלפון שלה הוחלף
מ-779899 למספר חדש
479899

לוי אליהו (נקש)
התקשר טלפונית לטלפון 04-931176 וקבע עמי פגישה בכל מקום שתרצה.
לוי אברהם (נקש)
קרית-חרושת

למכירה
משק חקלאי
מושב מאליה ע"י רחובות
לפנות: גרסי שמואל, בית 156.

היום ומחר בשידורי הרדיו והטלוויזיה

יום ששי

גל א

13.00 חדשות ו"בחצי היום".
13.25 "קונצרט צהריים" — המשך.
14.00 חדשות.
14.10 "לאם ולילד".
15.00 חדשות.
15.05 "קבלת שבת" — פר־שת "תצווה".
16.00 חדשות.
16.05 רגע של עברית.
16.06 המורה התיכון.
16.30 "חדשות בתקליטיה".
17.00 חדשות.
17.05 "מוסיקה קלאסית כ־בקשתך".
17.55 חדשות באנגלית.
18.00 חדשות.
18.05 מה נשמע.
18.30 שבועון לספרות.
18.50 חדשות בצרפתית.
19.00 חדשות.
19.05 "הטור השבועי".
20.00 חדשות.
20.05 "ניגונים — דפים, דמויות ושירים לשבת."
21.00 חדשות.
21.05 קונצרט ליל שבת — מוצרט ופרוקופייב.
23.00 חדשות הלילה הזה.
23.25 סיפורדיו: "יומו הר־ראשון של המחנך עזרא במוסד" מאת דן צלקה.
00.05 רגע של שיר.

הגל הקל

13.00 חדשות ו"בחצי היום".
13.35 "שירים משלנו".
14.00 חדשות.
14.10 עד ארבע עם דליה גוטמן.
15.00 חדשות.
16.05 רגע של עברית.
16.06 מי מפחד ממוסיקה קלאסית.
16.30 "אנעים זמירות" — שירים לבוא שבת.
17.00 חדשות.
17.05 אחרי קרב — סידרת תוכניות על מלחמת יום הכיפורים.
18.00 חדשות.
18.05 תחת שמי מוסקבה — עורכת: אתי פולק.
18.55 הודעות.
19.00 חדשות (רשת ה').
19.05 נעימה וזמר (רשת ה').
20.00 חדשות (רשת ה').
21.05 עוד פעם אחת — מ־מידי — המתח בין נטיה לקשר קבוע וקשר בלתי מחייב.
21.50 נעימות קלות.
22.05 מסע אל אירלנד — קולאז' קולות.
23.00 חדשות הלילה הזה.
23.25 אני עושה לי מנגינות.
00.05 לילה של כוכבים.
01.00 חדשות.
01.05 עד אור הבוקר — פזמונים ונעימות.

גלי צה"ל

11.00 חדשות.
11.05 חמים וטעים וחדשים עם גדי ליבנה ורותי גור אריה.
11.55 מה חדש.
12.00 חדשות.
12.03 יומן גלי צה"ל.
13.00 חדשות.
13.50 הנקודה היהודית.
13.55 הודעות לחיילים.
14.00 חדשות.
14.05 קנוה קל (עד 15.55).
14.30 חד חלק — הידרו.
14.55 מה נשמע.
15.00 חדשות.
15.55 הפטרת השבוע.
16.00 חדשות.
16.05 טעם המן עם יהורם גאון.
17.05 מונטג' — אנטומיה של קבוצת הכדורסל מכבי ת"א.
18.00 חדשות.
18.05 השבוע — יומן גלי צה"ל.
19.00 חדשות.
19.05 יום ששי הקצר של דיזי מנוסי.
20.00 חדשות.
20.05 נסיון אישי — עם סא"ל יוסי שנלחם ברמת הגולן.
21.00 חדשות.
21.05 אהבה על כל דבריה.
22.00 חדשות.
22.05 שעת רצון עם יעקב העציון.

23.00 חדשות.
23.05 עולמו של מאיר מרגלית ז"ל.
23.53 שיחת חצות.
24.00 חדשות.
00.05 יומן גלי צה"ל.
00.30 ציפורי לילה (עד השעה 03.00).
01.00 חדשות.
02.00 חדשות.

טלוויזיה

12.00 דני וגיל במסע בתחי רגיל (אמנות) — פרשת פיטר.
14.30 "מחול הביצה" — סרט מדעי על החיים ב־ביצה.
14.30 "כתב הרטומים" — בסדרת המתח "חמדו לשון" עם שלמה בר־שביט.
14.40 "שביל קליפות התפו־זים" מאת נחום גוטמן.
15.00 משפחת פרטרידג'.
15.25 לקראת שבת.
18.00 חדשות בעברית + ערבית.
18.04 כרם עלילתי (ערבית).
19.45 חדשות (ערבית).
20.02 סקירת תוכניות (ער־בית).
20.05 שיר שבת.
20.10 השבוע יומן אירועים.
21.10 סרט קולנוע: "ידי־דות אמיצה" עם טרוור האוורד, אן טוד וקלאוד ראיינס.
22.35 צלילי לילה — פרקי נגינה בהשתתפות התז־מורת הקאמרית הירושלמית, החמישיה הישרא־לית לכלי נשיפה מעץ. אורי שוהם — חליל, אליהו טורנר — אבוב, ריצ'רד לסר — קלרינט, מאיר רימון — קרן ומר־דכי רכטמן — בסון; שלישית התרועים. אר־מונד קורד — חצוצ־רת, יעקב מישורי — קרן ורי־פרנס — טרומבון. — ב־תוכנית יצירות מאת: קורלי, בטהובן, איבר, סמרטיני, פולנק ומו־צרט.
23.20 פסוקים לשבת. חדשות.

שבת

גל א'

08.05 "שחרית לשבת": טל־מן וסמארטיני.
09.00 חדשות.
09.05 "עולם המדע".
09.35 חידון מוסיקלי.
09.55 חדשות באנגלית.
10.00 חדשות.
10.05 יומן השבוע.
10.55 חדשות בצרפתית.
11.05 המסך עולה: "בתפ־קיד מיוחד" (הנשל) עם מריו פרטה.
12.00 חדשות.
12.05 מה שחיה — מ־אירועי הסרט החולף.
13.00 חדשות.
13.05 קונצרט צהרי שבת: ראבל.
14.00 חדשות.
14.05 לאם ולילד.
15.00 חדשות.
15.05 מוסיקה קאמרית: הידן וברהמס.
16.00 חדשות.
16.05 "ואני תפילתי" — פרקי חזנות ותפילה.
17.00 חדשות.
17.05 רצף מוסיקלי. עורך: מאיר לנדאו.
18.00 חדשות.
18.05 רסיטל — שומאן וי־קארטר.
18.40 שירים ביידיש.
18.50 חדשות בצרפתית.
19.00 חדשות ויומן השבוע.
19.50 פרקי חזנות בחב"ד.
20.05 המלחין והלבריה — מוצארט ושוברט.
20.40 שירים מאת בטרי־ורדה.
21.00 חדשות.
21.05 "המבדיל" ו"מלוות מלכה".
22.00 חדשות.
22.05 האם הכנסת ממלאת את תפקידה.
23.00 חדשות הלילה הזה.
23.35 "אונת מענה".
24.00 חדשות.

הגל הקל

08.10 שירים בבוקר בבוקר + פריטות שלום (עד 10.00).

08.55 על גוף הארץ.
09.00 חדשות.
10.00 חדשות.
10.05 קלאסי וקל.
11.05 עם חיילים — עורך ומפיק: אפרים וייל.
12.05 מורה-קרון לסנט־יאגו.
13.00 חדשות.
13.05 ביטות ובדים.
13.40 נעימות קלות.
13.50 זכרונות ארץ ישראל.
14.00 חדשות.
14.05 לאן הערב + מוסי־קה קלה.
14.40 שירים ושערים (עד 17.30).
15.00 חדשות.
16.00 חדשות.
17.30 כוכב הערב: דני גרנות.
18.05 עומדים אנו במשמרת — שירי מגן ומרי.
18.30 ממגרש הספורט.
19.00 חדשות (רשת ה').
19.30 נעימה וזמר (רשת ה').
21.00 חדשות.
21.05 "מחזמר" — עורך: רמי דרומי.
21.45 מוצאי ספורט.
22.00 חדשות.
22.05 המנגינה לעולם נש־ארת.
22.52 נעימות קלות.
23.00 חדשות ו"הלילה ה־זה".
23.25 דורי בן-זאב מגיש רדיופק.
24.00 חדשות.
01.00 חדשות.
01.05 עד אור הבוקר — פזמונים ונעימות.
02.00 חדשות.

גלי צה"ל

08.05 סנדוויץ' — מערכונים ופזמונים עם מני פאר ו־רויטל עמית (עד 12.00).
08.55 מה נשמע.
09.00 חדשות.
10.00 חדשות.
11.00 חדשות.
12.00 חדשות.
12.05 השבוע — יומן גלי צה"ל.
13.00 חדשות.
13.05 שאלות אישיות.
14.00 חדשות.
14.05 היום השביעי — שע־תיים עם יוסי בנאי.
16.00 חדשות.
16.05 האדם השלישי — משחק רדיו טומבי.
17.00 חדשות.
17.05 יומן גלי צה"ל.
18.05 אליך ביצה נסוליון בחטרלה.
19.00 חדשות.
19.05 ממנו אליך.
20.00 חדשות.
20.05 כרצונכם.
21.00 חדשות.
21.05 מסורת מסורה.
21.35 פזמונים מתוך סרטים ומחזות.
22.00 חדשות.
22.05 חיוג ושיר.
23.55 שיחת חצות עם פרופ' פסור שרמשטיין.
24.00 חדשות.
00.05 גלי צה"ל — יומן חצות.
00.30 ציפורי לילה עם אורי לוטן וליאורה ניר.
01.00 חדשות.
02.00 חדשות.

טלוויזיה

10.00 שידור לילדים.
10.30 סרט קולנוע: "הנער מברוקלין" — קומדיה מוסיקלית עם דני קיי, וירג'יניה מאיו, ורה אלן ונערות "גולדווין".
12.20 "אצל ראובן" — סרט תעודי על הצייר ראובן.
18.00 חדשות בעברית + ערבית.
18.04 ד"ש עם שיר (ערבית).
18.32 חידושים והמצאות (ערבית).
18.45 בידור חו"ל — "מה־נולסון" — בארץ הספי־רים (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 המבדיל בין קודש לחול — "ידיד נפש" הו־פעה ולחנים.
20.30 מבט לחדשות.
21.10 אירוויזיון.
22.00 מבט ספורט.
22.50 בידור חו"ל — עם גיגי "פוליס" מיוזיקל, משק, ומאקר טונה.
23.30 פסוקו של יום. חדשות.

בירורי־דברים

„כאדם שאומר נחזור על הראשונות".

א.
שאנחנו כעת באמונת עתנו, במצב התהליך של קץ-הגלות-גאולה־משיח, הוא מפורש בתורה שבעל-פה במסכת סנהדרין דף צ"ח, ואמר ר' אבא: אין לך קץ מגולה מזה שנאמר „הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא", ופירש"י: כשארץ-ישראל תתן פריה בעין יפה.

ב.
ב„פתחי תשובה", המאסף לכל מחנות הפוסקים ראשונים ואחרונים בשולחן ערוך, אבן העזר סימן ע"ה, כל הפוסקים ראשונים ואחרונים קיימא לן כרמב"ן, אביהם של ישראל, כי מצות כיבוש הארץ היא מצוה מן התורה לכל הדורות.

ג.
כי מלחמת ההגנה נגד הצרים הצוררים אותנו היא מלחמת מצוה, אחת תרי"ג מצוות של התורה, מפורש ברמב"ם הלכות מלכים.

ד.
ארצנו זאת שחזרנו אליה ושחררנו אותה בחסדי האור ישראל בגבורה ועוטרו בתפארה, הנותן לנו כוח לעשות חיל, היא של כל עם ישראל ומיליוניו אשר ברוסיה ובאמריקה ובכל מקום שהם, וכל ויתור על איזה שעל ומדרך-רגל שלה הוא בטל ומבוטל פחות מכל עפרא דארעא.

ה.
ביחס לכפייה, מצד מי שהוא להעבירנו על חוקי הבוחר בעמו ובנחלתו ברוך הוא הננו מצווים כולנו במסירות נפש של ייהרג-ואל-יעבור, „ונתקדשתי בתוך בני-ישראל", אפילו על „ערקתא דמסאנא" וקל-וחומר על המצווה של תורה של יישוב וישיבת ארץ ישראל השקולה כדבר חז"ל ככל מצוותיה של התורה.

צבי יהודה הכהן קוק

ב"ה

אגודת חסידי חב"ד בארצנו הקדושה

בעקבות פירסומים שונים בעיתונים בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, התקשרנו טלפונית למזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א, וקיבלנו ההבהרות כדלהלן:

כידוע נאמרות שיחות הרבי שליט"א בשפת האידיש וכנראה חלו בתרגום הדברים אי דיוקים.

עיקר דברי הרבי שליט"א נסבו על חוק „מיהו יהודי", שבהקשר זה אמר הרבי שליט"א, שקיימת אפשרות חזקה ליצור קואליציה רחבה שתכלול הן את המערך, הן את הליכוד והן את המפד"ל, ולפי הידיעות שבידי הרבי היו בוושינגטון שבעי רצון אילו היתה קמה קואליציה זו בארץ, וזאת בהתחשב שעל-ידי־כך תקהה התנגדות הליכוד להתחייבויות של הממשלה.

אולם באם לא תקום קואליציה רחבה, באיזו סיבה שתהיה, נשארת כמובן בפני 15 הח"כים הדתיים האפשרויות להתחבר להסכם עם המערך או עם הליכוד.

אי-לכך באם המערך לא יסכים לתיקון חוק „מיהו יהודי" שיהיה „גיור כהלכה", נשארת הברירה היחידה לדתיים להתחבר להסכם עם הליכוד.

בשותפות כזו עם הליכוד, יש בה מעלה שיתנהגו עם הדתיים כשותפים שווים, ולא כפי שהיה עד עתה שהתחשבו בהם כבאנשים מדרגה שניה וכפי שמוכח גם מזה אשר בהצבעת 3 ח"כים ערביים אפילו בשאלת החזרת שטחים ביהודה ושומרון התחשבו, ואילו בהצבעת 15 הח"כים הדתיים, שהם פי 5 בגודלם מסיעת הערבים, לא התחשבו כלל למרות היות ההצבעה הצבעה הלכתית.

יש בין הדתיים אשר הפרוגרמה שלהם סוציאליזם, אין בזה כל מניעה כלל להשתתף עם הליכוד, כיוון שבין כך המצב הנוכחי בארץ רחוק מלהיות משטר סוציאליסטי אידיאלי.

הרבי שליט"א לא דיבר כלל וכלל על סוציאליזם ולא נקט בזה כל עמדה. עיקרה של שיחת הרבי שליט"א היתה, להדגיש עד כמה נוגע ענין גיור כהלכה לקיום עם ישראל הן בארץ והן בחוץ לארץ.

משרד הבריאות
מודיע כי:
מספר הטלפון בבנין הראשי רח' בן-טבאי 2, פינת סימון, ירושלים יהיה החל מהיום 1.3.1974 —
38211

דרוש משקיע
למספרת נשים וגברים גדולה ומודרנית ברחוב דיזנגוף.
עדיפות לבעלי נסיון בענף המספרות.
כתוב בציון פרטי הנסיון והסכום אותו הינך מוכן להשקיע ל"ת.ד. 18014 תל-אביב עבור משקיע.
סודיות מובטחת.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 56, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 1.50 ל"י למלה / יום ו': 1.75 ל"י למלה

פרקי היום בתנ"ך
• יחזקאל, (ג—ו).

המשנה היומית
• חולין, א' (ד—ז).

הדף היומי
• מנחות, ל"ג—ל"ד.

ההלכה היומית
• שבת, ש"ו (א—ו).

הדלקת הנרות
• ע"ש — ירושלים 4.00; תל-אביב 5.17; חיפה 5.08. מוצ"ש — ירושלים 6.12; תל-אביב 6.14; חיפה 6.13.

תורנות רופאים לפי המקומות
תל-אביב
• ד"ר הראבן, רחוב אפשטיין 6, טל. 442281.
• במד"א טל. 101, 614388. רופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר, המבקר חולים בביתם.
• עזרה ראשונה בריפוי שיניים: במרפאה שינקין 81 ת"א, טל. 288008, בערבי שבת 5—8 אחה"צ, בשבת מ-10.00 עד 13.00 לפנה"צ.

• בתים: טל. 808883
• פתח-תקוה: טל. 912316
• רחובות: טל. 951383
• הרצליה: מ.ד.א. טלפון 931330
קופ"ח לאומית
• תורנות לילה בכל סניפי מד"א, ברחבי המדינה.

תורנויות בתי חולים
• היום: איכילוב, הדסה (מטיפות עד 3).
• שבת: איכילוב.

תורנות בתי מרקחת
• ליל שבת: פרנקל, המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; קפטל, אבן גבירול 147, טל. 443716; יאנג, יהודה הלוי 67, טל. 012474.
• שבת: הנביאים — המלך ג'ורג' 72, טל. 280740; נורדאו, בן-יהודה 183, טל. 228078; גרוסו, שינקין 27, טל. 284701.
• מוצ"ש: פרנקל — המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; ככר המדינה, ה' באייר 48, טל. 258010.
• חדרה: ליל ויום שבת — נגבי, כמואל 47.
• מתחם השרון: ליל שבת — בריאות, הרצליה, סוקולוב 65; שבת — כפר שמריהו.
• פתח-תקוה: ליל שבת — רסל, רוטשילד 50, טל. 911406; שבת — בריאות, חובבי ציון 18, טל. 912367.
• רמת-גן ובני-ברק: ליל שבת — רמה, ז'בוטינסקי 63, טל. 703488; שבת — חן, ז'בוטינסקי 90, טל. 704484.
• בתים: ליל שבת — בלפור, בלפור 90; שבת — בתים, בלפור 45.
• חולון: ליל שבת — אסותא, סוקולוב 4; שבת — שיינין, סוקולוב 28.
• רמלה — לוד: ליל ויום שבת — המרכז, רמלה, ז'בוטינסקי 18.
• באר-שבע: שבת — בריאות.
• אילת: ליל ויום שבת: מיכלין.

בתי כנסת
• כק"ש פ' תצוה, ח אדר תשל"ד (2.3.74). הדלקת נר: 4.50, תפילת מנחה: 5.20, קבלת שבת: 5.35, ...

הודעות
• אגף החינוך של עיריית תל-אביב-יפו מודיע, כי הרשמה התלמידים לשנת הלימודים תשל"ה תתקיים כלהלן: לבני הילדים ביום 12.8.74 עד 10.8.74 ...

דירות

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

דירות 2-2½ חדרים

דירות 1-1½ חדרים

דירות בזמי מפתח

דירות בשכר חודשי

דירות להחלפה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

מחסנים

בתי מלאכה

חנויות

מגרשים

● בבאר־שבע 2 דונם לשנא־חד־ + חנויות לפי 7000 ל־ הדר חוור מגן רמת השרון מו־ה־ליוב 44 771767.

● 900 ממ"ר בגוש 6840 ע"י ה־מורי־קלוב 70000 מגן —

● מעוניין במגרש ברשצי, מסמורת, ע"י וינגייט, רש"ת השבים, חוף השרון, ת.ד. — ת"א טלפון לפני הצהרים, 220738 בערב.

● למחיר החלטה למכירה מגרש 883 מ"ר בחולון — בנייה בעור 3 שנים, 90,000 — 4416151 בערב.

● למכירת מגרש דונם באבו־יהודה, 440108 17—20.

● למכירת מגרש של דונם בגבעת הלבונה ברמת השרון עם תכנית מאושרת לשתי יחידות — טלפון 804983.

● לחברה לבנין דרושים מגרשים לבניית תמורת דירות מוכנות, 846911 — 412180.

● בסבנת העומר לתיבנה במרכז חולון, המיועד למש־רדים, חנויות ובנקים לחש־ברה — 847585.

● בזכרון־יעקב 1 1/4 דונם, 10.500 ל"י בלבד ! ארמת פרטית + מאבו. „השקעות בלליות" אלנבי 55, ת"א, 03—282650.

● דרוש מגרש לוילה בסבי־בות תל־ברוך טל. 81079.

השקעות

● בעפולה תיווך והשקעות למכירת והשכרת דירות, חנו־יות ומגרשים, תאחים ברמנ־פי, טל. 03—28840, רחוב שפרינצק.

עסקים

● דרוש שותף פעיל לסוכנות למוצרי חימוי מחו"ל — ב־חצאה, השקעה 50.000 ל"י טל. 81810 עורר.

● ברחובות למכירה 50% שותפות במשרד תור מבורסם. 031210.

● בית מלאכה לזכוכית אומ־נותית + לקוחות, למסירה מסיבות בריאות, שדה רפאל, העצמאות 81, מרכז הרצליה.

● למכירה בדמ"ס חנות + גלריה + אולם על שטח כולל על 130 מ"ר ברחוב הרצל 31, תל־אביב וכניסה מרחוב חשוק 124, לפנות במקום או טלפונית 620658, בשעות העבודה.

● לינגומיים מורל 8, 4 מא־מים, במצב מצויין, למכירה, לפנות טלפון 632925.

● בפרדס מכבית עם כל הציוד בתל־אביב — טלפון 03—625400.

● מחפש נגריה או פינה להשכרה באזור תל־אביב — ת.ד. 111, אור־יהודה.

● למסירת בדמ"ס סטודיו לצילום, כולל ציוד מודרני, במקום מרכזי. לפנות 708420, מ־17.00—19.00.

● למכירה מסעדה ברחוב אבולעפיה 14, תל־אביב, טל. 867215 משעה 8.00 אחה"צ.

● למכירה נגריה לתעשיית ארגזים כיפור כולל המכונות וזכויות שכירות לגבי המ־קום. לפנות בכל יום מ־11.30—18.00 לטלפון 615998.

● 18%—22% רווית מבטל באמצעותנו בערבות בנקאית או בערבות מוכחות צירבי־רים. המצורה לרווחי אשר־רית. „פרן להשקעות" בע"מ, לילינבלום 60, טל. 58458.

● למכירה בית קיץ קטן בנורה באזור וילות — 055—91728.

● בהרצליה והסביבה עסק מבוסס למכירה עם קליינטורה גדולה. לאספקת מים לסו־חים, פרנסה בשפע ל־2 מש־פחות — 756583.

● דרושים כספים בערבות בנקאית או בערבות מוסדות, תנאים מצויינים. „בשמ"ר" חברה להשקעות ופיננסים בע"מ, חיפה ; רח' הרצליה 1, טלפונים : 523468 — 529406, תל־אביב ; כבר מלכי ישראל 19, טלפונים ; 230840 248211/2.

● דרושים כספים בריבית גבוהה מאוד ; ערבויות בנק־איות ואחרות ; „ססקה" חברה להשקעות בע"מ, בני יהודה 28, טלפונים 236008, 249224.

● בהזדמנות למכירה סופר־מרקט ברמת־השרון. 021878 מ־17.00—19.00.

● מלון למסירה בהזדמנות (מסירה) בתל־אביב תפוסה מלאה 625829.

● למכירת מאזניים לשקילת אדם, הכנסה טובה ההשקעה הדרושה 35000 ל"י טלפון 904280 גם בשבת.

● בדמ"ס 2 חדרים + טלפון + מזגן + כל לכל מטרה, הי־שומר 10 ת"א (פינת נחלת בנימין) נחנון וזוכר.

● בעגה הרכב דרוש משקיע עם 2.250.000 ל"י לצריכם, אנומר—ישראל, בנין אל־על, קומה 7, טל. 08—60760 03—8241.

● בתים ודירות תפוסות בנויות למכירה ולהשכרה „אליהו" 625020.

● קונדיטוריה קוטואית ל־מכירה עם ... בהזדמנות 046824 6—9.

● קורסים, כרמים, מטעים ולרעות, למכירה בכל המרי 625020.

● בשכ"ח מסעדה קטנה מסו־דרת ... טלפון 543098.

● מכבסה וסוכנות „בנוח־שרת" בשכ"ח פרנסה בשפע 053620.

● עסקים בכל המקצועות, ו־שותפויות רווחיות מציע — „אליהו" 625020.

● למכירה אטליז רחוב אייני־שטיין 2 רמת־גן למסירה מיי־דית. פרטים במקום מ־8—18, מ־10—18.

● דרוש שותף למונית עם מקום עבודה, טלפון 080284.

● למכירה אולם חתונות ב־סביבות חדרה, להתקשר בערב 764808 (ר"ג).

● דינמי + השקעה מחפש עסק שותפות 418438 בשעות הצהריים.

● לייכנר 08 עם מערבל בטון העבודה בבאר־שבע טלפון — 03—857634.

● בראשל"צ למכירה 2 חנו־יות בסביבה מתפתחת מת־אים לכל 942880 פרט ל־שבת.

● כסף ; כסף ; כסף ! באמצעו־תנו תקבל הרבה יותר עבור כספך בערבויות בנקאיות ו־אחרות „המרכז למימון ו־השקעות" טל. 03—613046 02—288914 04—602284 063—28828.

● מסעדה להשכרה ולכל מט־רה ע"י תשעון ביפו רוסלו 840158 10.

● דרוש שותף פעיל עם רכב לעבודה בשעות הבוקר המוקדמות רמת־גן 201658.

● בשכ"ח מספרה לנכרות, מרווחת ומסודרת עם ציוד מלא, במקום מרכזי בתל־אביב + מוניטין, לטלפן עד 9 בבוקר ומ־4 אחה"צ 224711.

● המעוניינים בריבית עם בטחונות עבור כספם יפנו ל־טלפון 207153 אחה"צ.

● למסירה בדמ"ס קיוסק ו־מזנון לצלצל 57000 בשעות 10—12, 10—16.

● יהלומים : ברשותי אולם 80 ממ"ר מעוניין בשותף מימ־חה ללוטוש. ת.ד. 1011 בת־ים.

● מכלת מבוססת למכירה או להשכרה, טלפון 782018 (לא בשבת).

● דרושים משקיעים ! רווח־חים יוצאים מגדר הרגיל ! טל. 230003.

● בית מלאכה להשחזה ב־דמ"ס עם מכונות ליד שוק הכרמל, שמר 8, טל. 60005.

● חנות כל־בו עובדת — למכירה ברמת־יוסף בת־ים — טלפון 605870.

● להשכרה או שותפות ב־מרכז העיר, עסק מבוסס בעל מוניטין ומסודר, פרנסה ל־2 משפחות מובטחת. פרטים ; ת.ד. 8 באר־שבע, עבור ; „עסק".

● למסירה בית חרושת לקונ־דיטוריה למתאימים עם הציוד הדרוש פרנסה בשפע טלפון 15.30—8.00 58041.

● המקשר מארגן בחיפה וה־צפון בכל התחומים נציגויות סניפים סוכנויות קידום מכי־רות המצה — ת.ד. 220, קרית מוצקין.

● להשקעה יחידה מכונת ב־שטח המינינגים בישראל דרוש משקיע בסכום 850.000 ל"י, נא לפנות בכתב ת.ד. 11401 ת"א.

● למכירה או שותפות מיב־שור מעבדתי חדיש מותאם למכירקת מזון ומכרקת יפור־איה. טלפון 418071.

● עקב מצב בריאותי למסירה מזנון קולנוע, מקום מרכזי — פרטים 706070.

● חנות 70 מ"ר, כל מטר 6,000 ל"י ודירה בכוסור־חישוב בבנין העצמאות — לצלצל 727807.

הכשרה לעבודה

● קורסים לקוסמטיקה סגרות נשים וספרות גברים. בהד־רכה מקצועית מעולה. דיאנה ריינס 1 (ככר דיזנגוף) — 226006.

● קורסים לפקידות ו.ה.ב. הנהלת חשבונות, כתבנות חשבונות ועזרה בסדור בעבו־דה (בתשלומים נוחים) — „שרוטל" אלנבי 140 התחנה המרכזית 724585, ר"ג ז'בו־טינסקי 54 מול רמה.

ביקוש עבודה

● מקבלת הדפסות בעברית בבית. אסתר פרומקין, ... 80/4 ת"א.

● עוכר מחשב (28) מחפש עבודה בעלת קידום בתחום אחר. ת.ד. 30241, ת"א.

● שולחים הינם ! נהגים טרקטוריסטים, אנשי, בטחון ועובדים מכל הסוגים „המרכזי" 88346.

● בהתנהגות תורמת מקבלת תיקונים שונים הביתה טל. 084278.

● בעל מוסך סכי־ 404 מחפש עבודה לפנות — יסדת אשר רמות מאיר נחלאילין.

● בכפר סבא דרושה מטפלת לפלטון בשישי ושבת — 740401, 747845.

● כתבנית מקבלת בבית עבו־דות הדפסה שונות בעברית ואנגלית 704505.

● משמרת מכנית מעוניינת בעבודה טל. 047030.

● שכחת מעולה מקבלת תי־קונים, מסיבות וחתונות, בר־מצוות, כבוקר עד 9.00 — 706180.

● מנהל חשבונות בעל נסיון ... 543098.

● מכלת כל סוגי הדפסות 17—19 בלבד. 570343.

● מבה מחפש מקום עבודה טל. 037530 משעה 4.

● בעל עסק עם ערבויות מו־בות מחפש עבודה כמוכר, מח־סנאי וכו', 283301, מ־14—16.

● בחור צעיר בעל די.יוס מעוניין בעבודה קבועה. טל' 50104.

● גבר נאה, משכיל, בעל מכונית פרטית, מחפש עבו־דות חלקיות לשעות אחה"צ. ת.ד. 8308 יפו.

הצעות עבודה

● דרושה עוזרת לגננת רח' יהושע בן־נון 45, צפון ת"א.

● דרוש מרכיב רדיו למכו־ניות. 81810 לשמעון.

● דרושים סוכנים להצעת מוצר חסוי חדש 81810 ל־עורר.

● „רננים" בית ילדים וגני ער טל. 03—90809, זכרון יעקב — בית סף, טלפון ; 03—78525, פרדס חנה, דרו־שים מטפלות מדריכים/ות.

● „ארזים", כפר ילדים ונוער טלפון 03—26478, שדה יצ־חק, ד.נ. שומרון דרושים מד־ריכ/ת מדריכים/ות ומטפלות.

● דרוש מוביל למשלוחים ל־בתים עם מכונית, עבודה קבו־עה, לפנות כליבו, גוש אביבים 411286.

● דרושות גומרות ותופרות אוברלוק תנאים טובים. „טרי־קו אס", רחוב מזרחי 28, תל־אביב, טלפון 520852.

● דרוש סבונר לעבודה, רח' היסוד 4, ק"ג, אולם 100.

● פיזיותרפיסטית למשרה חלקית אחה"צ אצל רופא ב־בת־ים. טל. 708812.

● למפעל מתכת של כיר ב־מצפה רמון דרושים עובדים (בעלי משפחות בלבד) מתק־בלים גם עובדים לא מקצו־עיים. למועמדים המתאימים תינתן עזרה בדיור בתנאים טובים. נא לפנות בכתב ו־אל „רמאל" בע"מ, מצפה רמון ת"ד 7.

● דרושה מטפלת לתינוקת עם עבודות קלות בבית מ־שעה 16.00—7.30 בצהלה, טלפון משעה 18—22 בערב 441181.

● דרושה עוזרת מטפלת ל־משפחה בכ"ח מ־7.30—16.00 נא להתקשר רק בשעות אחר הצהריים ובערב, טלפון — 011595 912391.

● דרושות תופרות לאובר־לוק משכורות גבוהות ופרמ־יות לפנות 827461.

● דרושות תופרות לאובר־לוק, רח' החרושת 8 תל־אביב 84088.

● דרוש נער מתלמד לדפוס אופסט „עמנואל" טל. 89172 ת"א.

● דרוש נהג באחווים או שותף או למכירה לנגר טל. 046450.

● מבוקשים חשמלאים „מוס־כים" מעולים ומוסמכים ו־מתחילים, רחף — מסגר טל. 57110.

● מחפשים עוזרת לשני יל־דים (תינוק + ילדה בת שנ־תיים) + ניהול בית (וילה) 8 שעות, אפשר גם עם לינה תנאים טובים מאד טלפון — 110111 מאחה"צ.

● מטפלת ל־8 ילדי ביה"ס + עבודות בית בשעות 10—12 ברמת־השרון.

● מוסרים עבודה בחוץ קונ־פקציה יעבץ 15 ת"א אופנת ליקס.

● דרושה בחורה לאוברלוק ותופרות לעבודות בבית קונ־פקציה ארליק ת"א ססמת בית־השואבה 10 ע"י אלנבי 94.

● דרושים : גזרנית, תופרת ופועלת לאוברלוק לקונפק־ציית נשים ונאל ת"א נחלת בנימין 8, טל. 612872.

● דרוש/ה מוכר/ת לקונפק־ציית נשים, סיטונאות ונאל, ת"א נחלת־בנימין 8, טל. 612872.

● מעוניינים בנהגת לסבב־סיים במקום אפשרות בקבל־נות או יומית 882404.

● דרושות תופרות לזיגזג במקום תנאים טובים „שיר־לי" העבודה 80 אזור התע־שיה בתיים אוטובוס 55.

● דרושה מטפלת לחמש־שעות ברמת־השנישיא, טלפון 605727.

● דרושה תלמידה, מתקדמת מסג'יסטית ספרית מניקו־ריסטית, אפשרות לחצי יום עבודה מכון ליופי „פלוריה" ז'בוטינסקי 4 חולון.

● דרושה ספרית מתקדמת לסלון גניה, המסחררות 125 חולון.

● דרושה כתבנית מעולה עב־רית אנגלית. לפנות בכתב ב־צרוף פרטים ומשכורת נדרשת לת"ד 43, סביון.

● מחפשים מטפלת לילדה בת 6 חודשים ל־5 שעות — 953334.

● דרוש מכונאי אחראי עם נסיון בתשמלאות רכב, גיל 50—80 לטיפול כ־12 כלי רכב. למתאים 1,250 ל"י לחודש. לפנות למפעלי „בלרס" בע"מ, ת"ד 4, ראש העין, טלפונים 914153, 918288.

● 1. דרוש בית מלאכה לתפי־רת מכנסיים. 2. דרוש נהג לכ"ד קונפקציה ושמלות ו־מכנסיים. לפנות טלפון — 59985.

● דרושה מורליסטית מנוסה לתעשיית בגדי נשים. „יונ־ביץ", הרצל 7, תל־אביב, — 56451, מורלות מובטחות.

● דרושות פועלות לאוברלוק וזיגזג בתנאים טובים. אבי־בה, רחוב פינ'טס 17, ק"ב ליד דואר אלנבי 624714, תל־אביב.

● דרושות פועלות למכונות קטל אוברלוק זיגזג וגמירה. ירון אבולעפיה 5, ע"י סלמה ת"א, 520556.

● דרושים חרטים — כרס־מים בכל הרגים, אשכנזי — 82507.

● דרושה מורליסטית מומחית לבגדי ילדים המתמצאת בטי־רות והגזרה/ות לעבודה קבועה בת"א, טל. 016541.

● לנגדריקס לוינסקי 88, תל־אביב, טל' 820005, דרוש מד־בר מנוסה + רכב להצגת חולצות ומכנסיים לאזור ה־צפון.

● דרושים פועלים/ות מנוסים לקונפקציה — למכנסיים. אי־של טורה, תל־אביב, רחוב מרכלת 18, ק"ב, 065770.

● יהלומים ! דרושים פועלי מרקיזות זיגנס מטוב לכל החלקים. ד. אשל, תוכל 15 רמת־גן.

● מעוניינים בתחפה למכי־סיים מ־8 מכונות זיגנר ופעי־לה, טל. 882404, בשעות הי־יום.

● דרושה תופרת + עבודות יד + מתלמדת. ת"א, שנקין 87, בריל, טלפון 288548.

● מוכרת מקצועית דרושה לבת. ארם, דיזנגוף 144, תל־אביב.

● נהג עם מגדר מעוניין ב־עבודה, באזור ת"א. פרטים 862816, 8—6 בערב.

● דרושה פקידה כולל כתי־בה במכונה עברית. נא לב־בוא : „דרוס" רמת־גן, רחוב שפירא 7, בין השעות 8—10 ביום א' ב' בלבד.

● דרוש שליח רצוי בעל רשי־יון לקטנוע. לפנות מהי־מכנ־סה, המלך ג'ורג' 14 (סוף מס־פרת אלנבי ...) 18—8.

● בכל הארץ דרושים סוכנים לסוכר בית מבוסס. פרטים ; טלפון 878887.

● למפעל קונפקציה בחי־קוה, דרושים נהגים, תופ־רות וגהצים, בתנאים טו־בים, לטלפן בשעות העבודה 011018.

● דרושים נערים רציניים לפני צבא המעוניינים ללמוד מקצוע מעניין בשטח אופנות וקשוט יפנו לטלפון 706747 בית המלאכה מנוחל בידי צעירים אוירה טובה ותחו־מות מחירה מובטחת.

● דרושה מטפלת לתינוק ב־רמת־אביב טל. 760116.

● דרושה ספרית לסלון ל־מאות תנאים טובים למתאי־מה „שיער" אלנבי 46 טל. 56568.

● לבית תופרי אנשת מאפו 18 תל־אביב דרושים באופן דחוף תלמידים/ות מתקדמים /ות במקצוע חסרות, נא ל־טלפן תל־אביב 232848, 236702 — במשך כל היום.

● מדריכי נוער דרושים ל־עבודה בארץ למחלקת הנו־ער במשרד נסיעות „הארץ המובטחת" בע"מ, רצוי נס־יון עם נוער אמריקני, דרו־שים גם מטיל ואקורדיוניסט ת"ד 26265 ת"א.

● דרושה מטפלת משעה 8.00—15.00 טלפון מספר 720123.

● דרושים עוברים לענף הי־שיש רצוי בעלי ידע טכני תנאים טובים טל. 476279 — 471504.

● דרושה אשה, אם לילדים בוגרים לטיפול ב־2 ילדים וניהול משק בית ליום עבודה מלא נא לפנות בשעות הערב טל. 937027.

● דרושה מטפלת ליום שלם + משק בית לפנות 472445 מ־12.00.

● דרוש מטפל לטרקטור 080, רק בעל נסיון לפנות בשעות הערב 08—744408.

● בריסון קידאון דרושה מטפלת מנוסה לתינוקת בת שנתיים שעות העבודה — 15.00—7.45 לפנות עם המלצות טלפון 754703 בערב.

● ב„בית לקונפקציה" מעולה דרושות תופרות, תנאים מצוי־יינים להתקשר 012254.

● דרושה קוסמטיקאית ה־יודעת טיפול וסאונה לסלון יופי „אולה רמת החי" טל. 007510.

● דרוש פחח רכב סוג א' לעבודה קבועה בתנאים טו־בים לפנות בכתב לת"ד 6201 ת"א.

● לבחורים 1000 + עזרה לבחורות 900 ! המרכז דלי־גוף בתחנה המרכזית.

● דרושים פועלים בלתי מק־צועים לעבודה קבועה לפנות „מיכל" ביה"ר לעמר, סמרה קדוש־טלפון (המחלקה) טל. 815218.

● דרושות פועלות מוסמכות להתירות טולים ולגזירת סר־טים „אופנת אתרוגים" ת"א, ... 887862.

● מכירה/ת מתמחה בעלות חוש עם רשיון לכירת חלודה ת"ד ... לפנות 288818.

● דרושים נערים למכונות בתנאים טובים טלפון 820608.

● דרוש/ה מקיד/ה למחלקה הנהלת חשבונות למשרה מלאה בנה + 12 נסיון של לפחות 3 שנים טלפונים — 84178, 88108.

● דרוש רפד/נגר מעולה עם נסיון רב, לפנות „רהיטי אזרחי" רחוב הרצל 102, תל־אביב.

● דרוש בחור לחלוקת תה במשרדים ועבודה במזנון, ת"א מסגר 48 ת"א „פורר".

● דרושים חרטים וכרסמים, תנאים טובים. לפנות טלפון 796804.

● דרושה מטפלת לתינוקת עד שעה 14.00, בת 8 חוד־שים. אזור מגורים טעור־אביב. להתקשר 878450 מש־עה 2.00.

● דרושה כתבנית עברית־אנגלית לחצי יום. טלפון — 012405.

● דרוש נגר לרהיטים ומת־קנים בעבודה. טל. 230781 — 208295.

● דרושה ספרית לסלון רוח־מה, בלל 37, פינת אשתורי הפרחי.

● בורלוק התקדמות מחירה. דרושה בחורה לווינגר ו־אוברלוק עבודה קבועה, בר־גר, נחלת בנימין 58 ת"א.

● דרושים חשמלאים לעבו־דות חשמל בתעשיה ובבנין, להתקשר 870665 ליצחק, מ־21.00 — 18.00.

● למכון להעתקות שמש ב־פתח־תקוה דרושים עובדים עם מקצועים כמו כן דרושה עו־זרת. 911880.

● דרוש לעבודה קבועה נהג מנוף חגר בת"אופו לנסיעות עירוניות ובינעירוניות. לפ־נות בציון הפרטים משכחה ושם טלפון גיל והכתובת ות.ד. 14286 ת"א.

● „לנצקו" דרושה בחורה אחראית לעבודות פרישה ו־מיון למתפרה. לפנות בטלפון 82872.

● לקונפקציה תופרות מוס־חיות לאוברלוק זיגנר „אר־פירה" אולווירוב 22 רמת־גן.

● דרוש קצב בסופרמרקט ב־רמת־השרון, 621878 מ־17.00—19.00.

● לסלון להסרקות דרושה מתקדמת ותלמידה, ביום 201807 בערב — 284051.

● דרושה תופרת מעולה ל־קונפקציה, תנאים טובים. טל. 286027 — 202008.

● לסלון רוז לרווה דרושים תלמידים/ות פרישמן 88 טל. 240470.

● דרוש לבריכה ארם רצוי ... (משרי מבוגר) לחצי יום. טלפון 820858.

● עובדת נקיון דרושה ל־משרד „בכתניה" שעות העבו־דה 2—6 אחה"צ. טוב מסי־בות לפנות לטלפון 053—24024, או 053—01258.

● לחברת בריגקס (יש־אל) בע"מ דרושים עובדים לעבו־דה בחשבונית חבישורים חד־ רושים ; 10 שנות לימוד, ל־מחות ... גיל 4 טוב, ותק 8 שנים לשחות. למתאימים משכורת כ־1000 ל"י (לאחר 3 חדשים). לפנות תל־אביב, פנייה : שלום, ... 68787 ... 228772.

● נהג מחלק רישיון ג' ... חיסכון בחשבון לחלופת עוזרים עסים בתנועות — טלפון 850050 להתקשר גם בשבת.

● יהלומים ! דרוש חותך ל־אבנים עגולות טל. 283231.

● דרוש לנו מקיר ערב — (10.00—21.00) שבועים ב־חודש, לפנות אישית ל„רהט" אלנבי 85א לפנה"צ.

● דרושים חשמלאים רכב־יציה ; נחום ת"א.

● עובדת לאוברלוק וזיגזג לפנות במשר כל היום עמק יזרעאל 65 ת"א אלאלוף דוד.

● דרושה מטפלת + עוזרה בבית בנחיוון ל־5 שעות ב־בוקר. 911106.

● דרוש אנסיונר לבניית א־נוים. עבודה במספר שעות מצומצם. המוללים 6 (ע"י ביה"ד אנוה, דרך השלום), תל־אביב.

● דרושה עוזרת טובה לפני הצהריים 442007 טלפון, תל־אביב.

● לבית מלון בתל־אביב — דרושה עוזרת לבוקר. לטלפן 4448110 (לא בשבת).

● לבית מלון בתל־אביב — דרוש עוזר לאיש אחזקה. לכ־תוב לת"ד 14130, ת"א.

● דרושה עוזרת למשק בית וטיפול בילדים עם לינה טל. 754711, 225840.

● יהלומים ! ל„יהלומי יש־ראל" דרושים ; פקידה לבית חרושת, חותכים, וקצוות לפע־לת מינות פמוט, תנאים טו־בים מאוד ; התעשיה 8, תל־אביב, טלפון 82841.

● דרוש מסגר מכני ועובדי מתכת לפנות טלפון 828856.

● למפעל לתכניות לפלסטיק דרושים ; חרט, מסגרים מכ־ניים ונערים, מ. איל תעשיות בע"מ, 820090.

● דרושה פקידה חרוצה ל־הנהלת חשבונות. המעוניינת ללמוד ולהתקדם. מ"ש 282840.

● יהלומים ! אולם של 12 מילות להשכרה ליד הבורסה. טלפון 747807, אחרי 8 ב־ערב.

● דרושה מטפלת + עוזרת ב־בית להתקשר שעות 2.80—7 725016.

● יהלומים ! דרוש עובד ל־ברלנדירן לטמח רום בן מח־חיה 21, בני־ברק, טלפון — 780583.

● דרושים קבלני משנה ל־תפירת קונפקציה מעולה לפ־נות ארלר טלפון 225072.

● דרושות תופרות בעלות נסיון לחולצות גברים, אובר־לוק, זיגנר ועבודות יד, לפ־נות „אופנת מוסטאנג" דרך יפו ת"א 44 קומה ג' (עם מעלית).

● לבוטיק ארלר דרושה גזר־נית מוכשרת אחרי סמינר מקצועי. לפנות טלפון 225072.

● דרושה נערה ברמת אביב לעבודות פקידות ומעט שלי־חויות גיל 15—17 400 ל"י ל־חודש. שעות עבודה 7.80—14, טלפון 412100 ת"א.

● דרוש דינמי + רכב כעו־בר או כשותף במשרד תיווך ברחובות. 951246.

● דרושות מתקדמות ומתלמ־דות למספרת דיזנגוף 310, ת"א, טל. 448708.

● בבתיים לחב' א.ס.ל, דרו־שים רתכים לעבודות בתנאים טובים טלפון 800038.

● עובדות נקיון לאחה"צ + הסעה תנאים טובים, לפ־נות לחב' משמר בלפור 8, ת"א, 281125/6.

● לינגרי „אופנת רבש" דרושות תופרות מעולות ל־חולצות ועל מכנסי גברים וזי־גזג ואוברלוק, דרך יפו ת"א 44, קומה ב' עם מעלית, טל. 827860.

● דרוש כרסם עצמאי בתנ־אים טובים לאום ממתאים. טלפון 787414.

● דרוש כוח אוטומטים ל־אינדקס ורבולבריוסטים, טלפון 787414.

● דרושה מטפלת + משק בית עם לינה בבית נקים — 771714 אחה"צ.

● דרושה פקידה כללית ל־עבודה מגוונת במשרד ב־צפון ת"א לפנות עם פרטי נסיון קודם, ידע בשפות, הד־עבור נסיעות ותיירות.

● דרוש טכנאי אלקטרוני למעבדת שירות טל. 230051.

● דרושות תופרות מנוסות 807880 יום ראשון בבוקר בלבד.

● דרושה מטפלת מוסמכת ו־אחראית למעון ילדים טלפון 87808.

● יהלומים ! דרושים לוט־שים וחותר אפשרי גם בתנאי קבלן 784134.

● דרושה נגר רהיטים מעולה תנאים טובים 790747 758551.

● דרושה מטפלת, שעות 7.30—14.30, חמישה ימים ב־שבוע, טלפון 878081 מ־16.00.

● יהלומים ! דרושים תלמי־דים לליטוש יהלומים בהרגה. מוזס 8, 80719.

● דרושה מרסמה בוגרת אורייקליות פנים 758551 — 700747.

● דרוש סיר למשרד לפר־סום נערת המודפסה טוב על המכונה ונסיון בעבודות מש־רד שעות העבודה 8 בבוקר.

● דרושה מטפלת למוסד ל־ילדים מפגרים תנאים סוציא־ליים מלאים אפשרות ללינה במקום, להתק־שר בטלפון 958052 או ת"ד 42 נס־ציונה.

● ברחובות מטפלת מנוסה ו־אחראית לתינוק בן 4 חוד־שים רשיון איינברג א/82 כניסה ב' או טלפון 958985 בשעות העבודה.

● דרוש אורג להוב עבודת יום ברמת גן מוריעין 12.

● לבית מלאכה לשמלות דרו־שים עשוור 1, קומה ג', טל־שח גזרת מנוסה, תנאים טו־בים 88822.

● ברמת השרון דרושה ... 060522 770105.

● דרושה מטפלת לתינוקת 5 ימים בשבוע באיזור ל' טל' 418829.

● דרושה פקידה למחלקת שרותי תעשיה תיירות אחרי שירות צבאי לפנות טל' 012400.

● דרושה פקידה כללית בת־בנית בעברית רצוי גם באנג־לית להתקשר טל' 251158 בשעות העבודה.

● דרוש נהג סוג ג' למש־איות וגנד למגרר טלפון — 478182.

● דרושה אשה לטיפול בתי־נוקת לטלפן בשעות הערב — 418588.

● פקידה מעל גיל 25 ל־משרה מלאה תואר עמר — 448408.

● דרושה ספרית לתוח למספ־רה בצפון ת"א טלפון — 802064 10.00.

● דרושה בחורה לטיפול ב־ילדה וניהול משק בית עם לינה 757277.

● דרושה פקידה לקבלת קהל וטלפונים, למשרה מלאה, ידע בהדפסה ושפות אנגלית ואידיש, על בורות, טל' — 225771.

● דרושה מכונאית מנוסה לקונפקציה נשים טלפון 82468 ת"א.

● דרושה מטפלת כולל לינה ברמת־אביב טלפון 824777 עבור חיים, בשעות העבודה.

● לאשה בודדה דרושה אי־שה לטיפול, עבור כלכלה, ל־נה ושכר חודשי, 007882.

● לחנות חדשה הנפתחת ב־נתניה דרושה מוכרת לבגדי גברים ונשים בעלת הופעה נאה תנאים טובים לקופעת המתאימה, טלפון 827860 ל־בקש את רבש.

● דרוש תשבונאי מנוסה עב־רית אנגלית שעות העבודה ... 08.00—15.00 לקביעת ראיון בין השעות 11.00 — 08.00 לפנה"צ 289184.

● ב„תמארת" עיצוב וייצור בגדי ילדים דרוש נהג/ת לטלפן 50402/8.

● סטודנטים, חיילים בחופ־שה, תלמידי תיכון ערב לק־בורות המצה בסבלנות מ־סום „סי" רוטשילד 80 בת־ים.

● דרושה עוזרת משק בית בת"א כל יום מ־8 עד 2. משכורת טובה מאד למת־אימה. לטלפן 261508.

● דרושה עוזרת ליום יום בבתיים טל. 880505.

● דרושים עובדים לייחור וכיסוי שחים לפנות ל.ס.ח. בע"מ רח' שניצלר 20 תל־אביב טל 825564.

● דרושים/ות נערים/ות ל־עבודות ייצור למשמרת יום ואחה"צ נא לפנות לבית־ר אלקון רח' תושיה 8 ת"א בשעות העבודה.

● יהלומים ! דרושים חות־כים לאבנים קטנות בנייטוני טלפון 825066.

● דרוש חניך חרוץ ומסודר למקצוע החרטות בעבודה — 448001.

● דרושה בחורה אשת לטי־פול בילדים + משק בית ל־יום שלם, אפשרות לינה טל. 50402/8 אחה"צ.

● סוכן לקונפקציה לצעירות כמיוחד חולצות מחש"ם — „סמארטורל" דיזנגוף 124 ק"א.

● מוכרת דרושה לחנות צע־צועים בדיזנגוף רצוי דוברת צרפתית 237056.

● דרושה גזרנית מנוסה ל־קונפקציה לחולצות נשים ו־גם תופרות „ילדי" (הרצמן) רח' יוחנן הסנדלר 18 287430.

● לבית חרושת „סולקס" ל־מכנורות לעבודות ייצור, ל־בעלי נסיון קודם במקצוע תנאים מיוחדים לפנות רח' סוקולוב 21, רמת־גן טלפון 700080.

● דרושה מטפלת 5 פעמים בשבוע עד 2.00 לפנות ל־טלפון 451880.

● דרושה פקידה כתבנית עברית, ידיעת עבודה נחוצה, תנאים טובים, טל. 023900.

● דרושה פקידה תוכנה ה־יודעת גם להרפים טלפון — 611011.

● משרד לתכנון מחפש טכני־אי/הנדסאי ארכיטקטורה, — רצוי בעל נסיון של 4—5 שנים לפנות לקביעת ראיון לאילנה 03—240271.

● דרוש נער/ה למשרד עו"ד לעבודות פנים והוץ כל יום מ־8—1 פעמיים בשבוע עד 4.00 טל. 200228/0.

● דרושות תופרות זיגנר ו־אוברלוק ולעבודות יד מו־פסת, רח' החרושת 12 ע"י תחנה מרכזית 80864.

● דרושה עובדת איברלוק ל־קונפקציה אברמו, לילנבלום 25 תל־אביב.

● דרושה ספרית ומניקור טובה אלנבי 182 ת"א פלר.

● דרושה מתפרת לחולצות, מנחץ, תופרות/ים למכנסיים וחולצות לעבודה במקום ל־8 שעות ושליח מורים, נחלת בנימין 80 פינת יפו ת"א.

● דרושים מרביקי טפטים מסוג מעולה בשכר גבוה אר־לוזרוב 8 רמת־גן בין השעות 4.80—7 אחה"צ.

● בגבעתיים דרושה מטפלת לתינוק בשעות 15—7.30 רצוי יוה חושבת בגבעתיים 202085.

● דרושה עוזרת פעמים ב־שבוע בגבעתיים תלפיות — 763008.

● דרושה עובדת נקיון ל־עבודה חלקית לפנות טלפון 207153 ת"א.

● לחברת יבוא דרוש פקיד־שליח לפנות א. בודור ו־שות' ת"א, רח' אלנבי 129.

● דרושה פקידה לעבודות משרד וקורספונדנציה עם שליטה בשפות ספרדית אנג־לית ועברית 202882 15—8.

● למפעלנו בפתח־תקוה דרו־שות בוגרות תיכון אחרי שרות צבאי לקביעת ראיון ל־התקשר טלפון 900871 או 907008 בין השעות 10—8.

● פתח רכב מעולה דרוש ל־מוסך ידוע תנאים לפי הס־כם. 741450.

● דרוש פועל לחנות למשי־רי כתיבה לאחר צבא. טלפון 822602.

● דרושה מטפלת לתינוקת ליום שלם בר"ג תנאים טובים להתקשר 782160 17—10 ב־שבת כל היום.

● יהלומים ! דרושים חותכים בתנאים טובים מאד יהלומי רוזליביץ, המסגר 10, ת"א. 80081.

● דרושה נערה לעבודות מש־רדיות במערכת „אבעבועי" לפנות אחיבה אינגר 6, ליד התחנה המרכזית.

● דרושה מטפלת מנוסה ל־5 שעות 14.30—7.80 לתינוק תמונו בן 4½ חודשים ברמת־אפעל טלפון 763207.

● דרוש כא־מן רחוב מלאב מנועים חשמליים, טלפון 03/822028.

● למשרד לתכנ"ח דרושים כתבנית מנוסה ; למבנות ארבע, למשרה חלקית/מלאה. 811878.

● דרוש נגר טופחות לאדר־גיה, טלפון 878888 בעבודה.

● דרושה מטפלת לילד + משק בית ל־5 פעמים בשבוע טלפון 08—440045.

● דרושה למשרד בטוח פקי־דה מתחילה רצוי עם ידע ב־במכונות כולל הרשמה ... לפנות 462408 418878.

● דרושה פקידה לאר־ונ ... 261980.

● דרושה חוסית לתפוזרת ילדותה מוסמכת ...

● לחברת ... בפ"ת ...

מכוניות למכירה

דארט-וליאנט
האמריקניות של קרייזלר הנמכרות ביותר בארץ

● למכירה ואליאנט 60, אוי־טומטית, חגה כח, צמיגים טיובלס חדשים, רדיו ת־ראז, מכס לשנה שלמה, יד ראשונה, שמורה מצויין, — 15.500 ל"י ללא מתווכים. טל. 80851 במשרד בבית 440420 (חוץ משבת).

● סליימוס וליאנט 1071 מצב מצויין, יד ראשונה אוטו־מטי עם מזגן אויר טל. חישה 14.00—08.00 בין 524021 — מר ארנון.

● פלימוס פיורי 1968 מסו־ארת אוטומטית + מזגן, חלו־נות חשמליים ומערכת סט־ריאו. 004026 745508.

● רמבלר קלסיק 64 במצב מצויין + רדיו 08124.

● בהזדמנות לדזל. נסיעה אולדסמוביל 1008 מנוע מחו־דש טל. 785681.

● שבי 2 גובה 1065 במצב מצויין + מסט + חמום ורדיו. טלפון 265085.

● אולדסמוביל 1969 אוטומ־טית + מזגן 1068 במצב חדש. טלפון 744803 — 904026.

● בהזדמנות שברולט + מזגן 72 יצחק שדה 84 חדר 102.

● דודג' 400, שנת 1068, מנוע חדש, ארגז מגן, לפנ־לת מצרכי מזון, במצב מצויין, פרטים טל. 206006.

● אימפלה 1002, מנוע חדש, מצב טוב, טל. 03—01004.

● קרייזלר 160 אוטומטית, 1971, 84.000 ק"מ, יד רא־שונה. טל. 03—02652.

● דודג' דארט 1968/71 אוטו־מטי, שברולט 69, „סתוניות ריבולי" 221856, מרמורק 12.

● קונסול פורל 1958 במצב מצויין, פרטים בטל. 250944 אחה"צ.

● תזדמנות נדירה ! דודג' דארט אוטומטית 1969 + מזגן. טל. 780880.

● טונספט 1900, אוטומטי, במצב טוב, טל. 04/782823 ובשבת 04/782822.

● שבי 2, 1968, אוטומטי, חגה ומעוצרי כח + רדיו, 81,000 ל"י, טל. 244400 בשעות העבודה.

● דודג' דארט 1964, אוטו־מטי, חגה ומעוצרי כח, מיזוג אויר, מנוע חדש, 60,000 ק"מ, מצב כללי מצויין — 440087 778910 ובערב.

● שברולט שבל טורל 67, ב־מצב מכני טוב מאוד, בהזדמ־נות 784842.

● למכירה שברולט מצויינת מודל 1962, 221856 — 22277.

● קומפאנג מאר 1 1969 מוי־חרת ותוספות, 42,000 ל"י — 440780.

● פליסוט 62 מנוע 08 אפ־שרי החלפה בהזדמנות, טל. 082528.

● ולואנט אוטומטי 78 מוי־נות במצב מצויין 858894.

● מכונית 8 גלגלים מכפר־נות אחרי אופרלוף ומטן ... 827117.

● פלימוט פיורי 1972 + כל התוספות במצב מצויין לבית בהזדמנות ... 63 לפנות חיים.

● פונטיאק ...

אוסטין

● אוסטין 04, 1100 במצב טוב. מאור אחרי אוטבלוף ... טל. 888059, בשעות 10—14.

● אוסטין אי־40 מסייעו ...

אופל

● אופל קדט 60, במצב מצויין, טל. 418061.

● אופל רקורד 1700, 1070 — 80,000, מצב מצויין, מחיר סביר, 03—850000.

● אופל קפיטן, מנוע אוב־רול, צמיגים חדשים, מסט ל־שנה, 823104 ...

● אופל רקורד 1700 מסח־רית 1072, לפנות „אסקור" — טלפון 825058.

● אופל רקורד סטיישן 64 שנת מכס, צבע, טלפון — 057040.

● אופל אולימפיה, קיפה, 1969, מכס לשנה, טלפון — 240404, 022580.

● אופל רקורד סטיישן 1071 68,500 ק"מ, במצב מצויין, 81,500 ל"י, טל. 418307.

● אופל רקורד 60, רדיו, מצב טוב, טל. 587110.

● אופל מסחרית 1000 מצו־יינת 1971, בבית 750710, ב־עבודה 65530.

● אופל קדט 1907 מכס ו־רדיו, לטלפן 823600.

● קדט סטיישן אוטומטי — 1072, טלפון 03—52402.

● למכירה אופל 68 במצב מצויין, 11,000 ל"י. טלפון 844404.

● אופל רקורד אוטומטי 71, 56,000 ק"מ, 37,000 ל"י — 856325.

● אופל אסקונה 1200, 1078 במצב חדש, 6500 ק"מ, חסכ־נית 744704.

● אופל רקורד מודל 60 סטיי־שן, מצב מצויין, 25,000 — 702384.

● אופל קדט 64 54,000 במ־צב מצויין, 053—28790 לא ב־שבת.

● אופל רקורד 59 מצויינת, 11.00 רק בשבת מ־280627.

● אופל רקורד 1700 אוטו־מטי 1978, בין השעות 6.30—15.00 621181.

● אופל רקורד 19 אס. אוטו־מטית 1008 במצב מצויין — לפנות 744207 כל יום מ־17 שעה.

● אופל רקורד קופה 1070 אוטומטית. טלפון 821140.

● בהזדמנות אופל רקורד 1000 מצויינת 11 ק"מ ללי־טר טלפון 284426 בערב — 940518.

● אופל קדט 1964 11,000 ל"י להתקשר, שישי ושבת בשעות 17—21 042017.

● אופל רקורד סטיישן 70 יד ראשונה טלפון 024648.

● למכירה אופל קדט סטיי־שן 71' אפשרות להחליף ב־סוסיתא סטיישן טל. 787019.

● למכירה מכונית אופל רקו־רד סטיישן 72 + ניר אוטו־מטי, טלפון 907448 — 008177.

● אופל סטיישן רקורד 60 יד ראשונה אוטומטית 11 חו־דש במצב מאד 786010.

● אופל רקורד 1700 מודל 1969 מכס לשנה טלפון ביום 80804 בערב 725270.

● אופל אולימפיה 1500, 60 יד ראשונה 4 דלתות, רדיו, מכס, 487811.

● אופל רקורד 1071 אוטומטי 61.000 ק"מ. טל. 478128.

● אופל רקורד 1700 קופה 70 44.000 ק"מ מכס לשנה, ראשונה 702078.

● אופל רקורד סיו 68 מכס לשנה בהזדמנות 000084.

● אופל רקורד 1065 מצב טוב טל. 265—208.

● אופל קדט 1905 מכס לשנה, טלפון 12.000 087/7264.

אלפא רומיאו

● אלפא רומיאו 1000 ג'ו־ליה סאי 1002 במצב מצוי־ין, רדיו + סיום צמיגים חדשים לרגל נסיעה, טלפון 781908.

ד.ק.וו.

● ד.ק.וו. 1008, 4000 מנוע. ... 068218.

● ד.ק.וו. 1006 מנוע חדש + מכס רדיו ... 760028.

ב.מ.וו.

● ב.מ.וו. 2002 1071, רחוב רפאל תלפיות 731795.

● בהזדמנות ב.מ.וו. 1001 מנוע מחודש. טלפון 726861.

● ב.מ.וו. 1000, 60, טלפון 258460 מ־8.00—16.00 021800, 18.00—21.00.

● ב.מ.וו. 2000 אוטומטית 1070 יד ראשונה 82,000 — 7250-0.

● למכירה ב.מ.וו. 1800 אוטומטית 1972 + מכס. טל. 782175.

● למכירה ב.מ.וו. 2500 יד ראשונה, מצב מצויין, טלפון 032018.

● ב.מ.וו. 1800 70 אוטומטי, טל. 900000 אחרי 14.00.

● ב.מ.וו. 2002 אוטומטית, 1078, חסכונית ושמורה ב־מיוחד, 03—801653.

● ב.מ.וו. 1800 אוטומטי, 1071, 57,000 ק"מ, טלפון ; 057—2180.

● ב.מ.וו. 2000 אוטומטית, עם אביזרים, מכס יולי — מצויינת — בבית 750010, בעבודה — 248008.

● ב.מ.וו. 1800 מודל 1072 אוטומטית, יוצאת מן הכלל, לפנות 725685, בשעות ה־עבודה.

● ב.מ.וו. 1000 1070 יד ראשונה, יפה, בהזדמנות, טל' פ־ב בצהריים 458117.

● ב.מ.וו. 2002 1060, במצב מצויין, רדיו ומכס 244282.

● בהזדמנות ב.מ.וו. אל.אס. 700 סוף 64 במצב מצויין, ויו קטרוני 81, פ"ת.

דאף

● דאף 64 קטנה וחסכונית לנשים, מכס בדצמבר, — 765581 רק בשבת.

דה־שבו

● דה־שבו 68 במצב טוב מאד — משופצת, טלפון 422703.

● דה־שבו 64 4000 ל"י פר־טים בטלפון 086108.

דודג'

● דודג' 500 עם יגנה קר־מית טוסר סלי 010שוס.

● למכירה. בהזדמנות דודג' דארט 1969 אוטומטית מוגן וכל השיכלולים. לפנות בש־עות העבודה טלפון 612455, בערב — 417020.

● דודג' ד 1000 100 + מכס 9 חודשים במצב מצויין אחה"צ 822048.

● דודג' דארט 1968, מזגן אוטומטי, 238270 — בשעות העבודה.

● דודג' קי. 100, מסחרי, מודל 1070, על הכביש מאי 1071, עם גגון, 12.000 ל"י, 762384.

דופין

● דופין 1069 במצב מצויין, ליבור חדש, בעבודה 255789.

● דופין 1068 רדיו, ותוס־פות + סטר שכר לצרוס, טל. 757044, בעבודה 264782.

● דופין מנוע 71 במצב טוב 2900 טל. 578638.

● בהזדמנות דופין 60 ב־מצב טוב בלי מכס 288911.

● דופין 58 זיפות עבע 4 מחלכים טלפון 412020.

● דופין בהזדמנות מנוע ב־מצב טוב 1000 טלפון 714037.

● בהזדמנות ! דופין 69 ב־מצב מצויין טל' 014643.

הילמן

● הילמן מינקס סטיישן, 1060, גגון, רדיו, טלפון ; 782200.

● הילמן מינקס 1008 אחרי אוברול, 1600 ק"מ, במצב מצויין, לטלפן 766238.

● הילמן סגור 1500 1071 מסודרת, בהזדמנות, 410016.

● הילמן הנטר אוטומטי — 1070 ק"מ 84.000 + מכס במצב מצויין 441520 021802.

● הילמן אימפ 64 טובה וחסכונית במחיר 7500 טלפון 808014.

בעם VOLVO תמיד VOLVO

● וולבו 144 יוני 1969 יד ראשונה, מצב מצויין, אחרי אוברול, 100,000 ק"מ 4 חור־שים מכס, צמיגים חדשים.

● וולבו 1070 במצב מצויין העיכות רק המנועלה. טלפון 818121.

● בהזדמנות וולבו 1063 במצב מצויין, טל. 061090.

● וולבו 1002 במצב מצויין טלפון 441705, 18.000 לא ב־שבת.

● וולבו 144 1969 יד ראשונה ... 525810 בערב.

● וולבו 68 אוטומטי במצב מצויין עם מכס לכבירה ... בשעות העבודה.

● וולבו 144 1070 במצב מצויין 18.000 ק"מ ...

● וולבו 60 אוטומטית 100 אחה"צ ק"מ שמירה טלפון 741637.

● וולבו 66 יד ראשונה מזגן אוטומטי, 110.000 — 743710.

● וולבו אוטומטית 70, יד ראשונה במצב טוב. 443301.

● וולבו 1000 מצב מצויין יד ראשונה 475184 בערבים ושבת.

● למכירה טנדר סוסיתא שנת 1968 טלפון 840611.

וילים

● וילים סטיישן מודל 68, 4 צילינדר, 6000 ל"י, טלפון 410500.

● וילים 61 מכס שנה, ב־מצב מצויין, מנוע חדש, טל־פון 762036.

● ג'יפ וילים 65, במצב טוב — טלפון 205402 תל־אביב.

● וילים הופמסט 1065 מנוע משופץ, טלפון 754208.

ווקסהול

● מכונית ווקסהול קרסטה, 6 מקומות, 1065 מנוע 1000, טל. 741042.

● למכירה ווקסהול קרסטה שנת 64, מכס לשנה, הזדמ־נות, 7000, 769278, בעבודה ; 728887.

● ווקסהול ויקטור 1065 אח־רי אוברול, במצב מצויין — 700010.

● ווקסהול ויוה 64 אחרי אוב־רול ומכס טלפון 057—71861.

● בהזדמנות למכירה ווקסהול ויקטור 1071 50.000 ק"מ ב־מצב מצויין טל. 761125.

● ווקסהול ויקטור 1071 במ־צב מצויין 55000 ק"מ יד ראשונה 851307.

● ווקסהול ויקטור 1000 101 במצב טוב טלפון 738873.

● ווקסהול ויוה 1066 למכי־רה 8,000 ל"י לפנות מאל פי עבודה 015205 בבית 788023 רחוב קריניצי 22 רמת־גן.

● ווקסהול 1900 במצב מצו־יין מכס 10 חודשים 444771.

טריומף

● למכירת טריומף הראלד, מודל 1960, במצב מצויין — 600031.

● טריומף 1300, 70, 52.000, שנת מכס 848938, בערב.

● בהזדמנות טריומף הרלד מודל 64, סטיישן, 1200 — 801638, 8.600.

● למכירת מכונית טריומף 1300 שנת יצור 1970 לאחר 80.000 ק"מ, יד ראשונה. ל־התקשר טלפון 921603 בשעה 7.30 עד 11 בערב.

● טריומף הרלד 64 8000 ל"י — טלפון 470081.

● בהזדמנות טריומף הרלד 61 מנוע 70 משופצת + רדיו טלפון 841650.

● טריומף 1500 1968 63,000 מצויינת + תוספות, 0.000 ל"י. טל. 764087.

● טריומף 1500, 68, במצב טוב 9.500 ל"י טל' 798474.

● טריומף הרלד 60/13 — מסווישן, 1971, טל. 748638.

● טריומף 1968 שנת מכס 11.000 1068 פורמינה 0.000 — טלפון 700582.

● בהזדמנות טריומף סטיי שנת 1068, טלפון 531507.

● טריומף 1070 1500 במצב טוב + רדיו, טלפון 804585.

טנדרים

● טנדר דודג' 100 68 מכס לשנה, טנדר וילים 61 טל. 785800.

● טנדר סוסיתא 1971 מצב מצויין, לבקש יצחק 702350.

● סוסיתא טנדר 73 אחרי אוברול, מכס לחצי שנה, ב־הזדמנות 032101.

● טנדר סוסיתא 1070 למ־כירה טלפון 071128 משעה 18.00—21.00 כולל שבת.

● טנדר פג'ו 1073 במצב חדש, להתקשר ביום ראשון 061408 10.00 עד 10.30.

● טנדר סגור הנומו־ תנצל 1078, מכונית חדשה כחור רמנות 810677 בערב.

● טנדר סוסיתא 1970, ב־מצב מצויין. 70,000 ק"מ, לאנות 065—04215.

● טנדר סוסיתא בהזדמנות מורל 70 + תיפול. מכס 10 חודשים, מצב מצויין — 065—01245.

● טנדר דודג' 100 1070 סיישן, פיקר פלי, 018968.

● טנדר פיגו 1971, עם ארגז, יד ראשונה, במצב מצויין, — 16.500 — 752000.

● למכירה טנדר דודג' דיז 100, מודל 1076, טלפון — 700000.

● למכירת טנדר פולקסוגן דבל קבינה, מודל 1069, מנוע חדש, מצפה, מלא צד־ שום, מחיר 14.000 ל"י, טל. 018960.

● טנדר פולקסוגן, קבינה אחת, מודל קוף 71, 043809.

● טנדר שברולט 1009 אחרי אוברול — 4.000 ל"י — 06—50008.

● טנדר דודג' מסחרי 1072 80.000 ק"מ, מצב מצויין 5074.

● טריומול בית טנדר אוטומ־טי מצב טוב + רדיו מכס שנה עיגונים חדשים ... 00380038.

● בהזדמנות טנדר סוסיתא 70 מכס 8 חדשים 748550.

● טנדר פג'ו 72 מכס לשנה טלפון 17.000 881216.

● טנדר פורד מסחרי ארגז סגור שנת 1000 047007.

● בהזדמנות טנדר וילים ארגז רחב טל. 670062 בשבת.

● טנדר דודג' די ... בהזדמנות מיוחדת לרגל נסי־עת 867213.

● טנדר פג'ו 71 + סיום כל הקודם זוכה 820811.

● למכירת טנדר בריקה 66 במצב מצויין טלפון 040773.

● לנדרובר טנדר סגור 1070 על הכביש חלונות בהזדמנות 850320.

● טנדר דודג' די־100 + סולמות טלפון 257079 רק ב־שבת.

● למכירת טנדר פורד 250 מודל 68 טלפון 763061.

● למכירת טנדר פורד 250 מודל 08 טלפון 763061.

● טנדר וילים מודל 1062 אוברול למכירה טל. 841145.

● טנדר פיג'ו 1000 טלפון בבית 872004 כל היום.

לארק

● לארק 61 בהזדמנות ב־מצב טוב + רדיו 055000 רחובות.

● לארק 64 בהזדמנות גיר חדש מכס חצי שנה 852028.

● לארק 61 יפהפיה שנת מכס + מנוע ורדיו טל. 084408.

● למכירת בהזדמנות לארק 65 מנוע שברולט, מצב טוב, 7000 ל"י, טל. 851605.

● בהזדמנות לארק 63 מנוע שברולט, מצויינת, טל. — 789027.

● לארק סוף 1061 במצב מצויין, 918508 פ"ת, יוסי, ב־ערב.

● לארק 1064 במצב מכני מצויין מעשה קסרא 62 רחו־בות.

● לארק 63 מנוע חדש + מכס, רדיו, צבע, ריפוד, ב־מצב מצויין טל. 788211.

● לארק 63 במצב טוב טל. 478202 או 778302.

● בהזדמנות לארק 61 מכס חצי שנה טלפון 701044.

● לארק 63 במצב מצויין + מכס טלפון 701536.

● לארק סוף 62 במצב מצו־יין 015503 פתח־תקוה יוסי בערב.

מיני־מיינור

● מיני מיינור 61 שמורה היטב יד ראשונה אוברול 60,000 ק"מ, חסכונית, 6.500 ל"י אחה"צ 841707.

● מיני 1067 רדיו מכס לחצי שנה, מצב מכני וחיצוני טוב להפליא. טל. 765563 17.00—19.00.

● מיני סטיישן 1065 טלפון 752110—8 קר פנימי 9 ימים א—ה 10.00—10.00 שישי.

● מיני מיינור סטיישן 1001 מנוע 70, 6.500 ל"י טלפון 055080.

● מיני מיינור חצי אוטומ־טית 1067 עם מכס. טלפון 751525 מ־18.00.

● מיני מיינור 1060 מצב טוב אחרי שיפוץ, בשישי ו־שבת 740107.

● בהזדמנות מיני מיינור — סטיישן 64, מכס לשנה, טלפון 797610.

● מיני־מיינור, קלבמן 1000 1971 מכס מאי, טלפון — 03—243582.

מרצדס

● מרצדס 220 1960 על ה־כביש סול + מוזן אוויר — ...

● למכירה במצב טוב מכו־נית מרצדס קצף 7.000 ל"י טלפון 200771 ...

● מרצדס 190, 64, פרטית, מצויינת, סומסוטה, תולים, ... 69.

מוריס

● מוריס 1100, 1968, שעור רה חוטב, צבית 851086 ב־עבודה 829081.

● מוריס 1300, 1071, אוטומ־טית 47.000 ק"מ + מכס טל. 808412.

● מוריס 1100 61, מנוע טוב במצב טוב + רדיו טלפון 410704.

● מיני מוריס סטיישן 61, ... בעבודה ...

● מוריס אוטומטית 1000 1070 — 17.000 ק"מ טלפון ...

● מוריס 1300 1070 אוטו־ ... 768068.

● מוריס 1000 סטיישן ... מצב מצויין ...

● למכירת מוריס 1100 ... בעבודה 859407 בערב ...

מסחריות

● פולקסוגן מסחרי גגוח ... 65 ...

● למכירת סוסיתא מסחרית 60 במצב טוב. להתקשר ...

● סטיישן 65 יד ראשונה במצב תקין טל. 741811.

● ...

● מסחרי אאורי סוף עשוע מצב נהדר בהזדמנות. (אפשרות בהחלפה) 052323.

● פולקסוואגן מסחרית 1068 64,000 ק"מ, 6,000 ל"י — ...

● סאאב מסחרית מודל 67 במצב מצויין (אחר שיו־פוץ מנוע וגיר). לפנות ל...

● סאאב מסחרית 67 כ־ע חדש וגיר חדש טל. 418611.

● אופל רקורד מסחרי 1070 אחרי שנה, מכס לשנה, 41007.

● טריומלה (מיאס 124 כס" חריח) 1060, בהזדמנות, — 6—8 שישי, 033—02167 בין 10.00—12.00 שבת.

● טנדר פג'ו 404 1078 ב־מצב מצויין. טלפון 422004.

● סוסיתא טנדר 66, שנת מכס, טלפון 850282.

● סוסיתא טנדר 72 ב־מצב מצויין 874971 לא ב־שבת.

● למכירת טנדר סוסיתא 1071 אחרי מכס. לטלפן 417603—04.

● למכירת פולקסוגן תאום מסחרית 73,000 ק"מ, טלפון 235858 — החל מיום ראשון.

● למכירת סטיישן 1970 רכב עם מנוע חדש. לפנות טלפון 824037, 825812 משעה 9 עד 10.

● קוסטר מסחרי גבוה מנוע חדש. 024631 פרט ל־שבת.

● למכירה סטיישן רכב בה־ים ארגז 1000 מודל 6.80 מצויי־נת 063—243571 בשעות היום.

● למכירת סוסיתא מסחרית 64, טלפון 084040.

● טנדר סוסיתא 1004 למכירה ...

● סטיישן דודג' ...

● בהזדמנות ווליס מסחרי 1000 + מכס 2000 ל"י טל. 470057.

● למכירה צילנר סטיישן 1000 עם מנוע אייל חדש.

● ג'יפ 1000 מנוע טוב מצויין ...

● בהזדמנות למכירה טיוי מסחרי ...

● ג'יפ וילים אייר חיל — 4,500 טלפון 472567.

● טיוביטס מסחרי ... מכס 18 מנוע ...

● למכירת משאית ... עם מנוע מכס שנה ...

● מסחרית מיצובישי ... מצב טוב מאוד טלפון — 552108.

● משאית מתכה לכבייש למשרבלי בטון ... 60,000 ...

● משאית פיאט 1070 ... 6 גלגלים — 0572173.

● משאית פירד 7 טון ... טלפון ...

● וילים מסחרי 1061 ב־מצב טוב ...

סאאב

● סאאב פרטית 65 מניע במצב מצויין טלפון ...

● סאאב 60 במצב טוב טל. 741841.

● סאאב פרטי 60 במצב מצויין, 10,000 ל"י בבית — 821244 בעבודה ...

● סאאב מסחרי 60 מנוע עד מכס שנה אחת.

SUBARU סובארו

● סובארו רגס 1000 ... + רדיו, יד ראשונה, רק 10,000 ק"מ, מכס יגיאה, הזדמנות ...

● סובארו ארט 71 10,700 במצב מצויין, 40,000 ...

● סובארו 1200 1072, במצב חדש, 15,000 ק"מ, טלפון — ...

● סובארו 500 1000 יד ראשו־ ...

● סובארו 800 1071 ...

● סובארו טוח סטיישן 1072 במצב מצויין 80,000 ...

● סובארו אר־ 1072 15,000 ...

● סובארו 1100 ... מצב מצויין ...

● סובארו 1000 סטיישן 1071 ...

● למכירה סובארו ... 1072 + רדיו ...

● סובארו 1200 ...

● למכירת סובארו סטיישן ...

● סובארו ... 1100 ...

● סובארו סטיישן 1100 ...

● סובארו 1100 1078 ... יד ראשונה ... 700738.

ידיעות אחרונות

המוסף לשבת

הקשיים בדרך להסכם עם סוריה

הישגו של ד"ר קיסינג'ר בעניין רשימות השבויים שלנו אינו צריך להטעות במה שנוגע למיכשולים הרבים, שייערמו במו"מ עם דמשק ★ הבעיות העיקריות יהיו: השטחים שבהם תתבצע הפרדת־הכוחות; גורל העמדות בחרמון; הזזת קווים בגולן; וחילופי השבויים ★ על ישראל לסייע במדיניותה למנהיגים סורים, המוכנים להתרחק מעמדותיהם הקיצוניות

מאת אראל גינאי

ד"ר קיסינג'ר בהגיעו ביום ד' השבוע ללוד

הדברים הפשוטים ביותר הופכים נושאים להתמקחויות אינסופיות

עצם העובדה שרואים במסירתה של רשימת השבויים ובהסכמתה של דמשק לשאת ולתת עם ישראל על הפרדת כוחות, משום הישג לקידום המצב באיזור, והישג חדש וחשוב של הד"ר קיסינג'ר — מעידה על מיכלול הקשיים הנערמים בדרך המשא־ומתן עם דמשק.

הדברים הפשוטים ביותר, שצריכים היו להיות מובנים מאליהם, הופכים נושאים להתמקחויות אינסופיות. לא ניתן לפתור שום בעייה אלא על־ידי עיבוד תכסיסים מתוחכמים, המאפשרים לנשיא חאפז אסד לשמור על יוקרתו, בהמשיכו להופיע ברבים כגיבור חסר־פשרות מול ישראל (על אף העובדה שישנם בסוריה, ובעולם הערבי בכלל, קנאים ממנו בהרבה).

על כל פנים, הנסיון הוכיח, כי כמחיר של ויתורים מסויימים — שהם, אגב, ויתורים על צורה יותר מאשר על תוכן — ניתן, במצב הנוכחי, להביא להגמשת בעמדותיה של סוריה.

לאמיתו של דבר, מסרה לנו סוריה את רשימת השבויים בדמשק, מבלי שישראל תתחייב לפינוי כלשהו, או אף לתחזרתם של כ־170 אלף פליטים סוריים לאיזורי הגולן שבידינו — כפי שהנשיא אסד תבע במפגיע בראיון שהעניק באחרונה לעתון. ובעוד שיחות ההפרדה (בין ישראל לארה"ב) יכן החלו, עוד לפני ביקוריהם של אנשי הצלב־האדום אצל השבויים בסוריה — כפי שאסד דרש — הנה, חילופי ההשקפות בינינו לבין הסורים בשאלות ההפרדה לא ישאו צורה פורמאלית לפני יום ו' היום.

תהיה כאן, איפוא, תופעה של סימולטניות: בו ביום תמסור ישראל לד"ר קיסינג'ר את רעיונותיה על הפרדת הכוחות, תאפשר סוריה ביקורים של אנשי הצלב־האדום אצל השבויים.

היינתקות מה„משחק"

הגמשה יחסית זו של העמדה הסורית נובעת, ביסודה, מהגורמים הבאים:

קודם־כל — הלחץ המצרי והסובייטי. ממניעים שונים מעוניינות הן קהיר והן מוסקבה בהתקדמות מהירה בשיחות ז'נבה. מצרים, מפני שבדרך זו היא תוכל להשיב על הביקורת המופנית אליה, כאילו כל כוונתה היא להינתק מה„משחק", לשקם את ערי התעלה ולשתף פעולה בצורה הדוקה עם ארצות־הברית; וברית־המועצות, מפני שד"ר הנרי קיסינג'ר, רב־האמן של בעיות ההינתקות, רשם על חשבון עצמו, ועל חשבונה של ארצות־הברית, הצלחות נאות, אשר הרגיזו את מוסקבה, עוררו את קינאתה וגם דאיגו אותה לא מעט.

על כן, אצה לו הדרך לאנדריי גרומיקו; הוא רואה עצמו נאלץ עתה לצעוד במסלול שנכבש על־ידי קיסינג'ר, לדמשק ולקהיר, ולדאוג לחידוש שיחות־השלום בז'נבה, שבהן יש לברית־המועצות מה לומר, באותה מידה שיש לאמריקנים מה לומר. בז'נבה יקל על הסובייטים לשחק את תפקיד האהוב עליהם, של מגיני הערבים וסניגוריהם. כי בז'נבה לא ידברו עוד בשאלות של הפרדת־כוחות בחזיתות בלבד, אלא ישוחחו על נושאים מהותיים, ובראש־ובראשונה על גבולות־הקבע העתידיים בין ישראל לבין שכנותיה הערביות, וכן גם, כמובן, על הבעייה הפלשתינאית. בתחומים אלה יש בידי ברית־המועצות לנקוט עמדות פרו־ערביות מרחיקות־לכת בהרבה ממה שיכולה להרשות לעצמה ארצות־הברית. והרוסים ינצלו זאת, ללא ספק, עד תום. הדבר יאפשר למוסקבה להשיב לעצמה את מעמדה כידידה ראשית של הערבים. ועל־כל־פנים, אין ספק שהיא מקווה כך.

הדוגמה המצרית

מעניין, כי לפי ידיעות מסויימות, ודווקא ממקורות יודעי־דבר, המליצו מיספר מדינות, הנוקטות עמדות קיצוניות בכל הנוגע לישראל, בפניותיהן לדמשק, שסוריה תמסור לישראל את רשימת שבויי־המלחמה שלה, ו־תפתח איתה במשא־ומתן על הפרדת כוחות, וזה כדי לאפשר את חידוש הדיונים בוועידת ז'נבה. בין הארצות הקיצוניות שפעלו כך מונים, למרבה התמיהה, גם את אלג'יריה.

אפילו סעודיה ראתה לנכון להעלות המלצות כאלה, כי המלך פייסל ימהר להעלות לדיון במשא־ומתן של ז'נבה את שאלת ירושלים. ומובן שאין להשיג דיון כזה מבלי ששיחות ז'נבה יתחדשו — ושיחות אלו אינן יכולות להתחדש כל עוד אין סוריה נושאת ונותנת על הפרדת־כוחות עם ישראל.

תמיכה זו של רוב המדינות הערביות — להוציא, כמובן, את עיראק — במשא־ומתן על הפרדת־כוחות, איפשרה לנשיא חאפז אסד לצאת כמנצח מהמאבק, שהוא ניהל בשאלה הזאת עם הגורמים הקנאים הקיצוניים בממשלתו, במפלגתו ובצבאו.

התמונה של מצרים „החדשה", אשר בעיקבות הסכם הפרדת־הכוחות עם ישראל מפתחת ומפרסמת תוכניות־שיקום ראוותניות, בסיוע הארצות הערביות העשירות ומעצמות המערב — בוודאי תרמה לחיזוק עמדתו ומעמדו של אסד.

אלא, מסתבר, כי חוגים נרחבים בסוריה עייפים מהמלחמה, ומעדיפים לרכז את המאמץ הלאומי בשיקומה של ארצם, שכלכלתה נפגעה בצורה חמורה במלחמה האחרונה. מהבחינה הזאת, נראה שהדוגמה המצרית הפכה למידבקת.

אנו יכולים איפוא להסיק מסקנה, כי בעקבות מלחמת יום־הכיפורים, שמצרים וסוריה יזמו אותה ופתחו בה — הן ויתרו, זו כגם זו, על האכסיומה הישנה־נושנה שלהן, כי לא יתכן שום משא־ומתן עם ישראל, בטרם תתחייב זו האחרונה, באורח פורמאלי, לפנות את כל השטחים שנכבשו מידי שכנותיה במלחמת ששת הימים, ביוני 1967.

מצרים זכתה בישה זו ראשונה, כי היא בלמה כל הדברים, אשר איתה מאפשרת פעולות שיקום ופתיחת הסואץ לשיט, היא עשתה זאת מתוך תקווה, שהסכם הפרדת־הכוחות יפתח פתח להחזרת השטחים המצריים שנכבשו ב־67'.

סוריה נקטה עמדה מסובכת ודו־משמעית יותר. היא הכריזה, כי הסכימה לשאת ולתת עם ישראל על הפרדת הכוחות, רק מפני שהיא קיבלה התחייבות מד"ר הנרי קיסינג'ר, שהוא יביא לפינוי מוחלט של רמת־הגולן על־ידי צה"ל.

האומנם מסר ד"ר קיסינג'ר התחייבות כזאת לסורים?

יש סיבות לפקפק בכך. על כל פנים, מותר לפקפק אם אומנם עשה זאת בצורה כפי שטוענים הסורים. כי הבטחה מעין זו אינה תואמת כלל את האיסטרטגיה שנוקט שר־החוץ האמריקני, הפעלתן והכישרוני, לפחות עד כמה שראינוה עד כה ממיבצעיו השונים במזרח־התיכון.

קרוב יותר לוודאי שד"ר קיסינג'ר הסתפק בהבטחה לסורים, שהוא יעשה כמיטב יכולתו למען יוכלו להשיג את מטרותיהם המדיניות, במסגרת של משא־ומתן על שלום. והרי אין זה סוד, שלדעתו של קיסינג'ר לא יתכן שלום מבלי שישראל תפנה חלק גדול מהשטחים שהיא כבשה ביוני 1967, כולל בגולן; אך זה בתנאי שיווצרו תחומים מפורזים עמוקים, ויינתנו ערובות טובות נגד התקפות־פתע.

על כן, קרוב לוודאי שעוד יהיו לנו קשיים עם קיסינג'ר. אך קשיים אלה לא יתגלעו בשלב הנוכחי, שכן המדובר הוא, לפי שעה, בהפרדה של כוחות, ולא במשא־ומתן על שלום — עד כמה שניתן לדבר על משא־ומתן לשלום עם ישראל מהבחינה הערבית.

ויתור חשוב

בשלב הנוכחי מותר להניח, כי הקשיים העיקריים שעלולים יהיו לעמוד בדרך לשלום, הם הבאים:

● באיזו מיסגרת טריטוריאלית צריכה להתבצע הפרדת־הכוחות? לדעת ישראל, היא צריכה להתבצע במיסגרת השטחים שנכבשו במלחמת יום־הכיפורים, הקו החדש בין שני הצדדים בחזית הצפונית צריך לעבור בתוך המובלעת שנכבשה באוקטובר 73'.

הסורים רואים את הדבר בצורה שונה לגמרי, הם סבורים כי בהסכימם לשאת ולתת עם ישראל, הם כבר עשו ויתור חשוב ביותר. דמשק אינה מוכנה להסכים בכלל לאפשרות שלא כל שטח המובלעת, שנכבשה במלחמת יום־הכיפורים, יוחזר לה בשלמותו. נוסף לכך, היא רוצה כי במסגרת של הסכם הפרדת־כוחות יוחזר לה גם חלק מסויים של רמת־הגולן, שנכבשה במלחמת ששת הימים, והעיקר מה שנותר מהעיר קונייטרה. קבלת המובלעת בחזרה ושליטה בקונייטרה, ששימשה בעבר כעיר־מחוז ומרכז המימשל המקומי ברמה, תוכיח לגופים ולקיצונים למיניהם בסוריה, וכן בעולם הערבי כולו, כי הפרדת הכוחות מהווה, לפחות, לנשיא אסד, צעד ראשון לפינוי מוחלט של כל רמת־הגולן.

אין זה בלתי־נמנע, שכדי לפרוץ את המבוי הסתום, שיווצר מהכרח במשך המשא־ומתן, יראה קיסינג'ר לנכון לשוב לאיזור. ואז קרוב לוודאי שהוא יפנה אל ישראל, שתעשה „מחווה", כדי לחזק את מעמדו של אסד מול מתנגדיו הקיצוניים. איש אינו אומר שישראל תעשה „מחווה" כזאת למטרה כזאת — אלא אם כן יהיה הדבר תמורת ויתורים סוריים בתחומים אחרים.

● שאלת החרמון תעורר בעיות חמורות במיוחד.

אין ספק שהסורים יתעקשו על החזרתן של שתי העמדות בהר חרמון — עמדות שצה"ל כבש ביומי המלחמה האחרונים. בעניין זה קשה להאמין שישראל תוותר, אם כי היא תהיה מוכנה אולי לעיין בפינוי אחת משתי העמדות, בתנאי שבעמדה לא יישבו הסורים, אלא אנשי או"ם.

עקרון ההדדיות

● באורח כללי, שטח הגולן, אפילו זה שנכבש במלחמת יום־הכיפורים, אינו מתאים לחלוקות פשוטות כגון נסיגה מוגבלת לאורך כל הקו, לעמדות חדשות. במקום זה יש להתמקח: גבעה תמורת גבעה, גבעה אחר גבעה, נקודה איסטרטגית נגד נקודה איסטרטגית; על יסוד העיקרון של ההדדיות — עיקרון שהסורים אינם להוטים כלל לקבלו. בכל־זאת, זה העיקרון שיוכל לאפשר אולי מתן סיפוק כלשהו הן לישראל והן לסוריה.

אכן, אפשר היה להוסיף, אולי, על שטח כלשהו בחזית, בעיקר בדרום, שם לא יוזר חשוים למעשה מאז מלחמת ששת הימים, תמורת ויתורים לישראל בקטע אחר של החזית...

הסורים מוכנים, כנראה, לדון בשאלה זו במיסגרת הכללית של הסכם הפרדת־הכוחות. יתכן, שהם ימנעו מדרישת שטחים תמורת שבויי־המלחמה שלהם. אבל, כל הסימנים מורים על כך, שהם לא יסתפקו בקבלתם בחזרה של 386 השבויים שלהם תמורת 65 השבויים הישראליים.

הם ידרשו — כפי שאמר זאת הנשיא אסד בימים אלה בראיון לעתון — את החזרתם למקומות ישוב סוריים לשעבר בגולן של כ־170 אלף פליטים, אשר, לדברי הדוברים של דמשק, נמלטו מהכיבוש הישראלי במלחמה האחרונה ובמלחמת ששת הימים.

והנה, בעוד שניתן לדון על החזרתם של פליטי המלחמה האחרונה לשטחים שבידינו, אין להסכים לשובם של פליטי ששת הימים. כי שובם כמוהו כוויתור מצידנו על הרמה.

בעיניים פקוחות

העלינו כאן רק חלק מאינסוף הבעיות המתעוררות מהפרדת־הכוחות בחזית מיוחדת־במינה זו, שבה כל נסיגה, כל ויתור, עלול להתגלות ביום מן הימים כמקור לסכנות חמורות.

בכל־זאת, נוכח הסיכונים — החלשים מאוד, אך הממשיים למדי — של המגמות, שניתן להבחין בעמדת הנשיא אסד, ניטיב לעשות אם נימנע מנקיטת עמדות טריטוריות נוקשה ובלתי־מתפשרות מצידנו.

עלינו לעודד אותם מנהיגים סוריים, הרוצים להתרחק, ואפילו במידה זעירה, מהעמדות הנוקשות והקיצוניות הקודמות שלהם, ולסייע בידי ד"ר קיסינג'ר ובידי הנשיא ניכסון להביא לסיום החרם־הנפט הערבי על ארצות־הברית — אותן שתי בעיות, שהנשיא ניכסון אמר עליהן, במסיבת העתונאים האחרונה שלו, ש„הן שונות, ובכל־זאת תלויות זו בזו".

בסיכום, אנו נכנסים לעידן „הסיכונים המחושבים". עידן שבו הפיית כל ויתור רציני יוצרת סכנות לא קטנות מאלו שנובעות מהוויתור עצמו.

סימקה simca
מכונית טובה מבית טוב

רנו

שונות

פיג'ו

ציטרואן

קונטסה

פריינץ

פולקסווגן

FIAT

Ford

סוסיתא

אהרן שמיר | זו דעתי

ממשלת־חירום אסון או הצלה?

כל שאני מרבה לשוחח עם אנשים ממפלגת־העבודה, אני משתכנע יותר ויותר שאילמלא הדינוזאורים, החרדים מהתרופפות כוחם השל־טוני הבלעדי, יכולה היתה לקום ממשלת־חירום לאומית, שאיפה המקננת בסתר ליבם של החרדים לשלום הארץ, קיומה ובטחונה.

ככל שאני מרבה לשוחח עם אנשים מחוגי הליכוד, אני משתכנע יותר ויותר, שאילו היה נפתח איתם דו־שיח רציני, היה מסתבר שאפשר ואפשר להגיע אתם לפשרה במאבק הקשה והמסובך, שלי־עיקרו טרם הגענו, על עתיד היחסים עם מצרים וסוריה.

נקודת המחלוקת הקשה בין הליכוד והמערך, בשאלת יהודה ושומרון והפלשתינאים, נראית פחות קשה בין הליכוד ומפלגת־העבודה, שכן במפלגת העבודה, אפילו בין ה„יונים" שבה, אין נטייה לנסיגה, אפילו לנסיגה חלקית, לפני הסכמי־שלום חסרי סימני־שאלה.

המערך, המשתוקק לשבץ את המפד"ל בממשלה החד־שה, יודע כי עמדת המפלגה הדתית בנושא יהודה ושומרון אינה פחות קשוחה מזו של הליכוד, ובכל־זאת הוא מוכן לקבל את המפד"ל בזרועות פתוחות, תוך הבטחה מפורשת, כי בהגיע העת לדון בבעיית יהודה ושומרון תתפטר הממשלה וייערכו בחירות חדשות.

מדוע הסכם כזה אינו יכול להתפס עם הליכוד? הסיבה יכולה להיות רק אחת: טובת המפלגה חשובה למערך יותר מטובת העם. הרגשה מרה זו תוסיף לשרור בקרב העם, כל עוד לא יקויימו מגעים בין המערך והליכוד ולא יסתבר בצורה מפורשת וברורה, שאין בין שני הגושים מכנה־משותף לטיפול במצב הקשה והעדין, בו שרוייה המדינה.

• • •

מי אשם - העם או המנהיגות?

כשבאים לנתח את אשר עבר עלינו במלחמת יום־הכיפורים, בעיקר את מחדל אי־הכוננות המדינית והצב־אית, יש המתרצים את סיבת האסון באווירה הכללית שנשתררה בעם, ברדיפה אחר מותרות, בפריקת עול וכיוצא באלה, דברים שגרמו להש־לכות שליליות גם על המנהיגות ועל הצבא.

שמא היפוכו של דבר הוא הנכון? אולי התרופפות האמון במנהיגות, חוסר האמון בכושרה וביושרה הוא שגרם לאווירת הלא־איכפתיות, שירדה על העם?

מאורעות הימים שבאו אחרי המלחמה מחזקים דעה זו. איש אינו מכה „על חטא", איש אינו מודה בחלקו במחדל, איש אינו סבור שנכשל. העסקים כרגיל. אותם מנהיגים ממשיכים לראות עצמם בחזית־העם, ממשיכים להטיף לעם מוסר, תובעים ממנו לחוש בחומרת המצב, להתלכד סביב ההנ־הגה, בשעה שהם עצמם משמשים דוגמה שחס וחלילה ללמוד ממנה.

הוחמצה הזדמנות נדירה לנער את העם, לעורר בליבו תקוות חדשות, להניעו לשינוי באורח חייו, לדרבן אותו לתרום יותר למאמץ המשותף. הדוגמה הרעה של המנהיגים־הצמודים־לכסאותי־הם, המריבות המגוחכות בין יהודים ליהודים על עניינים שאולי הם חשובים, אך בתקופה הרת־גורל זו הם מתגמדים ומסיחים את הדעת מן ה־עיקר — השרו על העם מרה שחורה, אדישות, חוסר־ביטחון ואי־אמון, שאותותיהם ייראו בשט־חים שונים בעתיד הלא־רחוק.

רק רוח חדשה במנהיגות העם מסוגלת עתה להפוך את הדיכאון לאמונה בעתיד טוב יותר.

• • •

לשמוח בפורים או לא לשמוח?

חג הפורים ממשמש ובא. רבים וטובים שואלים אם מותר לשמוח בפורים השתא, ואם אין בכך פגיעה ברגשות הפגועים של העם. אין ספק שתלוי הדבר בהרגשתו של כל פרט, אין לכפות על אדם שימחה מאולצת, ואין לגנותו אם מקיים הוא את מיצוות „ושמחת בחגיך".

העם היהודי ידע צרות ואסונות כל ימיו, אך לא נשבר — משום שידע לשמוח גם בימים קשים. המסו־רת היהודית חילקה את השנה לחגים עצובים ולחגים שמחים, לפעמים במירווח זמן קצר ביותר. היהודי מתמלא חרדה ופחד בעשרת ימי תשובה, צם ומסתגף ביום־הכיפורים, ומייד, ימים אחדים לאחר־מכן, מגיע לשיא של שימחה בשירה וריקודים, במאכל ובמשתה, בחג שמחת־תורה.

פורים אינו חג יהודי מאולץ כ„סילבסטר". זהו חג לזכר הימים בהם ניצלו יהודים מהשמדה. זהו חג שהיהודי צריך לשמוח בו, בתקווה שלמרות ה־זמנים הקשים ישוב ויתרחש נס פורים ויהיה טוב ליהודים.

אם דעתי מתקבלת עליכם, שימחו, יהודים, בחג ה־פורים!

ד"ר אהוד שפרינצק

נבחרת חדשה להנהגה

הצוות האחראי למחדלי מלחמת יום־הכיפורים לא יוכל להימלט מפסק־דינה של ההיסטוריה ✶ מפלגת־העבודה מסוגלת להרכיב צוות חדש, שינסוך בעם תקווה ובטחון — אם תשתחרר ממחשבה שמרנית מיושנת, חסרת דמיון ✶ למערך דרוש „עוז לתמורה בטרם פורענות"

שמעון פרס | יצחק רבין | גד יעקבי | יצחק נבון

מפלגת־העבודה אינה ענייה באישים מוכשרים ומושכים

כל מי שעיניו בראשו לא יוכל להתעלם כיום מאווירת התבוסתנות, ההולכת ומתפשטת בחו־גים הפוליטיים של מפלגת־השלטון. לאווירה זו אחראי בראש־ובראשונה חוסר היכולת להרכיב ממשלה יציבה. היא באה לידי ביטוי בהתייחסות הולכת וגוברת לאפשרות של בחירות חדשות. המיוחד בהתייחסות זו — שאיננה מלאה תקווה, אלא מלאת חרדה. אנשי המערך מכינים עצמם לבחירות קרובות, אולם זוהי הכנה של תבוסתנים־נפשיים־פוליטיים. לא קשה לאתר קולות ספקניים, החו־ששים ברצינות שמערכת־בחירות נוספת תעלה את הליכוד לשלטון.

אין ספק כי יש לאווירת התבוסתנות הצדקה מסויימת. הצדקה זו נעוצה בכך שסוף־סוף חשים הפוליטיקאים של המערך, כי נפל דבר בישראל. סוף־סוף הם מתחילים לתפוס שנגזר על רעידת־האדמה של מלחמת יום־הכיפורים, שתיתן את אותותיה במערכת הפוליטית הישראלית. במלים פשוטות: הם מרגישים, שימיו של הצוות, שעמד בראש המדינה עם פרוץ המלחמה, ספורים.

ואכן, ימיו ספורים. בין אם תרכיב הגב' מאיר את הממשלה הבאה ובין אם לאו, מתברר יותר ויותר שהצוות הזה לא יימלט מפסק־דינה של ההיסטוריה. ופסק־הדין הזה יבוא מחר, יהיה חותך ויסתיים תוך זמן לא רב בהחלפתם של נותני הטון העיקריים. אי־אפשר לתאר גזר־דין פוליטי צודק יותר לגבי מה שצופה בהיר־מבט כהנרי קיסינג'ר כינה בשם מפלה אסטרטגית ישראלית.

אילו היו אנשי הפוליטיקה של המערך מצויידים בקצת יותר הבנה היסטורית, היו עומדים על המס־קנה שמלחמת יום־הכיפורים תחסל את הצוות הבכיר שלהם מוקדם או מאוחר — כבר מייד אחרי המל־חמה. הם היו מבינים, כי במדינה שמחדלים ופר־שות קטנות־היקף, היכו גלים, תקופות ארוכות וקשות — אי־אפשר יהיה לחזור לחיים נורמאליים לאחר מפולת חסרת־תקדים כזו של מלחמת יום־הכיפורים. הם היו תופשים שאם פרשה קטנה יח־סית כפרשת־לבון, הישמלה את ישראל הפוליטית שנים על גבי שנים — למרות שמדי פעם נוצרה האשליה שה„פרשה" נגמרת — הרי פרשת מלחמת יום־הכיפורים והטראומות שלה יחיו איתנו עוד שנים רבות.

„רוצים אנשים חדשים"

כיום ניתן לומר עליה, על מלחמת יום־הכיפו־רים, שאת טעם ההיסטוריה של ישראל המודרנית לא נפגעה יוקרתם של כה הרבה מנהיגים, כה עמוק, ובאופן כה ברור כבמלחמה האחרונה. הזקה על מצביאים ואנשי ציבור רבים שיאבקו עוד שנים רבות לרהביליטציה אישית או לרקונסטרוקציה של יוקרתם.

כותב שורות אלו מסופק ביותר אם ועדת־אגרנט תיישב את כל המחלוקות. סיכוייה לפתוח את תיבת פנדורה של מחדלי המלחמה נראים כרבים מאלה של סגירתה, וימים יגידו. מכל מקום, מה שמסתבר יותר ויותר לטבחיו הפוליטיים של המערך הוא, שהצוות שעמד בראש המדינה בתקופת המלחמה לא יינצל, ושום מניפולציה של אנשי המפלגה לפני, אחרי או באמצע מערכת הבחירות — לא תציל אותו. יותר ויותר עולה וגואה בארץ הזאת מחאת הציבור, והיא מהדהדת במיסדרונות הכנסת והבתים הלבנים של קריית בן־גוריון בקול צלול: „רוצים אנשים חדשים".

אותם פוליטיקאים של המערך, שעדיין אינם רואים את הברקים או שומעים את הקולות, מחמי־צים את הכתובת על הקיר. אולם, מיספרם מתמעט. רבים מהם כבר מתחילים לחפש היכן מצוי הצפון הפוליטי, שממנו תיפתח הרעה. כמובן שהם חו־ששים. לוגיקת הסיטואציה ברורה להם. אם כל, או חלק גדול של הגלריה המפוארת של מנהיגות מפלגת־העבודה יושחר בצורה מוחצת — מי ישאר להנהיג את המפלגה? מהיכן תבוא תשועתם של מאות ואלפי העסקנים התלויים במערך? אם גולדה מאיר, משה דיין, אבא אבן, יגאל אלון ועמיתים נוספים, יתבקשו תוך זמן קצר לשלם עבור המדי־ניות שקדמה למלחמת יום־הכיפורים ותוצאותיה, מי יגרוף לקלפי את מאות אלפי הקולות, שהעניקו למערך את ההגמוניה שלו במשך שמונה כנסות רצופות? מי ימנע את העלייה המוחצת של הלי־כוד תוך פרק־זמן קצר יחסית? מי, בקיצור, יוכל לעכב את הפיכת „אפקט צ'יק" בתל־אביב לכדור־שלג כלל־ארצי?

משבר של אוטוריטה

ברם, רוח התבוסתנות, ההולכת ומתפשטת ב־מערך, מוצדקת רק בחלקה. היא תצדיק את עצמה רק אם תימשך ההגמוניה של המחשבה הפוליטית הלקוייה, ששלטה בקונגלומרט הגדול עד הלום. קריאה נכונה של הקרב הפוליטי ופעולה מתאימה בכיוון הנכון עשויות לחלץ את מפלגת־העבודה ולהשיבה למצב תקין תוך זמן קצר. התנאי היחידי כמעט, הנדרש למערך, הוא שיהיה לאנשיו מה שיצחק בראשונה כינה פעם באופן כה קולע בשם „עוז לתמורה בטרם פורענות".

מה אומרת לנו קריאה נכונה של הקרב הפו־ליטי, הניטש בימים אלו בישראל? קריאה כזאת אומרת בראש ובראשונה, כי המצב שבו מצוייה המערכת הפוליטית הוא משבר של אוטוריטה. זוהי תופעה המאופיינת על־ידי חוסר־בטחון כפול. חוסר־בטחון של הציבור בכושרה של המנהיגות להנ־היגו, וחוסר־בטחון מקביל של המנהיגות בכושרה שלה לעשות זאת. לשניים השפעה הדדית מצטברת.

אולם, זהו רק צד אחד — שלילי — של משבר האוטוריטה. למשבר מטיפוס זה יש, כפי שאנו יודעים מן ההיסטוריה, גם צד נוסף, חיובי. אותו צד הוא כמיהה חסרת־תקדים למנהיגות חדשה. נכונות חזקה ובלתי מתפשרת לקלוט אנשים בעלי יוקרה, שאינם מעורבים במחדלי העבר, ולתת אשראי ללא חשבונות.

מנקודת ראות זו, משבר האוטוריטה הוא מעין סיטואציה של ואקום, שבו המלך הישן מת, והציבור מחכה בכליון־עיניים לקרוא „יחי המלך (החדש)". השאלה הגדולה של הפוליטיקה הישראלית היום היא מי יספק לציבור את המלך החדש, או את הקבוצה המנהיגה החדשה. האתגר הגדול של הפוליטיקאים של מפלגת־העבודה הוא — האם הם מסוגלים לגבש נבחרת חדשה, היכולה למלא „פונקציה מלכותית" זאת.

לדעת כותב שורות אלה, הם מסוגלים. ובסיכויי הצלחה לא קטנים. התנאי היחיד לכך הוא — שישברו את כבלי המחשבה המקשרים אותם למער־כת הכוח והאישים שעבר זמנם — והיינו למנהי־גות הנוכחית בכללותה.

על ספיר, ידלין, עופר, רבינוביץ ואחרים להבין שבמוקדם או במאוחר יצטרכו להחליף את הנבחרת הקודמת, שהביאה להם את הקולות. השאלה הקרי־טית העומדת בפניהם היא — האם יעשו זאת היום, או כאשר הם יהיו באופוזיציה.

הצמד רבין־פרס

הדמות המרכזית, שסביבה צריכה להיבנות הנבחרת החדשה, היא, לדאיסקי, דמותו של יצחק רבין. כבר מזמן היו צריכים הפוליטיקאים של המערך להכיר בפוטנציאליות של מצביא מלחמת־ששת־הימים ואדריכל היחסים ההדוקים של ישראל וארה"ב, כראש־ממשלה ושר־בטחון בתקופה שלי־אחר גולדה, אלא שבמערכת המחשבה הקונפורמי־סטית של המנהיגות הנוכחית זה היה קשה. שהרי רבין הצליח להרגיז את גולדה ולהסתכסך עם אבן, ובמלחמת־השיחרור היה בסך־הכל ראש המטה של יגאל אלון. להמליך אותו בקונסטלציה הנוכחית — היה, איפוא, אבסורד. אלא שאנו נכנסים כיום לעידן חדש, עידן שבו כל המכובדים הנ"ל עוברים מיתות חריגה, ותוך זמן לא רב יאיישו את ספסלי הכנסת כמדינאים בכירים חסרי תפקידי ביצוע.

דמות אחרת, שכלל אין להתעלם ממנה, היא דמותו של שמעון פרס. מעבר לשיקולים סיעתיים חסרי הצדקה, אסור לשכוח ששמעון פרס היה ילד הפלא של שנות ה־50. אדריכל היחסים הטובים עם צרפת וגרמניה באותה תקופה ושנשאר מדינאי שלא נכשל בתפקידו. אם הועמד בצל תקופה כה ארוכה, היה זה, ראשית, בשל נאמנותו הבלתי־מסוייגת לבן־גוריון, עד כדי הליכה למידבר הפו־ליטי ושנית, בשל מעמדו המיוחד של משה דיין ברפ"י, מעמד שלא איפשר לפרס הלויאלי לתפוס את מקומו המתאים.

בקונסטלציה החדשה יוכל שמעון פרס לנהל בהחלט את יחסי החוץ של ישראל. לדעת כותב שורות אלה, יוכל עם ישראל לישון בשקט אם ניהול המו"מ בז'נבה יופקד בידיו של הצמד רבין־פרס. הנרי קיסינג'ר ימצא בהם פרטנרים שווי־רמה, המסוגלים להגן על האינטרסים של ישראל לפחות באותה איכות של הצוות הנוכחי.

מקור לאמונה ולגאווה

אם שוברים אחת ולתמיד את מחסום הסיעתיות במערך, אסור שמרכיבי הצוות החדש יתעלמו מה־פוטנציאל הגדול של יצחק נבון וגד יעקובי. יצחק נבון כבר הוכיח במיקרים רבים את פופולאריותו הרבה, ומהווה נכס פוליטי ממדרגה ראשונה עבור מפלגת־השלטון. וגד יעקובי הראה בהזדמנויות רבות לא רק שמחשבתו הפוליטית והכלכלית בהי־רה ושייכת לשנות השבעים, אלא שכושר־הביצוע שלו הוא מעולה. שום חמישייה פותחת של מפלגה פוליטית בישראל לא תינזק אם הנ"ל ישתתפו בה.

וכך אפשר להפליג כהנה וכהנה. ואין זה מקרה שמפלגת־העבודה אינה ענייה כלל באישים מוכשרים ומושכים. צרתה האמיתית — שהיא אחוזה בסבך מחשבה שמרנית ומיושנת, חסרת דמיון והצדקה. שמות כמו צדוק, אלמוגי, בר־לב, ידיד, אליאב, לסקוב, עופר ואחרים אינם נמנים שניתן לזלזל בהם. מוסדות יוקרתיים כמכון־ויצמן ואוניברסיטאות ירושלים ותל־אביב עשויים להיות גם הם מיספר אישים בעלי משיכה ציבורית וכושר הנהגה וביצוע.

בסך־הכל מסוגל המערך להעמיד נבחרת מוחצת שיהיו לה מלוא האמינות והלגיטימציה הציבורית הדרושות כדי לזכות בבחירות חדשות ולתת לעם הזה תקווה ובטחון. על ראשה של נבחרת זו לא ירבוץ הצל הכבד של המחדל, והתמוטטות היחסים עם אמריקה גם היא לא תעיב את שמחה. לציבור הישראלי, המשווע לפנים חדשות, היא תהווה מקור לאמונה ולגאווה, וזה מה שצריך היום יותר מכל דבר אחר.

משרד הבטחון
אגף־השיקום
הלשכה המחוזית ת"א־יפו

אגף השיקום במשרד הבטחון
מביא בזה לידיעת ציבור נכי צה"ל
שהחל מיום ג', י"א אדר תשל"ד 5.3.74
תועבר המרפאה ביפו מרח' יהודה הימית 43 לרח' יהודה מרגוזה 13,
קבלת קהל:
בימים א—ה בשעות 08.30 — 18.00
(פרט ליום ו')
בימים ב' וה' בשעות 14.30—16.00 אחה"צ

משרד הבטחון אגף השיקום
אגף השיקום במשרד הביטחון
מודיע בזה לציבור נכי צה"ל והמשפחות השכולות
כי נפתחה לשכת שיקום ומרפאה מחוזית ברחובות
הלשכה תטפל בכל הזכאים המתגוררים באזור ראשל"צ, נס ציונה, אשדוד ודרומה עד אשקלון.
כתובת הלשכה: רחוב בנימין 21, רחובות
טלפון: 952323, 951313
קבלת קהל: בימים א־ה בשעות 08.30—12.30 פרט ליום ו' ובשעות 13.30—15.00 אחה"צ
כתובת המרפאה: רחוב בילו 27, רחובות
קבלת קהל: בימים א־ה בשעות 08.30—12.30 פרט ליום ו'

מבוך הקואליציה

בתחילת השבוע אמרה גולדה לצמרת: „נלך לבחירות!" - אך חבריה השיבו לה: „לא!"

פרופ' יובל נאמן טילפן אתמול בבוקר לדיין והציע לו לשקול התייצבות בראש הקמת תובעי ממשלת־חירום לאומית ✶ שר־הבטחון השיב: „חושבים" ✶ באישון לילה סיכם אלמוגי עם ראש־הממשלה לזמן פגישה בינה לבין דיין ופרס ✶ ספיר ביקש מח"כ פיינרמן להודיע לדיין שהוא (ספיר) לא התכוון לפגוע בו בהופעתו בטלוויזיה ✶ דיין: „אני לממשלה הרעועה הזאת לא אצטרף"

יוסף אלמוגי
פגישה עם גולדה

עוזי פיינרמן
לחץ על דיין

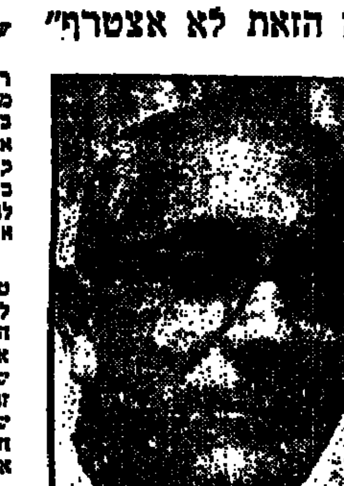

דוד קורן
הערה לספיר

„אני לממשלה הרעועה הזו לא אצטרף" — חרץ אתמול שר־הבטחון, משה דיין, את פסוקו לאחר שנועד בשתיים־שלוש היממות האחרונות עם יחידים, קבוצות וגורמים שונים, שבאו לדבר על ליבו לח־זור בו מהחלטתו שלא להצטרף לממשלה, שבהרכבתה עוסקת עתה גולדה מאיר.

עד שהודיע על החלטתו שלא „לרדת" לממשלה הבאה חש שר־הבטחון, שהוא נעזב לנפשו. מאז המלחמה חלה ירידה ניכרת במניותיו. בתוך מפלגתו נתקל ב־תגובות עויינות. חברי־כנסת מכל סיעות המערך, פרט לרפ"י, נתנו ביטוי פומבי למחשבתם, שעליו ללכת הביתה. הם עשו זאת בצורה שנראתה בעיני שר־הבטחון כפוגעת ומעליבה: בפשטות רבה התייצבו לימין מוטי אשכנזי ועודדוהו.

דיין חש, כי גלי־הביקורת חורגים מ־גדר הנושא העינייני והופכים להיות בלי שיטנה אישית, וזאת בניצוחם הפעיל של חברים מרכזיים למדי במפלגה. לאמיתו של דבר, היו אלה דווקא מגעים רגשיים ש־דחפו את דיין להחלטתו הסופית שלא לכהן עוד כחבר ממשלה.

חיסול סופי

חץ שלוח הישר אל דיין נורה בכנס קצינים בכירים, שנערך לא־מכבר, ואשר במהלכו יצא אלוף־מישנה אחד בהתקפה חריפה נגד שר־הבטחון. במעמד זה לא יצא איש להגנתו — ויש אומרים, כי הדבר היה במעמד ראש הממשלה או שהדבר הגיע לאחר מכן לידיעתה — ורק ה־רמטכ"ל נזף לאחר מכן בקצין הבכיר. היתה זו נזיפה גרידא, שהתייחסה לעצם מתיחת הביקורת, אך נעדרה ממנה הגנתו של הרמטכ"ל על השר הממונה עליו.

מה שהחמיץ ביותר את ליבו של דיין היתה העובדה שמיספר קצינים לחצו ל־אחר־מכן את ידי אותו אלוף־מישנה (ל־אחר מעשה אמר הקצין לידידים, כי נתקף זעזוע כאשר שמע שיחות של צעירים, וב־תוכם ילדיו, ובה דובר על ירידת צעירים מן הארץ). באותה שיחה העיר אחד ה־צעירים: „יש לנו עוד מקום להגיע אליו, ליערות קנדה...").

ותופעה נוספת: ביום בו דנה הממשלה בהצעת־התקציב החדשה, התארכה ישיבתה עד לשעות אחר הצהריים המאוחרות. בצאת השרים מישיבת הממשלה לעבר מכוניו־תיהם, „נפגשו" בקהל־מפגינים גדול, ש־הזדהו עם תביעות מוטי אשכנזי להדחת דיין. והנה, בעוד נהגו של שר־הבטחון מניע את המכונית ומתכוון לעזוב את הרחבה — התיזה אשה אחת, מן המפגינות, סילון של רוק על מכונית השר.

שתי תופעות אלו היה בהן כדי לערער באורח סופי את רוחו, השלווה כביכול, של שר־הבטחון. בעמקי לבו משוכנע דיין כי תופעות אלה לא היו מתרחשות אילמלא קדמה להן הסתה. לדעת חבריו של דיין, ניצלו גורמים מעוניינים במודע ובמתכוון את פעילות־היחיד של מוטי אשכנזי, ש־החלה בתום־לב, למטרה אחת ויחידה ו־היא — חיסולו הפוליטי הסופי של האיש דיין.

לפני ימים אחדים נעלבו ברפ"י. אנשיה האזינו לשידור בטלוויזיה של פנחס ספיר, בו הגיב על המשבר בצמרת „העבודה" נוכח הודעת אי־ההצטרפות של דיין. הם הסיקו מדבריו של ספיר, כי הוא בעצם מטיל אשם על דיין לגבי מחדלי מלחמת יום־הכיפורים. וזאת, בטרם חרצה ועדת־אגרנט דינה.

חבר־הכנסת דוד קורן, מסיעת רפ"י, פגש את שר־האוצר במדרגות בניין ה־כנסת, והעיר לו, כשהוא משתדל לדבר בלשון המעטה: „ההופעה שלך לא היתה הכי מוצלחת..."

ספיר, נפגע משהו, השיב: „אני פגעתי בדיין? אני? אני הגנתי עליו! אני אמרתי שהוא אינו צריך לקבל על עצמו את האחריות למחדל"...

טעות חמורה

ובכלל, ספיר חש עצמו נפגע מיחס החברים לא פחות מאשר דיין. בהתייעצות שנערכה השבוע בעניין ההתייקרויות העיר במרירות רבה: „מה אתם רוצים ממני? כולם תוקפים אותי בעניין הסובסידיות וה־התייקרויות. אומרים שאני אחראי לכל! כולכם שוכחים שהייתה ועדה והיה לוועדה יו־שב־ראש. וזה לא הייתי אני, והיא קבעה מה שקבעה. אני לא יודע למה אני צריך ללכת לאוצר? אני נלחץ בענין הזה..." (למעשה התכוון לומר, שגולדה היא התובעת את המשך כהונתו במישרד האוצר, בניגוד לרצונו).

כאשר חש שר־האוצר, כי מיוחסות לו כוונות פגיעה בדיין, ואולי רוצים בעצם להטיל עליו את האחריות לגורמים שהביאו ל„ריענון" דיין החוצה, נועד ספיר לשיחה עם חבר־הכנסת עוזי פיינרמן. לאחרון, מזכיר־לשעבר של תנועת־המושבים, איש חטיבת מפא"י, הנהנה מאמונו של דיין, הסביר ספיר, כי זוהי טעות חמורה לייחס לו כוונות זדוניות כאלה. אדרבא — חזר ספיר על טיעונו — הוא האיש המגן על דיין.

בכלל, גורס ספיר, כי מצבו בנושא זה טוב מאחרים. על רקע זה שמור עימו סיפור־מעשה, שאירע בשנות השלושים. בימים ההם היה אסיר על רקע בטחוני, ואחד מ„חבריו" למאסר היה השודד ה־ערבי הנודע אבו־ג'ילדה. בבית־הסוהר התיידדו השניים, וספיר למד לדעת, כי השודד הערבי, שהטיל חתתו על הכל, הוא בעצם מוג־לב. למרות זאת התייחסו אליו הערבים האסירים כאל מלכם, בהיותו ה־אסיר הערבי הבכיר והנודע ביותר.

כשהובל אבו־ג'ילדה אל הגרדום, נשאל למישאלתו האחרונה. לא היתה זו מישאלה של גיבור, אלא של מוג־לב. הוא ביקש לנשק — ונישק — את ידי התליין, שב־מיקרה זה היה מפקד בית־הסוהר. לאחר שספיר, שחזה עד לתלייה, חזר אל „חבריו" האסירים, התגודדו סביבו הערבים שביני־הם, וביקשו ממנו לתאר באוזניהם בהרחבה כיצד צעד גיבורם אל התליה. מן־הסתם רצו לדעת מה היתה מישאלתו האחרונה של „המלך", כפי שהם כינוהו. ספיר — או קוזולובסקי — תיאר בפניהם כיצד ביקש לנשק את ידי התליין, וכך גם עשה.

האסירים נתקפו בזעם ובמקהלה צעקו (בערבית כמובן): „זה מלך זה, זה הוא!" והנימשל של ספיר: „אני מעולם לא אמרתי על דיין שהוא מלך וגיבור, ולכן אינני נימנה היום עם אלה שבעבר סברו כן, והיום הם מגנים אותו ופוגעים בו".

אורח־חיים חדש

שר־האוצר הסביר, איפוא, לפיינרמן, כי ידועים לו היטב נימוקי דיין להתפטרותו, ולדעתו יש „חשיבות עליונה" לכך שדיין ימשיך לכהן כשר־בטחון. השר ביקש את ח"כ פיינרמן ללכת אל דיין, ולהביע בפניו את רחשי ליבו. ואכן, פיינרמן נועד עם דיין בכנסת, מסר לו על תוכן שיחתו עם ספיר ועל מישאלתו.

דיין השיב, כי גם הוא סבר שספיר לא התכוון לפגוע בו, אך יחד עם זאת הוא איתן בדעתו שלא להצטרף לממשלה הבאה. פיינרמן עצמו ביקש ליצור לחץ ציבורי רחב על דיין בעניין זה — אך ללא הצלחה.

גם עוזי אחר הלך לדבר על לבו של דיין, זהו עוזי ברעם, לשעבר מזכיר ה־משמרת הצעירה של „העבודה", שהוא „מוסד" בזכות עצמו. עוזי הצעיר, בנו של חבר־הכנסת משה ברעם, הלך לדבר על ליבו של דיין ולמד ממנו, למעשה, כי הוא והחברים אינם נתונים בלימת של המפלגה. „אנו, החברים הצעירים, ...אך מה הוגג יש לנו. למשל, למה ספיר ואלו די"ן, שאל שר־הבטחון.

דיין השיב כי תביעתו התקיפה היא לאורח־חיים חדש במפלגה, שיאפשר את המשך „מגוריו" בה. ברעם חש, כי אף אם דיין מתכוון לעמוד בהבטחתו ולהצביע יחד עם חברי רפ"י בעד הממשלה החדשה — אין כל בטחון שחברי רפ"י יעניקו את קולם לממשלה בהצבעות בנושאים אחרים.

ברעם ביקש ליזום פגישה של דיין עם קבוצה של חברי מפא"י, שמשום יפצירו בו להמשיך כשר־בטחון, תוך כדי העלאת הצעות מתאימות לכיוון חיים חדשים ו־משותפים ב„עבודה".

עוזי פנה אל אביו משה ואל חבר־הכנסת חיים צדוק, ובדק את יחסם ל־הצעתו. מעודד מתגובתם החיובית הוא פנה אל ראש „תנועה", יהושע רבינוביץ, ושמע גם ממנו מענה חיובי. רבינוביץ אפילו גילה, כי בעצמו ניסה ליזום מיפגש כזה, אך לא הרגיש בנכונות לכך. עוזי דיבר אף עם ספיר וגם התכוון לשוחח עם השר יוסף אלמוגי, כדי לגבש את הקבוצה ש־תשוחח עם דיין וחבריו (הוא בא בדברים ביחס לכך גם עם השר שמעון פרס וחבר־הכנסת גד יעקבי), ושאולי תביא ישועה למפלגת־העבודה.

תמימות־דעים

היה זה השר שמעון פרס אשר נכנס להילוך גבוה בנושא זה. הוא נועד עם גולדה ביום שלישי בשבוע שעבר — היום בו הודיע לו דיין על החלטתו שלא להצטרף לממשלה הבאה, ויומיים לאחר שמסר על כך לראש־הממשלה. יום לאחר מכן נועדה ראש־הממשלה עם דיין ופרס יחדיו, ואחר־כך עם פרס בנפרד. ביום חמי־שי שעבר נערכה פגישה נוספת של גולדה עם דיין ופרס. ביום שישי פגישה דומה, בהשתתפות השר יוסף אלמוגי, אשר יזם אותה (ראה להלן). ביום שני השבוע נת־קיימה פגישה נוספת גולדה־פרס, וביום שלישי פגישה נוספת, שארכה כשעתיים וחצי.

שר התחבורה והתקשורת, אשר גילה לויאליות כלפי דיין והודיע כי אף הוא לא יצטרף לממשלה — רצה להחזיר את הגלגל אחורנית.

למעשה נתגלתה תמימות־דעים מוחלטת בין גולדה ודיין לגבי עצם מעונות ה־אחרון על המצב הפנימי השורר בתוך המפלגה. הסתבר, כי לשניים יש במידה מרובה אותן הערכות כלפי אורחים חדשים ב„עבודה". יתירה מכך: שניהם מודים באותן „אהבות" ו„שנאות" לגבי אנשים בנבחרת. ראש־הממשלה לא האמינה, אי־פעם, כי דיין יילך עד הסוף בהחלטתו שלא להצטרף לממשלה.

גברת מאיר לא האמינה, משום שאינה יודעת את הטון המיוחד של דיין אליה. ליחסי גולדה־דיין „היסטוריה" משלהם: כאשר רפ"י היתה מפלגה עצמאית נבחרה...

מאיר — אז מזכירת מפא"י — שכבה ב־בית־החולים תקופה ממושכת, ביקר אותה דיין לעיתים תכופות. עם זאת, כאשר גבר על גברת מאיר לחצו של מנחם בגין לצרף את רפ"י לממשלת הליכוד הלאומי ולמנות את משה דיין לשר־בטחון — בשלהי מאי 1967 — הגיבה מזכירת מפא"י באוזני מקורביה: „המערך לא יהיה המפ־לגה הסוציאליסטית הראשונה, שתמסור שלטון לפאשיזם ללא קרב". ה„פאשיזם" אז לא התגלם בדמותו של גח"ל, אלא ב־רפ"י.

בתקופת עבודתם המשותפת בממשלה נתגבשה מערכת יחסים לויאלית בין ה־שניים, ומאז מלחמת יום־הכיפורים הפכו גולדה ודיין להיות קשורים וקרובים.

מבוי סתום

אבל ציפיותיה של גולדה להזרתו של דיין נתקלו ב... דיין, שהמשיך „להתחפר" יותר ויותר בעמדתו נגד הצטרפותו ל־ממשלה.

גברת מאיר רצתה שרפ"י, לפחות, תצטרף לממשלה. ואם לא דיין, ישאר בה פרס. שר־התחבורה השיב: „אני מעדיף להישאר אדם הגון (קרי לויאלי לדיין) מאשר להיות שר קבוע".

לעיתים נוצר הרושם, כי נוכח עיקשותו של דיין, גוברת המתח של גולדה. על אף „הכנתה" את מביעיו. „גולדה יודעת ש־דיין תקע סכין בגב", התבטא באחת ה־הזדמנויות מזכיר מפלגת־העבודה, חבר־הכנסת אהרן ידלין. המזכ"ל, המקורב ל־ראש־הממשלה ומבאי לישכתה מקורבים, לא אמר כנראה דברים אלה כפרי מחשבתו שלו...

כשהעניינים הגיעו למבוי סתום בצורה מוחלטת, ניסה יוסף אלמוגי — לשעבר איש רפ"י שחזר לחטיבת מפא"י, אך נשאר מקובל ביותר על דיין — לאחות את הקרעים. ביום חמישי שעבר, לאחר ישיבת מוסדות מפלגת־העבודה, נותר לשוחח עם ראש הממשלה. הוא אמר לה, כי אם רפ"י לא תשאר בגונים לממשלה, פירוש הדבר, לדעתו, הוא קרע וחלה.

השעה היתה אחת אחר חצות, כאשר גולדה שאלה אותו: „יוסף, מה אתה מציע לי?"

אלמוגי: „לא לנתק מגע".

היא הסכימה לפגישה נוספת עם דיין ופרס. סמוך לשעה 2 אחר חצות טילפן שר־העבודה לדיין ופרס, השרים משנתם וזימן פגישה עם ראש־הממשלה בבוקר יום שישי שעבר. גם פגישה זו לא הביאה מאומה, אבל אלמוגי התגאה בכך שהביא להידוק המגע והידידות שבין אנשי רפ"י.

גולדה ראתה, כי המצב מתגלגל לקראת פיצול. לא זו בלבד שאין ב־יכולתה להרכיב ממשלה במתכונת המוצעת, אלא גם קולות שבעת חברי רפ"י אינם מובטחים למערך. אי־אז גיבשה בינה לבין עצמה החלטה, כי אין מנוס מהליכה הי־ממשלה, היוצאת לממשלת־מעבר. „ממשלת כור", אמרה, „איש אינו יכול ל־התפטר. נלך לבחירות".

אישי צמרת „העבודה", בלי אנשי רפ"י הוזמנו לשיחה בהולה בלישכתה, ביום שני בבוקר. במקום נכחו השרים אלון, ספיר, גלילי, גבתי, בר־לב וחברי־הכנסת רבין, ידלין וצדוק וה"ה רבינוביץ וקלדרון.

„נלך לבחירות!" — פסקה ראש־הממש־לה.

איש מהנוכחים לא הצטרף לדעתה. אד־רבה, הם הפצירו בה לבל תרפה ידיה מ־מאמצים נוספים לנסות ולהקים ממשלה במתכונת המוצעת, תוך סלילת דרך להשיב את רפ"י. לערבו של אותו יום נערכה אותה קבוצה מחדש, והחליטה לחדש את ההידברות במאמץ מרוכז למצוא מוצא מהמשבר ו לאפשר למיועדת לראשות הממשלה להציג את ממשלתה בפני הכנסת כבר בשבוע הבא.

אחד הצעדים בנסיונות החדשים התב־טא באותו מכתב דראמטי, ששיגרה גולדה לכנס חברי רפ"י במרכז „העבודה", בו הפצירה בכל מאודה בדיין ובפרס לשנות את החלטתם. מכתב זה בא לאחר שיחה שהיתה בינה לבין פרס. האם נשלח מכתב זה בידיעתו המוקדמת של פרס, או, כיוון שפגישתו זו נסתיימה בלא כלום, וגולדה חששה כי הקרע יוחרף ללא תקנה, שלחה את המכתב על דעת עצמה?

מכתב מהרב

כך או אחרת: ברפ"י התעורר ויכוח לג־בי הצעדים הבאים. פרס קרא להיענות ל־פנייתה „המפתיעה" של גולדה — וכנס־החיוב של חטיבת רפ"י קיבל החלטה ב־רוח זו, בהתנותו אותה בשתיים: בקיום הידברות פנימית על המצב במפלגה; וב־הסכמתם של דיין ופרס להצטרף לממשלה הבאה. דיין תבע שקודם לכן ייערך „בדק בית" — כלשונה של גולדה — ורק אחר־כך, אם תבוא רפ"י על סיפוקה, תשקול את הצטרפותה לממשלה. אך הרוב הכריע כפי שהכריע. משמעות ההחלטה שנתקבלה היתה, בעצם: כי אם דיין ופרס לא יצטרפו לממשלה, יכונסו חברי רפ"י במרכז המפלגה לדיון מחודש במצב.

ההחלטה שנתקבלה לא שיכנעה את דיין. הוא התעודד מעט באורח אישי, לאחר שהחלטתו שלא להצטרף לממשלה החדשה הביאה לו מכתבים ופניות מאישים וגור־מים שונים, בתוכם משפחות שכולות, ה־קוראים לו להמשיך בתפקידו. לפיתחו החלו משחרים אישים שונים, בתוכם אנשי־מדע, קצינים בכירים במילואים ואחרים, שעו־דדוהו ותבעו ממנו בתקיפות שלא לעשות את צעדו. לפניו היה גם מכתב של הרב צבי יהודה קוק הנערץ, בו שיבחו על צעדו לפרוש מ„ממשלת הפרים הזאת" וחלק ל־„יישר כוח".

שלשום ביקרה אצל דיין קבוצה של אנ־שי מדע וציבור נכבדים, ובתוכם איש מכון־ויצמן, פרופסור ישראל דוסטרובסקי; נשיא אוניברסיטת תל־אביב, פרופסור יו־בל נאמן; פרופסור יגאל חלפי ממכון־ויצמן ואלוף (מיל.) דן טולקובסקי. הם הביעו בפניו מישאלה לחזור בו מהחלטתו.

דיין נשמע פסקני למדי באותה פגישה. „המדינה", אמר, „נמצאת במבוי סתום. ה־ממשלה המוצעת לא תספק את העם והציבור בארץ ובתפוצות. ממשלת־חירום לאומית אין בסיכוי בגלל התנגדותה של ראש־הממש־לה. אז מדוע התעקשות שלא ללכת ל־בחירות חדשות? יוחלט על בחירות, ישנו את רשימות המועמדים ויוצבו בהן אנשים חדשים. מדוע?" פנה אליהם דיין ושאל, „אנשים כמוכם לא יקחו חלק בחיים ה־פוליטיים?"

„שיהיה פילוג"

מאזיניו של דיין התרשמו, כי זאת ד־עה מאוד בהקמת ממשלת־חירום לאומית. הדבר הוליד הירהור שני אצל פרופסור יובל נאמן, אשר אתמול בבוקר טילפן אל דיין, והציע „לשקול" בו את הרעיון ש־יעמוד בראש מחנה דורשי הקמת ממשלה כזו.

„חושבים", השיב דיין בערך בלשון זו.

לאן ינוער מחשבותיו של דיין, אי־אפשר לדעת ברגע זה. הוא, כנראה, אינו מוצא שכלל אפשרויות קל מצב: הישארות במערך או הימסדות כך, לסטטל. מגש ה־שבוע חבר־הכנסת אהרן־יריב בדיין במ־זנון הכנסת, ואמר לו: „אם העניינים יימשכו כמו שהם עתה, עלול לבוא פילוג".

השיב דיין: „אז שיהיה פילוג!"

ביטוי סימלי למצב הרוחות במפלגת העבודה ובמערך נתן השבוע חבר הכנסת מסע־אליעזר רונן: על לוח התקשורת מצא, ורשיה לבנה גדולה כיסתה את המקום ומנוע, ל־שאלה „מה זה זיי"?, השיב רונן: „הכל פ־שיר. אצלנו. או גם הפנים שלי בכלל זה".

מעמדה של גולדה שוב התחזק במפלגת־העבודה

מאת אריה ציכוקי

הודעת רפ"י על נכונותה לתמוך בממשלת־מיעוט, והשבחים של דיין לגולדה — הפכו אותה לאישיות היחידה המסוגלת למנוע פילוג במפלגה ✶ אלון מעדיף להמשיך בשתיקה ✶ רבין מועמד מועדף לתפקיד שר־הבטחון, כי אינו קשור במחדלי יום־הכיפורים ✶ אלמוגי יבקש לשמור על עצמאות סניף חיפה, ולהפכו לגורם מיוחד ב„עבודה"

ראש־הממשלה, הגב' גולדה מאיר, שריצ'מה כמנהיגת המדינה וכראש מפלגת־העבודה לא הורגש בחודשים האחרונים באותה מידה שהורגש לפני מלחמת יום־הכיפורים, נראית לאחרונה שוב במלוא כושרה.

במשך שבועות רבים העדיפה הגב' מאיר להימנע מהתבלטות־יתר, מיעטה מלהכריע בעניינים מפלגתיים, חסכה יתר על המידה בהתבטאויות בנושאים לאומיים כלליים ונדמה היה כאילו היא שרויה במצב של מועקה וחולשה.

בניגוד לנוהגה בעבר, מסרה את ניהול המשא־ומתן הקואליציוני לכינון הממשלה לשר־האוצר, מר פנחס ספיר, והשר ישראל גלילי, המקורב אליה במיוחד, שימש מקשר בינה לבין הנהגת המפלגה בכל מה שנוגע למשא־ומתן הקואליציוני השרדני.

ראשי המפלגה, אשר עמלו קשות בחטאת „שלאים", כדי להתגבר על הפער בעמדות המועמדים לקואליציה, רגזו לא פעם כששמעו על המיגבלות המרובות, שקבעה הגב' מאיר למו"מ הקואליציוני. היא התנגדה להקמת ממשלת ליכוד לאומי בטענה כי זו תהיה ממשלה נטולת כושר הכרעה בנושאים המדיניים והבטחוניים הגורליים לעתיד המדינה. היא התנגדה להקמת ממשלה עם ל"ע ור"צ בלבד. אך מאידך שללה את שינוי החוק „מיהו יהודי". לא פעם אמרו השושבינים למו"מ: „טוב לה לשבת במשרדה ולהורות לנו כיצד לסיים מו"מ, כשאין היא מספקת לנו אפילו „תבן וקש"".

רבים מראשי המפלגה הביעו מורת־רוח גם משתיקתה המוסגנת של הגב' מאיר וטענו כי לא ייתכן שראש־הממשלה לא תגיד את דברה בנושאים המעיקים על העם בימים אלה. אישים אלה גרסו, כי לא פעם תוסיפה בדבריה הקודרים להגברת המועקה ורוח הנכאים, שהשתררו בחלקים שונים של העם. במקום לעודדם, להראות להם את האורות ולהפיח בהם תקווה לעתיד טוב יותר.

בקרב רבים נברה, איפוא, ההרגשה כאילו ניתקה הגב' מאיר את עצמה מהעם, או שאין היא מעורה די הצורך בבעיותיו וצרכיו.

והנה, בימים אלה שוב רואים את הגב' מאיר, המגלה עירנות ופעילות ממלכתית ומפלגתית כבימים הטובים. שוב אין היא נרתעת מלהיכנס לפולמוס סוער עם יריביה, להטיל את מלוא משקלה האישי לאיחוי קרעים במפלגתה, לגלות עניין בנושאים שונים, אף כאלה הנראים כשוליים, לקיים פגישות אידסון, לדרבן ולחזות עניינים. מי ששמע את דבריה החריפים נגד ממשלת ליכוד לאומי מוכרח היה לקבוע, כי „רוח הלוחמה הפועלית" שוב פועמת בליבה. היא היתה היחידה בישיבת מרכז „העבודה", שהתייחסה לבעיות השכבות החלשות ולפתיחת הפערים — נושא שכמעט נשכח בימים אלה. דווקא בכך הפגינה את שורשיותה בערכי תנועת העבודה — דבר שלא בא לידי ביטוי בהופעותיה בשנים האחרונות.

אווירה חמה

יצויין, כי אותה גולדה מאיר, שהואשמה לא פעם בעבר בגילוי זיקה מיוחדת למנהיגים הדתיים, יצאה במיתקפה קשה נגד הרבנות הראשית והרבי מלובביץ', המנסים להכתיב את צורת הרכבת הממשלה. היא העירה: „כיצד נוכל להשלים עם מתן פקודה של הרבי מלובביץ' לחסל את הסוציאליזם בארץ?"

אין ספק, שהודעת ראשי רפ"י בדבר נכונותם לתמוך בממשלה, שבראשה תעמוד הגב' מאיר, ובמיוחד כשמר דיין מפליג עליה שבחים לרוב — חיזקה את מעמדה כמנהיגת המפלגה וכאישיות היחידה, שמסוגלת למנוע פילוג בשורותיה. הגב' מאיר, שלא פעם בעבר ידעה להפגין שנאות אישיות ולהשמיע הערות עוקצניות נגד יריבים במפלגה ובקואליציה, מעדיפה עתה להשמיע דברי־נועם; להמתיק ולהחליק עניינים.

ראשי ל"ע, שלא פעם יצאו מאוכזבים משיחות עמה וגילו מורת־רוח מהתבטאויותיה העוקצניות, ציינו את האווירה החמה, ששררה בפגישותיהם האחרונות.

עם זאת נראה, כי לא הועילו מניעותיה הנרגשות ורגשות הנימה האישית אל שר הבטחון, משה דיין, לחזור בו מהתפטרותו; אך מאידך השפיעו עליו לתמוך בהנהגתה כראש הממשלה.

„לא מגיע לי"

גב' גולדה מאיר, אשר ירשה מקודמה, לוי אשכול המנוח, את המערך ומפלגה מאוחדת, עשתה כאמור רבות בימים אלה למנוע קרע ופילוג. אין היא יכולה להרשות לעצמה, שדווקא בתקופת כהונתה כראש הממשלה יתמוטט בניין האיחוד, שהוקם בעמל רב על־ידי אשכול ז"ל (שאגב, ביום א' תמלאנה חמש שנים לפטירתו). מכתבה הנרגש לכנס רפ"י, אשר הזהיר את דיין, פרס וראשי החטיבה האחרים מפני האחריות הכבדה שהם נוטלים על עצמם, השפיע עליהם לא מעט.

הגב' מאיר קיבלה במידה לא מועטה של כאב אישי את הודעתו של שר־הבטחון על פרישתו. השאלה המתעוררת כיום היא: האם אכן החלטתו של דיין היא סופית.

בשיחה שקיים שר־הבטחון ביחידות עם גב' מאיר, אשר אמרה לו: „לא מגיע לי שכך תנהג בי", הוא הבהיר ארוכות את מניעיו לצעדו. רבים מידידיו משוכנעים עתה, כי מר דיין הגיע להחלטתו לאחר לבטים אישיים קשים. באותה התוודעות הסביר דיין בצורה נוגעת ללב את האווירה הקשה, בה הוא ממלא את התפקיד, התובע את מירב אמון העם בו.

מר דיין ציין, כי אם לא די בתעמולות מדאיגות אלו, המעיקות עליו, הרי נוספו מקרים, בהם נציגי מפלגת־העבודה נתנו יד להפגנות נגדו, כגון השתתפות חבר־כנסת מסיעת המערך בהפגנת מוטי אשכנזי.

מעמדה של רפ"י

אין ספק כי רבים מבינים, שצעדו של דיין היה מעשה נבון מבחינתו האישית, כי בכך שם סכר לזרמים העויינים לו אשר גאו באחרונה.

ברור גם, כי הודעתו שיתקה כל תנועה נגדו, מנעה התארגנות נוספות דוגמת אשכנזי, ועוררה את ידידיו וחסידיו לגילוי אהדה אישית אליו. מבחינתו האישית יש לראות בהודעתו צעד טאקטי נבון ביותר כשבידיו נשארות אופציות רבות לעתיד.

מצד שני, חביבה החלטתו את חבריו בהנהגת רפ"י, שלא נועץ בהם ולא שאל להסכמתם. אין זה סוד, שראשי רפ"י ביניהם השר שמעון פרס פנו אליו ושכנעוהו לחזור בו מהחלטתו, בשים לב לחשש לבנת חרבות, הנובעת ממנה לגבי עתיד חטיבתם ומעמדה במערך.

אין זה סוד, שרוב השרים במפלגת־העבודה, אשר נשאלו על־ידי גולדה מאיר לתגובתם על הודעתו של דיין, הביעו את רצונם בהמשך כהונתו כשר הבטחון.

אל דיין נשה עתה לדעת, כי מבחינת עתידו המדיני חשוב מאוד להבטיח את משמרת של רפ"י כגורם בעל משקל במפלגת־העבודה, והנסיבות הקיימות אמנם מבטיחות לה מעמד של גורם חשוב ביחסי החברות במפלגת־העבודה ובמערך.

טענות רבות, שהיו בפי דיין כלפי חבריו בהנהגת מפלגת־העבודה — מוצדקות; אך השאלה היא, האם באמת התכוונו כמה מראשי המפלגה הזאת שתהווה גורם מכריע בשיקוליו בדבר פרישה ממשרד־הבטחון.

נראה, כי התנהגות זו תרמה להחלטה הסופית. אך אין לראות בה משום גורם מכריע. מאידך, עוררה החלטתו בקרב רבים מחבריו בהנהגת רפ"י מחשבות רבות לגבי מעמדם במפלגת־העבודה ועתידם מבחינה רעיונית. שכן, סיעת רפ"י הזדהתה לחלוטין עם אישיותו של דיין מבלי שהצליחה להבליט את ייחודה הרעיוני. דווקא עתה ייאלצו ראשי רפ"י להדגיש את הייחוד והמאפיין אותם מבחינה רעיונית, לאחר פרישתו של דיין.

יש גם לציין, כי החשש מפני פרישת רפ"י ממפלגת־העבודה, בעקבות צעדו של דיין, זירז רבים במפלגה לנקוט עמדה נמרצת לאיחוי הקרעים. ייתכן שהחשש מפני פילוג יחיש את השיחות הבין־חטיבתיות להריסת החיץ שנוצר ביניהן ולהגברת האחדות בפנים.

פרס לימין דיין

יש להניח, כי ראשי מפלגת־העבודה יבקשו עתה להוכיח רוחב־לב כלפי ראשי רפ"י, כדי לשרש מלבם את תחושות המרירות והרוגז, שנצטברו בלבם במשך תקופה ממושכת.

יהיו אשר יהיו צעדיו הבאים של מר דיין, הוא ימשיך להיות גורם בעל משקל ציבורי רב, אשר ישפיע לא במעט על מהלכי המפלגה ויטביע את חותמו על הכרעות מדיניות ובטחוניות, ולדבריו לנושאים שונים יהיה הד.

ראשי הליכוד, שהשתעשעו באשליה כי דיין יפרוש ממפלגת־העבודה וישתלב בצורה כלשהי עימם — התבדו לחלוטין. ודאי הדבר, כי הוא רואה את עתידו ועתיד חבריו בחטיבת רפ"י בתוך התנועה [illegible] תחומים שונים.

באורח טבעי, ומובן מאליו, דורך [illegible] של שר־התחבורה, מר שמעון פרס, [illegible] למעשה נושא עתה בעול האחריות לעתיד ולמעמדה של רפ"י. פרס, אשר [illegible] מהחלטתו של דיין, ואף ניסה לשדלו לחזור בו מהחלטתו, גילה פעם נוספת [illegible] בלתי מסוייגת והתייצבות מלאה [illegible] מנהיג החטיבה. זכור, כי לא פעם [illegible] פרס על דיין בפומבי, אם כי היה [illegible] שאין ליבו שלם עם התבטאויותיו [illegible] שונים.

אם מר דיין חב חוב אישי לגב' מאיר, אשר חביבה את אמונה בו בתקופות קשות שעברו עליו, הרי מר פרס [illegible] לומר בצדק, שאינו חייב מאומה [illegible] מפלגת־העבודה, [illegible] במלוא האחריות, כי ראשי מפלגתו [illegible] כפויי טובה כלפיו [illegible] בלתי חבריה.

ספיר „הנמיך קולו"

אין זה סוד, כי שני המשרדים, שהוצעו למר פרס, אינם לטעמו, הוא קיבלם [illegible] ברור כי אם יחזור דיין, יבקש [illegible] תפקיד ההולם את רוחו וכישוריו.

אלה שהשתתפו בפגישות [illegible] הבין־חטיבתיות האחרונות, העלו [illegible] דבריו תרמים בזכות ההתלכדות [illegible] המשותפת.

בימים אלה בלט, כמנסה לתווך בין החטיבות, שר־העבודה וראש עיריית חיפה, מר יוסף אלמוגי, אשר לשאי [illegible] את ראשות התידברות הבין־חטיבתית [illegible] את, כי מר אלמוגי יבקש להבטיח [illegible] עצמאות סניף חיפה ולהפכו לגורם [illegible] תפקיד מיוחד ביחסי הכוחות במפלגת העבודה. ברור כי הוא יצטרך לשמור [illegible] מידה רבה של איזון. ומאפשר [illegible] כדי שלא ייחשב לגורם מפריע [illegible]

דווקא השר פנחס ספיר, המפגין [illegible] רבתי של השפעה על חיי המפלגה [illegible] לאחרונה את קולו. קשה להגיד [illegible] האיש לו פנים במו"מ הקואליציוני [illegible] דתיים, תמיד חשבה כי הוא האדם [illegible] למצוא את השביל לליבותיהם של [illegible] גים הדתיים, לדובבם ולשדלם [illegible] כרצונו. אולם, הוא נחל אכזבה [illegible] זו, אשר הוכיחה, כי בממלכת המפד"ל [illegible] מלך, והכל פרוץ שם.

זו הפעם הראשונה בתולדות [illegible] שהרבנות הראשית הכריעה בתחום [illegible] מפלגתי, דבר המחייב לערוך [illegible] רבים.

התערבות זו, אשר אומנם [illegible] ראשי המפד"ל, עומדת בסתירה [illegible] למורשתו של הרב קוק המנוח, אשר [illegible] פי סכסוכי המפלגות [illegible] לחיות רחוקים מלב הרבנים [illegible] דיר־רוח של שלום בין כל [illegible] הרב קוק אשר אמר: [illegible]

(המשך בעמוד 18)

SABENA NON STOP

תל אביב · בריסל
ישיר
החל מה־1 באפריל
1974
בימי שלישי וחמישי
המראה
בשעה 10.20 בבקר

עם קשר מידי לפאריס, לונדון,
פרנקפורט, אמסטרדם,
צפון ודרום אמריקה.

GO BELGIAN

SABENA
belgian world airlines

פרסום צים

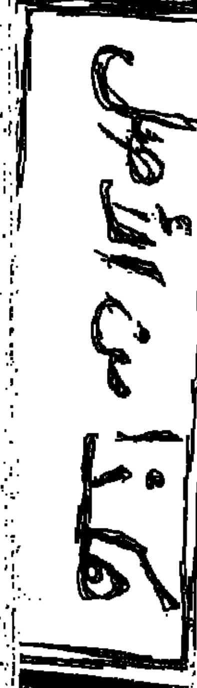

דיין ורפ"י: מה הלאה?

משה דיין
לא כדאי להמר על השתגרותו בביתו

אפשרות א': שר־הבטחון עשוי לגרור בפרישתו את רפ"י, ופירוש הדבר — פילוג במפלגת־העבודה ✶ אפשרות ב': שמעון פרס יישאר בממשלה יחד עם נציג אחר של רפ"י, ויכהן בתפקיד בכיר יותר ✶ אפשרות ג': דיין יחזור בו מהחלטתו לפרוש, ויכהן בממשלה הבאה ✶ האפשרות השנייה סבירה ביותר

מאת ישעיהו בן־פורת

רק אם וכאשר יראה אור ספר־הזיכרונות של משה דיין, נדע ואולי נבין מה עבר על האיש, שתואר על־ידי אחד מידידיו הקרובים כ„שסוע וקרוע" בשבועות האחרונים. ואומנם, יש סיכוי שספר מסוג זה ייצא לאור בעוד שנה או שנתיים, אצל מו"ל ידוע בעולם (לא המו"ל עליו סופר בעתונות, ולא תמורת סכום הכסף שננקב בהזדמנות זו), שהגיע לארץ בראשית השבוע לפי הזמנת דיין.

היסופר בו מתי, כיצד ומדוע גמלה בליבו ההחלטה לפרוש ממישרד־הביטחון? היאמר בו מה בדיוק ציפה דיין להשיג כתוצאה מהודעתו הדראמטית על התפטרותו? היתגלה בו מה נאמר בשיחות המאראתוניות, שהתנהלו בשבועיים האחרונים, מאחורי מסך של שתיקה, בין דיין, פרס וגולדה מאיר, כל צמד לחוד וכולם ביחד?

הקלפים על השולחן

גם עכשיו, כאשר הפרשה כבר מצטיירת כדבר סגור ונעול, עוד רב הסתום בה על הגלוי. יש דברים שנאמרו בפומבי והתנהלו קבל־עם־ועדה, כמו הכנסים של חטיבת־רפ"י. אבל יש גם דברים כמוסים, השמורים עם השלישייה הנ"ל, שמעלה בתיאום ותוך שמירה קפדנית על סודיות דיונית. עוד יעבור זמן רב, כאמור, עד שיתברר מה בדיוק קרה, ומדוע.

אף־על־פי־כן ניתן, במהלך העניינים בימים האחרונים, אישור להנחה, שהועלתה כאן לפני שבוע, כי ראשית המשבר נעוצה במישור האישי, האמוציונאלי, וכי רק בהמשך גלש המשבר למישור הכללי, הפוליטי. בראשית עמד שר־ביטחון „שסוע וקרוע", שהעיד על עצמו, בשיחות־יודעי אחדות, שאיננו מסוגל להמשיך ולשאת בהקנתה, באווירה הכללית שנוצרה סביבו. לא רק קצין בכיר אחד דרש את סיטוריון באותו פורום צבאי, אלא קצינים בכירים אחרים מחאו לו כפיים ולחצו את ידיו. לא רק שרים ניצבו ליד חלונות מישרד ראש־הממשלה, לראות כמה מפגינים נענו לקריאת אשכנזי, אלא אשה אחת קרבה שם אל מכוניתו של שר הביטחון וירקה עליו, כשהיא מטיחה כלפיו האשמה חמורה. לא רק חבר לסיעה תיקשה בשאילתות, אלא ראשי הסיעה והמפלגה נהנו מזה ועודדו אותו בסתר, והארץ גועשת ודורשת סילוק או התפטרות שר־הביטחון.

בהמשך המשבר ניצב לימין דיין חברו משכבר הימים, שמעון פרס הנאמן, שתבע ממנו תיאום והתייעצות, וכינס עבורו ולצורך תמיכה ציבורית בו את מוסדות רפ"י.

עמדת כוח ומיקוח

ברגע זה קיבל המשבר מימד פוליטי, כאשר דיין זכה בבמה, שאיפשרה לו להטיל את הקלפים על השולחן, לאיים בפילוג ולשחק את הפוקר הגדול של הקריירה הפוליטית שלו. התגובה, בשלב זה, היתה עמומה וחיוורת. מרכז מפלגת־העבודה התכנס, אבל הנהגתו לא נראתה אחוזת אימה לאור איום הפרישה. רק ראש־הממשלה, שבכוונות איננה רוצה להיפרד משר־הביטחון, פנתה אליו ואל פרס בדברים נרגשים.

רק אז נדלק הניצוץ של המשבר האמיתי: קבוצה קטנה של אנשי רפ"י, בעלי הגיון פוליטי בריא, עשו את השיקול הבא: אם דיין ופרס אינם חוזרים בהם, ואם החטיבה איננה מיוצגת בממשלה, מדוע צריך להיות שבעה קולות תמיכה לממשלה, שהכל רואים בה ייצוג רעוע, שאיננו ראוי לאמון ולקיום? תוצאות הבחירות העניקו לרפ"י עמדת כוח ומיקוח, שקיבלה משנה תוקף ומישקל לאור סירוב המפד"ל להצטרף לממשלה. בתנאים אלה צריך היה, לדעת קבוצה זו, להפעיל את הכוח הפרופורציונאלי של הסיעה. ואולם, אי־הבעת אמון בממשלה מצד רפ"י, פירושה אחד והחלטי: פרישת החטיבה מן המערך.

מן האמת המוסווה, אבל המשמי מאוד, כי פרישת רפ"י ופילוג המערך נבהלו שני צדדים. גם גולדה מאיר, ששיגרה מכתב נרגש; גם משה ברעם, שהזכיר על הקלות בכנסת; גם המזכ"ל אהרון ידלין, שהתיימר — בוודאי מכוונות — לדבר בשם המפלגה כולה. נבהלו מזה, ככל הנראה, גם שמעון פרס וחבריו, ככל שביכולתם, שלא למנוע את פרישת דיין. אבל לא היו שותפים למשחק [illegible] פרס.

שאמר לא פעם שמוטב להיות „אדם הגון מאשר שר קבוע", מוכן היה, לטובת דיין, לפתח ולהוביל את המשבר של שר־הביטחון מן המישור האישי אל המישור הפוליטי. אך כלום מוגזם להניח שיש גבול לנכונות־ההקרבה של פרס, שאיננו זקוק לעצת פרשנים בעתונות כדי להבדיל בין פרישתו ב־1964, על רקע מחלוקת באמת עקרונית, ובין המצב שאליו נקלע עכשיו, כתוצאה ממשבר אישי שנוצל על־ידי פרס עצמו לצורך תכסיס?

חרב על הצוואר

בעיני פרס, לא כל שכן בעיני חבריו לסיעה, המשוחררים יותר ממנו ביחסיהם כלפי דיין, עומדת בוודאי גם — ואולי בעיקר — השאלה מה תרוויח המדינה, ומה יהיו פני שילטונה, אם רפ"י תפרוש ותעבור את הגדר. כפי שהתבטא אחד מהם, והדברים לבטח גונבו גם לאוזני פרס, דיין וגולדה מאיר: „השתלטות מטה הפלמ"ח בענייני חוץ וביטחון, ושילטון הגוש בפנים". רוצה לומר — גלילי, אלון, רבין, בר־לב — במדיניות, וקצינים בכירים בעלי עבר דומה — במטכ"ל; ספיר, רבינוביץ', ברעם ואוזן בענייני־פנים; כאשר גולדה מאיר מנצחת, אבל רק לתקופת זמן מוגבלת, על כל החבורה. לשון אחרת: מצב אליו חותרים מכבר כל היורשים בכוח, וכל מתנגדי דיין ורפ"י, מבין החטיבות האחרות. אילו פרשה רפ"י, היו אישים וקבוצות אלו משיגים, במחיר זול, בדיוק מה שהם רוצים.

רפ"י בחוץ, כתוצאה מפרישת דיין על רקע מצבו האישי, גם עלולה להיות כבולה ומתוסכלת בגלל גורם נוסף, שאיש איננו יכול להתעלם ממנו. חרב תלוייה על צווארו של שר־הביטחון, ועד שוועדת־אגרנט לא תסיים את חקירתה ולא תפרסם את מסקנותיה, איש לא יידע אם תפיל ותקטע את האיש, או אם ייצא זכאי. וגם זה גורם המכביד, מן־הסתם, על השיקולים של ראשי החטיבה, שלא הסתירו השבוע, החל בשמעון פרס וכלה בטדי קולק, שרפ"י חייבת להיות מיוצגת בממשלה, גם אם דיין אכן יפרוש.

מכאן ואילך, הכל עדיין פתוח, כולל עתידם האישי של דיין ופרס, כינונה של ממשלת מיעוט או אי־כינונה, ואולי גם צירוף המפד"ל. אפשרות המשמיטה את הקרקע מתחת לאיום ומקהה את חודו, מטעם אריתמטי פשוט (רוב של 61 לקומבינציה של מערך, מפד"ל ול"ע גם בלי שבעת הקולות של רפ"י). מצב זה פותח כר נרחב לספקולציות, שאף אחת מהן לא מתקבלת, בשעה זו, בוודאות מוחלטת.

בצד הימני של המיתרס

דיין עשוי באמת לפרוש, ולגרור אחריו את פרס ורפ"י כולה. פירוש הדבר, כאמור, פילוג בטווח קצר. בלי דיין ופרס בממשלה, יכולה רפ"י להביע אמון בממשלה שתקום, אך לא תתמוך בה לאורך ימים. ביום שהסיעה כולה תצביע נגד הממשלה, היא תגרום להפלתה אם המדובר בממשלת־מיעוט; אך גם במיקרה שהצבעתה נגד הממשלה לא תגרום להפלתה, אם המדובר בממשלה של המפד"ל — ייחרץ גורל המערך לפילוג. בסבבות־הזמנים, לקראת הבחירות הבאות. קרוב מאוד אם ממשלת־מיעוט תיפול בקולות רפ"י, ייאלצו דיין, פרס וחבריהם לחפש לעצמם שותפים חדשים בצדו הימני של המיתרס הפוליטי. אין זה סוד, שההליכה עם האגף הימני איננה קוסמת לכל ראשי רפ"י, הרואים את עצמם אנשי מחנה העבודה.

[illegible] פרישת דיין לבדו.

כאשר פרס, בתפקיד יותר בכיר מאשר בעבר, ממשיך לכהן בממשלה, יחד עם נציג אחר של רפ"י.

במיקרה זה דיין יישב אולי זמן־מה ב„מידבר" פוליטי, אף כי לא ינתק עצמו כליל מן הקלחת הציבורית. רק אם וכאשר ועדת־אגרנט תסיים את עבודתה ולא תחרוץ דין נגדו, יוכל דיין לשוב בתנופה אל הזירה הפוליטית, ולמצות את מישחק־הפוקר בו פתח לפני שבועיים. מישחק בו הוא מהמר על הכל או על לא כלום. רוצה לומר — הצגת מועמדותו לראשות הממשלה, מטעם המערך או מחוצה לו, על יסוד כוחות חברתיים ופוליטיים אחרים.

עם זה, מן הראוי לקחת בחשבון עוד אפשרות שאין להתעלם ממנה אצל אדם בלתי צפוי מסוגו של דיין. ב„מידבר", בשבתו בכנסת ולא בממשלה, עוד לפני תום חקירת הוועדה הוא מסוגל להקשות על הנהגת המפלגה, לסבכה ולהביכה במהלך המשא־ומתן עם הערבים באמצעות ארצות הברית. דיין, אם יפרוש, בעוד חבריו לסיעה מכהנים בממשלה וסיעת רפ"י נותנת בה אמון, יהיה בבחינת אדם לא רק „שסוע וקרוע", כאמור לעיל, אלא ובעיקר — אדם פצוע. לא כדאי להמר על הסתגרות דיין במיקרה זה בביתו בצהלה. אולי ההיפך מזה הנכון.

קבלת „דין התנועה"?

אך קיימת, ככלות הכל, גם אפשרות שלישית, אף כי סיכוייה קטנו בימים האחרונים. דיין עוד מסוגל לחזור בו ולכהן בממשלה הבאה. כשהוא מקבל מה שמאז ומתמיד היה מצדו נושא לזילזול ולחוסר־הבנה, רוצה לומר „דין התנועה". למען האמת, האפשרות השלישית היא, בשעה זו, הקשה ביותר לעיכול, ואיננה מסתברת על רקע אופי המשבר, שהניע את דיין להודיע על פרישתו מהממשלה הבאה.

מה סביר באמת בכל האפשרויות שתוארו? סבירה הליכת דיין, הישארות פרס תוך קידומו בממשלה, ותמיכת רפ"י בממשלה שתקום. אבל הנסיון מלמדנו לנהוג בזהירות. כבר היו דברים מעולם. לא מה שנראה סביר ברגע מסויים הוא שמתהווה ומסתבר כעבור עוד רגע.

בשעה טובה!
דירות־רווחה
בתל־אביב
(כביש הטייסים)
3 ו־4 חדרים
בבתים רבי־קומות

פרטים נוספים:
רסקו תל־אביב, רח' הר־סיני 1
טלפון 622211

רסקו RASSCO
על רסקו אפשר לסמוך!

פרסום אריאן בע"מ

ההחלטות הקיצוניות שנתקבלו בוועידת לאהור הוכיחו כי לא חלה שום תמורה בעמדת הכנסים האיסלאמיים בעניין ירושלים ✶ חאג' אמין אל־חוסיני, המשתתף הקבוע בהם, אף הוא לא השתנה —

המופתי - סמל לשינאת־ישראל

מאת יעקב ברוז

היתה לו לישיש, עטור הזקן דלבן, חבוש תרבוש כתניידת המוסלמים, בוודאי קורת־רוח כאשר נחת מטוסו לפני שבוע ימים בלאהור שבפקיסטאן. חאג' אמין אל־חוסייני, לשעבר המופתי של ירושלים ונשיא המועצה המוסלמית העליונה בארץ־ישראל, בא לשם, כדי להשתתף בוועידת פיסגה של הארצות המוסלמיות. הוא הוזמן לוועידה, למרות שאין לו שום מעמד רישמי. „מיפעלו" ממשיך קרוב־משפחה שלו, שהוזמן אף לוועידה — הלא הוא ראש ה„פתח", יאסר ערפאת. זכרו לו, כנראה, לחאג' אמין, את הפרי־נעוריו. הוא היה הראשון שכינס קונגרס איסלאמי לפני למעלה מארבעים שנה — בדצמבר 1931 בירושלים. אז — כעתה — עמד הכנס על מקומה המרכזי של העיר בתרבות ובדת המוסלמית.

אז, בימי השלטון המנדטורי, היתה תקופת־הזוהר של חאג' אמין. השלטון הבריטי לא הערים מכשולים קשים מדי בדרך מאבקו נגד הישוב היהודי. כבנו למשפחה מכובדת, שהתייחסה על הנביא מוחמד. הוא נולד באמצע העשור האחרון של המאה הקודמת. רישום־הלידות לא היה הצד החזק של המשטר העותומאני ועל כן לא נודעה השנה המדוייקת, שבה פקד לראשונה את עולמנו מי שעתיד היה להתמנות לכהונה רמה בירושלים בידי אחד מבני העם היהודי, שלמלחמה נגדו הקדיש את כל חייו.

היה זה ב־1921, כשנה אחרי שהוא אירגן בפעם הראשונה פרעות בישוב היהודי. הוא נידון לעשר שנות מאסר, אולם ברח מהארץ בעוד מועד. אותה שנה עצמה פוטר ממישרתו בראש עיריית ירושלים, מוסא כאסם אל־חוסייני, זקן משפחתו של חאג' אמין, ותחתיו מונה ראגב אל־נשאשיבי, ראש המשפחה היריבה לשבט החוסייניים. כאשר ב־1921 מת המופתי של העיר — אחיו הבכור של חאג' אמין — מצאו שלטונות המנדט הבריטי הזדמנות, כיד מדיניות־האיזון הטובה עליהם: לפייס ולפצות את משפחת חוסיין על נטילת ראשות עיר־הקודש מידיה. הנציב העליון הראשון לארץ־ישראל, סיר הרברט סמואל, חנן את חאג' אמין ומינהו מופתי של ירושלים. כעבור שנה בחר בו, מבין שלושת המועמדים ששמותיהם הוגשו לו, כנשיא המועצה המוסלמית העליונה. זו הוקמה על־מנת לנהל את ענייני הדת, החינוך וההקדשים המוסלמיים. בכך ניתן בידי המופתי החדש מכשיר אדיר, שהוא ידע לנצלו היטב, הן לטובת משפחתו, הן למלחמתו בישוב היהודי.

מחופש בביגדי־אשה

באפריל 1936, עם פרוץ מעולות־הטרור הידועות כ„מאורעות" — שנמשכו עד 1939, הועמד בראש הוועד הערבי העליון, גוף שהיה בבחינת נציגותם המדינית של ערביי ארץ־ישראל. גוף זה והמועצה המוסלמית העליונה עמדו מאחורי הפרעות.

חיש־מהר הופנה הטרור שבהנהלתו לא רק נגד יהודים, כי אף נגד יריבים במחנה הערבי. לפי אומדן אחד, מבין כ־5000 הערבים שנהרגו בשלוש שנות המאורעות, נפלו 1500 בהתנגשויות עם כוחות בריטיים ויהודיים ו־3500 נרצחו בידי אחיהם.

השלטונות הבריטיים לא נקטו שום צעד נגד שני הגופים שנוהלו בידי המופתי — עד אשר נרצח, בקיץ 1937, מושלה הבריטי של נצרת. בעקבות רצח זה הוכרז הוועד הערבי העליון כגוף בלתי־חוקי, ופורק. חאג' אמין פוטר מכהונתו כנשיא המועצה המוסלמית העליונה. הוא לא המתין עד אשר תבוצע פקודת־המעצר שהוצאה נגדו. מחופש בבגדי אשה הוא ברח לסוריה.

מלחמת־העולם השניה מצאה את חאג' אמין בעיראק. הוא נשאר בה עד מאי 1941, עת נכשל המרד נגד הבריטים, אשר בראשו עמד ידידו רשיד עאלי כילאני. שוב עלה בידו להתחמק והגיע בשלום לרומא. הוא

● המופתי חאג' אמין אל־חוסייני (משמאל), בחברת שר־החוץ המרוקאני טייב בן־חימה, בנמל־התעופה של לאהור (תצלום־רדיו „א.פ.")

קיים שיחות עם מוסוליני ברומא ועם היטלר בברלין. שניהם הבטיחו לו את תמיכתם להשגת עצמאותן של מדינות־ערב ולחיסול הבית הלאומי היהודי בארץ־ישראל. בפגישתו עם היטלר, ב־28 בנובמבר 1941, הוא אמר, כי „הערבים הם ידידיה הטבעיים של גרמניה... הם (הערבים — י.ב.) מוכנים לשתף פעולה עם גרמניה בכל לבם ונכונים להשתתף במלחמה הן על־ידי ביצוע מעשי חבלה והפחת מרידות, והן על־ידי הקמת לגיון ערבי". קריאה מטעמו אל ארצות־ערב ואל שבויי־המלחמה הערביים שבידי גרמניה תביא — כך טען המופתי — למספר גדול של מתנדבים ללגיון כזה. הוא ביקש שגרמניה תפרסם הצהרה פומבית, כי היא מכירה בשאיפת הערבים לעצמאות ולחרות ותומכת בחיסול הבית הלאומי היהודי.

היטלר נענה לבקשת המופתי, אולם ביקש לדחות את מועד ההצהרה בכמה חודשים, עד אשר יכבשו צבאותיו את הקווקאז ויפתחו דרך מצפון הדרומי את השער למזרח־התיכון. היטלר גם הבטיח את „השמדת האימפריה היהודית־קומוניסטית באירופה" וקבע שיעודה היחידי של גרמניה בעולם הערבי הוא „השמדת האלמנט היהודי היושב באזורים הערביים שנמצאים בחסות בריטית". כאשר זה יקרה „ייחשב המופתי לדובר המוסמך ביותר של העולם הערבי".

חלפו הרבה יותר מחודשים ספורים, מבלי שיעלה בידו של היטלר לפתוח את השער למזרח־התיכון. חאג' אמין נאלץ להסתפק בעיסוק בתעמולה לרכישת אהדתם של המוסלמים לגרמניה הנאצית. המתנדבים היחידים, שהוא גייס, היו, כנראה, מקרב המוסלמים שבמחוז בוסניה ביוגוסלביה. עם תום המלחמה הוא נעצר בידי השלטונות הצרפתיים באיזור הכיבוש שלהם בגרמניה. הם העבירוהו לצרפת והחזיקוהו שם כעציר, ספק כאורח. המדינה היחידה שדרשה את העמדתו לדין כפושע מלחמה היתה יוגוסלביה. ב־1946 הוא הגיע מצרפת למצרים. ושוב — ספק נמלט, ספק הורשה לצאת. הממשלה המנדטורית לא התירה לו לחזור לארץ־ישראל. אף־על־פי־כן נתמנה שוב ראש הוועד־הערבי העליון והוא היה בו הרוח החיה גם בשיבתו בקהיר. משם ניהל את מאבקו בתוכנית חלוקתה של הארץ.

החלטת האו"ם בעניין זה עוררה לפעולה גם את ממשלת מצרים, ולא רק בגלל התנגדותה לציונות. היא ראתה בעמדת הפלשתינאית המיוצגת על־ידי המופתי מעצור עיקרי לשאיפותיהם של השליטים ההאשמים ברבת־עמון ובבגדאד. בין אלה שרגשותיהם הלאומיים נפגעו היה אז צעיר בשם גמאל עבד אל־נאצר. הוא ביקר אצל חאג' אמין בוילה שליד קהיר, למחרת יום החלטת החלוקה, והציע את שירותיו, הוא ואחרים אלה של חבריו, כמתנדבים, או כמדריכים צבאיים. המופתי היתנה את הסכמתו באישורה של הממשלה המצרית, במקרהו של נאצר. אישור זה לא ניתן והוא נשלח לחזית במיסגרת הצבא המצרי.

מעשי חתרנות נגד עבדאללה

מפלת הצבאות הערביים ויעוצת ללא תקנה את מעמדו של חאג' אמין הן בקרב הפלשתינאים, הן בזירה הבין־ערבית. הקמת „ממשלת כל־פלשתין" בעזה נסתיימה בכשלון חרוץ. הוא הוסיף להחזיק בתוארו כראש הוועד העליון, ועסק, בין השאר, במעשי חתרנות נגד מי שראה בו את אויבו העיקרי — המלך עבדאללה. הצעיר הפלשתינאי, שרצח ביולי 1951 את המלך הירדני, נמנה עם חברי קבוצה שהיתה קשורה בו — כפי שנטען לאחר־מכן. בשנים 1956—1955 סייע בידי המודיעין המצרי בגיוס אנשי כנופיות פלשתינאיים ליחידות הפידאיון, שהופעלו מרצועת עזה ומשטחי ירדן.

ישיבתו של חאג' אמין בקהיר באה לקיצה ב־1959. אותו זמן עלתה בעיית „הקיום הפלשתינאי" — בגלגול קודם של „הישות" — בדיוני הליגה הערבית ועד מהרה הפכה נושא לחיכוכים בינערביים, בעיקר בין מצרים — אז קע"ם — לעיראק ובין כל אחת מהן לירדן. מצרים הציעה שכל מדינה ערבית תאפשר לפלשתינאים החיים בשיטחה להקים מוסד מיוחד וכן יחידות צבאיות פלשתינאיות. מאיחודם של המוסדות האלה צריך היה לקום גוף מרכזי ליד הליגה הערבית. עיראק, בהנהגתו של הגנרל קאסם, יצאה בתוכנית מרחיקת־לכת יותר: הקמת רפובליקה פלשתינאית בגדה המערבית וברצועת עזה. בראשה תעמוד ממשלה זמנית, אשר תקים צבא פלשתינאי, שישתתף בכיבושה של ישראל.

המלך חוסיין התנגד, כפי שניתן לשער, לתוכניות אלה. לעומתו קיבל חאג' אמין בברכה את התוכנית העיראקית, שהיתה הרבה יותר לרוחו מאשר ההצעה המצרית. עמדתו הביאה להרעת יחסיו עם המשטר הנאצרי. השבועון הקהירי „רוז אל־יוסף" האשים אותו בבגידה בעניין הפלשתינאי, בשיתוף פעולה עם האימפריאליזם, בשדידת הכספים שהוא אסף כל ימיו למען הפלשתינאים וניצולם לצרכיו האישיים ובקשירת קשר עם מדינה זרה — קרי עיראק — להקים ממשלה פלשתינאית חופשית. בנסיבות אלה עזב חאג' אמין, ביולי 1959, את מצרים והתיישב בביירות.

עם השיפור שחל ביחסים בין מדינות־ערב במחצית 1960 גברה התעניינות מנהיגיהן ברעיון „הקיום הפלשתינאי". הליגה הערבית היתה בלתי מסוגלת להגיע לשום החלטה בעניין זה, בגלל התנגדותה של ירדן לכל תוכנית, שהיה בה כדי לנתק ממנה את הגדה המערבית. חאג' אמין, כראש הוועד הערבי העליון, חזר ודיבר על פתרונות, שאינם כרוכים בקריעת שטח כלשהו מעל הממלכה הירדנית ופתח גם במגעים [illegible] כלפי השושלת ההאשמית.

בינתיים אף קם לו מתחרה, בדמותו של אחמד שוקיירי, שהשתלט תחילה, בסיועה הפעיל של מצרים, [illegible] הפלשתינאים, ולאחר מכן ראש אירגון השיחרור הפלשתינאי. כאשר נתגלע קרע גם בין שוקיירי לחוסיין, הזמין האחרון את חאג' אמין לבקר בירדן. המלך קיווה, שהמופתי יוכל לאזן את השפעתו של שוקיירי בקרב הפלשתינאים, במיוחד לקראת הבחירות שעמדו להיערך בארצו כעבור חודש ימים.

כך בא חאג' אמין ב־2 במרס 1967 — שלושים שנה לאחר שנמלט ממנה — לירושלים ונתקבל בה ברשמיות על־ידי מושל העיר. הוא חזר למישרדו הקודם וכינס בו ידידים ותומכים מימים עברו. אחר־כך ביקר ברבת־עמון ונפגש את חוסיין. אולם לא היה זה עוד אותו חאג' אמין שברח מפני האנגלים. הוא איבד את יוקרתו ואת השפעתו בקרב הפלשתינאים. הוא לא מילא את התקוות שתלה בו המלך.

אחרי מלחמת ששת־הימים חזר שוב חאג' אמין [illegible]: בספטמבר 1967 נערך בה מושב־חירום של הקונגרס האיסלאמי העולמי — שמרכזו בקראצ'י — והוא נבחר לשמש יושב־ראש שלו. [illegible] הכנס שוללת את [illegible] של המקומות הקדושים ל־1800 [illegible] מוסלמים ונוצרים בידי [illegible] של 14 מיליון נפש בלבד.

כפי שהוכיחו ההחלטות הקיצוניות שנתקבלו בוועידת לאהור [illegible] בימים אלה, לא חלה שום תמורה בעמדת הכנסים האיסלאמיים בעניין ירושלים. חאג' אמין אל־חוסייני, המשתתף הקבוע בהם, אף הוא לא השתנה. הוא נשאר סמל, סמל לשינאת־ישראל.

השובבה

Fiat 126

מכונית בלי בעיות

„פיאט" — גדול יצרני המכוניות באירופה — היה הראשון שהאמין במכוניות קטנות. עדות נאמנה לכך, הוא יצורן של מיליוני מכוניות מדגמי „פיאט 500" ו„פיאט 600" אשר זכו להצלחה עולמית.

ה„פיאט 126" משקפת את תוצאותיהם של המחקרים והנסיונות שנערכו ע"י „פיאט" במשך עשרות שנים. המנוע החזק בן 600 סמ"ק מגיע להישגים מרשימים בנסיעות קצרות בעיר, ובטיולים ארוכים מחוץ לה.

הנוחות הנדיבה ל־4 נוסעים ומטענם באה לידי ביטוי במרחב הגדול המוקדש לנוסעים, ולבטיחות המירבית תורמים השילדה המחוסנת, מערכת הבלימה הכפולה, מערכת ההיגוי המיוחדת והצמיגים הרדיאליים — המוסיפים יציבות על הכביש.

ה„פיאט 126" — מכונית שובבה בלי בעיות השקעה, אחזקה, תנועה, חניה ומעל לכל — בלי בעיות דלק (צריכת הדלק כ־20 ק"מ לליטר!!!)

אתם מוזמנים לראותה באולמי התצוגה של „פיאט" ברחבי הארץ.

FIAT 126 19.900.- ל"י

פרסום ארמון בע"מ

ח"כ אברהם עופר (המערך, מפא"י־לשעבר):

„אני מעדיף ממשלה של הליכוד על ממשלת־חירום"

„דיין מתלונן על היחס במפלגה? ומי הצהיר כי הוא קרוב לבגין יותר מאשר ליערי? ✶ ספיר, דיין, אבן ואלון מיצו את עצמם וצריכים תפקידים חדשים ✶ דיין זכה במפלגה ליחס מועדף אפילו יותר מב.ג. ✶ השאילתא של שריד לא היתה מוצלחת — אבל מותר לשאול

ח"כ אברהם עופר „יש להכניס מייד שינויים בצמרת"

בויכוחים הסוערים שהתנהלו במוסדות המערך וסיעת רפ"י סביב התפטרותו של משה דיין, הותקף כמעט רק אדם אחד אישית: חבר־הכנסת אברהם עופר. דיין גילה כי התנגד בשעתו למינוי עופר כראש מטה־הבחירות של המערך, והציג אותו כהתגלמות כל מה שדחף אותו להחלטתו הסופית, שלא לכהן עוד כשר־בטחון בממשלה הבאה.

מה באמת קרה? האם הצרו עד כדי כך את צעדי דיין במפלגה? מה התרחש מאחורי הקלעים? — הלכתי לשאול את ח"כ אברהם עופר (גבה־קומה, לבוש בקפידה אלגנטית, תקיף, בהיר, מדבר בלי כחל ושרק). אבל בטרם אפנה לדיין, פניתי לסוגייה אקטואלית לא פחות:

שאלה: אתה רוצה בממשלת־חירום לאומית — אמנם?

עופר (אחרי שיקול קצר): בוא נגיד כך: (בתקיפות רבה) אני נגד ממשלת־חירום לאומית, ואני מתנגד לממשלת ליכוד לאומי. (באירוניה קלה) אם הבחירה היא בין ממשלה כזו לבין ממשלה שתורכב על־ידי מפלגת הליכוד — אני אומר גלויות: אעדיף ממשלת הליכוד.

אני: מדוע?

עופר: פשוט. כך יהיה המצב יותר בהיר וברור. עובדה היא: הקווים של הליכוד ושלנו אינם תואמים בשום פנים ואופן, וצריך להחליט, או זה או זה. (מטובה) לאור תוצאות הבחירות ברור כי הבסיס של הקואליציה הצטמצם. יחד עם הערבים הפסדנו שש מנדטים, והמפד"ל איבדה שני מנדטים. במצב כזה יש להסיק את המסקנות בצורה ברורה וחד־משמעית, אם כי אנחנו מעל „הקו האדום".

מאוחר מדי ומעט מדי

שאלה: ומה הן המסקנות?

עופר: יכולות להיות כאן שתי גישות. האחת אומרת: בכל־זאת עדיין יש למערך רוב, ועם ל"ע והמפד"ל יהיו ששים ושמונה, אז בסדר! נעביר איכשהו את ארבע השנים הבאות, עם אנחות, טלאי על גבי טלאי, עם המפד"ל, בלי ל"ע או להיפך. — העיקר לסחוב ולהעביר. (נמרץ) אני חושב כי אנחנו חייבים סוף־סוף להבין שהציבור אומנם נתן לנו אמון — אבל מצומצם מאוד, ואם אנחנו רוצים לזכות עוד פעם באמונו, אנו חייבים להכניס שינויים בצמרת — ומייד! (בהחלטיות) בנקודה זו איני מקבל את דעת אלה מחברי הטוענים: יש לנו זמן! הממשלה הזאת תחזיק מעמד פחות משנה, אחר־כך נכניס את השינויים. אני אומר: לא! אני מכיר היטב את הפסיכיקה של העניינים האלה! הדברים עלולים לקחת גם שנתיים־שלוש, ומאידך, עשויים להתפוצץ מוקדם יותר. ואם יוכנסו השינויים רק לקראת הבחירות הבאות, זה מאוחר מדי. (בשמץ ליגלוג) וכפי שאני מכיר את מפלגתנו, יהיה זה לא רק מאוחר מדי, אלא בסופו של דבר גם מעט מדי.

אני: מה אתה מציע הלכה למעשה?

עופר: נתחיל משר האוצר, פנחס ספיר. אין צורך שאגיד לך עד כמה אני מעריך את תרומתו של ספיר למשק הישראלי. האיש הזה קידם וביסס את כלכלת המדינה יותר מכל אדם אחר. גדולה מזו: הוא יצר מעורבות הדוקה של יהודים בעלי יכולת מכל קצות תבל במשק הישראלי. ואין כיום משפחה יהודית מבוססת בעולם, שלא קשורה עם ישראל באמצעות השקעות או „בונדס". יחד עם זאת, אני סבור כי ספיר מיצה את יכולתו בתחום הכלכלי, ובשנים האחרונות הוא פשוט חוזר על עצמו. יש צורך להציב אדם חדש בראש האוצר. זה יהיה טוב לאוצר, טוב למדינה וטוב לפנחס ספיר. דרך העולם היא, שבמשך השנים נוצרת זהות בין האדם לכהונה שהוא ממלא. וזה אסור עיקרון!

נעבור הלאה: אבא אבן? אין עוררין על זכויותיו כשר־החוץ, ומדינות גדולות בהרבה מישראל היו מתברכות בכשרון גדול כמוהו. (מרים קולו) אבל אבא אבן עוסק במדיניות־חוץ עוד מלפני קום המדינה. כשגריר בוושינגטון, נציג ישראל באו"ם, וכשר־החוץ גם הוא מיצה עצמו. אבא אבן איננו מחדש מאומה ואיש חדש צריך לבוא במקומו. ואני אפילו לא נרתע אם יבואו ויטיחו בפני: מה? הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת?

צה"ל זקוק לריאורגניזציה

אשר לשר־הבטחון משה דיין: אפילו מתנגדיו החריפים ביותר אינם יכולים לשלול את זכויותיו הגדולות למן „פלוגות הלילה" של וינגייט, דרך מלחמת ששת הימים. אני חושב כי כל מה שהיה לדיין לתרום בשטח הבטחון — תרם. קרת מה שקרה במלחמת יום־הכיפורים, יושבת ועדת־אגרנט והיא תסיק את המסקנות. אבל צה"ל הוא צבא העם, ויהודים מדברים ושומעים. אני עצמי יש לי בן אחד בשירות־חובה, ושני בנים במילואים, ויש משפחה, וידידים, וכותבים לי מכתבים, והמסקנה שלי חד־משמעית: צה"ל זקוק היום לריאורגניזציה יסודית, שצריכה להיעשות על־ידי אנשים חדשים, שלא היו מעורבים בויכוחים ובמעשים סביב מלחמת יום־הכיפורים. (משוכנע) אחרי מלחמת־השיחרור בנה בן־גוריון את צה"ל על חוט שידרה של מפקדים צעירים בני 25־30. אני משוכנע, כי הנוער היהודי לא התנוון במשך 25 השנים האחרונות, ויש בצה"ל די אלופים, אלופי־משנה, סגנים ומגידים. עליהם ניתן לבסס פיקוד חדש. דיין, עם כל הויכוחים סביבו, לא הוא האיש. צריך אדם חדש.

הוא הדין ביגאל אלון. הוא איננו חייב להישאר שר־החינוך והתרבות. (בריטוש) אני יודע, כי צורכי המדינה ואחדות תנועת־העבודה מחייבים שארבעת אישים אלה ימשיכו לכהן בממשלה. הם מוכשרים לכך אם יעבדו בצוות פלוס פנים חדשות. כל אחד מהם דרוש לנו, כדי שהממשלה תהיה חזקה על־מנת שנוכל להגיע להסדר כלשהו עם הערבים והמעצמות. (בלי מפיקות) אבל אני מאמין, כי יהיה זה לרעת העניין אם אישים אלה ימשיכו בתפקידיהם, בלי רוטאציה.

לא חסרים כוחות מתאימים

שאלה: ואילו תפקידים היית מועיד להם?

עופר: אני זורק רק רעיונות: משה דיין משתתף זה מכבר בצוות העוסק במיצוי האפשרויות להסדרי שלום עם הערבים. מדוע לא יכהן כשר־החוץ?

אני: ופנחס ספיר?

עופר: לפנחס ספיר עשו עוול גדול בתחום הסוציאלי, הוא אולי יותר מכל אדם אחר עשה מאמצים לסגור את הפערים, ולסייע לשכבות החלשות בתחום השיכון הבריאות והחינוך, מדוע לא יהיה שר לשירותי־רווחה? למה לא יכהן כיו"ר הנהלת הסוכנות ושר בלי תיק בממשלה?

שאלה: ואבא אבן?

עופר: שר למדע ולטכנולוגיה. ונשיא ההסתדרות הציונית. ויגאל אלון צריך, לדעתי, להיות סגן ראש־ממשלה עם סמכויות. העובדה שגולדה כיום אינה במלוא כוחותיה — איננה בגדר סוד. טוב שיהיה לצידה סגן בעל סמכויות, שיסייע לה בבעיות חוץ ופנים. עכשיו עוד משהו בסוגיית שר הבטחון: [illegible] העיקרית צריכה להיות, כי שר הבטחון לא יבוא מקרב הרמטכ"לים לשעבר. זו איננה בעיה. אך לא הייתי אומר שקביעה זו חלה על יצחק רבין, שכן הוא לא היה מעורב במחלוקות מלחמת יום־הכיפורים, ועבר זמן מסויים מאז כיהן כרמטכ"ל. יחד עם זאת הייתי מציע כי אחרי תום כהונתו יחוקק חוק, שיקבע כי רמטכ"ל־לשעבר לא יוכל לכהן כשר־בטחון.

אני: דיברת על צירוף פנים חדשות לממשלה. מי, למשל?

עופר: במהירות: למשל, יצחק רבין, לובה אליאב, אהרן ידלין, אשר ידלין. לא חסרים לנו כוחות מתאימים.

שאלה: מה בקשר להוצאתו של ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר?

עופר: אני מעריך כי זאת הקדנציה האחרונה של [illegible]

(סוף בעמוד 12)

ח"כ זלמן שובל (הליכוד, הרשימה הממלכתית):

„משה דיין יכול בהחלט להשתלב בליכוד"

„זו רק שאלה של זמן שמשה דיין ימצא את עצמו מול צמרת או צמרות שאינן מעוניינות בו ✶ אינני מאמין, ולא האמנתי אף פעם שאנשי רפ"י יכולים למצוא את מקומם במערך ✶ יהיה זה חמור אם רפ"י תצטרף לממשלה בלי דיין ✶ עתידו הפוליטי של דיין הוא בעייה לאומית"

ח"כ זלמן שובל „לא אעוץ עצות לחברי רפ"י ב'עבודה'"

הודעתו של משה דיין, כי לא ימשיך לכהן כשר־בטחון בממשלה הבאה, ותלונותיו המרות על היחס אליו במערך — הדליקו אור אדום של תקווה אצל חבריו ברפ"י־לשעבר, אנשי „הרשימה הממלכתית" שהצטרפו לליכוד. הלכתי אל אחד מראשי ע"מ, חבר־הכנסת זלמן שובל (אלגנטי, מטופח, מדבר בקול שקט, שקול, ענייני ומלוטש) לשאול אם יש, לדעתו, סיכוי שמשה דיין יפרוש אי־פעם מן המערך.

אני: מדוע, בעצם, אינכם פונים עכשיו בקריאה פומבית גלויה למשה דיין להצטרף לרשימה הממלכתית?

שובל (שוקל בזהירות ולאט): כל ההחלטות של חברי רפ"י במפלגת־העבודה צריכות להיעשות על־ידם בלבד, ולא אעוץ להם עצות. (חד) את דעתי על מפלגת־העבודה הבעתי במעשים ולא בדיבורים, כאשר הצטרפתי למקימי הרשימה הממלכתית. (בנחת) נראה לי, כי הסוגייה שהעלית איננה אקטואלית בטווח המיידי. אך עקרונית כמובן שקיימת אפשרות כזאת, כיוון שכולנו חלק ממחנה רפ"י, ואין הבדלי־דעות מהותיים בינינו לבין אנשי רפ"י ב„עבודה", פרט, כמובן, למסגרת האירגונית. אבל קיימות עוד אפשרויות.

שאלה: למשל?

תמורה מדינית וחברתית

שובל: הרשימה הממלכתית תוכל לשמש גשר בין אנשי רפ"י והליכוד מבלי שתוקם למעשה בשלב זה מסגרת פורמאלית אחידה. אינני רוצה להיכנס כרגע לפרטים. אבל נדמה לי שהצד האירגוני־פורמאלי הוא פחות חשוב ממציאת סמיכויות פוליטיות אפילו בין גושים שונים — כאשר יש להם מטרה משותפת. אהיה יותר קונקרטי: אחרי החלטת אנשי רפ"י בקשר לתמיכתם בממשלה הבאה ומקומו של דיין בה, הרי אצטער צער רב, אם תתאמת מגמת הצטרפותם לממשלה, עם או בלי משה דיין. (מבנה) אני יודע כי קיימת כאן דילמה חמורה מאוד, שהיתה קיימת עוד בעת כנס ה„סינודות". מצד אחד, אני מעריך הערכה נכונה את החשיבות הלאומית, שיש להכרתו של דיין בממשלה. אולם, מאידך אני שואל את עצמי היום ביתר חריפות: מהם הסיכויים, בהתחשב עם המצב השורר בתוך המערך, ובהרכבה של הממשלה בכלל, שדיין יוכל לקדם ולהגשים את היעדים המדיניים שהציב למדינה? (בהחלטיות) אישית אראה בחומרה רבה אם חברי רפ"י יצטרפו באופן פעיל לממשלה — בלי משה דיין!

אני: מדוע?

שובל: מפני שבכך לא רק שיחסלו את הסיכוי להקמת ממשלת־חירום לאומית בשעה זו, אלא שצעד כזה יתפרש, בצדק או שלא בצדק, כנטישת משה דיין על־ידי חבריו. אני גם אינני חושב כי דבר מעין זה יחזק את מעמד אנשי רפ"י בציבור.

שאלה: אתה מאמין שניתן לבטל את הסיעות ב„עבודה"?

שובל (בשמץ כעס): ביטול הסיעות, פירושו המעשי הוא ביטול סיעת רפ"י בלבד, על כל מה שהיא מייצגת. יש מי שתולה תקוה במה שנקרא „מספי ההיסטוריה", ומצויים כמובן גם מחוץ לרפ"י חברים טובים ויקרים במפא"י, הדוגלים ברישה ממלכתית בענייני המדינה. (מרים קולו) אבל נדמה לי, כי יהיה זה קצת תמים לחשוב, שיש סיכוי רציני להגשים את דרכו של דוד בן־גוריון במפלגת העבודה על־ידי אלה שהביאו בזמנו לפרישתו, והתנגדו לכל מה שייצג! (נרגש כלשהו) בעיני היתה רפ"י תמיד תנועה של תמורה מדינית וחברתית, ויש מי שסבור כי אין לרפ"י עוד מה לחפש אפילו במסגרת תנועת־העבודה, ולדעתם [illegible].

חסיד הדיפלומאטיה השקטה

שאלה: באיזו מידה יכול משה דיין להשתלב, מבחינת השקפותיו המדיניות, בבסיס העקרונות המנחים של הליכוד?

שובל (אפילו בהתלהבות): מבחינה זו הוא יכול ללא ספק להשתלב בליכוד! הרי דיין היה זה שאמר עוד לפני הקמת הליכוד, כי בסוגיות חוץ ובטחון הוא קרוב ברעיונותיו יותר לבגין מאשר למאיר יערי. על אחת כמה וכמה היום, כאשר הליכוד הוא מסגרת הרבה יותר רחבה, שיש בה גם גורמים בעלי גישה מתונה יותר לבעיית הגדות.

אני: בקלוזנות, מדוע אינכם יוצאים בקריאה גלויה למשה דיין להצטרף לליכוד, באמצעותכם?

שובל [illegible]: אני חסיד הדיפלומאטיה השקטה [illegible] „אחרינו" ב„עבודה" צריכים להגיע לכלל החלטה בעצמם. (בליגלוג מושחז) ואני מאמין שאפשר „לסמוך" על מושכי החוטים ב„עבודה", שיהיו יותר אפקטיביים מכל קריאה שתצא מאיתנו! נדמה לי, כי אני מכיר את דרך חשיבתו של משה דיין, ואת הדרך בה הוא מגיע להחלטות מסוג זה, וקריאה ציבורית־פומבית שלנו לא תקדם את המטרה הרצויה לנו!

אני: אתה מאמין שבמערך באמת הצרו בלי־הרף את צעדיו של דיין?

שובל: אינני חושב שהמדובר היה בשבועות האחרונים בלבד. השאילתה של שריד, והביקורים אצל מוטי אשכנזי היו אולי הקש ששבר את גב הגמל, ואפילו יהיה „גב" זה עכשיו בגבס! (בסערה) אני משום מה אינני מאמין, ולא האמנתי אף־פעם, שאנשי רפ"י ומשה דיין יכולים למצוא אי־פעם את מקומם במערך. למעשה, אינני זוכר, למן הרגע הראשון של הצטרפות מנהיגי רפ"י ל„עבודה", חיים־מפלגתיים תקינים ביניהם. לכן גם אינני מאמין בהמשך קיום היחד, ואפילו יימשך העניין לזמן־מה! (בגילוי־לב) אני לא מבקש לבנות [illegible] על הגב' מאיר שדיין יישאר בממשלה. הגב' מאיר היא כיום באמת התמיכה הפוליטית היחידה שיש לדיין, פרט לחברי רפ"י, ומתי־מספר מותיקי מפא"י.

מינוי דיין לשר־חוץ — חיובי

שאלה: מה אתה רוצה לומר בכך?

שובל: פשוט מאוד: זו רק שאלה של זמן, שמשה דיין ימצא עצמו במפלגה מול צמרת או צמרות, שאין להן כל עניין חיובי בו. ולכן אני חושב, על־אף הדילמה של חשיבות ישיבתו בממשלה, (נחרץ) שאם משה דיין יחליט לעשות צעד יזום מצידו — זה הרגע! (בשקט) אחרת הוא עלול למצוא את עצמו יום אחד לא כבעל יוזמה, אלא במצב שאחרים יכתיבו לו את מהלכיו.

שאלה: האם אתה סבור כי על דיין לקבל את תיק החוץ?

שובל: אני חושב שעצם המינוי יכול להיות חיובי מאוד, בפרט לנוכח המשא־ומתן הקשה הצפוי עם האמריקאים והערבים. אבל כאן שוב נשאלת השאלה: בנסיבות שנוצרו, מה יהיה מעמדו של דיין אפילו כשר־החוץ? מדיניות של מי הוא יבצע? סבורני כי הכרחי שאם יוצע לדיין תיק החוץ, שהוא יתנה את הסכמתו בכך שלממשלה יהיה בסיס פרלמנטרי רחב, דהיינו ממשלת־חירום לאומית. (מדגיש) עתידו הפוליטי של דיין, איננו שאלה אישית או אפילו מפלגתית, אלא בעייה לאומית ממדרגה ראשונה.

אני: מדוע מתנגד הליכוד והמערך לממשלת־חירום לאומית?

שובל (אחרי מחשבה ממושכת): לו הייתי חשדן מאוד, הייתי אומר שאולי קיימות הסכמות סודיות בין הממשל האמריקאי לבין ממשלת־ישראל בנושאים מסויימים, ולכן אין המערך מוכן לצרף לממשלה גוף שיודע מראש, כי לא יוכל להסכים להסכמות אלה. נאמר שהסיבה היא פרוזאית הרבה יותר: מתוך שיקול פוליטי־מפלגתי־פנימי גרידא חושש המערך להכניס לממשלה מפלגה, המתחרה איתו על השלטון. צריך גם לזכור את החשובים והמשיכתיים בתוך המערך. אחדות־העבודה, למשל, איננה מעוניינת בממשלת ליכוד לאומי, מן יחוזק המחנה של רפ"י. וזה הדין לגבי מפ"ם. (מרגש חוק) ובכלל: המערך

(סוף בעמוד 21)

ידיעות אחרונות | הארץ

סירות

מקררים

• מקרר המקררים! 150 בי־לי ביטוח מוכר קונה מקרר ומקפיא.

בתי"ס לנהיגה

שטיחים

חקלאות

צילומים

אזכרות

הלוואות

נרשמו לנשואין

ספרים

אירועים ובידור

חיות בית

מכונות כתיבה

תריסים

שרותים

חוגים

הלבשה

כולים ומזוודות

תנורי חימום

ריקודים

טלוויזיה

כלי נגינה

רוצים לקנות

נופש

דודי שמש וחשמל

רהיטים

בתי-ספר ושיעורים

מזונות בריאה

הבחורים היושבים על הטנקים - ובוכים

אלמנת-מלחמה, שבעלה ואנשיו נותרו בחולות סיני, כותבת בעלון-קיבוצה: „אנחנו שלא ראינו את מיטב חברינו נופלים וידינו קצרה מהושיעם, אנחנו לא נבין אותם לעולם... הם איבדו כל-כך הרבה ברגע אחד — את חבריהם הטובים, את העקרונות שלאורם חיו ועלו תמיד — שחייבים בכל מחיר להציל חברים, שאין משאירים נופלים בידי האויב. הם אינם יכולים לסלוח זאת לעצמם" ✡ ועל ההחלטה שלא לפרסם בעתונות את שמות הנופלים: „זה לא רק בגלל הכבוד לחללים. אין אומץ לומר את האמת. אני חושבת שהעם הזה יכול להרשות לעצמו לקום בוקר אחד, לפתוח את העתון ולהתייצב מול מאזן האומה — זה מגיע לנופלים ומגיע לחיים"

מאת
ברוך נאדל

גירה ז. היא חברת קיבוץ ואלמנת מל־חמה. בעלה, ראובן, היה קצין בפלוגה שלחמה בסיני בתחילת המלחמה, מול ישיעת השיריון והרגלים המצריים. ראובן ורבים מאנשיו נפלו בקרב, המצרים השתלטו על שדה־המערכה ועד היום לא נמצאו גוויותיהם של הנופלים.

לאחר הופעת רשימתי על אודות הקרב על פירסום שמות הנופלים, כתבה לי גירה ז. בנושא זה:

„היססתי אם לכתוב לך או לא. אבל העניין חשוב מכדי לשבת בשקט... בעלי הוכרז כחלל שמקום-קבורתו לא נודע ויש לו לוויות זכרון בהר הרצל.

„כשבאו אלי מקצין העיר, ביחס לבירור הפרטים, קראתי היטב את הטופס ובהערות כתבתי שאני מוחה נגד החוברת, שלא תפורסם בתוך העתונים. שליח קצין העיר אמר לי, שהנימוק הוא שחוברת בתוך העתון תיזרק, ושזו דרישה של המשפחות. השליחים האלה לא מוסמכים לשום תשובה, ורציתי רק לדעת, מה אומרים להם להגיד.

„באותו ערב התקשרתי עם קצין בדרגת סגן-אלוף במטכ"ל אכ"א, אדם שאני חושבת שהוא ישר מאוד וכן מאוד. הוא אמר לי, שנימוק זה הוא מה שמסרו בתידרוך לשליחי קצין העיר. הוא גם אמר לי שאני הראשונה שפונה ומבקשת כן לפרסם בעתונים; כל היותר ביקשו לא לפרסם בעתונים בשום אופן... אמרתי לו שאין לי רצון וכוח להילחם — ולמשפחות הנעדרים היה מספיק על מה להתמרמר ולהילחם. ולצערי עדיין יש — ואם אני היחידה, שיעזוב את זה. בכל זאת הוא אמר, שירשום לפניו את הערתי, ואם יהיו פניות נוספות, ידונו בדבר".

„אני מבינה שבדרגים הגבוהים מעלימים מידע בנושא זה, אך כנראה שאני לא היחידה, הדורשת לפרסם את השמות בעתונות. עכשיו אני מבינה מכתבתך שישנם כאלה שמוכנים לפעול, ואודה לך, אם תצרף את חתימתי. אני לא יוצאת לפעולה — יש לי תינוקת בבית...

„אני רוצה לציין שהבעייה האישית שלי בעצם נפתרה. הקיבוץ שלי פירסם פעמיים מודעות בעתון עם שמות הנופלים, לקריאת האזכרה שנערכה אצלנו. ובאמת באו ידידים טובים שלי, שרק מהעתון נודע להם, ולא היה כל־כך נעים להם ולי. למרות זאת אני עדיין חושבת לצרף את קולי לכל מחאה בקשר לכך".

עד כאן מכתבה של גירה.

עלי להוסיף, כי לאחר פירסום כתבתי, הוזמנתי לשיחה עם השליש הראשי של צה"ל. בשיחה התברר לי, כי בטעות האשמתי אותו באי־מתן תשובה לאם שכולה בנושא פרסום שמות הנופלים. השליש הראשי טען בפני, כי רק 26 נשים דרשו לפרסם את השמות בעתונות, ואני אמרתי, כי אם כך הוא, אין מקום למלחמה בנושא זה. אבל, מאז קיבלתי פניות רבות של קרובי נופלים, הטוענים, כי מניעת הפרסום בעתונות תפגע בהם בדרכים שונות, בעיקר משום שתמיד יישארו ידידים, שלא יידעו, כי הבן, או הבעל, נפל. גם חיילים כתבו לי, שהם חוששים להתקשר עם משפחות של חבריהם, פן יודעו להם שהחבר נהרג לפני חודשים.

אבל, הדבר שהניע אותי יותר מכל לפרסם את מכתבה של גירה הוא עלון הקיבוץ שלה, שהופיע בתחילת פברואר, ובו שלוש רשימות שכתבה היא.

דומני, כי רשימות אלו אסור להן להישאר עלומות. חשוב שכל אחד מאיתנו יקרא בהן, חזור וקרוא. הרי הן לפנינו:

א. שכול הגברים

רציתי לכתוב לזיכרה של פלוגה, פלוגתו של ראובן מזה 17 שנה. על החבריה, שעברו יחד שלוש מלחמות, שישבו יחד בשמירות אין־סופיות בקווים, במארבים, במירדפים ובאימונים. רציתי לכתוב על כל אלה שאינם עוד, והם רוב אנשי היחידה, אך אני מוצאת את עצמי כותבת על אלה מתוכה שנשארו בחיים.

הם באים אלי לספר, לנחם, ואני רואה את עיניהם, את המבט המיוחד הזה של אלה שיצאו מן הקרב הנורא, ואני יודעת שהם. אלה הזקוקים לנחמה. לכל תנחמה שאפשר להעניק.

שכול הגברים — מושג אימתני שהתוודעתי אליו עכשיו לראשונה.

אנחנו, שלא ראינו את מיטב חברינו נופלים וידנו קצרה מהושיעם, אנחנו לא נבין אותם לעולם. הם, שחונכו שלא משאירים חבר בשדה, שלא נסוגים בלי הפצועים והמתים — הועמדו בפני מציאות חדשה, לא מוכרת. הם השכולים של המלחמה הזו. הם איבדו כל-כך הרבה ברגע אחד, את חבריהם הטובים, את העקרונות שלאורם חיו ועלו תמיד, שחייבים בכל מחיר להציל חברים, שאין משאירים נופלים בידי האויב. הם לא יכולים לסלוח זאת לעצמם. ואם הסבר לא ישכנע, לא יגיע אליהם.

לא אשכח את אותו האחד, שבא ושב ובא, ובכל פעם חזר ואמר: „לא יכולתי להוציא אותם, רציתי ולא יכולתי, השארתי אותם שם, למצרים..." ואני יודעת, שהוא לא השאיר שם את האיש שלי ואת הבנים של אחרים. הוא השאיר את חבריו, חלק מחייו.

לא נתנו, ובצדק, לסכן חיים. כשידעו שאי־אפשר להציל את אלה שכבר אינם. אך הוא לא יסלח לעצמו. הוא מרגיש אשם שנשאר בחיים, והרגשתו זו משאירה אותי אין־אונים. וכשהוא אומר לי: „יש לי יותר חברים מתחת לאדמה, מאשר מעליה", אני יודעת שזה נורא, אני יודעת שיהיו לו במשך השנים חברים חדשים, אבל לעולם זה לא יהיה כמו שהיה. המראות ירדפו אותו, מראה הבחורים היושבים על הטנקים לאחר הקרב ובוכים. והוא אומר: „למדתי להפעיל כלים, לטפל בהם, להנהיג אנשים לקרב; איש לא לימד אותי איך לנהוג בגברים בוכים".

אנחנו יושבים ומדברים על החברים שלנו, ומזכירים שמות ושמות, ופתאום הוא אומר: „תגידי לי, כאשר ייוולד לי בן, על שם מי אקרא לו?" ואני אומרת: „אתה יודע, תקרא לו פשוט — שלום".

ב. הקיבוצניקים

מונחת לפני רשימתו של עתונאי בשם זה: „הקיבוצניקים". הוא מתאר שם, כמה נפלאים הבחורים שלנו בכל מקום שבו הם נמצאים בצבא. עכשיו, אחרי הקרבות, כמה שונה כל יחידה, אם יש בה קיבוצניק אחד לפחות.

ואני קוראת וחושבת: צריכה לבוא מלחמה כזו, כדי שהעתונות, שכדרך־כלל אינה אוהדת אותנו, תעלה את בחורינו על נס. עדיין לא פורסמו רשימות הנופלים, אך ממודעות הקיבוצים על האזכרות רואים את השמות ואת המספרים...

ואיזה יחס נמסרי זה מהווה ביחס לאחוז שלנו באוכלוסיה. זה לא חדש. זה היה תמיד במלחמות, בתקריות, במירדפים.

...ואני נזכרת בעבר הלא־רחוק, בהתנפלות הקולקטיבית על הקיבוצים בכלל, וקיבוצי השומר־הצעיר בפרט, כשהתברר שברשת הריגול היה גם בן־קיבוץ אחד. הכתבים ושדרני הטלוויזיה והרדיו פשטו כארבה על הקיבוץ שלו, ולא הצביעו על הפרט האחד, אלא הקיבוץ כולו כאילו היה אשם, בחממה שמגדלת פירות כאלה. וזה היה סמוך למאורע אחר, של החזרת הטייסים השבויים מסוריה, כמעט כולם היו קיבוצניקים. אבל על זה איש לא דיבר, כאן לא היתה משמעות לקיבוץ.

אינני חושבת שצריכים להעלות על נס את המחיר הגדול והאיום שהקיבוצים משלמים בכל המלחמות. אני רק חושבת, שלא צריכים לשים אותנו, בימים רגילים, מתחת לזכוכית מגדלת, כדי למצוא פגמים. אנחנו תמיד מספיק גדולים, ולצערנו, גדולתנו משתקפת לציבור דווקא דרך המודעות השחורות והגדולות מאוד.

ג. שמות הנופלים

השבוע קיבלו משפחות הנופלים הודעה, שהוחלט לא לפרסם בעתונות את רשימת חללי מלחמת יום הכיפורים.

השמות יפורסמו בחוברת מיוחדת, שתחולק חינם במועצות המקומיות, בעיריות ובסניפי יד־לבנים. הנימוק הרשמי — הרצון לכבד את זכר הנופלים ולא לפגוע במשפחות. העתון, כידוע, מופץ בעותקים רבים, וחלק גדול ממספר זה נשאר, מתגלגל ברחובות ומשמש גם לאריזה של מוצרים שונים.

בכל זאת, כך נאמר לי, תוכלנה המשפחות לפרסם בעצמן מודעות־אבל בעתון, על חשבונן. בעיני זה נראה יותר מגוחך: האם העתונים, עם מודעות־האבל הפרטיות, יהיו קדושים? האם בהם לא יעטפו דגים בשוק?

תהיה תוצאה אחת לדברים: אלה שנלחמו יחד, והיו שווים בשדה־הקרב, ושווים בפני המוות — לא ייזכרו שווה. המשפחות שתוכלנה, המוסדות והקיבוצים — הם יפרסמו, וכמובן יקבלו גם מודעות תנחומים. והאחרים — שמם יישאר בחוברות, שאפשר יהיה לקבלן חינם במועצות ובעיריות. זה, כמובן, יישאר סוד גדול — ובלתי־ידוע מאוד.

הדרישה של הציבור ושל המשפחות לפירסום השמות, לא באה כדי לתת כבוד לנופלים. היא באה, כדי לתת חיי כבוד לנשארים. להוציא ממחתרת את החללים ואת המשפחות. מי שהתנסה בחודשים אלה בפגישה עם מכרים שאינם יודעים, ושעמד בפני מצבים מביכים, יודע מה זה אומר. אני, שכמעט ואינני יוצאת מהבית, ובכל זאת לרגל עבודתי הוכרחתי להגיע למספר מקומות, כמה פעמים נאלצתי להרהים אנשים ששאלו אותי לשלומו של ראובן. והמבוכה של השואלים רבה יותר מהכאב שלי. ואחרי כל פגישה כזו, אני מבטיחה לעצמי לא לצאת יותר מהבית, עד שתפורסם רשימת הנופלים.

לדעתי האישית, ההחלטה לא לפרסם בעתונות לא באה רק בגלל הכבוד לנופלים. אין אומץ לומר את האמת.

אני חושבת, שהעם הזה יכול להרשות לעצמו לקום בוקר אחד, לפתוח את העתון, ולהתייצב מול מאזן האומה. זה מגיע לנופלים ומגיע לחיים.

איוניר, אלד, דורינא, פייר קרדין
מזמינות אותך למבצע
אופנת יוקרה
במחירי הפתעה
50%
חנויות איוניר אך ורק במלונות דן ושרתון
הנחה ממשית על דגמי העונה! משך המבצע לזמן מוגבל. המכירה רק ליחידים
התחלת המבצע 3.3.74
איוניר
בתי האופנה הראויים לאמונך
פרסום צימס

שידוכים

● מטרימוניאל, רווק, 25, משכיל, צבר. שמאי 23, ירושלים.

● תעשיין משכיל 46/174 מעוניין להכיר נחמדה לידידות וטיולים בארץ ובחו"ל, ת"ד 6053, תל-אביב.

● מטרימוניאל — רופא, 34, רווק מחו"ל, שמאי 23, ירושלים.

● אלמנה יפה ומשכילה 55, עשירה ת"ד 3458, ת"א.

● מטרימוניאל גרוש 32, מדרום אמריקה, נאה, שמאי 23, ירושלים.

● רווק נאה 180/35 + מכונית מעוניין להכיר בחורה יפה עד גיל 25, ת"ד 36536 ת"א (פרטי).

● פרטי! גבר 170/33 מעוניין בידידות דיסקרטית — 25—35, סוריות. ת"ד 36561 ת"א.

● שרכן צמרת אקסקלוסיבי בחוגים אקדמאים — טלפון 04—78... משה.

● נכה 170/26 מעוניין בבחורה רצינית. ת.ד. 10800 מפרץ חיפה.

● צעיר נחמד מעוניין בידידה מסורתית ונאה — 25—10. ת.ד. 6828, ירושלים.

● בלונדינית (17), חיננית ונאה, ת.ד. 18035/פ, ת"א.

● רחי 25/180 אקדמאי: ת.ד. פ/18035 ת"א.

● סטודנט לרפואה (25), גבוה. ת.ד. פ/18035 תל-אביב.

● מחשב אלקטרוני ושאלוני סי.אף.יו. יכיר לבו/ת ובר האידיאלי/ת. פרוספקט ושאלון חינם. סי.אף.יו. ת"ד [illegible] ת"א.

● אקדמאי נאה ומעניין — 30/183, מבוסס ת"ד 6453, ת"א.

● רווק 25, אירופאי צבר, דתי, ת"ד [illegible], ירושלים.

● אקדמאי 33/175 + רכב מעוניין באשה עם דירה מאיזור חיפה לידידות דיסקרטית ת"ד 122, חיפה.

● מטרימוניאל אלמנה 30, נאה ומסודרת, שמאי 23, ירושלים.

● פרטי בן 41 + רכב מעוניין להתידד עם בחורה או אשה באילת. ת"ד 1078.

● מטרימוניאל, אלמנה, רופאה, 35, נאה, מחו"ל שמאי 23 ירושלים.

● גרושה נחמדה, גיל 34 + 2 ילדים מעוניינת במטרת נישואים טל. 201663 בשעות הבוקר.

● חמוד 25, מעוניין בידידה מסודרת. ת"ד 3094, ראשל"צ.

● מטרימוניאל גרושה 32, מיליונרית מחו"ל שמאי 23 ירושלים.

● מכנאי אירופאי נאה — 24/170, לציין טלפון. ת"ד 674, תל-אביב.

● גרוש מרעו, 35, אירופאי ונאה. ת"ד 7392, ירושלים.

● פרטי, שני בחורים 28 — דינמיים, נאים ומספטים, — מעוניינים במתאימות המעניינות לצאת לטיול בחו"ל. ת"ד 3870 בחיים, שלמה.

● מטרימוניאל רווקה, 28, עולה חדשה, שמאי 23, ירושלים.

● הברוניות מערב לים, במרכז מים מגה בצרות, 5 ל"י לת"ד 1142, רחובות.

● מטרימוניאל, רווקה, 31, עולה חדשה. שמאי 23, ירושלים.

● רווק, 165/32, מעוניין להכיר בחורה למטרה רצינית, ת"ד 7089, ת"א, עבור יוסי.

● מטרימוניאל, רווק, 28, מחו"ל, עשיר, שמאי 23, ירושלים.

● מטרימוניאל, רווק, 30, אירופאי, צבר, שמאי 23, ירושלים.

● למטרת נישואין נאה 38, מעוניינת בעשיר ונדיב. טל. 760991.

● ירושלמיים! "לה ולו", המכון לנישואין! 02—283833 5—8 בערב, הצלחה וסודיות ברחוב שץ 8! כיסופי בית!

● מטרימוניאל, אלמנ, 45, אקדמאי נאה, שמאי 23, ירושלים.

● רווקה, אשכנזיה, 22/172, יפה ומשכילה, מבקשת להכיר בחור טוב ורציני, לכתוב לת.ד. פרטית 37184 ת"א.

● נשואין לכל הגילים ובכל המגזרים. [illegible]

● [illegible]

● גרושה נחמדה 185/50 מקירת משלתית אשכנזיה נחמדה מעוניינת בי מתאים לנשואין 068—25812.

● פרטי גרוש + ילד נאה משכיל 84/170 מעוניין בהכרות ת"ד 215 רמת-גן.

● באם את בת 25—45 מעוניינת להכיר גבר מבוסס ובעל עסקים למטרת ידידות דיסקרטית מני ל-225771 מ-5—10.

● "אבי-כוכבה" שידוכים לכל הגילים כל אחד יכול למצוא את בחירת לבו. לוינסקי 73, טל. 015360.

● לבעלי רמה גבוהה! — "רעים" סוריות מסירות שרות אינדיבידואלי.

● גברים ונשים המעוניינים בידידות דיסקרטית טלפון — 210452 "גולד" פינסקר 25.

● פני/ה למשרד הגדול והטוב ביותר: "רעים" — תל-אביב ובחיפה.

● להורים המודאגים! "רעים" נסיון עשיר בהכרות לצעירים בלי שידעו על תשרמ! התחייבות ללא התחייבות!

● הצעות קוסמות ורבות לידידות דיסקרטית לכל הגילים "גולד" פינסקר 25 תל-אביב 240452.

● חדש בארץ ומיועד לשני המינים למטרת ידידות דיסקרטית, טלפון 225771 מ-8.00—10.00.

● לאלה שמחפשים/ות או עסוקים/ות ונפתור את תבעיות ע"י ביקור בית בשעות הנוחות לך בסוריות 234929.

● "רעים" הדרך המהירה והבטוחה לנשואים מוצלחים ומאושרים טל' 03-282082 — 01-607348.

● גרוש, נחמד בן 27 מעוניין באינטלקטואלית בעלת אמצעים למטרות רציניות ת.ד. פרטי 3031 ר"ג.

● הכרויות ללא הגבלה אך ורק אצל לארינג מני ותיווכחו לרחוב שלום עליכם 20/1 ת"א, מ-9.00—20.00.

● באם את/ה מעוניינים להתחתן אצל לארינג תוכלו למצוא את בנות זוגכם הנאים מנו לרחוב שלום עליכם 20/1 תל-אביב 20.00—9.00.

● עבור חברתי אלמנה 48 יפה, הופעה נאה תרבותית ממוצא מרכז אירופה, בעל מתאים. טל' 04-643480.

● "לחילו", המכון הירושלמי להכרויות! יושר! כנות ומהימנות! 02/283888.

● לא יתכן שמתור אלפי חברי "רעים" לא תמצא/י את האדם הנכון!

● גברים מכל גיל ומקצוע יכולים להנשא מיד עם נערות יפות ועשירות, שרכן פרטי 224560.

● אם את/ה בישן/ית יתלבטי עיר ב"רעים", טלפונים 04/667848 ,03/282082.

● גבר מבוסס, הופעה טובה, משכיל: מעוניין באשה יפה עד 30, לציין טלפון. ת.ד. 26090, תל-אביב.

● לגרושים ולאלמנים! הצעות רבות (גם רווקים/ות) לנישואין ב"רעים".

● עצמאי נאה ומאוכזב 38/180 מעוניין בידידות דיסקרטית ת.ד. 14254 תל-אביב.

● פרטי! בהזדמנות למתאימה בהור אשכנזי 28/177 נחמד. ת.ד. 4790 ת"א.

● כעלת מקצוע — אקדמאי רפואי (30), רווקה, מעוניינת בהכרות למטרת נישואין. ת.ד. 18018 ירושלים.

● למטרת נישואין, פני/ה ל"רעים"! תל-אביב, בן יהודה 58, 282082, חיפה, ירושלים 16, 667848.

● אם אתה נכונה, אירופאי, מסורתי ומשכיל, מצפה לך בעלת תכונות דומות, 21/108 ת"ד 3768 ירושלים.

● בו/ת זוג כלבבך ב"רעים" תל-אביב, 282082 חיפה. טלפון 667848.

● בחור צעיר 178/27 מחפש נערה נחמדה למטרה רצינית. ת.ד. 36208 ת"א.

● עצרו! אצל לארינג תוכלו למצוא את בו/ת הזוג למטרת ידידות דיסקרטית טל' 231572 מ-9—20 ברציפות.

● פרטין ת.ד. 30330 תל-אביב. למעוניין/ת בהכרות מקוונת.

● "רעים" תל-אביב בן יהודה 58, חיפה ירושלים 16, מ-1—8 בערב.

● נאה מאד משכיל 40/174. מעוניין להכיר ת.ד. 11427 ת"א (פרטי).

● "רעים" תל-אביב בן יהודה 58 חיפה, ירושלים 16 מ-1—8 בערב.

● 2 בחורים 20 מעוניינים בידידות דיסקרטית עם נשים/נערות ת.ד. 30143 תל-אביב.

● הנמנו! נשים ובחורות למטרת ידידות דיסקרטית. טל' 240452.

● באם אתה בן 30—50 מעוניין להכיר אשה למטרת ידידות דיסקרטית, פנה ל-225771 8.00—10.00.

● בחור כלבבך בהתאם לגיל לגובה להשכלה ועוד ב"רעים".

● הצעות ללא הגבלה עד הנישואין "רעים" טלפונים: 03-282082 04-667348.

● תצלחה ממשית ב"רעים" תל-אביב, בן-יהודה 58 חיפה, ירושלים 16.

● אמריקאית 35/160, מעוניינת בהכרות עם אמריקאי עד 42. 02/233888 בערב.

● פרטי, אם חנך יפה עשירה ואצילית צרפי תמונה ומספר טלפון לעצמאי גרוש 170/84, ת.ד. 80014 ת"א.

● רווק נאה 167/30 ממוצא עיראקי רציני מעוניין בתאימה ת.ד. 834 ראשון לציון.

● אקדמאי מעוניין בידידה 40—30 ת.ד. 3 באר-שבע עבור "אקדמאי".

● פרטי חייל 174/22 מעוניין בקשר לידידות עד 20 ת.ד. 4112 רמת-גן.

● פרטי, בנקאי 31/178 נאה מסודר, מעוניין בתשובה נאה ת.ד. 37108 תל-אביב.

● משרדי "רעים" במרכזים עירוניים, חכניסות נפרדות ללא שכנים סקרניים וחסרי דיות מוחלטת! טלפונים — 04/667848 03/282082.

● סטודנט במילואים מעוניין בקשר לידידות עד 20 ת.ד. 7810 ת"א.

● אם אתה בגיל 25 עד 35 בעל לב טוב מבוסס או בעל השכלה מחכה לך תמורה נאה 21/1.71 יעלה תרציני בלבד טלפון 04-582710.

● תייר מאמריקה מעוניין להתחתן עם ישראלית עד 20. 02/233880, בערב.

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. [illegible]

הארץ: החבצלת 5 טל. 224245

חנויות רופאים לפי המקומות

ירושלים

● ע"ץ — עורת ראשונה נשיאה, טלפון 02-60011.

● חוסנת רופאים במקרים דחופים מ"8 בערב עד למחרת ב-7 בבוקר טלפון 101. בתחנת מד"א מרסאה ורופא לטיפולים דחופים מ"7 בערב עד לחצות — מיועד למקרים דחופים בלבד.

תורנויות בתי חולים

● היום: בקור חולים (ילדים), שערי צדק (פנימית), הדסה (נשים — כירורגית — עיניים).

● שבת: שערי צדק (ילדים), בקור חולים (נשים), הדסה (פנימית — כירורגית — עיניים).

בתי כנסת

● בהיכל הגדול: [illegible] דוד המלך 18 תפילת שחרית בשבת ב-10.

דירות

● בהזדמנות למכירה גג, 200 מ"ר, בכעעת "לאו" 224024.

● דירות!!! — דירות!!! — "קל" למרסם מודעת גדולה ו"לגזבר" מלים "פשח" לחכור במלים ולחכו לים מודעה! למרסם "שארית ישוב" 80 שנות נסיון. בן יהודה 10, 224088 (פתוח כל היום).

● בהזדמנות! דירה במצב מצוין, כלי מתוכים, טלפון 222480 אחה"צ, בשעות 15—20.

● דירות, חנויות, מגרשים השקעות ונחלות בתים "סיטני" תלפיות" 6 (או קרן היסוד 7) ת"ד 403 ירושלים 02/283097 02—225600 ("מלבדי").

● למכירה דירות בכל העיר ובכל הגודלים. "מפתח" בן יהודה 8.

וילות ובתים

● למכירה וילה, בקוטגי דומשפחתי, 8 חדרים, ברח' רמת הגולן 15. טלפון 372760.

קבלנים

● הקבלן צארום מציע: דירת 5 חדרים, רח' בילו — פינת יורדי הסירה, 34228.

● האחים ישראל בע"מ מציעים דירות מפוארות למכירה 4 חדרים + פינת אוכל בפסימון רח' הורקניה המשור כן יהודה 2 בנין מנסור חדר 215 טלפון 221694, 538588.

● למכירת דירות 3½ + הול 108.5 מ"ר בתנאים מוחדים וללא תצמדה, לפנות לקבלן הנתיק והמכוסה עובדות לוי שמאי 8 ירושלים טל. 238300.

● למכירה דירות פאר 5—4 חדרים ברחוב הרצוג ודירות בנות 4 חדרים בחצב יורדי הסירה. לפנות לכרוברי, רח' כורש 6, טלפון 225561 בשעות 7—5.

● למכירה דירות מרווחות בנות 4 חדרים בקריית-אורי: המכירה לשומרי מסורת, לפנות לכרוברי, רח' כורש 6, טל' 225561 בשעות 7—8.

● חברת "ליטעוין" מציעה דירות בבניה 3½ חדרים בשדרות הרצל. טל' 373760.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בקריית היובל 3 חדרים + הסקה ביתית + ארונות קיר, קומה ג', חניון, בורוכוב 45, טל' 410068 בשעות העבודה.

● בהזדמנות בקריית-משה 3 חדרים, בבקעה 3½ בהרצוג 3½, "לאו" 324824.

● 3 חדרים בתלפיות, שיכון תסכון בלום 10/4, טלפון 281680, 100,000 ל"י.

● דירת 3 חדרים + הול 2 מרפסות, הסקה, רח' הרצוג 12, טלפון 31594.

● דירת קוטג' בקומה ג', 5 חדרים, מעלות דפנה, טלפון 371800.

● למכירה מיידית מרווחת 3 חדרים בכלל עבור לפנות אחה"צ 88702.

● חלקות רחוב בילו, ליד מלון דיפלומט, 3 חדרים גדולים, קומה שלישית, ארונות קיר חדשים בכל חדרי השינה, כניסה מיידית 107,500 מ"ר [illegible] טלפון 02/238086/7.

● 3 במרכז, חדשה, הסקה, מעלית טלפון 2 מרפסות, נוף. 210,500, 057-50058.

● 3 חדרים + ארונות, בי בקעה, 95,000 ל"י, טל' 88107.

● 3 חדרים בקיבוץ, חסכון, תלפיות — 281811, עפרה — 225441.

● ברמת-אשכול, דירת 3 חדרים מרוהט עם בניה דפוי מכיה + טלפון ומסוף טל. 288080 בשעות 10—17.

חנויות

● חדר מרוהט במרכז העיר, כניסה נפרדת + נוחיות — טלפון 331071.

● ברחביה, חדר גדול מרוהט + מרפסת והסקה. טל' 36001.

● נותרו רק שתי דירות מפוארות, בתכנון ללא תקדים בארץ, ברחוב החבצלת 30, הנבעה הצרפתית, דירת 3 חדרים ב-185,000 ודירת 4 חדרים ב-210,000 תשלומים במזומן ללא משכנתא טלפון 234427 או לפנות לגברת מנישה, רחוב הנגב 32.

● לסכירה או להשכרה וילה 4 חדרים, הול, מרפסה כנורה, הסקה ביתית, דוד שמש שמוש אמבטיה ועבודה, בדיוק ל-מכחון גדול ליסמשתתי, עיר גנים א', בעבודה 237761 בבית 523007.

● דירת 3 חדרים + ארון קיר רח' ברויל טלפון 583370 בשעות העבודה.

● במרכז 3 וחצי מתאים גם למשרד טלפון 222316.

● 3 חדרים רח' סן מרטין 18 טלפון 34624.

● בנחיית קב דירה, שלושה חדשה חסקה מיידית טל. — 00340.

● למחיר החלטה ברוממה, 3 יפים, 100,000 מאחה"צ 581850.

● דירת 4 חדרים, חוית, ק"ב, חדשה, מיום ראשון מ-11—8, ו-17.00—18.00, יחזיאש 7, טלפון.

● בירושלים, בנווה-גרנות — דירות מרווחות מקסימות 4 ו-5 חדרים עם מירב השיכוללים. "רסקו" ירושלים, רח' שמאי 8, טל' 224191.

● 3 חדרים במעגלי-ויכנת, גג והסקה מרכזיים. 33838 בערב 7.00.

דירות 2-2½ חדרים

● 2 חדרים בקומה ב', רח' אלפנדרי 6. טל' 222672.

● במרכז חנייה, דירת 2 + הול, ברחוב יהודית. טלפון 221407.

● ברחביה, דירת 2 חדרים גדולים + ס.א. הסקה, ק"ב המכירה בשיטת המכרז. אין התחייבות לקבל ההצעה הגבוהה או כל הצעה שהיא. טל. 528145 לא בשבת.

● 2½ גדולים, ק"ב, הסקה וארונות, בקרית שמואל — 100,000 36959.

● דירת 2 חדרים 75,000 ק.א. 262684, משה' כחן.

● כדאי להשקיע דירה קטנה (2 חדרים חול מ-109,200 ל"י כולל טלפון וארונות), שמור על ערך כספך מפני אינפלציה בנוסף להנאה מ-10% הכנסה. אנגלו-סכסון, חסורג 2, טל. 321161.

● 2 — 65,000; 2½ — 75,000, 3 — 115,000 ב"מרסומאור", בזיהורה 8.

דירות מרוהטות

● דירת 3 חדרים, דיקה/מרוהטת ברחוב הגורית עיר גנים, 264454.

● דירת 4 חדרים + הסקה, מעלית וטלפון, ברמת דנית. לששה חודשים, כנוסה מיידית 700 ל"י, לפנות לעו"ד ברזילי 234371.

● בבקעה, דירת 3½ מרוהטת, חדשה + הסקה. טלפון 261874.

● בנין חברון, בבית חדש, דירת 3, מרוהטת + הסקה, 32118 ,261046.

● דירות חדר מ-300 ש' 2 ב-400 ב"מרסומאור", בזיהורה 8.

● דירת 3½ חדרים מרוהטת קומפלט + טלפון והסקה, בבית-הכרם, להתקשר 221661.

● דירות מרוהטות/ריקות 1 חדרים במבחר גדול בשירות האינפורמציה "שאל", הלל 7, טלפון 226919.

● דירת 4 חדרים מרוהטת הלפ ת + טלפון, בגבעת המבקר, צרפתית, 34051 אחה"צ.

● בקריית-יובל, דירת 2½ מרוהטת חלקית — ונורית, 9/25, כניסה ב', מתפתחיים.

● דירה 2, מרוהטת חלקית, — 400, צריח מנחם, 521418, 526010.

חדרים מרוהטים

● לסטודנטים ולכל מטרה, חדר קומפלט, כניסה נפרדת, ברמת-אשכול, בבית 288840, בעבודה 231077.

● ל'1—2 חדר מרוהט, שרותים וכניסה נפרדת, 336088.

● בעמק רפאים 58, חדר מרוהט לבחור, בדירה יחידה, מיידי, טלפון 63816.

● חדר ע"ב מנוחיות בתוך/ה בגבעת שאול, 02-686727 כניסה מיידית.

● לסטודנט חדר מרוהט בקרית-משה, בדירת משפחה, טלפון 326065.

● דירה מרוהטת לשני בנות, בגבעת המבחר, טל' 233470.

● חדר כניסה נפרדת 250 במבחר והוראות ב"מרסומאור", בזיהורה 8.

● חדר מרוהט הלקות + כל הנוחיות, כניסה נפרדת + טלפון והאר, להתקשר — 291651.

דירות בדמי מפתח

● 2½ חדרים ברח' בלילי 1, בניין קולנוע "אדיסון", ק"ב, 32,000, משה בנימין.

● דירת 2 חדרים + כל הנוחיות + חצר בבית ישראל יחזקאל 43, שמחי.

● בית הכרם, ברמ"פ 2 חדרים גינה, 80,000 527955, "ישראטורס".

● ברמי מפתח 3 חדרים ב-רחביה ק.ב. הסקה, 30992 282180.

● בקרית-משה 3 חדרים ב-רמ"פ, למסירה מיידית, טל' 524868.

● דירת 2 חדרים מרווחת + הסקה, טלמ"ת 5 קומת קרקע — לוריא.

● ברמ"פ דירת 2 חדרים ב-בראילן, 45,000 ל"י. טלפון 272760.

דירות בשכר חודשי

● דירה בת 2 חדרים במבני חדרה המורחבה, רק לדתיים. טלפון 521783.

● במרכז, דירת 2½ חדרים מרוהטים קומפלט — טלפון 225907.

● בשכ"ח, 3 חדרים בטיפקניקובסקי, הסקה, למסירה מיידית. 02/34033.

● בשכ"ח פנטהאוז 4 חדרים, בלתי מרוהט, במנורת תלפיות, 32684, פרט שבת.

● בשכ"ח דירת 3 חדרים + טלפון —.400, במעגלי יבנה. 00225.

● דירת 3 חדרים בר-יוחאי 3 טלפון 271080 בערב.

● חדר להשכיר תמורת טפול בילדים אחה"צ, טלפון — 02/521482.

● 3½ חדרים הסקה טלפון קרית יובל 02/411212 בערב.

● ברמת אשכול, 3 חדרים + חימום רגו מרכזיים, טל' 285857.

● מרוהטת 2 והול ברסקו, מיידי, טל' 057-78100 בערב.

● דירה ריקה בת 3½ חדרים במרכז בית-הכרם להשכרה מיידית. טל' בבית: 525087 בעבודה: 527477.

● במרכז 3½ + הסקה, חדשה, לשנה, לפנות שמחה, יפו 76.

● מודעות למדור זה ולשאר המדורים מתקבלות "בידיעות אחרונות" בהלל 28.

● חדר מרוהט רק לבחורות טל. 32959.

● להשכיר ל-5 חודשים, דירת לוקסוס בתלפיות: 2 חדרים, מטבח, אמבטיה, טלפון + הסקה. 261911.

● להשכיר דירת 4 חדרים, רח' המייסים בירושלים. טל' 03 028787, 03/201451.

● דירת 5 חדרים, רח' יפו 210, 520760, 08-954110.

● בשכ"ח 3½ בקרית-היובל, ב-450, 410451, מנשה (פרט שבת).

● דירת 3 חדרים מרוהטת ברח' ביתינו, טל' 281003, 10.00—16.00 ,18.00—8.00.

● בקרית-מנחם 3 ריקה + הסקה וגג מרכזי, 527094 07258.

ביקוש דירות

● עבור לקוחות רציניים דרושות באופן דחוף דירות. לוי רח' שמאי 12ב', טל' 221037 ,283778.

● דרושות באופן דחוף דירות בכל חלקי העיר. "לאו", 224624.

● דרושה וילה או דירה 5—6 חדרים בקיץ עם גינה, ת.ד. 2854, ירושלים.

● מעוניין: בוילה בגבעת המבחר בשלב נמר בבניה או שלד להתקשר 289137.

● מחפשים דירת 3 מרוהטת + טלפון והסקה ברחביה, לאפריל בלבד. 82258 בערב.

משרדים

● להשכרה, בשכ"ח שטח משרדים גדול במרכז העיר, אשר שרות התאמה לפי דרישת טלפון 234108/9 בשעות העבודה.

● למכירה: לשמאי כ-9 חדרים בבניין משרדים + מעלית. 222717.

● בתנויה עוה 9 חדרי משרד, להשכרה לתקופה ארוכה. 222717.

עסקים

● סנון + ציוד בלפי מפת פרנסה בשעת. טלפון — 284454.

● 18%—21% הכנס בעלבדות בנקאיות וטוסרות + העסקה לדולאר "אוצר לחשקעות 286355.

תנויות

● חנות למכירה בבניין גד, רחוב יבאני, טלפון 410774.

● שירות עצמי, 60 מ"ש בית וגן בשכ"ח או למכירה — חנות במרכז בשכ"ח 588200.

● ברמ"פ חנות מכולת, תחכות 10 במקום או 69715.

● להשכרה חנות 30 מ"ר + גלריה 30 מ"ר, בבניין קולנוע חן. 31455.

● חנות במרכז העיר, להשכרה בשכ"ח. לפנות טלפון 226051.

● בשכ"ח/מכלת מוכנויות חנות במרכז. טלפונים — 226542, 628494.

מחסנים

● מפעל ידוע בירושלים מחפש מחסן בערך 200 מ"ר, לפנות לת.ד. 222, ירושלים.

ביקוש עבודה

● מנה"ח מעוניין במשרה חלקית אחה"צ. 37784, ת.ד. 1097.

● מטפלת מנוסה מקבלת תינוק עד גיל שנתיים — שכון ביתיננו, טל' 038328.

● חייל משוחרר בעל מנורר פולקסוואגן מחפש עבודה — 221107.

● מעוניינת לטפל בילד בביתי במרכז העיר טלפון 232080.

● בעל מיני (12 נוסעים) מחפש עבודה לאחה"צ, לחובלה, טלפון 202520.

● בחור עם מורד טרנזיט 74, מבקש הצעות להובלת נוסעים/משאות, 231351, 523950 יהודה.

● מעכיר! ברצונך בעובדים/ות מכל הסוגים? פנה ל"מרסומאור", בזיהורה 3.

● מכנאי שניים מומחה אורטופדיה מעוניין בסכלת עבודות, טלפון 416341 מ-10.00—21.00 עד 14—16.

הכשרה לעבודה

● קורסים לפקידות: ה.כ.ס. בתכונת הנהח"ש העודות. ו... סורר בעבודה (בתשלומים נוחים) מרכזי בן הלל 10 טל. 252748.

הצעות עבודה

● דרושה מטפלת בגבעת מרדכי, 5 שעות. טל' 521469 שעה 16—20.

● דרושה עוזרת למשק בית ל-4 יום. טלפון 30558.

● דרושה בחורה לעבודות בית, טל. 524401 לצלצל.

● דרושה עוזרת ומטפלת בקריית-היובל, 2 חדרים. 10.00—12.00 — טל' 00108, יעקב כהן.

● דרושה עוזרת בית 5 ימים בשבוע. טל' 32782.

● דוד, מנו למשרדינו ואנו נכוונכם למקומות עבודה נכוניים. יפו 31.

● דרושה בתכנית טלפונים מית למוסר חינוכי בשעות 8—18 נא להתקשר לטלפון 85271 ירושלים.

● דרושה בהרחביה אשה ל-משק בית כולל בישול ב-שעות 14.00—9.00 (אפשר בלי יום ששי) להתקשר בשעות הערב 82659.

● דרושות: תופרות, מעולות לעבודות בית לפנות טלפון 228880.

● דרושה מטפלת לתינוק + עבודות בית בבית חברה, בעבודה 08.30—14.30 תוץ משש 336802.

● דרושה מטפלת לילד בן שנה טלפון 386186 586787.

● דרושה מזיר בירושלים שיכון ג' בית אשה אחראית עם המלצות לטפל בית 7 שעות להתקשר בבוקר טל' 87175 ובשעות אחה"צ טלפון 62970.

● דרושה מטפלת ל-5 שעות (12.00—15.00) + עבודות בית טלפון 285604.

● למשרד עורכי דין עצורו ורונה דרושה מזכירה בתבינה, עריכות למעלה נסיון 3 שנים, דופן לקביעה. ראיון טל' 9—234108. בשעות 8.30 — 18.00.

● דרושה עוזרת למשק בית 3 שעות כל בוקר להתקשר 522387 אחה"צ.

● דרושים: גברים ומתלמדים. מתאימים הצעה טובות. 288907, 238008 בערב.

● לאנשים כבולים דרושים, תנאים דפוס אופסט, הכישורים; נסיון רב בעבודות רב-צבעוניות; ידע בסימור צבעים; מיתוח מלצות. לפנות בכתב לת.ד 7614 ירושלים עבור "דפוס".

● מטפלת, דרושה ל-3 ימים בבית-הכרם (משכ"ח) 8.00—14.30 טל. 221880.

● לרופה צעירו נחבה צרוש משכית, חשכונות, כלל נסיון כשמר מכרת שנים, טוכש דנקת תמיה, בנתון שכבר ... [illegible]

מכוניות

● אוספורט, 1971, טל' 065802 שרק, 15.00—21.00 עד שבת.

● למכירה: 1970 — ליטים 2, 231209 — 18.00—15.00, 8.00—18.00.

● פולקסוגון 1600, סטיישן 1070, חרכס, יד ראשונה, במצב טוב. מצויין לנוסעים 1970.

● אופל קדט 1968, מצב מצוין, טל. 235880.

● וויספרס וראה 68, 1100 ל"י, אתא 4, מושבת ודושה.

● פיאט 600 — 1064 — טלפון 226000.

● פולקסוגון סטיישן, אוגוסט 1060, 1600, 1972 + פיאט 8 כ"י... [illegible]

● מניקסוואגן סטיישן 1660 ... טל' 88197.

[illegible]

ריקודים

● ביום שישי מ-21.00, ערב ריקודים מעל תקליטים — תרנ"סטור קרן היסוד 25.

חיות בית

● למכירה כלב זאב רועים גרמני כבן שנה. 411260 רק בערב.

● כלבת קולי 4 חודשים הרני נקיון 880-18 לא בשבת.

● פריים — לכלבים המתעניינים! שוב אפשר להשיג פריים מזון הכלבים המשובח סם מארה"ב בסופרמרקטים, שופרסלים, פינות חי, חנויות החביב וגם בתי מרקחת, ועכשיו בארץ גם "פריים וראאייט"!

שידוכים

● פרטי צעיר 172/21 מעוניין להכיר למטרת חברות נערה מירושלים ת"ד 0270.

● מטרימוניאל משרד לשידוכים, מיועד לכל החוגים, שמאי 23 ירושלים.

מקררים

● מקררים במבחר גדול, חדשים מתוצרת חו"ל והארץ, גם משומשים. סלון נחית א. מאול ב"ס, רח' אבן ישראל 2 (פינת יפו 50) טלפון 223861.

טלוויזיה

● למכירה מבחר טלוויזיות משומשות מאוצסות + שנה אחריות טלפון 538016.

● החלפת טלוויזיות משומשות בחדשות, מכירת טלויזיות ואמקור חדשים מכירת טלפים משומשים + אחריות תיקון (וביטוח שנתי) טל. 538016.

תריסים

● מוצרי השלושה בע"מ, ייצור ווינריגות תריסים, חלונות זכוכית, טלפון: — 02-261269 תלפיות.

הלוואות

● לעובדי מדינה הלוואות מיידיות! טלפונים: 225155 223572.

שקעים

● סייר וצבעי סוג א"א מעוניין לבצע עבודת תחזוקת במשרד ציבורי, לפי חודשי/קבלנות. הצעות: 534030.

● מורן! מלטשים ומבריקים מרצפות ונקיון יסודי, טלפונים 282008, 223731.

בתי-ספר ושיעורים

● פקידות כללית בירושלים: נאטיונל, כתיבה בטכונה — חורשו ביה"ס "תפקיד", י. פורמו, בצלאל 18.

הלבשה

● ישר מהיצרן לצרכן! שמלות, חליפות, טוניקות, מכנסיים ובמידות גדולות, מה לפה חרישה לבנבי זקרים "פריגו", רוסמה, ירמיהו 28, אוטובוס 7, 02/525106.

הלוח הכפול באר-שבע

● חדר ראובן בן בורוי, רווק מונדג, באר-שבע. סגאן שנר שנת בת מסעוד, רווקה, מוכים, צפת.

● רבש דוד בן בכור, רווק באר-שבע, באר-שבע. אבוזה עזיזה בת אליהו, רווקה, מרקו, באר-שבע.

● נסאש מרדכי (מוראד) בן אליהו, רווק, עירק, באר-שבע. מנסור לילה בת ובי, רווקה, תל-אביב, נגרה.

● פרסוני אברואסם בן מעודה, רווק, ירושלים, אופה, סתרי בתיה בת יעקב, רווקה תל-אביב, באר-שבע.

[illegible]

דירות למכירה

● למכירה דירה 4 חדרים מתווכנות ... טלפון 057/07715, אחה"צ. [illegible]

עסקים

● להשכרה אולם 170 מ"ר במרכז העיר. ברח' הדסה 63 להתקשר טלפון 78008.

נתניה

קבלנים

● לזוגות צעירים נותרו מספר דירות ברחוב רזיאל, כל הקודם זוכה, תנאים נוחים. בדר—דוורי, רח' שמואל בן הנציב 5.

● 48 מ"ר בחנת סנש 2/14 משפחת ג'יננה.

● 2½ חדרים ברחוב אסירי ציון 31 לפנות אלטס, 5003.

מכוניות

● אקספורט מוכנות פיג'ו כל הדגמים מסחריות וסדור מכר גנון לפיכם מוסר שרות באזור התעשיה 3202.

דירות בשכר חודשי

● וילה בעומר מרוהטת 4 חדרים מתפנת באפריל, טל. 057/4685 ,057/8045.

● סופר בונה נתניה, בונה למכירה דירות בקריית עם כל השיכלולים בנתניה יחידי היזרון. פרטים במשרד רח' הרצל 61 נתניה. טלפונים: 056-56868.

דירות מרוהטות

● בית מרוהט 4 חדרים, בית-חרות בפרויינתקיין, על חיום, שישה זיישים או פחית. טל' 058488, 058004471.

ביקוש דירות

● לחודשים יולי אוגוסט, דרושה בשכירות דירה או וילה מרוהטת בת 3—2 חד' עם טלפון, באזור נתניה, עבור משפחת תיירים. טלפון 057-87203.

דירות למכירה

● פנטהאוז 5 חדרים ל' מכירה בבניין מפואר ברח' הרביקור. לפנות בדר—דוורי, רח' שמואל הנציב 5.

● דירת 3 חדרים, שני מ"ר, קרם, ירושלים 23.

● 3½ דירה חדשה בקרבת ים, קופה צביעה ומעלית. טל' [illegible]

נופש

● כלוו "גן המלך" נתניה, טלפון 053-23018. כשר, נופש, הבראה וירח דבש. בי חדרים מפוארים עם שרותים צטודים, פנסיון מלא, החל מ-45 ל"י, בחדרי חוץ.

אשדוד

דירות

● תיווך "אריה", רח' רוגוזין 9 טל. 035/223510. דירות 2—3—4 חדרים יעטפים לי.

וילות ובתים

מכירות ולהשכרה מכל הסוגים.

● באשדוד קוטג'ים בודדים מודרניים ודו משפחתיים בתכנון וביצוע מעולה. "רסקו" רח' קיבוץ גלויות 24, טלפון 24231.

דירות למכירה

● 3½ חדרים ק"ב לפנות טל. [illegible], אחה"צ.

● באשדוד, בבניין חנבות ב' יותר, בקוטה חיבו, למכירה דירות נג מפוארות בנות 4½ חדרים: חניה, מים חמים מרכזיים, ארונות מטבח תוצרת חוץ. לפנות לפאולי, אשדוד, רח' רוגוזין 4, טל. 223601, או לעוצעי השקעות חוץ, רח' גריטשן 10, תל-אביב, טלפון 5/223101.

● באשדוד, דירות רווחה 3 חדרים בגני 4 קומות, באיכות מעולה. "רסקו" אשדוד, רח' קיבוץ גלויות 24, טלפון 24231. או "רסקו" תל-אביב, רח' הר סיני 1, טלפון — 622222.

הלוח הכפול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931

הארץ: נורדאו 20, טל. 661166

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא תורן במד"א, טל. 101.

תורנויות בתי חולים

● היום: רמב"ם (כירורגית, תאונות, פנימית, ילדים, נוירוכירורגית), רוטשילד (נשים).

● שבת: רמב"ם.

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: ארלוזורוב, ק. חיים, כו"צבי 59 טל. 721720.

● שבת: עצמאות, עצמאות 50, טל. 528855.

הודעות

● יריד תכשיטים, אומנויות ומתנות, "משכיו", בלפור 3 (בקומה).

דירות

● קרוב למרכז הכרמל, 120 מ"ר גוף 225,000 ל"י מאנדיר 80482.

● כנצרת עילית דירה גן חדש + מרפסת + כניסה פרטית + חדר כביסה, טלפון 04/225447.

וילות ובתים

● בראשל"צ בית פרטי מרווח להשכרה 2½ חדרים + חצר פרטית. לפנות למשפחת גרשון, טל' 942140.

קבלנים

● "עינרר" חב' לבניה בע"מ מציעה למכירה דירות פאר בקריות, טל. 782416.

● ת.ח.ב. בונה דירות למכירה בקריית-חיים ובנהריה, חיפה, הרצל 29, טלפונים — 04/726423 ,04/642508.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● טוב לרתסיין! דירת 3 חדרים בשכון! תפושים מנה בעוד שנה. 580505, לא בשבת.

● 3 חדרים בעבאס 58 קרבן מעל לנשר, סינתית, נוף, 522120.

● בקרית שפרינצק 3 חדרים 90 מ"ר מסודרת ושמורה, בעבודה 662453, בבית 531081.

● בשפרינצק זורן 26 3 חדרים טל. 580719 מודחי.

● ברוממה, המרווים, דירת 3 חדרים טל. 241489.

● בהזדמנות בקרית מוצקין 3 חדרים + ס"א, חדשה, טל. 753224.

● באחוזה, מפוארת ומיוחדת, סלון גדול ס.א. + 3 מחיר 237,000 ל"י. 242006 פרט לשבת.

● למסירה מיידית דירת 3 חדרים + פינת אוכל בקריית-מוצקין. טל' 782482.

● למסירה מיידית ברמל, התילת בית לחם, 3 + תינוק טלפון 100,000 רק 527812.

● בכרמל, 3 חדרים, ק.ב. 2 מרפסות סגורות, נוף, מחמנה תוך 3 חודשים. 140,000 ל"י, 82006.

● 3 חדרים-בק"ם קיר 76 מ"ר כניסה מיידית, אפשרות למשכנתא 789819 אחה"צ. בבוקר 608916.

● דירה 3 חדרים + פינת אוכל ברחובות 954402 משש' ודוס.

● דירה 3 פינת אוכל שוקויום למכירה בעיר שבת בערב 7/13 068—68806.

● בסבינבה 4 חדרים, 123 מ"ר כשר. תעשה 613804.

● דירת 3 חדרים + הסקה ושירותים למסירה מידית 720741.

● ... [illegible]

● בקרית מוצקין 3 חדרים, ס"א ארונות קיר, פ"ד, טלפון 641507 לא בשבת.

● 3 חדרים ברח' אחוזה, מ"ר 620000.

דירות 1-1½ חדרים

● בבתינלים דירה בת חדר ק"ר מסודרת 8485...

דירות מרוהטות

● בשכ"ח 3½ חדרים מרוהטת וטלפון ברחוב שערי-נאה טלפון 60...07.

● ברחוב לסכינה 2½ מרוהטים + גג + פריג'ידר, גג, 3...100.

● בכרמל קרית-מוצקין 2 חדרים מרוהטת קומפלט. טלפון 782407 אחרי 16.00, אוסטר.

● חדר להשכיר בדירת לוקסוס במרכז אחוות — טלפון 212401.

חדרים מרוהטים

● להשכרה 2 חדרים מרוהטים ברחוב נחשאן (לסטודנטים), 613077, 612760.

● לחשכיר חדר גדול מרוהט עם יפה ליד הטרכנ. — 83169.

● חדר גדול בכרמל להשכרה לסטודנטית לפנות טלפון — 82348.

● חדר מרוהט להשכיר בכרמל ליחיד טלפון 244567.

דירות בדמי מפתח

● 2 חדרים עם מרפסות, מטבח בחליסה טל. 813631.

● בכרמל דירה יפה 3 חדרים מסודרת + תיפום — 83145.

● ברמ"פ דירת חדר + נוחיות + פרוזדור, אלנבי 109 חיפה.

● למכירה ברמ"פ דירת חדר וחצי + כל הנוחיות, רח' החלוץ 18, משפ' טובול.

ביקוש דירות

● מחפש בית בודד בקריות. לצלצל בערב 526290.

● דירה בת 6—5 חדרים בכרמל דרושה לגו ברחוזית. אנגלו-סכסון כרמל 81208.

● מחפשים דירה במרכז הכרמל אחוזה טל. 813848.

● מעוניינים בקנית 2 דירות ביחד או להוך קומה א' מעל עמודים 5—4 חדרים כל דירה בקריות מוצקין — ביאליק עם חנייה מ-715820 17—22.

● 2 בחורים מעוניינים להשכיר דירה קטנה באזור קריית אליעזר. טל. 582080.

● דרושות דירות ללקוחות רציניים. "שמאי", הנשיא 180, 86282.

דירות בשכר חודשי

● למכירת מאונים 20 אם מסחרית מודל 1072 במצב טוב, לפנות טלפון 520071. ביום א' בבוקר לסר שאול.

● 2½ חדרים בקריית-חיים מוחזית + מרפסת וגינה — 528971.

● דירת חדר, מטבח נוחיות מרוהטת בחור. טל. 356340.

● עיר בית בוים דירה חדשה בנוה 4 חדרים בשכ"ח בערב. 84501.

● להזדמנות למסירה ברמ"פ חנות דיפה בנובה, 5 מטר, מתאים לבדירה. בחלות רחוב הרצל ת.ד. 6118, חיפה.

● מכולת שורות עצמי בכל סיבות בריאות. טל' 713408 10.00 מ-4.00—2.00.

● [illegible]

מגרשים

● מגרש במכבון — מקום נבנות מוקף בגורפי מיתות ובגינה, קרקע פרטית 8000 ל"י. "ארמות מגרשים" ארלוזורוב 15, טל. 845542.

● 15 דקות ממרכז הכרמל III מגרש בנאות הכרמל, אזור לקוים וחיירות — משקיף לים, קרקע פרטית 8000 ל"י, "ארמות מגרשים" ארלוזורוב 15, טל. 845542.

● מעוניין לקנות מגרש עם או בלי בית במבטון טלפון 04-284508.

● דרושים מגרשים להשקעה/לבניה, בחיפה והסביבה — "שמאי", 85282.

עסקים

● 20 פסקאים מחכים לפיתוח והשלמה, דרוש שותף עיל ומשקיע, ת.ד. 6870 חיפה.

● מסעדה למסירה מיידית בשכ"ח, בלב הדר מרכזת בי עזם. 669055.

● חנות 35 מ"ר במרכז ככניה לסכירה עם או בלי סחורה ביום 781098, 717401 בערב 722948.

● דרושים כספים בערבות בנקאית או בערבות מוסדות. תנאים מעניינים, "כשכר", חברה להשקעות ופיננסים בע"מ, תל-אביב: כנר מלכי ישראל 19, טלפונים: 280240, חיפה, רח' הרצליה 1, טלפונים: 248211/9, 539468, 520400.

ביקוש עבודה

● צעיר נמרץ בעל רשיון נהיגה + ידע בשלגוות ובי משק מעוניין לעבודה מתאימה. 664787.

● [illegible]

הצעות עבודה

● דרושה תופרת ומוכרת לי בוטיק לבטבולה בהדר — 61866.

● דרושה ברוקנית לעבודה ככר בהדר. 042560, 018077.

● לתינוק של סורת ברוטמה דרושה מטפלת מנוסה ומוכת מוב. טל. 284717 אחה"צ.

● לקונפקציה (תפורה) דרושת חניכה תנאים טובים. טל. 80919.

● דרוש מבר נכרים מעולה למסעדה "דור" רח' הנסי 30, טל. 618700.

● דרושה מטפלת לתינוקת עם עבודות בית קלות כל שעה בין 7.00—13.00 רמות-רמו. 282342.

● דרושה מטפלת לשני ילדות בגילים 4 — 11/4 שנה, בשעות 7.00—2 ושם בשבוע — 18.00—16.00 אחה"צ. 73-256.

● דרושים מכנאי מלווית — רדיו. לפנות: "רדיו טר-סמן" טירה 107 חיפה — 244231.

● דחוף! דרושות ספרית ומניקוריסטית או ספרית ומניקוריסטית או ספרית היודעת מניקור. טלפון — 014493.

● למשרד עורכי דין דרושה פקידה חניכה ליום עבודה מלא, טלפון 600767.

● דרוש חשמלאי לשרות בתעשיה רצוי עם רשיון ל-קטנות או בעל רכב. 82061.

● דרושה מטפלת לתינוק, אשדר 5 ימים בשבוע, — 214024 רמות-רמו.

● למפעל במפרץ חיפה דרושה פקידה עצמאית לניהול משרד לפנות בכתב בצירוף פרטים אישיים לת.ד. 10062 מפרץ חיפה.

● דרושות עובדות נקיון לעבודה חלקית בחיפה טלפונים 646740, 524438.

● דרושים! מנהח"ש להוי"ד מוכירה עברית אנגלית/צרפתית מוכירה אנגלית בכירה — מנהח"ש/פקיר/ת השכר נות — כתבנית עברית — חניכה "פרסום לבל" 669071 הרצל 16.

● למשרד עו"ד בחיפה דרוש עורך-דין בעל נסיון של שנה לפחות דיני נזיקין + הוצאה בבתי משפט טלפון — 669528.

● חברה בענף המזון והמשקאות, מחפשת מחלק טונן על המתלה לחיות בעל רכב — 8—2 מן סוריות מובטחת 721071.

● דרושות נקבויות לעבודת נקיון של שנה לפחות — 668221.

● לסכירה רק ביום שבת! לסיפור דפוסי דרושים סריעיים להוצאה פתי, אשת. הנאים מצויינים. "אתנה הצייר", ארלוזורוב 43.

● למשרד רואה חשבון דרוש חניכה היודעת להדפיס. לפנות ת.ד. 1256 חיפה.

● לקונפקציה דרושות תופרות לשעות אחה"צ 17—18, טלפון 088961.

● דרושה/ה למשרד בסיה, חולה/ה היודעת עם נסיון בישומה נישול, שעות עבודה גמישה. לפנות לת.ד. 4408 חיפה [illegible] קרית חיים ונקיון.

● דרושה פקידה לשני שבוע צבאי עם ידע בהדפסה. טל. 21872 בין השעות 2—3.00.

● דרושה אשה אחראית לטיפול בתינוק בשעות בוקר הצהריים. 552010.

● למורה בסביבה דרושה מטפלת לתינוק וילדה טלפון 222240.

● דרושים מינים בקריות לעזורה בשעות הבוקר. טלפון 220180.

● איטון טוניץ/מעוניינת בכניון בשירותי "איתורי" תובעים 640178 20.

● דרושה חניכה לחיות ל-נוקיה לפנות ת.ד. 1090 חיפה.

● דרושה חניכה לעבודות כור לבוורות ושיונות. טלפון 638012, ת.ד. 11...

● באורים דרושים מדריכים חינוכיים לצירה לדתיים — טלפון 04/591150.

● מוכירה כתבנית מעולה דרושה למשרד עיר. הצעות בכתב עם תולדות חיים לת.ד. 8352 חיפה.

● לאנשים מתנגנים בע"מ דרושים: 1. פקידת בקירה נסיון בטעקבים תקציביים ודו"חות המחיר. 2. מזכירה, ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסה ע"ש השעות. לפנות ב-כתב בצירוף קורות חיים ל-מחלקת כוח אדם, ת.ד. 5:00, חיפה.

● לסוכנות פיאט בחיפה דרוש בחור בעל רשיון נהיגה לטיפול בנקיון והכנת מכוניות חדשות לפנות לת.ד. 0721 חיפה.

● לסוכנות חיפה דרושה חנית לעבודות "מוכרים-ביתמ'שוני". נורדאו.

● דרושה סוכרת טישה עבור טל. בין 18.00—10.00 טלפון.

● דרושה מוכרת צעירה מנוסה לחנות דוחיטים בחיפה — ידיעת השפה האנגלית הכרחית. טל' 472000.

● דרושים נכרים לשמירה מאזור חיפה, טירת הכרמל. 601443, 601531.

● דרושה נערה לעבודות משרד + עלואות, דרוש ידע בהדפסה ומעט אנגלית. טל' 602427.

● למשרד חברת ביטוח דרוש פקיד היודעת תנאים טובים, התקדמות בענף הביטוח לי מוסמר מתאימים. נא לפנות לטל' 05 במשרד, בשעות 18.00—8.00.

● לחברת בנייה בחיפה דרושים: בולנגים בעבר וקבוצות מקלניות, לברזלנות. לפנות טלפון 608180, עבור אילנה, לקביעת ראיון.

● דרושה מניקוריסטית מפריקוריסטית. סלון "מיוזית", טלפון 600732.

● דרושה אשה עם לינה טיפול בילד. טלפון 669782.

● מ-8.00 עד 13.00 מוכירה צעירה להדפסה ולסידורים בחוץ, הנביאים 28 חדר 186.

● דרושה מטפלת לבת שנה, 5 ימים, 5 שעות, בשעות נאולה. 642802.

מכוניות

● למכירה פרינץ 4, 1068, מצב לשנה. טל. 726316.

● וולו 72 יד ראשונה, רדיו, טייפ מוגן אורו, טל. 611502 שישי שבת.

● אסקורט קומר 1300 יבוא 70, יד ראשונה דיסקים + בלם כח, גלגלים ומושבים ספורטיביים + דריאלים, שסיה, צבע מתכה, מטופלת יפה. 20,500, להתקשר — 04—80118.

● טגור פיג'ו 403 בגוזה מודל 67 פ"ס 222403 וכל ה-שבת.

● חיפושית פולקסואגן 61, אחרי אוברול כללי, טלפון — 232826.

● פג'ו 404 מ-68 במצב טוב מאוד. טלפון 642516 811270.

● טגור מוסיתא 70 אחרי שיפוץ מצב שנה. 722241.

● פיאט 850 קופה 67/68 במצב נדיר. 716452.

● טרנזיט 68 מנוע + סיירים חדשים. טל. 528505 — 526814.

● בהזדמנות פרינץ 4, 64, מנוע עם אחריות, צבע ורדי, 22383.

● פיג'ו 404 אוטומטי — 20,000 ק"מ רדיו + טייפ גן במצב מצוין, מנחה צמ"ל — 04—716001.

● חיפושית 1500, 69, מסם + רדיו במצב מצוין — 716046.

● פולקסוואגן 1600 סטיישן טנדר במצב מצוין אף רך מטם לשנה בעבודה — 81738, בבית 47500.

● סרפל 404 אוטומטי 1070 במצב מצוין. 36,000 ק"מ. טל. 04—063206.

● פולקסוואגן 60 מטהרית נבובה במצב מצוין. 716248.

● פולקסוואגן מודל 67 מנוע 22 + רדיו 640501, נגל.

● טנדר דודג' 68 800 + טסט 10 חודשים. 224317.

● בהזדמנות פולקסוואגן 1060 טסט 8 חודשים צמיגים, צבע לבן. 4,000 רת. בבית 720017.

● פולקסוואגן טטאמא 1500, מודל 1960, יד ראשונה טסט לשנה. טלפון 83312 צבע לבן.

● פיאט 1100, מודל 61 ב-מצב מצוין אחרי אוברול חדש, טסט שנה, תוספות. 04—231098.

● פיאט מסחרית 238 73 פולקסוואגן 1800 חיפושית 73 פיאט 850 08 וכל דגמי פיאט 74 והספקה מיידית ודרי כניסה סוכנות פיאט טבריה, טלפון 067-20001 067-21351.
● ליילנד היפו 65, + חור־בר. לפנות ניסבורד אליעזר עפולה קרן היסוד 22 — 065-22557.
● כוסיתא מסחרית 1071 במצב מצויין בהזדמנות עפולה 065-22450.
● טריומף 72 טסט אפריל מצב מצויין 10.60 ל"י — 04-222077.
● חיפושית 72 78,000 ק"מ רדיו, 92,000 ל"י, טלפון: 04-062048.
● פיג'ו 404, 1060 בהזדמנות. טלפון — 28,000. 52328.
● סימקה אם.די. 21 מאי לאם 1070 רדיו ומזגן טסט לשנה מצב מצויין 224661.
● וליאנט סטיישן 01, אוטומטי טסט וצמיגים, יד ראשונה לרגל נסיעה 241761.
● אסקורט 1100 1071 2 דלתות 44,000 ק"מ מצב מצויין 58811.
● פג'ו 404 1072 אוטומטית מצב מצויין 40.000 245527.
● פיאט 850 1068 ספיישל טלפון 710461 או ב־17.00 — 8.00 068287.
● פג'ו 404 1068 טסט לשנה רדיו 710305, 18,000.
● פג'ו 404 1970 במצב מצויין טלפון 04-022051.
● למהיר התלמה פריגע 4 1969 במצב מצויין 022771.
● אאודי אל.אס. 100 אוטומטי 1072 סיום מטריאו מזגן, רדיו ומערכת אזעקה במצב מצויין אפשרות חלק בתשלומים בית 720780 בי עבודה 533200, פרט לשבת.
● קונטסה 1000 900 טסט לשנה במצב מצויין 811488.
● בהזדמנות פורד טאונוס טכחרי 65 + טסט במצב טוב טל' 537728.
● פורד טאונוס 65 במצב טוב בערב 537888 אילן.
● ויוה ווקסהול 70 למכירה במצב טוב טלפון 067041.
● אופל קדט 1300, 1060, 4 דלתות. טלפון 83070.
● פג'ו 804 טוסר 1078, 82.000 ק"מ חדשה לתלוסין כולל תוספות, בשבת — 16.00—10.00 בין 041057.
● אופל מנטה 1072, טסט + רדיו 80.000 ק"מ. — 04-2.3103
● כרמל דוכס 00 לא עצאי 95,000 ק"מ 0.500 ל"י, טל. 718574.
● טריומף 1800 סוף 1071 נפלאה + רדיו ושיפורים. 710158.
● פולקסוואגן 1200 נהדרת + תוספות + רדיו 1068 טל. 258687.
● קונטסה 1000, 000 + רדיו, במצב טוב. טסט ל־10 חודשים. 244527 בשעות הערב. לא בשבת.
● זלות לאסקורט 21100 דלתות בטרם—אפריל. טלפון — 255803.
● מאוב מסחרית מורל 60 במצב טוב מאוד. 721877.
● ב.מ.וו. 700 1008 במחיר 7000 ל"י. טלפון 684232.
● קורטינה 68 במצב יוצא מהכלל במחיר סביר. טלפון (04)-1.2711.
● טוסטנג מורל 1068 טסט לשנה במצב מצויין. טלפון 862105.
● פרינץ 4. שנת 08, מנוע חד. טל. 720282.
● קונטסה 900 85 שמורה במצב מצויין. טלפון 85078.
● מרצדס רנו 1038 טסט, 88334. 14.00—18.00.
● חיפושית 1902 מנוע חדש במצב מצויין. טלפון — 85803.
● אופל רקורד מסחרית, 1001 במצב מצויין, טלפון : 596858 פרט לשבת.
● כרמל דוכס מורל 1070 מצב מצויין. טל. 232810.
● מוסטנג 69, אוטומטי במצב מצויין. טלפון 792328 ובשבת 782322.
● אודי 100 אל.אס. אוטומטי מורל 1072. טלפון — 04-80385.
● פיאט 124, ספיישל אוטומטית 24,000 1078 ק"מ. טל. 784080.
● פיג'ו 404 1069 אחרי שיפוץ כללי. טל. 000710.
● אסקורט 72 במצב מצויין. טלפון 820142.
● אופל קדט ספיישל אוטומטי, 1072 41,000, מצויינת 27,500 ל"י, 68744.
● ווקסהול למכירה 1000 ויוה. טלפון 886405 בחנות 083420.
● אופל קדט אל. מורל 1004 טסט ל־6 חודשים אחרי אוברול. טלפון 712050.
● סימקה 1004 יד ראשונה שמורה יפה. 88181.
● מורל מרגנים 70, מצב מצויין, טלפונים 248018.
● קורטינה סוף 1971 במצב אויר. טלפון 85700.
● אוטומטית הגיונה: בקונה מכוניות רב אוטומטית בנושא לאצעות דרך עם תיקוני דרך כבו סבאי לבחור בקונה ת"א 8 הוטה.

● אורניאל כהן סוכנות לשרותי סינ'ר לחיפה והצפון אלנבי 61, ובאולם התצוגה דרך העצמאות 1 טל. 523508 החלף את מכוניתך הישנה בפיג'ו חדשה 404, 204, 504 ו־604. פיג'ו המכונית שהיכרת עצמה. סדור מגנגון לכל הדגמים 404 504 תיבת הילוכים אוטומטית, מוניות בדיזל ודיזל, תזמנות דגמי 1074 בע"צוני.
● חיפושית 1004 מנוע (עם הבלוק) חדש. טלפון 82756 בערב.
● פרינץ 1000 1068 במצב טוב. מאר + רדיו, טלפון 248324.
● אופל קדט 1100 מסחרית 1070 04/231056 בערב, הזדמנות למביין.
● סימקה 1100, 1072 חצי אוטומטית, 84,000 ק"מ, טל. 04/728836.
● סובארו סטיישן 1070 00.000 ק"מ, טל. 242850.
● סימקה 1500 סטיישן 66 מנוע 1072 48,000 ק"מ, טל. 04/262382 לא בשבת.
● במקום רכב ישן — קנה פיאט חדשה סוכנות פיאט לעמקים, עפולה ובית שאן, שירות אריה, 005/2-1811 בערב 005/22166 04/241302 עפולה, חטיבה 9.
● פרינץ 4 מורל 71 יד ראשונה טלפון 248366.
● סימקה 04/1000 מנוע 00 צבע, רדיו, 8000, 065/40787.
● פולקסוואגן 1300, 1070 רדיו שטיחים, טל. 251878.
● טריומף 1800, 1060 יד ראשונה טסט אוקטובר רדיו טל. 62078.
● פג'ו 404 במצב מצויין 1000 טל. 521407 או במסגרד חוף הכרמל.
● ווקסהול אוטומטית 00 מצויינת אחרי אוברול ותוספות טלפון 009524 חוץ משבת.
● בהזדמנות פולקסוואגן 71 במצב מצויין טסט לשנה — 243080.
● רדיו וטייפים למכוניות במבחר הגדול ביותר בעיר בסחר רכב ואביזרים אלנבי 7, טלפון 080580.
● שברולט קורבר 1061 — 6,000 ל"י טסט לשנה, טלפון 50217.
● סימקה 1000 06 כנות 60 מצב נפלא מטכנאי מסורה. 04-716082.
● בהזדמנות פולקסוואגן ואריאנט מכחרי 1070 טלפון 007-37408.
● כיסויים למושבי מכוניות מהיצרן לצרכן. באיכות מעולה ובמחירים נמוכים. במבחר הגדול ביותר בעיר, בתר רכב ואביזרים אלנבי 7 טלפון 000400.
● טאונוס מסחרית 06 מצב מצויין, טסט שנה, רדיו — 681207.
● קונטסה 000 שנת 65, אחרי אוברול. טלפון 258070.
● למכירה: (1) 2 טנדרים סוסיתא מורל 71 במצב מצויין; (2) טנדר פג'ו מורל 70 טלפון 720500.
● חיפושית 1068 מנוע 1070 יד ראשונה, טסט רצבעי, במצב טוב, טלפון 0-255005.
● טאונוס 17 אם. סטיישן 1968 טסט לשנה טלפון — 01424.
● אאודי 100 סטנדרט 73 מצב מצויין. 728080.
● דוכס 71 + תוספות, טסט 0 חודשים. 04-825483.
● למכירה פיאט 600 מורל 1001 במצב טוב. 710574.
● פולקסוואגן 1800 שנת 1004, מצב מצויין, בהזדמנות — 04-522769.
● סוסיתא טנדר 1071 8000 ק"מ לאחר שיפוץ מכות חדשות טסט בעשבה, מחיר 10,600, טל' בשעות העבודה — 04-728020, שבת וערב — 04712460.
● פיאט 125, שנת 70, מצב מצויין, 80,000 ק"מ — טלפון 804411.
● פולקסוואגן 1800 אוטומטית 1071, 82,000 ק"מ. במצב מצויין, 22,000 ל"י. טלפון 04/612256, בערב 04-251576.
● קונטסה 1800, 1067 + רדיו, טל' 628075.
● פיאט 850 משנת 1065 במצב טוב + שיפוץ מנוע, טל' 623851.
● ווקסהול ויקטור 1960 — מנוע 1072, במחיר הזדמנותי — 244088.
● חיפושית 1800 08 במצב טוב. 04-580241.
● סוסיתא טנדר 67, מצב טוב, מנוע מורל, טסט מסמבר. 680419.
● טאונוס מסחרי 64, בודי שמיין יופה, מוקלב 483, קרית־אתא.
● כרמל 1068, טסט נובמבר. טלפון 04-521082.
● לנכה — וולבו שנת 1972, 14,000 ק"מ, יד ראשונה — טלפון בעבודה 601018, בערב — 040851.
● ווקסהול ויקטור סטיישן 00 במצב טוב בהזדמנות 820471.
● סוסיתא סטיישן מורל 1067, מחיר 11,600 טלפון 716205.
● טריומף 100, 1065, טסט שנה חודשים 710197.

שונות

● תחבושות מורים בחיפה ...ית בנאלים, ד' פרידה (ליד עירית חיפה).

אופנועים וקטנועים

● מיזון במצב טוב כידון גבוה. 007525 מיום ראשון.
● ב.אס.אי. 56 עם סירה מנורה טסט שמור. 250041.
● ווספה אס.אס. 1147 עם סירה במצב מצויין 106808.

מציעים למכירה

● כייס קסטות סטריאופוני „סוני" משוכלל למוסיקה, כולל רמקולים חיצוניים (מעורבת עצמאית) כמו חדש ותעודת אחריות, לטלפון 87181.
● בהזדמנות מכונת אופסט 1/8 קומפקטי במצב טוב — 716175.
● תנור אפיה וגריל אמקור 400 במצב חדש. 710518.
● למכירה שטיח פרסי נדיר טל. 000802 בוקר וערב.
● למכירה שטיח סיני ל' סטריאו גרונדיג רהיטים עתיקים. 241147.
● בהזדמנות לרגל נסיעה טייפרקורדר סטריאו „סוני", טל. 81100.
● ב„סטראו טמרון" תחלוץ 23, מבחר התוצרת העולמית של אמפליפיירים, טיונרים, פטיפונים ורמקולים במחירים הישנים. „סטראו טמרון" טלפון 640808.
● למכירה עמינג דחפור פייר סטון גורל 27/33 במצב טוב, נא לפנות טלפון 04/911502/8 מחלקת עמינגים דוד.
● מכונת כביסה חובר מיטה נוער „עוגן" טלפון 720465.

חקלאות

● למכירה טרנצ'ר דיטש ויטש ג'י 20 מתאים לצנרת פלסטיק וממעים מצב עבודה מצויין טלפון טבריה — 067-20017.

חיות בית

● למכירה גורי פודל שחור ארוק עם תעודות טלפון — 981518.
● למכירה גורי זאב בלגיים בני חודשיים 571878.
● פריים — לכלבים המתנגעים ושום ברו שטם להגיע פריים מורו הכלבים המפורסם מארה"ב בסופרמרקטים, שופרסלים, חנויות חי, הנויות התכוב וגם בתי מרקחת, ושמח בארץ עם „פריים וראיי כוי".

רהיטים

● סט לסלון מטה ווגיה 2 מיטות נוער 241781.
● קונה רהיטים משומשים, עתיקים ותיסולי בית. טלפון 002060, 832801.
● במחירים מצויינים!!! קונים רהיטים משומשים, עתיקים, ספרים ותיסולים, טל. 224785 גם בשבת.
● עזוב מנים ורהוט צמודה בן עזרא הרצל 29 טלפונים 045403, 720880.
● סוננו, שולחן זאבי, 2 כבאות למכירת טלפון 80148.
● הסתעה, היצה בכלון 00 הנבוצאים 120 כסף כבלת שתי כורסאות ויאלת כלונ בי־1,040 ל"י בלבד!!
● ספה +, שולחן קורסא ל' שרפרף 400 ל"י + ספרית על עמודים ושולחן כתיבה 400 ל"י, 732384.

לחברה קבלנית בירושלים
דרושים
✱ מזכירה — למשרה מלאה
✱ מנהל חשבונות לחצי משרה
מועמדים מתאימים בעלי נסיון מתבקשים להתקשר לטל. 234196 בשעות העבודה, לטל. 280818 בשעות הערב עבור יואב.

למפעל מתכת מתפתח
דרושים: מסגרים ורתכים מעולים
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות: מתחת ד.ג. מקעת חורה טל. 065-88335

● קונה רהיטים משומשים עתיקים ותיסולי בית במחירים טובים. 282808.

מי מצא?

● חיפוב מאוד לבעלין! אבד בכרמל גור מגוע בוקסר בן 6 חודשים חום עם חזה לבן עונה על השם „מנג" המוצא יבוא על שכרו להתקשר טל' 80186 חיפה.

מקררים

● אמקור 75 מצב טוב בין השעות 10—14 רמות רמז ולמון שניאור 14 קאזיץ.
● מקרר אמקור זאר 9 + במוח וחדר שינה. טלפון — 581735.
● למכירה מקרר פרידמן 11 + עגלה + בטוח. 2833072 בערב.
● למכירה מיידית מקרר פרידמן 10, 400 ל"י, טלפון 580174.
● פריג'ידר אמקור 10 במצב טוב למכירה, טלפון 282835.
● למכירה בהזדמנות אמקור פאר 721610 טכני ישראל 40 פריתחיים פרידלר.
● פריג'דר אמקור מצב מצויין, 7 טוב. טלפון 88733.

תנורי חמום

● עכשיו כדאי יותר לחתקין תנורי חמום „גורלית — סופיגנג" להסקה דירתית כולל התקנה ארובה. טלפון — 044418.
● בהזדמנות אונך חים סניקונג 7,800 קו"ט לפנות לת.ד. 1880 חיפה.

כלי נגינה

● מתפש פסנתר, בהזדמנות. טלפון בעבודה 600044 בבית 511109.
● תיפופים אקייירייזינס משומשים. עד 80 ביום א' לאח רחוב הנביאים 6 טלפון 603805.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה חובריסמטיק אחרי שיפוץ כללי, טלפון בין 8—7 244008.
● מכונת כביסה „קנדי" חדשה טלפון 620217.
● מכונת כביסה אוטומטית נאלה במצב טוב. טלפון — 341501.

טלוויזיה

● ב„סטראו טמרון" — חדש תמורת ישן — מקלטי טלוויזיות מכל הסוגים תחלוץ 23 טלפון 641100.

בתי־ספר ושיעורים

● תכנה לטכניון ולבגרות ע"י מורה מוסמך, טלפון — 221704.

למפעל לייצור חלקי חילוף למערכת הבטחונית בהרצליה
דרוש חרט
מעולה
לתפקיד אחראי
לפנות: טל. 981387 ובערב 983409

שרטטת חשמל
בימי א—ה
בשעות 8—13
טל. 769320

לתחנת דלק בתל־אביב
דרושים
1. מוכרים/ות דלק לימים קבועים
2. גרזורים (טיכאים)
3. רוחצי מכוניות
4. עוזרי מסגרה
לפנות: 03-820089 מ־8 עד 5 אחה"צ.

התאחדות הסטודנטים בישראל
סטודנט!
דרושים סטודנטים למבצע שיעורי־עזר
הדרישות: לימוד תלמידים את המקצועות הנלמדים בתיכון, בשעות אחה"צ.
הכישורים: נסיון קודם בהדרכה או בהוראה.
השכר: —.7 ל"י לשעה.
נא לפנות לאגודת הסטודנטים שלך, כדי למלא שאלון, או למס' טלפון: 02-524124.

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ
דרושים
לסניף החברה בתל־אביב
א) בודק/ת פוליסות אש
ב) פקיד הכנה
נא לפנות טלפונית 623362 קו פנימי 239 ת"א

למפעלי בלו בנד תלמה במפרץ חיפה
דרושה מפעילה/ מתכנתת למחשב N.C.R. 500
ידיעה בתכנות הכרחית
שעות העבודה 8.00—15.30 (ישנה אפשרות של עבודה חלקית).
הצעות בכתב נא להפנות למחלקת המנגנון ת.ד. 707, חיפה.
בלו־בנד תלמה

דרושים מרכיבים
לעבודות אלומיניום בבנין
א) בעלי מקצוע עם נסיון
ב) מתלמדים המעוניינים לעבוד בענף
יפנו לתריסול בע"מ, גורדאו 14, חיפה טל. 644184/5

למשרד נסיעות בסביבות תל־אביב
דרוש מנהל
רק בעלי נסיון בענף יכתבו לת.ד. 16078 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
עדיפות לבעלי רשיון מומחה
סודיות מובטחת

מוביליה M
בוכנון ... מוביליה בע"מ
מפעל לעיבוד ... טבעות ...
דרושים:
✱ חשמלאי אחזקה עם רשיון תעשייתי.
✱ פקידה כללית לעבודות משרד ומרכזיה.
✱ פקיד מחסן כללי רישומים, ספירה, רכש.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות ... למפעל. טלפונים: 440360 ... בשעות העבודה 8.00—16.00.

לנוסד ממשלתי
דרושה פקידה מזכירה
מנוסה, בעלת נסיון של ...
מדפיסה היטב בעברית,
רצוי בעלת ידיעות טובות באנגלית ...
נא לפנות בכתב בצרוף קורות ... ונסיון, לת.ד. 20058 ת"א, עבור ...

למפעל חדש לכבלים וחוטי ...
דרוש מנהל מכירות ...
הכישורים הדרושים:
נסיון קודם במכירות, ושליטה בשפות ... ואנגלית.
נא לכתוב בצרוף קורות חיים ... לת.ד. 443 חיפה, ולציין על המעטפה „מכירות".

מנתח מערכ...
ישראלי בגרמניה, תואר שני ... 3 שנות נסיון בניתוח מערכות ... I.B.M.-370/145 HP-2100-5 ... וכן המרכזיה I.B.M. ... מחפש עבודה ומעונין לחזור ...
לפנות: ת.ד. 299 באר־שבע.

למפעל במפרץ חיפה
דרושה פקידה עצ...
לנהול משרד
לפנות בכתב בצרוף פרטים ... לת.ד. 10062, מפרץ חיפה ...

קרן קימת לישראל
מודיעה על שתי המשרות הפנויות ...
מזכירה־כתבנית בשפה ... במשרד בתל־אביב — ...
דרישות המשרה: השכלה תיכונית, ידיעה ... העברית על בוריה וידיעת ... מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה ... לועזית; נסיון בעבודות מזכירות ...
על המעוניינות לפנות בכתב, בצרוף ... עד לתאריך 10 במארס 1974, אל ... טורציה, הקרן הקימת לישראל ... ולציין על המעטפה „מכרז למשרת ... בתל־אביב".

לחברת תכנון דרוש מהנדס מתכנן אינסטלציה סניטרית
בעל נסיון של 10 שנים, לפחות בארץ, בתכנון וביצוע פרוייקטים ... מהות העבודה: אחראי לפרוייקטים גדולים בנושא אינסטלציה סניטרית ... ציבוריים. המשכורת בהתאם לכישורים. לקביעת ראיון, נא להתקשר ... 03-268191.

בית־דפוס חדיש
דרושים
...פס אופסט מעולה ל„טייבוריט" ½ גליון
...פס מולטיליט ל„חמאריו" ½ גליון
...ים למעבדת אופסט
תנאים טובים ליודעים לעבוד ולרוצים לעבוד!
...פנות בכתב לת.ד. 36023, ת"א, עבור:
בית־דפוס חדיש

מיילס־ידע בע"מ
חברי מחקר כימיים בשירות המדע והרפואה
דרושים לנו:
1. **ביוכימאי**
בעל תואר B.Sc. או M.Sc.
עם נסיון בהפרדת ונקוי חלבונים.
רצוי עם ידע באימונוכימיה.
2. **טכנאי או בוגר בכימיה**
עם נסיון בכימיה אנליטית
לבדיקות יציבות חומרים ביוכימיים.
3. **מנהל חשבונות**
סוג ג' או ד'
עם נסיון של 3 שנים.
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לגבי ג. פרידלנדר, מיילס ידע, קרית ויצמן, רחובות.

גיבור — מפעלי טקסטיל בע"מ
דרושים סורגים
לעבודה על מכונות סריגה עגולות
על המועמדים להיות תושבי כפר־סבא והסביבה.
יש לפנות טלפונית לדינה 925900 או למפעל אזור התעשיה כפר־סבא.

למוסד למחקר ופיתוח
דרושים
פיזיקאים
לעבודות מחקר ופיתוח במעבדות אופטיקה ואלקטרו־אופטיקה.
פיזיקאים
לעבודות מחקר ופיתוח של התקני אינפרא אדום, רצוי בעלי נסיון וידע קודמים.
מהנדסי מכונות
בעלי נסיון בתכנון התקנים אופטיים ואלקטרו־אופטיים.
טכנאים
לעבודה שוטפת הקשורה בהפעלת מעבדה לאלקטרו־אופטיקה.
המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (31096), בצרוף קורות חיים, השכלה, ונסיון קודם (עבור 19).
— סודיות מובטחת —

דרושה קורספונדנטית אנגלית
למשרה חלקית
אפשרויות נוחות לגבי שעות העבודה
לפנות טלפונית ת"א 51431/2/3

לחברה ליבוא ושיווק צמיגים בע"מ
דרושים
1) **מנהל־חשבונות**
סוג ג' או ד' עם נסיון.
2) **מחסנאי מוסמך**
בעל נסיון לניהול מחסן וכרטסת.
לאנשים המתאימים תנאים טובים
סודיות מובטחת!
לפנות: טלפון 37537 בשעות 3—5 אחה"צ רחוב תושיה 4 תל־אביב

...מפעל תעשייתי ידוע בירושלים
דרוש ...עוזר למנהל כללי
...ים: — נסיון במינהל כספים, אדמי... ...טרציה תעשייתית ומשא ומתן עם בני... ...ם.
...את חשבון או מנהל חשבונות מנוסה ... עדיפים.
...אים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת
...נות בכתב ולפרט קורות חיים ונסיון ... ת.ד. 2065 ירושלים למספר 350.

משרד ראש הממשלה
המכון למחקר ביולוגי בישראל
ת.ד. 19, נס־ציונה
דרושים
1. אחות/אח מוסמך/מעשי — אחרי שרות צבאי, למשרה חלקית בטרמאה.
2. לבורנט ביולוגי — בוגר בי"ס מוכר ללבורנטים.
3. הנדסאי או לבורנט כימיה — בוגר בי"ס מוכר או אגוד הטכנאים.
4. פיסיקאי שמושי — מכשירן אקדמאי בעל תואר MSc או טכנאי, בעל נסיון של 3 שנים לפחות ...
5. כימאי אנליטי MSc — בעל נסיון באלקטרוניקה, אינסטרומנטציה ומכשור המקובל במעבדות לכימיה אנליטית.
● המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה, נסיון בעבודה לת.ד. 19, נס־ציונה.

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרות פנויות של:
עוזר לטכסים — מח' המשק — גבעת רם
מכרז מס' 12/74
תיאור התפקיד — עזרה טכנית בתאום פעילות מח' המשק בנושא השכרת אולמות לגורמי פנים וחוץ לצרכי טכסים. ניהול מו"מ עם גורמי פנים וחוץ בנושא טכסים. נוכחות בשעת הטכסים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית השכלה תיכונית; רצוי נסיון בעבודה ארגונית.
הערה — העבודה מפוצלת בשעות לפנה"צ, אחה"צ והערב.
הדרגה — יא"ב בדירוג האחיד.
טכנאי אלקטרוניקה בכיר במכון לפיסיקה (½ משרה)
מכרז מס' 344/73
תיאור התפקיד — פיתוח מיכשור מתקדם (אנלוגי וספרתי) לצרכי מדידות מדוייקות ובקרת של מערכות ספקטרומטריה גרעינית; טיפול במחשבים קטנים וציוד היקפי לאיסוף נתונים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית, אנגלית טכנית. תואר טכנאי או הנדסאי מוסמך, רצוי נסיון של מספר שנים במיכשור גרעיני ו/או מיכשור מדידות כללי, מערכות בקרת ספרתיות ואנלוגיות, טכניקת הפולסים, מעגלים לוגיים, מחשבים וציוד היקפי לאיסוף נתונים.
הדרגה — 3־2 בדירוג טכנאים.
מזכירת חוג / מכון בפקולטה למדעי הרוח — המכון לפילוסופיה
מכרז מס' 49/74
תיאור התפקיד — מתן שירותי מזכירות לראש החוג ולמורי החוג, כגון: תיאום מפגשים; חדרסות; ניהול תיקיה; מילוי טפסים; רישום פרוטוקולים של ישיבות; ביצוע עבודות משרדיות שונות; ניהול כרטסת תלמידים ותיקיית תלמידים מעודכנת; הכנת דיווחים ואישורים על הישגי התלמידים; בדיקת תנאי מעבר משנה לשנה על פי תקנות הוראה בחוג; ארגון טכנאי של בחינות בחוג ודווח על תוצאותיהם; תיאום בין המורים והתלמידים בכל הנוגע לבעיות ההוראה בחוג; טיפול במינוי עוזרי מחקר ועובדים הקשורים לפרוייקטים של המכון, טיפול בתקציב מחקר, עזרה לראש המכון בעניני המכון, כינוס ישיבות המכון, הנהלת המכון ופגישות אחרות, עריכת פרוטוקול כנ"ל והפצתו, ארגון כנסים וימי עיון, ניהול קופה קטנה, טיפול ארגוני בהוצאת הרבעון הפילוסופי „עיון".
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, השכלה תיכונית. נסיון של שנתיים לפחות בעבודת מזכירות. כושר הבעה בכתב ובע"פ לשם ניסוח מסמכים ומתן אינפורמציה; ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשפות אלה.
הדרגה — יב־יג בדירוג האחיד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 13.3.74 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ......" (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

דרוש עוזר למודד
רצוי עם רשיון נהיגה
מאזור ת"א והסביבה
להתקשר 239610 ביום, 201626 מ־7 בערב

דרוש/ה מוכר/ת
לחנות רהיטים גדולה
הכישורים הדרושים: הופעה נאה, נסיון במכירה וידיעת שפות זרות
לפנות בכתב לת.ד. 16390 ת"א עבור מס' 13.

דרושים גזרנים ותפרים/יות
לעבודה בבית חרושת בנעלים
טל' 35128 לפנות נעלי בייל רוד בן־אביגדור 18, תל־אביב.

להברת יבוא גדולה בחיפה
דרוש מחסנאי
לחלקי חילוף לרכב.
להתקשר בין השעות 8.00—16.00 לטלפון 04-667738

עירית באר־שבע
מכרז מס' 05/5/74
משרת בית הורשת של הבריאה ... מנהל בי"ס תיכון עירוני ממלכתי דתי מקיף
שטח התפקיד: ניהול בי"ס מבחינה פדגוגית, ארגונית, מינהלית ומשקית.
הכישורים הדרושים: 1. השכלה אקדמאית מושלמת, 2. רשיון הוראה קבוע בבי"ס על יסודי; 3. נסיון של 5 שנים לפחות בתפקידים פדגוגיים, ניהוליים, ויכולת שכבות ומקצוע בבי"ס על יסודי; 4. נסיון ...לי וארגוני.
הערות: המועמד צריך לקבל אישור המחלקה לחינוך תיכון ...לחינוך דתי במשרד החינוך. דרגת עובדי הוראה בהתאם להשכלה ...
מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו ...מדותיהם אל ... ביה"ס מחלקת המנגנון עד יום ... (20.3.1974) ...
בכבוד רב,
א. נאור
ראש העיריה

לחברה מסחרית העוסקת בייבוא ויצוא
דרושים
למחלקת הנהלת החשבונות של המשרד הראשי
מנהלי חשבונות
הכישורים הדרושים:
✱ נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודה מעשית.
✱ בקיאות בהתאמת תשבונות.
✱ התמצאות במסמכי ייבוא ויצוא
✱ ידיעת השפות עברית ואנגלית
לשם קביעת ראיון נא לפנות טלפונית 250421 קו פנימי 564.

דרוש מפיץ ראשי
בחברת הפצה בחיפה
אחראי על צוות עובדים
לפנות בכתב ת.ד. 109 עבור מפיץ ראשי

לחנות רהיטים
דרוש/ה מוכר/ת
עם ידיעה בפקידות כללית
לפנות לאליאנס קיסריה
השוק 38, ת"א, 10.00—12.00

עירית באר־שבע
מכרז מס' 05/1/74
דרושים מורים
לבתי הספר התיכוניים המקיפים כלליים ודתיים, להוראה בשנה"ל תשל"ה
בכל המקצועות
ולמקצועות הבאים:

אנגליה לכיתות י"ב	פקידות
פיזיקה לכיתות י"ב	שרטוט בנין
שרטוט מכונות	מסגרות מכונות
חשמל	תקופה — רצוי מהנדס
מכניקה	מכשירנות — טכנאי או מהנדסאי

מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם בכתב בציון השכלה ונסיון בהוראה אל מחלקת המנגנון עד יום ב' בניסן תשל"ד (25.3.1974).
אליהו נאוי
ראש העיריה

דרוש סיכאי עצמאי
לניהול לתחנת סיכה בתל־אביב
לפנות בכתב עם המלצות לת.ד. 2705, רמת־גן

לחברת בטוח בת"א
דרושים עובדים
(רצוי עם ידע בענף הביטוח)
1. קופאי/ת
2. פקיד/ה כללי/ת
3. נער/ה מתלמד/ת
נא לפנות ת.ד. 1791, ת"א.

לבנק בתל־אביב

דרושה

מרכזנית

* אחרי שרות צבאי
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידיעה טובה בשפה האנגלית
* נסיון של שנתיים לפחות בהפעלת מרכזיה

שעות העבודה רצופות

על המעונינות לפנות למח' כח אדם טלפון 623312 לשם קביעת ראיון.

לחברת "הלן קרטיס" בע"מ

דרוש/ה

תמחירן/ית

בוגר/ת קורס ראשוני לתמחיר

*

נא לפנות בכתב בפירוט תולדות־חיים לת.ד. 33030 ת"א עבור „תמחירן".

תנאים טובים למתאימים.

משרה פנויה

למנהל חשבונות עצמאי

הכשורים הדרושים:
1. מנ"ח סוג ג', ד'
2. ידיעת השפה העברית על בוריה
3. נסיון קודם של מספר שנות עבודה כמנהל חשבונות
4. יועדף מועמד בגיל עד 45 בעל נסיון מוניציפלי
5. השכר יקבע לפי כישורו של המועמד

את ההצעה יש להגיש עד 15.1.74 לאגוד ערים אזור פתח־תקוה שרותי כבאות, ת. ד. 174 פ"ת.

ד. טבצניק, יו"ר האגוד

דרושה לחברת יב[וא]

פקידה מנוס[ה]

לעזרה בקניות יבוא והדפסות באנגלית

למשרה מלאה או חלקי[ת]

שליטה בשפה האנגלית [...]

לפנות בכתב יד עם פרטים מל[אים] לת. ד. 296, תל־אביב

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הבאות הפנויות;

בפקולטה להנדסת מכונות — המעבדה לתהליכי עבוד

שרטט/ת

הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי לשרטוט; נסיון מעשי של 3 שנים.
מס' המשרה: מכ. ד/52.

בפקולטה להנדסת חשמל —

מסגר מכני

הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת מסגרות מכנית; נסיון בעבודה על מכונות עבוד שבבי ומסגרות כללית.
מס' המשרה: חש. ד/59.

במכון למצב מוצק

טכנאי בכיר

הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה האנגלית; ידיעה בטכניקת ואקום, אופטיקה אלקטרוניקה וחשמל; כושר לנהל באופן עצמאי מעבדה.
מס' המשרה: ממ. ד/38.

במחלקה למדעי המחשב

מזכירה כתבנית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה באנגלית כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים בעבודות משרד שונות.
הערה: המשרה הנה בהיקף של 50%.
מס' המשרה: מח. ד/56.

באגף קשרי ציבור

פקידה כתבנית דו־לשונית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; הדפסה בשתי השפות; נסיון בעבודות משרדן כושר מגע עם קהל; רצוי נסיון בעריכה והגהה.
מס' המשרה: קצ. ד/60.

באגף ארגון ותכנון

מזכירה

הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה של השפה האנגלית; נסיון של 5 שנים בעבודות מזכירות.
מס' המשרה: את. ד/61.

בפקולטה להנדסה כימית

פקידה כתבנית

הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים בהדפסה.
הערה: המשרה בהיקף של 50%
מס' המשרה: הכ. ד/62.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון מס' המשרה, קורות חיים ונסיון קודם עד יום 15.3.74 אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32000.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרות הפנויות הבאות: —

בפקולטה להנדסה אוירונוטית

פקידה כללית

הכשירויות הדרושות: — בוגרת בית ספר תיכון או בי"ס לפקידות. כתבנית טובה בעברית ובאנגלית.
מכרז מס' 2/74.

במחלקה למכניקה

עובד(ת) טכנאי(ת)

לעבודה במחקר בשטח תכונות מכניות של חומרים פלסטיים משוריינים סיבים.
הכשירויות הדרושות: — בוגר(ת) בי"ס מקצועי תיכוני לפחות. רצוי בוגר(ת) בי"ס הנדסאים במגמות פלסטיקה או מכונות.
מכרז מס' 22/74.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, פירוט השכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו' 8 במרץ 1974, בציון מספר המכרז המתאים.

למוסך לתיקון ציוד כבד בראשון לציון

דרושים:
1. מכונאי
2. מסגר רתך
3. מנהל עבודה

להתקשר טלפונית 948114 ובערב 255716

אביק בע[...]
תעשיות כימיות ופר[...]

דרושים

1. **מהנדס ייצור**
עוזר למנהל המפעל בנתני[ה] אחראי להנדסת ייצור במפעל, [...] שיפור שיטות, תכנון ופיקוח [...] מחסנים.
שליטה בעברית ובאנגלית.

2. **רכז מחסנים**
אחראי למחסנים באגף [...] במפעלנו בנתניה
השכלה תיכונית, ידע בסיסי [...] נסיון בניהול מחסנים וצוות [...] שליטה בעברית וידע בשפה [...] (קרוא וכתוב אותיות לטיניות)

נא לפנות בכתב תוך ציון פרטים מלאים ונסיון בעבודה למנהל כח־אדם ת.ד. [...]

— סודיות מובטחת —

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD

דרושים

* מסגר או מכונאי אחזקה מעולה לתפקיד אחראי
* מכונאי רכב ומזלגות הרמה מעולה לתפקיד אחראי

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות: עץ־לבוד, מח' כח־אדם, פתח־תקוה, טלפון 914931.

סודיות מובטחת!

THE ISRAELI SUBSIDIARY OF A MAJOR INTERNATIONAL CONSULTANCY FIRM REQUIRES AN

ENGINEER

preferably Chemical or with experience in the chemical industry, (under 40) with international experience for work in Israel and intermittently abroad.

Fluency in English and Hebrew,

Extensive report writing experience.

Reply with Curriculum Vitae to P. O. Box 33427, Tel Aviv.

תדיראן

דרושים

1. **כלכלן.**
בעל תואר ראשון בכלכלה או בשלבים אחרונים של לימודים לקבלת התואר.

2. **טכנאי אלקטרוניקה.**
אחזקה ובניה של ציוד אלקטרוני וציוד ואקום (נסיון) בוגר בי"ס תלת שנתי עם נסיון.

3. **קניין אלקטרוניקה / חשמל.**
נסיון קודם ברכש.
ידיעת שפות. בעל רכב.

4. **אלקטרונאי.**
ידע בסיסי באלקטרוניקה.
כוון וכיול מסננים ומבחנים. יועדף בעל נסיון בתחום הנ"ל.

5. **פקידי יבוא.**
השכלה תיכונית — התמצאות בתהליכי יבוא, מכס, תובלה בין־לאומית.

6. **שלית.**
שליחויות חוץ, שכפול וכריכה.

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648 תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי או לדרך השלום 3 תל־אביב.
סודיות מובטחת

מגאסון אלקטרוניקה בע"מ
מפעלי מגן גולדמן בע"מ

דרושים לנו

חרט מנוסה

טכנאי ביקורת איכות
עם נסיון עבודה במפעל אלקטרוניקה

טכנאי בדיקות סופיות
בעל ידע ונסיון בחצאי מוליכים ובמעגלים [...]

עובדי ייצור והרכבה
עובדים ועובדות עם או בלי נסיון, לפני או אחרי צבא, לייצור והרכבת מערכות אלקטרוניות.

סודיות מוחלטת מובטחת

נא לפנות טלפונית בשעות העבודה לקבוע [...]
טלפון: 223001, 726850.

ביה"ס להנדסאים

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל | משרד העבודה — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

דרוש:

אפסנאי וקניין לביה"ס

משוחרר צה"ל, בעל השכלה תיכונית, ידיעת שפות עברית ואנגלית. הכשרה כאפסנאי ונסיון של 5 שנים. רצוי בעל רכב.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה"ס ת.ד. 4459 חיפה מיקוד 31040.

למפעל מתכת באזור תל־אביב

דרוש

עובד

עם נסיון בתכנון עקומות, אחזקת מכונות אוטומטיות וניהול צוות עובדים

נא לפנות בכתב לת.ד. 729 תל־אביב עבור מס' 83.

ראיון עם ח"כ אברהם עופר

(סוף מעמוד 7)

[...]ראש־ממשלה. לדעתי, היא צריכה לקחת בחש־[בון] מה יהיה אחריה. ולא רק איך תעביר את [...] שלה, תלוי באיזו שיטה מתכננת גולדה לבצות [...] הממשלה הבאה — האם בשיטת „אחרי המבול" [...] יהיה אחר־כך לא מעניין אותה, או שהיא מכינה [...] את הממשלה הבאה.

[...] רפ"י מחרימים את „אות"

[...]

את דעותי, אבל מאימתי נקראים חילוקי־דעות לגיטימיים „חתול שחור"?

שאלה: משה דיין הודיע השבוע, כי הוא התנגד בתוקף לכך שתתמנה ראש מטה הבחירות של המערך. מדוע?

עופר (מודקק): כל העסק הזה היה מוזר למדי: אם משה דיין מתנגד למועמדותי, מדוע איננו הולך ללישכה או למרכז, ומציע אדם אחר? האם הוא חושב כי מישור מפלגתי תקין מתבטא בכך שדיין רומז למישהו ממקורביו, שילחש למזכיר המפלגה באוזן, כי משה דיין איננו שבע רצון ממועמדותי? אם אלה נקראים חיי־מפלגה תקינים — אני כבר לא יודע מה זה תקין. ועוד דבר: כדאי שיהיה ברור לגמרי: אם משה דיין סבור, כי מצב תקין במפלגה פירושו שיחסיו עם המפלגה כולה יהיו כמו מערכת יחסיו עם רפ"י — זה לא יעלה ולא יבוא.

שאלה: האם אתה מסכים למהלכיהם האחרונים של יצחק בן־אהרן ולובה אליאב?

עופר: בהרבה דברים אני קרוב ללובה ולבן־אהרן, ובהרבה לא. אינני מסכים לשיטות הציבוריות שנקטו באחרונה. אתה איננך יכול לשבת, לתחוכה, ולהתדיין, ואחרי שהצביעו ולא קיבלו את דעתך — לעשות מה שאתה רוצה. מה שאני לא מקבל אצל דיין, אינני מקבל גם מצד לובה אליאב.

שאלה אחרונה: אתה רואה את עצמך יריב אישי של משה דיין?

עופר (מושך בכתפיו): הייתי תמיד מאלה שלא הסכימו ליחס המועדף, שניתן לדיין. אם זאת נקראת יריבות — אני יריב. התנגדתי תמיד לישיבה שלו „על הגדר". יחד עם זאת, תוכל למצוא בפרוטוקולים, כי אחרי כנס ה„סיגרמה" דיברתי בעד אחדות ונגד פרישת רפ"י. מפני שבעתיד הקרוב נצטרך לוותר לערבים ולאמריקנים. העם יקבל זאת קשה, תהיה אופוזיציה חזקה, ורק אם נהיה מאוחדים, נצליח להסביר לעם את חיוניות הוויתורים.

ראיון עם ח"כ זלמן שובל

(סוף מעמוד 7)

הוא בעיני יצור מלאכותי. מסגרת שלטונית וחו לא. לכן אינני מאמין שיתקיים לאורך־ימים. רק טבעי הוא, כי ברגע שמתעורר ספק בקיום המערך, והדבר בא לידי ביטוי מובהק אחרי הבחירות האחרונות, ייחלשו בהדרגה התפרים האוחזים יחד את המרכיבים השונים שלו. (בלי היסוס) אני זוקף חלק מהלבטים של המפד"ל כיום אם להצטרף לממשלה או לא — על חשבון תופעה זו של התרופפות פנימית במערך.

יחס של כבוד הדדי בליכוד

שאלה: כיצד?

שובל: מנהיגי המפד"ל הם אנשים מפוכחים מאוד, והם יודעים כי בבחירות הבאות עשוי הליכוד להרכיב את הממשלה ולא המערך. (ברמז) ולכן, על־אף שותפותה המסורתית עם המערך, אין המפד"ל מעוניינת כיום להיכנס לממשלה בכל מחיר!

שאלה: איך מרגיש איש תנועת־העבודה לשעבר במפלגתו של מר בגין?

שובל: אינני נמצא במפלגתו של מר בגין ולא במפלגתו של ד"ר רימלט. אני פועל בגוש, המורכב ממפלגות שונות שאמנם הגדולה מביניהן היא „חרות", ומנהיגה הבכיר הוא מר בגין. (בחמימות) אני חייב לציין, שמר בגין נותן יחס של כבוד הדדי בין החטיבות, והוא מבין כי כוח הליכוד טמון בגיוון חטיבותיו. אנחנו הצטרפנו לליכוד בין השאר כדי ליצור בסיס רחב להגשמת חלק ממטרותיו של בן־גוריון. (מגלה) אחרי הקמת הליכוד בספטמבר, כתבתי לבן־גוריון ז"ל מכתב אישי מפורט, בו פירטתי את מניעי הרשימה הממלכתית להצטרפות לליכוד. כתבתי, כי למרות שאני מכבד את רצונו לא לעסוק יותר בפוליטיקה אקטואלית, ראיתי חובה אישית ומוסרית להסביר לו את העניין. באחת מאיגרותיו האחרונות, אולי האחרונה, הודה לי בן־גוריון על מכתבו, וכתב שאם נוכל להגשים בכנסת משמעותית את שינוי שיטת הבחירות, הוא יראה בכך ברכה! (בסיפוק גדול) בן־גוריון ז"ל סירב בתוקף להיענות לכל מיני פרובוקציות של אנשים במערך לנקוט בעמדה שלילית נגדנו!

[...]ש חילוקי־דעות עם ספיר

[...]

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פנויה 8/74

תואר המשרה: **מתאם חשבונות בכיר**

מקום העבודה: תל־אביב

תיאור העבודה: 1) בדיקת דוחות, נתוחי תקציב, סכומי התחייבויות והחשבונות הסופיים של ההשקעות התקציביות שנעשו ע"י הסוכנות בהקמת ופתוח ישובים. 2) טפול בבעיות תמחיריות של ההשקעות וקביעת שיטת חשובי פחת. 3) נתוח הדוחות העוברים. 4) תכנון תהליכי העבודה וחלוקתה בין צוות העובדים.

הכישורים הדרושים: 1) השכלת תיכונית. 2) השכלה מקצועית — תנהלת ובקורת חשבונות. 3) נסיון של 5 שנים במקצוע. 4) ידיעת השפה האנגלית על בוריה. 5) כושר נהול צוות. 6) כושר נהול מו"מ עם גורמי חוץ (מוסדות, אגודות). 7) כושר הבעה בכתב ומגע נאות עם קהל.

הדרגה המוצעת: ט"ו (34 נק') בדירוג האחיד.

התאריך האחרון להגשת הצעות: 11.3.74.

משרה פנויה 10/74

תואר המשרה:

קולטים לעבודה זמנית לתקופת הקיץ

(12 משרות)

מקום העבודה: ירושלים (2), תל־אביב (3), באר־שבע (3), חיפה (4).

תיאור העבודה: רשום חניכים חדשים, סיווגם, שיבוצם במקומות קליטה חנוכיים.

הכישורים הדרושים: 1) השכלה אקדמאית בחינוך או בעבודה סוציאלית. 2) שליטה בעברית וידיעת אחת השפות, אנגלית, ערבית, רוסית או ספרדית. 3) כושר ניהול מו"מ עם מוסדות ציבור ופרטיים.

הדרגה המוצעת: ד' — ה' בדירוג האקדמאים או דרגה מינהלית מקבילה.

התאריך האחרון להגשת הצעות: 11.3.74.

הצעת מועמדות נא להגיש

למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000

(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

לאספלט פיתוח בע"מ
חב' לסלילת כבישים

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת

עוזר/ת למנהל חשבונות

לשעות עבודה 8—14

לפנות בכתב בציון נסיון קודם לרח' ה' גיבור האלמוני 10, דירה 20, תל־אביב.

למלון 4 כוכבים בירושלים

דרושים/ות:

פקיד/ה קבלה

* **טלפוניסט/ית**

בעלי נסיון יפנו לת.ד. 135 ירושלים בציון פרטים מלאים

דרוש/ה

מנהל/ת לחנות טקסטיל

בעלי נסיון קודם

והמלצות יפנו לת.ד. 33316 תל־אביב

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור

דרושים

1. **מהנדס אמינות ואיכות.**
מהנדס אלקטרוניקה (רצוי בעל רקע של טכנאי/הנדסאי) 2־3 שנות נסיון בבדיקת ציוד קשר ו/או רכיבים אלקטרוניים.
ידיעת עברית הכרחית.

2. **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה.**
א. לעבודות פתוח הנדסה מתקדמת עם נסיון בהתקנת מערכות, ובתדירויות גבוהות.
ב. טכנאי אמינות ואיכות, עם נסיון בבדיקת ציוד קשר מורכב.
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.

3. **שרטטים.**
שרטט אלקטרוניקה — שרטוטי מיקום רכיבים, מעגלים מודפסים, סכמות חשמליות.
שרטט מכני — שרטוטי יצור לאביזרים מכניים.

4. **מסגרים.**
לעבודות מסגרות דגמים והרכבות.
ידע בנושאים אויר דחוס, אינסטלציה מים.
מכונאות כללית.

5. **חרטים.**
חרטים מעולים, עם ידע במכונאות כללית.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי, או ישירות למפעל ברחוב השומרים 26 אזור, חולון.

סודיות מובטחת

למפעל לקונפקציה

דרושים/ות לעבודה קבועה

• **תופרות**
• **חייטים**

בתנאים טובים

לפנות: עוז בע"מ ת"א, הגדוד העברי 31 (תחנה מרכזית)

לאלומאיר בע"מ

דרושים לעבודה קבועה

1. **מסגרי אלומיניום**
2. **מרכיבים**

לפנות בשעות העבודה לאלומאיר, אזור התעשיה ראשון־לציון, טל. 948894/5, 949458.

[...]ת בניה ארצית דרושות:

[...]פקידה כללית
[...]פקידה כתבנית
[...]מפעילה למכ[...]

[...] 33

*

[...]ות לחברת אשטרום, צייטלין 2 ת"א. [...] ב', ג', בשעות 16.00—18.00, לזאב.

לחברת שרות ארצית

דרושים

מחסנאים טכניים

למשרדיה: באר שבע, ראשון־לציון, [illegible]

מועמדים לאחר שרות צבאי, בעלי רקע טכני, [illegible] ובעלי רשיון נהיגה, יפנו בכתב לת.ד. [illegible] ירושלים, עבור „מחסנאים".

למפעל תעשייתי ידוע בירושלים

דרוש/ה פקיד/ה

יבוא ויצוא

בעל/ת נסיון קודם של שלוש שנים לפחות.
ידיעת אנגלית הכרחית.

תנאים טובים לפקיד/ה המתאים/ה
סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב ולפרט קורות חיים, ונסיון קודם לת. ד. [illegible] ירושלים, למספר 370.

[...]יגלד מ. שרון
[...]שות בע"מ

דרושה

[פ]קידה - כתבנית

בשיכון בבלי

[...] פרטים, נא לפנות [...] צייטלין 4, תל־אביב טלפון 447241 [...] כל יום בין השעות 8—4 [...]

לבניה מתועשת בע"מ

דרושים

מפעילי עגורנאי צריח

נא לפנות לפי הכתובת: רח' בילו 8 טל. 223478 ת"א בשעות 8.00—15.00

דרושים

חשמלאים

לעבודות באזור ת"א
טלפון [illegible]

עורכת דין

בעלת משרד עצמאי

נסיון 4 שנים

מעונינת לקבל ביצוע עבודה משפטית ממשרדי עורכי דין

לפנות ת.ד. 29471 ת"א עבור מס' 455.

טכנאי מוסך

נסיון רב, מעוניין בעבודת [illegible]

דרושה פקידה

לסטודיו תל אביב שרותי טלויזיה

בורוכוב 4 תל־אביב.